คู่มือการปฏิบัติงาน
ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานป้องกันปราบปราม ๒๕๖๔

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คำกล่าว ผบ.ตร.

คำกล่าว รอง ผบ.ตร.

สารบัญ

คำกล่าว ผบ.ตร.

คู่มือสำหรับผู้ปฏิบัติงานสายงานป้องกันปราบปรามเล่มนี้ เป็นคู่มือที่พัฒนามาจากการนำสภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการเข้าควบคุมสถานการณ์ ระงับเหตุด่วนเหตุร้ายต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่เกิดขึ้นจริงในช่วงที่ผ่านมา นำมาวิเคราะห์โดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อหาสาเหตุของปัญหาแล้วนำมาเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงยุทธวิธีตำรวจให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา สภาพความเป็นจริง และหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน (SOP) ได้อย่างถูกต้อง โดยจัดทำเป็นรูปแบบไฟล์ที่ประกอบไปด้วยคำอธิบายเนื้อหาในรูปแบบร้อยแก้ว Mind map ภาพและวิดีโอ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสามารถใช้ประโยชน์และเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และยังง่ายต่อศึกษาทำความเข้าใจ ทำให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ลดความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินที่อาจเกิดขึ้นทั้งต่อตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานและประชาชนที่อยู่บริเวณโดยรอบพื้นที่เกิดเหตุ

หวังว่าเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือสำหรับผู้ปฏิบัติงานสายงานป้องกันปราบปรามนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับ ทำให้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ประชาชนเกิดความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน นำมาซึ่งความสงบสุขของสังคม สมกับวิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรบังคับใช้กฎหมาย ที่นำสมัย ในระดับมาตรฐานสากล เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธา”

และขอขอบคุณคณะผู้จัดทำและผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ร่วมจัดทำคู่มือเล่มนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

พลตำรวจเอก สุวัฒน์ แจ้งยอดสุข
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

กลับ

คำกล่าว รอง ผบ.ตร.

ตามเจตนารมณ์ของ พลตำรวจเอก สุวัฒน์ แจ้งยอดสุข ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ที่ต้องการให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความทันสมัย มีมาตรฐานสากล มีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ลดการสูญเสียและการถูกดำเนินคดีจากการปฏิบัติหน้าที่ คณะทำงานพัฒนางานป้องกันปราบปรามจึงได้จัดทำคู่มือสำหรับผู้ปฏิบัติงานสายงานป้องกันปราบปรามโดยการนำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานป้องกันปราบปรามในปัจจุบัน มาวิเคราะห์เพื่อทำการปรับปรุงรูปแบบและยุทธวิธีให้เหมาะสม สอดรับกับสถานการณ์ปัจจุบัน และได้จัดโครงการฝึกอบรมพัฒนาผู้ปฏิบัติงานสายงานป้องกันปราบปรามของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจริงที่ได้รับการคัดเลือกจากหน่วยในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งยังได้นำคู่มือดังกล่าวไปให้ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง และหลักสูตรผู้กำกับการของกองบัญชาการศึกษา ได้วิจารณ์ข้อดีข้อเสีย และข้อเสนอแนะ นำมาปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้โดยได้จัดทำคู่มือไฟล์ข้อมูลออนไลน์ที่สามารถเข้าใจได้ง่ายในรูปแบบ Mindmap ประกอบภาพ และคลิปซึ่งสามารถเข้าไปศึกษาได้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ ตามเจตนารมณ์ของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผมหวังว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานสายงานป้องกันปราบปรามจะสามารถใช้ประโยชน์จากคู่มือที่ได้จัดทำขึ้นนี้ เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของตัวผู้ปฏิบัติเองต่อไป

พลตำรวจเอก รอย อิงคไพโรจน์
รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

กลับ

คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สายงานป้องกันปราบปราม

ภาพรวมคู่มือฯ

คลิปภาพรวมของการฝึกฯ

คลิปการระงับเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๑.ระเบียบ ข้อกฎหมาย

๑.๑ การตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ จุดสกัด

๑.๒ การตรวจค้น จับกุม

๑.๓ การป้องกันตัวของเจ้าหน้าที่

๑.๔ การปฏิบัติเมื่อถูกฟ้องร้องจากการปฏิบัติหน้าที่

๒. ยุทธวิธี

๒.๑ หลักปฏิบัติของคู่สายตรวจ(คู่ Buddy)

๒.๒ มาตรฐานการปฏิบัติงาน(SOP)

๒.๓ ระดับการใช้กำลัง

คำอธิบายการใช้คู่มือฯ

คู่มือฝึกอบรมพัฒนาประสิทธิภาพผู้ปฏิบัติงานสายงานป้องกันปราบปรามนี้ เป็นคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานป้องกันปราบปราม ในการเข้าไประงับเหตุในเหตุที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ได้แก่ เหตุคนคลุ้มคลั่ง คนทะเลาะวิวาท คนมีอาวุธ และการตรวจสอบจากประชาชน ซึ่งจะแบ่งออกเป็น ๒ หัวข้อใหญ่ๆคือ ๑.ข้อกฎหมาย ๒.หลักยุทธวิธีตำรวจ

ในหัวข้อกฎหมาย จะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจโดยตรง ในเรื่องของการตรวจค้น จับกุม การใช้อาวุธ รวมทั้งกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจถูกฟ้องร้องจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งในหัวข้อวิชากฎหมายจะมีคำบรรยาย ตัวอย่าง และฎีกาประกอบในทุกหัวข้อย่อย

ในหัวข้อที่ ๒ เรื่องยุทธวิธีตำรวจ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วนคือ (๑) หลักการทำงานของคู่สายตรวจ (๒) มาตรฐานในการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure : SOP) ในการระงับเหตุเรื่อง (๒.๑) คนคลุ้มคลั่งจากการเสพสุรา ใช้ยาใช้สารเสพติดและการมีภาวะผิดปกติทางจิต (๒.๒) คนทะเลาะวิวาท รวมทั้งการยกพวกตีกัน (๒.๓) คนร้ายมีอาวุธ (๒.๔) บุคคลขอตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ และ (๓) ระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ ทั้งการใช้มือเปล่า อาวุธไม่ถึงตายและอาวุธถึงตาย โดยให้ความสำคัญกับการตัดสินใจการใช้ระดับกำลังที่เหมาะสมถูกต้องตามสถานการณ์ ซึ่งในแต่ละหัวข้อย่อย จะมีเนื้อหารายละเอียด และคลิปวิดีโอประกอบในการบรรยาย รวมทั้งคลิปในการเข้าไประงับเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเหตุต่างๆ

พล.ต.ต.ดร.ธัชชัย ปิตะนีละบุตร
รอง ผบช.ภ.๒/คณะทำงานนโยบายการพัฒนางานป้องกันปราบปราม

กลับ
หน้าหลัก

ขั้นตอนและวิธีการใช้คู่มือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานป้องกันปราบปราม

Google Forms

ลงทะเบียนผ่าน สน./สภ./กก. เพื่อกำหนด Username/Password โดยมี บก./ภ.จว. และ บช./ภ. ควบคุมการปฏิบัติ

เข้าเว็บไซต์
http://rtp.ztidev.com/

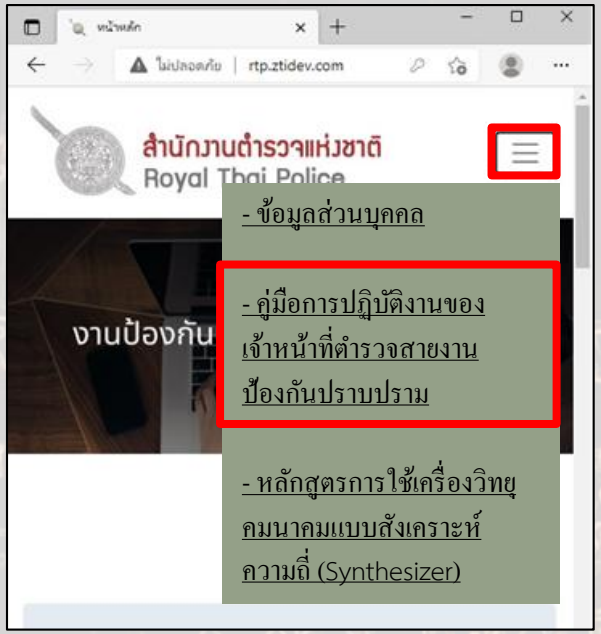

เลือกเมนู
- คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานป้องกันปราบปราม

เพื่อดาวน์โหลดไฟล์ ppt.

ตัวอย่างเนื้อหา

สารบัญคู่มือฯ

คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

CLICK

- ๑.ระเบียบ ข้อกฎหมาย
- ๑.๑ การตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ จุดสกัด
- ๑.๒ การตรวจค้น จับกุม
- ๑.๓ การป้องกันตัวของเจ้าหน้าที่
- ๑.๔ การปฏิบัติเมื่อถูกฟ้องร้องจากการปฏิบัติหน้าที่

- ภาพรวมคู่มือฯ
  - คลิปภาพรวมของการฝึกฯ
  - คลิปการระงับเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- ๒. ยุทธวิธี
  - ๒.๑ หลักปฏิบัติของคู่สายตรวจ(คู่ Buddy)
  - ๒.๒ มาตรฐานการปฏิบัติงาน(SOP)
  - ๒.๓ ระดับการใช้กำลัง

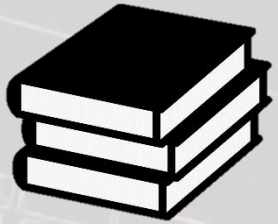

ตัวอย่างเนื้อหา สารบัญคู่มือฯ

คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สายงานป้องกันปราบปราม

CLICK

ภาพรวมคู่มือฯ
คลิปภาพรวมของการฝึกฯ
คลิปการระงับเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
๒. ยุทธวิธี
๒.๑ หลักปฏิบัติของคู่สายตรวจ(คู่ Buddy)
๒.๒ มาตรฐานการปฏิบัติงาน(SOP)
๒.๓ ระดับการใช้กำลัง
๑.๓ การป้องกันตัวของเจ้าหน้าที่
๑.๔ การปฏิบัติเมื่อถูกฟ้องร้องจากการปฏิบัติหน้าที่

องค์ประกอบการป้องกันตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจ(คำอธิบาย)

ตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. ตอบโต้ภยันตรายที่ละเมิดกฎหมาย
- คำอธิบายในรายละเอียด
- ตัวอย่างฎีกา

๒.ภยันตรายใกล้จะถึง
- คำอธิบายในรายละเอียด
- ตัวอย่างฎีกา

๓.ป้องกันตนเองหรือผู้อื่น
- คำอธิบายในรายละเอียด
- ตัวอย่างฎีกา

๔.พอสมควรแก่เหตุ
- คำอธิบายในรายละเอียด
- ตัวอย่างฎีกา

กลับหน้าหลัก

ตัวอย่างเนื้อหา
สารบัญคู่มือฯ

คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สายงานป้องกันปราบปราม

- ๑.ระเบียบ ข้อกฎหมาย
- ๑.๑ การตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ จุดสกัด
- ๑.๒ การตรวจค้น จับกุม
- ๑.๓ การป้องกันตัวของเจ้าหน้าที่
- ๑.๔ การปฏิบัติเมื่อถูกฟ้องร้องจากการปฏิบัติหน้าที่
- ภาพรวมคู่มือฯ
- คลิปภาพรวมของการฝึกฯ
- คลิปการระงับเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- ๒.๑ หลัก[illegible]รวจ(คู่ Buddy)
- ๒.๒ มาตรฐานการปฏิบัติงาน(SOP)
- ๒.๓ ระดับการใช้กำลัง

CLICK

คำอธิบายภาพรวมหัวข้อวิชากฎหมาย

เป็นเนื้อหาสรุปองค์ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่ต้องใช้เป็นประจำ เริ่มจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตั้งด่านของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การใช้อำนาจตรวจค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะ การจับกุม การป้องกันตัวโดยชอบด้วยกฎหมายในกรณีที่มีการประทุษร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือบุคคลที่สาม รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ ความผิดดูหมิ่น หมิ่นประมาท ต่อสู้ขัดขวาง ขัดคำสั่งเจ้าพนักงาน ตลอดจนกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจถูกฟ้องร้องจากการปฏิบัติหน้าที่ ว่ามีระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติอย่างไร

กลับ
หน้าหลัก

คำอธิบายภาพรวมหัวข้อยุทธวิธีตำรวจ

ในหัวข้อยุทธวิธีตำรวจในการเข้าไประงับเหตุ มีทั้งหมด ๓ หัวข้อ ได้แก่ (๑) การทำงานของคู่สายตรวจ (๒) มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) (๓) ระดับการใช้กำลัง

ในการทำงานของคู่สายตรวจ เป็นการอธิบายในเรื่องของการบริหารเหตุการณ์ของคู่สายตรวจ ตำแหน่งในการยืนของคู่สายตรวจกับผู้ก่อเหตุ สำหรับในส่วนของมาตรฐานการปฏิบัติงานในการระงับเหตุ (SOP) เป็นรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติในรูปของ Mind Map ในเหตุคนคลุ้มคลั่งจากการเสพสุรา ใช้ยา ใช้สารเสพติด หรือการมีภาวะผิดปกติทางจิต เหตุคนทะเลาะวิวาทรวมทั้งการยกพวกตีกัน เหตุคนร้ายมีอาวุธ และเหตุในกรณีมีบุคคลมาขอตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

สำหรับในหัวข้อสุดท้าย เกี่ยวข้องกับระดับการใช้กำลัง เป็นยุทธวิธีในเรื่องของการใช้มือเปล่า การใช้อาวุธไม่ถึงตาย ได้แก่ ดิ้ว ไม้ง่าม สเปรย์พริกไทย ปืนบีบีกัน ปืนยิงเชือกรัดขา ปืนยิงตาข่าย ปืนลูกซองยาง ปืนไฟฟ้า ระเบิดแสงเสียง แก๊สน้ำตา และการใช้อาวุธถึงตาย ได้แก่ อาวุธปืน โดยให้ความสำคัญกับการตัดสินใจในระดับการใช้กำลังที่เหมาะสมตามสถานการณ์

กลับ
หน้าหลัก

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
Royal Thai Police

แนวทางการปฏิบัติ ด่านตรวจ จุดตรวจ จุดสกัด

รายละเอียดแนวทางปฏิบัติ

รูปภาพ การปฏิบัติ

คลิปวีดีโอรูปแบบการตั้งด่าน

คลิปวีดีโอ ยุทธวิธีการตรวจค้น บุคคลและรถยนต์

คลิปวีดีโอ ยุทธวิธีการตรวจค้น บุคคลและรถจักรยานยนต์

กลับ หน้าหลัก

ด่านตรวจและจุดตรวจ

แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๕ ส่วน คือ
๑. พื้นที่เฝ้าระวังสังเกตรถต้องสงสัย ๒. พื้นที่คัดกรอง ๓. พื้นที่ตรวจค้น/กองอำนวยการ
๔. พื้นที่คอยสกัดรถ ๕. พื้นที่ควบคุมผู้กระทำผิด

เว้นแต่มีข้อจำกัดพื้นที่ปฏิบัติ อาจปรับเหลือ ๓ ส่วน คือ

แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๓ ส่วน คือ
๑. พื้นที่เฝ้าระวังสังเกตรถต้องสงสัยและพื้นที่คัดกรอง
๒. พื้นที่ตรวจค้น/กองอำนวยการ
๓. พื้นที่คอยสกัดรถและพื้นที่ควบคุมผู้กระทำผิด

จุดสกัด

การแบ่งพื้นที่ ปรับตามสถานการณ์ และสภาพพื้นที่ โดยให้เป็นไปตามหลักยุทธวิธี โดยให้คำนึงหลักความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชน

กลับ
ต่อไป

การขออนุญาต และ ขอ QR Code ประเมินความพึงพอใจ

ด่านตรวจ

ให้หัวหน้าสถานีดำเนินการขอ QR Code จากระบบสารสนเทศ ตร. แล้วนำไปติดตั้งที่ด่านตรวจ เพื่อให้ประชาชนได้ scan QR Code ประเมินระดับความพึงพอใจ

จุดตรวจ

ให้หัวหน้าสถานีดำเนินการขออนุญาตตั้งจุดตรวจ พร้อมกับขอ QR Code จากระบบสารสนเทศ ตร. แล้วนำไปติดตั้งที่จุดตรวจ เพื่อให้ประชาชนได้ scan QR Code ประเมินระดับความพึงพอใจ

จุดสกัด

-

กลับ

ต่อไป

อุปกรณ์ ที่ใช้ในการตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ

ป้ายแจ้งเตือน

ป้ายไฟเตือน

ป้ายไฟด่านตรวจ / จุดตรวจ

ป้ายแจ้งขั้นตอนการปฏิบัติ

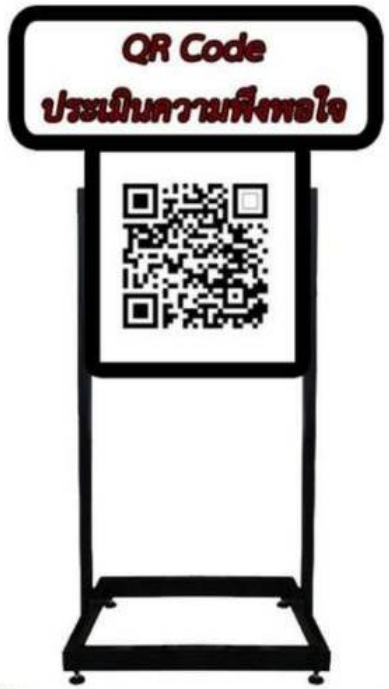

ป้ายติด QR Code
ประเมินความพึงพอใจ

กลับ

ต่อไป

อุปกรณ์ ที่ใช้ในการตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ

กล้องวงจรปิด
ด่านตรวจอย่างน้อย 4 ตัว
จุดตรวจอย่างน้อย 2 ตัว

กล้องวงจรปิดชนิดติดตัว
Body camera หรือ กล้องติดหมวก

กระบองไฟ

สมุดจดบันทึกประจำด่านตรวจ / จุดตรวจ

กลับ

ต่อไป

อุปกรณ์ ที่ใช้ในการตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ

เต็นท์อำนวยการ
พร้อมโต๊ะ เก้าอี้ (ถ้ามี)

อุปกรณ์เครื่องกีดขวาง

กรวยยาง ตามความเหมาะสม

กลับ
ต่อไป

อุปกรณ์ ที่ใช้ในการตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ

รถยนต์สายตรวจ

รถควบคุมผู้ต้องหา

รถจักรยานยนต์

กลับ

ด่านตรวจ/จุดตรวจ

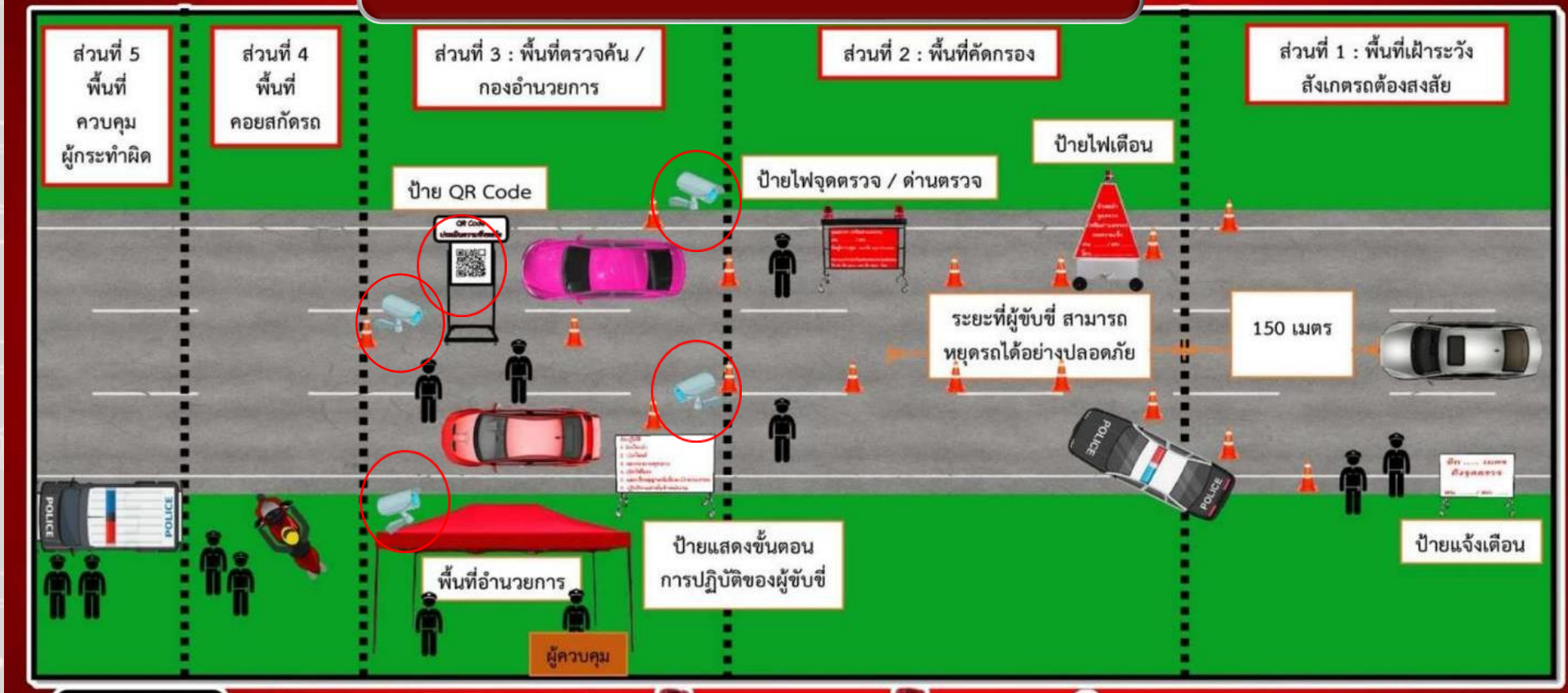

กลับ
ต่อไป

จุดตรวจ

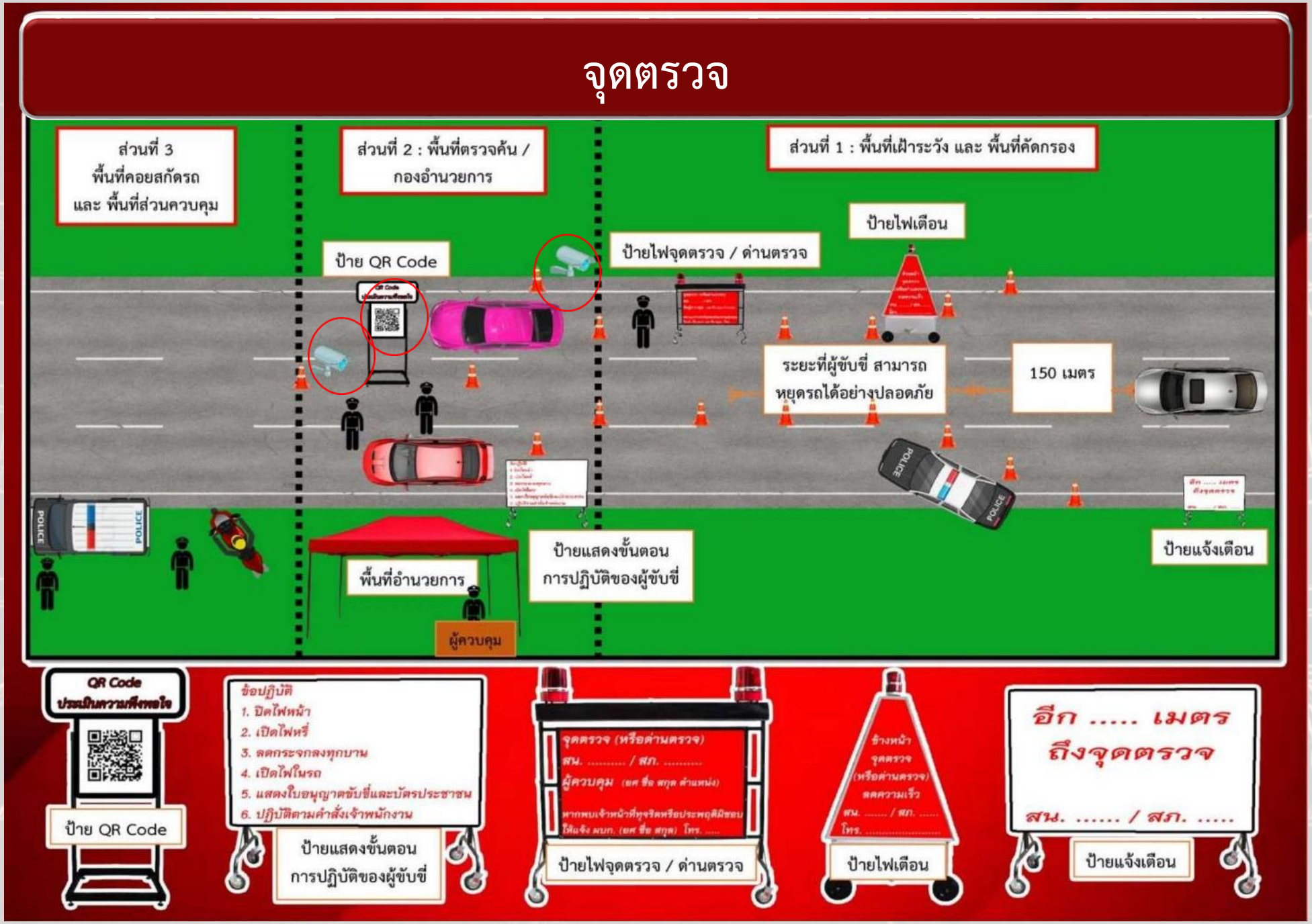

กลับ

ต่อไป

ตัวอย่างการตั้งจุดสกัด

รถผู้ต้องสงสัย

กลับ

ต่อไป

ตัวอย่างการตั้งจุดสกัด

รถผู้ต้องสงสัย

กลับ

ต่อไป

ตัวอย่างการตั้งจุดสกัด

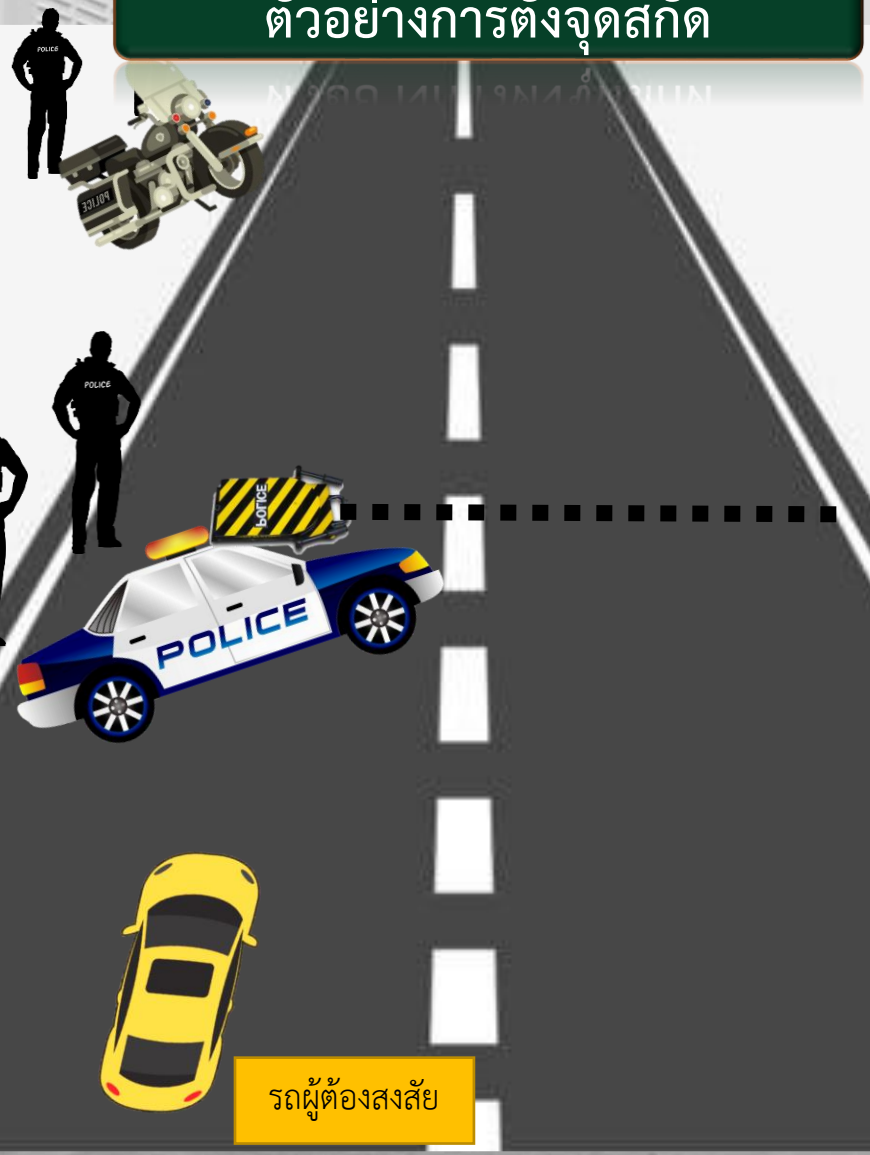

ถ้ามี กำลัง จยย.เพิ่ม ๑ คัน

กลับ

ต่อไป

ตัวอย่างการตั้งจุดสกัด

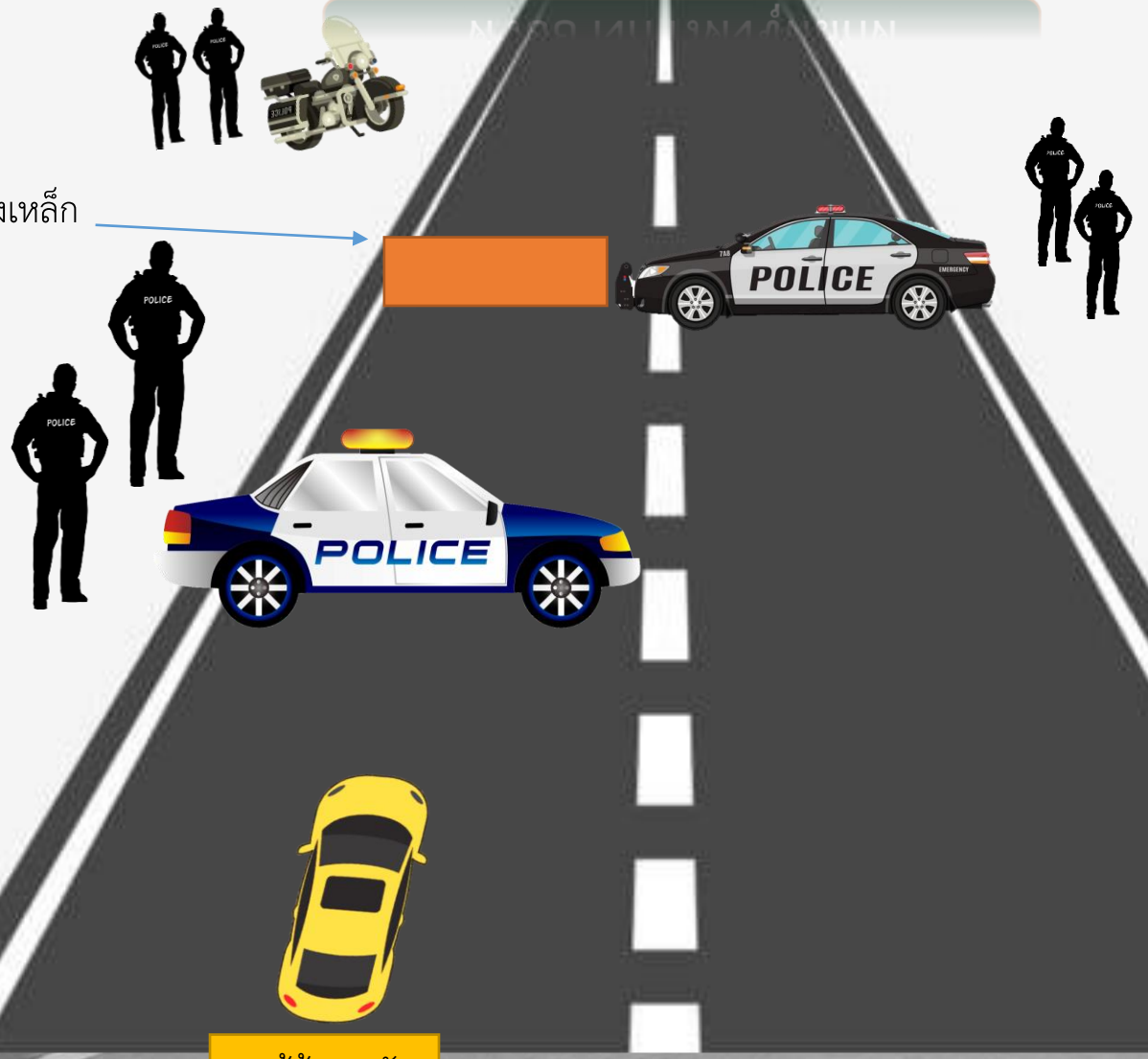

กลับ

การตรวจค้น

การจับกุม

กลับ
หน้าหลัก

ขั้นตอนการตรวจค้น

คำอธิบายในรายละเอียด

ตัวอย่างฎีกา

๑. แจ้งให้บุคคลหรือรถหยุด

๒. แสดงตนว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๓.แจ้งเหตุอันควรสงสัยในการตรวจค้น

๔.ตรวจค้น

๕.ทำบันทึกตรวจค้น/จับกุม

๑. **แจ้งให้บุคคลหรือรถหยุด**เพื่อตรวจค้น หากไม่หยุดตำรวจจะสามารถใช้อำนาจจับกุม ในข้อหาขัดคำสั่งเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๘ ได้

๒. **แสดงตน**ว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากไม่แสดงตนจะเป็นเหตุให้ผู้ต้องสงสัยสามารถใช้สิทธิป้องกันขัดขวางการทำงานของตำรวจได้ และไม่เป็นความผิดฐานต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ ได้

๓. **แจ้งเหตุอันควรสงสัย**ต่อบุคคลและ/หรือผู้ขับรถเพื่อขอตรวจค้น ซึ่งเป็นที่มาของการค้นโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา๙๓

๔. **ตรวจค้น** การค้นคน ยานพาหนะ หรือสถานที่ ให้ทำด้วยความสุภาพ ไม่ให้ของกระจัดกระจายและเสียหาย หากเป็นผู้หญิงให้ใช้ผู้หญิงค้น โดยถ้ามีเหตุสงสัยสามารถควบคุมตัวบุคคลมิให้รบกวนการตรวจค้นได้ ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ มาตรา ๙๙ มาตรา ๑๐๐

๕. **บันทึก**รายละเอียดแห่งการค้น และสิ่งของที่ค้นได้นั้นต้องมีบัญชีรายละเอียดไว้ บันทึกการค้นและบัญชีสิ่งของนั้นให้อ่านให้ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทนหรือพยานฟัง แล้วแต่กรณี แล้วให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๓

หากค้นแล้วพบการกระทำความผิดให้จับกุมตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘ และ มาตรา๘๓

กลับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๗๘ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่

(๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐

(๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภยันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

(๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

(๔) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๑๗

กลับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๓ ในการจับนั้น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับ แล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น ให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดังกล่าว แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป

ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับ พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับหรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี ในการนี้ให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นบันทึกการจับดังกล่าวไว้ด้วย

ถ้าบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น

กลับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๕ เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ถูกจับไว้ มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหา และยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

การค้นนั้นจักต้องทำโดยสุภาพ ถ้าค้นผู้หญิงต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ค้น

สิ่งของใดที่ยึดไว้เจ้าพนักงานมีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วก็ให้คืนแก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่น ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

กลับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๙๓ ห้ามมิให้ทำการค้นบุคคลใดในที่สาธารณสถาน เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้นในเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิดหรือซึ่งมีไว้เป็นความผิด

กลับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๙๙ ในการค้นนั้น เจ้าพนักงานต้องพยายามมิให้มีการเสียหายและกระจัดกระจายเท่าที่จะทำได้

กลับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๐๐ ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลซึ่งอยู่ในที่ซึ่งค้นหรือจะถูกค้น จะขัดขวางถึงกับทำให้การค้นไร้ผล เจ้าพนักงานผู้ค้นมีอำนาจเอาตัวผู้นั้นควบคุมไว้หรือให้อยู่ในความดูแลของเจ้าพนักงานในขณะที่ทำการค้นเท่าที่จำเป็น เพื่อมิให้ขัดขวางถึงกับทำให้การค้นนั้นไร้ผล

ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นได้เอาสิ่งของที่ต้องการพบซุกซ่อนในร่างกายเจ้าพนักงานผู้ค้นมีอำนาจค้นตัวผู้นั้นได้ดังบัญญัติไว้ตามมาตรา ๘๕

กลับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๐๓ ให้เจ้าพนักงานผู้ค้นบันทึกรายละเอียดแห่งการค้น และสิ่งของที่ค้นได้นั้นต้องมีบัญชีรายละเอียดไว้

บันทึกการค้นและบัญชีสิ่งของนั้นให้อ่านให้ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทนหรือพยานฟัง แล้วแต่กรณี แล้วให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้

กลับ

ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๓๘ ผู้ใดต่อสู้ หรือขัดขวางเจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมายในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการต่อสู้หรือขัดขวางนั้น ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กลับ

ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๖๘ ผู้ใดทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการสั่งเช่นว่านั้น เป็นคำสั่งให้ช่วยทำกิจการในหน้าที่ของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้สั่งให้ช่วยได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กลับ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๒๑๒/๒๕๓๙

ป.อ. มาตรา ๑๓๘ ป.วิ.อ. มาตรา ๗๘, ๙๓

ก่อนเกิดเหตุสิบตำรวจเอก พ. พบเห็นจำเลยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าจะกระทำความผิดโดยมีเครื่องมืออาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำผิด และพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมืองโดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งเป็นความผิดซึ่งหน้าแม้สิบตำรวจเอกพ. ไม่มีหมายจับ แต่ได้แสดงตัวว่าเป็นเจ้าพนักงานตำรวจให้จำเลยทราบแล้ว สิบตำรวจเอก พ.จึงมีอำนาจตรวจค้นและจับจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘(๑)(๒),๙๓ การที่จำเลยใช้มือกดอาวุธปืนไม่ให้สิบตำรวจเอก พ.ดึงออกมาจากเอวจำเลยเพื่อยึดเป็นของกลาง จึงเป็นการขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตามหน้าที่โดยใช้กำลังประทุษร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ วรรคสอง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๕๒/๒๕๒๑

ป.อ. มาตรา ๑๔๐ ป.วิ.อ. มาตรา ๙๓

วัยรุ่นกำลังเดินอยู่ในทางสาธารณะ คนหนึ่งเป็นผู้ต้องหาของตำรวจ มีผู้แจ้งว่าบุคคลเหล่านั้นจะไปทำผิดเป็นเหตุอันควรสงสัยว่าจะทำความผิดและมีอาวุธที่จะนำไปใช้ทำผิด เจ้าหน้าที่ตำรวจค้นได้ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๓ จำเลยขัดขวางโดยยิงตำรวจ เป็นความผิดตาม มาตรา ๑๔๐,๒๘๙,๘๐ ลงโทษตาม มาตรา ๒๘๙,๘๐ ซึ่งเป็นบทหนัก

กลับ

ต่อไป

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๒๒/๒๕๕๕

พนักงานอัยการจังหวัดอ่างทองโจทก์

ป.วิ.อ. มาตรา ๙๓

ป.อ. มาตรา ๑๓๖, ๑๓๘ วรรค สอง, ๓๖๗

เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าบริเวณที่เกิดเหตุอยู่บนถนนสุทธาวาสไม่ใช่หลังซอยโรงถ่านตามที่สิบตำรวจโท ก. และสิบตำรวจตรี พ. อ้างว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นประจำแต่อย่างใด และจำเลยไม่มีท่าทางเป็นพิรุธคงเพียงแต่นั่งโทรศัพท์อยู่เท่านั้น การที่สิบตำรวจโท ก. และสิบตำรวจตรี พ. อ้างว่าเกิดความสงสัยในตัวจำเลยจึงขอตรวจค้น โดยไม่มีเหตุผลสนับสนุนว่าเพราะเหตุใดจึงเกิดความสงสัยในตัวจำเลย จึงเป็นข้อสงสัยที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้สึกเพียงอย่างเดียว ถือไม่ได้ว่ามีเหตุอันควรสงสัยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๙๓ ที่จะทำการตรวจค้นได้ การตรวจค้นตัวจำเลยจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย จำเลยซึ่งถูกกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงมีสิทธิโต้แย้งและตอบโต้เพื่อป้องกันสิทธิของตน ตลอดจนเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งใด ๆ อันสืบเนื่องจากการปฏิบัติที่ไม่ชอบดังกล่าวได้ การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดตามที่โจทก์ฟ้อง

กลับ

ต่อไป

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๕๑/๒๕๕๑

ร้านก๋วยเตี๋ยวของจำเลยขณะเปิดบริการมิใช่ที่รโหฐาน แต่เป็นที่สาธารณสถาน เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจมีเหตุอันควรสงสัยว่าจำเลยมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองอันเป็นความผิดต่อกฎหมาย ย่อมมีอำนาจค้นจำเลยได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น ตาม ป. วิ.อ. มาตรา ๙๓ และเมื่อตรวจค้นพบเมทแอมเฟตามีนอยู่ในครอบครองจำเลย การกระทำของจำเลยก็เป็นความผิดซึ่งหน้า เจ้าพนักงานตำรวจย่อมมีอำนาจจับจำเลยได้ โดยต้องมีหมายจับตามมาตรา ๗๘ (๑)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๘๒/๒๕๐๗

ตำรวจค้นจำเลยกับพวกขณะยืนซุบซิบกันที่หลังสถานีรถไฟ โดยผู้ค้นเป็นเจ้าพนักงานตำรวจ ได้ติดตามคนร้ายปล้นทรัพย์หนีข้ามท้องที่มา และได้ร่วมกับตำรวจในท้องที่ทำการติดตามและมีเหตุสงสัยอันควรที่จะทำการค้น คือสงสัยว่าจะมีอาวุธปืนและของผิดกฎหมาย เช่นนี้ ทำการค้นจำเลยได้โดยไม่จำต้องมีหมายค้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๐๙๑/๒๕๕๘

ก่อนจับกุมโจทก์ทั้งสองได้มีการจับกุม ช. กับพวกในข้อหาลักทรัพย์ในเวลากลางคืน ช. ให้การว่าโจทก์ทั้งสองเป็นผู้ใช้จ้างวาน จึงมีการสอบสวน ขยายผลและจับกุมโจทก์ทั้งสองมาลงบันทึกประจำวันไว้ และตามสำเนารายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีระบุว่า พันตำรวจเอก ส. ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลพระโขนง สั่งให้จำเลยทั้งสิบสามซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนปราบปรามนำตัว ช. ไปสอบสวนขยายผล โดยนัดโจทก์ที่ ๒ มารับรถยนต์ที่หน้าห้างสรรพสินค้า ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วนหากต้องไปขอหมายจับจากศาลชั้นต้นแล้วผู้ร่วมกระทำความผิดอาจหลบหนีไปได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๗๘ (๓) ทั้งรถที่ถูกลักอยู่ที่บ้านของโจทก์ที่ ๒ และโจทก์ที่ ๒ เป็นผู้พาเจ้าพนักงานตำรวจไปทำการตรวจค้นเอง จึงไม่จำต้องขอหมายค้นจากศาลตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๙๒ (๔) และมาตรา ๙๔ การกระทำของจำเลยทั้งสิบสามเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งการโดยชอบ จึงไม่มีความผิดฐานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗

กลับ

กลับหน้าการค้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจับกุม

- ความผิดซึ่งหน้า — มาตรา๘๐ — ตัวอย่างฎีกา
- จับโดยไม่มีหมาย — มาตรา๗๘ — ตัวอย่างฎีกา
- การแจ้งข้อหา — มาตรา ๘๓ — ตัวอย่างฎีกา
- การปฏิบัติเมื่อถึงสถานีตำรวจ — มาตรา ๘๔ — ตัวอย่างฎีกา

คำอธิบายหัวข้อว่าด้วยการจับกุม การแจ้งข้อหา

การจับกุมเป็นบทบัญญัติที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ชัดเจนว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพเสมอกัน เจ้าพนักงานจะจับใครไม่ได้ เว้นแต่จะมีเหตุตามกฎหมาย แต่แม้ว่าจะมีเหตุตามกฎหมาย การจับก็ต้องมีกระบวนการ การจะจับกุมผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดหรือผู้ต้องหานั้น โดยหลักเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่สืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย หากเป็นเจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจจับกุมได้ทั่วราชอาณาจักร โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นเขตพื้นที่ที่ตนรับราชการอยู่เท่านั้น แม้ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ทำหน้าที่อื่นก็ยังมีอำนาจสืบสวนจับกุมอยู่ ส่วนพนักงานฝ่ายปกครองนั้น มีอำนาจสืบสวนจับกุมในเขตพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบเท่านั้น สำหรับราษฎรนั้น โดยหลักแล้วไม่มีอำนาจจับกุมผู้อื่น เว้นแต่กรณีต้องด้วยตามบทบัญญัติมาตรา ๗๙ หรือ ๑๑๗ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนการที่เจ้าพนักงานจะไปจับกุมบุคคลใดนั้น ถ้าไม่เข้าข้อยกเว้น ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๘ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้ว โดยเป็นการจับกุมตามหมายจับ ก็ต้องยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาเหตุออกหมายจับ ตามบทบัญญัติมาตรา ๖๖ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนในคำบรรยายหัวข้อต่อไปนี้ จะว่าด้วยเรื่องหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจับกุม การแจ้งข้อหา ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๘ ๘๐ ๘๓ และ ๘๔ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กลับ

ความผิดซึ่งหน้าตามมาตรา ๘๐ นั้นสามารถแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ความผิดซึ่งหน้าโดยแท้ ตามความในวรรคหนึ่ง คือ

๑.๑ เป็นความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำ คือ เป็นกรณีที่เจ้าพนักงานเห็นขณะความผิดอาญานั้นกำลังกระทำลง เช่น ร้อยตำรวจตรีขาว บังเอิญเดินผ่านบ้านนายแดง และเห็นนายแดงกำลังใช้มีดจ้วงแทงนายเอ หลายครั้ง หรือ ร้อยตำรวจตรีขาวสุ่มอยู่หน้าบ้านนายแดง แล้วพบเห็นการแลกเปลี่ยนซื้อขายยาเสพติด กรณีเช่นนี้เป็นความผิดซึ่งหน้า ถ้าเป็นกรณีได้รับแจ้งจากผู้อื่นว่ามีความผิดเกิดขึ้นจะไม่เข้าตามความหมายนี้

๑.๒ เป็นกรณีที่พบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำผิดมาแล้วสดๆ กรณีนี้เป็นกรณีที่เจ้าพนักงาน ไม่ได้เห็นขณะที่ผู้ร้ายกระทำความผิด แต่สามารถคาดการณ์โดยไม่มีเหตุผลที่ต้องสงสัยเลยว่าผู้ร้ายนั้นพึ่งลงมือกระทำความผิดนั้นนั้นอย่างแน่นอน เช่น ร้อยตำรวจตรีขาวเดินผ่านซอยเปลี่ยวพบนายเอนอนจมกองเลือดอยู่ในขณะที่นายบีกำลังขึ้นซ้อนรถจักรยานยนต์พร้อมในมือเปื้อนเลือดสดอยู่ ซึ่งถือว่าเป็นกรณีที่พบในอาการที่แทบจะไม่มีความสงสัยเลยว่านายบีได้แทงนายเอมาแล้วสดๆ

ข้อสังเกต ความผิดซึ่งหน้าโดยแท้ ตามความในวรรคหนึ่งนั้น ใช้ได้กับความผิดอาญาทุกประเภท

กลับ

ต่อไป

๒. กรณีที่ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้า ตามความในมาตรา ๘๐ วรรคสอง โดยหลักความผิดในลักษณะนี้ไม่ใช่ความผิดซึ่งหน้า คือ เจ้าพนักงานไม่ได้เห็นขณะลงมือกระทำความผิด และไม่ได้พบหลังจากมีการกระทำความผิดนั้นมาสดๆ แต่กฎหมายให้ถือว่า หากมีกรณีตามวรรคสองเกิดขึ้น ให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าด้วย ซึ่งมีอยู่ ๒ กรณี คือ

๒.๑ เมื่อบุคคลหนึ่งถูกไล่จับดังผู้กระทำความผิดโดยมีเสียงร้องเอะอะ

ต้องเป็นลักษณะที่พบในขณะที่กำลังมีการวิ่งไล่กันมา และจะต้องมีเสียงร้องเอะอะ ที่มีลักษณะที่ทำให้เข้าใจได้ว่าผู้ถูกวิ่งไล่จับนั้นเป็นผู้กระทำความผิดมา เช่น ร้อยตำรวจตรีขาวพบ นายเอวิ่งหนีมา พร้อมมีนางซี วิ่งตามมา และร้องตะโกนว่า ช่วยด้วยๆโจรขโมยสร้อยทอง ซึ่งความผิดฐานลักทรัพย์ เป็นความผิดที่ระบุในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น เมื่อมีเสียงร้องเอะอะที่ทำให้เข้าใจได้ว่านายเอ พึ่งลักทรัพย์ คือ สร้อยของนางซีมา อันถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าตามความในมาตรา ๘๐ วรรคสอง

๒.๒ พบบุคคลหนึ่งแทบจะทันทีใดหลังจากการกระทำผิดในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุนั้น และมีสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำผิด หรือ เครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำผิด หรือ ร่องรอยพิรุธเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

ข้อสังเกต จะเข้ากรณีตามวรรคสอง กล่าวคือ จะถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้า (ไม่ใช่ความผิดซึ่งหน้าโดยแท้) นั้น จะใช้เฉพาะกรณีความผิดที่กระทำนั้น เป็นความผิดอาญาดังระบุในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเท่านั้น

กลับหน้าการจับ

มาตรา ๘๐ ที่เรียกว่าความผิดซึ่งหน้านั้น ได้แก่ความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำ หรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำผิดมาแล้วสดๆ

อย่างไรก็ดี ความผิดอาญาดังระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้ ให้ถือว่าความผิดนั้นเป็นความผิดซึ่งหน้าในกรณีดังนี้

(๑) เมื่อบุคคลหนึ่งถูกไล่จับดั่งผู้กระทำโดยมีเสียงร้องเอะอะ

(๒) เมื่อพบบุคคลหนึ่งแทบจะทันทีทันใดหลังจากการกระทำผิดในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุนั้นและมีสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำผิด หรือมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำผิด หรือมีร่องรอยพิรุธเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

กลับ

ตัวอย่างฎีกา ตามมาตรา ๘๐ ความผิดซึ่งหน้า

ฎ.๒๘๔๘/๒๔๔๗

สิบตำรวจโท ส. แอบซุ่มดูอยู่ห่างจากห้องเกิดเหตุประมาณ ๘ เมตร เห็นจำเลยส่งมอบเมทแอมเฟตามีน ๑๐ เม็ด ให้แก่สายลับ เมื่อเข้าตรวจค้นภายในห้องเกิดเหตุก็พบเมทแอมเฟตามีนอีก ๘ เม็ด การกระทำความผิดของจำเลยกับการเข้าตรวจค้นและจับกุมของร้อยตำรวจเอก ม. กับสิบตำรวจโท ส. และพวกเป็นการกระทำหน้าที่ต่อเนื่องกัน เมื่อพบเห็นจำเลยทั้งสองกำลังกระทำความผิดฐานจำหน่ายและมียาเสพติดให้โทษประเภท ๑ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายอันเป็นความผิดซึ่งหน้าตาม วิ.อาญา มาตรา๘๐ จึงมีอำนาจค้นและจับจำเลยโดยไม่ต้องมีหมายค้นและหมายจับตามมาตรา ๗๘ (๑) และ มาตรา๙๒ (๒)

กลับ

การจับโดยไม่มีหมาย

กรณีมาตรา ๗๘ (๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐ ความผิดซึ่งหน้าตามมาตรา ๘๐ สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ความผิดซึ่งหน้าโดยแท้

คือ เป็นกรณีที่เจ้าพนักงานเห็นขณะความผิดอาญานั้นกำลังกระทำลง กล่าวคือ ต้องปรากฏด้วยสายตาของพนักงานปกครอง หรือตำรวจผู้นั้นเอง ไม่ใช่การการบอกเล่าจากบุคคลอีกคนหนึ่ง และรวมถึงกรณีที่บุคคลใดในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำผิดมาแล้วสดๆ กรณีนี้เป็นกรณีที่เจ้าพนักงาน ไม่ได้เห็นขณะที่ผู้ร้ายกำลังกระทำความผิด แต่สามารถคาดการณ์ไม่มีเหตุที่ต้องสงสัยเลยว่าผู้ร้ายนั้นพึ่งได้ลงมือกระทำความผิดนั้นนั้นอย่างแน่นอนในอาการไม่ต้องสงสัย = พบผู้กระทำความผิดที่พึ่งกระทำมาแล้วสดๆ

๒. กรณีให้ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้า

คือ ผู้ทำการจับไม่ได้พบการกระทำหรือเห็นซึ่งหน้าขณะเกิดความผิดเกิด แต่เป็นกรณีที่มีบุคคลถูกไล่จับดังผู้กระทำโดยมีเสียงเอะอะ หรือ เมื่อพบบุคคลหนึ่งแทบจะทันทีทันใดหลังจากการกระทำผิดในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุนั้นและมีสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำผิด หรือมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่น อันสันนิษฐานได้ว่าใช้ในการ กระทำความผิด หรือมีร่องรอยพิรุธเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

แต่จะเข้ากรณีนี้ได้จะต้องเป็นความผิดอาญาที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเท่านั้น เช่น ความผิดฐานหลบหนีจากที่คุมขัง , ข่มขืนกระทำชำเรา , ร่างกายชีวิต , ลักทรัพย์, วิ่งราวทรัพย์ , ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ , โจรสลัด , กรรโชก , ความผิดต่อเจ้าพนักงาน เป็นต้น ซึ่งจะต่างกับกรีความผิดซึ่งหน้าโดยแท้ ที่เจ้าพนักงานมีอำนาจจับไม่ว่าจะเป็นความผิดอาญาหรือ พ.ร.บ.อื่นที่มีโทษทางอาญาก็ตาม

กลับหน้าการจับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๗๘ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ **เว้นแต่**

(๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐

(๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภยันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

(๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

(๔) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๑๗

กลับ

ตัวอย่างฎีกา ตามมาตรา ๗๘ จับโดยไม่มีหมาย

ฎ.๑๓๒๘/๒๕๔๔

นายดาบตำรวจ ว. กับพวกเห็นจำเลยจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนให้แก่สายลับ เมื่อเข้าไปตรวจค้นบ้านจำเลยก็พบเมทแอมเฟตามีนอีก ๑ เม็ด การกระทำของนายดาบตำรวจ ว. กับพวกกระทำต่อเนื่องกันเมื่อพบเห็นจำเลยจำหน่าย และมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายอันเป็นความผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๐ จึงมีอำนาจจับจำเลยได้โดยไม่ต้องมีหมายจับตามมาตรา ๗๘ (๑) เมื่อเป็นการตรวจค้นและจับจำเลยโดยชอบด้วยกฎหมาย พยานหลักฐานของโจทก์จึงมิใช่พยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบด้วยมาตรา ๒๒๖

ฎ.๒๘๖๓/๒๕๒๒

ตำรวจไปกับผู้ที่นำไปซื้อน้ำมันปั๊มเชลล์ โดยข้อหาว่าเอาน้ำมันอื่นมาขายได้ ได้เห็นการขายน้ำมันนั้นต่อหน้า ตำรวจจับได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ การกระทำผิดซึ่งหน้าไม่จำต้องเป็นความผิดที่ตำรวจไปพบโดยบังเอิญ

กลับ

การแจ้งข้อหา

วรรคหนึ่ง ๑. ผู้จับ (ราษฎรหรือเจ้าพนักงาน) ต้องแจ้งผู้ที่จะถูกจับก่อนว่า จะทำการจับบุคคลนั้น

๒. สั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ หรือ ถ้าสามารถทำได้ ให้จับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ แต่หากมีการขัดขืน(ถ้าจำเป็น)ก็สามารถจับตัวไปได้ทันที

วรรคสอง ๑. ผู้จับ (เจ้าพนักงาน) ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ

๒. ถ้าเป็นกรณีมีหมายจับ เจ้าพนักงานจะต้องแสดงหมายจับต่อผู้จะถูกจับด้วย

๓. แจ้งสิทธิของผู้ถูกจับที่พึงมีตามกฎหมาย

- สิทธิที่จะไม่ให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี
- สิทธิในการพบหรือปรึกษาทนายความ
- สิทธิการแจ้งญาติให้ทราบในโอกาสแรก

วรรคสาม เป็นการให้อำนาจผู้จับสามารถใช้วิธีหรือการป้องกันใดๆที่เหมาะสมต่อผู้จะถูกจับ ในกรณีที่ผู้จะถูกจับมีพฤติการณ์ที่ขัดขวางหรือพยายามหลบหนีการจับ

กลับ

ต่อไป

ข้อพิจารณา

ตามมาตรานี้จะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีอำนาจในการจับนั้น ได้แก่ เจ้าพนักงาน ซึ่งหมายถึง พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ และราษฎร

โดยในการทำการจับนั้นผู้ทำการจับ ต้องแจ้งแก่ผู้จะถูกจับว่าเขาจะถูกจับ ซึ่งหมายเหตุที่ต้องแจ้งเพราะเพื่อให้ผู้ที่จะถูกจับนั้นรู้ตัวว่า ตนเองใช่บุคคลที่จะถูกจับตามหมายจับหรือไม่ หรือ ตนเองนั้นเป็นบุคคลที่ได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ นอกจากนั้นยังเป็นการแจ้งเพื่อไม่ให้ผู้จะถูกจับต่อสู้ขัดขวาง และยินยอมให้จับ และการแจ้งนั้นยังเป็นการแจ้งให้บุคคลดังกล่าวรู้ตัว โดยสามารถทำการปฏิเสธได้ว่าตนไม่ใช่ผู้ที่จะถูกจับในกรณีที่มีการจับตัว

หลังจากที่จับตัวผู้ถูกจับแล้ว ต้องสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ เว้นแต่สามารถนำตัวไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ก็ให้นำตัวไป กฎหมายกำหนดให้บอกให้สั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการสอบสวน แต่โดยทางปฏิบัติมักจะเกิดการต่อสู่ขัดขวางเป็นปกติ ดังนั้นกฎหมายจึงบัญญัติเพิ่มเติมว่า ในกรณีที่จำเป็นก็จับตัวไป คือ เป็นกรณีที่ผู้ถูกจับอยู่ในอำนาจของผู้จับโดยสิ้นเชิงแล้ว ผู้จับจะนำตัวผู้จับไปโดยวิธีอย่างไรก็ได้ตามสมควรแก่พฤติการณ์

กลับ

กลับหน้าการจับ

มาตรา ๘๓ ในการจับนั้น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับ แล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น ให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดังกล่าว แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป

ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับพร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับหรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี ในการนี้ให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นบันทึกการจับดังกล่าวไว้ด้วย

ถ้าบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น

กลับ

ตัวอย่างฎีกา ตามมาตรา ๘๓ การแจ้งข้อหา

ฎ.๓๑๙/๒๕๒๑ เจ้าพนักงานตำรวจพบเห็นการกระทำความผิดซึ่งหน้า เมื่อเข้าจับกุมผู้กระทำความผิดต่อสู้ขัดขวาง กรณีเช่นนี้เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจจับกุมโดยไม่จำเป็นต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับว่าเขาต้องถูกจับ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓ วรรคแรก

ฎ.๒๑๕๗/๒๕๑๔ พนักงานสอบสวนสั่งให้เจ้าพนักงานตำรวจไปจับกุมจำเลยด้วยวาจาโดยไม่ได้ออกหมายจับ และเจ้าพนักงานตำรวจที่ไปจับจำเลยนั้นไม่ได้เป็นนายตำรวจชั้นใหญ่ ซึ่งจะจับจำเลยได้ด้วยตนเองโดยไม่มีหมายจับเมื่อเจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยได้แล้วได้ส่งมอบตัวจำเลยต่อพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนไม่ได้แจ้งข้อหาแก่จำเลยและไม่ได้ควบคุมตัวจำเลยไว้หรือให้ประกันตัวไป เพียงแต่นัดให้จำเลยมาสถานีตำรวจในวันรุ่งขึ้นเท่านั้น พฤติการณ์เช่นนี้ยังไม่ถือว่าจำเลยได้ถูกจับตามกฎหมาย

กลับ

การรับการมอบตัวผู้ถูกจับ/การนำผู้ถูกจับไปยังที่ทำการพนักงานสอบสวน

วรรคหนึ่ง ๑. ผู้จับ (เจ้าพนักงานหรือราษฎร) ต้องเอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๘๓ โดยทันที

๒. ส่งตัวผู้ถูกจับ แก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวน

๓. พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวน มีหน้าที่ดังนี้ โดยแบ่งเป็น ๒ กรณี

- กรณีที่ผู้จับเป็นเจ้าพนักงาน ให้เจ้าพนักงานผู้ทำการจับแจ้งข้อกล่าวหา และรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งต่อผู้ถูกจับและอ่านให้ผู้ถูกจับฟัง มอบสำเนาบันทึกการจับแก่ผู้ถูกจับ

- กรณีที่ผู้จับเป็นราษฎร ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวบันทึกชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของผู้จับ ข้อความและพฤติการณ์แห่งการจับและให้ผู้จับลงลายมือชื่อกำกับไว้ ดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบแจ้งสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับอาจใช้พยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

วรรคสอง ๑. หลังจากดำเนินคดีการตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว

๒. แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบถึงสิทธิตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗/๑

- มีสิทธิพบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัว
- มีสิทธิให้ทนายความหรือบุคคลที่ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจ เข้าฟังการสอบคำในชั้นสอบสวน
- มีสิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
- มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย (คล้ายๆมาตรา ๘๔ วรรคสาม)

๓. ให้ผู้ถูกจับติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมโดยเร็ว

กลับ

ต่อไป

วรรคสาม สามารถนำตัวผู้ถูกจับไปรักษาพยาบาลก่อนนำมาส่งตามมาตรานี้ได้

วรรคสี่ ๑. (หลัก) ถ้าถ้อยคำที่ให้ไว้เป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับ ว่าจนได้กระทำความผิด ห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐาน

๒. ถ้าเป็นถ้อยคำอื่น จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ ก็ต่อเมื่อต้องได้มีการแจ้งสิทธิต่างๆตามวรรคหนึ่ง หรือตามมาตรา ๘๓ วรรคสอง (กรณีผู้ทำการจับเป็นเจ้าพนักงาน) แก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี

ข้อสังเกต

๑. กรณีตามวรรค ๒ เมื่อนำตัวผู้ถูกจับมาส่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่รับมอบตัวต้องแจ้งสิทธิตามมาตรา ๗/๑ ซึ่งผลของการฝ่าฝืนตามมาตรา ๗/๑ คือหากผู้ถูกจับร้องขอแต่ผู้จับไม่ปฏิบัติตาม จะมีผล ๒ ทาง คือ

ผลในทางอาญา เจ้าพนักงานผู้นั้นอาจมีความผิดตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ถ้าการไม่ปฏิบัตินั้นเพื่อจะทำให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องเสียหาย

ผลในทางแพ่ง ถ้าผู้จับได้รับความเสียหาย จะไปฟ้องหน่วยงานรัฐให้รับผิดชอบ เพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนแห่งการละเมิดที่เจ้าหน้าที่ได้ทำไปในการปฏิบัติหน้าที่ได้

๒. การแจ้งสิทธิ ตาม ๗/๑ ไม่เหมือนกับมาตรา ๑๓๔/๔ วรรคท้าย ที่ถ้าไม่แจ้งตามมาตรา ๑๓๔/๑,๑๓๔/๒,๑๓๔/๓,๑๓๔/๔ วรรคหนึ่ง ถ้อยคำที่ให้ไว้กับพนักงานสอบสวนจะรับฟังไม่ได้ แต่เนื่องจากไม่ได้มีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้ ดังนั้น แม้เจ้าพนักงานจะไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗/๑ ศาลก็ยังสามารถฟังถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้การไว้กับพนักงานสอบสวนได้

กลับ

ต่อไป

๓. เรื่องการรับฟังถ้อยคำเป็นพยานหลักฐานตามมาตรา ๘๔ วรรคสี่นั้น โดยหลักของวรรคนี้คือ ห้ามรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกจับมาเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับโดยเด็ดขาด ซึ่งคำรับสารภาพ คือ ถ้อยคำที่แสดงว่าตนได้กระทำความผิดจริง อย่างเช่น ผมยิงจริง ผมฆ่าเขา ผมขโมย ผมข่มขืนจริง แต่ถ้าเป็นถ้อยคำอื่นๆสามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ร่วมกระทำความผิดอื่นนั้นได้ แต่ต้องมีการแจ้งสิทธิต่างๆตามมาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๘๓ วรรคสอง แก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี

จะเห็นได้ว่ากฎหมายได้กำหนดถึงขั้นตอนที่ราษฎร หรือ เจ้าพนักงาน ควรปฏิบัติในการจับผู้ที่จะถูกจับไว้ในมาตรา ๘๓ และขั้นตอนการส่งมอบตัวผู้ถูกจับ ไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวน ไว้ในมาตรา ๘๔ ซึ่งพิจารณาในบทกฎหมายทั้ง ๒ มาตราแล้ว จะเห็นว่าสามารถแยกพิจารณาเป็น ๒ กรณี

กรณีที่ ๑ ขั้นตอนในกรณีที่ผู้จับเป็นราษฎร

๑. ต้องทำตามมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง แจ้งแก่ผู้ถูกจับว่าทำการจับสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวน

๒. ต้องทำตามมาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง เอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๘๓ โดยทันที

๓. ต้องทำตามมาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวกระทำดังต่อไปนี้

- บันทึกชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของผู้จับ ข้อความและพฤติการณ์แห่งการจับ และให้ผู้จับลงลายมือชื่อ กำกับไว้
- ดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ
- แจ้งสิทธิที่จะไม่ให้การก็ได้หรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีก็ได้

กลับ

ต่อไป

กรณีที่ ๒ ขั้นตอนเมื่อเจ้าพนักงานเป็นผู้จับ

๑. ต้องทำตามมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง แจ้งแก่ผู้ถูกจับว่าจะทำการจับสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวน ถ้าหากมีการขัดขืนต่อสู้ จับได้โดนไม่ต้องแจ้งว่าจะถูกจับได้ก็ได้

๒. ต้องทำตามมาตรา ๘๓ วรรคสอง แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้าเป็นกรณีมีหมายจับ เจ้าพนักงานจะต้องแสดงหมายจับต่อผู้จะถูกจับด้วย แจ้งสิทธิของผู้ถูกจับที่พึงมีตามกฎหมาย

- สิทธิที่จะไม่ให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ถูกจับ
- นั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี
- สิทธิในการพบหรือปรึกษาทนายความ
- สิทธิการแจ้งญาติให้ทราบในโอกาสแรก

๓. ต้องทำตามมาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง เอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๘๓ โดยทันที

๔. ต้องทำตามมาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง (๑) ให้เจ้าพนักงานผู้ทำการจับ

-แจ้งข้อกล่าวหา และรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ

-ถ้ามีหมายจับให้แจ้งต่อผู้ถูกจับ และอ่านให้ผู้ถูกจับฟัง

-มอบสำเนาบันทึกการจับแก่ผู้ถูกจับ

๕. ต้องทำตามมาตรา๘๔๔ วรรคสอง ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบถึงสิทธิตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗/๑

กลับ

ต่อไป

ผลการจับโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การจับโดยไม่ชอบนั้น อาจเกิดจากเจ้าพนักงานโดยไม่มีหมายจับ และไม่ใช้กรณีจับโดยไม่มีหมายจับตามมาตรา ๗๘ หรือ ราษฎรจับโดยไม่เข้ากรณีที่กฎหมายได้อำนาจไว้ในมาตรา ๗๙ มาตรา ๘๒ และ มาตรา ๑๑๗ อาจเป็นการจับในที่รโหฐานซึ่งไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๘๑ ซึ่งผลของการจับโดยไม่ชอบนั้นมี ๓ ประการ ดังนี้

ประการที่ ๑ ผู้ถูกจับสามารถตอบโต้ โดยอ้างว่าเป็นการป้องกันตามมาตรา ๖๘ ก็ได้ ซึ่งทำให้แม้ผู้ถูกจับจะขัดขืนต่อการจับของเจ้าพนักงาน ก็ไม่ทำให้มีความผิดฐานต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน ตาม ป.อาญาตามมาตรา๑๓๘

ประการที่ ๒ การจับไม่ชอบนั้นส่งผลให้การควบคุมตัวผู้ถูกจับไม่ชอบด้วย คือ พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจในการควบคุมผู้ต้องหา

ประการที่ ๓ การจับที่ไม่ชอบไม่ทำให้การสอบสวนเสียไป เนื่องจากเป็นคนละขั้นตอนกัน จึงไม่มีผลต่อการฟ้องคดีของพนักงานอัยการ

กลับ

กลับหน้าการจับ

มาตรา ๘๔ เจ้าพนักงานหรือราษฎรผู้ทำการจับต้องเอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๘๓ โดยทันที และเมื่อถึงที่นั้นแล้ว ให้ส่งตัวผู้ถูกจับแก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวนดังกล่าว เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นแจ้งข้อกล่าวหา และรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่านให้ฟังและมอบสำเนาบันทึกการจับแก่ผู้ถูกจับนั้น

(๒) ในกรณีที่ราษฎรเป็นผู้จับ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวบันทึกชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของผู้จับ อีกทั้งข้อความและพฤติการณ์แห่งการจับนั้นไว้ และให้ผู้จับลงลายมือชื่อกำกับไว้เป็นสำคัญเพื่อดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบและแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบด้วยว่าผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ถูกจับอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้วให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งมีผู้นำผู้ถูกจับมาส่งแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบถึงสิทธิตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗/๑ รวมทั้งจัดให้ผู้ถูกจับสามารถติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมได้ในโอกาสแรก เมื่อผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง หรือถ้ากรณีผู้ถูกจับร้องขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้แจ้ง ก็ให้จัดการตามคำร้องขอนั้นโดยเร็ว และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจบันทึกไว้ ในการนี้มิให้เรียกค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ถูกจับ

ในกรณีที่จำเป็น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับจะจัดการพยาบาลผู้ถูกจับเสียก่อนนำตัวไปส่งตามมาตรานี้ก็ได้

ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในชั้นจับกุมหรือรับมอบตัวผู้ถูกจับ ถ้าถ้อยคำนั้นเป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับว่าตนได้กระทำความผิดห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน แต่ถ้าเป็นถ้อยคำอื่น จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ต่อเมื่อได้มีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือตามมาตรา ๘๓ วรรคสอง แก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี

กลับ

มาตรา ๘๓ ในการจับนั้น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับ แล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น ให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดังกล่าว แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป

ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับพร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับหรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี ในการนี้ให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นบันทึกการจับดังกล่าวไว้ด้วย

ถ้าบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น

กลับ

ตัวอย่างฎีกา ตามมาตรา ๘๔

ฎ.๓๒๑๔/๒๕๖๐ การที่จำเลยทั้งสี่ให้การต่อผู้ดำเนินกรรมวิธีซักถามในฐานะผู้ถูกดำเนินกรรมวิธีหรือผู้ต้องสงสัย และต่อพนักงานสอบสวนในฐานะพยาน มิใช่คำให้การของผู้ถูกจับที่ให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับเพราะขณะนั้นจำเลยทั้งสี่ยังไม่ได้ถูกจับกุม กรณีไม่อยู่ในบังคับตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๘๔ วรรคสี่ คำรับสารภาพและถ้อยคำอื่นของจำเลยทั้งสี่จึงไม่ต้องห้ามรับฟังตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าว ทั้งการสอบปากคำจำเลยทั้งสี่โดยผู้ดำเนินกรรมวิธีและพนักงานสอบสวนก็เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยชอบ เพราะขณะนั้นยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะดำเนินการขอออกหมายจับจำเลยทั้งสี่ได้ เนื่องจากไม่รู้ว่าผู้ใดเป็นคนร้าย การสอบปากคำจำเลยทั้งสี่จึงเป็นเพียงการสอบถามเบื้องต้นในชั้นสืบสวนเท่านั้น ผู้ดำเนินกรรมวิธีและพนักงานสอบสวนไม่จำต้องแจ้งสิทธิใด ๆ ให้จำเลยทั้งสี่ทราบก่อน บันทึกผลการดำเนินตามกรรมวิธีและบันทึกคำให้การของพยาน รวมทั้งรถจักรยานยนต์และถังดับเพลิงของกลางจึงเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นและได้มาโดยชอบ ไม่ต้องห้ามรับฟังตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖ และมาตรา ๒๒๖/๑

ฎ.๑๔๙๓/๒๕๕๐ การตรวจค้นและการจับกุมของเจ้าพนักงานตำรวจจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เป็นเรื่องที่จะต้องไปว่ากล่าวกันอีกส่วนหนึ่งต่างหาก และเป็นคนละขั้นตอนกับการสอบสวน ไม่มีผลกระทบไปถึงการสอบสวนของพนักงานสอบสวนและอำนาจในการฟ้องคดีของโจทก์ ทั้งหามีผลทำให้การแสวงหาพยานหลักฐานของเจ้าพนักงานตำรวจที่ชอบเป็นไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วยไม่ การวินิจฉัยฎีกาของจำเลยที่ ๑ ไม่ทำให้ผลแห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป ฎีกาของจำเลยที่ ๑ จึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕

กลับ

มาตรา ๗/๑ ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรกและให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีสิทธิดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) พบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

(๒) ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

(๓) ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

(๔) ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง

กลับ

องค์ประกอบการป้องกันตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจ(คำอธิบาย)

ตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. ตอบโต้ภยันตรายที่ละเมิดกฎหมาย

คำอธิบายในรายละเอียด

ตัวอย่างฎีกา

๒.ภยันตรายใกล้จะถึง

คำอธิบายในรายละเอียด

ตัวอย่างฎีกา

๓.ป้องกันตนเองหรือผู้อื่น

คำอธิบายในรายละเอียด

ตัวอย่างฎีกา

๔.พอสมควรแก่เหตุ

คำอธิบายในรายละเอียด

ตัวอย่างฎีกา

กลับหน้าหลัก

คำอธิบายหัวข้อการกระทำโดยป้องกัน

โครงสร้างความรับผิดในทางอาญาในภาพรวม มีดังต่อไปนี้ บุคคลจะต้องรับผิดในทางอาญาก็ต่อเมื่อ

๑.การกระทำครบองค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติ

๒.การกระทำไม่มีกฎหมายยกเว้นความผิด

๓.การกระทำไม่มีกฎหมายยกเว้นโทษ

ในการพิจารณาว่า บุคคลจะต้องรับผิดในทางอาญาหรือไม่นั้น ประการแรกต้องดูว่า การกระทำของบุคคลนั้น ครบองค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือไม่ ถ้าครบองค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติแล้ว ก็ต้องพูดต่อไปว่า การกระทำนั้นมีกฎหมายยกเว้นความผิดหรือไม่ หากไม่มีกฎหมายยกเว้นความผิด ก็ต้องดูต่อไปว่ามีกฎหมายยกเว้นโทษหรือไม่ หากไม่มีกฎหมายยกเว้นโทษ ก็หมายความว่า บุคคลนั้นจะต้องรับผิดในทางอาญาส่วนในคำบรรยายหัวข้อต่อไปนี้ จะว่าด้วยเรื่องหลักกฎหมาย การกระทำโดยป้องกัน ตามบทบัญญัติมาตรา ๖๘ และ ๖๙ ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งอยู่ในโครงสร้างข้อ ๒ การกระทำไม่มีกฎหมายยกเว้นความผิด แต่หากมี “กฎหมายยกเว้นความผิด” ผู้กระทำก็ไม่มีความผิด จึงไม่ต้องรับผิด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ “ผู้กระทำมีอำนาจกระทำได้” ซึ่งมีมากมายหลายกรณี เช่น การกระทำโดยป้องกัน และความยินยอม เป็นต้น

กลับ

ภยันตรายที่ละเมิดกฎหมาย

หมายความว่า ผู้ก่อภยันตรายไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะกระทำได้
ถ้าผู้ก่อภยันตรายกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้จะได้รับภยันตรายก็ไม่มีสิทธิป้องกัน
-กรณีใช้อำนาจเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ถือว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดกฎหมายได้
-การละเมิด กม. แพ่ง อาจเป็นละเมิด กม.ได้ เช่น การเป็นชู้ เป็นการละเมิดต่อกฎหมายแพ่ง
-การละเมิด กม.อาญา อาจจะเป็นประมาทก็ได้ เช่น ขับรถโดยประมาทความเร็วสูง หากชนนายดำตาย ก็ผิดกฎหมายอาญา นายขาวยิงยางรถ อ้างป้องกันได้

กลับ

ภยันตรายอันละเมิดกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๘๘๔/๒๕๔๓

การอ้างเหตุป้องกันตัวตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๖๘ นั้น ผู้ยกขึ้นอ้างเป็นผู้ถูกกระทำโดยผู้กระทำได้กระทำโดยละเมิดต่อกฎหมาย จำเลยยอมรับว่าได้ใช้อาวุธปืนยิงในหมู่บ้านโดยใช่เหตุอันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย การที่ผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจจะเข้าจับกุมจำเลย จึงเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่จำเลยวิ่งหนี เมื่อผู้เสียหายกับพวกไล่ตามไปเพื่อจับกุม จำเลยก็ใช้อาวุธปืนยิงผู้เสียหายแม้จะฟังอย่างที่จำเลยอ้างว่าเจ้าพนักงานตำรวจใช้อาวุธปืนยิงก็คงเป็นการยิงขู่เพื่อให้จำเลยยอมให้จับกุมมากกว่ามีเจตนาฆ่าจำเลย เพราะหากเป็นเช่นนั้นจำเลยคงต้องถูกกระสุนปืนบ้างไม่มากก็น้อย ข้อเท็จจริงจึงเป็นเรื่องที่จำเลยเป็นผู้กระทำผิดกฎหมาย โดยผู้เสียหายเป็นเจ้าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย จำเลยจึงไม่อาจยกเหตุป้องกันตัวขึ้นมาอ้างได้

กลับ

ภยันตรายใกล้จะถึง

ถ้าภยันตรายนั้นถึงแล้วก็ถือว่าเป็นการละเมิด แต่ไม่ต้องรอให้เกิดการละเมิด การใช้สิทธิป้องกันสามารถตอบโต้ได้เมื่อภยันตรายใกล้จะถึง ไม่ต้องรอให้ถูกละเมิดก่อน เช่น ใช้สิทธิป้องกันคนใช้ไม้ตีหัวเรา ทำได้เมื่อไม้ใกล้ถูกหัว ไม่ต้องรอให้ถูกหัวเราก่อน ,ผู้ตายชักปืนออกมาจากเอว จำเลยย่อมเข้าใจว่าผู้ตายจะใช้ปืนนั้นยิงจำเลยอันเป็น ภยันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย และเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึง การที่จำเลยใช้ปืนยิงผู้ตายไป ๑ นัด และผู้ตายถึงแก่ความตายจึงเป็นการป้องกันสิทธิของตนพอสมควรแก่เหตุ การกระทำของจำเลยเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

กลับ

ภยันตรายใกล้จะถึง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๘๕/๒๕๒๘

ป.อ. มาตรา ๖๘, ๒๘๘

ผู้ตายตามไปพบจำเลยและพูดขอแบ่งวัวจากจำเลย จำเลยไม่ยอมแบ่งและชวนให้ไปตกลงกันที่บ้านผู้ใหญ่บ้านหรือที่บ้านกำนันแต่ผู้ตายไม่ยอมไป กลับชักปืนออกมาจากเอว จำเลยย่อมเข้าใจว่าผู้ตายจะใช้ปืนนั้นยิงจำเลยอันเป็น ภยันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย และเป็น ภยันตรายที่ใกล้จะถึงการที่จำเลยใช้ปืนยิงผู้ตายไป ๑ นัด และผู้ตายถึงแก่ความตายจึงเป็นการป้องกันสิทธิของตนพอสมควรแก่เหตุ การกระทำของจำเลยเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย จำเลยไม่มีความผิด

กลับ

ป้องกันตนเองหรือผู้อื่น

เป็นการป้องกันสิทธิ ตนเอง หรือ ผู้อื่นก็ได้

-ผู้ใช้สิทธิป้องกันสามารถกระทำการป้องกันสิทธิของตนเองหรือของผู้อื่นให้พ้นภยันตรายเกิดจากภยันตรายที่เกิดจากการละเมิดกฎหมายได้ แต่ต้องกระทำการป้องกันด้วยวิถีทางที่พอสมควรแก่เหตุ

-การป้องกันสามารถกระทำอันตรายต่อตัวผู้ก่อภัย รวมถึงทรัพย์สิน(เช่น ทำลายประตูบ้านที่ใช้ขัง)ที่ผู้ก่อภัยใช้เป็นเครื่องมือในการก่อภัยด้วย

-ถ้าการกระทำใดสามารถอ้างสิทธิป้องกันได้ ถ้าเป็นพลาดเพราะการป้องกัน ก็สามารถอ้างป้องกันต่อบุคคลที่ถูกกระทำโดยพลาดได้

กลับ

ป้องกันบุคคลอื่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๒๘๗/๒๕๓๑

ป.อ. มาตรา ๖๘, ๖๙, ๒๘๘ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖, ๒๒๗

ผู้ตายถืออาวุธปืนเป็นฝ่ายก่อเหตุเข้ามาต่อว่าและตบตีภริยาจำเลย เมื่อจำเลยถือปืนวิ่งออกมาเห็นภริยาจำเลยมีเลือดเปื้อนเต็มตัว จำเลยย่อมเข้าใจว่าผู้ตายจะยิงภริยาจำเลย อันเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึง จำเลยจึงมีสิทธิที่จะใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายเพื่อป้องกันชีวิตภริยาจำเลยได้ แต่การที่จำเลยใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายติดต่อกันถึง๖ นัด ในขณะที่อาวุธปืนในมือของผู้ตายหล่นลงไปที่พื้นแล้ว หากจำเลยยิงผู้ตายเพียงนัดเดียวก็น่าจะหยุดยั้งผู้ตายได้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการป้องกันเกินสมควรแก่เหตุตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๙ คำให้การชั้นสอบสวนของประจักษ์พยานโจทก์มีเหตุผลสอดคล้องต้องกัน และได้ให้การหลังเกิดเหตุไม่นาน ไม่มีเวลาคิดไตร่ตรองเพื่อช่วยเหลือหรือปรักปรำฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เชื่อว่าได้ให้การไปตามความสัตย์จริงตามที่ตนให้รู้เห็นมาโดยไม่มีมูลเหตุจูงใจหรือถูกบังคับขู่เข็ญแต่อย่างใด การที่ประจักษ์พยานโจทก์มาเบิกความในชั้นพิจารณาของศาลปฏิเสธว่าไม่เห็นเหตุการณ์ในขณะเกิดเหตุโดยไม่ได้ให้เหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเบิกความในชั้นพิจารณาไม่ตรงกับที่เคยให้การไว้ในชั้นสอบสวน เชื่อว่าเพื่อช่วยเหลือให้จำเลยพ้นผิดคำให้การพยานชั้นสอบสวนไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามไม่ให้รับฟังประกอบเป็นข้อพิจารณาของศาล ศาลเชื่อคำให้การชั้นสอบสวนของประจักษ์พยานโจทก์เป็นความจริงยิ่งกว่าคำเบิกความในชั้นพิจารณา เมื่อรับฟังประกอบพยานหลักฐานอื่นตลอดพฤติการณ์แห่งคดีพยานหลักฐานโจทก์จึงฟังลงโทษจำเลยได้

กลับ

พอสมควรแก่เหตุ

ผู้ป้องกันได้กระทำการป้องกันสิทธิโดยได้สัดส่วนกับภยันตราย
ต้องใช้มาตรการขั้นต่ำสุดในการกระทำเพื่อให้พ้นภัย ซึ่งถ้าไม่ใช้มาตรการดังกล่าวแล้วก็จะไม่ทำให้พ้นภัยได้

เช่น - คนร้ายปล้นทอง ขับจักรยานยนต์หนี ยิงคนร้ายตาย เกินสมควร

- แม่ป้องกันสิทธิ คนจะฉุดลูกสาว โดยการยิงคนร้าย ไม่เกินสมควร

กลับ

พอสมควรแก่เหตุ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๐๗/๒๕๓๗
ก่อนเกิดเหตุผู้ตายกับจำเลยมีการทะเลาะโต้เถียงกันแล้วผู้ตายหยิบจอบไล่ตีจำเลย จำเลยวิ่งหนีแล้วหันมาต่อสู้และแย่งจอบจากผู้ตายได้แล้วตีผู้ตายจึงถือได้ว่าจำเลยตีผู้ตายเพื่อป้องกันตนให้พ้นจากภยันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายและเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึง แต่จากบาดแผลที่ตีนั้นด้านท้ายทอยแตกมีสมองไหล และด้านใบหน้ากระดูกแตกเป็นชิ้นเล็ก ๆ แสดงให้เห็นว่าจำเลยตีผู้ตายอย่างแรง การถูกตีอย่างแรงเช่นนี้เพียงครั้งเดียวผู้ตายก็ไม่อาจจะทำร้ายจำเลยได้ต่อไป การที่จำเลยตีซ้ำอีกจึงเป็นการกระทำเกินกว่ากรณีแห่งการจำต้องกระทำเพื่อป้องกัน จำเลยจึงมีความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘ ประกอบด้วยมาตรา ๖๙

กลับ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดจำต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่นให้พ้นภยันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย และเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึง ถ้าได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ การกระทำนั้นเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่มีความผิด

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘ นั้น ถ้าผู้กระทำได้กระทำไปเกินสมควรแก่เหตุ หรือเกินกว่ากรณีแห่งความจำเป็น หรือเกินกว่ากรณีแห่งการจำต้องกระทำเพื่อป้องกัน ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ แต่ถ้าการกระทำนั้นเกิดขึ้นจากความตื่นเต้น ความตกใจ หรือความกลัว ศาลจะไม่ลงโทษผู้กระทำก็ได้

กลับ

สิทธิของเจ้าหน้าที่เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

คลิปวีดีโอการสอน

ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สายงานป้องกันปราบปรามบางกรณี อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการหรือบุคคลภายนอกแล้วแต่กรณี ดังนั้น เมื่อเกิดกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีสิทธิและต้องดำเนินการดังนี้

- กรณีถูกบุคคลภายนอกยื่นฟ้องต่อศาล
- กรณีถูกหน่วยงานออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

กลับหน้าหลัก

กรณีถูกบุคคลภายนอกยื่นฟ้องต่อศาล

อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ให้ดำเนินการดังนี้

๑.รายงานตนต้องคดีผ่านผู้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้น จนถึง ตร. และหากมีความประสงค์ให้ ตร.ขอความร่วมมืออัยการสูงสุดจัดพนักงานอัยการเป็นทนายความในคดีแก้ต่างคดี ให้ระบุความประสงค์มาพร้อมกับการรายงานตนต้องคดีดังกล่าวได้

๒.การรายงานตนต้องคดีต้องระบุพฤติการณ์และรายละเอียดข้อเท็จจริงแห่งคดี ตามที่ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๑ เรื่องความประพฤติและระเบียบวินัย บทที่ ๓ เรื่องการงานงานเมื่อข้าราชการตำรวจต้องคดีกำหนดไว้

กลับ

กรณีถูกหน่วยงานออกคำสั่งเรียกใช้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

จากการทำละเมิดในขณะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการดังนี้

๑.ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งภายในกำหนดระยะเวลาที่ระบุไว้ในคำสั่ง ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

๒.หากหน่วยงานผู้ออกคำสั่ง และผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ ให้นำข้อเท็จจริงจากการถูกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไปยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือพิพากษาเพิกถอนคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวต่อไป ตามมาตรา ๔๙ ประกอบ มาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒

กลับ

พระราชบัญญัติวิธีการปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมาตรา ๖๓/๒ วรรคหนึ่ง

กลับ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒

มาตรา ๔๙ การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๐๖ สิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ในคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเป็นสิทธิฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม

กลับ

หลักปฏิบัติของคู่สายตรวจ (คู่ Buddy)(คำอธิบาย)

คลิปวีดีโอการฝึก

Combat V

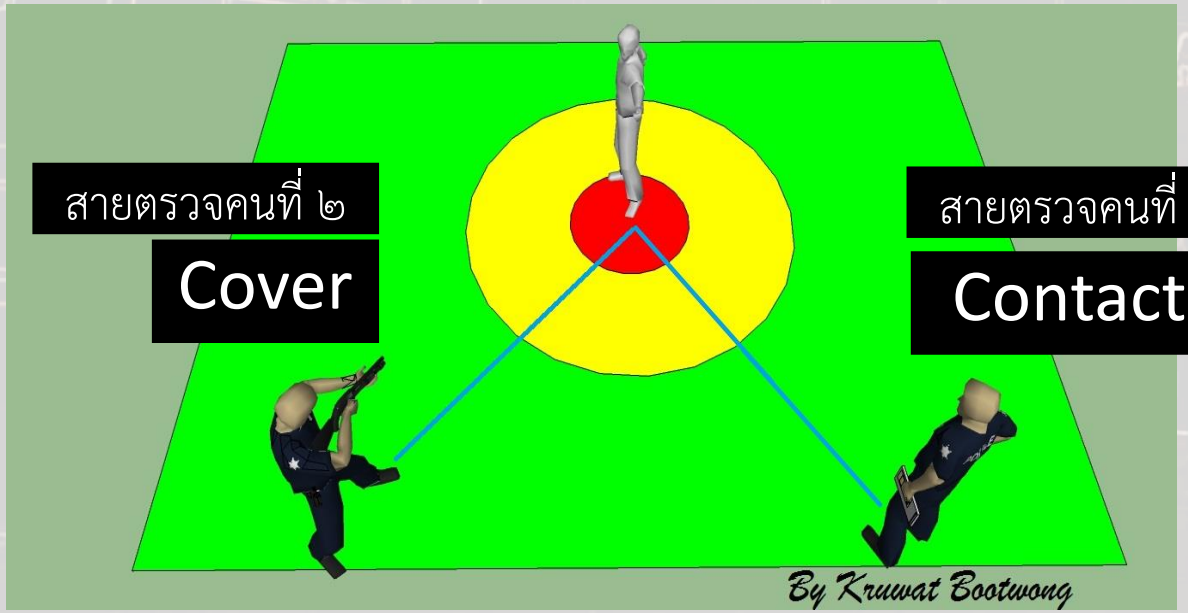

Combat L

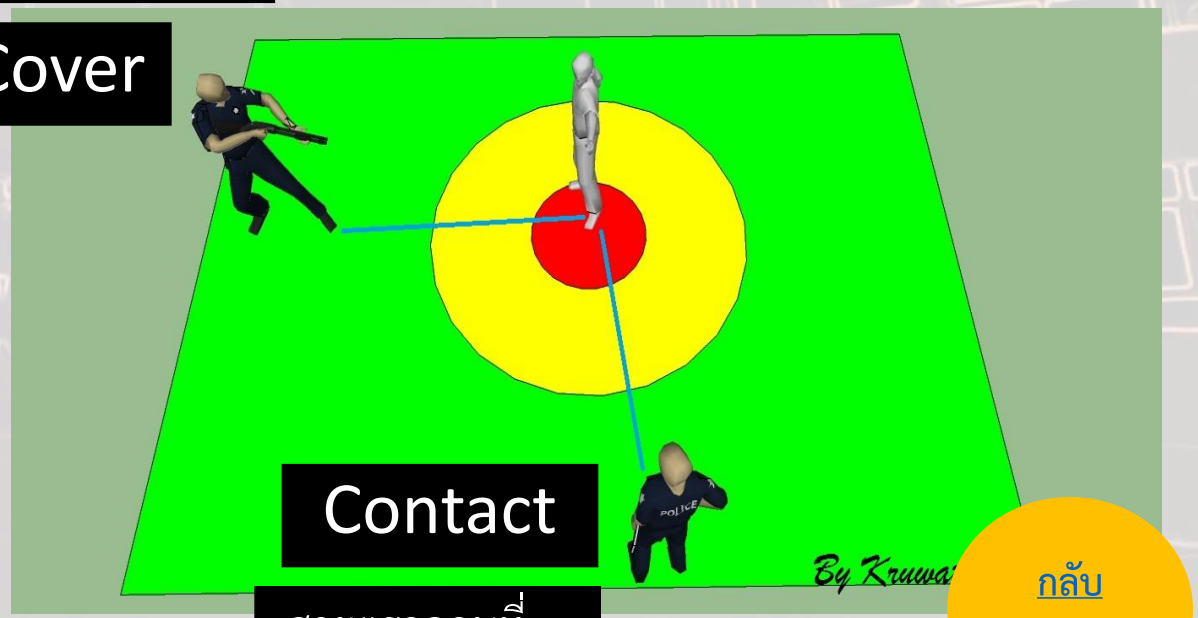

กลับหน้าหลัก

๑. เจ้าหน้าที่สายตรวจ ๒ นาย (สายตรวจจักรยานยนต์ชุดที่ ๑)

Combat L

(Cover & contact)

- การรักษาระยะห่างจะยืนทำมุมเป็นรูปตัว L (เจ้าหน้าที่จะยืนแยกกันเพื่อทำหน้าที่คุ้มกัน)
- แปรผันตามสถานการณ์ ระดับอารมณ์ของผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำผิด โดยระดับสี บ่งถึงความปลอดภัยเจ้าหน้าที่ ดังนี้
  - สีเขียว ระยะประมาณ ๒๑ ฟุต หรือ ๗ ก้าว เป็นระยะปลอดภัยของเจ้าหน้าที่
  - สีเหลือง เป็นระยะที่ผู้กระทำผิดเริ่มขัดขืน และอาจทำร้ายเจ้าหน้าที่
  - สีแดง เป็นระยะที่ผู้กระทำผิดสามารถตอบโต้ทำร้ายเจ้าหน้าที่ได้
- ตำแหน่งการยืนโดยหลัก
  - สายตรวจคนที่ ๑ คือหัวหน้าชุด เป็นผู้บริหารเหตุการณ์ ทำหน้าที่เจรจาสื่อสารกับผู้กระทำผิด ออกคำสั่ง ให้หยุดพฤติกรรมที่ก่อเหตุ เช่น นั่งลง นอนราบกับพื้น หยุดทำร้ายผู้อื่น วางอาวุธฯลฯ และการสื่อสารกับคู่บัดดี้
  - สายตรวจคนที่ ๒ คือลูกทีม ทำหน้าที่ตรวจการณ์ อากัปกิริยา ความเคลื่อนไหวของผู้กระทำผิด ดูแลความปลอดภัยให้กับสายตรวจคนที่ ๑ และโดยรอบ พร้อมที่ใช้กำลังในการป้องกันตามระดับการใช้กำลัง(Use of force)

****เจ้าหน้าที่ทั้งสองนายต้องไม่ยืนอยู่ในแนวยิงซึ่งกันและกัน**

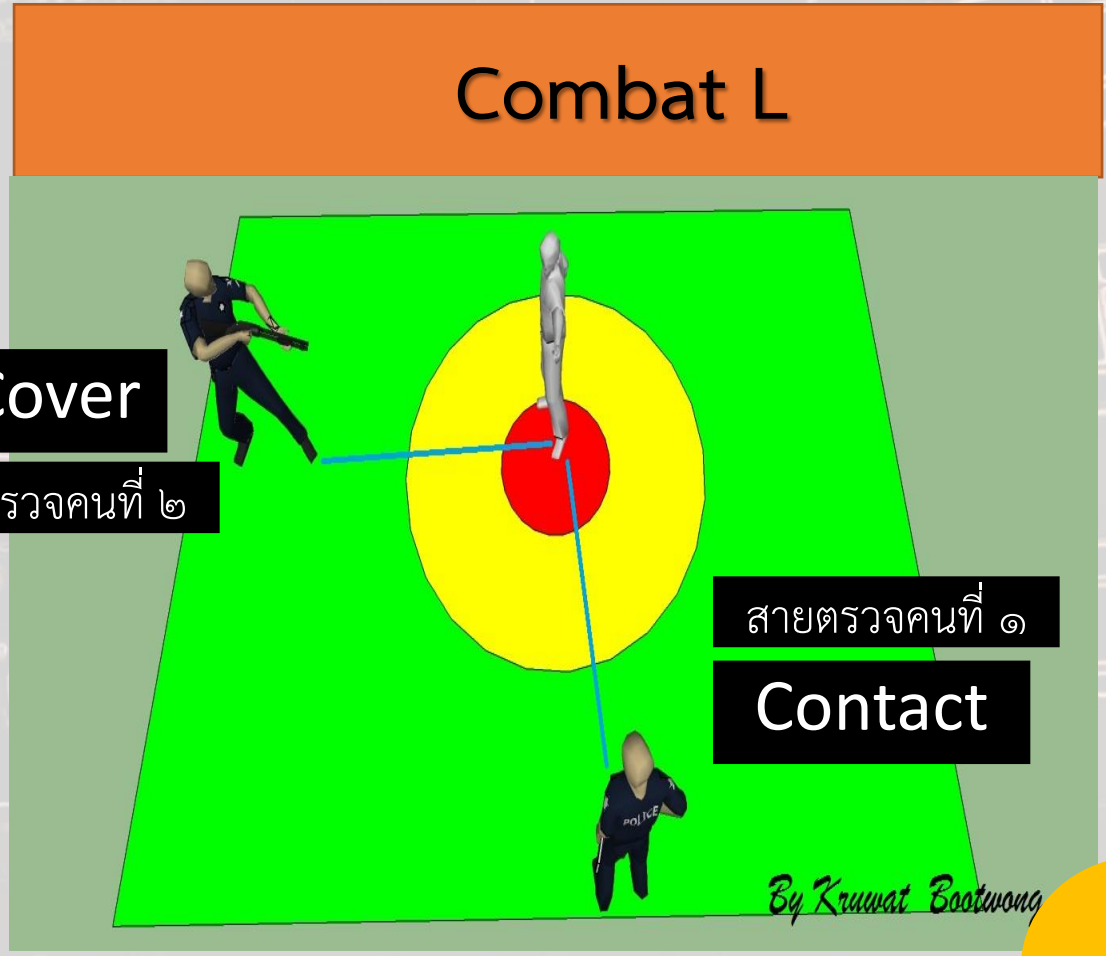

กลับ
ต่อไป

Combat V

(Cover & contact)

- วิธีการปฏิบัติ ใช้หลักการเดียวกับ Combat L

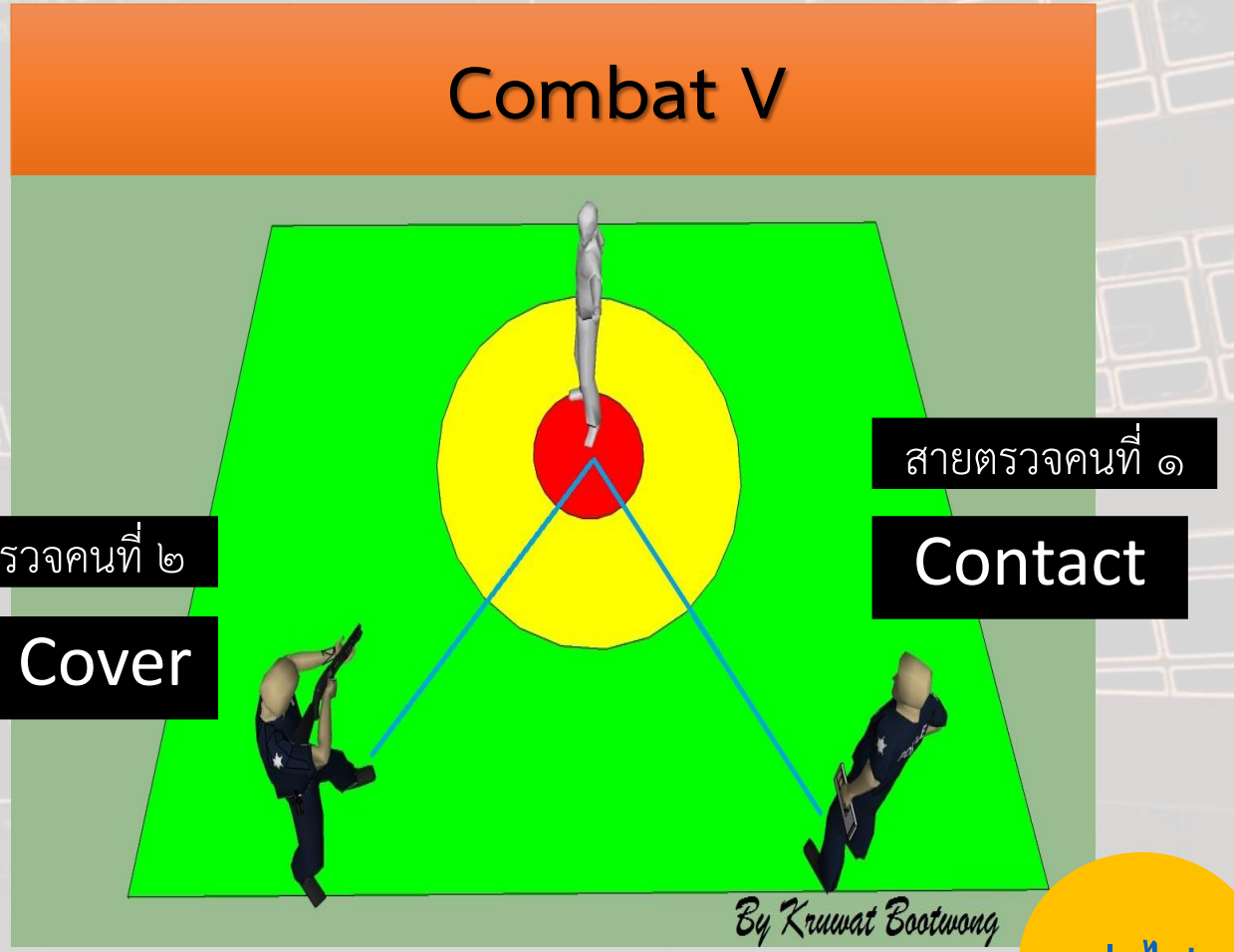

กลับ
ต่อไป

๒. ในกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ๔ นาย เข้าระงับเหตุ (สายตรวจจักรยานยนต์ชุดที่ ๑ และ ชุดที่ ๒)

- การรักษาระยะห่างจะยืนทำมุมเป็นรูปตัว L / V (เจ้าหน้าที่จะยืนแยกกันเพื่อทำหน้าที่คุ้มกัน)
- แปรผันตามสถานการณ์ ระดับอารมณ์ของผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำผิด โดยระดับสี บ่งถึงความปลอดภัยเจ้าหน้าที่ ดังนี้
  - สีเขียว ระยะประมาณ ๒๑ ฟุต หรือ ๗ ก้าว เป็นระยะปลอดภัยของเจ้าหน้าที่
  - สีเหลือง เป็นระยะที่ผู้กระทำผิดเริ่มขัดขืน และอาจทำร้ายเจ้าหน้าที่
  - สีแดง เป็นระยะที่ผู้กระทำผิดสามารถตอบโต้ทำร้ายเจ้าหน้าที่ได้
- ตำแหน่งการยืนโดยหลัก
  - สายตรวจคู่ที่ ๑ คนที่ ๑ ยังเป็นหัวหน้าชุด เป็นผู้บริหารเหตุการณ์ ทำหน้าที่เจรจา สื่อสารกับผู้กระทำผิด ออกคำสั่ง ให้หยุดพฤติกรรมที่ก่อเหตุ เช่น นั่งลง นอนราบกับพื้น หยุดทำร้ายผู้อื่น วางอาวุธ ฯลฯ และการสื่อสารกับทีมสายตรวจ
  - สายตรวจคู่ที่ ๑ คนที่ ๒ และสายตรวจคู่ที่ ๒ คือลูกทีม ทำหน้าที่ตรวจการณ์อากัปกิริยา ความเคลื่อนไหวของผู้กระทำผิด ดูแลความปลอดภัยให้กับสายตรวจคนที่ ๑ ทีมสายตรวจ และโดยรอบ พร้อมที่ใช้กำลังในการป้องกันตามระดับการใช้กำลัง(Use of force)

****เจ้าหน้าที่ทั้งสี่นายต้องไม่ยืนอยู่ในแนวยิงซึ่งกันและกัน**

Combat L / V

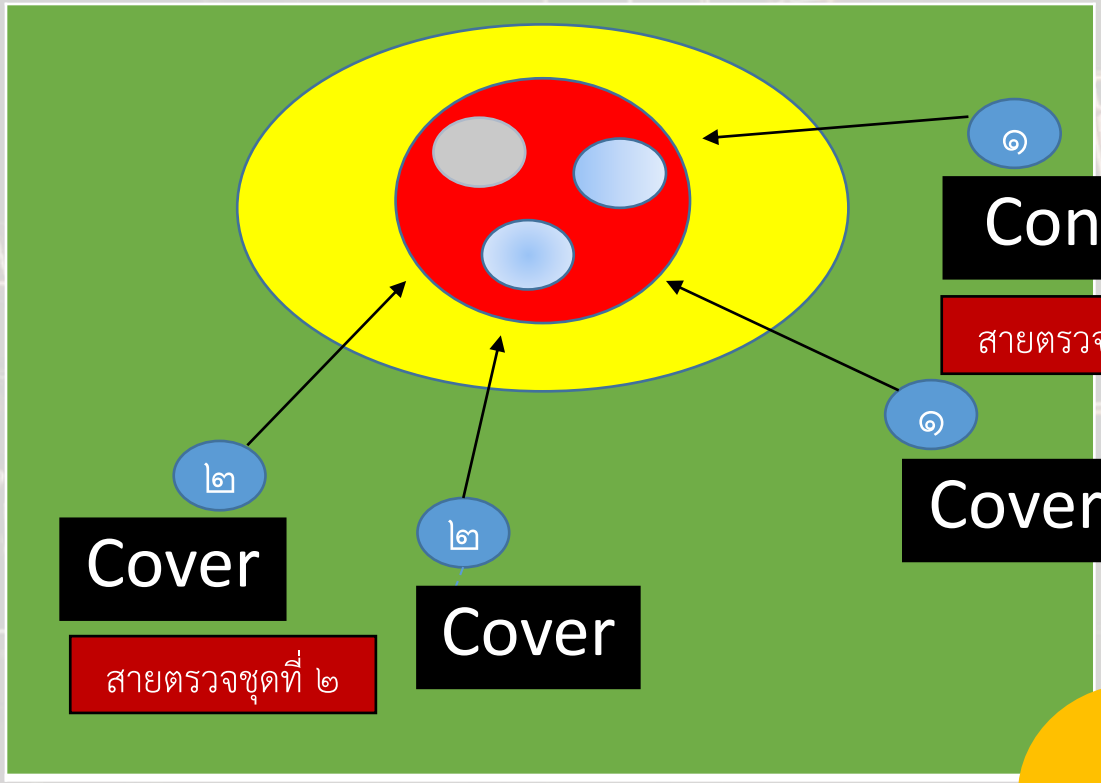

กลับ
ต่อไป

๓. กรณีสายตรวจ ๒๐ เข้ามาร่วมระงับเหตุ

- การรักษาระยะห่างจะยืนทำมุมเป็นรูปตัว L / V (เจ้าหน้าที่จะยืนแยกกันเพื่อทำหน้าที่คุ้มกัน)
- แปรผันตามสถานการณ์ ระดับอารมณ์ของผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำผิด โดยระดับสี บ่งถึงความปลอดภัยเจ้าหน้าที่ ดังนี้
  - สีเขียว ระยะประมาณ ๒๑ ฟุต หรือ ๗ ก้าว เป็นระยะปลอดภัยของเจ้าหน้าที่
  - สีเหลือง เป็นระยะที่ผู้กระทำผิดเริ่มขัดขืน และอาจทำร้ายเจ้าหน้าที่
  - สีแดง เป็นระยะที่ผู้กระทำผิดสามารถตอบโต้ทำร้ายเจ้าหน้าที่ได้
- ตำแหน่งการยืนโดยหลัก
  - สายตรวจ ๒๐ เป็นหัวหน้าชุด เป็นผู้บริหารเหตุการณ์แทนสายตรวจคู่ที่ ๑ คนที่ ๑ โดย ทำหน้าที่เจรจา สื่อสารกับผู้กระทำผิด และการสื่อสารกับทีมสายตรวจ
  - สายตรวจคู่ที่ ๑ และสายตรวจคู่ที่ ๒ ทำหน้าที่ตรวจการณ์ อากัปกิริยา ความเคลื่อนไหวของผู้กระทำผิด ดูแลความปลอดภัยให้กับสายตรวจ ๒๐ ทีมสายตรวจและโดยรอบ พร้อมที่ใช้กำลังในการป้องกันตามระดับการใช้กำลัง(Use of force)

***เจ้าหน้าที่ทุกนายต้องไม่ยืนอยู่ในแนวยิงซึ่งกันและกัน**

Combat L / V

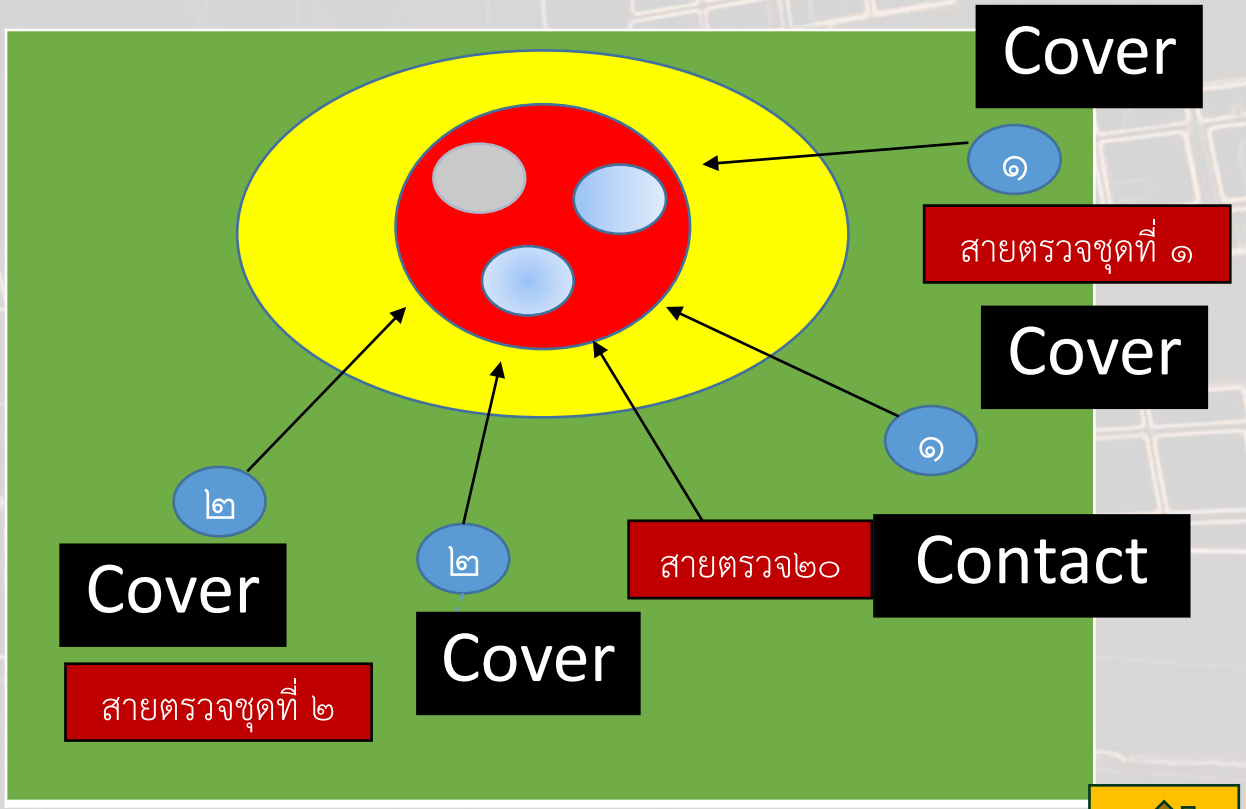

กลับ

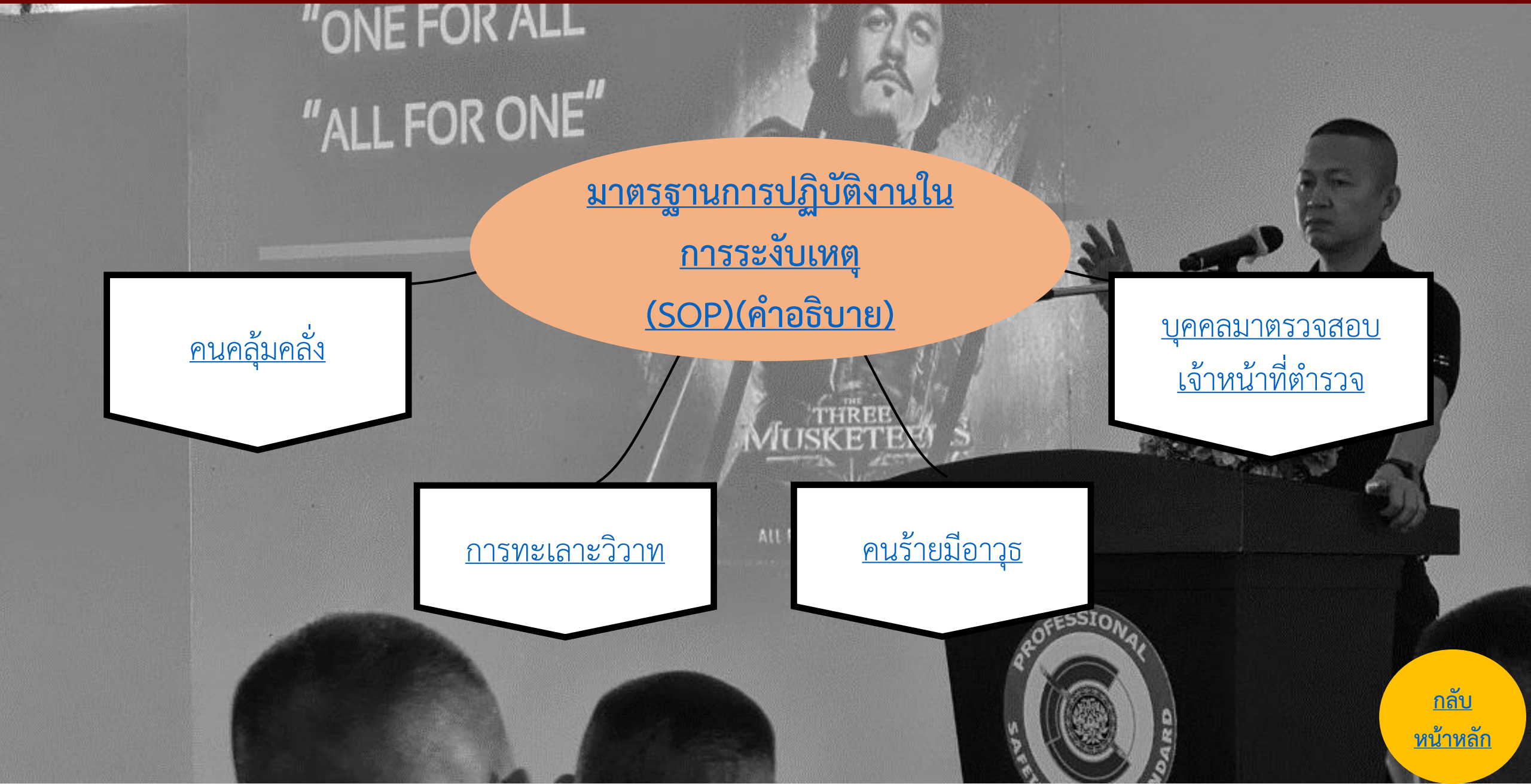

มาตรฐานการปฏิบัติงานในการระงับเหตุ (SOP)(คำอธิบาย)

- คนคลุ้มคลั่ง
- บุคคลมาตรวจสอบเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- การทะเลาะวิวาท
- คนร้ายมีอาวุธ

กลับหน้าหลัก

ภาพรวม SOP คำอธิบาย

มาตรฐานการปฏิบัติในการระงับเหตุ (SOP)เกี่ยวข้องกับเหตุที่เกิดขึ้นเป็นประจำโดยพัฒนาเป็นรูปแบบการปฏิบัติที่มีความชัดเจนสอดคล้องกับกฎหมายและง่ายต่อการปฏิบัติ ซึ่งจะมีทั้งหมด ๔ กรณีด้วยกัน คือ การระงับเหตุคนคลุ้มคลั่ง การระงับเหตุคนทะเลาะวิวาทรวมทั้งการยกพวกตีกัน การระงับเหตุกรณีคนร้ายมีอาวุธ และการถูกตรวจสอบจากประชาชนในขณะปฏิบัติหน้าที่

กลับ

กรณีการระงับเหตุคนคลุ้มคลั่งซึ่งเกิดจากการใช้สารเสพติดเกินขนาด เมาสุรา การใช้ยา หรือภาวะผิดปกติทางจิต ต้องใช้ทั้งยุทธวิธีตำรวจและความรู้ทางด้านการแพทย์ในการแก้ไขปัญหา ซึ่งการเข้าระงับเหตุจะต้องนำรถพยาบาลจากศูนย์การแพทย์ฉุกเฉิน ๑๖๖๙ เข้าร่วมในการระงับเหตุด้วย เนื่องจากจะต้องใช้ความรู้ทางด้านจิตวิทยาในการเจรจากับคนคลุ้มคลั่งหรือใช้เครื่องพันธนาการในการควบคุม หรือการใช้ยาบางประเภทเพื่อระงับอาการที่รุนแรงของคนคลุ้มคลั่ง

ในการเข้าระงับเหตุ สายตรวจ ๒๐ ต้องเข้าร่วมระงับเหตุทุกครั้งโดยมีการเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องให้พร้อมในการปฏิบัติ เช่น ไม้ง่าม ปืนไฟฟ้า ปืนลูกซองยาง โล่ แก๊สน้ำตา โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องจัดการในที่เกิดเหตุให้กลับสู่ภาวะปกติและปลอดภัยก่อน ทางเจ้าหน้าที่ของศูนย์การแพทย์ฉุกเฉิน ๑๖๖๙ จึงเข้าไปดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์

กรณีเหตุคนคลุ้มคลั่ง มักจะมีปัญหาในการส่งตัวให้แพทย์ประเมินหรือวินิจฉัย จึงให้นำแบบฟอร์มการส่งตัวคนคลุ้มคลั่ง มาใช้ในการส่งตัว และให้นำแบบฟอร์มแจ้งผลการบำบัดรักษาและส่งตัวกลับชุมชน ให้แพทย์ผู้ดูแลคนไข้ใช้แจ้งกับสถานีตำรวจทราบเพื่อให้สามารถติดตามและตรวจสอบได้ เป็นการสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้กับประชาชนในชุมชน โดยเหตุกรณีคนคลุ้มคลั่ง ต้องนำส่งโรงพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดทุกครั้ง ตามมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ.สุขภาพจิต พ.ศ.๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๖๒

กลับ

ภาพรวมขั้นตอนการระงับเหตุ กรณีคนคลุ้มคลั่ง(คำอธิบาย)

๑ เหตุด่วน เหตุร้าย โทร. 191

๒ POLICE

- เจ็บป่วยฉุกเฉิน 1669
- สายตรวจรถยนต์
- สายตรวจจยย.
- มูลนิธิกู้ภัย

๓ สถานที่เกิดเหตุ

รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ(SOP คนคลุ้มคลั่ง)

๔ หลักการเจรจา :เป็นมิตร สร้างความคุ้นเคย คนคุ้นเคย

การเจรจา :(คำพูด: มีอะไรให้ช่วยเหลือครับ)

ไม่สำเร็จ / สำเร็จ

๕ ระดับการใช้กำลัง

๖ ควบคุมตัว

- สายตรวจ ๒๐
- เจ็บป่วยฉุกเฉิน 1669
- มูลนิธิกู้ภัย

๗ หนังสือนำส่งแบบฟอร์ม

ส่ง รพ.ของรัฐหรือสถานบำบัด

๘ แจ้งผลการบำบัดรักษาแบบฟอร์ม

***หมายเหตุ เมื่อจำเป็นต้องได้รับการรักษาทางกาย ให้ส่ง รพ. ทางกาย ก่อน

กลับ

การระงับเหตุคนคลุ้มคลั่ง(คำอธิบาย)

๑.ประเมินสถานการณ์ → ๒.แสดงตน → ๓.ออกคำสั่ง → ๔.เจรจา → ๕.ระดับการใช้กำลัง → ๖.นำส่ง รพ.หรือสถานบำบัด

ช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ

การบริหารเหตุการณ์

กลับ

คำอธิบาย กรณีคนคลุ้มคลั่ง

พ.ร.บ.สุขภาพจิต พ.ศ.๒๕๕๑

๑.เมื่อได้รับแจ้งเหตุคนคลุ้มคลั่ง ต้องมีการประเมินสถานการณ์ว่าคนคลุ้มคลั่งก่อเหตุอะไร เช่น ทำร้ายผู้อื่น เผาหรือทำลายทรัพย์สินตนเองหรือผู้อื่น มีอาวุธหรือไม่ เป็นอาวุธประเภทใด เช่น มีด อาวุธปืน มีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตหรือไม่ เพื่อจะได้เตรียมอุปกรณ์ เช่น ปืนไฟฟ้า ไม้ง่าม ดิ้ว ปืนลูกซองยาง และกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยกรณีเหตุคนคลุ้มคลั่ง ร้อยเวร ๒๐ ต้องออกไปร่วมระงับเหตุด้วยทุกครั้ง

เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุ จะต้องคำนึงถึงการรักษาระยะห่างจากจุดเกิดเหตุ เพื่อความปลอดภัยและประเมินสถานการณ์อีกครั้งว่าตรงกับการรับแจ้งเหตุในครั้งแรกหรือไม่

๒.แสดงตนเพื่อควบคุมสถานการณ์ และเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น การใช้สัญญาณไซเรน การใช้นกหวีด การใช้เสียง

๓. ออกคำสั่งให้หยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น วางอาวุธ หยุดทำร้ายทรัพย์สินหรือผู้อื่น นั่งลง หมอบกับพื้น โดยในกรณีที่มีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือกำลังถูกทำร้าย ให้ช่วยเหลือบุคคลเหล่านั้นให้อยู่ในสถานที่ปลอดภัย หากมีความจำเป็นต้องหยุดยั้งสถานการณ์อย่างทันที ให้นำหลักการระดับการใช้กำลังมาใช้ตามความเหมาะสม

ในการบริหารเหตุการณ์ ให้สายตรวจคนที่ ๑ ของคู่สายตรวจรถจักรยานยนต์ที่ไปถึงที่เกิดเหตุชุดแรก เป็นผู้บริหารเหตุการณ์ โดยสายตรวจคนที่ ๒ สังเกตสถานการณ์โดยรอบและระวังความปลอดภัยให้กับสายตรวจคนที่ ๑

กรณีที่มีสายตรวจรถจักรยานยนต์คู่ที่ ๒ เข้าร่วมระงับเหตุ ให้สายตรวจคนที่ ๑ ของสายตรวจรถจักรยานยนต์คู่ที่ ๑ ยังเป็นผู้บริหารเหตุการณ์ โดยสายตรวจรถจักรยานยนต์คู่ที่ ๒ คอยสังเกตการณ์โดยรอบและดูแลความปลอดภัยให้กับทีมสายตรวจ

ในกรณีที่สายตรวจ ๒๐ เข้าร่วม ให้ร้อยเวร ๒๐ เป็นผู้บริหารเหตุการณ์ โดยทีมสายตรวจที่เหลือทำหน้าที่สังเกตการณ์โดยรอบ และดูแลความปลอดภัยให้กับทีม

๔. ถ้าอยู่ในสถานการณ์ที่ทำได้ ให้ใช้หลักการเจรจาที่เป็นมิตร หรือนำคนที่คนคลุ้มคลั่งคุ้นเคย มาเจรจา เพื่อลดความรุนแรงของสถานการณ์ เช่น ใช้คำพูดว่า มีอะไรให้ช่วยเหลือไหมครับ

๕.ในกรณีที่ผู้ก่อเหตุไม่เชื่อฟังคำสั่ง และสถานการณ์อาจจะมีความรุนแรงมากขึ้น ให้นำยุทธวิธีในเรื่องระดับการใช้กำลัง เพื่อควบคุมสถานการณ์ให้กลับมาสู่ภาวะปกติ เช่น การใช้มือเปล่า ไม้ง่าม ปืนไฟฟ้า ปืนลูกซองยาง สตั้นท์บอมบ์

๖.เมื่อควบคุมผู้คลุ้มคลั่งได้แล้ว ให้คำนึงถึงหลักความปลอดภัยไม่ให้คนคลุ้มคลั่งทำร้ายบุคคลอื่นใดได้อีก และให้มีการส่งตัวไปประเมินหรือวินิจฉัยในสถานพยาบาลของรัฐ หรือสถานบำบัด ทุกครั้ง

กลับ

ที่ ตช .....

สถานีตำรวจ.....
.....
.....
.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอส่งตัวบุคคลซึ่งมีพฤติการณ์อันน่าเชื่อว่ามีความผิดปกติทางจิต

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาล/สถานบำบัดรักษา.....

ด้วย วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลาประมาณ.....น. เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจ..... ได้รับแจ้งหรือพบเห็น นาย/นาง/น.ส./ด.ช./ด.ญ. ....อายุ.....ปี ที่อยู่.....(เท่าที่สามารถตรวจสอบได้)/ ชายหรือหญิงไม่ทราบชื่อและที่อยู่ อยู่บริเวณ.....เป็นบุคคลน่าเชื่อว่ามีความผิดปกติทางจิตตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๒๒

มีพฤติการณ์และอาการ ดังนี้ .....
.....
.....
.....
.....
.....

ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ของญาติผู้ป่วยที่สามารถติดต่อได้ (ถ้ามี).....
.....
.....

จึงเรียนมายังท่านขอส่งตัวบุคคลซึ่งมีพฤติการณ์อันน่าเชื่อว่ามีความผิดปกติทางจิตเพื่อรับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๒๔, ๒๗

ขอแสดงความนับถือ

(ยศ)
(.....)
ตำแหน่ง.....(รองสารวัตรขึ้นไป).....
สายตรวจ.....

สถานีตำรวจ.....
โทร.....

กลับ

ที่ .....

โรงพยาบาล/สถานบำบัด
.....
.....

วันที่ ..... เดือน ๒๕๖๔

เรื่อง แจ้งที่อยู่ นาย/นาง/นางสาว ..... ที่ถูกส่งตัวมารับการตรวจวินิจฉัย
เรียน ผู้กำกับการสถานีตำรวจ .....
อ้างถึง หนังสือสถานีตำรวจ ..... ที่ ..... ลงวันที่ .....

ตามหนังสือที่อ้างถึง สถานีตำรวจ .....ได้ส่งตัว นาย/นาง/นางสาว ..... (ชายหรือหญิงไม่ทราบชื่อ) ซึ่งเป็นบุคคลน่าเชื่อว่ามีความผิดปกติทางจิต ตามมาตรา ๒๒ มารับการตรวจวินิจฉัย ตามมาตรา ๒๗ พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ.๒๕๕๑ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

โรงพยาบาล/สถานบำบัด..... ขอแจ้งว่าบุคคลดังกล่าว

ณ ขณะนี้ ☐ ถูกส่งตัวไปรักษาต่อที่ โรงพยาบาล/สถานบำบัด.....

☐ ถูกส่งตัวไปสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ/สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง.....

☐ พ้นจาก โรงพยาบาล/สถานบำบัดไปพักรักษาตัวที่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....

ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....โดยมี นาย/นาง/นางสาว ..... โทร .....

เกี่ยวข้องเป็น..... (ญาติ/เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่) เป็นผู้ดูแล

ขอแสดงความนับถือ

( )
แพทย์เจ้าของไข้
. .....

โรงพยาบาล/สถานบำบัด .....
โทร. ๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ โทรสาร ๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐

กลับ

การทะเลาะวิวาทรวมถึงการยกพวกตีกัน(คำอธิบาย)

๑.ประเมินสถานการณ์

๒.แสดงตน

- บริหารเหตุการณ์
- ช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ

๓.ออกคำสั่ง

๔. ระดับการใช้กำลัง

๕.ควบคุมตัว

คำอธิบาย การทะเลาะวิวาทรวมถึงการยกพวกตีกัน

เหตุทะเลาะวิวาทรวมถึงการยกพวกตีกัน ต้องมีกำลังเจ้าหน้าที่มากกว่าผู้ก่อเหตุ เพียงพอต่อการควบคุมสถานการณ์และต้องมีการเตรียมความพร้อมอุปกรณ์ในการระงับเหตุให้ครบถ้วน เช่น ปืนไฟฟ้า ไม้ง่าม ลูกซองยาง สตั้นท์บอม แก๊สน้ำตา เพื่อหยุดสถานการณ์ให้กลับสู่สภาวะปกติได้เร็วและป้องกันไม่ให้เกิดความสูญเสียหรือบาดเจ็บเกิดขึ้น สำหรับขั้นตอนการปฏิบัติในการทะเลาะวิวาท รวมถึงการยกเพวกตีกัน(SOP) มีดังนี้

๑. ประเมินสถานการณ์ เป็นเหตุอะไร เกิดขึ้นที่ไหน มีผู้ก่อเหตุกี่คน มีอาวุธหรือไม่(ถ้ามี เป็นอาวุธประเภทใด) มีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตหรือไม่ เพื่อที่จะได้เตรียมอุปกรณ์ และกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้สอดคล้องกับสถานการณ์

๒. เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ต้องแสดงตนเพื่อควบคุมสถานการณ์และเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาทิ การใช้สัญญาณไซเรน การใช้นกหวีด การส่งเสียง โดยให้ ช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บหรือผู้ที่เสียเปรียบแยกออกจากสถานที่เกิดเหตุ มิให้สามารถตะโกนโต้เถียงกันได้

ในการบริหารเหตุการณ์ สายตรวจคนที่ ๑ เป็นผู้บริหารเหตุการณ์ โดยสายตรวจคนที่ ๒ สังเกตสถานการณ์โดยรอบและระวังความปลอดภัยให้กับสายตรวจคนที่ ๑

ในกรณีมีสายตรวจจักรยานยนต์คู่ที่ ๒ เข้าร่วมระงับเหตุ สายตรวจรถจักรยานยนต์คนที่ ๑ ของคู่สายตรวจที่ ๑ ยังเป็นผู้บริหารเหตุการณ์ โดยสายตรวจคู่ที่ ๒ คอยสังเกตการณ์โดยรอบและดูแลความปลอดภัยให้กับทีมสายตรวจ

หากเป็นกรณีสายตรวจ ๒๐ เข้าร่วม ให้สายตรวจ ๒๐ เป็นผู้บริหารเหตุการณ์ และสายตรวจที่เหลือทำหน้าที่สังเกตการณ์โดยรอบ และดูแลความปลอดภัยให้กับทีม

๓.ออกคำสั่งหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น วางอาวุธ นอนลง หมอบกับพื้น ยกมือขึ้น

๔.ในกรณีที่ผู้ก่อเหตุไม่เชื่อฟังคำสั่ง และสถานการณ์อาจจะมีความรุนแรงขึ้น ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจนำยุทธวิธีในเรื่องระดับการใช้กำลัง มาใช้เท่าที่จำเป็นเพื่อควบคุมสถานการณ์ให้กลับมาสู่ปกติ เช่น การใช้มือเปล่า ไม้ง่าม ฯลฯ

๕. ควบคุมตัวนำส่งสถานีตำรวจ

กลับ

ผู้ก่อเหตุมีอาวุธอันตรายถึงแก่ชีวิต (คำอธิบาย)

๑.ประเมินสถานการณ์

๒.แสดงตนและอาวุธประจำกาย

๓.ออกคำสั่ง

๔.ระดับการใช้กำลัง

๕.ควบคุมตัว

ช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ

การบริหารเหตุการณ์

คำอธิบาย กรณีผู้ก่อเหตุมีอาวุธอันตรายถึงแก่ชีวิต

เหตุกรณีผู้ก่อเหตุมีอาวุธถึงแก่ความตาย เช่น ปืน มีด ฯลฯ เจ้าหน้าที่ต้องยืนอยู่ในที่กำบังปลอดภัยและรักษาระยะห่าง อย่างน้อย ๒๑ ฟุต ซึ่งในเหตุคนร้ายมีอาวุธไม่ว่าจะเป็นกรณีใดๆเช่น เป็นคนรู้จักคุ้นเคย เป็นคนจิตผิดปกติ คนที่มีรูปร่างอ่อนแอ ฯลฯ จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังสูงสุด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความสูญเสียกับบุคคลใดๆหรือตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจเอง โดยขั้นตอนการระงับเหตุ ผู้ก่อเหตุมีอาวุธถึงแก่ความชีวิต(SOP) มีรายละเอียดดังนี้

๑. ประเมินสถานการณ์ เป็นเหตุอะไร เกิดขึ้นที่ไหน มีผู้ก่อเหตุกี่คน มีอาวุธหรือไม่(ถ้ามี เป็นอาวุธประเภทใด) มีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตหรือไม่ เพื่อที่จะได้เตรียมอุปกรณ์ และกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้สอดคล้องกับสถานการณ์

๒.หากเมื่อไปถึงที่เกิดเหตุแล้ว มีสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่ภยันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือบุคคลที่สาม ใช้อาวุธปืนประจำกายแสดงออกมา โดยปฏิบัติตามระดับการใช้กำลังอย่างเคร่งครัด โดยให้ ช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บออกจากสถานที่เกิดเหตุก่อน

การบริหารเหตุการณ์ สายตรวจคนที่ ๑ เป็นผู้บริหารเหตุการณ์ โดยสายตรวจคนที่ ๒ สังเกตสถานการณ์โดยรอบและระวังความปลอดภัยให้กับสายตรวจคนที่ ๑

กรณีมีสายตรวจจักรยานยนต์คู่ที่ ๒ เข้าร่วมระงับเหตุ สายตรวจรถจักรยานยนต์คนที่ ๑ ของคู่สายตรวจที่ ๑ ยังเป็นผู้บริหารเหตุการณ์ โดยสายตรวจคู่ที่ ๒ คอยสังเกตการณ์โดยรอบและดูแลความปลอดภัยให้กับทีมสายตรวจ

หากเป็นกรณีสายตรวจ ๒๐ เข้าร่วม ให้สายตรวจ ๒๐ เป็นผู้บริหารเหตุการณ์ และสายตรวจที่เหลือทำหน้าที่สังเกตการณ์โดยรอบ และดูแลความปลอดภัยให้กับทีม

๓.ออกคำสั่งหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น วางอาวุธ นอนลง หมอบกับพื้น ยกมือขึ้น ฯลฯ

๔. ในกรณีที่ผู้ก่อเหตุไม่เชื่อฟังคำสั่ง และสถานการณ์อาจจะมีความรุนแรงขึ้น ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจนำยุทธวิธีในเรื่องระดับการใช้กำลังมาใช้เท่าที่จำเป็นเพื่อควบคุมสถานการณ์ให้กลับมาสู่ปกติ

๕. ควบคุมตัวนำส่งสถานีตำรวจ

กลับ

กรณีบุคคลขอตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ในขณะตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ(คำอธิบาย)

๑.ประเมินสถานการณ์

๒.หลักความปลอดภัย

๓.สอบถามความต้องการ

๔.ระดับการใช้กำลัง

๕.ควบคุมตัว

คำอธิบาย กรณีบุคคลขอตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่

ในปัจจุบันมีบุคคลบางกลุ่ม มาขอตรวจสอบเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น การขอดูใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน ใบพกพาวิทยุสื่อสาร ใบพกพาอาวุธปืน พ.ร.บ. รถยนต์ เอกสารการตั้งด่านตรวจ/ตรวจ โดยมิได้เป็นผู้เสียหายหรือถูกละเมิดสิทธิจากการปฏิบัติหน้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีเจตนาเพียงต้องการก่อกวนการปฏิบัติหน้าที่ และสร้างยอดไลค์ในเพจของตนเอง เพื่อหวังผลประโยชน์ในด้านอื่นๆ สำหรับขั้นตอนการปฏิบัติ กรณีบุคคลขอตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ในขณะตั้งด่านตรวจ(SOP)มีรายละเอียดดังนี้

๑.ประเมินสถานการณ์ ด้านความปลอดภัยและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น มารถกี่คัน มากันกี่คน พกพาอาวุธหรือไม่ ทำให้เกิดความบกพร่องต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ ฯลฯ

๒.หลักความปลอดภัย การยืนระยะห่าง การยืน Cover&Contact และการตรวจสอบ ค้น บุคคลและยานพาหนะ ของผู้ที่เข้ามาทำการตรวจสอบ

๓.สอบถามความต้องการของผู้ที่เข้ามาตรวจสอบ หากไม่ใช่การร้องทุกข์หรือขอความช่วยเหลือ โดยมีลักษณะเข้ามาก่อกวนและทำให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ ให้ออกคำสั่งให้บุคคลนั้นออกจากพื้นที่การปฏิบัติงาน

๓.๑ ในกรณีตั้งด่านตรวจ/จุดตรวจ หากมีความจำเป็น ให้บุคคลนั้นไปพบกับหัวหน้าด่าน โดยเจ้าหน้าที่อื่นปฏิบัติหน้าที่ตามปกติไม่ให้เกิดความบกพร่องต่อการปฏิบัติหน้าที่

๓.๒ หัวหน้าด่านพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นของการตรวจสอบ อำนาจหน้าที่ของผู้ขอตรวจสอบว่ามีหรือไม่ และสิทธิตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ โดยให้คำแนะนำไปยื่นเรื่องขอ ณ สถานีตำรวจนั้นๆ

๔.หากบุคคลนั้นขัดคำสั่ง ให้เรียกกำลังและนำหลักระดับการใช้กำลังมาใช้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ และ/หรือ ดำเนินคดีในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อหาการก่อความเดือดร้อนรำคาญ ขัดคำสั่งเจ้าพนักงาน

๕. ควบคุมตัวนำส่งสถานีตำรวจ

กลับ

ต่อไป

กรณีบุคคลเข้ามาตรวจสอบเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีการขัดคำสั่งเจ้าหน้าที่

ตัวอย่างคำพิพากษา

- เอกสารการตั้งด่าน → แนะนำให้ไปยื่นขอเอกสารการตั้งด่านที่สถานีตำรวจนั้นๆ ตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ.๒๕๔๐
- วิทยุสื่อสาร
- พ.ร.บ.รถยนต์รถสายตรวจ
- ใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน

→ บุคคลที่มาก่อกวนไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

- บัตรประจำตัวข้าราชการ → เฉพาะประชาชนที่สิทธิถูกกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ต้องแสดงบัตรข้าราชการตำรวจ

กลับ

ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๒๖ ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๖ ผู้ใดดูหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะได้กระทำการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๘ ผู้ใดต่อสู้ หรือขัดขวางเจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมายในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการต่อสู้หรือขัดขวางนั้น ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๘ ผู้ใดทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการสั่งเช่นว่านั้น เป็นคำสั่งให้ช่วยทำกิจการในหน้าที่ของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้สั่งให้ช่วยได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กลับ

ตัวอย่างคำพิพากษา

ศาลจังหวัดนครราชสีมา ได้อ่านคำพิพากษาคดีที่ นายเกรียงไกร ไทยอ่อน และนายคณพศ สุวพงศ์ ผู้ขับแกร็บแท็กซี่ จำคุก ๑ ปี ๘ เดือนไม่รอลงอาญา หลังถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.เมืองนครราชสีมา แจ้งข้อกล่าวหาหมิ่นประมาทเจ้าพนักงาน และหมิ่นประมาทการโฆษณาด้วยตัวอักษรความผิดมาตรา ๓๒๖ และ ๓๒๘

นอกจากนี้ 'นายคณพศ' ผู้ขับขี่รถแกร็บแท็กซี่ยังโดนข้อหาใช้รถยนต์ผิดประเภทจากที่จดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก อย่างไรก็ตามในเบื้องต้นทั้งให้การปฏิเสธทุกข้อกล่าวหาทั้งนี้สืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ 'นายคณพศ' ซึ่งเป็นคนขับแกร็บแท็กซี่ ถูกผู้เรียกใช้บริการผ่านแอปพลิเคชั่น ได้แสดงตัวเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยวแจ้งข้อกล่าวหาใช้รถผิดประเภท และพยายามจะจับกุมดำเนินคดี ทำให้มีปากเสียงกันก่อนที่ในเวลาต่อมา 'นายคณพศ' ได้แจ้งเรื่องให้ 'นายเกรียงไกร ไทยอ่อน' รับทราบ และได้นำมาโพสต์ข้อความในกลุ่มเพจฯ ของนายเกรียงไกร ซึ่งเมื่อโพสต์ถูกแชร์ไป มีข้อความที่เข้ามาด่าทอการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวนมาก และเป็นคำหยาบคาย กระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.เมืองนครราชสีมา ได้ดำเนินคดีกับทั้งคู่ ข้อกล่าวหากระทำการหมิ่นประมาทเจ้าพนักงานที่กระทำตามหน้าที่ และหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณาด้วยตัวอักษร ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ และ ๓๒๘ โดยศาลจังหวัดนครราชสีมาพิจารณาพบว่า 'นายเกรียงไกร' มีความผิดจริงพิพากษาจำคุก ๑ ปี ขณะที่ 'นายเกรียงไกร' มีคดีที่ศาลตัดสินแล้วรอลงอาญาอีก ๒ คดี จึงนำโทษมารวมกันเป็น ๑ ปี ๘ เดือน โดยไม่รอลงอาญา อย่างไรก็ตามภายหลังรับทราบคำตัดสินนายเกียงไกร น้อมรับคำสั่งศาลพร้อมยื่นขอประกันตัว ทางศาลอนุมัติให้ปล่อยตัวชั่วคราว ขณะที่นายคณพศปรับ ๔,๐๐๐ บาท

กลับ

ระดับการใช้กำลัง

การระงับเหตุด้วยมือเปล่า

อาวุธไม่ถึงตาย

อาวุธปืน

การปรากฏกาย

การใช้วาจา

การควบคุมทางกายภาพ

การควบคุมทางกายภาพด้วยมือเปล่าอย่างรุนแรง

การใช้อาวุธไม่ถึงตาย

การใช้อาวุธถึงตาย

กลับหน้าหลัก

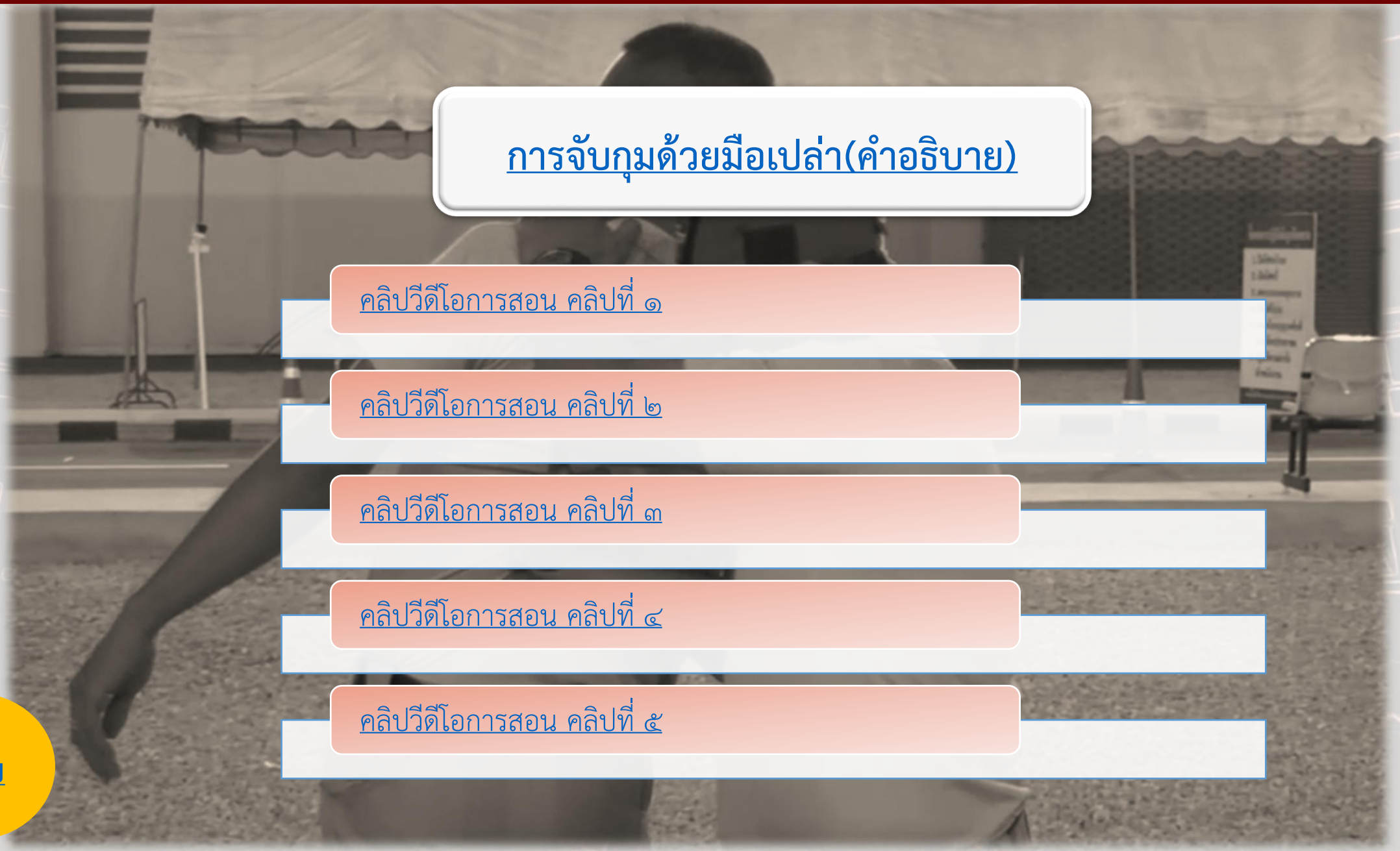

การจับกุมด้วยมือเปล่า(คำอธิบาย)

- คลิปวีดีโอการสอน คลิปที่ ๑
- คลิปวีดีโอการสอน คลิปที่ ๒
- คลิปวีดีโอการสอน คลิปที่ ๓
- คลิปวีดีโอการสอน คลิปที่ ๔
- คลิปวีดีโอการสอน คลิปที่ ๕

กลับ

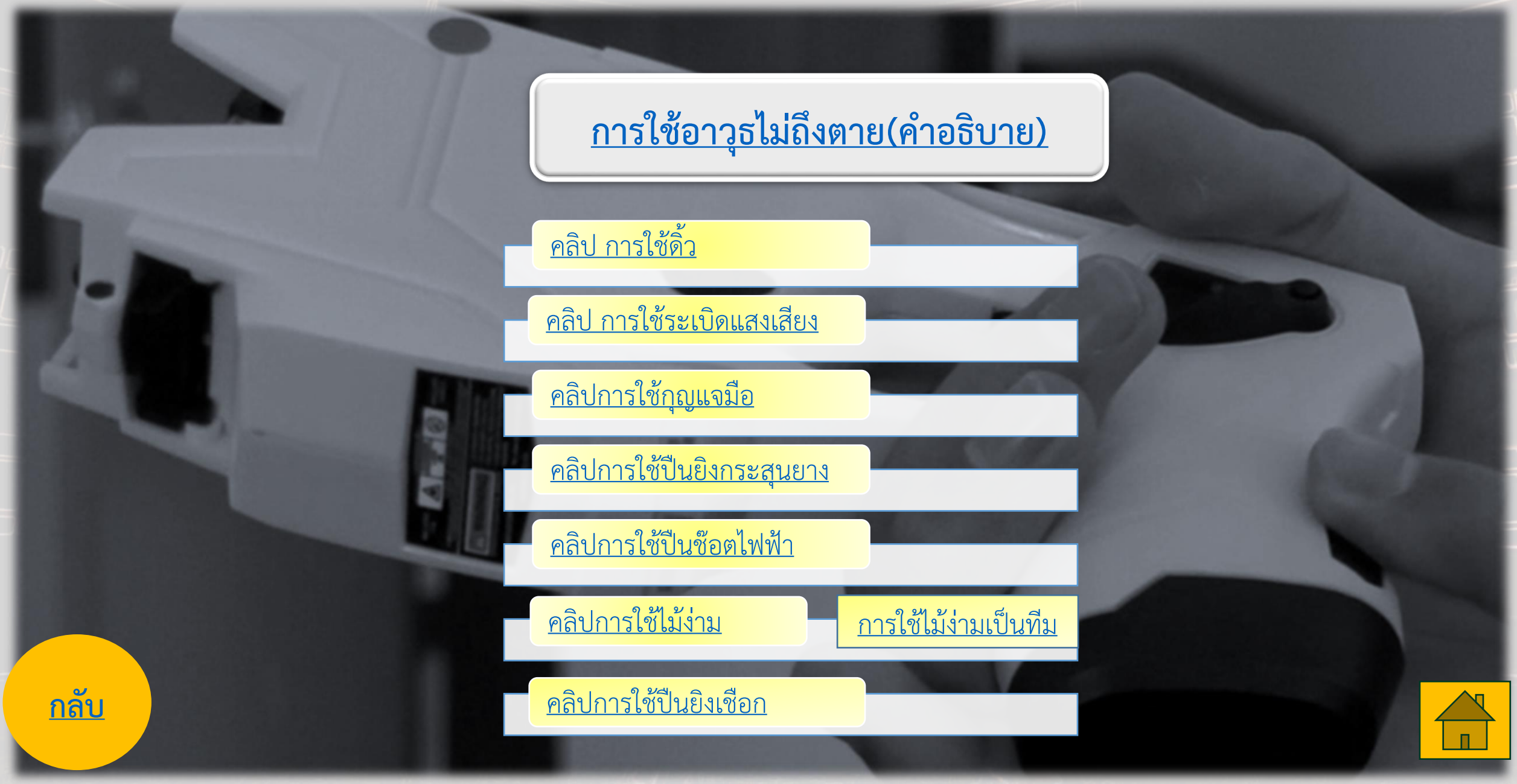

การใช้อาวุธไม่ถึงตาย(คำอธิบาย)

- คลิป การใช้ดิ้ว
- คลิป การใช้ระเบิดแสงเสียง
- คลิปการใช้กุญแจมือ
- คลิปการใช้ปืนยิงกระสุนยาง
- คลิปการใช้ปืนช๊อตไฟฟ้า
- คลิปการใช้ไม้ง่าม
- การใช้ไม้ง่ามเป็นทีม
- คลิปการใช้ปืนยิงเชือก

กลับ

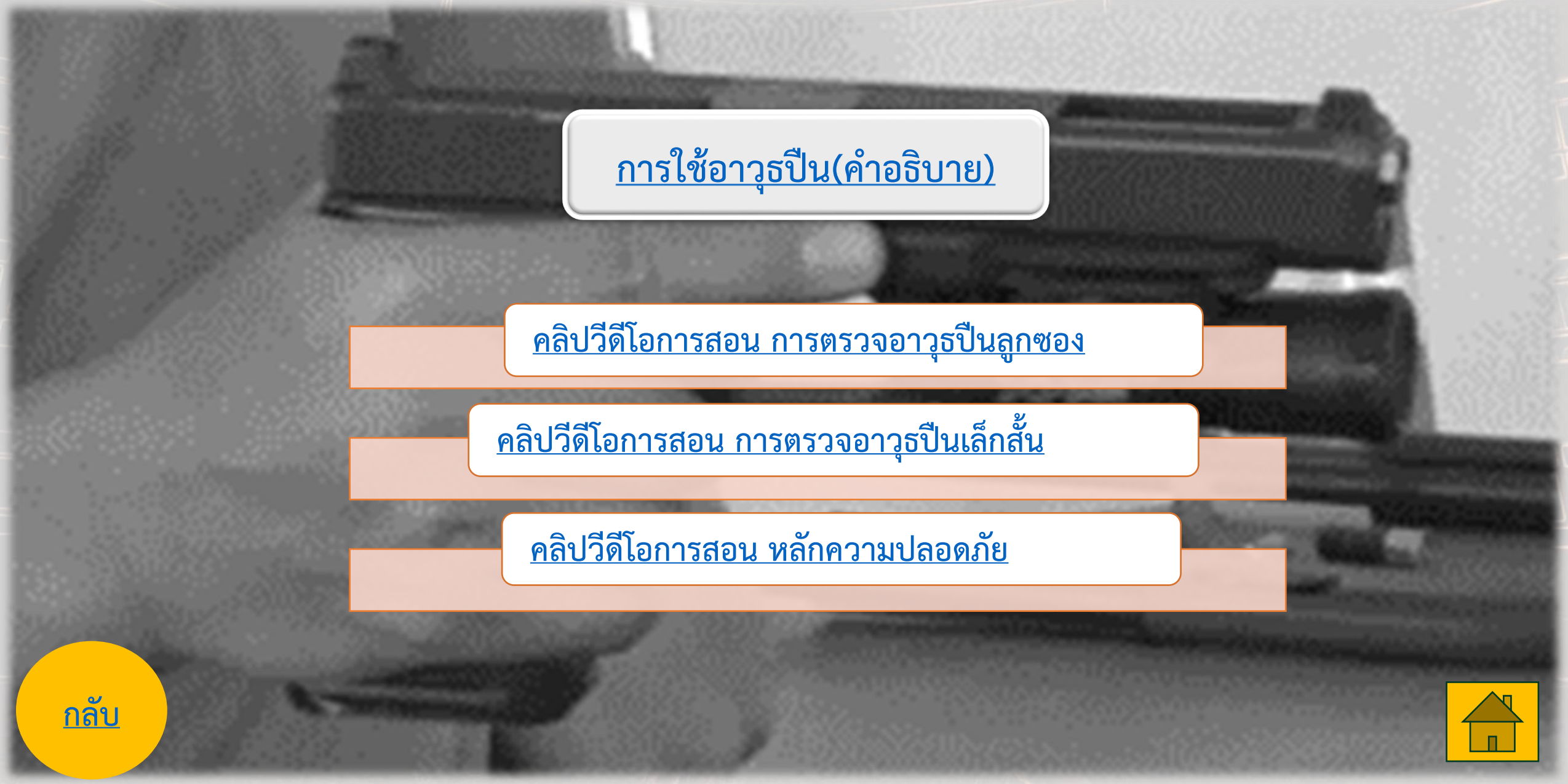

การใช้อาวุธปืน(คำอธิบาย)

- คลิปวีดีโอการสอน การตรวจอาวุธปืนลูกซอง
- คลิปวีดีโอการสอน การตรวจอาวุธปืนเล็กสั้น
- คลิปวีดีโอการสอน หลักความปลอดภัย

กลับ

ยุทธวิธีในการจับกุมคนร้าย(ด้วยมือเปล่า)

การจับ หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือราษฎร ใช้อำนาจตามกฎหมายจับผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่ากระทำผิดทางอาญา หรือจับตามหมายจับ เพื่อนำตัวผู้ถูกจับไปจัดการตามกฎหมาย

หลักพื้นฐานของการจับ

๑. เป็นการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดหลบหนี หรือต่อสู้ขัดขวางการจับกุมของตำรวจ

๒. เป็นมาตรการหนึ่งในการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนทั่วไป

๓. เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุมต้องรู้ข้อมูลพื้นฐาน และพฤติกรรมของคนร้ายที่กระทำความผิดให้มากที่สุด

๔. ในการดำเนินการจับกุม เจ้าพนักงานตำรวจ จะต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นให้ทราบว่าเขาจะต้องถูกจับ และสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น

กลับ

ต่อไป

ท่าที่ ๑ ท่าหักข้อมือหรือฝ่ามือหงายกลับ

ขั้นตอนที่ ๑ เข้าประชิดตัวผู้ถูกจับทางด้านหน้าหรือด้านขวาของผู้ถูกจับ แล้วมือขวาจับมือขวาของผู้ถูกจับ โดยให้นิ้วหัวแม่มือทาบหลังนิ้วชี้ผู้ถูกจับ ให้เท้าขวาอยู่ข้างหน้า

ขั้นตอนที่ ๒ ก้าวเท้าซ้ายประชิดตัวผู้ถูกจับ หมุนตัวไปทางขวาพร้อมบิดฝ่ามือของผู้ถูกจับหงายไปทางด้านหลัง ใช้แขนซ้ายหรือฝ่ามือซ้ายกดบริเวณแขนขวาท่อนบนของผู้ถูกจับ

ขั้นตอนที่ ๓ ออกแรงบังคับให้ผู้ถูกจับนอนคว่ำหน้าลงบนพื้น ถ้าไม่สามารถนำผู้ถูกจับลงกับพื้นได้ ให้ใช้วิธีการหมุนตัวมาทางขวาเพื่อให้ผู้ถูกจับเสียหลักแล้วกดลงพื้น ให้แขนของผู้ถูกจับอยู่ระหว่างเข่าทั้งสองข้างของผู้จับ โดยใช้เข่าขวากดที่ไหล่หรือต้นคอของผู้ถูกจับ เข่าซ้ายกดที่หลังของผู้ถูกจับ บังคับแขนของผู้ถูกจับให้ตึงและตั้งฉากขึ้นพร้อมบิดข้อมือของผู้ถูกจับไปทางศีรษะ

กลับ

ต่อไป

หมายเหตุ

ในขั้นตอนที่ ๓ ถ้ากดผู้ถูกจับลงพื้นได้แล้ว ให้แขนของผู้ถูกจับอยู่ระหว่างเข่าทั้งสองข้างของผู้จับ โดยใช้เข่าขวากดบริเวณไหล่หรือต้นคอของผู้ถูกจับ เข่าซ้ายตั้งฉากกับพื้นชิดกับรักแร้ของผู้ถูกจับ บังคับแขนของผู้ถูกจับให้ตึงและตั้งฉากขึ้น พร้อมบิดข้อมือของผู้ถูกจับไปทางศีรษะ เพื่อบังคับไม่ให้ผู้ถูกจับดิ้นหรือขัดขืนจากนั้นทำการใส่กุญแจมือโดยให้ใส่ที่มือขวาก่อน แล้วจึงใส่มือซ้าย พลิกให้ผู้ถูกจับหงายขึ้นแล้วนั่งและช่วยพยุงให้ลุกขึ้นยืน ควบคุมตัวไปอย่างใกล้ชิดและระมัดระวัง

กลับ

ต่อไป

ท่าที่ ๒ ท่าหักข้อมือหงาย

ขั้นตอนที่ ๑ ใช้มือซ้ายจับที่มือขวาของผู้ถูกจับ เท้าซ้ายอยู่ข้างหน้า โดยใช้นิ้วหัวแม่มือกดระหว่างนิ้วนางกับนิ้วก้อยของผู้ถูกจับ หมุนฝ่ามือผู้ถูกจับไปทางซ้าย

ขั้นตอนที่ ๒ ใช้มือขวาช่วยกดที่หลังมือผู้ถูกจับ กดในลักษณะหมุนตัวช่วยไปทางซ้าย ก้าวเท้าซ้ายไปด้านหลัง จากนั้นออกแรงกดที่หลังมือของผู้ถูกจับเพื่อบังคับให้ผู้ถูกจับล้มลงนอนหงายลงพื้น

ขั้นตอนที่ ๓ เดินอ้อมไปทางศีรษะผู้ถูกจับเพื่อบังคับให้ผู้ถูกจับคว่ำหน้าลง โดยจับมือขวาของผู้ถูกจับอยู่และดึงแขนของผู้ถูกจับให้ตึง ใช้เข่าทั้งสองข้างกดหลังของผู้ถูกจับไว้ ส่วนแขนขวาของผู้ถูกจับบังคับให้ตึงแล้วตั้งฉากขึ้นพร้อมบิดข้อมือของผู้ถูกจับ

กลับ

ต่อไป

หมายเหตุ

- การจับในท่าหักข้อมือหงาย ให้พลิกมือในวงแคบเพื่อให้คนร้ายเจ็บและบังคับลงได้โดยง่าย ซึ่งหากยกขึ้นสูงผู้ถูกจับอาจหมุนตัวลอดใต้แขน แล้วใช้มืออีกข้างหนึ่งตอบโต้ ทำให้ไม่สามารถบังคับผู้ถูกจับลงพื้นได้
- ระหว่างการเดินอ้อมศีรษะเพื่อบังคับให้ผู้ถูกจับคว่ำหน้าลงพื้น ผู้ถูกจับกุมอาจขัดขืนและพยายามจะลุกขึ้นให้ผู้จับกุมใช้มือซ้ายกดบังคับที่หลังมือขวา และนำมือขวามาจับที่ศอกของผู้ถูกจับแล้วกดให้แขนเหยียดตรง

กลับ

ต่อไป

ท่าที่ ๓ ท่าสอดคล้องแขน

ขั้นตอนที่ ๑ เจ้าหน้าที่ผู้จับกุม ใช้มือซ้ายจับที่มือขวาของผู้ถูกจับ โดยบิดให้ฝ่ามือหันไปทางด้านหลัง นิ้วหัวแม่มือของผู้จับกุมกดที่โคนนิ้วหัวแม่มือของผู้ถูกจับ เท้าซ้ายอยู่ข้างหน้า

ขั้นตอนที่ ๒ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าพร้อมกับสอดแขนขวาเข้ารักแร้ขวาของผู้ถูกจับ หมุนตัวไปทางขวาพลิกข้อมือขวาล็อกที่หัวไหล่ขวาของผู้ถูกจับ

ขั้นตอนที่ ๓ ออกแรงกดบังคับผู้ถูกจับก้มหน้าลงที่พื้น พับแขนไว้บนหลัง

หมายเหตุ

๑. ในท่านี้สามารถที่ใช้จับล็อกและควบคุมผู้ถูกจับไปยังที่ต่าง ๆ ได้ ถ้าหากผู้ถูกจับขัดขืน ผู้จับใช้วิธีหมุนตัวไปทางขวาออกแรงกดผู้ถูกจับลงกับพื้น

๒. ในส่วนการฝึกท่านี้ไม่แนะนำให้กดลงบนพื้น เพราะอาจทำให้ได้รับบาดเจ็บได้

กลับ

ต่อไป

ท่าที่ ๔ ท่าหักข้อมือคว่ำ

ขั้นตอนที่ ๑ เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมใช้มือขวาจับที่ข้อมือขวาของผู้ถูกจับจากทางด้านหลัง ดึงมาทางด้านขวา ให้เท้าขวาอยู่ข้างหน้า

ขั้นตอนที่ ๒ ก้าวเท้าซ้ายไปอยู่แนวเดียวกับเท้าขวาของผู้ถูกจับ พร้อมกับสอดแขนซ้ายเข้าที่รักแร้ขวาของผู้ถูกจับ กดศอกชิดข้างลำตัว ใช้มือขวากดข้อมือขวาของผู้ถูกจับให้คว่ำลง

ขั้นตอนที่ ๓ นำมือซ้ายไปช่วยกดบังคับที่หลังมือขวาของผู้ถูกจับ โดยให้ข้อศอกขวาของผู้ถูกจับแนบชิดติดลำตัวของผู้จับกุม โดยให้ท่อนแขนของผู้ถูกจับตั้งขึ้น ออกแรงกดที่หลังมือแล้วพาผู้ถูกจับเคลื่อนที่ไปตามที่ต้องการ

กลับ

ต่อไป

ข้อแนะนำ

- ถ้ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๒ นาย อาจเข้าจับกุมผู้ถูกจับทั้งมือซ้ายและขวาก็ได้ เพื่อความสะดวกและความปลอดภัยในการพาเคลื่อนที่ไป

- กรณีที่มีผู้ประท้วงหรือนั่งกีดขวางการจราจร สั่งให้ลุกไม่ยอมลุก เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถใช้การจับท่าหักข้อมือคว่ำพาออกจากพื้นที่ดังกล่าวได้

กลับ

ต่อไป

ท่าที่ ๕ ท่าล็อกแขนกับลำตัว

ขั้นตอนที่ ๑ ผู้จับกุมเดินเข้าทางด้านหลังเยื้องทางขวาของผู้ถูกจับ ให้เท้าขวาอยู่ข้างหน้า แล้วใช้มือขวาจับข้อมือขวาของผู้ถูกจับบิดให้ฝ่ามือหันไปข้างหลัง

ขั้นตอนที่ ๒ ก้าวเท้าซ้ายไปอยู่แนวเดียวกับเท้าขวาของผู้ถูกจับ ดึงแขนขวาของผู้ถูกจับให้ตึงและให้ข้อศอกของผู้ถูกจับอยู่บริเวณหน้าอกของผู้จับกุม หักข้อมือของผู้ถูกจับเข้าหาตัวผู้จับกุม พร้อมกับใช้แขนซ้ายสอดเข้าไปใต้รักแร้ของผู้ถูกจับ แล้วล็อกหัวไหล่ให้แน่น บังคับพาผู้ถูกจับให้เดินไปตามที่ต้องการ

กลับ

ต่อไป

หมายเหตุ

๑. ถ้าผู้ถูกจับขัดขืน ให้ผู้จับกุม หมุนตัวไปทางขวาแล้วทิ้งน้ำหนักตัวลงเพื่อบังคับให้ผู้ถูกจับลงบนพื้น

๒. ถ้ากรณีมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๒ นาย อาจเข้าจับล็อกแขนอีกข้างหนึ่งของผู้ถูกจับก็ได้ แล้วช่วยกันบังคับพาไป

๓. ในการฝึกควรฝึกปฏิบัติเข้าจับกุมทั้งทางด้านขวาและทางด้านซ้าย

กลับ

กลับหน้ามือเปล่า

อาวุธไม่ถึงตาย

- วัตถุประสงค์
  - เป็นอาวุธที่ใช้เพื่อจับกุม ควบคุม หรือหยุดยั้งคนร้ายหรือผู้ก่อเหตุที่มีอาวุธไม่ร้ายแรงหรือด้วยมือเปล่าเจตนากระทำอันตรายหรือพยายามจะกระทำอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่น
  - เพื่อลดการบาดเจ็บสาหัสหรือเสียชีวิตจากการใช้อาวุธปืนในทันทีของเจ้าหน้าที่
  - เป็นช่วงต่อของการใช้อาวุธตามระดับการใช้กำลังที่สมสัดส่วนกับการกระทำของคนร้ายหรือผู้ก่อเหตุ เป็นไปตามหลักสากล หลักสิทธิมนุษยชนและสังคมยอมรับ
  - ข้อพึงระลึกที่สำคัญ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องประเมินสูงและพร้อมที่จะเปลี่ยนใช้อุปกรณ์อื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพหยุดยั้งหรือทำให้เกิดความปลอดภัยมากกว่าจนกระทั่งใช้อาวุธปืนในสถานการณ์ที่จำเป็นต้องป้องกัน ตาม ป.วิอาญา ม.๖๘ เมื่อไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

กลับ

ต่อไป

อาวุธไม่ถึงตาย

อุปกรณ์อื่นๆ ที่ไม่ได้กำหนดไว้ในคู่มือฯ

- โดยมีวัตถุประสงค์การใช้เช่นเดียวกับอาวุธที่ไม่ถึงตาย ได้แก่
  - ปืนยิงรัดขา
  - ชุดอุปกรณ์ไม้ง่ามควบคุมบุคคล
  - ปืนยิงตาข่าย
  - Flash bang
  - อุปกรณ์อื่น ๆ ที่ถูกพัฒนาในอนาคต

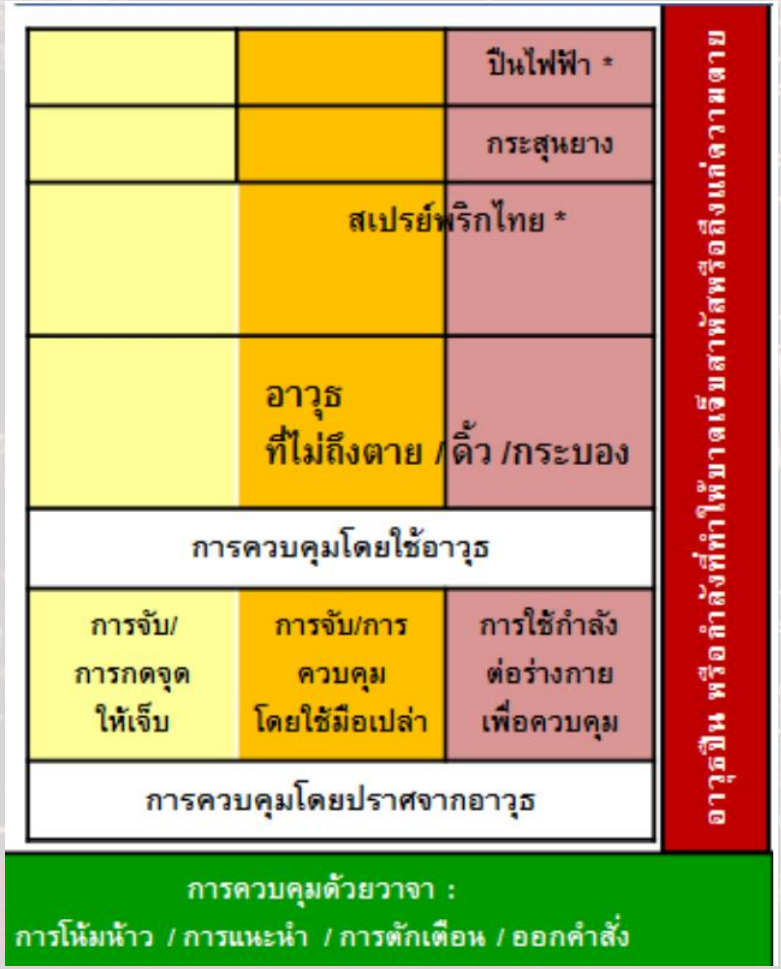

ต่อไป

การใช้ดิ้ว หรือ กระบอง (Expandable baton)

- ประเภทของกระบอง
  - กระบองยาว ๒๔ นิ้ว ทำจากไม้เนื้อแข็ง ลักษณะเป็นท่อนกลมตลอดด้ามจรดปลาย
  - กระบองยืดขยาย ผลิตจากเหล็กที่มีคุณภาพสูงความยาวระหว่าง ๖-๑๐ นิ้ว น้ำหนักประมาณ ๔-๑๖ ออนซ์ เมื่อขยายสุดยาว ๑๖-๒๔ นิ้ว
    - แบบ Friction lock สะบัดใช้ เก็บโดยการกระแทกปลาย
    - แบบ Auto lock สะบัดใช้ เก็บโดยการกดตูด
    - แบบ Auto lock สะบัดใช้ เก็บโดยการบิดที่ปลาย
- การใช้กระบองเพื่อต่อสู้ป้องกันตัว ในลักษณะของการป้องกันมิใช่มีเจตนาทำร้าย
- หากจำเป็นต้องตีป้องกันตัว ควรตีที่บริเวณขาเพื่อให้หยุดการเคลื่อนไหว ให้ทรุดตัวลง หรือตีที่ท่อนแขนบริเวณกล้ามเนื้อที่จะใช้ในการต่อสู้ หรือที่บริเวณมือหรือข้อมือ

กลับ

ต่อไป

ข้อพิจารณาการใช้ดิ้วหรือกระบอง

- เพื่อใช้เป็นอาวุธในการรักษาความสงบเรียบร้อย ที่เป็นช่วงต่อของระดับการใช้กำลังจากที่ไม่มีอาวุธ ไปจนกระทั่งใช้อาวุธปืนในการระงับเหตุ
- เมื่อผู้ต้องสงสัยหรือผู้ก่อเหตุที่ไม่มีอาวุธร้ายแรงหรือด้วยมือเปล่า ขัดขืน จะหลบหนี หรือทำร้ายเจ้าหน้าที่หรือประชาชนที่อยู่ในเหตุการณ์
- เจ้าหน้าที่ต้องรักษาระยะห่างเพื่อความปลอดภัย จับด้ามดิ้วหรือกระบอง พร้อมการแจ้งเตือนด้วยวาจาให้หยุดการกระทำ และเมื่อจำเป็นจำต้องชักดิ้วหรือกระบองออกมาจากเอวสะบัดพร้อมใช้งานในท่าเตรียมพร้อมป้องกันตัว
- การประเมินสถานการณ์ สังเกตุและรายงาน การสื่อสารกับผู้ก่อเหตุ และกับคู่บั้ดดี้ เป็นช่วงเวลาที่สำคัญมากในช่วงนี้
- การใช้ดิ้วหรือกระบองจะเป็นไปเพื่อป้องกันการโจมตีหรือการเข้าทำร้ายร่างกายจากผู้ก่อเหตุด้วยมือเปล่าหรืออาวุธไม่ถึงตาย เป็นหลักการ

กลับ

ต่อไป

วิธีการฝึก

๑. ท่าเตรียมพร้อม ให้ผู้ปฏิบัติยืนในท่าเผชิญเหตุ (Ready Stance) ใช้มือถนัดจับกระบอง นำออกมาถือไว้ในระดับไหล่ ปลายกระบองชี้ไปทางด้านหลัง ส่วนมือข้างที่ไม่ได้ถือกระบองให้ยกขึ้นในลักษณะ ตั้งการ์ด และให้ตำรวจใช้เทคนิค ORMT ลดระดับสถานการณ์ หรือออกคำสั่งด้วยวาจา **“อย่าเข้ามา จะใช้กระบอง”**

กลับ

ต่อไป

วิธีการฝึก

๒. การตี มี ๒ ลักษณะ คือ การตีบน และตีล่าง

๒.๑ การตีบน เป็นการตีในลักษณะเฉียงลงจากบนลงล่าง ๔๕ องศา ทั้งด้านซ้ายและขวา

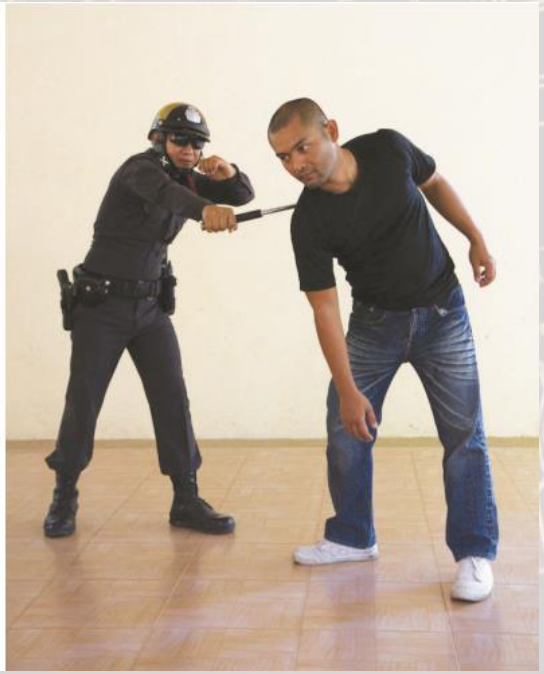

กลับ

ต่อไป

วิธีการฝึก

๒.๒ การตีล่าง เป็นการตีในลักษณะเช่นเดียวกันกับการตีบน แต่เน้นไปที่ท่อนขาของคนร้าย

กลับ

ต่อไป

โซนการตี

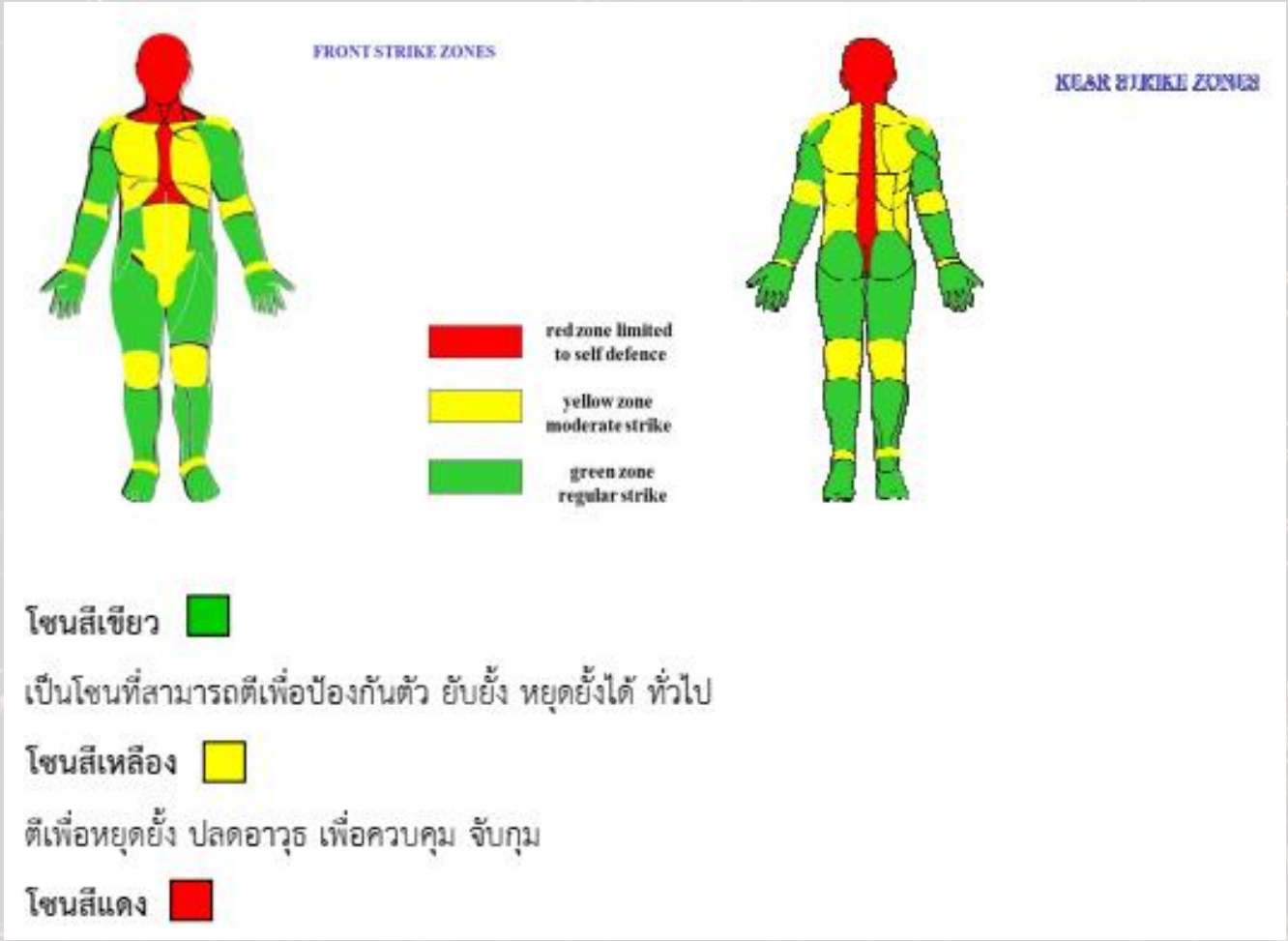

มีอาการบาดเจ็บรุนแรง เด่นชัด ถ้าถูกตีตรงจุดและรุนแรงอาจถึงชีวิตหรือพิการ ไม่สมควรที่จะตีเพื่อเป็นการป้องกันตัว

กลับ

ต่อไป

การเปิดกระบองยืดขยาย

Open to the Sky

- ชักจากซองสะบัดเฉียงขึ้นดานบนแล้วมาอยู่เตรียมพร้อม (Guard)

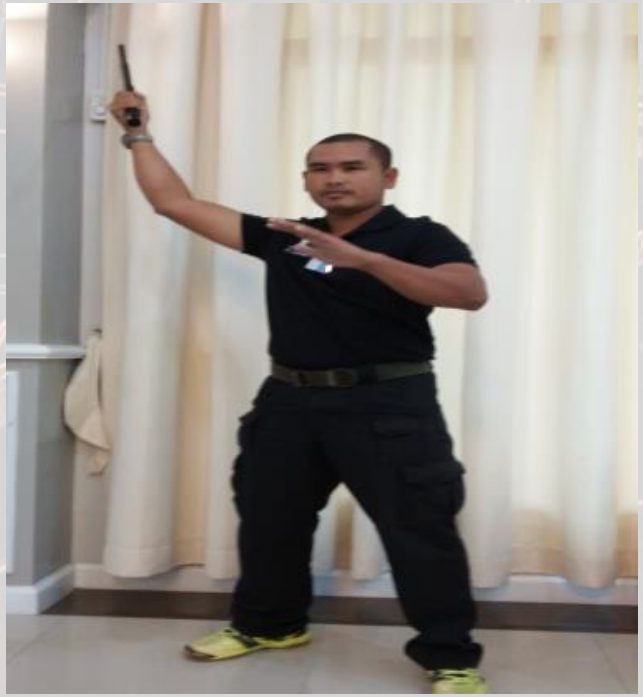

Open to the Ground

- ชักจากซองสะบัดเฉียงลงด้านล่างแล้วมาอยู่เตรียมพรอม (Guard)

กลับ

ต่อไป

การเปิดกระบองยืดขยาย

Snap open

- ใช้ฝ่ามือกระแทกแล้วมาอยู่เตรียมพร้อม (Guard)

Rapid Response Open

- หากมีการชักออกมาใช้งานแล้วยืดไม่สุด ไม่ล๊อค สามารถตีต่อได้เลย

กลับ

ต่อไป

การใช้สเปรย์พริกไทย(Pepper spray)

๑. สถานการณ์หรือขอบเขตการใช้

- เป็นการใช้ระดับกำลังในการจับกุม ควบคุมสถานการณ์เท่าที่จำเป็น มิใช่เพื่อการลงโทษ แก้แค้น หรือเป็นการเจตนาทำร้าย

๒. ชนิดของอุปกรณ์สเปรย์พริกไทย

๒.๑ แบบกระป๋องสเปรย์

- ควรมีคุณลักษณะในการฉีดน้ำเคมีออกไปได้ไกลประมาณ ๕-๗ เมตร และ ไม่ฟุ้งกระจาย

๒.๒ แบบปืนยิงกระสุนพริกไทย (Pepper gun) (มีใช้ในกองร้อยควบคุมฝูงชน)

- ระยะยิงไกลกว่าแบบกระป๋องสเปรย์ ประมาณ ๑๘-๒๕ เมตร

กลับ

ต่อไป

ข้อพิจารณาการใช้สเปรย์พริกไทย

- การใช้สเปรย์พริกไทยไม่ว่าจะเป็นแบบกระป๋องสเปรย์หรือ Pepper gun เป็นการใช้เพื่อควบคุมสถานการณ์ จำกัดการมองเห็นหรือการเคลื่อนไหวโดยสะดวกให้กับคนร้ายหรือผู้ก่อเหตุ และยินยอมปฏิบัติตามคำสั่ง
- เป็นการสร้างระยะปลอดภัยให้กับเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องเข้าไปในระยะประชิดกับคนร้ายหรือผู้ก่อเหตุที่มีอาการคลุ้มคลั่ง หรือกลุ่มทะเลาะวิวาท
- การใช้สเปรย์เป็นไปเพื่อป้องกันการโจมตีหรือการเข้าทำร้ายร่างกายจากผู้ก่อเหตุด้วยมือเปล่าหรืออาวุธไม่ถึงตาย เป็นหลักการ
- เพื่อใช้เป็นอาวุธในการรักษาความสงบเรียบร้อย ที่เป็นช่วงต่อของระดับการใช้กำลังจากที่ไม่มีอาวุธ ไปจนกระทั่งใช้อาวุธปืน ในการระงับเหตุ
- เมื่อผู้ต้องสงสัยหรือผู้ก่อเหตุที่ไม่มีอาวุธร้ายแรงหรือด้วยมือเปล่า ขัดขืน จะหลบหนี หรือทำร้ายเจ้าหน้าที่หรือประชาชนที่อยู่ในเหตุการณ์
- เจ้าหน้าที่ต้องรักษาระยะห่างเพื่อความปลอดภัย เตรียมใช้อุปกรณ์ พร้อมการแจ้งเตือนด้วยวาจาให้หยุดการกระทำมิฉะนั้นจำเป็นต้องใช้สเปรย์พริกไทย
- การประเมินสถานการณ์ สังเกตุและรายงาน การสื่อสารกับผู้ก่อเหตุ และกับคู่บัดดี้ เป็นช่วงเวลาที่สำคัญมากในช่วงนี้

กลับ

ต่อไป

ขั้นตอนการใช้

ขั้นตอนที่ ๑

ตำรวจที่แต่งเครื่องแบบ ให้พกซองพร้อมใส่กระป๋องบรรจุสเปรย์พริกไทย ไว้ในเข็มขัดข้างเอวด้านมือที่ไม่ถนัด

ขั้นตอนที่ ๒

เมื่อพบเหตุจะใช้ ให้ตำรวจตะโกนให้คำสั่งบอกก่อน หรือ บอกว่า ถ้าไม่หยุด จะใช้สเปรย์พริกไทย “หยุด ถ้าไม่หยุดจะใช้สเปรย์พริกไทย” พร้อมกับชูกระป๋องสเปรย์พริกไทยไปที่คนร้าย เพื่อบอกคนร้ายและประชาชนข้างเคียงให้ทราบ

ขั้นตอนที่ ๓

ให้ตำรวจผู้ฉีด ใช้มือข้างที่ไม่ถนัดถือสเปรย์พริกไทย ห่างจากคนร้ายประมาณ ๓ - ๕ ฟุต เหนี่ยวไกกระป๋องสเปรย์พริกไทยให้สุด เพื่อฉีดประมาณครึ่งวินาที หรือจนกว่าคนร้ายจะยอมจำนน (ควรฉีดโดยเหนี่ยวไก แล้วฉีดครั้งที่ ๒ หรือ ๓ ในทันที ครั้งละครึ่งวินาที) โดยฉีดไปที่ตา ถ้าคนร้ายสวมแว่น ให้ฉีดที่หน้าผาก

ขั้นตอนที่ ๔

เมื่อผู้ถูกฉีดยอมแล้ว หรือล้มลง หรือหยุดวิวาททำร้าย ห้ามฉีดใส่ซ้ำ ให้รีบจับกุม และปฐมพยาบาลต่อไป

กลับ

ต่อไป

การปฐมพยาบาล หรือการปฏิบัติหลังการใช้สเปรย์พริกไทย

เมื่อคนร้ายยอมให้จับ ให้นำตัวคนร้ายมายังที่โล่ง เพื่อให้อากาศพัดผ่านให้สเปรย์พริกไทยบรรเทาอาการแสบร้อนแก่คนร้าย แล้วให้คนร้ายใช้น้ำเย็นล้างหน้า ตา จมูกทันที และเรียกหน่วยปฐมพยาบาลหรือนำส่งโรงพยาบาล

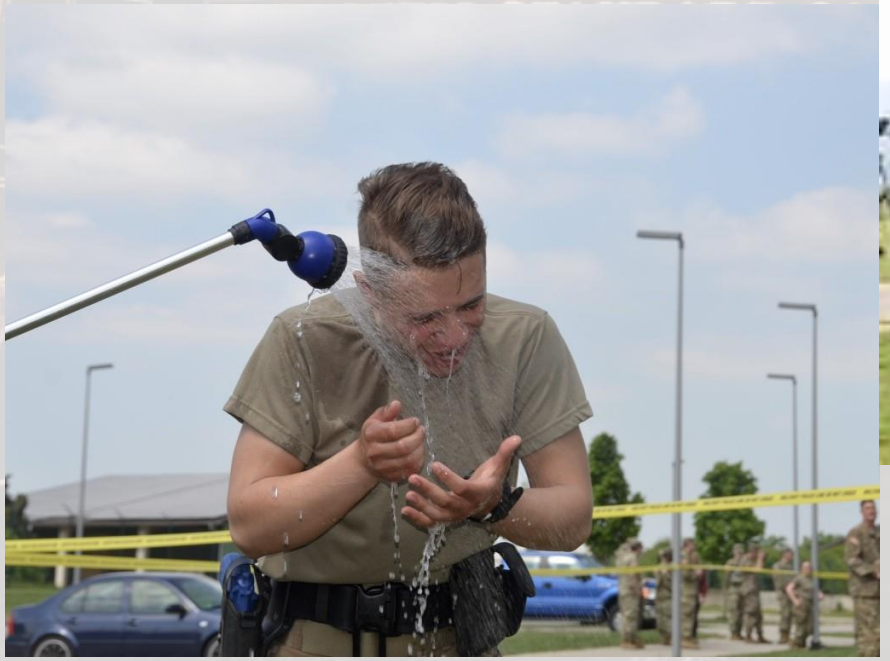

กลับ

ต่อไป

- ปืนยิงสเปรย์พริกไทย มีการพัฒนาที่หลากหลายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในการควบคุมสถานการณ์ และเป็นการสร้างระยะที่ปลอดภัยให้กับเจ้าหน้าที่ได้มากกว่าการใช้สเปรย์ฉีดแบบกระป๋อง โดยทั่วอยู่ที่ระยะ ๗-๒๕ เมตร
- แรงขับในการยิงกระสุนส่วนใหญ่ใช้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) แบบ Tank และ หลอด
- ชนิดกระสุนมี ๒ แบบ

  ๑. แบบลูกบอลขนาด .๖๘ caliber (ทำจากเจลลาติน ไม่เป็นอันตราย) เมื่อกระทบเป้าหมายแล้วเปลือกหุ้มจะแตกตัวให้สารเคมีสัมผัสผิวหนังหรือระเหยเข้าดวงตา

  ๒. แบบเจล เมื่อสารถูกยิงถูกเป้าหมายตามเสื้อผ้า หรือผิดหนังระเหยเข้าสู่ดวงตาและผิวหนัง

  - กระสุนทั้ง ๒ แบบ ทำให้เกิดการแสบร้อน ช่วยให้หยุดการกระทำได้ เช่น การระงับเหตุชุลมุนทะเลาะวิวาท หรือ บุคคลคลุ้มคลั่ง
- เห็นควรมีบรรจุไว้สำหรับเจ้าหน้าที่สายงานป้องกันปราบปรามในการระงับเหตุบุคคลคลุ้มคลั่ง หรือ เหตุทะเลาะวิวาทที่มีความรุนแรง

กลับ
ต่อไป

การใช้กระสุนยาง(Rubber bullets and other kinetic weapons)

- คำแนะนำด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับอาวุธร้ายแรงในการบังคับใช้กฎหมายแนะนำให้ใช้กระสุนยางเมื่อเผชิญกับภัยคุกคามที่ใกล้เข้ามาเท่านั้น และเล็งไปที่ท้องหรือขาส่วนล่างซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดรอยฟกช้ำและแผลฉีกขาด

- กระสุนยางใช้เพื่อ**ยิงสกัดคนร้ายหรือผู้ก่อเหตุได้เหมือนกับกระสุนจริง แต่ไม่ทำให้ผู้ก่อเหตุถึงแก่ชีวิต**

- หลักการทำงานเหมือนเครื่องกระสุนปืนที่ใช้ดินปืนเป็นตัวขับกระสุนออกไป แต่ต่างกันเพียงแต่หัวกระสุนทำจาก **"ยางพารา"**

- เมื่อกระทบกับร่างกายทำให้เกิดอาการบาดเจ็บอย่างฉับพลัน ไม่ถึงแก่ชีวิตตามมาตรฐานสากล

ข้อห้ามสำคัญ

- ห้ามยิงไปบริเวณกะโหลกศีรษะเด็ดขาด ความแรงของกระสุนยางทำให้กะโหลกร้าว หรือถูกดวงตาเป็นอันตรายถึงชีวิตได้

- ห้ามยิงในระยะใกล้ เพราะกระสุนยางก็สร้างความเสียหายอันตรายจากแรงหัวกระสุนยาง อาจทำให้กระดูกหักและกดทับหรือฉีกเส้นเลือดในบริเวณที่ได้รับผลกระทบซึ่งอาจทำให้เลือดออกในอวัยวะใกล้เคียงเช่น ไต ม้าม หรือตับ

กลับ

ต่อไป

ประเภทของกระสุนยาง

แบ่งตามขนาดของอาวุธปืนที่จะนำไปใช้

- กระสุนยางจะใช้ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเท่ากระสุนจริง มีหลายขนาด เช่น
  - ขนาด ๔๐ มม. ที่ใช้ยิงจากเครื่องยิงลูกระเบิด เอ็ม-๒๐๓ หรือ ยิงจากเครื่องยิงลูกระเบิด เอ็ม-๗๙ หรือยิงจากเครื่องยิงแก๊สน้ำตา
  - ขนาดลูกซอง ๑๒ เกจ
  - ขนาด ๙ มม.
  - ขนาด .๓๘ นิ้ว
  - ขนาดอื่น ๆ

กลับ

ต่อไป

กระสุนลูกซองยางสำหรับปืนลูกซอง ขนาดเบอร์ ๑๒

วัตถุประสงค์การนำไปใช้งาน

ใช้ยิงกับปืนลูกซองขนาด ๑๒ เกจ ระบบปั๊มแอ็คชั่นที่ปลายปากลำกล้องไม่มีโช๊ค ในภารกิจการปราบจลาจลหรือปราบปรามคนร้าย, คนคลุ้มคลั่ง ที่มีอาวุธไม่ร้ายแรง และในการช่วยเหลือตัวประกันที่ถูกคนร้ายจับกุม โดยไม่ทำให้เกิดอันตรายถึงขั้นบาดเจ็บสาหัส

ข้อมูลทางเทคนิค

- ปลอกกระสุนทำจากพลาสติก หนัก ๒๒ กรัม
- กระสุนลูกซองยางครบนัด มีความยาว ๕๘.๕๐ ± ๑.๐ มม.
- ฐานปลอกกระสุน ทำจากทองเหลืองขึ้นรูป
- จอกชนวน ทำด้วยทองเหลืองภายในบรรจุด้วยแก๊ปชนวน
- ดินขับ เป็นดินขับเผาไหม้เร็ว ชนิดสองฐาน
- หมอนรองหัวกระสุน ทำจากพลาสติกหรือกระดาษ
- หัวกระสุน ทำจากยางพาราประกอบอยู่กับส่วนที่เป็นหางพลาสติกเพื่อช่วยในการทรงตัวให้มีความแม่นยำ
- ระยะยิง ตั้งแต่ ๓-๒๐ เมตร
- การบรรจุเลิกบรรจุ ใช้กับปืนลูกซองที่ไม่มีม่านบีบปลายลำกล้อง

กระสุนลูกซอง หัวยาง ชนิดทรงตัวด้วยหาง

กลับ

ต่อไป

ตำแหน่งการยิงกระสุน

- ผู้ทำหน้าที่ยิงกระสุนยางจะยิงไปยังเป้าหมายที่เป็นจุดอ่อนที่กล้ามเนื้อตามร่างกาย เช่น หน้าท้อง แผ่นหลัง ต้นขา น่อง เป็นต้น เพื่อให้เกิดอาการเจ็บ จุก หยุดชะงักชั่วคราว
- หากยิงไปถูกจุดแข็งที่เป็นกระดูก เพราะจะทำให้กระดูกแตก หัก ได้รับอันตราย
- การยิงไปที่ส่วนแข็ง ยังอาจทำให้คนร้ายไม่เกิดอาการเจ็บ จุก และจะเร่งเร้าทำให้ก่อเหตุต่อตัวประกันได้
- **ข้อห้ามสำคัญ** ห้ามยิงไปบริเวณกะโหลกศีรษะเด็ดขาด ความแรงของกระสุนยางทำให้กะโหลกร้าวอันตรายถึงชีวิตได้

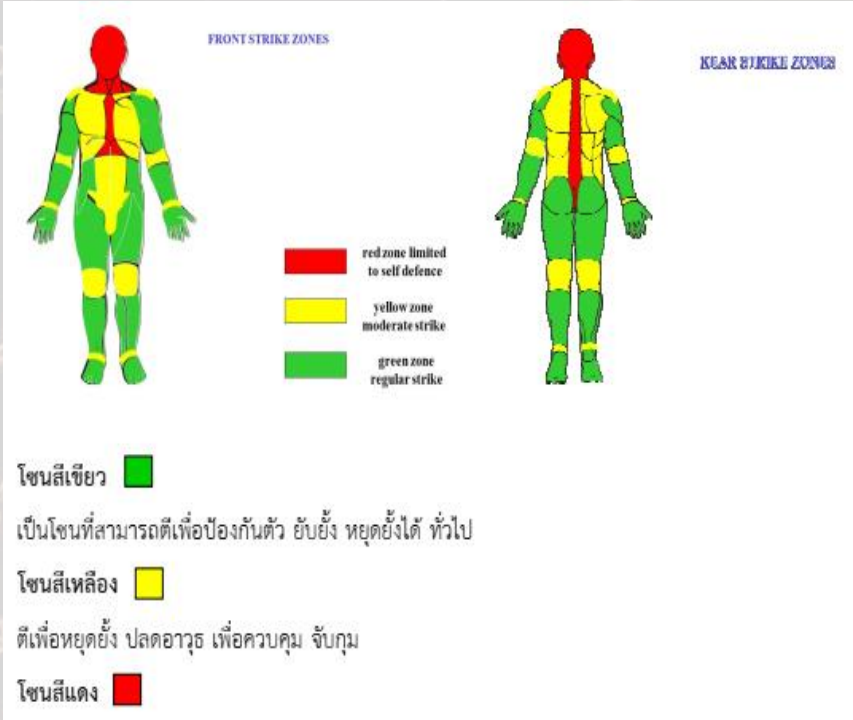

กลับ

ต่อไป

ภาพตัวอย่างเมื่อมีการยิงด้วยกระสุนยาง

จุดที่ยิงเพื่อหยุดยั้ง ทำให้ชะงักงันและเจ็บจุก

ข้อห้ามเด็ดขาด

- ห้ามยิงไปบริเวณกะโหลกศีรษะเด็ดขาด ความแรงของกระสุนยางทำให้กะโหลกร้าว หรือดวงตาเป็นอันตรายถึงชีวิตได้

กลับ

ต่อไป

การใช้อุปกรณ์ช๊อตไฟฟ้า หรือปืนไฟฟ้า

Conducted Electrical Weapons : CEWs / Stun gun

- หรือที่เรียกว่า "TASERs" เป็นอาวุธที่ส่งกระแสไฟฟ้า (CEWs) ถูกใช้โดยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายหลายพันแห่งใน สหรัฐอเมริกา ออกแบบมาเพื่อส่งกระแสไฟฟ้าผ่านร่างกายของผู้ ต้องสงสัย ทำให้เกิดความเจ็บปวดชั่วคราวและการลดอาการขัด ขืนหรือต่อสู้ขัดขวาง เนื่องจากกระแสไฟฟ้าจะส่งผลต่อร่างกาย ให้หยุดชะงักอย่างรุนแรง เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จึงใช้เครื่องมือ เหล่านี้เฉพาะในกรณีที่มีการต่อต้านอย่างรุนแรง แต่ไม่มีอาวุธ

กลับ

ต่อไป

คุณลักษณะของปืนไฟฟ้า ยี่ห้อ Tasers รุ่น X๒ที่ ตร.จัดหา

ระบบการทำงาน

- ตัวเป็นผลิตจากวัสดุโพลิเมอร์
- ปล่อยกระแส DC ประมาณ ๑๒,๐๐๐ โวลต์ เพื่อรบกวนประสาทส่วนกลางในการควบคุมร่างกาย ล๊อคกล้ามเนื้อให้ผู้ที่ถูกยิงไม่สามารถบังคับร่างกายตัวเองได้
- การปล่อยกระแสจากการยิง หรือการปล่อยกระแสซ้ำ ครั้งละ ๕ วินาที
- สามารถบรรจุตลับกระสุนได้ ๒ ตลับ ๆ ละ ๒ ลูกดอก และสามารถยิงต่อเนื่องได้ทั้ง ๒ นัด (๔เขี้ยว) เป้าหมายจะต้องถูกลูกดอกยิงเข้า ๒ นัด การทำงานถึงจะเต็มระบบ
- ตัวปืนมีลำแสงเลเซอร์และไฟฉายเพื่อเพิ่มความแม่นยำในการเล็งยิงไปที่เป้าหมาย
- ระยะยิงที่มีประสิทธิภาพสูงสุด คือ ระยะที่ ๔-๕ เมตร
- มีจอแสดงผลสถานะของแบตเตอรี่ ชนิดระยะของตลับกระสุน เวลาในการปล่อยกระแส และสามารถใช้สายเคเบิลดังข้อมูลการใช้เพื่อเป็นพยานในชั้นศาล
- อายุของตลับและแบตเตอรี่ ๕ ปี แต่จะอาร์คทดสอบกระแสได้ ๕๐๐ ครั้ง หากทำทุกวันจะมีอายุประมาณ ๑ ปี ๖ เดือน

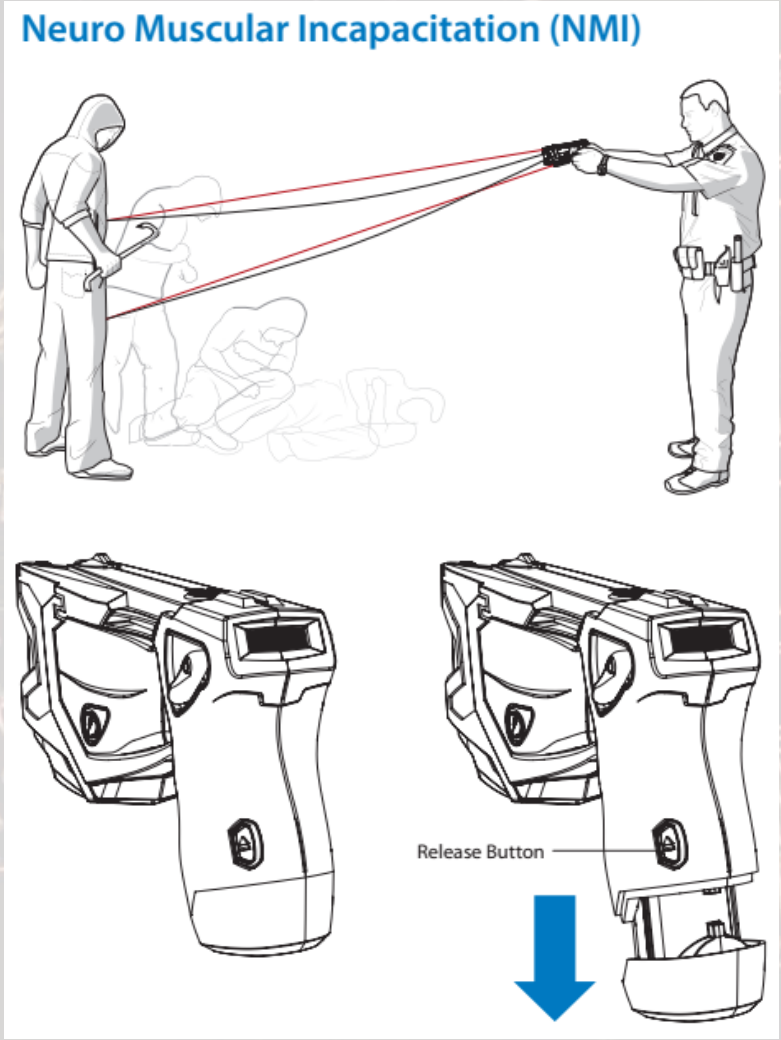

กลับ
ต่อไป

รายละเอียดคุณลักษณะปืนไฟฟ้า Taser X๒

- การโหลด (๒) คาร์ทริดจ์ในเป้าหมายเหตุการณ์พลาดหรือมีหลายเป้าหมาย
- สายตาเลเซอร์ LED คู่เพื่อแสดงตำแหน่งที่จะเปิดตัวโพรบทั้งสองในตลับหมึกแต่ละตัวอย่างแม่นยำ
- Pulse Calibration System ให้ปริมาณประจุไฟฟ้าที่ต้องการและปรับเทียบใหม่ ๒๐ ครั้งทุกวินาที
- จอแสดงข้อมูลส่วนกลาง (CID) ระบุระดับพลังงานการวินิจฉัยตัวเองข้อมูลสถานะประเภทตลับหมึกและนาฬิกา
- อาร์คไฟฟ้าสามารถใช้เพื่อยับยั้งผู้ร้ายจากการโจมตี
- ไม่มีผลกระทบหรือการปนเปื้อนต่อผู้โจมตีและปลอดภัยกว่าเทคโนโลยี CEW ก่อนหน้าถึง ๔๐%
- แบตเตอรี่ Performance Power Magazine (PPM) ช่วยให้สามารถจับคู่ได้มากถึง ๕๐๐ ครั้งเพื่อประสิทธิภาพที่ดีขึ้น
- สวิตช์ความปลอดภัยตีสองหน้าเพื่อป้องกันการปล่อยโดยไม่ได้ตั้งใจ
- ไฟฉาย LED ในตัวเพื่อให้แสงสว่างในสภาพแวดล้อมที่มืด

กลับ

ต่อไป

- การป้องกันสภาพอากาศที่ได้รับการจัดอันดับตามมาตรฐาน IPX๒ ให้ความทนทานต่อฝนและความชื้นได้ดีขึ้น
- ตัวเครื่องผลิตจากโพลิเมอร์ทนแรงกระแทกสูงเพื่อความทนทานอย่างแท้จริง
- อัปเดตเฟิร์มแวร์ผ่านทางออนไลน์
- รวมซองหนังเพื่อความสะดวกในการพกพาแบบแฮนด์ฟรี
- ช่วง: ๑๕ ฟุต (๔.๖ ม.) ช่วง
- ขนาด w / PPM: ๗.๘ "L x ๑.๗" W x ๔.๒ "H
- ขนาด w / o PPM: ๗.๘ "L x ๑.๗" W x ๓.๘ "H
- น้ำหนักพร้อม PPM และ ๒ ตลับ: ๑.๐ ปอนด์
- น้ำหนักไม่รวม PPM และ ๒ ตลับ: ๐.๖ ปอนด์
- ช่วงอุณหภูมิในการทำงาน / การจัดเก็บ: –๔ ° F [–๒๐ ° C] ถึง ๑๒๒ ° F [๕๐ ° C]
- รับประกันการเปลี่ยนตลอดอายุการใช้งาน (หากสูญหายระหว่างการโจมตี)
- TASER®เป็นเครื่องหมายการค้าจดทะเบียนของ Axon เดิมชื่อ TASER International, Inc.
- ผลิตในอเมริกา.

กลับ

ต่อไป

ข้อควรระวัง

ต้องประเมินสถานการณ์ล่วงหน้า ดังนี้

- เมื่อยิงไปแล้วผู้ถูกยิงจะล้มไปตกน้ำ ตกระเบียง ล้มไปทับเหล็กแหลม ทำให้ได้รับอันตราย
- ห้ามยิงลูกดอกไปที่ศีรษะ อวัยวะสืบพันธุ์

กลับ

ต่อไป

ตำแหน่งการยิงลูกดอกกระสุน

ระยะหวังผล ที่ ๔-๕ เมตร

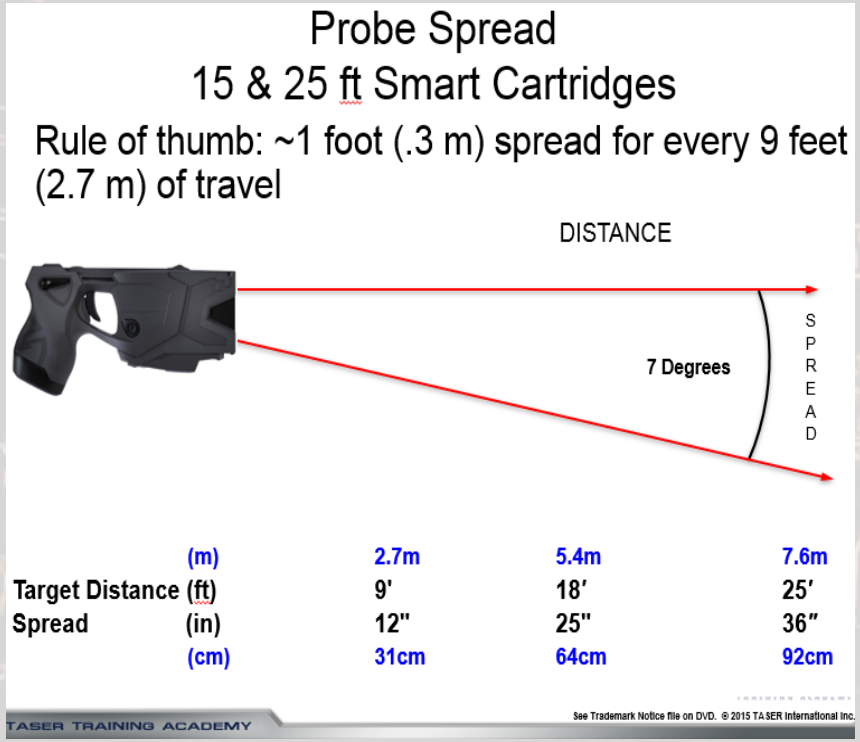

ตำแหน่งที่ควรยิง

กลับ

ต่อไป

การใช้อุปกรณ์จับกุมระยะไกลด้วยเชือกรัด Borawrap

- Borawrap ถือเป็น Non lethal weapons (อาวุธที่ไม่ทำให้ถึงตาย) ที่สามารถปล่อยเชือกวัสดุ Kevlar ความยาว ๒.๕ เมตร ออกไปด้วยความเร็ว ๑๙๕ เมตรต่อวินาทีเพื่อให้เชือกพันและรัดผู้ต้องสงสัย มีระยะหวังผลอยู่ที่ ๓-๘ เมตร
- ปลายของเชือกแต่ละด้าน ประกอบด้วย ตะขอเกี่ยว ๔ แฉก ซึ่งออกแบบมาเพื่อยึดติดกับเสื้อผ้า และสามารถหยุดความเคลื่อนไหวของเป้าหมายได้ชั่วคราว โดยไม่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บ
- BolaWrapช่วยให้เจ้าหน้าที่ มีความสามารถในการควบคุมและจับกุมเป้าหมายได้โดยใช้ความรุนแรงน้อยที่สุด

กลับ

ต่อไป

ส่วนประกอบของอุปกรณ์จับกุมระยะไกลด้วยเชือกรัด

กลับ
ต่อไป

ส่วนประกอบของอุปกรณ์จับกุมระยะไกลด้วยเชือกรัด

- ตลับเชือก

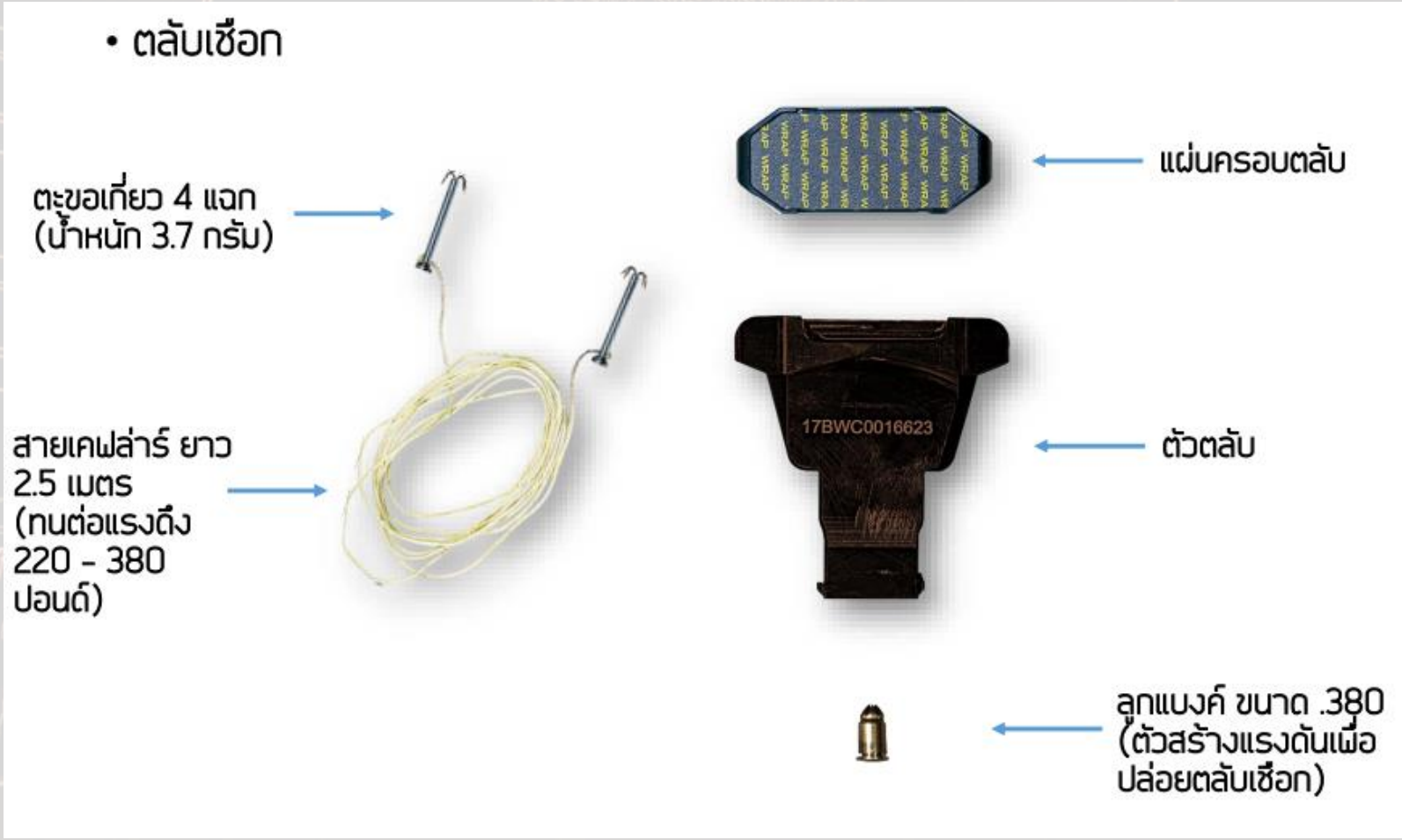

กลับ

ต่อไป

เหตุการณ์ที่เหมาะใช้ Bola Wrap

บุคคลคลุ้มคลั่ง

ทำร้ายตัวเอง

ทำร้ายผู้อื่น

กลับ

ต่อไป

ภาพการใช้ Bola Wrap

กลับ

ต่อไป

การใช้ไม้ง่ามระงับเหตุบุคคลคลุ้มคลั่ง

๑. วัตถุประสงค์การใช้ไม้ง่าม

- หลักการและแนวคิดในการใช้ไม้ง่ามในการเข้าระงับเหตุ เป็นไปตามหลักการใช้กำลัง ตามคู่มือปฏิบัติมาตรฐานในการเข้าเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่สายตรวจ ๒๕๕๙ บทที่ ๔ การพิจารณาใช้อาวุธที่ไม่ถึงตายเพื่อควบคุมตัว จับกุม โดยไม่ให้เกิดการสูญเสียชีวิต และเพื่อความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่

- ไม้ง่ามใช้เพื่อเป็นการสร้างระยะห่างที่ปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ และ ในขณะเดียวกันใช้ควบคุมตัวผู้ก่อเหตุให้เสียหลักล้มเพื่อความได้เปรียบในการเข้าไปปลดอาวุธในมือและจับกุมใส่กุญแจมือ โดยผู้ถูกจับกุมจะต้องไม่ได้รับบาดเจ็บโดยไม่จำเป็น

กลับ
ต่อไป

การออกแบบและวัสดุที่ใช้สร้างไม้ง่าม

๒.วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างไม้ง่าม

- วัสดุที่ใช้ควรเป็นโลหะที่ไม่หนักมากแต่แข็งแรงและต้องทำให้ไม่มีคมโดยตลอดทั้งอุปกรณ์
- ความยาวของไม้ง่าม ยาว ๓ เมตร โดยแบ่งเป็นเป็นช่วงละ ๑ เมตร คือ

๑) ช่วงที่หนึ่ง ตั้งแต่ปลายด้ามจับขึ้นไป ๑ เมตร เป็นช่วงที่เจ้าหน้าที่ใช้จับ

๒) ช่วงที่สอง ตั้งแต่ช่วงต่อถึง ๒ เมตร เป็นช่วงที่เผื่อระยะความยาวของอาวุธที่ผู้ก่อเหตุใช้

๓) ช่วงที่สาม ตั้งแต่ช่วง ๒ เมตร ถึงปลายไม้เป็นช่วงที่ใช้สัมผัสตัวและควบคุม ซึ่งคนร้ายอาจใช้แขนเอื้อมมาในระยะ ๑ เมตร โดยมือเปล่าหรือมีดสั้น

- การออกแบบการใช้งานสำหรับ ๑ ทีม ปฏิบัติ ควรใช้ ๔ ไม้ง่าม ดังนี้

๑) ไม้ง่ามครึ่งวงแหวนดันลำตัว ออกแบบโดย ส่วนปลายไม้ง่าม เป็นครึ่งวงกลม มีความกว้างรัศมีประมาณ ๑ ลำตัวคน (๑๘ - ๒๐ นิ้ว)

๒) ไม้ง่ามเกี่ยวขา ๒ ขา ออกแบบลักษณะคล้ายเขาวัว โดยปลายไม้ทำเป็นรูปตัว V หรือ ครึ่งวงกลมตามข้อ ๑ แต่รัศมีน้อยกว่า โดยด้านปลายทั้ง ๒ ข้าง ดัดโค้งเพื่อใช้ในการเกี่ยวขาทั้ง ๒ ข้าง

๓) ไม้ง่ามสำหรับใช้เกี่ยวขา ๑ ข้าง ออกแบบโดยด้านปลาย ทำเป็นรูปตะขอ ครึ่งวงกลม (รัศมีประมาณ ๘-๑๐ นิ้ว)

๔) ไม้ง่ามค้ำแขน ออกแบบโดยด้านปลาย เป็นรูปครึ่งวงกลม (รัศมีประมาณ ๘ - ๑๐ นิ้ว)

กลับ

ต่อไป

การออกแบบและวัสดุที่ใช้สร้างไม้ง่าม

๑. ไม้ง่ามสำหรับใช้ค้ำยันลำตัว

๒. ไม้ง่ามสำหรับใช้เกี่ยวข้อพักขาทั้งสองข้าง

กลับ

ต่อไป

การออกแบบและวัสดุที่ใช้สร้างไม้ง่าม

๓. ไม้ง่ามสำหรับใช้เกี่ยวขา ๑ ข้าง

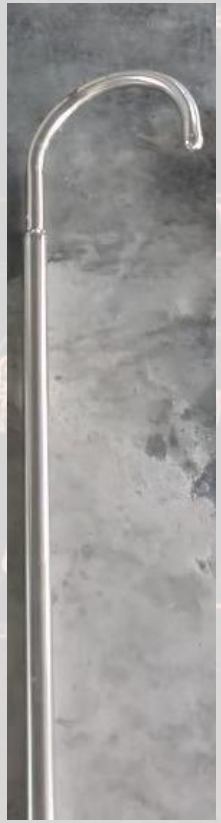

๔. ไม้ง่ามค้ำแขน

กลับ

ต่อไป

๓.รูปแบบการประกอบทีม

ใช้รูปแบบการประกอบทีมของการควบคุมฝูงชนแบบ UN

๑) ทีมเจรจา สายตรวจ จยย.เขต

๒) ทีมหลัก ทีมใช้อุปกรณ์

- รูปแบบจัดทีม ๒ นาย คนที่หนึ่งใช้โล่ คนที่สองไม้ครึ่งวงแหวนดันลำตัว
- รูปแบบจัดทีม ๓ นาย คนที่หนึ่งใช้โล่ คนที่สองไม้ครึ่งวงแหวนดันลำตัว คนที่สามไม้หน้าวัวเกี่ยวขา
- รูปแบบจัดทีม ๔ นาย คนที่หนึ่งใช้โล่ คนที่สองไม้ครึ่งวงแหวนดันลำตัว คนที่สามไม้หน้าวัวเกี่ยวขา คนที่สี่ไม้ค้ำแขน
- รูปแบบจัดทีม ๕ นาย คนที่หนึ่งใช้โล่ คนที่สองไม้ครึ่งวงแหวนดันลำตัว คนที่สามไม้หน้าวัวเกี่ยวขา คนที่สี่ไม้คำแขน คนที่ห้าไม้เกี่ยวขาเดี่ยว

หมายเหตุ กรณีใช้โล่พลาสติก เพื่อให้สามารถตรวจการณ์มองเห็นผู้ก่อเหตุ และ มือข้างที่ถืออาวุธได้

๓) ทีมคุ้มกัน

- อยู่ด้านหลัง ฉีกตัวทำมุม Combat L หรือ V
- อุปกรณ์ในการคุ้มกันเป็นไปตามระดับการใช้กำลัง ระดับอาวุธที่ไม่ถึงตาย เช่น ปืนยิงตาข่าย กระสุนยาง สเปรย์พริกไทย ปืนไฟฟ้า และอาวุธปืน

กลับ

ต่อไป

อุปกรณ์ที่ใช้ ๑ ทีม

๑. พลโล่

๒. พลไม้ง่าม

กลับ

ต่อไป

๔. หน้าที่ของแต่ละตำแหน่ง (อธิบายเฉพาะทีม ๔ นาย)

๑. พลโล่ ใช้โล่พลาสติก มีหน้าที่

๑.๑ นำพาทีมไปสู่จุดที่ผู้ก่อเหตุอยู่ เพื่อป้องกันการขว้างปาสิ่งของ หรือตรวจการณ์ บอกสิ่งที่เห็นให้ทีมทราบถึงตำแหน่งคนร้าย ตำหนิรูปพรรณ อาวุธที่ใช้ โดยเน้นที่มือ เอว และสิ่งของที่จะคว้าจับเป็นอาวุธใกล้ตัว

๑.๒ พลโล่เมื่อได้ระยะ ๒๑ ฟุต ให้โล่หยุดแล้วให้เป็นหน้าที่ของทีมไม้ง่าม

๑.๓ พลโล่ให้ปรับตำแหน่งไปด้านมือผู้ก่อเหตุที่ถืออาวุธ และรอจนกว่าทีมไม้ง่ามจำทำให้ล้มลง

๑.๔ พลโล่จะใช้โล่เข้าหาผู้ก่อเหตุที่ล้มลงแล้ว โดยทำตัวให้ต่ำแล้วใช้สองมือที่จับโล่กดทับมือข้างที่ถืออาวุธ ใช้การมองผ่านโล่ใส จากนั้นให้ทำการพิจารณาความปลอดภัยในการปลดอาวุธตามศิลปป้องกันตัว

๑.๕ พลโล่จะเพิ่มน้ำหนักในการกดมือและท่อนแขนได้โดยใช้เท้าเหยียบที่ตัวโล่เพื่อเพิ่มน้ำหนักในการกด

กลับ

ต่อไป

๒.พลไม้ง่ามครั่งวงแหวนดันตัว มีหน้าที่

๒.๑ เป็นไม้หลักในการดันตัวผู้ก่อเหตุให้ห่างออกไปและเสียหลักไปด้านหลัง โดยต้องสัมพันธ์กับไม้ง่ามหน้าวัวเกี่ยวขา

๒.๒ พลไม้ครึ่งวงแหวนดันตัวให้ตามติดจนกระทั่งผู้ก่อเหตุล้มลงแล้วใช้แรงกด ไม่ให้ผู้ก่อเหตุลุกขึ้นยืนได้อีก จนกว่าจะใส่กุญแจมือหรือเครื่องพันธนาการได้

๒.๓ หากพิจารณาแล้ว ผู้ก่อเหตุถูกควบคุมด้วยกำลังเจ้าหน้าที่ได้แล้วอาจเปลี่ยนมาใช้ควบคุมขาทั้งสองข้าง หรือวางไม้แล้วช่วยใช้มือจับขา

๓. พลไม้หน้าวัวเกี่ยวขาทั้ง ๒ ข้าง มีหน้าที่

๓.๑ เป็นไม้ที่บิดให้เป็นเส้นตรงลอดผ่านหว่างขาผู้ก่อเหตุไปด้านหลัง แล้วบิดให้ตะขอหน้าวัวทั้งสองข้างอยู่ในตำแหน่งที่จะเกี่ยวข้อพับหัวเข่า แล้วดึงให้ส่วนทางกับ ไม้ง่ามครึ่งวงแหวนดันตัวเพื่อให้เสียหลักล้มลง

๓.๒ ไม่นี้หากเกี่ยวขา ๒ ข้างไม่ได้ อาจต้องเกี่ยวให้ดึงให้ได้ ๑ ขา ในตำแหน่งข้อพับหัวเข่าเช่นกัน เพื่อให้ผู้ก่อเหตุเสียหลักล้มลงกับพื้น

๓.๓. ไม้นี้หากจำเป็นจะสามารถช่วยใช้ในการดันขา หรือลำตัวผู้ก่อเหตุได้ เนื่องจากออกแบบมาให้ทำงานได้ ๒ ลักษณะ

กลับ

ต่อไป

๔. พลไม้ค้ำแขน มีหน้าที่

๔.๑ ให้ปรับตำแหน่งที่สามารถค้ำแขนข้างที่ถืออาวุธในมือของผู้ก่อเหตุได้ หากไม่ได้ให้รอจังหวะที่ผู้ก่อเหตุล้มลงก่อน (พลโล่ห้ามเข้าไปก่อน)

๔.๒ เมื่อผู้ก่อเหตุล้มลงแล้ว ให้ค้ำยันแขนข้างที่ผู้ก่อเหตุถืออาวุธ เพื่อช่วยลดการเคลื่อนไหว ให้พลโล่เข้าไปกดทับแล้วปลดอาวุธ

๔.๓ เมื่อพลโล่ปลดอาวุธได้แล้ว ให้วางไม้แล้วรีบไปช่วยควบคุมแขนอีก ๑ ข้างที่ไม่มีอาวุธ

หมายเหตุ - การจับไม้ง่าม ให้จับปลาย หรือ บริเวณส่วนที่ ๑

- หากมีกำลังพล อาจเพิ่มพลโล่ หรือ จัดทีมไม้ง่ามมากกว่า ๑ ทีม ได้ แต่ต้องมีเอกภาพและความชัดเจนในการควบคุมสั่งการ เพื่อป้องกันความสับสน ทั้งผู้ก่อเหตุ และ เจ้าหน้าที่

กลับ

ต่อไป

๕.การดำเนินกลยุทธ์ (อธิบายรูปแบบจัดทีม ๔ นาย)

๑) การเคลื่อนที่เข้าหาผู้ก่อเหตุ

- ให้ประกอบกำลังหลังที่กำบัง เช่นรถยนต์สายตรวจ โดยต้องตรวจการณ์เห็นตำแหน่งของผู้ก่อเหตุได้ก่อนที่จะเข้าประชิดตัว
- ประกอบกำลังตามข้อ ๓.

๒) แสดงตัว เจรจา หรือ ใช้คำสั่งด้วยวาจาให้วางอาวุธลง สั่งเพียง ๑ คน (One voice)

๓) คำบอกคำสั่ง เมื่อจะจับกุม หัวหน้าชุดให้ใช้ที่เข้าใจง่าย เช่น ว.๒๐ ว.๒๐ โดยให้ทุกนายทวนคำสั่งเพื่อให้ทุกนายเข้าปฏิบัติได้พร้อมกัน

๔) การเข้ากระทำการจับกุมโดยไม้ง่ามต้องเข้าพร้อมกันทุกทิศทาง จึงจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้ก่อเหตุเสียหลักล้มลงได้ง่าย

๕) การสร้างความปลอดภัยในการเข้าไปปลดอาวุธ และการใช้เจ้าหน้าที่มากกว่า ๑ นาย ในการควบคุมตัวให้ผู้ก่อเหตุนอนคว่ำหน้า แล้วช่วยกันใส่กุญแจมือไว้ด้านหลัง

๖) การต้นตัว และ การนำพา

๗) การรายงานผลการปฏิบัติ และ การขอสนับสนุนรถพยาบาล กู้ชีย กรณีมีผู้ได้รับบาดเจ็บ เป็นโอกาสแรก รวมทั้งการปฐมพยาบาลผู้ก่อเหตุ หากได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้

กลับ

ต่อไป

๖.แนวทางปฏิบัติในพื้นที่ปฏิบัติการที่แตกต่างกัน

๑) ที่โล่ง ล้อมเข้าทุกทิศทาง

๒) ที่ด้านหลังเป็นกำแพง เป้นผนัง หรือทีใหญ่ ให้ใช้ไม้ดันติดกำแพง พร้อมกับการเฝียวขาให้เสียหลัก

๓) ในห้องหรืออาคาร

- ปฏิบัติตามหลัก BES หรือการตรวจค้นอาคาร โดยพลโล่ อาจเรียกชื่อ และฟังเสียง เพื่อประมาณตำแหน่งของผู้ก่อเหตุ

- พลโล่เป็นผู้อยู่หน้าเมื่อเปิดห้องได้แล้ว ให้ทำหน้าที่คุ้มกัน และตรวจการณ์ รายงานตำแหน่ง อาวุธที่คนร้ายใช้

- จากนั้นประกอบทีม พลโล่นำเข้าห้องก่อน แต่ ไม่ต้องไปต่อ โดยให้ทีมไม้ง่ามเข้าต่อหลัง กระจายกำลังเข้าทิศทางเดียวทางด้านหน้า

- ดันให้ผู้ก่อเหตุติดผนังหรือกำแพง เพื่อลดการเคลื่อนที่ พร้อมๆกับการเกี่ยวให้ล้มลงให้ปฏิบัติตามข้อ ๒ แต่ชุดปฏิบัติจะเข้าไปทิศทางด้านหน้าด้านเดียว

กลับ

ต่อไป

๗.ขั้นการนำหน่วยในการเข้าเผชิญเหตุ

- ขั้นการรับแจ้ง ข้อมูลของผู้ก่อเหตุ จำนวน อาวุธที่ใช้ สถานที่เกิดเหตุ ผู้ได้รับบาดเจ็บที่ติดอยู่ในเหตุการณ์
- ขั้นการตรวจสอบเหตุและหาข้อมูลเพิ่มเติมจากสายตรวจจักรยานยนต์
- ประเมินสถานการณ์
- การระดมพล เตรียมอุปกรณ์ของหัวหน้าชุดและอุปกรณ์ที่ต้องใช้
- การกำหนดจุดบัญชาการเหตุการณ์ ณ ที่เกิดเหตุ และวางแผนฉุกเฉิน
- การประสานงานระหว่างสายตรวจรถยนต์ และ สายตรวจรถ จยย.ที่ไปที่เกิดเหตุชุดแรก
- วางแผนแบ่งกำลัง และกำหนดวิธีปฏิบัติทั้งแผนหลัก และ แผนสำรอง
- การปฏิบัติตามแผน
- การแก้ไขปัญหา และ การสนับสนุนการปฏิบัติของส่วนสนับสนุน หรือ กองหนุน (กรณีมีกำลังมาก)
- การสื่อสารเกี่ยวกับการกู้ชีพ และ การรายงานสถานภาพ ผลการปฏิบัติ
- การเคลื่อนย้าย
- การกันสถานที่เกิดเหตุ และ เก็บพยานหลักฐานเพื่อใช้ในการดำเนินคดี
- การประเมินผลการปฏิบัติภายหลัง

กลับ

ต่อไป

๘.การเตรียมแผนฉุกเฉิน

- แผนสายแพทย์
  - กู้ภัย
  - มูลนิธิ
- การอำนวยความสะดวกด้านการจราจร
- แผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กลับ

ต่อไป

๙.ข้อห้ามการใช้และข้อพึงระลึก

- ไม้ง่ามใช้ในการควบคุม ไม่ใช่มีไว้ตี ทำร้ายผู้ก่อเหตุ

- ต้องระวังการได้รับบาดเจ็บของผู้ก่อเหตุ โดยการใช้กระแทกจุดสำคัญของร่างกาย ได้แก่ ลูกกระเดือก ท้ายทอย ลิ้นปี่ ขอต่อหัวเข่า ข้อศอก ใบหน้า ศีรษะ

- ผู้ก่อเหตุส่วนใหญ่ เป็นผู้ป่วย เรามีหน้าที่ควบคุมสถานการณ์ และเป้นการช่วยเหลือ

- เมื่อผู้ก่อเหตุสามารถไปใช้อาวุธอื่น เช่น ปืน เจ้าหน้าที่ต้องทิ้งไม้ง่าม ตอบโต้ และหาที่กำบัง โดยต้องฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ จะทำให้ปลอดภัยขึ้น

กลับ

ต่อไป

การใช้เครื่องส่งแห/ปืนยิงตาข่าย

คุณลักษณะเฉพาะ

๑. <u>วัตถุประสงค์การนำไปใช้งาน</u>

ใช้ในภารกิจจับกุมคนร้ายที่มีอาวุธไม่ร้ายแรง เพื่อไม่ให้คนร้ายได้รับบาดเจ็บหรือเป็นอันตราย และในการระงับเหตุของเจ้าหน้าที่

กลับ

ต่อไป

๒. ลักษณะทั่วไป

๒.๑ เครื่องส่งแหมีลักษณะรูปร่างทรงกระบอก ทำด้วยโลหะและวัสดุสังเคราะห์

๒.๒ กระบอกที่ใช้บรรจุแหทำด้วยวัสดุสังเคราะห์ SUPERLENE สีดำ กลึงขึ้นรูป

๒.๓ ชุดท่อส่งแหทำด้วยโลหะ มีช่องบรรจุลูกสูบจำนวน ๖ ช่อง

๒.๔ ด้ามจับทำด้วยโลหะ ภายในด้ามจับบรรจุชุดควบคุม การปล่อยเครื่องกำเนิดแก๊ส

๒.๕ เครื่องกำเนิดแก๊ส ที่ใช้ผลักดัน ลูก สูบ เพื่อ ส่งแหให้พุ่งออก ไป ด้านหน้า บรรจุในหลอดโลหะ

๒.๖ มีมือจับสามารถเก็บพับได้และกระชับมือในการใช้งานจัดเก็บสะดวกมายิ่งขึ้น

๒.๗ มีหูเกี่ยวพร้อมสายสะพายเพื่อสะดวกในการพกพาปฏิบัติหน้าที่

กลับ

ต่อไป

๓. **ลักษณะเฉพาะทางวิชาการ**

๓.๑ เครื่องส่งแหมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ไม่มากกว่า ๑๓๐ มิลลิเมตร

๓.๒ เครื่องส่งแหครบชุดมีความยาว ไม่น้อยกว่า ๖๐๐ มิลลิเมตร

๓.๓ แหถักด้วยเชือกผสมไนลอน ความยาวจากตีนแหถึงจอมแห ไม่น้อยกว่า ๖ ฟุต มีตุ้มยาง ๖ ตุ้ม ทำหน้าที่เป็นลูกสูบส่งแห

๓.๔ แห มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ไม่น้อยกว่า ๓ เมตร

๓.๕ ระยะยิงหวังผล ไม่น้อยกว่า ๑๒ เมตรลงมา

๓.๖ คลอบคลุมพื้นที่เป้าหมายได้ไม่น้อยกว่า ๓ ตารางเมตร

กลับ

ต่อไป

การใช้ระเบิดแสงเสียงสำหรับการฝึก ชนิดเสียง ๓ ครั้ง Flash bang

๑. วัตถุประสงค์การนำไปใช้งาน

- ใช้เป็นเครื่องมือกำเนิดแสงเสียงของเจ้าหน้าที่ประกอบการปฏิบัติการทางยุทธวิธี และการฝึกซ้อมทางยุทธวิธี ฯลฯ

- ช่วยสร้างความชะงักงันในการระงับชุลมุนทะเลาะวิวาท เพื่อให้เจ้าหน้าทีเข้าไปทำการแยกทั้งสองฝ่ายออกจากกันได้โดยสะดวก ในสถานที่สาธารณะ

ข้อห้าม ใช้ไม่ได้กับสถานที่โรงพยาบาล ภายในอาคาร ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

กลับ

ต่อไป

การใช้ระเบิดแสงเสียงสำหรับการฝึก ชนิดเสียง ๓ ครั้ง Flash bang

๒. คุณลักษณะทั่วไป

๒.๑ ตัวเปลือกนอกเป็นโลหะรูปทรงกระบอกกลม

๒.๒ ส่วนหัวขึ้นรูปด้วยโลหะ ประกอบด้วย

๒.๒.๑ หัวเรือนชนวน

๒.๒.๒ ชุดเข็มแทงชนวน

๒.๒.๓ ชุดชนวนถ่วงเวลา

๒.๒.๔ กระเดื่องนิรภัย

๒.๒.๕ กนิรภัย

กลับ

ต่อไป

๓. ลักษณะเฉพาะทางวิชาการ

๓.๑ ชุดชนวนถ่วงเวลาประกอบด้วย Primer ชนิดกระทบแตก ระยะเวลา ๒-๓ วินาที

๓.๒ การทำงานเมื่อโยนหรือขว้างออกไป จะเกิดแสงวาบทำให้สายตาพร่ามัวและเกิดเสียงดังต่อเนื่อง ๓ ครั้ง

๖. คุณลักษณะอื่นๆ

รุ่น CSB – FB ๓

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๔๕ มม. ยาว ๑๒๐ มม.

น้ำหนัก ๓๑๐ กรัม

ระดับความดังของสียงที่ระยะ ๑.๕ เมตร จากลูกระเบิด ๑๖๐ เดซิเบล

การออกแบบความปลอดภัย เปลือกลูกระเบิดผลิตจากอลูมิเนียม ซึ่งจะไม่เกิดการแตกหักเป็นสะเก็ดที่เป็นอันตรายเมื่อระเบิดทำงาน มีระบบล๊อคสองชั้น คือล๊อคด้วยสลักและห่วง

กลับ

กลับ
หน้าอาวุธ
ไม่ถึงตาย

การใช้อาวุธปืนทางยุทธวิธี

เป็นรูปแบบการฝึกเพื่อใช้ในการตรวจค้นภายในอาคารโดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับเจ้าหน้าที่ในชุดปฏิบัติการ เมื่อมีการเคลื่อนที่ในทิศทางต่าง ๆ

๑.๑ ท่าเตรียมใช้ปืน เป็นการถือปืนพร้อมใช้โดยถือปืนด้านหน้าสองมือระดับเข็มขัด ปากกระบอกเฉียงลงพื้น

ท่าเตรียมใช้ปืน

ท่าเตรียมใช้ปืน

กลับ

ต่อไป

๑.๒ ท่าพักปืน เป็นการจับปืนด้วยมือถนัด ดึงปืนไว้ชิดลำตัวที่ระดับหน้าอก ข้อศอกชิดลำตัวทั้งสองข้างหักข้อมือที่ถือปืนลง โดยแบนปืนวางไว้หลังมือที่ไม่ถนัด ปากกระบอกเฉียงลงพื้นด้านข้าง

ท่าพักปืน

ท่าพักปืน

กลับ

ต่อไป

๑.๓ ท่าใช้ปืน เป็นท่าตรวจการและควบคุมพื้นที่โดยพุ่งปืนไปด้านหน้า ปากกระบอกปืน ชี้ไปที่เป้าหมาย ศูนย์ปืนอยู่ระดับคางและมองด้วยตาทั้งสองข้าง

ท่าใช้ปืน

ท่าใช้ปืน

กลับ

ต่อไป

๑.๔ ท่าดึงปืน เป็นการถือปืน จับปืนสองมือ ดึงปืนชิดลำตัวระดับหน้าอก ศอกแนบลำตัวทั้งสองข้าง โดยปืนชี้ไปยังเป้าหมาย

ท่าดึงปืนชิดตัว

ท่าดึงปืนชิดตัว

กลับ

ต่อไป

องค์ประกอบของการตัดสินใจใช้อาวุธปืน

อาวุธ

เครื่องมือทางกายภาพใด ๆ ที่คนร้ายหรือผู้ก่อเหตุก่อให้เกิดการเสียชีวิตหรือการบาดเจ็บทางกายอย่างร้ายแรง เช่น

- มีด
- ไม้เบสบอล
- ขนาดของบุคคล
- ปืน

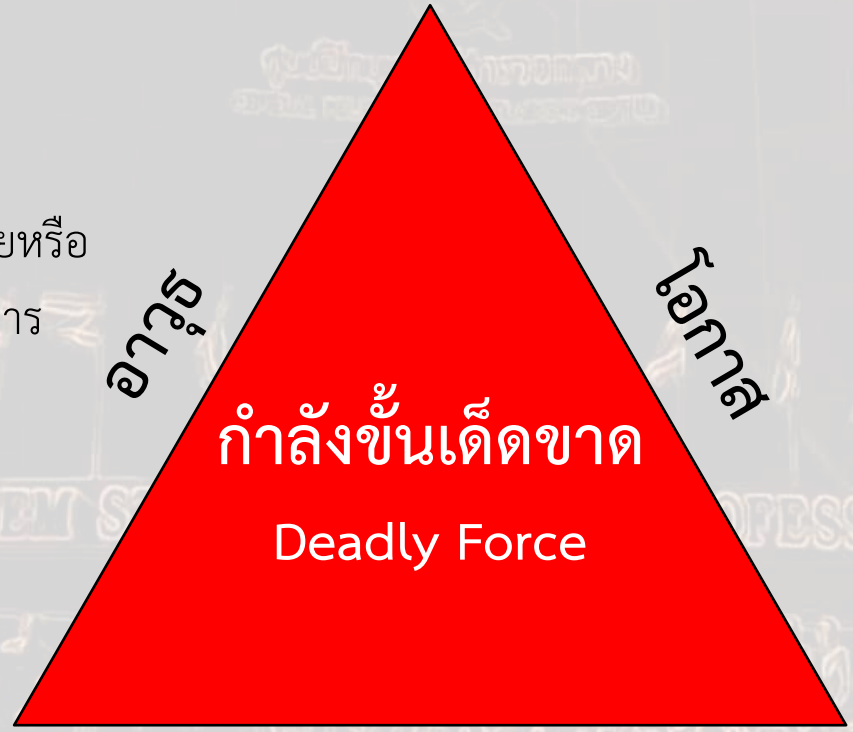

โอกาส

มีสองประการ คือ

-การเข้าถึงอาวุธได้ทันทีโดยไม่ติดขัด

-ระยะหวังผลสูงสุดของอาวุธนั้น

กฎ ๒๑ ฟุต (๗ เมตร)

การกระทำ โดยเจตนา

การกระทำของคนร้ายหรือผู้ก่อเหตุ หรือบุคคลต้องสงสัย

การกระทำอันเป็นเหตุเชื่อได้ว่าจะก่อให้เกิดการเสียชีวิต หรือบาดเจ็บทางกายอย่างร้ายแรง

กลับ

ต่อไป

ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อมีการยิงปะทะด้วยอาวุธปืน

การใช้หลัก ๔C ภายหลังการปะทะด้วยอาวุธปืน

- Combat breaching : การสูดลมหายใจเข้าลึกๆ หลายๆ ครั้ง เพื่อเติมออกซิเจนให้สมอง ลดความตื่นเต้น
- Cover & Concealment : การพิจารณาที่กำบังหรือซ่อนพราง เพื่อความปลอดภัยของตนเองและเจ้าหน้าที่
- Condition : การตรวจสภาพความพร้อมของเจ้าหน้าที่สำคัญ คือ ๑.ตรวจสอบตนว่าถูกยิงหรือไม่ ๒. ตรวจดูอาวุธปืนว่ายิงไปหรือไม่ มีอะไรติดขัดหรือไม่
- Communication : การสื่อสารทุกวิถีทางเพื่อให้สถานการณ์มีระดับอันตรายน้อยลง การขอรับการสนับสนุน กำลังเสริม หน่วยงานสายแพทย์ ฯ

กลับ

กลับ
หน้าอาวุธ
ปืน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คู่มือการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจ ที่ปฏิบัติหน้าที่งานป้องกันปราบปราม ในสถานีตำรวจ

พ.ศ.๒๕๕๗

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เป็นตำรวจมืออาชีพ
เพื่อความผาสุกของประชาชน”

ตำรวจมืออาชีพ ต้องเป็นข้าราชการตำรวจที่มีความรู้ ความสามารถ รู้ลึก รู้รอบ รู้จริง ในงานที่ทำและต้องเป็นคนดีมีคุณธรรม ซื่อสัตย์ ซื่อตรง อดทน เสียสละ ต้องขยัน และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญที่สุดต้องตระหนักเสมอว่า เป้าหมายการทำงานของตำรวจคือความผาสุกของประชาชน

พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เรื่อง ให้ใช้คู่มือการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่งานป้องกันปราบปรามในสถานีตำรวจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีภารกิจสำคัญในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของข้าราชการตำรวจ ประกอบกับนโยบายบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ ด้านการป้องกันปราบปราม มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันปราบปรามให้มีประสิทธิภาพ โดยผู้บังคับบัญชาจะต้องอบรมข้าราชการตำรวจให้ปฏิบัติหน้าที่งานป้องกันปราบปรามทุกระดับ อย่างมีความซื่อสัตย์สุจริตและให้บริการประชาชนด้วยความสุภาพเท่าเทียมกัน เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้จัดทำ “คู่มือการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่งานป้องกันปราบปรามในสถานีตำรวจ” ฉบับปี พ.ศ.๒๕๕๗ พร้อมดำเนินการฝึกอบรมหัวหน้าสายงานและข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันปราบปรามในสถานีตำรวจ ให้มีความพร้อมที่จะไปทำการฝึกอบรมหรือสอนงานให้กับข้าราชการตำรวจในสังกัดทุกคนสู่ความ “เป็นตำรวจมืออาชีพเพื่อความผาสุกของประชาชน”

ฉะนั้น จึงให้ทุกหน่วยใช้ “คู่มือการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่งานป้องกันปราบปรามในสถานีตำรวจ” นี้ เป็นคู่มือหลักสำหรับใช้ในการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจในสังกัดทุกคน ตั้งแต่วันประกาศนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๗

พลตำรวจเอก
(อดุลย์ แสงสิงแก้ว)
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

คำนำ

นโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ ได้กำหนดวิสัยทัศน์และการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจให้เป็นตำรวจมืออาชีพ เพื่อความผาสุกของประชาชน โดยมุ่งพัฒนาและเสริมสร้างให้ข้าราชการตำรวจ เป็นตำรวจมืออาชีพที่ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธา ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล และเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง โดยจะเน้นการปลูกฝังอุดมการณ์ ให้เป็นตำรวจมืออาชีพ มีภาวะผู้นำ และฝึกอบรมผู้บริหารแต่ละระดับให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานตามตำแหน่งหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับ ศรัทธา เชื่อถือจากประชาชน

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายข้างต้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้มีคำสั่งที่ ๖๐๐/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดทำหลักสูตรและฝึกอบรมผู้นำหน่วยระดับสถานีตำรวจ และ คำสั่งที่ ๖๒๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรและโครงการฝึกอบรมผู้นำหน่วยระดับหัวหน้างานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทุกระดับ เพื่อจัดทำคู่มือการบรรยายงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม สำหรับฝึกอบรมข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจ ให้เป็นมาตรฐาน มุ่งเน้นให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่งานป้องกันปราบปรามมีความรู้ความสามารถในหน้าที่ และมีแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ในงานป้องกันปราบปรามที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันในทุกสถานีตำรวจ โดยได้มอบหมายให้ กองบัญชาการศึกษา จัดทำโครงการสัมมนาวิทยากรและการจัดทำคู่มือการบรรยายงานป้องกันปราบปราม ให้กับข้าราชการตำรวจผู้จะทำหน้าที่เป็นวิทยากรของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค ๑ – ๙ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมแม็กซ์ โฮเตล ถนนพระราม ๙ แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

จากการจัดสัมมนาวิทยากรของหน่วยงานดังกล่าว ได้มีการระดมความคิด จนได้ข้อยุติเนื้อหาการบรรยายในประเด็นที่หน่วยงานระดับสถานีตำรวจจะต้องใช้ในการปฏิบัติงานเป็นปกติประจำของงานป้องกันปราบปราม โดยแบ่งเป็น ๕ หัวข้อ ได้แก่ ความรู้งานในหน้าที่การป้องกันและปราบปราม, การบริหารงานป้องกันปราบปราม, ความรู้ที่สนับสนุนงานป้องกันและปราบปราม, ยุทธวิธีตำรวจงานป้องกันปราบปราม และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม พร้อมทั้งได้ร่วมกันจัดทำคู่มือการบรรยาย และเอกสารการนำเสนอที่เป็นข้อมูลกลางสำหรับวิทยากรของทุกหน่วยงาน แต่อย่างไรก็ดี เนื้อหาของแต่ละเรื่องที่อาจต้องมีการอ้างอิงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งที่เกี่ยวข้องต่างๆ ไม่สามารถนำมารวบรวมไว้ในคู่มือการบรรยายได้ทั้งหมด วิทยากรผู้บรรยายสามารถสืบค้นเพิ่มเติมได้จากตำรา หรือทางอินเทอร์เน็ตของส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ

คู่มือนี้จะช่วยให้วิทยากร ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และผู้ที่สนใจทุกท่าน สามารถทำความเข้าใจ และนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เป็นตำรวจมืออาชีพได้อย่างแท้จริง

พลตำรวจเอก

(อดุลย์ แสงสิงแก้ว)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑ ความรู้งานในหน้าที่การป้องกันและปราบปราม **๑**

ผู้นำ ภาวะผู้นำหรือประมุขศิลป์ ๑

ความหมายของผู้นำ ๑

ความหมายของภาวะผู้นำหรือประมุขศิลป์ ๑

บทบาทของผู้นำในแนวคิดของ พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว ผบ.ตร. ๑

หน้าที่ ๒

ผู้นำแต่ละระดับต้องสามารถนำวิสัยทัศน์ ค่านิยม และนโยบายของผู้บังคับบัญชาไปสู่การปฏิบัติ ๒

แนวคิด ทฤษฎีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม **๓**

ความหมายของการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ๓

ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ๔

ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ ๔

ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม ๕

ทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมตามสถานการณ์ ๕

ทฤษฎีหน้าต่างแตก ๖

ทฤษฎีตำรวจผู้รับใช้ชุมชน ๗

ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม ๑๐

การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก **๑๒**

การวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรม ๑๒

การวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม ๑๖

การประเมินผล ๒๓

การจัดระเบียบสังคม **๒๓**

ความหมายการจัดระเบียบสังคม ๒๓

นโยบาย ผบ.ตร. ๒๓

กลุ่มเป้าหมายในการจัดระเบียบสังคม ๒๔

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม ๒๔

บทที่ ๒ การบริหารงานป้องกันปราบปราม **๒๖**

การบริหารงานสายตรวจ ๒๖

การเตรียมการก่อนการออกตรวจ ๒๘

การปฏิบัติหน้าที่ขณะออกตรวจ ๓๖

การปฏิบัติหลังออกตรวจ ๔๔

สารบัญ (ต่อ)

การจัดตั้งตู้ยาม จุดรับแจ้งเหตุ จุดสกัดจับ ที่พักสายตรวจ สายตรวจตำบล **๔๕**

ตู้ยาม ๔๕

จุดรับแจ้งเหตุ ๔๕

จุดสกัดจับ ๔๕

สายตรวจตำบล/ที่พักสายตรวจ ๔๕

การตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ และจุดสกัด ๔๖

ปัจจัยแห่งความสำเร็จและการประเมินผลงานป้องกันปราบปราม **๔๖**

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารงานสายตรวจ ๔๖

การประเมินผลงานป้องกันปราบปราม ๔๘

อาชญากรรมพิเศษ ๗ ด้าน **๔๙**

งานปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม ๔๙

งานปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ๕๐

งานปราบปรามการโจรกรรมทรัพย์สินทางน้ำ ๕๒

งานปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ๕๕

งานปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ๕๖

งานปราบปรามผู้มีอิทธิพล และมือปืนรับจ้าง ๕๙

งานพิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัว และป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ ๖๑

บทที่ ๓ ความรู้ที่สนับสนุนงานป้องกันและปราบปราม **๖๔**

การเขียนรายงานในหน้าที่ตำรวจ ๖๔

ลักษณะการเขียนรายงานที่ดี ๖๔

การเขียนรายงานเกี่ยวกับการบริหารงานภายในหน่วยงาน ๖๔

การเขียนบันทึกจับกุม ๖๔

การเขียนบันทึกตรวจค้น ๖๔

ตัวอย่างแบบฟอร์มบันทึกต่างๆ ๖๕

การรักษาสถานที่เกิดเหตุในหน้าที่ของสายตรวจ **๙๒**

ความรู้ทั่วไปในการรักษาสถานที่เกิดเหตุของสายตรวจ ๙๒

รูปแบบการรักษาสถานที่เกิดเหตุ ๙๕

สารบัญ (ต่อ)

เทคโนโลยีกับงานสายตรวจ **๙๘**

เทคโนโลยีสำหรับการสืบค้นข้อมูล ๙๘

เทคโนโลยีสำหรับกำกับดูแลสายตรวจ ๑๐๑

เทคโนโลยีสำหรับการสื่อสารข้อมูล ๑๐๒

เทคโนโลยีสำหรับการประชุม ๑๐๓

เทคโนโลยีสำหรับการถ่ายภาพและเก็บประวัติบุคคล ๑๐๓

เทคโนโลยีสำหรับการนำทาง ๑๐๔

วินัย และการลงทัณฑ์ **๑๐๖**

ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๑๐๗

ตารางอำนาจและอัตราการลงโทษข้าราชการตำรวจที่ ก.ตร.กำหนด ๑๑๐

กฎ ก.ตร.ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ ๑๑๒

ระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ๑๙๑ **๑๑๕**

ความสำคัญของระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ๑๑๕

การจัดระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ๑๙๑ ของประเทศไทย ๑๑๖

การจัดระบบแจ้งเหตุของสถานีตำรวจ ๑๑๙

บทที่ ๔ ยุทธวิธีตำรวจงานป้องกันปราบปราม **๑๒๑**

คุณสมบัติของตำรวจสายตรวจมืออาชีพ ๑๐ ประการ ๑๒๑

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๑๒๒

ยุทธวิธีการรอดพ้นภยันตรายของเจ้าหน้าที่ ๑๒๒

ยุทธวิธีการตั้งจุดตรวจ จุด ว.๔๓ หรือจุดสกัด ๑๒๓

การใช้ยุทธวิธีในการเผชิญเหตุตามมาตรการเชิงรุกในการป้องกันอาชญากรรม ๑๓๔

การยิงปืนพกขั้นพื้นฐาน ๑๓๔

บทที่ ๕ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม **๑๔๖**

วิวัฒนาการของประเทศไทยในเรื่องของการป้องกันปราบปรามโจรผู้ร้าย
จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ๑๔๖

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการตำรวจ ๑๔๗

รูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนตามระเบียบ กตช.ฯ ๑๔๘

แนวทาง (เทคนิค) การปฏิบัติในการชักนำให้ประชาชนมีส่วนร่วม ๑๕๕

การพัฒนารูปแบบการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม และโครงการตัวอย่าง
ที่ประสบความสำเร็จ ๑๕๖

สารบัญ (ต่อ)

การประชาสัมพันธ์ในหน้าที่ของตำรวจ ๑๖๘

หลักการประชาสัมพันธ์ ๑๖๘

ทิศทางการประชาสัมพันธ์งานในหน้าที่ตำรวจ ๑๗๒

การประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤต ๑๗๕

กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ๑๗๗

บรรณานุกรม **๑๗๙**

ภาคผนวก

บทที่ ๑
ความรู้งานในหน้าที่การป้องกันและปราบปราม

๑. ผู้นำ ภาวะผู้นำหรือประมุขศิลป์

๑.๑ ความหมายของผู้นำ

ผู้นำ (Leader) คือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้งหรือการยกย่องจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ของตำแหน่งผู้นำ เช่น การชี้แนะสั่งการ และช่วยเหลือ ให้กลุ่มสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ได้มีการเขียนชื่อผู้นำแตกต่างกันออกไปตามลักษณะงานและองค์การที่อยู่ เช่น ผู้บริหาร ผู้จัดการ ประธานกรรมการ ผู้อำนวยการ อธิการบดี ผู้บัญชาการเหล่าทัพ ผู้ว่าราชการ นายอำเภอ ผู้กำกับการ กำนัน เจ้าคณะจังหวัด เจ้าอาวาส ปลัดกระทรวง คณบดี ฯลฯ

๑.๒ ความหมายของภาวะผู้นำหรือประมุขศิลป์

ภาวะผู้นำ (Leadership) หรือ ประมุขศิลป์ หรือความเป็นผู้นำ หมายถึงความสามารถในการนำ คือความสามารถที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่นและจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ภาวะผู้นำจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ หรือบารมีในการกำหนดหรือชักจูงให้กลุ่มสมาชิกทำงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และการมีอิทธิพลต่อกลุ่มต่างๆ

๑.๓ บทบาทของผู้นำในแนวคิดของ พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว ผบ.ตร.

เมื่อพิจารณาบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าสถานีตำรวจในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดในสถานีตำรวจ เปรียบเทียบกับบทบาทของผู้บริหาร หรือผู้ที่มีอำนาจและความรับผิดชอบสูงสุดขององค์กรหรือบริษัทในภาคเอกชน ที่เรียกว่า Chief Executive Officer หรือ CEO จะเห็นได้ว่าหัวหน้าสถานีมีบทบาทสำคัญมาก ซึ่งผู้นำในแต่ละระดับในสายงานป้องกันปราบปรามนั้น สามารถนำหลัก CEO ไปใช้ในการทำงานได้ ดังนี้

๑.๓.๑ นักปกครอง เป็นผู้มีภาวะผู้นำสูง กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถครองใจและปรับเปลี่ยนทัศนคติ วิธีคิดของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมมือปฏิบัติ เมื่อกระทำผิดต้องลงโทษและชี้แจงให้เห็นผลเสียและผลกระทบของการกระทำ ต่อตนเองและหน่วยงาน เมื่อกระทำดีต้องยกย่องชมเชยและให้รางวัล พร้อมรับผิดชอบต่อความสำเร็จและความล้มเหลวต่อภารกิจและการปฏิบัติของผู้ใต้บังคับบัญชา

๑.๓.๒ นักบริหาร กำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนการปฏิบัติ เป้าหมายโดยมีข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน มีการวิเคราะห์ ประเมินผลที่แม่นยำ มีมาตรฐานงานที่สามารถแปลงไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนประเมินผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม

๑.๓.๓ นักปฏิบัติ มีความรู้ความสามารถและทักษะ ทั้งรู้ลึก รู้จริง มีบทเรียนและประสบการณ์ของงานในหน้าที่ และมีความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจที่จะปฏิบัติหน้าที่และตอบสนอง ต่อภารกิจและสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓.๔ นักประสานงาน หัวหน้าสถานีตำรวจต้องสามารถสื่อสารด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทั้งภายใน ภายนอกหน่วยงาน มีความคิด ความเข้าใจตรงกัน เกิดการยอมรับและให้ความร่วมมือปฏิบัติงาน จนบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของหน่วยงาน

๑.๓.๕ นักพัฒนา เป็นนักพัฒนา สามารถบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยคิดริเริ่ม นำสิ่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบ วิธีการปฏิบัติงาน ใช้ความรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหน่วยงาน บุคลากรทั้งภายนอกและภายในอย่างเหมาะสม

๑.๔ หน้าที่

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๖ กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีดังต่อไปนี้

๑.๔.๑ รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ

๑.๔.๒ ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๑.๔.๓ ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา

๑.๔.๔ รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร

๑.๔.๕ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑.๔.๖ ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๔.๗ ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ ตาม ๑.๔.๑ ถึง ๑.๔.๕ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หน้าที่ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๕๓๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่อง การกำหนดอำนาจหน้าที่ของตำแหน่งในสถานีตำรวจ ซึ่งได้กำหนดหน้าที่ของหัวหน้าสถานีตำรวจ หัวหน้างาน รองหัวหน้างาน และผู้ปฏิบัติงานฝ่ายต่างๆไว้

๑.๕ ผู้นำแต่ละระดับต้องสามารถนำวิสัยทัศน์ ค่านิยม และนโยบายของผู้บังคับบัญชาไปสู่การปฏิบัติ

๑.๕.๑ วิสัยทัศน์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ “เป็นตำรวจมืออาชีพ เพื่อความผาสุก ของประชาชน”

๑.๕.๒ ค่านิยมตามเจตนารมณ์ของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ “มุ่งมั่นพัฒนาและเสริมสร้างให้ข้าราชการตำรวจมีค่านิยม ดังนี้

- เป็นตำรวจที่ปกป้อง เทิดทูนและจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์
- เป็นตำรวจมืออาชีพ ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลและพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- เป็นตำรวจที่ประชาชนเชื่อมั่น ศรัทธาและเป็นที่พึ่งได้อย่างแท้จริง”

๑.๕.๓ นโยบายของผู้บังคับบัญชา จากนโยบายเน้นหนักของ**ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ** ประจำปี ๒๕๕๗ จำนวน ๑๖ ข้อ นำมาปรับแยกตามหัวข้อการบริหารจัดการคน งาน สถานที่ ได้ดังนี้

การบริหารจัดการคน

(๑) การสร้างความพร้อมด้านบุคลากร ระบบงาน การเชื่อมโยงฐานข้อมูลอาชญากรรม ให้เป็นมาตรฐานเพื่อรองรับเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

(๒) พัฒนาข้าราชการตำรวจทุกสายงานโดยเน้นภาวะผู้นำทุกระดับ

(๓) จัดระบบสวัสดิการให้กับข้าราชการและครอบครัว ด้านที่พักอาศัย สุขภาพ การรักษาพยาบาล

การบริหารจัดการงาน

(๑) เทิดทูนปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์

(๒) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของตำรวจในทุกมิติ ตามหลักการประชาชนเป็นศูนย์กลาง

(๓) ควบคุมและลดความรุนแรงของอาชญากรรม ให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของตำรวจโดยการควบคุมสถานที่เสี่ยง การจัดระเบียบสังคม

(๔) ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มข้นทั้งผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้จำหน่าย รายใหญ่รายย่อยในชุมชน

(๕) มุ่งเน้นการรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมคนร้ายข้ามชาติ อาชญากรรมทางเทคโนโลยี การคุ้มครองสิทธิเด็กและสตรี การปราบปรามการค้ามนุษย์ ให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

(๖) ปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมมาภิบาล บังคับใช้กฎหมายอย่างโปรงใส เสมอภาค และเป็นธรรม

(๗) การแก้ไขปัญหาการชุมนุมเรียกร้อง และเหตุวิกฤต ต้องถือปฏิบัติภายใต้กฎหมาย และหลักสากล

(๘) แก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๙) เตรียมการและช่วยเหลือผู้ประสบภัยรวมถึงนักท่องเที่ยวที่ได้รับความเดือดร้อน จากสาธารณภัยอย่างต่อเนื่องจนเข้าสู่ภาวะปกติ

(๑๐) บังคับใช้กฎหมายและพัฒนาระบบจราจรให้มีความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย ลดอุบัติเหตุจราจร และสร้างค่านิยมของตำรวจจราจรเป็น "สุภาพบุรุษจราจร"

การบริหารจัดการสถานที่ (หน่วย)

(๑) พัฒนาสถานีตำรวจให้มีความพร้อม

(๒) พัฒนาศูนย์รับแจ้งเหตุ ๑๙๑ ครอบคลุมทุกจังหวัด

(๓) พัฒนาศูนย์ปฏิบัติการ ศปก.๑๙๑ ให้มีประสิทธิภาพ

๒. แนวคิด ทฤษฎีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

๒.๑ ความหมายของการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม หมายถึง การป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น หากเกิดขึ้นต้องสามารถปราบปรามจับกุมมาดำเนินคดีให้ได้ โดยทั่วไปมีแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และองค์ความรู้

ที่เกี่ยวข้องมากมาย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จึงจำเป็นจะต้องศึกษาและปรับใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของแต่ละชุมชน สังคม และประเทศ

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำใดๆที่มีความผิดทางอาญา

อาชญากร หมายถึง ผู้กระทำความผิดทางอาญาที่ศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด และลงโทษทางอาญา (อ้างอิงจากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒)

๒.๒ ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย

Sir Robert Peel ผู้ก่อตั้งกรมตำรวจนครบาลแห่งกรุงลอนดอนขึ้นเมื่อปี ค.ศ.๑๘๕๙ “บิดาของการตำรวจยุคใหม่” ได้เน้นให้บุคลากรตำรวจได้ตระหนักว่าการป้องกันอาชญากรรมคืองานหลัก ของตำรวจและมีความสำคัญยิ่งกว่า การสืบสวนสอบสวน การจับกุมและลงโทษผู้กระทำผิด ทัศนะของ Peel ได้กลายเป็นพื้นฐานของการก่อกำเนิดแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Approach) เพื่อป้องกันอาชญากรรมขึ้น ยุทธวิธีหลักของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมตามทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ก็คือ การตรวจท้องที่ ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็นกระดูกสันหลังของงานตำรวจ สำหรับหลักใจความ ของทฤษฎีนี้พอสรุปได้ว่า การปรากฏตัวของตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรม ทั้งนี้เพราะความเกรงกลัวการจับกุม ฉะนั้น ตำรวจสายตรวจจึงต้องแต่งเครื่องแบบและรถวิทยุสายตรวจ จึงควรมีลักษณะเด่นชัด เห็นได้ง่ายเพื่อเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากร นอกจากนั้น การตรวจท้องที่ โดยสม่ำเสมอต่อเนื่องจะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกว่าตำรวจอยู่ทั่วไปทุกแห่งหน ด้วยเหตุนี้ ตามแนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย การปรากฏตัวของตำรวจและการกระจายกำลังตำรวจให้ครอบคลุม ทั่วทั้งชุมชนจะช่วยป้องกันอาชญากรรม โดยลดช่องโอกาสสำหรับผู้ที่จะตั้งใจละเมิดกฎหมาย

อนึ่ง งานตรวจท้องที่ของตำรวจมีลักษณะเป็นได้ทั้งงานประจำและงานเฉพาะกิจ ในลักษณะงานประจำตำรวจสายตรวจมักได้รับการกำหนดพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรมและระงับเหตุร้ายภายในระยะเวลาแต่ละผลัดที่ปฏิบัติหน้าที่ ส่วนในลักษณะงานเฉพาะกิจนั้น ตำรวจสายตรวจในทุกเขตพื้นที่คือกำลังหลักที่พร้อมจะรวมตัวในทันทีที่ได้รับคำสั่งจากศูนย์บัญชาการ เพื่อการปฏิบัติงานเฉพาะกิจเร่งด่วน

๒.๓ ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์

“ชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations)” ซึ่งมีรากฐานมาจากแนวคิดและผลการวิจัยของนักอาชญาวิทยากลุ่มชิคาโก หลักของทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมก็คือ การจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ชุมชนหรือ ละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ง่ายต่อการควบคุมสังเกตตรวจตราโดยไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชน มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน ทั้งของตนเองและบุคคลอื่นให้ปลอดภัย จากภัยอาชญากรรม โดยตำรวจจะเป็นผู้มีบทบาทในการวางแผน สนับสนุน และให้คำปรึกษาแก่ชุมชน ในการป้องกันอาชญากรรม

๒.๔ ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Crime Control Through Environmental Design : Theory and Practice)

แนวทฤษฎีนี้ มีลักษณะเป็นแนวคิดรวม (Synthesis) ระหว่างทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย และทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้เป็น ๒ มิติ คือ

มิติที่ ๑ สภาพแวดล้อมรูปธรรม มิติที่ ๑ นี้ คือ สภาพแวดล้อมรอบตัวบุคคลที่มีรูปร่างตัวตนสัมผัสได้ และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการลดช่องโอกาสของการประกอบอาชญากรรม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ มุ่งขัดขวางพฤติกรรมอาชญากร โดยการควบคุมสภาพแวดล้อมรูปธรรม โดยมีมาตรการดำเนินการ เช่น

(๑) มาตรการระดับชุมชน : การวางผังเมืองและชุมชน การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง การออกแบบอาคารและการสลักหมายเลขบนทรัพย์สิน

(๒) มาตรการระดับบ้านเรือน : ความมั่นคงของประตูหน้าต่าง การใช้สัญญาณเตือนภัย การใช้อุปกรณ์ปิดเปิดเครื่องไฟฟ้าและอื่น ๆ สภาพแวดล้อมรูปธรรม มีเป้าประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมระดับชุมชนและบ้านเรือน ให้มีลักษณะอบอุ่นปลอดภัย และเพิ่มอำนาจการสังเกตตรวจตรา โดยเริ่มตั้งแต่การวางผังเมืองและชุมชนให้เป็นระเบียบและมีระบบ โดยจัดการใช้พื้นที่ให้เป็นสัดส่วน เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมอาชญากรรม

มิติที่ ๒ สภาพแวดล้อมนามธรรม มิติที่ ๒ นี้ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้ แต่เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกในชุมชน เพื่อเสริมสร้างชุมชนให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม ภายใต้คำขวัญที่ว่า “ประชาชนควรผูกสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม” โดยมีมาตรการในการดำเนินการ เช่น

(๑) มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย มาตรการนี้ประชาชนต้องเป็นเจ้าของผู้ดำเนินการ โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาร่วมด้วย และที่สำคัญก็คือ ควรสร้างกิจกรรมเพื่อให้สมาชิกในชุมชนได้รู้จักกัน และเสริมสร้างความกลมเกลียว พบปะสังสรรค์กัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือกันในการป้องกันอาชญากรรม เช่น ช่วยเป็นหูเป็นตาเฝ้าดูแลบ้านเรือนซึ่งกันและกัน

(๒) มาตรการสายตรวจประชาชน จากปรัชญาที่ว่า “ประชาชนคือตำรวจ และตำรวจ คือประชาชน” ดังนั้นจึงถือได้ว่าการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชุมชนเป็นหน้าที่ ของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันออกตรวจตราหมู่บ้านของตน

(๓) มาตรการตรวจตราบ้านเรือน การป้องกันอาชญากรรมในเคหสถานบ้านเรือนย่อมอยู่ในความรับผิดชอบของสมาชิกในครอบครัวเสมอและตลอดไป แต่บ้านเรือนส่วนมากไม่ได้ตั้งที่อยู่อาศัย อย่างโดดเดี่ยว แต่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มหรือละแวก ดังนั้น มาตรการนี้จะได้ผลก็ต่อเมื่อทุกคนต้องร่วมมือกัน และเพื่อนบ้านเป็นหลักสำคัญ ต้องช่วยกันดูแลเป็นหูเป็นตาแทนกัน ในการสอดส่องตรวจตราให้เกิด ความปลอดภัยในชุมชน

๒.๕ ทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมตามสถานการณ์ (Situation Crime Prevention)

การป้องกันอาชญากรรมตามสถานการณ์ เป็นแนวคิดที่มีวิธีการป้องกันโดยมุ่งเน้นที่จะช่วยลดโอกาสในการเกิดอาชญากรรม ซึ่งแตกต่างจากนักอาชญาวิทยาส่วนใหญ่ที่เริ่มศึกษาจากพฤติการณ์ ที่นำไปสู่รูปแบบของการก่ออาชญากรรม โดยการทำความเข้าใจกับพฤติการณ์เหล่านั้น แล้วใช้เป็นกลไก ในการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะลดโอกาสในการ ก่ออาชญากรรม

การป้องกันอาชญากรรมตามสถานการณ์จึงเป็นการป้องกันมากกว่าการลงโทษหรือการจับผิดอาชญากร และเป็นการลดแรงจูงใจในการก่ออาชญากรรมจากผู้กระทำความผิด

กระบวนการลดโอกาสในการกระทำความผิดคือ

- มุ่งไปที่รูปแบบโดยเฉพาะของอาชญากรรม
- นำมาซึ่งการสร้าง การจัดการหรือการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นระเบียบตามลักษณะที่ควรจะเป็นอย่างถาวร
- ทำให้การก่ออาชญากรรมเป็นเรื่องยากมากขึ้น และมีความเสี่ยง หรืออาจได้ไม่คุ้มเสีย

ทฤษฎีที่ใช้ มุ่งเน้นที่การสร้างกลไกความปลอดภัย ที่จะช่วยในการปกป้องผู้คนด้วยการทำให้อาชญากรรู้สึกว่าพวกเขาอาจจะไม่สามารถที่จะก่ออาชญากรรม หรือจะอยู่ในสถานการณ์ที่คนร้ายอาจจะถูกจับหรือตรวจพบ ซึ่งจะส่งผลให้คนร้ายไม่เต็มใจที่จะกระทำผิด และเป็นเหตุให้อาชญากรทุกคนจะประเมินโอกาสที่จะก่ออาชญากรรมได้ สิ่งที่จะได้รับ วัดความสูญเสียและความน่าจะเป็นที่จะเกิดความล้มเหลว แล้วค่อยลงมือ

ตัวอย่างหนึ่งของการป้องกันอาชญากรรมตามสถานการณ์ คือการบังคับใช้ระบบจราจรอัตโนมัติ โดยใช้กล้องอัตโนมัติบนถนนที่จะจับคนขับรถที่กำลังขับรถเร็วและฝ่าฝืนสัญญาณไฟ ระบบนี้ได้รับการติดตั้งและมีการประชาสัมพันธ์ว่าเป็นความพยายามที่จะทำให้พฤติการณ์การขับขี่ที่ผิดกฎหมายลดลง ทำให้คนที่มีโอกาสจะกระทำความผิดเกิดความรู้สึกเสี่ยงที่จะได้รับโทษ

๒.๖ ทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken Window Theory)

ทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken Windows Theory) เกิดขึ้นใน ค.ศ.๑๙๘๒ (พ.ศ.๒๕๒๕) โดย วิลสันและเคลลิ่ง (James G. Willson และ George L. Kelling) นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกัน เคลลิ่ง (Kelling) กล่าวถึงทฤษฎีหน้าต่างแตกว่า “เป็นความคิดที่เจาะลึกไปถึงสิ่งที่ตำรวจสามารถปฏิบัติได้ เพื่อลดความหวาดระแวงของประชาชนลดอาชญากรรมธรรมดา และรวมทั้งลดอาชญากรรมที่รุนแรงด้วย”

หลักการของทฤษฎี อาจอธิบายได้จากสถานการณ์ตัวอย่างดังต่อไปนี้ กล่าวคือ เมื่อตำรวจ ผู้ปฏิบัติพบเห็นอาคารที่กระจกหน้าต่าง ประตู ฝาบ้าน รั้ว ฯลฯ แตกหรือเสียหายจากการขว้าง/ปา ทุบตี พ่นสีสเปรย์ใส่ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่ง หากอาคารนั้นมีผู้อาศัยอยู่ ตำรวจควรสอบถามถึงสาเหตุความเป็นมา ถ้ารู้ตัวผู้กระทำผิด ก็ต้องจัดการตามขั้นตอนของกฎหมาย หากไม่รู้ตัวผู้กระทำผิด ก็ควรแนะนำให้ทำการซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพปกติ แต่ถ้า กรณีอาคารที่เสียหายเป็นอาคารไร้ผู้อยู่อาศัย ก็ควรติดต่อเจ้าของหรือผู้เกี่ยวข้องให้มาจัดการแก้ไข ทั้งนี้ด้วยเจตนาที่ไม่ต้องการปล่อยให้สิ่งเสียหายเบื้องต้นนั้น เป็นเหตุเชิญชวน ให้มีการกระทำผิดซ้ำ (เช่น บุกรุกเข้าไปก่ออาชญากรรมในอาคาร) การปฏิบัติลักษณะนี้ อยู่บนพื้นฐาน ความเป็นจริงที่ว่า ถ้าปล่อยให้มีการละเมิดกฎหมายโดยไม่จัดการ ก็ต้องละเมิดเพิ่มครั้งขึ้นเรื่อย ๆ (เพราะเห็นว่าไม่เป็นไร) แม้คนที่ไม่เคยคิดจะละเมิดมาก่อน ก็เกิดความรู้สึกคล้อยตาม พลอยทำการละเมิดบ้าง โดยมักคิดให้เหตุผลผิด ๆ แก่ตนเองว่า การกระทำผิดอย่างนั้นเป็นความท้าทาย ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อทำการละเมิดเรื่องเล็ก ๆ แล้วไม่เป็นไรต่อไปก็จะหันไปทำการละเมิดเรื่องใหญ่ ๆ ที่ให้ผลเป็นความเสียหายมากกว่า

นอกจากนี้ ความเสียหายและความเสื่อมโทรมที่เกิดจากฝีมือของนักทำลายที่ไร้เหตุผล ยังมีส่วนทำให้ความศักดิ์สิทธิ์ของกฎระเบียบ และ กฎหมายในสังคมเสื่อมถอยลงอีกด้วย เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งคือ

เมื่อปล่อยให้ความเสียหายเพิ่มมากขึ้นกระทั่งมีสภาพเป็นแหล่งเสื่อมโทรม สุจริตชนคนดีก็มักหลีกเลี่ยงที่จะเข้าใกล้ หรือเกี่ยวข้องกับพื้นที่นั้น ๆ ในที่สุด พื้นที่ดังกล่าวก็ถูกยึดครองโดยกลุ่มมิจฉาชีพหรือกลุ่มคนผู้ชอบทำตัวถ่วงสังคม เหตุนี้ หลักปฏิบัติสำคัญอีกประการหนึ่งของทฤษฎี จึงกำหนดการดำเนินการของตำรวจด้วยการพยายามเปิดโอกาสให้ประชาชนคนดีเข้าครอบครองพื้นที่ให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการยึดครองของคนทุจริตไปในตัวด้วย (แนวทางของทฤษฎีนี้คล้ายกับคำพังเพยของไทยที่ว่า “ตัดไฟเสียแต่ ต้นลม”)

๒.๗ ทฤษฎีตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing Theory)

ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน หมายถึง “หลักการการทำงานของตำรวจซึ่งส่งเสริม สนับสนุน แก้ต้นเหตุเพื่อลดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความไม่เป็นระเบียบของชุมชน โดยเทคนิคการแก้ต้นเหตุปัญหา ด้วยความร่วมมือระหว่างตำรวจและชุมชน” เป็นแนวคิดเริ่มต้นจาก เซอร์ โรเบิร์ต พีล ผู้ก่อตั้ง ตำรวจมหานครลอนดอน หรือ สก็อตแลนด์ยาร์ด เจ้าของคำพูดที่ว่า “ตำรวจคือประชาชน ประชาชนคือตำรวจ” (The Police are the public and the public are the police) แนวคิดและหลักการทำงานของตำรวจผู้รับใช้ชุมชน คือแนวคิดและหลักการทำงานใหม่ของตำรวจเพิ่มเติมจากการทำงานแบบเดิม ที่มุ่งเพียงมีสายตรวจป้องกัน แก้ไขเหตุร้ายและสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดเท่านั้น

ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน เป็นการแก้ไขปัญหาเชิงกลยุทธ์ เพื่อป้องกันและควบคุมอาชญากรรมและลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม ซึ่งมีสาระสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

(๑) การขยายขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของงานตำรวจให้กว้างขวางขึ้น

(๒) การให้ความสำคัญอย่างเน้นหนัก ในการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างตำรวจกับประชาชนอย่างใกล้ชิดลึกซึ้ง สม่ำเสมอ และต่อเนื่องตลอดไป

(๓) การให้ความสนใจเพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา และการป้องกันอาชญากรรม

(๔) ความพยายามที่จะปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของตำรวจเพื่อกระจายการให้บริการ และการวางแผนระดับชุมชน ให้ดีมากยิ่งขึ้น

หลักการสำคัญของตำรวจผู้รับใช้ชุมชน

หลักการสำคัญของตำรวจผู้รับใช้ชุมชน ประกอบด้วยหัวข้อใหญ่ๆ ๒ ข้อ ข้อแรกคือ ตำรวจเป็นหุ้นส่วนกับประชาชนเกาะติดพื้นที่อย่างทั่วถึง ข้อที่สองคือ ตำรวจนำชุมชนและหน่วยงานอื่นแก้ต้นเหตุอาชญากรรม หรือความไม่เป็นระเบียบในชุมชน

หลักการสำคัญของตำรวจผู้รับใช้ชุมชน ๒ ข้อดังกล่าวแยกย่อยได้ ๑๐ หลักการ ดังนี้ (บัญญัติ ๑๐ ประการของ ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน)

(๑) การนำหลักการตำรวจผู้รับใช้ชุมชน เป็นแนวคิดหรือกลยุทธ์หลักในการทำงาน (Core Strategy) ที่ตำรวจทุกคนในองค์กรหรือหน่วยตำรวจจะต้องนำไปใช้เป็นหลักในการทำงานตั้งแต่หัวหน้าหน่วยหรือผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น จนถึงตำรวจทุกฝ่ายทุกแผนก (ไม่ใช่มีความคิดว่า เฉพาะตำรวจชุดชุมชนมวลชนสัมพันธ์ เท่านั้น ที่ต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน แต่พนักงานสอบสวนที่เป็นร้อยเวรสอบสวนหรือตำรวจสายตรวจไม่สนใจรับฟังแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมาแจ้งความ) การจะแสดงออกว่าหน่วยตำรวจใดนำแนวคิดตำรวจผู้รับใช้ชุมชนไปเป็นแนวคิดหลักในการ ทำงานหรือไม่

ให้ดูจากการกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยมของหน่วยว่า มีการกำหนดแนวคิดหลักในการทำงานร่วมมือกับประชาชน หรือให้ประชาชนศรัทธา หรือใช้พลังมวลชนมาร่วมแก้ปัญหาอาชญากรรมหรือไม่ หรือมีนโยบาย ยุทธศาสตร์ในการนำหลักการตำรวจผู้รับใช้ชุมชนทั้ง ๑๐ ข้อนี้ไปกำหนดหรือนำไปใช้เป็นหลักทำงานหรือไม่ งานตำรวจผู้รับใช้ชุมชนไม่ใช่โครงการชั่วคราว ที่หมดเวลา หรือเงินงบประมาณแล้วเลิกทำ เช่น โครงการปราบโจรฤดูแล้ง หรือโครงการนำตำรวจไปทำบุญร่วมกับประชาชนทุกวันพระ เป็นต้น แต่เป็นหลักการทำงานสำคัญที่ต้องทำตลอดไป จึงจะเป็น “ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน”

(๒) การกระจายอำนาจให้ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน (Decentralized) ตำรวจสายตรวจ หรือตำรวจที่ทำงานสัมผัสกับประชาชน เช่น สายตรวจตำบล หรือตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่จะต้องได้รับการกระจายอำนาจ หรือมีอำนาจในการนำเสนอในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกับชุมชนให้ได้มากที่สุด แทนวิธีการทำงานแบบเดิมที่อำนาจการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ อยู่ที่ส่วนกลาง เช่นปัจจุบันหน่วยงานตำรวจไทยมอบอำนาจให้หัวหน้าสถานีตำรวจมีอำนาจมากขึ้นกว่าเดิมมาก เช่น การสั่งคดี การปล่อยชั่วคราว การอนุมัติให้ข้าราชการตำรวจเดินทางไปราชการ เป็นต้น

(๓) การเกาะติดพื้นที่และกระจายความรับผิดชอบให้ตำรวจแต่ละพื้นที่ (Fixed Geographic & Accountability) ในระบบตำรวจผู้รับใช้ชุมชน ตำรวจทุกคน ไม่ว่าสายตรวจรถยนต์ สายตรวจรถจักรยานยนต์ สายตรวจตำบล หรือตำรวจประจำตู้ยาม ฝ่ายอำนวยการ หรือผู้บังคับบัญชาระดับต่าง ๆ จะได้รับมอบการกระจายอำนาจให้แบ่งรับผิดชอบพื้นที่ เป็นระยะเวลานาน ๆ เช่นจะไม่เปลี่ยนสายตรวจแต่ละผลัดหรือแต่ละเขตบ่อยจนทำให้ตำรวจสายตรวจไม่มีความคุ้นเคยหรือชาวบ้านไม่ “เชื่อใจ” หรือเห็นตำรวจเป็นคนแปลกหน้า โดยควรจัดตำรวจแบบ “เกาะติดพื้นที่” การแบ่งมอบพื้นที่หรือเขตตรวจ ยึดถือชุมชนเป็นหลักมากกว่าสถิติคดี

(๔) ใช้พลังความร่วมมือของประชาชนและอาสาสมัคร (Volunteers) ในระบบตำรวจผู้รับใช้ชุมชน มุ่งเน้นให้มีการใช้ความร่วมมือจากประชาชน ในรูปของการเป็นอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆ ตามที่ชุมชนหรือในพื้นที่มีต้นทุนทางสังคม หรือมีการจัดตั้ง หรือมีความเหมาะสม ตำรวจมีหน้าที่ให้ความรู้และสร้างความร่วมมือ กำหนดวิธีการจัดตั้ง เพื่อประชาชนได้มาช่วยเหลืองานป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขความไม่เป็นระเบียบของชุมชนตามความเหมาะสม ซึ่งจะทำให้ตำรวจมีเวลาไปทำงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอื่นได้มากขึ้น

รูปแบบของอาสาสมัครจะต่างไปในแต่ละพื้นที่ ชุมชนบางแห่งอาจจะเป็นการใช้อาสาสมัครที่มีหน่วยงานอื่นจัดตั้งไว้แล้ว หรือตำรวจจัดตั้งขึ้นเอง แล้วแต่ความเหมาะสมของพื้นที่และชุมชน และความพร้อมของสภาพชุมชน เช่น อาสาสมัครตำรวจชุมชน สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เหยี่ยวเวหา อาสาจราจร ตำรวจบ้าน สายตรวจประชาชน สมาชิกกู้ภัย สมาชิกชมรมเพื่อนบ้านเตือนภัย อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และลูกเสือชาวบ้าน เป็นต้น

(๕) ใช้ผู้สนับสนุน (Enhancer) ในระบบตำรวจชุมชน ตำรวจจะต้องหาความร่วมมือในการสนับสนุนงานตำรวจจากชุมชนและองค์กรปกครองในพื้นที่ ไม่เฉพาะงานหลักคือการป้องกันอาชญากรรม หรือการเป็นอาสาสมัครในการป้องกันอาชญากรรมเท่านั้น แต่ในระบบตำรวจชุมชน หน่วยตำรวจต้องแสวงหา

ทรัพยากรจากชุมชนมาช่วยเหลืองานตำรวจอื่นๆ เช่น การจัดอาสาสมัครช่วยแจ้งข่าวเว็บไซด์ลามก การให้ประชาชนเป็นอาสาสมัครประชาสัมพันธ์ช่วยเหลือบริการผู้มาแจ้งความที่สถานีตำรวจ การจัดอาสาสมัครช่วยรับโทรศัพท์ที่ศูนย์วิทยุ การจัดอาสาสมัครลงข้อมูลสถิติคดี การจัดคณะกรรมการหาทุนช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรม และการรับการสนับสนุนงบประมาณจากชุมชนหรือท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลืองานตำรวจในด้านต่าง ๆ

(๖) การบังคับใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือแก้ปัญหาชุมชน (Law Enforcement) งานตำรวจผู้รับใช้ชุมชนยังถือว่า การสืบสวน จับกุมคนร้ายเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและปัญหาความไม่เป็นระเบียบในชุมชน โดยเน้น การจับกุมเพื่อแก้ปัญหาที่ถือเป็นความเดือดร้อนของชุมชนเป็นลำดับแรกสุด และตำรวจมีหน้าที่ในการรักษาความสมดุลระหว่างการบังคับใช้กฎหมายหรือ การจับกุม กับความร่วมมือของชุมชน ในการแก้ไขต้นเหตุของปัญหาอาชญากรรม หรือความไม่เป็นระเบียบของชุมชม

(๗) เน้นป้องกันปัญหาอาชญากรรมมากกว่ารอให้เกิดเหตุ (Proactive Crime Prevention) การตำรวจผู้รับใช้ชุมชน มุ่งเน้นในการทำงานเพื่อป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเกิดมากกว่าการรอให้อาชญากรรมเกิดแล้ว จึงคิดติดตามจับกุมคนร้ายเพื่อฟ้องศาล กิจกรรมส่วนใหญ่ของตำรวจที่ทำร่วมกับชุมชน คือสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในการป้องกันอาชญากรรมด้วยชุมชนเอง โดยใช้เทคนิคแก้ต้นเหตุปัญหา การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม การจัดระบบเพื่อนบ้านเตือนภัย หรือจัดสายตรวจประชาชน เป็นต้น เพื่อมุ่งเป้าประสงค์ในการลดอาชญากรรมและความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม

(๘) ใช้เทคนิคแก้ปัญหา (Problem Solving) โดย Model: “SARA” คือ ตำรวจ สมาชิกชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ทำงานร่วมกัน เพื่อกำหนด ต้นเหตุของปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน หรือสำรวจตรวจสอบหาปัญหาความไม่เป็นระเบียบในชุมชน (Scanning) แล้ววิเคราะห์สาเหตุของปัญหา (Analysis) แสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Response) เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหา แล้วประเมินผล (Assessment) เทคนิคในการแก้ปัญหานี้ เป็นการระดมความร่วมมือระหว่างตำรวจกับชุมชน เป็นการคิดแก้ปัญหานอกกรอบความคิดการทำงานแบบเดิมของตำรวจที่ถือว่าการสืบสวนจับกุมคนร้ายได้ก็นับเป็นการบรรลุภารกิจแล้ว แต่ถ้าตำรวจมีแนวคิดและทำงานตามความเชื่อแบบเดิม ปัญหาอาชญากรรมหรือความเดือดร้อนของชุมชนก็จะกลับมาอีก เพราะการจับกุมคนร้ายไม่ใช่การแก้ต้นเหตุของปัญหาที่แท้จริง

การใช้เทคนิคแก้ปัญหาลักษณะนี้ ควรถือเป็นหลักการสำคัญ เพราะที่ผ่านมา ประเทศไทยเคยใช้ชุดชุมชนมวลชนสัมพันธ์เข้าไปสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับประชาชนได้แล้ว แต่ไม่ได้นำชุมชนมาระดมความร่วมมือกับตำรวจ ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมหรือความเดือดร้อนของชุมชน

(๙) การเป็นหุ้นส่วนและสร้างความร่วมมือระหว่างตำรวจและชุมชน (Partnerships) ในระบบตำรวจชุมชน ประชาชนในชุมชนคือหุ้นส่วนของตำรวจ ในการร่วมรับผิดชอบป้องกันอาชญากรรม หรือปัญหาความไม่เป็นระเบียบในชุมชน (ไม่ใช่เป็นปัญหาของตำรวจฝ่ายเดียว) ตำรวจและประชาชนในชุมชนต้องร่วมกันสำรวจปัญหาและความต้องการของ ชุมชนเกี่ยวกับความเดือดร้อน หรือความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม และให้ชุมชนร่วมใช้เทคนิคแก้ปัญหาเพื่อร่วมแก้ต้นเหตุปัญหาความเดือดร้อนจากอาชญากรรมดังกล่าวและตำรวจต้องสร้างความร่วมมือหรือเป็นแกนนำในการระดมทรัพยากร ความร่วมมือ หรือให้ประชาชนร่วมเป็นอาสาสมัครเพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกันอาชญากรรมได้ด้วยตัวชุมชนเอง

(๑๐) ตำรวจต้องบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Integration) ในการบังคับใช้กฎหมายหรือแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันหลายอย่าง โดยเฉพาะการแก้ที่ต้นเหตุของปัญหา (ไม่ใช่เพียงแค่ การจับคนร้าย) ตำรวจไม่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงจะเข้าไปจัดการได้ เช่น หอพักที่เป็นแหล่งมั่วสุมของวัยรุ่น ติดยาเสพติด เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและทรัพยากรมนุษย์หรือประชาสงเคราะห์ มีหน้าที่ตามกฎหมายโดยตรงในการจัดระเบียบเรื่องนี้ หรือการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณที่เกิดเหตุชิงทรัพย์หรือข่มขืนเสมอเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การถอนใบอนุญาตให้บุคคลที่มีพฤติการณ์ลักเล็กขโมยน้อยมีและใช้อาวุธปืนเป็นอำนาจของนายทะเบียนอาวุธปืน คือนายอำเภอท้องที่ (ต่างจังหวัด) การอนุญาตให้รถเร่ขายสุราตามงานเทศกาลหรืองานรื่นเริงต่างๆ ที่เป็นต้นเหตุให้วัยรุ่นซื้อสุราได้ทุกเวลา นำไปสู่เหตุทำร้ายร่างกาย เป็นอำนาจของสรรพสามิต รถที่หายส่วนมากเป็นรถจักรยานยนต์ใหม่ที่ยังไม่ได้รับป้ายทะเบียนจากหน่วยงานขนส่งทางบก และสถานที่ที่หายมากสุดคือตลาดนัด ที่ฝ่ายพาณิชย์จังหวัดมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขอนุญาต ให้เปิดตลาดนัดได้ ดังนี้ เป็นต้น

การจะรู้ว่าหน่วยตำรวจใดเป็น “ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน” เท่าใด หรือวัดระดับของการนำหลักการตำรวจผู้รับใช้ชุมชนไปใช้ หรือวัด “ความเป็นตำรวจผู้รับใช้ชุมชน” มีเกณฑ์ในการวัดจากการทำงานของตำรวจ ๕ ระดับ จากน้อยไปหามาก คือ

ระดับที่ ๑ ตำรวจสนใจชุมชน เฉพาะเวลาประชาชนแจ้งความเท่านั้น

ระดับที่ ๒ ตำรวจแนะนำการป้องกันอาชญากรรมแก่ชุมชน

ระดับที่ ๓ ประชาชนแจ้งข่าวสารแก่ตำรวจเสมอ

ระดับที่ ๔ ตำรวจนำชาวบ้านร่วมคิดร่วมทำแก้ปัญหาชุมชน

ระดับที่ ๕ ชุมชนป้องกันอาชญากรรมด้วยชุมชนเอง โดยตำรวจเป็นแกน/สนับสนุน

หน่วยงานอื่น ก็เริ่มที่จะเห็นความสำคัญของชุมชน และมุ่งส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง เช่น กระทรวงยุติธรรม ได้เริ่มนำหลักการยุติธรรมสมานฉันท์ (Restorative Justice) และการยุติธรรมชุมชน (Community Justice) เป็นต้น มาใช้ในชุมชน ซึ่งล้วนแล้วแต่สอดรับหรือเป็นแนวทางเดียวกับตำรวจผู้รับใช้ชุมชนทั้งสิ้น และหลักการตำรวจผู้รับใช้ชุมชนนี้ ยังสอดรับกับแนวคิดชุมชนเข้มแข็ง หรือพลังแผ่นดินต่อต้านยาเสพติด หรือแม้กระทั่งแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งทุกแนวคิดมีวัตถุประสงค์ ให้ครอบครัว ชุมชนมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ ดังนั้นตำรวจก็สามารถที่จะใช้เครือข่ายเหล่านี้เป็นฐานในการทำงานตำรวจผู้รับใช้ชุมชนได้ด้วย

ในระบบตำรวจชุมชน ตำรวจต้องบูรณาการกับหน่วยงานที่จะแก้ไขส่วนที่เป็น “ต้นเหตุ” ทำให้เกิดปัญหาสังคม นำไปสู่อาชญากรรมหรือปัญหาความไม่เป็นระเบียบของชุมชน โดยการจัดระเบียบสังคมให้ดีขึ้น

๒.๘ ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory)

เป็นการอธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรม ประกอบด้วยด้านต่างๆ ของสามเหลี่ยม ๓ ด้าน คือ

๑) ผู้กระทำผิด/คนร้าย (Offender) หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการ (Desire) จะก่อเหตุหรือ ลงมือกระทำความผิด

๒) เหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target) หมายถึง บุคคล สถานที่ หรือวัตถุสิ่งของ ที่ผู้กระทำผิดหรือคนร้าย มุ่งหมายกระทำต่อ หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องการ

๓) โอกาส (Opportunity) หมายถึง ช่วงเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่เหมาะสม ที่ผู้กระทำผิดหรือคนร้าย มีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรม เมื่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบทั้ง ๓ ด้าน ดังกล่าวข้างต้น จะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น ทฤษฎีดังกล่าวได้เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม หรือการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม โดยต้องพยายามทำอย่างไร ก็ตามที่จะให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรม ด้านใดด้านหนึ่งหายไป ก็จะทำให้อาชญากรรม ไม่เกิดขึ้น ดังนั้น ในการปฏิบัติงานของตำรวจในแต่ละพื้นที่ ควรนำแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก ตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กล่าวคือ ต้องพยายามทำให้องค์ประกอบการเกิดอาชญากรรม ด้านใดด้านหนึ่งของสามเหลี่ยมหายไป โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้คือ

๑) ด้านผู้กระทำผิดหรือคนร้าย (Offender) ต้องพยายามลดหรือควบคุมจำนวนผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นใช้ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory) เช่น การเฝ้าระวังบุคคลพ้นโทษที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่ การกำหนดมาตรการควบคุมแหล่งอบายมุขหรือสถานบริการที่จะเป็นแหล่งเพาะ อาชญากรรม การระดมกวาดล้างอาชญากรรมอย่างสม่ำเสมอ การจับกุมผู้กระทำความผิดตามหมายจับ การสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับแหล่งซ่องสุมของผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย มาตรการตีวงสุรา การปิดล้อมตรวจค้น การไประงับเหตุอย่างรวดเร็วของสายตรวจ เพื่อให้สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ และปัญหาการว่างงาน เป็นต้น

๒) ด้านเหยื่อ (Victim)หรือ เป้าหมาย (Target) ผู้เสียหาย หรือเหยื่อ หรือประชาชนทั่วไป ต้องรู้จักการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชนหรือสังคม ตำรวจจะต้องยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ในการป้องกันอาชญากรรมหรือไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น การแต่งตัว การใส่เครื่องประดับหรือ ของที่มีค่า การหลอกลวงของคนร้ายในลักษณะต่างๆ โดยอาจจะจัดเป็นโครงการตำรวจเตือนภัย โครงการตรวจเยี่ยมประชาชน(Knock Door) โครงการครูตำรวจ D.A.R.E หรือโครงการครูห้านาทีหน้าเสาธง เป็นต้น

๓) ด้านโอกาส (Opportunity) โอกาสที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายจะลงมือ ก่ออาชญากรรมนั้นจะต้องอาศัยเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการก่อเหตุตำรวจต้องพยายามหาวิธีการเพื่อที่จะตัดช่องโอกาสของคนร้ายดังกล่าวโดยแยกออกเป็น

๓.๑) เวลา ต้องพยายามตัดช่องโอกาสในเรื่องเวลาที่จะเกิดเหตุ โดยมุ่งเน้นการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ (Show off Force) การตั้งจุดตรวจค้น เป็นต้น

๓.๒) สถานที่ สำหรับเรื่องการตัดช่องโอกาสในเรื่องสถานที่นั้น สามารถกระทำได้หลายวิธีและมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมากมาย เช่น ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Crime Control

Through Environmental Design) เป็น วิธีการปรับสภาพแวดล้อมและใช้ประโยชน์สภาพแวดล้อม ในการลดโอกาสการก่ออาชญากรรม เช่น การสร้างรั้วหรือสิ่งกีดขวางมิให้ผู้กระทำผิดเข้าถึงบริเวณสิ่งของ หรือบุคคล โดยเพิ่มความเสี่ยงที่คนร้ายจะถูกตรวจพบหรือถูกจับกุมมากยิ่งขึ้น หรือการจัดระเบียบพื้นที่ที่มีแนวโน้มจะเกิดอาชญากรรม (พื้นที่เสี่ยง) ตามหลักทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken Windows Theory) โดย จะต้องรีบเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาก่อนที่จะเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ดังกล่าว การจัดการพื้นที่ให้ปลอดภัยตาม โครงการพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) หรือโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย (Neighborhood Watch) รวมตลอดถึงการเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือเครื่องใช้ทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) การใช้สัญญาณเตือนภัย ทั้งนี้ตำรวจจะต้องเข้าไปจัดการ ให้มีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ตามโครงการตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing) โดยมุ่งเน้นการสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนสามารถดูแลตัวเองได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

ในการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก โดยการทำให้องค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งของสามเหลี่ยมหายไป ตามหลักการของทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะทำให้ การปฏิบัติงานของตำรวจมีเป้าหมายที่ชัดเจน เข้าใจง่ายและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น จึงเห็นควรที่ผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้าหน่วยงาน ควรนำแนวคิดการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุกโดยใช้ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม ชี้แจงทำความเข้าใจกับตำรวจ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่แก้ไขปัญหาอาชญากรรม ได้บรรลุเป้าหมาย เกิดประโยชน์สูงสุด และสร้างความพึงพอใจแก่พี่น้องประชาชนทั่วไป ขณะเดียวกันก็สามารถนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดชี้แจงทำความเข้าใจกับพี่น้องประชาชนให้มีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้อีกส่วนหนึ่งด้วย

๓. การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕

“การจับผู้ร้ายนั้นไม่ถือเป็นความชอบเป็นแต่นับว่าผู้นั้นได้กระทำการครบถ้วนแก่หน้าที่เท่านั้น แต่จะถือเป็นความชอบต่อเมื่อได้ปกครองป้องกันเหตุร้ายให้ชีวิตและทรัพย์สมบัติของข้าแผ่นดินในท้องที่นั้นอยู่เย็นเป็นสุขพอสมควร” จากพระบรมราโชวาทดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการวางรากฐานหรือหลักการทำงานในด้านการป้องกันอาชญากรรมที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและตำรวจทุกคนควรน้อมนำมาปฏิบัติคือ การมุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรม (Crime Prevention) ก่อนเกิดเหตุ

๓.๑ การวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรม

ตำรวจที่ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจแต่ละพื้นที่ ต้องมีข้อมูล(Data) ที่จะใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาอาชญากรรม (Crime Analysis) ที่เกิดขึ้น ข้อมูลคดีต่างๆ นั้นอาจจะมาจากคดีที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่พนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์ไว้แล้ว หรือคดีที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่ได้รับคำร้องทุกข์ หรือข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากการร้องเรียนของประชาชน สื่อมวลชนเป็นต้น ต้องพยายามรวบรวมข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบช่วงเวลาที่เกิดเหตุ (Time) โดยใช้เครื่องมือ นาฬิกาอาชญากรรม และให้ทราบสถานที่ที่เกิดเหตุ (Place) โดยใช้เครื่องมือ แผนที่อาชญากรรม (Crime Map) ซึ่งหน่วยงานหรือสถานี

ตำรวจบางแห่งมีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อใส่ข้อมูลเข้าไป ก็สามารถวิเคราะห์ออกมาได้โดยสะดวก แต่หากไม่มีโปรแกรมดังกล่าวก็อาจทำได้โดยใช้ระบบบันทึกข้อมูลด้วยมือเพื่อให้ทราบช่วงเวลาและใช้วิธีการปักหมุดในแผนที่ ก็จะทำให้ทราบถึงสถานที่เกิดเหตุได้เช่นเดียวกัน สถานที่เกิดเหตุที่มักจะเกิดเหตุบ่อยๆ ซ้ำๆ กันหลายครั้งเรียกว่า Hot Spot

สำหรับข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์นั้น ต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ให้มากที่สุด เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวแล้วจะทำให้ทราบถึง ช่วงเวลา(Time) สถานที่ที่เกิดเหตุ (Place) พฤติกรรมของคนร้าย ตลอดจนสภาพปัญหาและสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม อันจะนำไปใช้ประโยชน์ ในการกำหนดกลยุทธ์การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมต่อไป แนวทางการวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรม มีวิธีการ ดังนี้

(๑) การวิเคราะห์ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ เครื่องมือที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ นาฬิกาอาชญากรรม โดยนำข้อมูลคดีต่างๆ ที่รวบรวมไว้มาพิจารณาเวลาที่เกิดเหตุในแต่ละคดี และปักหมุดลงในช่วงเวลาที่เกิดเหตุบนนาฬิกาอาชญากรรม ก็จะทำให้ทราบถึงช่วงเวลาที่เกิดเหตุ

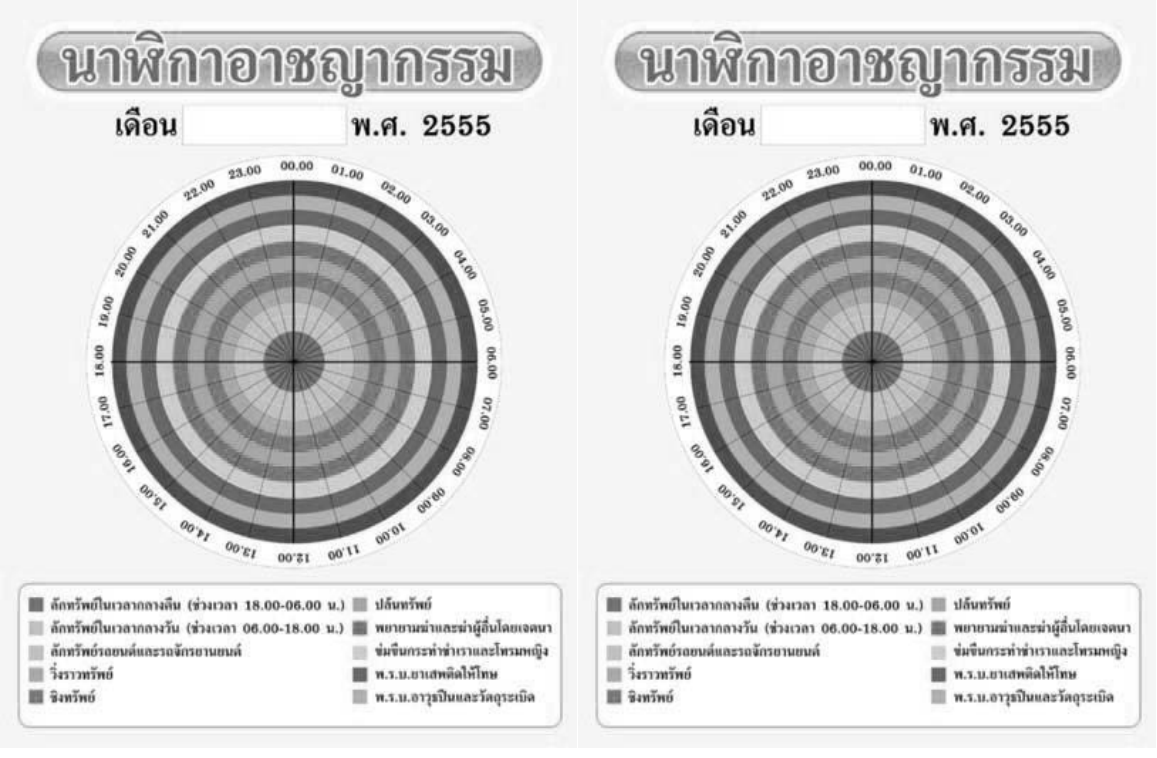

นอกจากใช้เครื่องมือ นาฬิกาอาชญากรรม แล้ว บางครั้งหากต้องการวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรมคดีใดคดีหนึ่งเป็นการเฉพาะหรือเร่งด่วน เช่น กรณีรถหายจำนวนมาก หรือคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ เช่น ลัก วิ่ง ชิง ปล้น เกิดขึ้นมากผิดปกติ อาจจะใช้วิธีการตีตารางแบ่งออกเป็นช่วงเวลาแล้วพิจารณาคดีที่เกิดขึ้นเป็นรายๆ ไปว่าเกิดเหตุในช่วงเวลาใดบ้าง ก็จะทำให้ทราบช่วงเวลาที่เกิดเหตุ ได้เช่นเดียวกัน

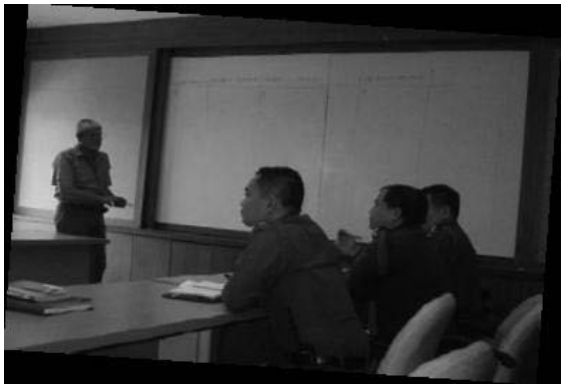

(๒) การวิเคราะห์สถานที่เกิดเหตุ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์สถานที่เกิดเหตุ คือ แผนที่อาชญากรรม ซึ่งในแต่ละสถานีตำรวจจะต้องมีแผนที่เขตพื้นที่รับผิดชอบ ให้นำข้อมูลคดีต่างๆ ที่รวบรวมไว้ มาพิจารณาหาสถานที่เกิดเหตุในแต่ละคดี และปักหมุดลงในแผนที่ที่เตรียมไว้ ก็จะทำให้ทราบสถานที่เกิดเหตุและอาจจะพบว่ามีสถานที่เกิดเหตุที่คนร้ายลงมือกระทำความผิดบ่อยๆ หรือซ้ำๆ กัน ซึ่งเรียกว่า Hot spot

การวิเคราะห์สถานที่เกิดเหตุ โดยใช้แผนที่อาชญากรรม (Crime Map) ทำให้ทราบถึงสถานที่เกิดเหตุ และจุดที่เกิดเหตุบ่อยๆ หรือซ้ำๆ ที่เรียกว่า Hot spot (จุดแดงในแผนที่)

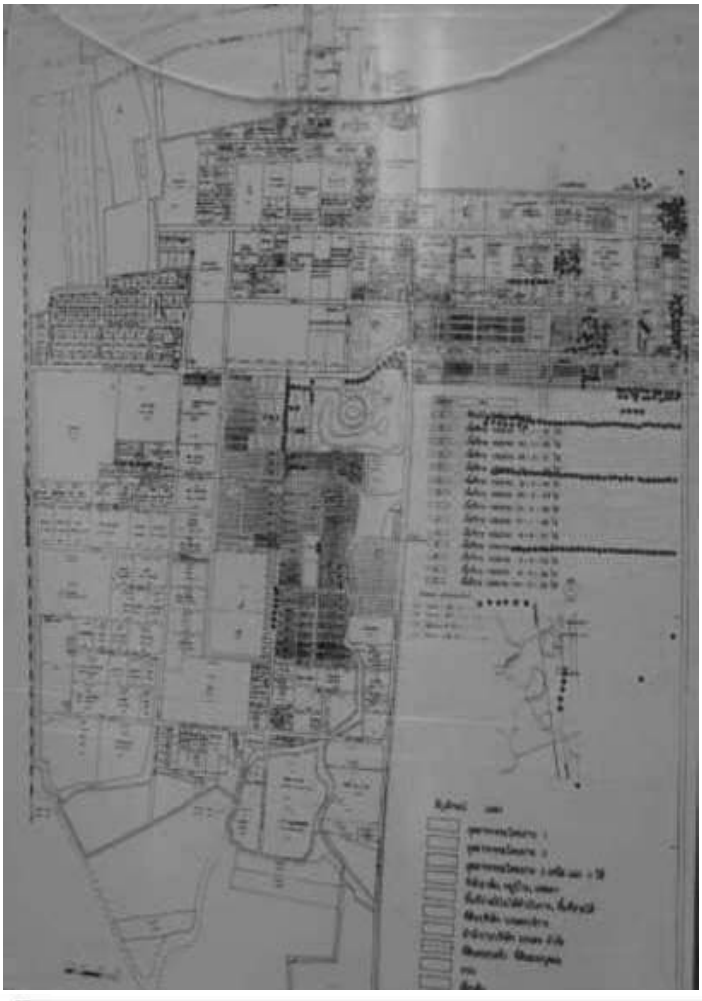

การวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรม (Crime Analysis)

เวลา

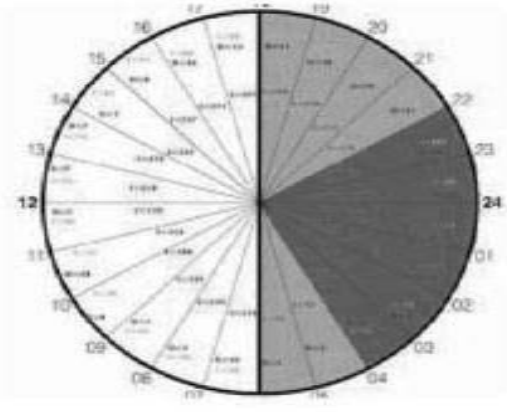

สถานที่

Hot spot

ตำรวจจะได้รับประโยชน์จากการวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรม กล่าวคือ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับแผนการตรวจของตำรวจสายตรวจ โดยจะต้องเพิ่มความเข้ม ในการออกตรวจในช่วงเวลาและสถานที่เกิดเหตุ อันเป็นการแก้ปัญหาได้อย่างถูกจุดและตรงประเด็นสำหรับภาคประชาชนก็มีความจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรม หรือทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมเช่นเดียวกัน โดยวิธีการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมจากแหล่งต่างๆ เช่น การนำเสนอข่าวอาชญากรรมของสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ) การให้ข้อมูลจากตำรวจ หรือหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ การบอกกล่าวจากเพื่อนบ้าน หรือจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันไม่ให้ตนเองตกเป็นเหยื่อ ขณะเดียวกันก็นำข้อมูลที่มีอยู่บอกกล่าว คนในครอบครัวหรือคนในชุมชน ไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของคนร้ายหรืออาชญากรรม

สำหรับการวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรมมีความสำคัญมากหัวหน้าหน่วยงานหรือสถานีตำรวจต้องใช้เทคนิคการระดมสมอง (Brainstorming) จากตำรวจทุกฝ่ายในหน่วยงานเพื่อร่วมคิดร่วมวางแผนและกำหนดแนวทางการปฏิบัติโดยจะต้องชี้แจงให้เห็นถึงสภาพปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและสร้างความเข้าใจกับตำรวจทุกฝ่ายให้มีความพร้อมและเต็มใจที่จะร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง เมื่อตำรวจผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ทราบและเข้าใจเหตุและผลตลอดจนเป้าหมายในการทำงานแล้วย่อมจะเกิดผลดี โดยเฉพาะในเรื่องของประสิทธิภาพของการทำงาน

๓.๒ การวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory)

เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรมได้อย่างชัดเจนเข้าใจง่ายโดยมีองค์ประกอบด้านต่างๆ ๓ ด้านคือ

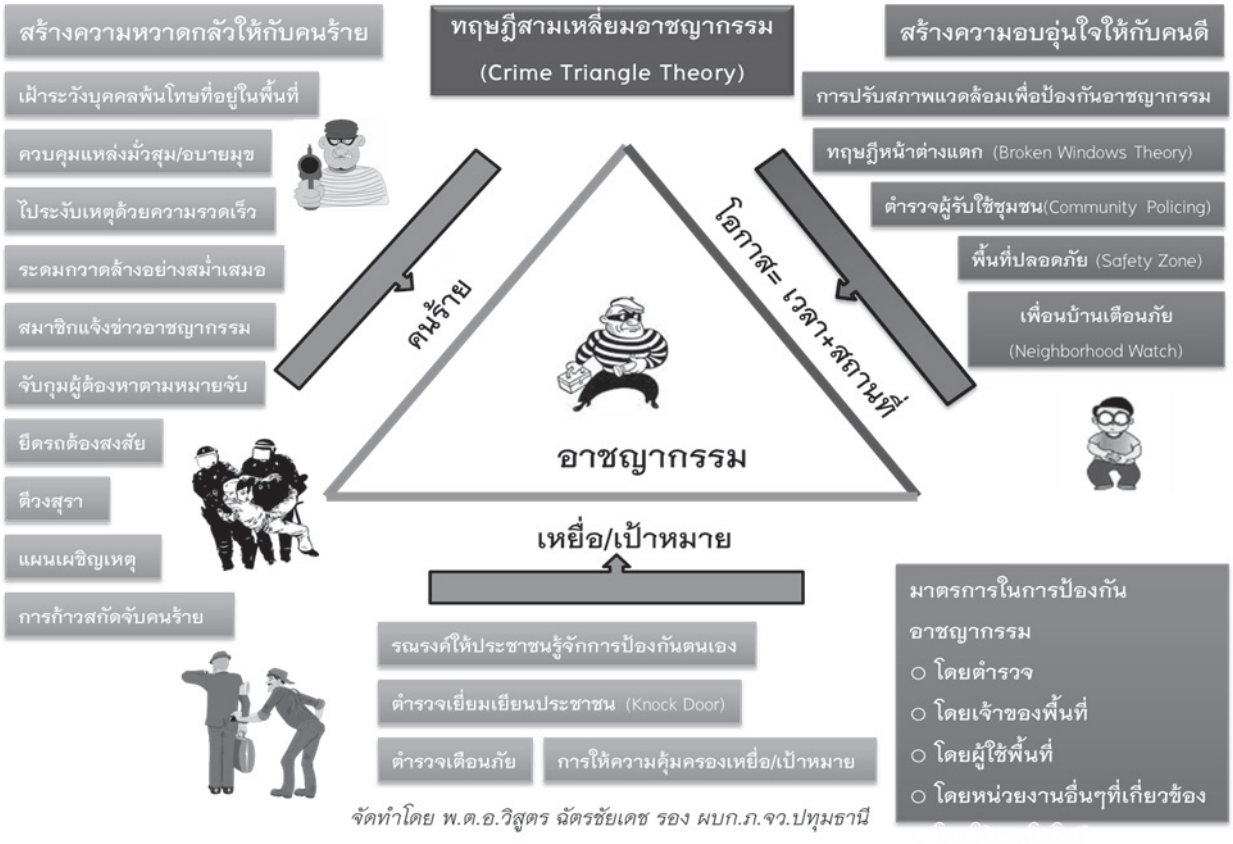

๑. ผู้กระทำผิด/คนร้าย (Offender) หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการ (Desire) จะก่อเหตุหรือลงมือกระทำความผิด

๒. เหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target) หมายถึง บุคคลสถานที่หรือวัตถุสิ่งของที่ผู้กระทำผิดหรือคนร้ายมุ่งหมายกระทำต่อหรือเป็นเป้าหมายที่ต้องการ

๓. โอกาส (Opportunity) หมายถึง ช่วงเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่เหมาะสมที่ผู้กระทำผิดหรือคนร้ายมีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรม

เมื่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบทั้ง ๓ ด้านดังกล่าวข้างต้นจะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้นนอกจากนี้ทฤษฎีดังกล่าวยังได้เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมหรือการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมโดยต้องพยายามทำอย่างไรก็ตามที่จะให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งหายไปหรือหมดเงื่อนไขอาจทำได้ดังนี้คือ

๑. ด้านผู้กระทำผิดหรือคนร้าย (Offender) ต้องพยายามจับกุมลดบทบาทควบคุมหรือจำกัดจำนวนผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายในพื้นที่ที่รับผิดชอบให้หมดไปหรือน้อยลงสำหรับวิธีการแก้ไขปัญหาด้านนี้อาจทำได้โดยมุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) ตัวอย่างเช่น

๑.๑ การเฝ้าระวังบุคคลพ้นโทษที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่ ตำรวจจะต้องให้ความสนใจเฝ้าระวังบุคคลพ้นโทษที่ได้รับการปล่อยตัวและเข้ามาพักอาศัยอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบโดยปกติแล้วจะต้องมารายงานตัวที่สถานีตำรวจหัวหน้าสถานีหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจะต้องจัดให้มีการทำประวัติบุคคลพ้นโทษตามระเบียบเก็บรักษาไว้ที่สถานีตำรวจพร้อมกับมอบหมายให้มีตำรวจอาจจะเป็นสายตรวจหรือฝ่ายสืบสวนนอกเครื่องแบบรับผิดชอบติดตามเฝ้าดูพฤติกรรมของบุคคลดังกล่าวทั้งนี้ตำรวจที่ได้รับมอบหมายจะต้องหมั่นไปตรวจเยี่ยมบุคคลพ้นโทษเป็นประจำมีการทำแผนที่บ้านพักพร้อมถ่ายภาพและรายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาทราบเป็นระยะๆ สำหรับภาคประชาชนที่อยู่ในพื้นที่อาจจะเป็นชุมชนหรือหมู่บ้านเมื่อพบว่ามีบุคคลพ้นโทษเข้ามาอยู่ในพื้นที่ก็จะต้องไม่แสดงอาการรังเกียจควรให้การช่วยเหลือเป็นกำลังใจแนะนำการประกอบอาชีพขณะเดียวกันก็จะต้องช่วยเป็นหูเป็นตาเฝ้าดูพฤติกรรมของบุคคลดังกล่าวว่าจะกลับไปก่อเหตุหรือกระทำความผิดซ้ำๆ อีกหรือไม่ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือทางราชการอีกส่วนหนึ่งด้วย

๑.๒ การควบคุมแหล่งอบายมุขหรือสถานบริการ แหล่งอบายมุขเช่นบ่อนการพนันตู้ม้าการพนันทายผลฟุตบอลหรือสถานบริการที่ผิดกฎหมายเปิดเกินเวลาปล่อยให้เด็กและเยาวชนเข้าไปใช้บริการมีการลักลอบจำหน่ายยาเสพติดเหล่านี้มักจะเป็นแหล่งเพาะอาชญากรรมคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจำนวนไม่น้อยมีสาเหตุมาจากแหล่งอบายมุขหรือสถานบริการดังนั้นตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมกำกับดูแลแหล่งอบายมุขและสถานบริการดังกล่าวอย่างเข้มงวดส่วนของภาคประชาชนก็จะต้องช่วยในการตรวจตราดูแลแหล่งอบายมุขแหล่งมั่วสุมหรือสถานบริการที่กระทำผิดกฎหมายเพื่อแจ้งเบาะแสให้กับตำรวจเพื่อเข้าไปดำเนินการตามกฎหมาย

๑.๓ การไประงับเหตุอย่างรวดเร็วของสายตรวจ เมื่อรับแจ้งมีเหตุด่วนเหตุร้ายเกิดขึ้นตำรวจโดยเฉพาะตำรวจสายตรวจจะต้องรีบเดินทางไปยังที่เกิดเหตุโดยเร็วตามปกติแล้วมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานไว้ใช้เวลา ๓-๕ นาทีภายในเขตชุมชนเวลา ๑๐-๑๕ นาทีสำหรับชุมชนชานเมืองหรือ ๓๐ นาทีสำหรับในพื้นที่ชนบทซึ่งการเดินทางไปยังที่เกิดเหตุได้อย่างรวดเร็วของตำรวจทำให้สามารถจับกุมคนร้ายทันทีกรณีคนร้ายยังอยู่ในที่เกิดเหตุหรือสามารถระงับเหตุไม่ให้ลุกลามต่อไปได้

๑.๔ การระดมกวาดล้างอาชญากรรมอย่างสม่ำเสมอ ถือว่าเป็นมาตรการที่สำคัญ ของตำรวจเป็นการลดบทบาทควบคุมหรือจำกัดจำนวนผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายในพื้นที่ที่รับผิดชอบให้หมดไปหรือน้อยลงจึงเป็นการสมควรที่ตำรวจจะต้องมีการกำหนดให้มีการระดมกวาดล้างอาชญากรรมอย่างสม่ำเสมอทั้งนี้ก่อนที่จะมีการระดมกวางล้างอาชญากรรมจะต้องมีการสืบสวนหาข่าวเพื่อกำหนดเป้าหมายและสมควรที่จะมีการบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องหรือเครือข่ายเพื่อระดมสรรพกำลังอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ออกปฏิบัติการร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๑.๕ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นโครงการหรือกิจกรรม ที่สำคัญของภาคประชาชนที่ทำหน้าที่เป็นพลเมืองดีช่วยเหลือให้ข้อมูลข่าวสารหรือเบาะแสแก่ตำรวจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตำรวจในแต่ละพื้นที่ ควรจัดให้มีโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมขึ้นทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายด้านการข่าวการจัดทำโครงการดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ปัจจัยสำคัญ คือ ความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างตำรวจกับประชาชน และช่องทางการติดต่อสื่อสาร ตำรวจต้องรีบดำเนินการอย่างจริงจังเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารจากภาคประชาชน และที่สำคัญคือ ต้องรักษาความลับ เพื่อความปลอดภัยของผู้ให้ข่าวสาร

๑.๖ การจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับ จะเป็นการช่วยลดจำนวนผู้ต้องหาที่ได้กระทำความผิดแล้วหลบหนีไป ตำรวจ จะต้องพยายามติดตามจับกุมผู้ต้องหาที่มีหมายจับให้ได้ขณะเดียวกันภาคประชาชนหากทราบข้อมูลหรือมีเบาะแสคนร้ายก็ควรแจ้งให้ตำรวจทราบ

๑.๗ มาตรการยึดรถต้องสงสัย ถือว่าเป็นมาตรการที่สำคัญอีกมาตรการหนึ่งเพราะเป็นมาตรการทั้งด้านการป้องกันและปราบปรามไปพร้อมๆ กันกล่าวคือตำรวจต้องวางมาตรการยึดรถต้องสงสัยโดยมุ่งเน้นทั้งผู้ขับขี่และรถที่ใช้สำหรับผู้ขับขี่ที่จะต้องถูกตรวจสอบนั้นจำเป็นต้องดูลักษณะบุคคลเช่นลักษณะท่าทาง ไม่น่าไว้วางใจ (หน้าโจรวัยโจรลักษณะโจร) ส่วนรถที่ใช้มีลักษณะเป็นรถต้องสงสัยคือรถที่มีการตกแต่งผิดสภาพไปจากเดิมไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียนมีร่องรอยการทุบทำลายกุญแจและลักษณะต้องสงสัยอื่นๆ เมื่อมีการยึดมาแล้วต้องมีการตรวจสอบทั้งตัวบุคคลและรถต้องสงสัยว่าได้เคยก่อเหตุมาแล้วหรือไม่

๑.๘ มาตรการตีวงสุรา เป็นยุทธวิธีหนึ่งของตำรวจที่ใช้ในการป้องกันไม่ให้มีเหตุร้ายเกิดกล่าวคือตำรวจจะต้องเข้าไปประชาสัมพันธ์ตักเตือนประชาชนที่ดื่มสุราในที่สาธารณะให้เลิกดื่มและกลับที่พักเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสมหากปล่อยให้ดื่มสุราต่อไปจนขาดสติอาจจะไปก่อเหตุทะเลาะวิวาทหรือไปกระทำความผิดอื่นๆเช่นการประทุษร้ายต่อทรัพย์ชีวิตร่างกายหรือทางเพศเป็นต้น

๑.๙ แผนเผชิญเหตุและการก้าวสกัดจับคนร้าย สถานีตำรวจทุกพื้นที่จะต้องมีการจัดเตรียมแผนเผชิญเหตุสำหรับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นเช่นคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ภายในธนาคารร้านค้าทองร้านสะดวกซื้อคดีลอบวางระเบิดไฟไหม้ขนาดใหญ่หรืออุบัติภัยต่างๆที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นอาคารถล่มแก๊สรั่วเป็นต้นทั้งนี้

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยต้องมีการดำเนินการตั้งแต่ขั้นเตรียมการก่อนเกิดเหตุขณะเกิดเหตุและหลังจากเกิดเหตุ (ฟื้นฟู) แผนเผชิญเหตุจะต้องมีการซักซ้อมการปฏิบัติเป็นประจำอย่างต่อเนื่องขณะเดียวกันการก้าวสกัดจับคนร้ายเป็นสถานการณ์ต่อเนื่องจากแผนเผชิญเหตุข้างต้นโดยในแต่ละพื้นที่จะต้องมีการกำหนดวงรอบพื้นที่ที่จะกำหนดเป็นจุดก้าวสกัดจับคนร้ายและกำหนดตัวบุคคลหรือผู้มีหน้าที่เข้าประจำจุดเมื่อมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์สำคัญที่จะต้องสกัดจับคนร้ายที่ก่อเหตุแล้วหลบหนี

๒. ด้านเหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target) ผู้เสียหายหรือเหยื่อหรือประชาชนทั่วไปต้องรู้จักการป้องกันตนเองครอบครัวและชุมชนหรือสังคมไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในขณะเดียวกันตำรวจจะต้องยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่โดยจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมหรือไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเช่นการแต่งตัวของสุภาพสตรีการใส่เครื่องประดับหรือของที่มีค่าการหลอกลวงของคนร้ายในลักษณะต่างๆโดยอาจจัดโครงการต่างๆ ดังนี้

๒.๑ โครงการตำรวจเตือนภัย สถานีตำรวจทุกพื้นที่ควรจัดให้มีโครงการตำรวจเตือนภัยออกให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมและยาเสพติดให้กับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยพยายามมุ่งเน้นให้ตำรวจสามารถทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ได้ทุกคน

๒.๒ โครงการเคาะประตูบ้านตรวจเยี่ยมประชาชน (Knock Door) สถานีตำรวจทุกพื้นที่ควรจัดให้มีโครงการเคาะประตูบ้านตรวจเยี่ยมประชาชนโดยจัดตำรวจทุกคนในสถานีตำรวจให้มีพื้นที่รับผิดชอบในการออกตรวจเยี่ยมมีการกำหนดเป้าหมายครัวเรือนระยะเวลาการตรวจเยี่ยมและการรายงานผลการปฏิบัติตำรวจจะต้องทำหน้าที่ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆแก่ประชาชนขณะเดียวกันจะต้องรับเรื่องราวความเดือดร้อนความต้องการของประชาชนหรือข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กลับมาเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆกรณีที่เป็นงานในหน้าที่ของตำรวจโดยตรงให้รีบแก้ไขโดยเร็วหากเป็นงานของหน่วยงานอื่น ให้แจ้งผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการโครงการนี้ถ้ามีการดำเนินงานอย่างจริงจังจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของตำรวจประชาชนจะให้การยอมรับและมีความศรัทธาตำรวจเป็นอย่างมาก

๒.๓ โครงการครูตำรวจ D.A.R.E (DRUG ABUSE RESISTANCE EDUCAION) โครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน เป็นโครงการที่จัดขึ้นโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จัดให้ครูตำรวจ D.A.R.E. มาให้ความรู้แก่นักเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้ทราบถึงวิธีปฏิเสธแรงกดดันที่อาจ มีอิทธิพลให้นักเรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๓. ด้านโอกาส (Opportunity) ผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายจะลงมือก่ออาชญากรรมนั้นจะต้องอาศัยเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการก่อเหตุตำรวจต้องพยายามหาวิธีการเพื่อที่จะตัดช่องโอกาสของคนร้ายโดยอาจจัดโครงการต่างๆ ดังนี้

๓.๑ การปรากฏตัวของตำรวจสายตรวจ (Show off Force) การแสดงกำลังของตำรวจในช่วงเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมเป็นการสร้างความอบอุ่นใจให้กับประชาชนขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างความน่าเกรงขามให้กับคนร้ายหรือมิจฉาชีพไม่กล้าลงมือกระทำความผิด

๓.๒ การตั้งจุดตรวจค้น เป็นการสร้างความอบอุ่นใจให้กับประชาชนขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างความน่าเกรงขามให้กับคนร้ายหรือมิจฉาชีพไม่กล้าลงมือกระทำความผิดนอกจากนี้ยังสามารถตรวจพบและจับกุมผู้กระทำความผิดเช่นยาเสพติดอาวุธปืนเป็นต้น

๓.๓ การปรับสภาพแวดล้อมและใช้ประโยชน์สภาพแวดล้อมในการลดโอกาสการก่ออาชญากรรมตามหลักของทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Crime Control Through Environmental Design) เป็นการปรับสภาพแวดล้อมและใช้ประโยชน์สภาพแวดล้อมในการลดโอกาสการก่ออาชญากรรมกล่าวคือเป็นการอาศัยธรรมชาติของสภาพแวดล้อมมาเป็นประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมทำให้คนร้ายรู้สึกว่าเป็นเขตหวงห้ามและถูกเฝ้าระวังอยู่จึงไม่อยากเสี่ยงกระทำผิด ซึ่งอาจแบ่งกลยุทธ์ออกเป็น ๔ ประการ

(๑) การเฝ้าระวังโดยธรรมชาติโดยปกติแล้วคนร้ายไม่อยากให้คนมองเห็นไม่ชอบให้ใครจำหน้าได้จึงควรทำให้พื้นที่ดูโล่งเอาสิ่งกำบังตาออกไปทำหน้าต่างประตูให้หันออกไปทางถนนติดไฟแสงสว่างกำจัดมุมอับและที่ลับตาออกไปโดยเพิ่มความเสี่ยงที่คนร้ายจะถูกตรวจพบหรือถูกจับกุมมากยิ่งขึ้น

(๒) ควบคุมการเข้าออกโดยธรรมชาติได้แก่การการสร้างรั้วพุ่มไม้คูน้ำการติดตั้งกลอน เหล็กดัดหรือสิ่งกีดขวางมิให้ผู้กระทำผิดเข้าถึงตัวบุคคลหรือสิ่งของได้โดยง่าย

(๓) การแบ่งพื้นที่ให้ชัดเจนอาจแบ่งพื้นที่สำหรับการป้องกันอาชญากรรมออกเป็นพื้นที่ส่วนตัว (Private area), พื้นที่กึ่งสาธารณะ (semi-public area) หรือพื้นที่สาธารณะ (public area) เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการปรับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม

(๔) การบริหารจัดการเป็นเรื่องของความร่วมมือความสามัคคีกลมเกลียวกันของคนในชุมชนโดยจัดตั้งเป็นรูปคณะกรรมการชุมชนหรือหมู่บ้านมีกิจกรรมพบปะสังสรรค์กันและร่วมกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดในชุมชน

๓.๔ การจัดระเบียบพื้นที่ที่มีแนวโน้มจะเกิดอาชญากรรม (พื้นที่เสี่ยง) ตามหลักการของทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken Windows Theory) หากพื้นที่ใดเกิดสิ่งที่ไม่ดีมีจุดด่างหรือความไร้ระเบียบแม้เพียงเล็กน้อยหากไม่มีคนเข้ามาดูแลแก้ไขปล่อยทิ้งไว้ก็จะเกิดหายนะที่ใหญ่โตมากขึ้นเรื่อยๆตัวอย่างเช่นอาคารหลังหนึ่งมีหน้าต่างกระจกแตกอยู่แค่บานสองบานแต่ถ้าหากปล่อยทิ้งไว้ไม่มีการซ่อมแซมแนวโน้มก็คือจะมีคนทำให้กระจกบานอื่นแตกเพิ่มขึ้นแล้วเมื่อกระจกบานอื่นแตกเพิ่มมากขึ้นจนอาจจะหมดทุกบานก็จะมีคนเร่ร่อนจรจัดขี้ยาบุกรุกเข้าไปในอาคารเพิ่มมากขึ้นจนกลายเป็นที่ส่องสุมและก่ออาชญากรรมดังนั้นตำรวจหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องรีบเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาก่อนที่จะเกิดอาชญากรรมขึ้นสำหรับพื้นที่ดังกล่าว เช่น บ้านร้างป้ายรถโดยสารประจำทางที่เปลี่ยวๆ เป็นต้น

๓.๕ โครงการพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) เป็นโครงการที่มีประโยชน์อย่างมากในเรื่องของการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมและความต้องการ ของชุมชนตำรวจควรเข้าไปเป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชนที่มีความพร้อมจะดำเนินการตามโครงการดังกล่าวโดยเฉพาะเรื่องของกำลังคนงบประมาณอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และการบริหารจัดการ

๓.๖ โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย (Neighborhood Watch) เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการสร้างความเป็นมิตรช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของคนในชุมชนหรือหมู่บ้านกล่าวคือทุกครัวเรือนจะต้องรู้จักและคุ้นเคยกันกับเพื่อนบ้านบริเวณใกล้เคียงทั้งด้านซ้ายขวาหน้าและหลังโดยอาจตั้งเป็นรูปคณะกรรมการโครงการมีการประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นมีการพบปะสังสรรค์มีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

๓.๗ การใช้เครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีมากขึ้นทำให้เกิดประโยชน์ต่อการป้องกันอาชญากรรมเช่นกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) การใช้สัญญาณเตือนภัยตำรวจต้องให้คำแนะนำภาคประชาชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรรงบประมาณในการติดตั้งเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีดังกล่าว

๓.๘ โครงการตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing) เป็นการจัดให้มีตำรวจประจำชุมชนมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและชุมชนเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยมุ่งเน้นการสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนสามารถดูแลตัวเองได้อย่างยั่งยืนตลอดไปการจัดทำโครงการกิจกรรมหรือมาตรการต่างๆ ต้องให้ปรากฏรายละเอียดอย่างเป็นรูปธรรมกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติและผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนประการสำคัญคือต้องมีการปฏิบัติอย่างจริงจังมีการรายงานผลการปฏิบัติและถ่ายภาพประกอบโครงการกิจกรรมหรือมาตรการต่างๆ ควรดำเนินการให้ครบทั้ง ๓ ด้าน คือ คนร้าย การตัดช่องโอกาส และผู้เสียหายหรือเหยื่อ โดยดำเนินการควบคู่กันไปทั้งนี้ให้เหมาะสมกับสถานภาพอาชญากรรมและสภาพพื้นที่ตามที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลไว้

การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุกโดยใช้ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม/มาตรการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	ด้านคนร้าย												
	1) โครงการเฝ้าระวังบุคคลพ้นโทษ	→											
	2) โครงการระดมกวาดล้างอาชญากรรม												
	3) มาตรการยึดรถต้องสงสัย , มาตรการตีวงสุรา												

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม/มาตรการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2	การตัดช่องโอกาส												
	1) โครงการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันอาชญากรรม	→											
	2) โครงการติดตั้งระบบ CCTV , สัญญาณเตือนภัย												
	3) โครงการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยง , เพื่อนบ้านเตือนภัย												

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม/มาตรการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3	ผู้เสียหาย/เหยื่อ/ประชาชน												
	1) โครงการตำรวจเตือนภัย												
	2) โครงการครู D.A.R.E , โครงการ 5 นาที หน้าเสาธง	→											
	3) โครงการอบรมให้ความรู้ประชาชน,												

๓.๙ การประเมินผล

๓.๙.๑ เชิงปริมาณ คือ

(๑) สถิติอาชญากรรม เปรียบเทียบทั้งอดีตและปัจจุบัน

(๒) ตัวชี้วัดของคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการพลเรือน (กพร.)

๓.๙.๒ เชิงคุณภาพ คือ ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อสภาพอาชญากรรมที่เกิดขึ้น

๔. การจัดระเบียบสังคม

๔.๑ ความหมายการจัดระเบียบสังคม

การจัดระเบียบทางสังคม เป็นการจัดหน่วยหรือกลุ่มของสังคมเป็นส่วนย่อยอย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงเรื่อง เพศ อายุ เครือญาติ อาชีพ ทรัพย์สิน เอกสิทธิ์ อำนาจ สถานภาพ ฯลฯ แต่ละส่วนย่อย มีหน้าที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยมีแบบอย่าง กฎหมาย ระเบียบ รวมทั้งประเพณีเป็นแนวดำเนินหรือปฏิบัติ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๒ : ๓๕๔)

การจัดระเบียบทางสังคม เป็นการจัดให้สังคมมีระเบียบอย่างมีระบบเป็นรูปแบบ ของพฤติกรรมและกระบวนความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนและระหว่างบุคคล

กล่าวเฉพาะสำหรับงานในหน้าที่ของตำรวจ สรุปได้ว่า การจัดระเบียบสังคม หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย นำเอากฎหมาย ระเบียบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ไปใช้บังคับกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล หรือสถานที่ที่สุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดทั้งนี้เพื่อมิให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคล กลายเป็นผู้กระทำผิดหรือถูกกระทำผิด หรือเพื่อมิให้สถานที่ดังกล่าวเป็นแหล่งเพาะเพิ่มอาชญากรรม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม

๔.๒ นโยบาย พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว ผบ.ตร.

ตามแผนการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลมุ่งเน้นการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้จัดทำนโยบายการบริหารราชการขึ้นเพื่อให้หน่วยงานในสังกัดทราบถึงนโยบายการบริหารราชการและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมและบังเกิดผลในการปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง ผบ.ตร. ได้กำหนดไว้ตาม ข้อ ๘ ของนโยบายทั่วไปในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยกำหนดให้มีการจัดระเบียบสังคม ตามอำนาจหน้าที่ และเข้มงวดกวดขันในการปราบปรามอบายมุขอย่างจริงจัง

ตัวอย่างแนวทางการจัดระเบียบสังคม

๔.๒.๑ การควบคุมแหล่งอบายมุขหรือสถานบริการ แหล่งอบายมุขการพนัน เช่น บ่อน การพนัน ตู้ม้า การพนันทายผลฟุตบอล หรือสถานบริการที่ผิดกฎหมาย เปิดเกินเวลา ปล่อยให้เด็กและเยาวชนเข้าไปใช้บริการ มีการลักลอบจำหน่ายยาเสพติด เหล่านี้ มักจะเป็นแหล่งเพาะอาชญากรรม คดีอาชญากรรม ที่เกิดขึ้นจำนวนไม่น้อย มีสาเหตุมาจากแหล่งอบายมุข หรือสถานบริการ ดังนั้น ตำรวจและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องจะต้องกำหนดมาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแล แหล่งอบายมุขและสถานบริการดังกล่าว อย่างเข้มงวด

๔.๒.๒ มาตรการตีวงสุรา เป็นยุทธวิธีหนึ่งของตำรวจที่ใช้ในการป้องกันไม่ให้มีเหตุร้ายเกิด กล่าวคือ ตำรวจจะต้องเข้าไปประชาสัมพันธ์ตักเตือนประชาชนที่ดื่มสุราในที่สาธารณะให้เลิกดื่มและกลับ ที่พัก เมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม หากปล่อยให้ดื่มสุราต่อไปจนขาดสติ อาจจะไปก่อเหตุทะเลาะวิวาทหรือไปกระทำความผิดอื่นๆ เช่น การประทุษร้ายต่อทรัพย์ ชีวิต ร่างกาย หรือทางเพศ เป็นต้น

๔.๒.๓ การจัดระเบียบพื้นที่ที่มีแนวโน้มจะเกิดอาชญากรรม (พื้นที่เสี่ยงตามหลักการทฤษฎีหน้าต่างแตก) ตามหลักการของทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken Windows Theory) หากพื้นที่ใดเกิดสิ่งที่ไม่ดี มีจุดด่างหรือความไร้ระเบียบแม้เพียงเล็กน้อย หากไม่มีคนเข้ามาดูแลแก้ไข ปล่อยทิ้งไว้ ก็จะเกิดหายนะ ที่ใหญ่โตมากขึ้นเรื่อยๆ ตัวอย่างเช่น อาคารหลังหนึ่งมีหน้าต่างกระจกแตกอยู่แค่บานสองบาน แต่ถ้าหากปล่อยทิ้งไว้ ไม่มีการซ่อมแซม แนวโน้มก็คือ จะมีคนทำให้กระจกบานอื่นแตกเพิ่มขึ้น แล้วเมื่อกระจกบานอื่น แตกเพิ่มมากขึ้นจนอาจจะหมดทุกบานก็จะมีคนเร่ร่อนจรจัด ขี้ยา บุกรุกเข้าในอาคารเพิ่มมากขึ้นจนกลายเป็น ที่ส่องสุม และก่ออาชญากรรม ดังนั้น ตำรวจหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องรีบเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหา ก่อนที่จะเกิดอาชญากรรมขึ้น สำหรับพื้นที่ดังกล่าว เช่น บ้านร้าง ป้ายรถโดยสารประจำทางที่เปลี่ยวๆ เป็นต้น

๔.๒.๔ โครงการพื้นที่ปลอดภัย (SAFETY ZONE) เป็นโครงการที่มีประโยชน์อย่างมาก ในเรื่องของการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมและ ความต้องการของชุมชน ตำรวจควรเข้าไปเป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชนที่มีความพร้อมจะดำเนินการตามโครงการดังกล่าว โดยเฉพาะเรื่องของกำลังคน งบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และการบริหารจัดการ

๔.๓ กลุ่มเป้าหมายในการจัดระเบียบสังคม

๑. สถานบันเทิงที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

๒. หอพัก หรือสถานที่พักอาศัย โรงแรม/ม่านรูด

๓. ร้านเกม และร้านอินเตอร์เน็ต

๔. แหล่งมั่วสุมของเยาวชน

๕. เด็กหรือเยาวชนที่ประพฤติตนไม่สมควร ขัดต่อ พรบ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.๒๕๔๖

๖. ควบคุมร้านและสถานที่จำหน่ายสุรา หรือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

๔.๔ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม

๑. พ.ร.บ.สถานบริการ พ.ศ.๒๕๐๙

๒. พ.ร.บ.หอพัก พ.ศ.๒๕๐๗

๓. พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.๒๕๔๖

๔. พ.ร.บ.ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑

๕. พ.ร.บ.สุรา พ.ศ.๒๕๔๙ /พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.๒๕๕๐

๖. พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.๒๕๑๙

๗. พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.๒๕๓๔

๘. พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒

๙. พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.๒๕๑๘

๑๐. พ.ร.ก.ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.๒๕๓๓

๑๑. พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒

๑๒. ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๐, ฉบับที่ ๒๕๓

๑๓. พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖

๑๔. กฎกระทรวงฯ กำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘

บทที่ ๒
การบริหารงานป้องกันปราบปราม

๑. การบริหารงานสายตรวจ

การบริหารงานทั่วไป ได้แก่การดำเนินการใดๆเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นในหลักของการบริหารงานจึงมีปัจจัยหลายอย่างที่เข้ามาเกี่ยวข้องอันได้แก่ งบประมาณ เครื่องมืออุปกรณ์ การจัดการ เทคโนโลยี ปัจจัยต่างๆเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานสายตรวจและงานตำรวจอื่นๆ

การบริหารที่เหมาะสมกับงานสายตรวจ ได้แก่ ทฤษฎีระบบซึ่งนอกจากประโยชน์ที่ได้รับในการดำเนินงานสายตรวจให้เป็นระบบมีหลักการสากลแล้ว ยังสามารถก่อให้เกิดการประเมินติดตามผล แล้วนำไปปรับปรุงพัฒนางานสายตรวจในขั้นตอนต่างๆ ได้อีกด้วย

ทฤษฎีระบบประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๔ ส่วน ได้แก่

๑. วัตถุดิบซึ่งเป็นส่วนที่เตรียมเบื้องต้น (IN PUT)

๒. กระบวนการ (PROCESS)

๓. ผลผลิต (OUT PUT)

๔. การประเมินผลและนำกลับไปปรับในส่วนที่ ๑ (FEEDBACK)

รูปแบบ (MODEL) ของทฤษฎีระบบปรากฏตามแผนผังดังนี้

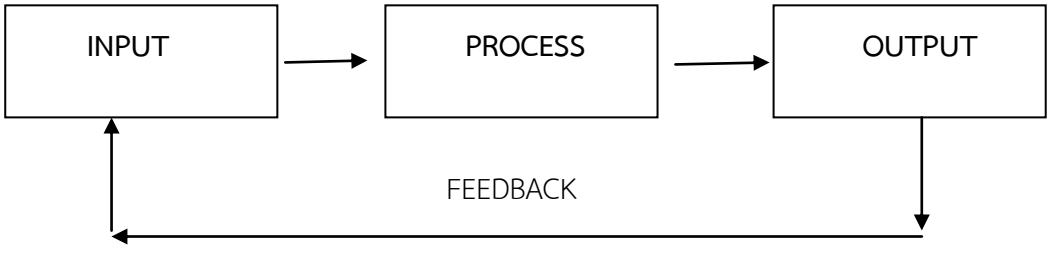

ขั้นตอนการทำงานของงานสายตรวจ แบ่งออกเป็น ๘ ขั้นตอน ได้แก่

๑. การแบ่งเขตตรวจ

๒. การจัดรูปแบบของสายตรวจ

๓. การหาข้อมูลและการวิเคราะห์เพื่อวางแผนการตรวจ

๔. การวางแผนการตรวจ

๕. การออกปฏิบัติงานสายตรวจ

๖. การควบคุมตรวจสอบสายตรวจ

๗. การปฏิบัติภายหลังการตรวจ

๘. การประเมินผล

ขั้นตอนการบริหารงานสายตรวจ แบ่งได้ ๓ ระดับ คือ ก่อนออกตรวจ ขณะออกตรวจ และหลัง การตรวจ ประยุกต์เข้ากับทฤษฎีระบบได้ ดังนี้

๑. ในส่วนของ INPUT เป็นการดำเนินการในขั้นตอนก่อนการออกตรวจ มีดังนี้

๑.๑ การแบ่งเขตตรวจ จะแบ่งอย่างไร จำนวนเท่าใด

๑.๒ การจัดรูปแบบของสายตรวจอย่างไรจึงเหมาะสมกับเขตตรวจต่างๆ

๑.๓ การพิจารณาคัดเลือกบุคคลากรที่จะมาทำหน้าที่สายตรวจ

๑.๔ การจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นสำหรับงานสายตรวจ

๑.๕ งบประมาณ น้ำมันเชื้อเพลิง เงินตอบแทน

๑.๖ ความพร้อมของห้องปฏิบัติการสายตรวจ

๑.๗ การจัดทำรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวางแผน

๑.๘ การทำแผนการตรวจ

๒. ในส่วนของ PROCESS เป็นการดำเนินการในขั้นตอนขณะออกตรวจมี ดังนี้

๒.๑ สายตรวจตรวจอย่างไร มีหน้าที่และภารกิจอย่างไร การเผชิญเหตุต่างๆ ขณะตรวจ ทำอย่างไร

๒.๒ การควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของสายตรวจระดับการควบคุม การตรวจสอบ

๓. ในส่วนของ OUTPUT การดำเนินการในขั้นตอนหลังการตรวจ ได้แก่

๓.๑ รายงานผลการปฏิบัติของสายตรวจ

๓.๒ ประเมินผลการปฏิบัติงานของสายตรวจ เช่น การลดลงของอาชญากรรม และความหวาดกลัวของประชาชน ความรวดเร็วในการระงับเหตุและการไปที่เกิดเหตุ เป็นต้น

๔. ในส่วนของ FEEDBACK จะเป็นขั้นตอนที่ต่อเชื่อมกับ OUTPUT เมื่อมีการประเมินผลแล้ว ผลที่ได้จากการประเมินต้องนำกลับไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

แบบของการบริหารงานสายตรวจด้วยทฤษฎีระบบ ดังที่ได้กล่าวแล้วด้วยแผนผังนี้

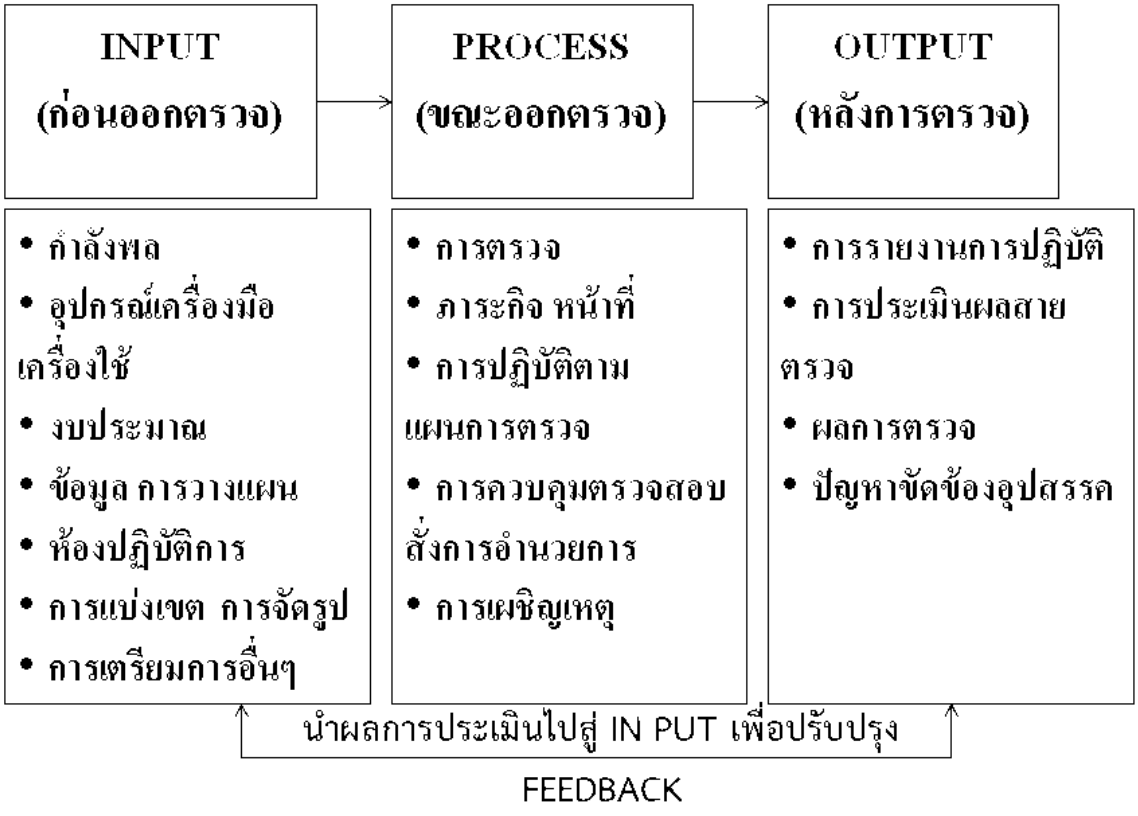

<u>การเตรียมการก่อนการออกตรวจ (INPUT)</u>

การเตรียมการก่อนการออกตรวจมีดังนี้

๑. การแบ่งเขตตรวจ ปัจจัยสำคัญที่นำมาพิจารณาการแบ่งเขตตรวจดังนี้

๑.๑ เป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจ เรียกว่าระดับการให้บริการโดยวัด เป็นระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะสามารถเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุ เช่น ต้องให้สายตรวจเดินทางไปถึง ที่เกิดเหตุภายในเวลา ๕ นาที เป็นต้น

๑.๒ ปัจจัยอื่นๆ เช่น ข้อมูลท้องถิ่น สภาพอาชญากรรม เส้นทางคมนาคม เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อขนาด ลักษณะพื้นที่เขตตรวจให้เหมาะสม ซึ่งต้องคำนึงถึงความหนาแน่นของประชากร สภาพของชุมชน สภาพพื้นที่รับผิดชอบ เส้นทางคมนาคม สถานภาพอาชญากรรม เป็นต้น

๑.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างกำลังพลและการแบ่งเขตตรวจกำลังพลให้เหมาะสมกับเขตตรวจ

รูปแบบในการจัดแบ่งเขตตรวจ

๑. การใช้กำลังพลเป็นหลักในการแบ่งเขตตรวจ

๒. การใช้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆได้แก่ สภาพอาชญากรรม ความหนาแน่นของประชากร

๒. การจัดรูปแบบสายตรวจ

จากลักษณะทางภูมิศาสตร์ของแต่ละสถานีตำรวจนั้น มีสภาพแตกต่างกันไปตามธรรมชาติ ผู้บริหารงานสายตรวจจะต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์และคัดเลือกจัดรูปแบบของสายตรวจประเภทต่างๆ เข้าปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพท้องที่ และสถานภาพอาชญากรรม และข้อมูลต่างๆ ด้านการ แบ่งเขตตรวจ ดังนี้

๑. สายตรวจประจำที่หรือยามจุด
๒. สายตรวจประจำตู้ยาม จุดสกัด จุดพักสายตรวจตำบล
๓. สายตรวจเดินเท้า
๔. สายตรวจจักรยาน
๕. สายตรวจรถจักรยานยนต์
๖. สายตรวจรถยนต์
๗. สายตรวจเรือยนต์
๘. สายตรวจม้า
๙. สายตรวจสุนัข
๑๐. สายตรวจทางอากาศ

๓. กำลังพลสายตรวจ

การพิจารณาบุคลากรมาเป็นตำรวจสายตรวจนั้นต้องคำนึงถึงคุณภาพความพร้อมทั้งด้านสภาพร่างกาย จิตใจ ความรู้ความสามารถและการตัดสินใจ ใช้วิจารณญาณดำเนินการต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งให้ได้ผลอย่างถูกต้องและทันท่วงที

นอกจากความมีคุณภาพและความพร้อมในการปฏิบัติงานแล้ว ผู้บริหารงานจะต้องคำนึงถึงความเพียงพอของกำลังพลสายตรวจ อาณาเขต และสภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้องของเขตตรวจย่อยต่างๆ ที่จะกำหนดให้สายตรวจประเภทต่างๆเข้าปฏิบัติงานในเขตพื้นที่นั้น

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่จะต้องคำนึงถึงในการบริหารงานกำลังพลสายตรวจ คือ การคัดเลือก การฝึกอบรมทบทวนความรู้การป้องกันปราบปราม กฎหมาย ยุทธวิธีตำรวจ ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่สายตรวจที่เหมาะสมควรมี ดังนี้

๑. มีอายุระหว่าง ๒๒ - ๔๕ ปี
๒. มีสมรรถภาพทางร่างกายอยู่ในเกณฑ์ดี
๓. มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีจิตอาสา
๔. มีมนุษย์สัมพันธ์ดี เข้ากับประชาชนในท้องที่ได้ดี

๕. ต้องเป็นผู้มีความรู้ในยุทธวิธีตำรวจ

๖. ต้องเป็นผู้มีระเบียบวินัย

๗. ผ่านการฝึกอบรม

๘. มีคุณสมบัติครบ

๔. อุปกรณ์ เครื่องมือ ที่จำเป็นสำหรับงานสายตรวจมี ดังนี้

๑. อาวุธปืน โดยเลือกให้เหมาะสมกับศักยภาพของอาวุธที่อาชญากรใช้ คำนึงถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ ในบริเวณที่เกิดเหตุ

๒. ยานพาหนะ ได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ จักรยาน เรือ เครื่องบิน เป็นต้น

๓. เครื่องมือสื่อสาร การติดต่อสื่อสารที่ดีมีเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย และมีปริมาณที่สมดุลกับกำลังเจ้าหน้าที่สายตรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของสายตรวจเป็นไปด้วยความรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

เครื่องมือสื่อสารที่จำเป็น ได้แก่

๓.๑ วิทยุรับ - ส่ง

๓.๑.๑ วิทยุแบบมือถือ (Walky Talky)

๓.๑.๒ วิทยุแบบติดรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ (Mobile)

๓.๑.๓ วิทยุแบบติดตั้งประจำที่ (Station) วิทยุแบบนี้มีขนาดใหญ่มีกำลังส่งได้ในรัศมีไกลหลายกิโลเมตร ติดตั้งประจำที่ ณ สถานีตำรวจ

๓.๒ วิทยุมือถือระบบทรั้งค์ (Trunk) แบบนี้ใช้ช่วงความถี่ของคลื่นในย่าน ๘๐๐ MHz (เม็กกะเฮิร์ท) สามารถใช้งานได้ทั้งการติดต่อแบบวิทยุรับ - ส่ง และการติดต่อด้วยโทรศัพท์ในตัวเครื่องเดียวกัน

๓.๓ โทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Telephone) มีบางโปรแกรมสามารถทำให้ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวาง เป็นเครือข่าย เช่น FACEBOOK, LINE เป็นต้น

๔. เครื่องพันธนาการ

๕. อุปกรณ์ส่องสว่าง

๖. สมุดพกประจำตัวสายตรวจ

๗. เสื้อเกราะป้องกันกระสุน

๘. เสื้อกันฝน

๙. สเปรย์แก๊สน้ำตา

๑๐. อุปกรณ์ดับเพลิงและเครื่องมือกู้ภัยเบื้องต้น

๑๑. อุปกรณ์ปฐมพยาบาล

๑๒. กล้องส่องทางไกล

๑๓. เสื้อสะท้อนแสง

๕. การจัดทำห้องปฏิบัติการสายตรวจ

ห้องปฏิบัติการสายตรวจในระดับสถานี จะต้องจัดทำสิ่งต่างๆ ดังนี้

๑. จัดทำตารางสถิติต่างๆ

๒. แผนที่แสดงเขตรับผิดชอบและการแบ่งเขตตรวจ

๓. นาพิกาอาชญากรรม ให้จัดนาพิกาอาชญากรรมตามตัวอย่างขึ้น ๒ เรือน เพื่อจะได้ทราบถึงสถานภาพอาชญากรรมที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงจะได้นำไปพิจารณาแนวโน้มการเกิดอาชญากรรมสำหรับการวางแผนการตรวจต่อไป

๔. แผนผังแสดงการประเมินผลงานของสายตรวจ

๕. ข้อมูลอิเลคทรอนิกส์ ที่เป็นประโยชน์ต่องานสายตรวจ

๖. อื่นๆที่เห็นสมควรและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานสายตรวจ

๖. การวางแผนสายตรวจและแผนการตรวจ

ลักษณะของแผนการปฏิบัติงานสายตรวจที่ดีควรประกอบด้วย ดังนี้

๑. มีการวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพอาชญากรรมอย่างถูกต้องแม่นยำ

๒. วิเคราะห์ข้อมูลจากสถิติคดีอาญา ให้ทราบถึงความถี่ ช่วงเวลา สถานที่เกิดเหตุพฤติการณ์แห่งคดี

๓. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงรุก ข้อมูลความหวาดกลัวอาชญากรรม ข้อมูลที่ตำรวจพบจุดล่อแหลมต่ออาชญากรรม ข้อมูลจากสื่อต่างๆ

๔. วิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมในการเกิดอาชญากรรม เช่น ความหนาแน่นประชากร แหล่งท่องเที่ยว สถานบริการ สถาบันการเงิน ศูนย์การค้า ฯลฯ

๕. มีการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติชัดเจนเป็นรูปธรรมมากที่สุด

๖. มีการกำหนดวิธีปฏิบัติตามแผนอย่างชัดเจนและสัมพันธ์กับสถานการณ์

๗. มีการกำหนดวิธีการประเมินผล

ขั้นตอนต่างๆของกระบวนการวางแผนสายตรวจควรมี ดังนี้

๑. การกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

๒. การประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน

๓. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

๔. การวางแผนการตรวจ

๕. การปฏิบัติตามแผน

๖. การติดตามผลการปฏิบัติและแก้ปัญหา

๗. การติดตามและประเมินผล

๗. การจัดผลัดของสายตรวจ

ความสัมพันธ์ของสาระสำคัญในระบบการจัดผลัดสายตรวจ ได้แก่ ชุดปฏิบัติการสายตรวจระยะเวลาในการตรวจ การจัดสายตรวจประจำเขตตรวจ การพัฒนางานสายตรวจ

การที่สายตรวจจำเป็นต้องออกปฏิบัติการตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องแบ่งใน ๑ วัน ออกเป็นช่วงเวลาที่เรียกว่าผลัด ซึ่งส่วนใหญ่จะแบ่งเป็น ๓ ผลัดใน ๑ วัน หรือจัดตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่รับผิดชอบและกำลังพล

๗.๑ การจัดผลัดของสายตรวจแบบผลัดละ ๖ ชั่วโมง

ผลัดที่ ๑ ออกปฏิบัติในช่วงเวลา ๐๐.๐๑ น. - ๐๖.๐๐ น.

ผลัดที่ ๒ ออกปฏิบัติในช่วงเวลา ๐๖.๐๑ น. - ๑๒.๐๐ น.

ผลัดที่ ๓ ออกปฏิบัติในช่วงเวลา ๑๒.๐๑ น. - ๑๘.๐๐ น.

ผลัดที่ ๔ ออกปฏิบัติในช่วงเวลา ๑๘.๐๑ น. - ๒๔.๐๐ น.

นิยมใช้สำหรับจัดสายตรวจในเขตสถานีตำรวจนครบาล หรือภูธรเมือง

๗.๒ การจัดผลัดของสายตรวจแบบผลัดละ ๘ ชั่วโมง

ผลัดที่ ๑ ออกปฏิบัติในช่วงเวลา ๐๐.๐๑ น. - ๐๘.๐๐ น.

ผลัดที่ ๒ ออกปฏิบัติในช่วงเวลา ๐๘.๐๑ น. - ๑๖.๐๐ น.

ผลัดที่ ๓ ออกปฏิบัติในช่วงเวลา ๑๖.๐๑ น. - ๒๔.๐๐ น.

นิยมใช้สำหรับจัดสายตรวจในเขตสถานีตำรวจนครบาล หรือภูธรเมือง

๗.๓ การจัดผลัดของสายตรวจแบบผลัดละ ๑๐ ชั่วโมง (๓ ผลัดเหลื่อมล้ำ)

เป็นการปรับปรุงข้อบกพร่องของการจัดแบบผลัดละ ๘ ชั่วโมง โดยช่วงต่อระหว่างผลัดของชั่วโมงแรกและชั่วโมงสุดท้ายมีช่องว่างของกำลังสายตรวจ ทำให้เกิดสภาพปลอดสายตรวจ ในการจัดแบบผลัดละ ๑๐ ชั่วโมง ทำให้ช่วงต่อระหว่างผลัดมีกำลังเพิ่มเป็น ๒ เท่าของผลัดปกติ

<u>ตัวอย่าง</u> การจัดผลัดของสายตรวจแบบผลัดละ ๑๐ ชั่วโมง (๓ ผลัดเหลื่อมล้ำ)

ผลัดที่ ๑ ออกปฏิบัติในช่วงเวลา ๒๓.๐๑ น. - ๐๙.๐๐ น.

ผลัดที่ ๒ ออกปฏิบัติในช่วงเวลา ๐๗.๐๑ น. - ๑๗.๐๐ น.

ผลัดที่ ๓ ออกปฏิบัติในช่วงเวลา ๑๕.๐๑ น. - ๐๑.๐๐ น.

*โดยแต่ละผลัดจะเหลื่อมล้ำชั่วโมงกันช่วงละ ๒ ชั่วโมง

๗.๔ การจัดผลัดของสายตรวจแบบผลัดละ ๒๔ ชั่วโมง

การจัดแบ่งช่วงเวลาในการเข้าเวรออกตรวจของสายตรวจในรอบ ๑ วัน หรือ ๒๔ ชั่วโมง ออกเป็นผลัดๆ ละ ๒๔ ชั่วโมง ได้จำนวน ๑ ผลัด สายตรวจต้องเข้าเวรเป็นเวลา ๒๔ ชั่วโมง แล้วพักเวรไป ๑ วันนิยมใช้สำหรับจัดสายตรวจในเขตภูธร

๗.๕ การจัดผลัดของสายตรวจแบบผลัดละ ๑ สัปดาห์ พัก ๒ วัน

การเจ้าหน้าที่สายตรวจเข้าเวรออกตรวจติดต่อกันไปครั้งละ ๑ สัปดาห์ หรือ ๗ วัน แล้วพักเวรไป ๒ วัน หรือมากกว่านั้นในกรณีที่มีกำลังพลเพียงพอ นิยมใช้สำหรับจัดสายตรวจตำบลในเขตตำรวจภูธร

๗.๖ การจัดผลัดของสายตรวจแบบผลัดละ ๑ สัปดาห์ พัก ๑ สัปดาห์

การเจ้าหน้าที่สายตรวจเข้าเวรออกตรวจติดต่อกันไปครั้งละ ๑ สัปดาห์ หรือ ๗ วัน แล้วพักเวรไป ๑ สัปดาห์ หรือ ๗ วัน นิยมใช้สำหรับการตรวจลาดตระเวนของตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) หรือตำรวจภูธรที่ต้องใช้เวลาในการออกตรวจปฏิบัติการหาข่าว หรืองานชุมชนสัมพันธ์กับประชาชน

๗.๗ การจัดผลัดของสายตรวจแบบผลัดละ ๒ สัปดาห์ พัก ๒ สัปดาห์

การเจ้าหน้าที่สายตรวจเข้าเวรออกตรวจติดต่อกันไปครั้งละ ๒ สัปดาห์ หรือ ๑๔ วัน แล้วพักเวรไป ๒ สัปดาห์ หรือ ๑๔ วัน นิยมใช้สำหรับการตรวจในเขตตำรวจภูธร หรือตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

๘. การจัดชุดปฏิบัติการสายตรวจ

การจัดชุดปฏิบัติการสายตรวจ เป็นการจัดกำลังเจ้าหน้าที่สายตรวจทั้งหมดของหน่วยออกเป็นชุดปฏิบัติการโดยไม่จำกัดว่าเป็นกำลังสายตรวจประเภทใด ชุดปฏิบัติการหนึ่งอาจมีสายตรวจหลายประเภท

๘.๑ การจัดเจ้าหน้าที่สายตรวจแบบ ๓ ชุดปฏิบัติการ แบบผลัดละ ๖ ชั่วโมง (๔ ผลัด)

วันที่ปฏิบัติ	**ผลัดที่ ๑** **๐๐.๐๑ – ๐๖.๐๐**	**ผลัดที่ ๒** **๐๖.๐๑ – ๑๒.๐๐**	**ผลัดที่ ๓** **๑๒.๐๑ – ๑๘.๐๐**	**ผลัดที่ ๔** **๑๘.๐๑ – ๒๔.๐๐**
๑,๔	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๑
๒,๕	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒
๓,๖	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓
ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ

หมายเหตุ เข้าเวร ๖ ชั่วโมง พักเวร ๑๒ ชั่วโมง

๘.๒ การจัดเจ้าหน้าที่สายตรวจแบบ ๓ ชุดปฏิบัติการ แบบผลัดละ ๘ ชั่วโมง (๓ ผลัด)

วันที่ปฏิบัติ	**ผลัดที่ ๑** **๐๐.๐๑ – ๐๘.๐๐**	**ผลัดที่ ๒** **๐๘.๐๑ – ๑๖.๐๐**	**ผลัดที่ ๓** **๑๖.๐๑ – ๒๔.๐๐**
๑,๕	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓
๒,๖	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓
๓,๗	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓
๔,๘	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓
ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ

หมายเหตุ เข้าเวร ๘ ชั่วโมง พักเวร ๑๖ ชั่วโมง

๘.๓ การจัดเจ้าหน้าที่สายตรวจแบบ ๔ ชุดปฏิบัติการ แบบผลัดละ ๖ ชั่วโมง (๔ ผลัด)

วันที่ ปฏิบัติ	**ผลัดที่ ๑ ๐๐.๐๑ – ๐๖.๐๐**	**ผลัดที่ ๒ ๐๖.๐๑ – ๑๒.๐๐**	**ผลัดที่ ๓ ๑๒.๐๑ – ๑๘.๐๐**	**ผลัดที่ ๔ ๑๘.๐๑ – ๒๔.๐๐**
๑,๔	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๔
๒,๕	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๔
๓,๖	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๔
ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ

หมายเหตุ เข้าเวร ๖ ชั่วโมง พักเวร ๑๘ ชั่วโมง

๘.๔ การจัดเจ้าหน้าที่สายตรวจแบบ ๔ ชุดปฏิบัติการ แบบผลัดละ ๘ ชั่วโมง (๓ ผลัด)

วันที่ ปฏิบัติ	**ผลัดที่ ๑ ๐๐.๐๑ – ๐๘.๐๐**	**ผลัดที่ ๒ ๐๘.๐๑ – ๑๖.๐๐**	**ผลัดที่ ๓ ๑๖.๐๑ – ๒๔.๐๐**
๑,๕	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓
๒,๖	ชุดที่ ๔	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒
๓,๗	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๔	ชุดที่ ๑
๔,๘	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๔
ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ

หมายเหตุ เข้าเวร ๘ ชั่วโมง พักเวร ๒๔ ชั่วโมง

๙. การจัดสลับชุดปฏิบัติการ

ใช้กรณีชุดปฏิบัติการสายตรวจที่ออกตรวจในผลัดเดิมๆเป็นประจำ เพื่อสลับผลัดตรวจหรือเปลี่ยนผลัดตรวจในช่วงเวลาหนึ่งไปตรวจอีกช่วงเวลาหนึ่ง จะกระทำทุกๆ ๒ วัน โดยเฉพาะการจัดสายตรวจแบบผลัดละ ๖ ชั่วโมง ๔ ชุดปฏิบัติการ และแบบผลัดละ ๘ ชั่วโมง ๓ ชุดปฏิบัติการ

ตัวอย่าง การสลับชุดปฏิบัติการแบบผลัดละ ๖ ชั่วโมง ๔ ชุดปฏิบัติการ

วันที่ปฏิบัติ	**ผลัดที่ ๑ ๐๐.๐๑ – ๐๖.๐๐**	**ผลัดที่ ๒ ๐๖.๐๑ – ๑๒.๐๐**	**ผลัดที่ ๓ ๑๒.๐๑ – ๑๘.๐๐**	**ผลัดที่ ๔ ๑๘.๐๑ – ๒๔.๐๐**
๑	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๔
๒	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๔
๓	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๔	ชุดที่ ๑
๔	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๔	ชุดที่ ๑
๕	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๔	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒
๖	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๔	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒
๗	ชุดที่ ๔	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓
๘	ชุดที่ ๔	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓
ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ

ตัวอย่าง การสลับชุดปฏิบัติการแบบผลัดละ ๘ ชั่วโมง ๓ ชุดปฏิบัติการ

วันที่ปฏิบัติ	**ผลัดที่ ๑ ๐๐.๐๑ – ๐๘.๐๐**	**ผลัดที่ ๒ ๐๘.๐๑ – ๑๖.๐๐**	**ผลัดที่ ๓ ๑๖.๐๑ – ๒๔.๐๐**
๑	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓
๒	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓
๓	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๑
๔	ชุดที่ ๒	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๑
๕	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒
๖	ชุดที่ ๓	ชุดที่ ๑	ชุดที่ ๒
ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ

กรณีการจัดชุดปฏิบัติการในส่วนของภูธรถ้าไม่สามารถจัดในรูปแบบ ๓ หรือ ๔ ชุดปฏิบัติการได้ เนื่องจากกำลังพลไม่เพียงพอ ให้หน่วยสามารถจัดรูปแบบไปตามสถานภาพกำลังพลที่มีอยู่ เช่น จัดสายตรวจ ๒ ชุด ปฏิบัติการเข้าเวรวันเว้นวัน เป็นต้น

๑๐. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนออกตรวจ

๑๐.๑ การเตรียมความพร้อมนอกห้องปฏิบัติการสายตรวจ

๑๐.๑.๑ ตรวจสอบจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติครบหรือไม่ ถ้าไม่ครบหัวหน้าสายตรวจหรือ สวป. จะได้พิจารณาจัดกำลังให้เหมาะสมแก่การปฏิบัติ

๑๐.๑.๒ ตรวจสอบและเตรียมอุปกรณ์ต่างๆทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม เช่น อาวุธ วิทยุสื่อสาร ยานพาหนะ ไฟฉาย กุญแจมือ ฯลฯ

๑๐.๒ การเตรียมความพร้อมในห้องปฏิบัติการสายตรวจ

๑๐.๒.๑ ตรวจรับเอกสารทุกประเภทที่จะต้องนำติดตัวขณะออกตรวจ เช่น แผนการตรวจ แผนการปฏิบัติพิเศษ แบบฟอร์มการเยี่ยมเยียนประชาชน สมุดพกประจำตัว เป็นต้น

๑๐.๒.๒ หัวหน้าสายตรวจจะประชุมชี้แจงในเรื่องต่างๆ ได้แก่ รายละเอียดเกี่ยวกับแผนการตรวจ สถานภาพอาชญากรรมในรอบ ๒๔ ชม. ข้อเน้นย้ำการปฏิบัติตามแผนการตรวจ ตรวจสอบข่าวต่างๆ จากสมุดรับคำร้องเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับยุทธวิธีตำรวจใหม่ที่น่ารู้ สอบถามปัญหาข้อขัดข้อง ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ เป็นต้น

หน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจก่อนออกตรวจมีดังต่อไปนี้

๑. ให้มาพร้อมที่ สน.หรือห้องปฏิบัติการสายตรวจก่อนเวลาที่จะต้องปฏิบัติงาน

๒. ตรวจสอบแผนการตรวจและภารกิจต่างๆที่ สวป.ได้กำหนดไว้

๓. ตรวจสอบและเตรียมอุปกรณ์การใช้ต่างๆทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม

๔. ตรวจรับเอกสารทุกประเภทที่จะต้องนำติดตัวขณะออกตรวจ

หน้าที่ของหัวหน้าสายตรวจก่อนออกตรวจควรมีดังต่อไปนี้

๑. ให้มาพร้อมที่สถานีหรือห้องปฏิบัติการสายตรวจก่อนเวลาที่จะต้องปฏิบัติอย่างน้อย ๓๐ นาที เพื่อเตรียมข้อมูลรายละเอียดต่างๆที่จะต้องชี้แจงต่อสายตรวจ

๒. ตรวจสอบข้อมูลปัญหาด้านอาชญากรรมต่างๆในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ใช้ดุลยพินิจพิจารณาปรับแผนการตรวจให้สอดคล้องกับสถานภาพอาชญากรรมในขณะนั้น

<u>การปฏิบัติหน้าที่ขณะออกตรวจ (PROCESS)</u>

๑. รูปแบบของการออกตรวจ

๑.๑ การจัดสายตรวจเข้าปฏิบัติงานให้ตรงกับขีดความสามารถดังได้กล่าวมาแล้วว่าภารกิจนี้คือ งานสายตรวจแต่เนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ของท้องที่ปกครองในแต่ละสถานีตำรวจนั้น มีสภาพแตกต่างกัน จึงต้องจัดสายตรวจประเภทต่างๆ เช่น สายตรวจรถยนต์ สายตรวจตำรวจม้า สายตรวจรถจักรยานยนต์ สายตรวจสุนัขตำรวจ สายตรวจจักรยาน สายตรวจยามจุด สายตรวจเรือยนต์ สายตรวจตู้ยาม สายตรวจ เดินเท้า สายตรวจทางอากาศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สถานภาพทางอาชญากรรมและขีดความสามารถของสายตรวจประเภทนั้น

๑.๒ การจัดรูปแบบออกตรวจการออกตรวจ

ในการกำหนดแผนให้สายตรวจออกตรวจตราป้องกันเหตุนั้น อาจกำหนดรูปแบบในการออกตรวจได้หลายรูปแบบ ดังนี้

๑.๒.๑ การตรวจประจำเขต คือการจัดสายตรวจ ตรวจตรารับผิดชอบประจำในเขตตรวจใดเขตตรวจหนึ่ง ตลอดเวลาการปฏิบัติหน้าที่ แต่อย่างไรก็ตามการตรวจประจำเขตจะทำให้งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้ผลดี ข้อขัดข้องต่างๆเป็นสิ่งที่ต้องใช้มาตรการอื่นในการควบคุมเข้ามาแก้ไข

๑.๒.๒ การตรวจหมุนเขต คือการตรวจที่ตรงกันข้ามกับการตรวจประจำเขต กล่าวคือ เป็นการจัดสายตรวจให้ตรวจตรารับผิดชอบอยู่ในเขตตรวจใดเขตตรวจหนึ่งในช่วงเวลาจำกัด เช่น ๑ ชั่วโมง ๒ ชั่วโมง เป็นต้น แล้วให้หมุนเวียนไปตรวจเขตใกล้เคียงโดยมีสายตรวจอื่นเข้าไปตรวจแทนที่หมุนเวียน กันไปจนเสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่ ผลดีของการใช้รูปแบบนี้ทำให้สายตรวจทุกคนมีความรู้ความชำนาญในพื้นที่ทั่วถึงและครอบคลุม มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานได้ทุกเขตตรวจไม่เกิดความจำเจเบื่อหน่าย

๑.๒.๓ การตรวจข้ามสถานี เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าในรอยตะเข็บหรือเขตติดต่อ ระหว่างสถานีตำรวจมักจะเป็นจุดที่คนร้ายกระทำความผิดหรือซ่อนตัวอยู่ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวสายตรวจ มักไปตรวจไม่ถึงเพราะเป็นพื้นที่ๆอยู่ห่างไกล ประชาชนมักไม่ได้รับความอบอุ่นใจด้วย

๑.๒.๔ การตรวจกระจายกำลัง ได้แก่ การตรวจแบบนำกำลังตำรวจไปปล่อยลงตามจุดต่างๆ แล้วให้กำลังออกตรวจตราในรัศมีใกล้เคียงและเมื่อตรวจได้ในระยะหนึ่งก็รับกำลังไปปล่อยตรวจในจุดอื่นต่อไป แผนการตรวจที่จัดทำไว้ ควรจัดทำขึ้น ๕ ชุด เพื่อแจกจ่าย ดังนี้

๑. ประจำตัวเจ้าหน้าที่สายตรวจสายละ ๑ ชุด (เฉพาะในเขตที่รับผิดชอบ)
๒. ประจำตัวหัวหน้าสายตรวจที่คุมในผลัดนั้นๆ
๓. สมุดตรวจนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่
๔. สวป. รอง ผกก.ป. เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแผนในครั้งต่อไป
๕. ธุรการงานป้องกันปราบปราม

๒. หน้าที่ ภารกิจ ขณะออกตรวจ

๒.๑ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจ

๒.๑.๑ ตรวจตามแผนการตรวจประจำวัน เช่น ว.๔ ว.๑๐ เป็นต้น
๒.๑.๒ ตรวจตู้แดง
๒.๑.๓ ตรวจสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่สายตรวจต่างๆ
๒.๑.๔ ระงับเหตุและจับกุมผู้กระทำความผิด
๒.๑.๕ รักษาสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น
๒.๑.๖ ตั้งจุดตรวจหรือจุดสกัด
๒.๑.๗ ตรวจเยี่ยมเยียนประชาชน

๒.๑.๘ ให้บริการต่อประชาชนหรือสาธารณะ

๒.๑.๙ รับคำร้องเรียน

๒.๑.๑๐ หาข่าวอาชญากรรม

๒.๑.๑๑ เก็บรวบรวมสถิติข้อมูลท้องถิ่น

๒.๑.๑๒ ร่วมปฏิบัติภารกิจพิเศษตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา

๒.๒ การปฏิบัติหน้าที่ของหัวหน้าสายตรวจ

๒.๒.๑ ตรวจสอบควบคุมการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สายตรวจทุกประเภททุกสายในผลัด

๒.๒.๒ ตรวจตู้แดง

๒.๒.๓ ตรวจตู้ยาม

๒.๒.๔ ตรวจสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่สายตรวจทุกสายทุกประเภทในผลัด

๒.๒.๕ ระงับเหตุและจับกุมผู้กระทำความผิด

๒.๒.๖ รักษาสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้นในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน เช่น เพลิงไหม้ ระเบิด จะต้องเป็นบุคคลแรกที่เข้าไปทำหน้าที่ควบคุมสถานการณ์ สั่งการให้เจ้าหน้าที่สายตรวจ ณ บริเวณที่เกิดเหตุดำเนินการรักษาสถานที่เกิดเหตุ และรายงานรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปยังผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๗ ควบคุมและรับผิดชอบการตั้งจุดตรวจหรือจุดสกัด

๒.๒.๘ ตรวจเยี่ยมเยียนประชาชน

๒.๒.๙ ให้บริการต่อประชาชนหรือสาธารณะ

๒.๒.๑๐ รับคำร้องเรียน

๒.๒.๑๑ หาข่าวอาชญากรรม

๒.๒.๑๒ ร่วมปฏิบัติภารกิจพิเศษตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา

๒.๓ สำหรับกรณีของ รอง ผกก.ป./สวป. ซึ่งถือว่าเป็นผู้บริหารงานสายตรวจจะต้องดำเนินการดังนี้

๒.๓.๑ การเตรียมข้อมูลและวิเคราะห์สภาพอาชญากรรมเพื่อการวางแผน

๒.๓.๑.๑ เตรียมข้อมูลและการวิเคราะห์ในการวางแผนและปรับแผนเพื่อให้สอดคล้องกับสถานภาพอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๒.๓.๑.๒ วางแผนการตรวจ โดยร่วมปรึกษาหารือกับหัวหน้าสายตรวจทุกผลัด

๒.๓.๒ การทำแผน ควรดำเนินการ ดังนี้

๒.๓.๒.๑ จัดทำแผนปฏิบัติการสายตรวจ และแผนการตรวจของสายตรวจประจำวัน

๒.๓.๒.๒ จัดทำภารกิจของหัวหน้าสายตรวจและเจ้าหน้าที่ประจำวัน

๒.๓.๒.๓ จัดทำแผนการตรวจสัมพันธ์

๒.๓.๓ การตรวจสอบ ควรดำเนินการ ดังนี้

๒.๓.๓.๑ ตรวจสอบรายงานต่างๆของสายตรวจ และหัวหน้าสายตรวจ

๒.๓.๓.๒ ตรวจรายงานการตรวจสัมพันธ์

๒.๓.๓.๓ ตรวจสอบ และควบคุมการตั้งจุดตรวจของหัวหน้าสายตรวจ

๒.๓.๓.๔ ตรวจสอบการตรวจจุดตู้ยามต่างๆ

๒.๓.๓.๕ ตรวจสอบการตรวจของสายตรวจทั้งการที่ให้ ว.๔ และ ว.๑๐ ตามแผน

๒.๓.๓.๖ ตรวจสอบจุดสกัด

๒.๓.๓.๗ ตรวจสัมพันธ์กับจุดตรวจต่างๆ เช่น ตู้ยาม ธนาคาร ร้านค้าทอง ฯลฯ

๒.๓.๓.๘ ตรวจสอบดูแลยานพาหนะ เครื่องมือสื่อสาร อาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ ตามความจำเป็นสำหรับงานสายตรวจให้พร้อมและมีประสิทธิภาพเสมอ

๒.๓.๔ การประเมินผลการปฏิบัติตามแผน ควรดำเนินการ ดังนี้

๒.๓.๔.๑ การประเมินผล

๒.๓.๔.๒ การประเมินผลการปฏิบัติตามแผนตรวจของตำรวจสายตรวจผู้ปฏิบัติ

๒.๓.๔.๓ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติ

๒.๓.๔.๔ ผลงานที่ได้จากการปฏิบัติตามแผน

๓. เทคนิคยุทธวิธีของการตรวจค้น ซักถาม จับกุม รายงาน สืบสวนเบื้องต้น

เทคนิคการสังเกตการณ์ของตำรวจสายตรวจเป็นทักษะที่สำคัญของตำรวจสายตรวจ คือ ต้องเรียนรู้ฝึกฝนและมีความคิดพัฒนาเรื่อยๆไม่มีวันสิ้นสุด ทั้งนี้เพราะสภาวะแวดล้อมต่างๆมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

การสังเกตการณ์ในที่นี้ หมายถึงการตรวจสอบการดูอย่างตั้งใจเป็นพิเศษหรือการมีใจจดจ่อกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดรอบๆตัว ได้แก่ คน ยานพาหนะ สถานที่ และวัตถุ การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจจะเข้าใจเกี่ยวกับการสังเกตควรจะมีความรู้เรื่องขบวนการในการสังเกตของมนุษย์อันเกิดขึ้นจากสิ่งเร้าภายนอก ได้แก่ การเห็น การได้ยิน และการสัมผัส จากประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือประสาทสัมผัสทั้ง ๕ เช่น กลิ่นเหม็นของสารเคมี

สิ่งเร้าภายใน ได้แก่ ระบบประสาทของมนุษย์ที่ส่งผ่านการตอบสนองเป็นพิเศษ เฉพาะความผิดปกติผ่านไปยังสมอง เช่น การได้ยินเสียงจากทางด้านขวาของหูผ่านไปที่สมอง สมองจะเริ่มมีปฏิกิริยา

สิ่งเร้าภายนอกที่พบเห็นโดยทั่วไปของตำรวจสายตรวจ เช่น

๑. การเพิ่มขึ้น เช่นเสียงดังขึ้นผิดปกติกว่าเสียงโดยทั่วไป เสียงประทัด เสียงสุนัขเห่ากรรโชก ขนาดใหญ่กว่าปกติ เช่น คนสูงใหญ่หรือคนอ้วนเดินผ่านมา ฯลฯ

๒. ความผิดแปลกตรงกันข้าม เช่น สีตัดกัน คนสวมเสื้อผ้าสกปรกท่ามกลางผู้คนสวมเสื้อผ้าสะอาด

๓. ความซ้ำ เช่น คนยืนอยู่ตรงมุมตึกที่เดียวซ้ำๆกันหลายคืน ตำรวจสายตรวจผ่านไปจะรู้สึก มีปฏิกิริยากับสมองว่าคนนี้ยืนเมื่อวานนี้ วันนี้ก็ยืนอีก

๔. ความเคลื่อนไหวของสิ่งที่แตกต่างกันไปจากสภาพทั่วไปด้านหลัง เช่น คนเดียววิ่งในสวน

๕. การเข้าใกล้ เช่น รถยนต์วิ่งมุ่งหน้าเข้ามาหาขณะที่เรานั่งอยู่

๖. ความเหมือนกัน เช่น คนแต่งชุดดำเหมือนกัน ๕ คนเดินผ่านไป

สิ่งเร้าภายในทั่วไป เช่น

๑. แรงกระตุ้นทางความรู้สึก เช่น ผู้หญิงสวยเดินข้ามถนน ความสวยเป็นที่สะดุดตา

๒. ความสนใจเฉพาะของบุคคล เช่น คนชอบรถยนต์เห็นรถยนต์สวยๆ ผ่านมา

๓. เงื่อนพิเศษ เช่น การเพิ่งผ่านเหตุการณ์ลักษณะเดียวกันมา ตำรวจสายตรวจเคยเห็นคนแบกโทรทัศน์แล้วจับกุมพบว่าเป็นคนร้ายลักทรัพย์เมื่อเห็นคนแบกโทรทัศน์เดินตามถนนครั้งต่อมาก็จะมีความรู้สึกเร้าใจ

ที่กล่าวมาข้างต้นก็เพื่อเป็นแนวทางสำหรับตำรวจสายตรวจจะได้เรียนรู้ถึงสาเหตุ เพื่อประกอบการตัดสินใจ แต่สาเหตุดังกล่าวข้างต้นนี้อาจจะเบี่ยงเบนไปเมื่อมีปัจจัยอื่นมากระทบ

วิธีการที่ดีที่สุดในการรวบรวมข้อมูลสังเกตการณ์ของตำรวจสายตรวจ คือ วิธีการจดบันทึกเพื่อจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในภายหลัง

การสังเกตการณ์ของสายตรวจเมื่อเกิดเหตุแล้ว ในบางครั้งตำรวจสายตรวจก็ต้องเข้าไปช่วยเหลือตำรวจฝ่ายอื่นๆทำงาน เช่น ขณะเกิดเหตุฆาตกรรม เมื่อสายตรวจอยู่บริเวณที่เกิดเหตุวิธีการปฏิบัติ ที่ดีที่สุดและเป็นประโยชน์โดยเตรียมเชือกใช้กันประชาชนในที่เกิดเหตุ ห้ามมิให้ผู้ใดเคลื่อนย้ายศพออกจาก ที่เกิดเหตุเป็นอันขาด จนกว่าจะได้รับคำสั่งจากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในคดีนั้น การปฏิบัติเมื่อมีเหตุ ให้รีบไปยังที่เกิดเหตุและรักษาสถานที่เกิดเหตุรอจนกว่าพนักงานสอบสวนจะมาถึง เป็นการป้องกันอาชญากรรมและคุ้มครองคนสุจริต มิให้เป็นเหยื่อของอาชญากรรมสำหรับคนที่มีพฤติกรรมแปลกๆ ถึงแม้ มิใช่ผู้ต้องสงสัยต้องตรวจสอบหรือซักถามด้วย

การตรวจเอกสาร สำหรับตำรวจสายตรวจนับว่าสำคัญ เพราะมักจะมีการปฏิบัติประกอบการซักถาม เช่น ใบขับขี่ บัตรประชาชน โดยปกติรูปถ่ายในบัตรจะใช้ได้ดีในระยะ ๕ ปี หลังจากนั้นจะเสื่อมสภาพจากต้นฉบับ แต่สิ่งที่จะสังเกตได้ในภาพถ่ายคือรูปทรงของหู คิ้ว จมูก คาง และปาก ตำรวจไม่ควรถือกระเป๋าสตางค์ของผู้ต้องสงสัย ควรให้ผู้ต้องสงสัยยื่นเอกสารให้ดูเพื่อป้องกันการ กล่าวหาว่าเอาทรัพย์สินของผู้ต้องสงสัยไปในเวลากลางคืนอย่าลืมไฟฉายส่องในกระเป๋าสตางค์ของผู้ต้องสงสัย ควรจะเป็นบัตรที่มีชื่อ ชื่อสกุลเดียวกันของผู้ต้องสงสัยทั้งหมด หากมีหลายชื่อต้องพาตัวมาสอบสวนต่อไป ปัจจุบันนี้ด้วยความทันสมัย ของเทคโนโลยีสามารถถ่ายเอกสารแล้วเอาพลาสติกเคลือบบัตร ทำให้ดูเหมือนจริงมาก

ข้อห้ามในการซักถามผู้ต้องสงสัยเมื่อยังไม่เป็นผู้ต้องหา คือ การใส่กุญแจมือ หรือนำตัวออกไปจากบริเวณที่พบ การสนทนาของตำรวจสายตรวจโดยเอาปืนออกจากซองมาถือไว้จะทำให้ตำรวจสายตรวจ ผู้นั้นประสบปัญหาได้ง่าย

๔. การปฏิบัติกรณีเข้าระงับเหตุต่างๆ มีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

๔.๑ การปฏิบัติกรณีมีเหตุประทุษร้ายต่อทรัพย์

๔.๑.๑ เดินทางไปยังที่เกิดเหตุโดยเร็ว และแจ้งพนักงานสอบสวนทราบ

๔.๑.๒ แนะนำให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องออกไปจากที่เกิดเหตุ และรักษาสถานที่เกิดเหตุไว้จนกว่าพนักงานสอบสวนสั่งให้เลิก

๔.๒ การปฏิบัติกรณีมีเหตุประทุษร้ายต่อชีวิต

๔.๒.๑ เดินทางไปยังที่เกิดเหตุโดยเร็ว และแจ้งพนักงานสอบสวนทราบ โดยเตรียมเชือก ใช้กันประชาชนในที่เกิดเหตุ

๔.๒.๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเคลื่อนย้ายศพออกจากที่เกิดเหตุเป็นอันขาดจนกว่าจะได้รับคำสั่งจากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในคดีนั้น

๔.๓ การปฏิบัติกรณีมีอุบัติเหตุ

๔.๓.๑ เดินทางไปยังที่เกิดเหตุและรักษาสภาพที่เกิดเหตุไว้ รอจนกว่าพนักงานสอบสวนจะมาถึง

๔.๓.๒ นำตัวผู้ได้รับบาดเจ็บส่งสถานพยาบาลโดยเร็ว

๔.๔ การปฏิบัติกรณีมีเหตุเพลิงไหม้

๔.๔.๑ เดินทางไปถึงที่เกิดเหตุโดยเร็ว รักษาสถานที่เกิดเหตุไว้จนกว่าพนักงานสอบสวนมาถึง

๔.๔.๒ แจ้งหน่วยเกี่ยวข้อง

๔.๕. การปฏิบัติกรณีมีเหตุระเบิด

๔.๕.๑ กรณียังไม่ระเบิดให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) เดินทางไปยังที่เกิดเหตุโดยเร็ว รายงานผู้บังคับบัญชาและพนักงานสอบสวนทราบ

(๒) กันประชาชนให้ออกจากที่เกิดเหตุมากที่สุด

(๓) อย่าแตะต้องวัตถุระเบิด และห้ามเคลื่อนย้ายโดยเด็ดขาด

(๔) แจ้งศูนย์วิทยุให้ผู้ชำนาญการเรื่องวัตถุระเบิด EOD และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว ระบุรายละเอียดข้อมูล เช่น ชนิดของระเบิด เวลาที่คาดว่าจะระเบิด ความรุนแรงของระเบิด

(๕) จัดหายางรถยนต์มาครอบระเบิด ๓-๔ ชั้น

(๖) จัดเตรียมเชือกกั้นบริเวณรอบที่เกิดเหตุ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไป

๔.๕.๒ กรณีระเบิดแล้วควรปฏิบัติดังนี้

(๑) เดินทางไปยังที่เกิดเหตุโดยเร็ว ขณะเดินทางไปยังที่เกิดเหตุให้ใช้ความสังเกตยานพาหนะ บุคคลต้องสงสัยที่มุ่งหน้าออกจากที่เกิดเหตุ เพราะอาจเป็นคนร้ายที่หลบหนี

(๒) รักษาสถานที่เกิดเหตุโดยรอบ ทั้งในทางดิ่งและทางราบ

(๓) อย่าแตะต้องเคลื่อนย้ายวัตถุต่างๆ เช่น ศพ ทรัพย์สิน เศษโลหะ เศษกระจก ที่ตกอยู่ในที่เกิดเหตุ รวมทั้งห้ามมิให้ผู้ที่มิใช่พนักงานสอบสวนเข้าไปแตะต้อง

(๔) แจ้งผู้ชำนาญวัตถุระเบิดมาตรวจสอบที่เกิดเหตุโดยเร็ว

๕. ศูนย์รับแจ้งเหตุ - ศูนย์วิทยุ

ศูนย์รับแจ้งเหตุ - ศูนย์วิทยุ กำหนดให้ใช้หมายเลขโทรศัพท์ ๑๙๑ เป็นหมายเลขฉุกเฉินหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการรับแจ้งเหตุด่วนเหตุร้ายและให้บริการประชาชนทางโทรศัพท์ หมายเลขเดียวกันทั่วทั้งประเทศในลักษณะของหมายเลขฉุกเฉินแห่งชาติ (National Emergency Telephone Number)

การควบคุมการปฏิบัติงานสายตรวจ

การควบคุมการปฏิบัติงานสายตรวจเป็นการมุ่งพิจารณาถึงประสิทธิภาพ และผลการปฏิบัติหน้าที่ ของสายตรวจ โดยในส่วนของสายตรวจควรใช้วิธีการดำเนินการตามระบบควบคุม (Control Systems) ที่สำคัญ ๓ ส่วน คือ

๑. การควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ประจำปกติของตำรวจ โดยผู้บังคับบัญชาและอาศัยกระบวนการตรวจราชการของตำรวจที่มีผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง

๒. การควบคุมโดยการกวดขันวินัยของตำรวจจากผู้บังคับบัญชาอย่างเด็ดขาดจริงใจและการรับพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์ของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่มิชอบของตำรวจ

๓. การวิจัย และประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจเพื่อประโยชน์ต่อการกำหนดแผนปฏิบัติงานสายตรวจที่มีประสิทธิภาพต่อไป

จุดมุ่งหมายหลักของการควบคุมบังคับบัญชาตำรวจจะต้องเกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. เพื่อป้องกันมิให้สายตรวจปฏิบัติหน้าที่ในทางมิชอบ

๒. เพื่อเสริมความมั่นใจแก่ฝ่ายบริหารว่าสายตรวจเคารพ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ในการดำรงรักษาระเบียบวินัยภายในหน่วยงานสายตรวจ

๓. เพื่อติดตามและประสานการปฏิบัติงานของสายตรวจให้ไปสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน

การควบคุมตรวจสอบขณะออกตรวจ แบ่งเป็น ๔ ระดับ คือ

๑. หัวหน้าสายตรวจ

๑.๑ ควบคุมตรวจสอบการเตรียมการก่อนออกปฏิบัติของตำรวจสายตรวจ เป็นประจำทุกวันและทุกผลัดของการตรวจ

๑.๒ ควบคุมการตรวจสอบหน้าที่ตำรวจสายตรวจต้องปฏิบัติขณะออกตรวจ

๒. สวป.

๒.๑ การควบคุมตรวจสอบการเตรียมการก่อนออกปฏิบัติของหัวหน้าสายตรวจและตำรวจสายตรวจเป็นประจำทุกวันและทุกผลัดการตรวจ

๒.๒ ควบคุมตรวจสอบหน้าที่ที่หัวหน้าสายตรวจและตำรวจสายตรวจต้องปฏิบัติ ขณะออกตรวจ

๓. รอง ผกก.ป.

๓.๑ ควบคุมตรวจสอบการเตรียมการก่อนออกปฏิบัติของ สวป. และหัวหน้า สายตรวจเป็นประจำทุกวัน และทุกผลัดของการตรวจ

๓.๒ ควบคุมตรวจสอบหน้าที่ที่ สวป. และหัวหน้าสายตรวจต้องปฏิบัติขณะออกตรวจ

๔. ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ระดับหัวหน้าสถานีขึ้นไป

๔.๑ ควบคุมตรวจสอบการเตรียมการก่อนออกปฏิบัติของ รอง ผกก.ป. สวป. หัวหน้าสายตรวจ และเจ้าหน้าที่สายตรวจเป็นครั้งคราว

๔.๒ ควบคุมการตรวจสอบหน้าที่ของ รอง ผกก.ป. สวป. หัวหน้าสายตรวจ และเจ้าหน้าที่สายตรวจต้องปฏิบัติขณะออกตรวจ

ทั้งนี้ควรให้แยกระดับการควบคุมตรวจสอบขณะออกตรวจจากเดิม ๓ ระดับ (๒-๐, รอง ผกก.ป./สวป., ผกก. ขึ้นไป) เป็น ๔ ระดับ (๒-๐, รอง ผกก.ป., สวป., ผกก. ขึ้นไป) เพราะ รอง ผกก.ป. จะเป็นผู้ควบคุมนโยบายและกำกับการปฏิบัติของ สวป. อีกชั้นหนึ่ง

กรณี สน./สภ. ที่มี สวป. ตั้งแต่ ๒ นายขึ้นไป เห็นควรมอบหน้าที่ให้ สวป. ดำเนินการ ดังนี้

(๑) มอบพื้นที่ให้ สวป. แต่ละนายรับผิดชอบเพื่อบริหารจัดการควบคุมอาชญากรรมในพื้นที่ของตน ต้องมาปฏิบัติงานทุกวัน เสมือนเป็น สวป. เพียงคนเดียวของพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายนั้นๆ

(๒) ขณะเดียวกันสามารถมอบหมายหน้าที่หรืองานเป็นด้านๆให้กับ สวป. แต่ละคนเช่นกัน อาทิ งานสายตรวจ, ชมส. ธุรการ ป., ยาเสพติด ฯลฯ

(๓) ควรจัด สวป. เวรไว้ ๑ นายสำหรับควบคุมการปฏิบัติในภาพรวม (ทำหน้าที่แทนรอง ผกก.ป. ในช่วงที่ รอง ผกก.ป. ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ อาทิการ ถปภ., ควบคุมสายตรวจ การตั้งด่าน, การควบคุม สั่งการกรณีมีเหตุสำคัญ เป็นต้น)

(๔) สำหรับรอง ผกก.ป. ต้องมาปฏิบัติหน้าที่ทุกวันเพื่อควบคุมอำนวยการสั่งการในภาพรวมของงาน ป. ในฐานะหัวหน้างาน และต้องออกตรวจกำกับดูแล การปฏิบัติในช่วงเวลาที่เหมาะสม และการวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรมของสถานี

การควบคุม ตรวจสอบของ รอง ผกก.ป. สวป. และหัวหน้าสายตรวจแบ่งได้ ดังนี้

๑. ตรวจสอบการออกตรวจตามแผนการตรวจที่กำหนดไว้

๒. เช็คจุด ว.๑๐ โดยหัวหน้าสายตรวจ สวป. และ รอง ผกก.ป.ให้สายตรวจมาพบตามแผนที่จุด ว.๑๐

๓. ตรวจสอบจากตู้แดง ในขณะปฏิบัติหน้าที่ ให้หัวหน้าสายตรวจ สวป. เข้าไปตรวจตู้แดง ว่ามีการตรวจตามแผนหรือไม่

๔. สุ่มตรวจสอบ ว.๑ ของสายตรวจจากวิทยุของสายตรวจว่าแจ้งที่ ว.๔ อยู่ตรงกับความเป็นจริงหรือไม่

การควบคุมตรวจสอบโดยสายตรวจด้วยกันเองหรือกับสายตรวจอื่นๆ การควบคุมลักษณะเช่นนี้ทำได้โดยกำหนดจุดตรวจให้ตำรวจสายตรวจตั้งแต่ ๒ สาย ขึ้นไปมาพบเรียกกันว่า “จุดตรวจสัมพันธ์” การกำหนดจุดตรวจสัมพันธ์นี้ควรพิจารณาถึงความจำเป็น เช่น บริเวณที่มีสถิติคดีอาญาสูง มีการร้องเรียนจากประชาชน

บ่อยๆ หรือต้องการให้ตำรวจสายตรวจไปตรวจเยี่ยมบ่อยเพื่อป้องกันเหตุร้ายต่างๆ เป็นต้น สวป. กำหนด จุดตรวจสัมพันธ์และต้องกำหนดเวลาให้สายตรวจมาพบกันด้วย โดยเขียนไว้ในแผนการตรวจให้เรียบร้อย

<u>การตรวจสัมพันธ์</u>นี้อาจจะเป็นการตรวจสัมพันธ์ระหว่างสายตรวจจักรยานยนต์กับสายตรวจเดินเท้า หรือจักรยานยนต์กับรถยนต์ก็แล้วแต่สภาพพื้นที่ของแต่ละสถานีตำรวจระบบคะแนนนี้ถูกสร้างขึ้นด้วยเป้าหมาย ๒ ประการ คือ

๑. เพื่อเป็นการรักษาระเบียบวินัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและให้ปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระเบียบคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

๒. เพื่อผลในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ระบบคะแนนมี ๒ ทาง คือ

๑. คะแนนบวก ได้แก่ แต่งกายเรียบร้อย ยานพาหนะสะอาด เป็นต้น

๒. คะแนนลบ ได้แก่ ไม่ตรวจตามแผน หลบนอน เป็นต้น

สำหรับสายตรวจที่ทำการจับกุมคดีต่างๆ ได้เป็นคะแนนบวก ซึ่งคะแนนจะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความยากง่ายแห่งคดี เช่น ลักทรัพย์ ๕ คะแนน ปล้นทรัพย์ ๑๐ คะแนน ยาเสพติด ๕ คะแนน คะแนนเหล่านี้ต้องได้รับการกำหนด และประกาศให้สายตรวจรับทราบโดยทั่วกัน

ผู้ใดได้รับคะแนนสูงสุดลำดับที่ ๑ ลำดับที่ ๒ และลำดับที่ ๓ ก็ควรได้รับรางวัลตอบแทนจากผู้บังคับบัญชา ในทางตรงกันข้ามผู้ได้รับคะแนนต่ำ ผู้บังคับบัญชาควรพิจารณาปรับปรุง และกระตุ้นให้ปฏิบัติงานให้ดีขึ้นต่อไป

<u>การปฏิบัติหลังออกตรวจ</u>

“เจ้าหน้าที่สายตรวจ” ก่อนออกเวรจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. กลับมาพร้อมกัน ณ ห้องปฏิบัติการสายตรวจ

๒. รายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ และปัญหาข้อขัดข้อง

๓. ส่งคืนอุปกรณ์ของหลวง

๔. ตรวจสอบภารกิจพิเศษ

๕. ลงลายมือชื่อก่อนออกเวร

“หัวหน้าสายตรวจ” ให้ดำเนินการดังนี้ คือ

๑. ตรวจสอบยอดกำลังสายตรวจ

๒. ตรวจสอบการส่งคืนอุปกรณ์ของหลวง

๓. รวบรวมรายงานและข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับสายตรวจ

๔. สอบถามปัญหา อุปสรรค สรุปผลการปฏิบัติเสนอผู้บังคับบัญชาตามระดับชั้น

๕. ส่งข้อมูลที่จำเป็น หรือภารกิจพิเศษให้กับหัวหน้าสายตรวจผลัดใหม่

สวป. หรือ รอง ผกก.ป. ให้ดำเนินการดังนี้ คือ

๑. ตรวจสอบรายงานต่างๆ เช่น การตั้งจุดตรวจ ว.๔๓ การตรวจตู้ยาม การตรวจ แผนการตรวจ วัสดุอุปกรณ์สายตรวจ เป็นต้น

๒. รวบรวมข้อมูลในการวางแผนทางตรงทางอ้อม

๒.๑ ข้อมูลข่าวสารโดยตรง /การร้องเรียนจากประชาชนทางโทรศัพท์ จดหมาย/ จากสายตรวจ หรือผู้ต้องหา

๒.๒ ข้อมูลข่าวสารโดยทางอ้อม จากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โซเชียลเน็ตเวิร์ค (สังคมออนไลน์)

๒. การจัดตั้งตู้ยาม จุดรับแจ้งเหตุ จุดสกัดจับ ที่พักสายตรวจ สายตรวจตำบล

๑. ตู้ยาม

๑.๑ สถานที่ตั้งอยู่ในย่านชุมชน หรือแหล่งที่เกิดอาชญากรรมสูง

๑.๒ มีอุปกรณ์เครื่องมือครบครัน

๑.๓ การปฏิบัติของตำรวจประจำตู้ยาม ได้กำหนดไว้ในระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ข้อ ๖ - ๑๑

๑.๔ การจัดตั้งตู้ยามต้องขออนุมัติจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑.๕ จัดเจ้าหน้าที่ประจำ ๒๔ ชั่วโมง

๑.๖ ตำรวจประจำตู้ยามต้องจัดตู้ยามให้สะอาด สามารถมองเห็นได้จากภายนอก

๒. จุดรับแจ้งเหตุ

๒.๑ สถานที่ตั้งเช่นเดียวกับตู้ยาม หรือจัดตั้งภายในงานเทศกาล

๒.๒ ภารกิจเพื่อรับแจ้งเหตุด่วน เหตุร้าย และเข้าระงับเหตุมิให้ลุกลาม

๒.๓ จัดตั้งเป็นครั้งคราวในงานเทศกาล

๓. จุดสกัดจับ

๓.๑ สถานที่ตั้งบริเวณถนนใหญ่ / ทางร่วมทางแยก

๓.๒ ภารกิจเพื่อสังเกตการณ์บุคคล / ยานพาหนะที่ผิดปกติ หรือคนร้ายที่กำลังหลบหนี

๓.๓ ตั้งในจุดที่สามารถตรวจการณ์ได้ดี และควบคุมยานพาหนะได้ดี

๔. สายตรวจตำบล / ที่พักสายตรวจ

๔.๑ ตั้งในชุมชนซึ่งมีระยะทางห่างจากสถานีตำรวจ

๔.๒ ภารกิจเช่นเดียวกับตู้ยาม

๔.๓ จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำ ๒๔ ชั่วโมง

การตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ และจุดสกัด

การปฏิบัติกรณีการตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ จุดสกัด ต้องถือปฏิบัติตามหนังสือกรมตำรวจ ที่ ๐๐๒๕.๒๓/๓๗๗๙ ลง ๑๓ มี.ค.๒๕๔๐ เรื่อง มาตรการการตั้งด่าน จุดตรวจ และจุดสกัด

๑. ด่านตรวจ กรณีระบุสถานที่ไว้ชัดเจนเป็นการถาวร ต้องได้รับอนุมัติจาก ครม.หรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง หรือ กอ.รมน. แล้วแต่กรณี

๒. จุดตรวจ กรณีปกติเป็นการชั่วคราวไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง ต้องได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาชั้นผบก.ขึ้นไป

๓. จุดสกัด กรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนเป็นการชั่วคราว และจะต้องยุบเลิกเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจดังกล่าว ต้องได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ระดับหัวหน้าสถานี หรือผู้รักษาการแทนขึ้นไป

๓. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและการประเมินผลงานป้องกันปราบปราม

๓.๑ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารงานสายตรวจ

การบริหารงานสายตรวจ เป็นเรื่องของการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับคนหรือตำรวจสายตรวจ ไม่ใช่เครื่องจักร มีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึกรับผิดชอบรู้ร้อนรู้หนาว มีความขยัน ขี้เกียจ ความกระตือรือร้น แตกต่างกันไปทั้งในแต่ละคน และในแต่ละสภาพแวดล้อม ดังนั้นปัจจัยคนนี้จึงเป็นปัญหาใหญ่สำหรับ ผู้บริหารงานทุกชนิด ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารงานสายตรวจโดยส่วนใหญ่เป็นการมุ่งในการแก้ปัญหา ที่เกี่ยวข้องกับการใช้คนให้ทำงานตามหลักการที่เราได้วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ผู้บริหารงานสายตรวจควรคำนึงถึงมีดังนี้

๑. การสร้างขวัญกำลังใจ และการให้สวัสดิการที่เหมาะสม ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องให้ ความสนใจและดูแลสวัสดิการของสายตรวจให้มากเป็นพิเศษ อะไรก็ตามที่เป็นสิทธิอันพึงมีพึงได้ของสายตรวจ ผู้บริหารควรดูแล เร่งรัด ปกป้อง และขวนขวายมาให้ทันต่อเหตุการณ์ตามจำเป็น สวัสดิการบางอย่างสามารถเป็นสิ่งบำรุงขวัญกำลังใจ และอยู่นอกเหนือจากทางราชการจัดให้ ผู้บริหารที่ดีก็จำเป็นต้องหาทางจัดให้มี หรือให้มีการช่วยเหลือทุกวิถีทางที่ชอบ อาทิเช่น โครงการอาหารกลางวัน โครงการจัดหาทุนการศึกษาให้ บุตร-ธิดา โครงการประกันชีวิตแก่สายตรวจ โครงการกองทุนเงินกู้ โครงการจัดหาอาชีพให้ตำรวจและครอบครัว เป็นต้น ซึ่งเน้นให้ตำรวจมีขวัญ กำลังใจดี ตั้งใจทำงาน

๒. รางวัลและการลงโทษ การให้รางวัลและการลงโทษ เป็นมาตรฐานหนึ่งที่ใช้ในการควบคุมพฤติกรรมของสายตรวจ ให้อยู่ในกรอบระเบียบวินัยที่ดีไม่ออกนอกลู่นอกทางเมื่อสายตรวจทำงานได้ดี มีพฤติกรรมดีสมควรได้รับรางวัลหรือคำชมเชยก็เป็นหน้าที่ผู้บริหารต้องจัดรางวัลให้โดยไม่ละเลย การให้รางวัลตอบแทนเป็นสิ่งของ การให้ความดีความชอบ โดยมีหลักการว่า ถ้าเป็นการให้รางวัลจำเป็นต้องให้ต่อสาธารณะหรือต่อหน้าผู้อื่น เพราะจะทำให้เกิดผลคือ ผู้ได้รับเกิดความภูมิใจ และเป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้อื่นให้ประพฤติปฏิบัติให้ดีบ้าง เพื่อจะได้มีโอกาสได้รับรางวัลเช่นกันในโอกาสต่อไป

เมื่อสายตรวจมีพฤติกรรมไม่ดี ส่อไปในทางกระทำผิด ผู้บริหารที่ดีต้องมาตักเตือนลงโทษโดยไม่ละเลย มีหลักอยู่ว่าการลงโทษต้องมีเสมอสำหรับผู้กระทำผิดและควรเรียกมาตักเตือนลงโทษในที่มิดชิด

เพื่อป้องกันการอับอายและเปิดโอกาสให้ได้แก้ตัวอีกครั้ง การลงโทษนี้ผู้บริหารบางนายมีความรู้สึกว่าจะทำให้ลูกน้องโกรธเกลียด จะมักละเลย แต่เทคนิคในการลงโทษแล้วไม่ให้ลูกน้องโกรธเกลียดย่อมทำได้โดยถือหลักว่าลงโทษอย่างมีเหตุผล ไม่กลั่นแกล้ง ไม่ดุด่าอย่างหยาบคาย ลงโทษอย่างเหมาะสม โดยมีจุดหมายให้ทราบว่าทำผิดอะไร และต้องปรับปรุงตัวอย่างไร ลงโทษโดยปราศจากอคติและผลประโยชน์หรือเรื่องส่วนตัวแอบแฝงจะทำให้การลงโทษเช่นนี้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานสายตรวจเป็นอย่างมาก

๓. ความชัดเจนของการสั่งการหรือคำสั่ง จำเป็นต้องทำความเข้าใจและประชุมชี้แจง ให้ผู้ปฏิบัติได้รับรู้และเข้าใจอย่างถ่องแท้ เมื่อผู้ปฏิบัติเข้าใจในคำสั่ง เขาก็สามารถออกไปทำงานได้ตรงตามเป้าหมายและภารกิจที่ได้รับมอบไป

๔. การให้ผู้ปฏิบัติมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีปฏิบัติบางเรื่อง การทำงานแบบนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นการทำงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งระบบราชการตำรวจโดยเฉพาะงานสายตรวจมักอยู่กับระบบเก่า คือ ผู้รับปฏิบัติต้องรับคำสั่งอย่างเดียว (Top Down) ไม่ว่าสั่งมาอย่างไรต้องไปทำให้ได้ แต่ในความเป็นจริงคำสั่งของผู้บริหารก่อให้เกิดอุปสรรคและปัญหาต่อการปฏิบัติเป็นอย่างมาก และบางเรื่องไม่อาจทำได้จึงทำให้การดำเนินการไม่เป็นผล และไม่เป็นรูปธรรม ผู้บริหารเองก็อาจไม่ทราบเพราะปัญหาไปอยู่กับผู้ปฏิบัติ หากได้เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติหรือตำรวจสายตรวจเองได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการกำหนดวิธีการปฏิบัติบางเรื่องก็จะช่วยแก้ไขจุดอ่อนของ Top Down ไปได้มาก การให้ผู้ปฏิบัติเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดเช่นนี้ นอกจากจะก่อให้เกิดผลต่อประสิทธิภาพของการทำงานแล้วยังทำให้ผู้ปฏิบัติมีความรู้สึกเต็มใจต่อการปฏิบัติ

๕. การเพิ่มขีดความสามารถในการตัดสินใจ เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ เพราะการทำงาน ของสายตรวจเป็นไปในลักษณะของงานเฉพาะทีมเฉพาะตัว เป็นงานที่ต้องใช้ความคิดและการตัดสินใจภายใต้การจำกัดด้วยเวลา และข้อมูล ณ จุดเกิดเหตุ สายตรวจแทบจะไม่มีเวลาคิดเขาต้องรีบตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่งและบรรเทาเหตุร้ายเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อจับกุมต่อสู้กับผู้ร้าย แต่ผลที่ตามมาหลังจากการตัดสินใจ ของสายตรวจนั้น เกิดผลมหาศาล บางครั้งเป็นเรื่องของความเป็นความตายของสายตรวจเอง ผู้เกี่ยวข้องหรือคนร้าย จะเห็นว่าสายตรวจมีเวลาเพียงเสี้ยววินาทีในการปฏิบัติงานต่างๆ กรณีเช่นนี้ผู้บริหารควรหันมาให้ความสนใจและพัฒนาปรับปรุงขีดความสามารถในการตัดสินใจของสายตรวจต่อกรณีเหตุเฉพาะหน้าต่างๆ การฝึกหัดการตัดสินใจต่อการเผชิญเหตุเฉพาะหน้านั้น เป็นวิธีการพัฒนาบุคคลของสายตรวจ การฝึกให้ตำรวจได้รู้จักใช้ความคิดแก้ปัญหาหรือหาวิธีดำเนินการกับเหตุการณ์เฉพาะหน้าต่างๆ ถ้าเขาไปอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้หนทางที่ดีที่สุดเขาควรจะทำได้เป็นอย่างไรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นหากไปประสบเหตุ ในพื้นที่ ก็สามารถนำเอาแนวคิดเหล่านี้ไปช่วยในการตัดสินใจปฏิบัติ ณ จุดเกิดเหตุได้ดีกว่า การไม่เคยมีประสบการณ์ทางความคิดเช่นนี้มาก่อน ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารงานสายตรวจดังที่กล่าวมาแล้ว ย่อมเป็นส่วนประกอบอันสำคัญและเป็นสิ่งที่ผู้บริหารงานสายตรวจต้องให้ความสนใจและนำไปพิจารณา นำไปใช้ควบคู่ไปกับหลักการบริหารโดยทั่วไป เพื่อให้การบริหารประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

๓.๒ การประเมินผลงานป้องกันปราบปราม

การปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เป็นการปฏิบัติหน้าที่เชิงรุกในภาคสนามของข้าราชการตำรวจ ภารกิจในการปฏิบัติเป็นไปตามกิจกรรมและหรือแผนการตรวจของแต่ละท้องที่สถานีตำรวจ ซึ่งจากสภาพความเป็นจริงที่ผลการปฏิบัติในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม มีผลการปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรม เช่น ตรวจจับผู้กระทำความผิดแต่ผลการปฏิบัติส่วนหนึ่งไม่สามารถนับว่าเป็นชิ้นงานได้ เช่น เมื่อตรวจตราแล้วไม่มีคดีเกิดขึ้น แต่ไม่สามารถนำสิ่งที่ปฏิบัติมาประเมินผลงานเป็นชิ้นงานได้ ดังนั้น การวัดหรือประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจึงสามารถแยกผลการปฏิบัติ ดังนี้

๑. การปฏิบัติหน้าที่เป็นชิ้นงาน เช่นการเข้าไประงับเหตุจับกุมผู้กระทำความผิด การช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อนโดยมีผลการปฏิบัติที่สามารถนับเป็นจำนวนได้

๒. การปฏิบัติตามแผนการตรวจได้ถูกต้องครบถ้วนมีหลักฐานรองรับ ซึ่งได้ปฏิบัติตามรอบ ในห้วงระยะเวลาที่ทำหน้าที่ โดยสามารถตรวจสอบได้จากเอกสารหลักฐานเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ

๓. การปฏิบัติหน้าที่ซึ่งไม่สามารถนำชิ้นงานมานำเสนอได้ จากผลการตรวจปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น เมื่อได้ทำหน้าที่ตรวจไปแล้วไม่มีคดีเกิดขึ้นหรือไม่มีเหตุการณ์ใดๆ ให้ระงับเหตุ ถือได้ว่าเป็นความสำเร็จของการปฏิบัติหน้าที่ในระดับหนึ่งซึ่งจำเป็นจะต้องประเมินผลการปฏิบัติในเชิงเปรียบเทียบในห้วงระยะเวลาเดียวกันควรเป็นรายเดือนหรือรายสัปดาห์แล้วแต่กำหนด

แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจากการปฏิบัติราชการของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจนั้น ถือได้ว่ามิใช่เป็นการประเมินผลการทำงานของเจ้าหน้าที่สายตรวจเพียงฝ่ายเดียว เมื่อมีการวิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัตินำไปสู่การปรับแผนการตรวจในครั้งต่อไป ผลของการประเมินจะมาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกหน้าที่ รวมทั้งภาคประชาชน อาสาสมัครต่างๆ ซึ่งเป็นการวัดทั้งระบบในสถานีตำรวจ

ดังนั้น การวัดผลการปฏิบัติสามารถแยกพิจารณาในส่วนที่สำคัญได้ ดังนี้

๑. ประสิทธิภาพในการระงับเหตุ

๒. ผลการจับกุมคดีที่เกิดขึ้นในพื้นที่เขตตรวจ

๓. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามแผนเผชิญเหตุ และการสกัดจับ

๔. การปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานให้เหมาะสมและทันต่อสภาวการณ์ปัจจุบัน

๕. การให้ความร่วมมือของภาคประชาชนทั้งคุณภาพและปริมาณ เช่น จำนวนอาสาสมัคร ที่เพิ่มขึ้น และจำนวนครั้งในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด และผลการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้จาการปฏิบัติงานร่วมกัน

๖. ความหวาดกลัวต่ออาชญากรรมในพื้นที่ของประชาชนลดลง

๗. สถิติการก่ออาชญากรรมลดลง และไม่มีการก่อเหตุลักษณะเดิมซ้ำอีก

๘. ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นต่อประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๙. ทำให้ผู้กระทำผิดเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

๑๐. ชุมชนมีความรู้สึกปลอดภัยและพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๔. อาชญากรรมพิเศษ ๗ ด้าน

๔.๑ งานปราบปรามการลักลอบตัดไม่ทำลายป่า ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ปทส.)

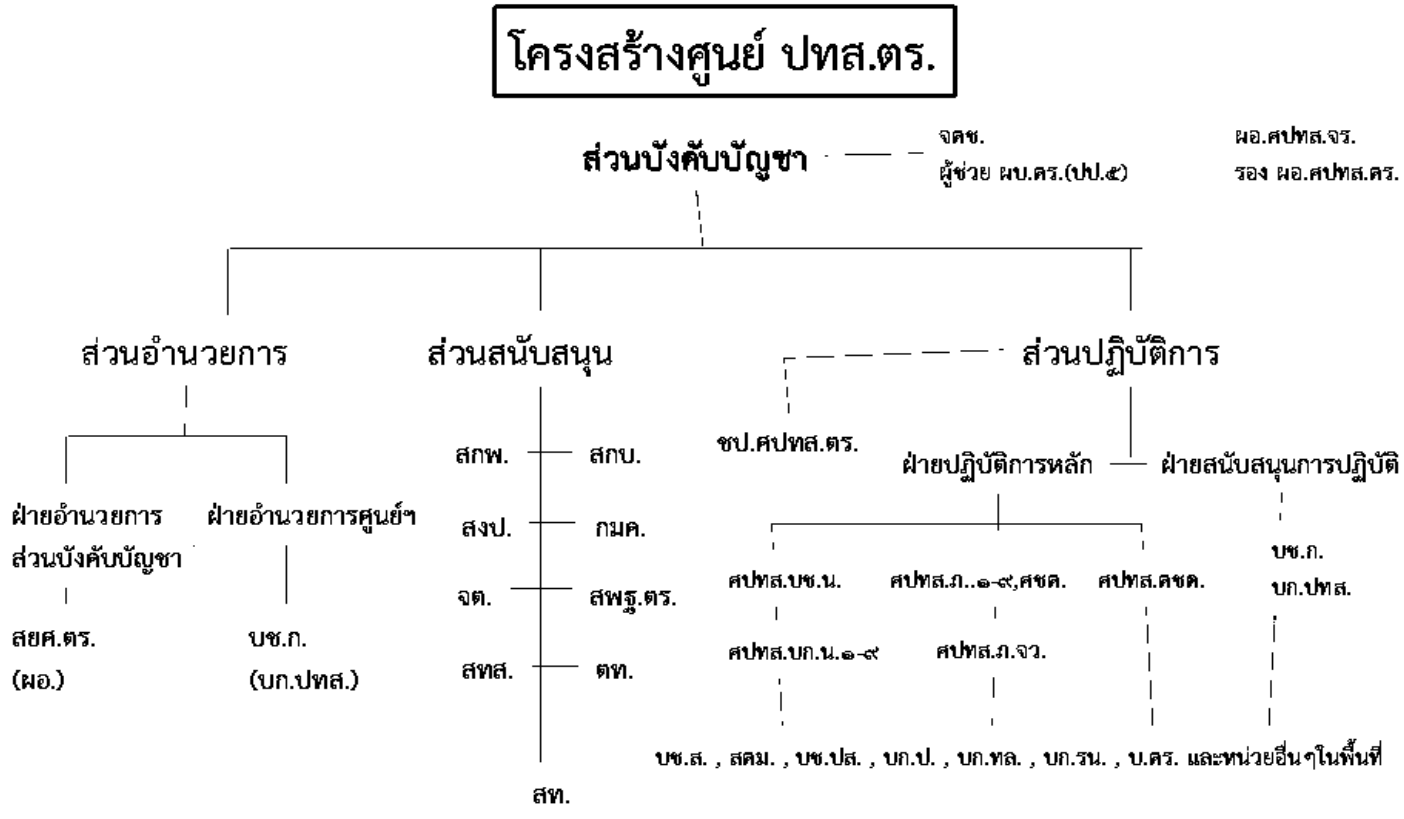

งานปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (ปทส.)

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. กองกำกับการ ๑ รับผิดชอบ กรุงเทพมหานคร

๒. กองกำกับการ ๒ รับผิดชอบ ตำรวจภูธรภาค ๑ และ ภาค ๒

๓. กองกำกับการ ๓ รับผิดชอบ ตำรวจภูธรภาค ๓ และ ภาค ๔

๔. กองกำกับการ ๔ รับผิดชอบ ตำรวจภูธรภาค ๕ และ ภาค ๖

๕. กองกำกับการ ๕ รับผิดชอบ ตำรวจภูธรภาค ๗ และ ภาค ๘

๖. กองกำกับการ ๖ รับผิดชอบ ตำรวจภูธรภาค ๙ และ ศชต.

๗. กลุ่มงานสอบสวน รับผิดชอบ ทั่วราชอาณาจักร

แนวทางในการปฏิบัติที่ ตร. สั่งการ

๑. ให้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ ปทส. ในแต่ละภาค จังหวัด

๒. ให้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์และประเภทของการกระทำความผิด กลุ่มบุคคล บุคคลที่มีพฤติการณ์กระทำผิด เส้นทางลำเลียงและที่พัก แหล่งจำหน่าย

๓. ให้บันทึกข้อมูลการจับกุมทุกครั้งในระบบ POLIS ภายใน ๒๔ ชม.หลังจับกุม

๔. สร้างเครือข่ายและความร่วมมือภาคประชาชนในการแจ้งเบาะแส

๕. กำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ให้เข้าไปมีผลประโยชน์และมีส่วนพัวพันในการกระทำผิด

๖. ให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกหน่วย

๗. คดีลักลอบ “ค้างาช้าง” หากมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปพัวพัน ให้ขยายผลและสืบสวนถึงเครือข่ายผู้กระทำผิดด้วย

๘. กรณีการจับกุม “ไม้พะยูง” ให้มีการรายงานสถิติคดีเปรียบเทียบระหว่างปี จำนวนคดี ผู้ต้องหา มูลค่าความเสียหาย เส้นทาง แหล่งพักไม้ กลุ่มขบวนการที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และ สิ่งแวดล้อม

๒. กฎหมายที่ดิน

๓. กฎหมายที่อยู่อาศัย และการพัฒนาเมือง

๔. กฎหมายการขุดดินและถมที่ดิน

๕. กฎหมายการจัดสรรที่ดิน

๖. กฎหมายเกี่ยวกับการชลประทาน

๗. กฎหมายเกี่ยวกับผังเมือง การควบคุมอาหาร การพัฒนาที่ดิน

๔.๒ งานปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ (ปจร.)

ศูนย์ปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ (ศปจร.ตร)

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๖๕๔/๒๕๕๖

ผู้อำนวยการ	พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
ฝ่ายเลขานุการ	กองบังคับการสืบสวนสอบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล
สถานที่ตั้ง	กองบังคับการสืบสวนสอบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล
	เลขที่ ๗๑/๑ ชั้น ๔ อาคาร ๒ แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กทม.
	โทร ๐๒-๓๕๔๕๒๔๙

การรับแจ้งเหตุ

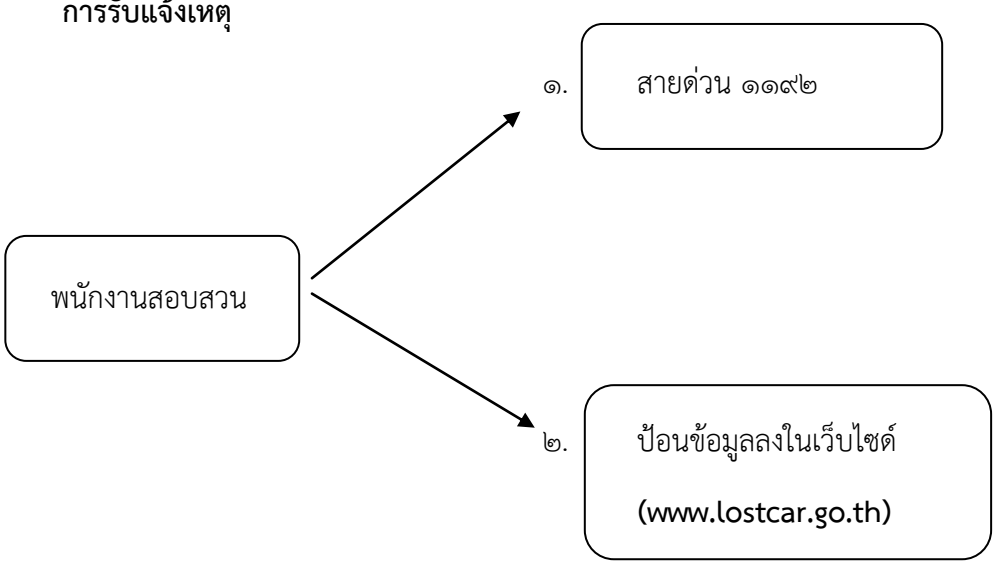

<u>อำนาจหน้าที่ (ศปจร.ตร)</u>

๑. ควบคุมกำกับดูแล ให้ปฏิบัติตามแผน การโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

๒. บริหาร กำกับ ควบคุม สั่งการ เร่งรัด ตรวจสอบติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานของหน่วยปฏิบัติ

๓. กำหนดแนวทาง ประสานงาน การปฏิบัติด้านการข่าว และการปราบปราม ระหว่างหน่วยงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน

๔. วางระบบการข่าวและระบบฐานข้อมูล ในงานปราบปรามของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๕. วางแผนงบประมาณ ให้ความเห็นชอบ คำของบประมาณ และอนุมัติแผนการใช้งบประมาณ

๖. แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะทำงาน ชุดปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในฝ่ายต่างๆมาปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ฯ โดยให้มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่ชัดเจน และปฏิบัติงานอื่นใด ตามที่ ผบ.ตร. มอบหมาย

โครงสร้าง (ศปจร.ตร.)

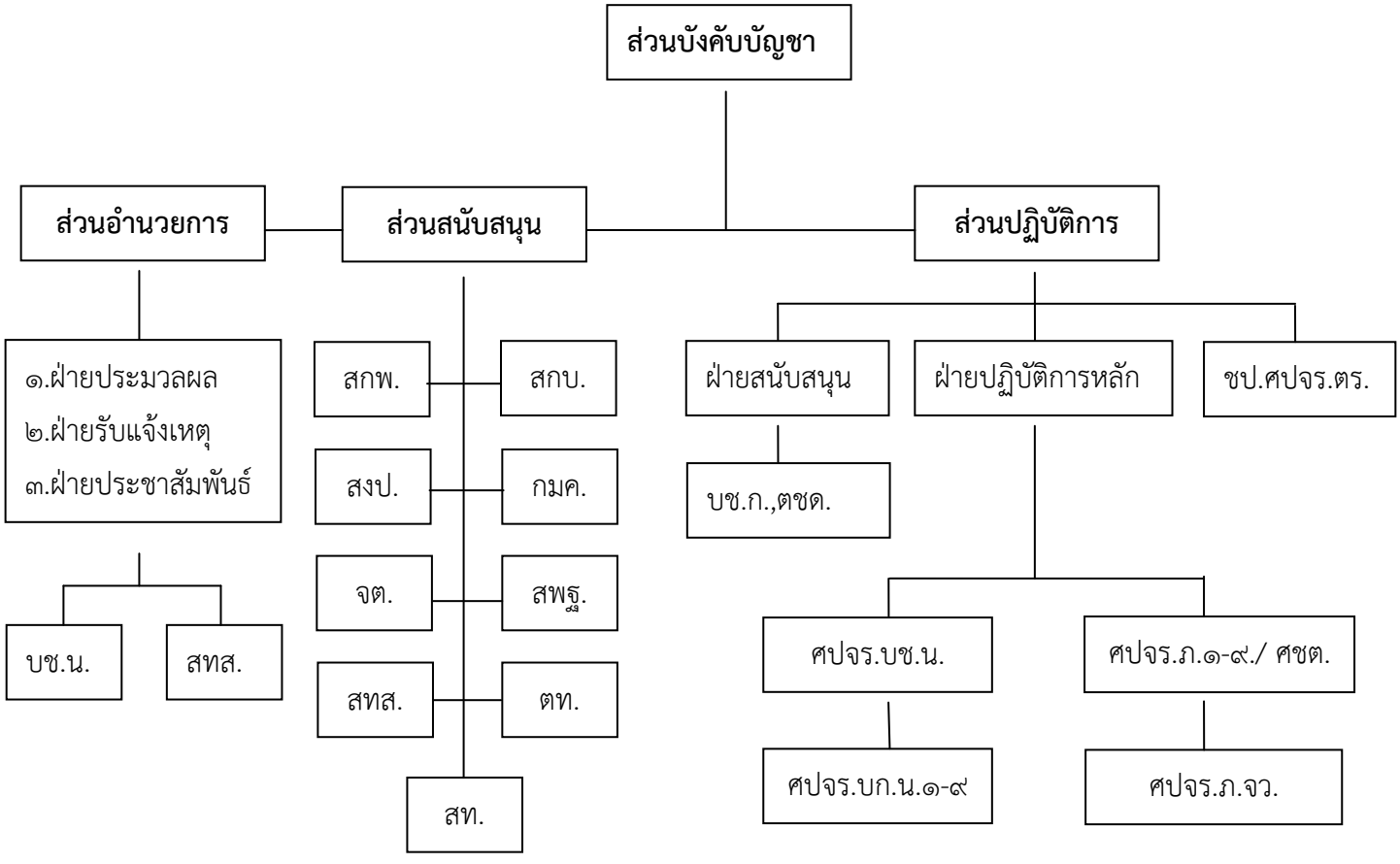

๔.๓ งานปราบปรามการโจรกรรมทรัพย์สินทางน้ำ (ปสน.)

ศูนย์ปราบปรามการโจรกรรมสินค้าทางน้ำ (ศปสน.ตร.)

พล.ต.อ.รชต เย็นทรวง ผอ.ศปสน.ตร. ทำหน้าที่ในการบริหาร กำกับ ควบคุม สั่งการ สืบสวน ปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับ การโจรกรรมสินค้าทางน้ำ และเกี่ยวเนื่องกับการโจรกรรมสินค้าทางน้ำ ตลอดจนการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบขนสินค้าหลบหนีภาษี

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ “ผู้ใดลักทรัพย์

(๑) ในเวลากลางคืน

(๒) ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ การระเบิดอุทกภัยหรือในที่หรือบริเวณที่มี อุบัติเหตุ เหตุทุกข์ภัยแก่รถไฟ หรือยานพาหนะอื่นที่ประชาชนโดยสาร หรือภัยพิบัติอื่นทำนอง เดียวกันหรืออาศัยโอกาสที่มีเหตุเช่นว่านั้น หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภยันตรายใด ๆ

(๓) โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์หรือ โดยผ่านสิ่งเช่นว่านั้น เข้าไป

(๔) โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า หรือเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้

(๕) โดยแปลงตัวหรือปลอมตัวเป็นผู้อื่น มอบหน้าหรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็น หรือจำหน้าได้

(๖) โดยลวงว่าเป็นเจ้าพนักงาน

(๗) โดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป

(๘) ในเคหสถาน สถานที่ราชการหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้ บริการสาธารณที่ตนได้เข้า ไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้น ๆ

(๙) ในสถานที่บูชาสาธารณ สถานีรถไฟ ท่าอากาศยานที่จอดรถหรือเรือสาธารณ สาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้า หรือในยวดยานสาธารณ

(๑๐) ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์

(๑๑) ที่เป็นของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง

(๑๒) ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์สัตว์หรือเครื่องมืออันมี ไว้สำหรับประกอบกสิกรรมหรือได้มาจากการกสิกรรมนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราดังกล่าวแล้วตั้งแต่สองอนุมาตราขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ถ้าความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำต่อทรัพย์ที่เป็นโคกระบือ เครื่องกล หรือเครื่องจักร ที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับ ตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้ากระทำความผิดดังกล่าวในมาตรานี้ เป็นการกระทำโดยความจำใจหรือความยากจนเหลือทนทานและทรัพย์นั้นมีราคาเล็กน้อยศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔”

พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ.๒๕๔๙

มาตรา ๒๗ “ผู้ใดหรือพาของที่ยังมิได้เสียค่าภาษี หรือของต้องจำกัด หรือของต้องห้าม หรือที่ยังมิได้ผ่านศุลกากรโดยถูกต้องเข้ามาในพระราชอาณาจักรสยามก็ดี หรือส่ง หรือพาของเช่นว่านี้ออกไปนอกพระราชอาณาจักรก็ดี หรือช่วยเหลือด้วยประการใด ๆ ในการนำของเช่นว่านี้เข้ามา หรือส่งออกไปก็ดีหรือย้ายถอนไป หรือช่วยเหลือให้ย้ายถอนไปซึ่งของดังกล่าวนั้นจากเรือกำปั่นท่าเทียบเรือ โรงเก็บสินค้า คลังสินค้าที่มั่นคง หรือโรงเก็บของ โดยไม่ได้รับอนุญาตก็ดี หรือให้ที่อาศัยเก็บ หรือเก็บ หรือซ่อนของเช่นว่านี้ หรือยอมหรือจัดให้ผู้อื่นทำการเช่นว่านั้นก็ดี หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการขนหรือย้ายถอน หรือกระทำอย่างใดแก่ของเช่นว่านั้นก็ดี หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียค่าภาษีศุลกากร หรือในการหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงบทกฎหมายและข้อจำกัดใด ๆ อันเกี่ยวแก่การนำของเข้าส่งของออก ขนของขึ้น เก็บของในคลังสินค้า และการส่งมอบของโดยเจตนาจะฉ้อค่าภาษีของรัฐบาล ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จะต้องเสียสำหรับของนั้น ๆ ก็ดี หรือหลีกเลี่ยงข้อห้าม หรือข้อจำกัด อันเกี่ยวแก่ของนั้นก็ดีสำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ ให้ปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับทั้งจำ”

มาตรา ๒๗ ทวิ “ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งของอันตนรู้ว่าเป็นของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลีกเลี่ยงอากรข้อห้ามหรือข้อจำกัด มีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ”

แผนประทุษกรรม

รูปแบบและวิธีการกระทำผิดของกลุ่มคนร้ายที่ทำการโจรกรรมสินค้าทางน้ำ มีดังต่อไปนี้

๑. การทำลายบรรจุภัณฑ์ คือ กรณีที่ในระหว่างการลำเลียงสินค้าจากคลังสินค้าโดยเรือโป๊ะ (Lighter)เดินทางไปส่งมอบขึ้นเรือใหญ่ (Motor Vessel) จะมีการลักลอบทำลายบรรจุภัณฑ์ เช่น เจาะกระสอบข้าวสาร แล้วนำข้าวสารออกมาประมาณกระสอบละ ๑ - ๒ กก. หรือการตัดสายสาแหรกรัดกระสอบ (Sling) ข้าวสารหรือน้ำตาลทราย แล้วลักลอบนำบางกระสอบออกไปจากสาแหรก การเจาะกระสอบ แล้วลักลอบนำสินค้าไป หากผู้ตรวจนับสินค้าไม่สังเกต ก็จะรับสินค้าไป และจะทำให้ผู้ซื้อต่างประเทศ ได้สินค้าไม่ครบตามน้ำหนักของแต่ละกระสอบ การตัดสายสาแหรก (Sling) แล้วลักเอาสินค้าออกจากสาแหรก หากผู้ตรวจนับไม่สังเกต ก็จะรับสินค้าไป(การตรวจนับแบบนี้จะไม่นับรายกระสอบแต่จะนับ ทีละสาแหรก) ทำให้เมื่อถึงต่างประเทศ สินค้าไม่ครบถ้วนตามจำนวนที่ตกลงซื้อขายกัน

๒. การลักลอบนำสินค้าออกขาย คือ กรณีที่สหรั่ง (Sailor) หรือผู้ควบคุมเรือ แอบลักลอบ นำสินค้าออกขายให้กับคนร้ายในระหว่างการลำเลียงสินค้าจากคลังสินค้าเดินทางไปส่งมอบขึ้นเรือใหญ่ และเมื่อมีการตรวจนับขึ้นเรือใหญ่ หากพบว่าสินค้าไม่ครบจำนวน สหรั่งก็จะปฏิเสธว่าไม่ได้ทำการลักสินค้า ดังกล่าวแต่ไม่ทราบว่าหายไปอย่างไร มีบางกรณีพยามติดสินบนผู้ตรวจนับให้ลงการตรวจนับ ว่าครบจำนวน หรือมีบางกรณีจะมีการข่มขู่ผู้ตรวจนับสินค้า

๓. การใช้กำลังประทุษร้าย คือ กรณีที่เมื่อเรือโป๊ะบรรทุกสินค้าเดินทางผ่านพื้นที่เปลี่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลากลางคืน จะมีกลุ่มคนร้ายนำเรือเร็ว เข้าเทียบเรือโป๊ะ แล้วนำกลุ่มคนร้ายขึ้นไปบนเรือทำการขนสินค้าลงเรือเร็ว แล้วหลบหนีไป และในระหว่างการโจรกรรมนั้น หากสรั่งเรือทราบเหตุ ก็จะมีการขมขู่หรือใช้อาวุธในการข่มขู่

๔. การทำเป็นขบวนการ คือ กรณีที่มีผู้ร่วมกันกระทำผิดหลายฝ่าย เริ่มตั้งแต่หัวหน้ากลุ่มคนร้าย ที่มีความชำนาญในการโจรกรรมและทราบข้อมูลการขนส่งสินค้าเที่ยวนั้นๆ ว่าเป็นสินค้าประเภทใด ขนส่ง จากคลังสินค้าไหน ไปส่งขึ้นเรือใหญ่ชื่ออะไร บริเวณใด ใครเป็นสหรั่งเรือ ใครเป็นผู้ตรวจนับสินค้า และสินค้าเที่ยวนี้หากโจรกรรมได้มาแล้วจะนำไปจำหน่ายที่ใด เมื่อทราบข้อมูลดังกล่าวแล้วก็จะคาดการณ์ถึง ความเป็นไปได้ที่จะทำการโจรกรรม และจะโจรกรรมบริเวณใด เจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่นั้นเป็นหน่วยใดบ้างและจะออกตรวจเวลานั้นหรือไม่ หัวหน้ากลุ่มคนร้ายจะติดต่อกับสหรั่งเรือและผู้ตรวจนับสินค้า ที่เรือใหญ่ หากตกลงราคาและผลประโยชน์กันได้กลุ่มคนร้ายก็จะนำเรือเข้าเทียบเรือโป๊ะที่ขนสินค้านั้นๆ ในระหว่างเส้นทางการ

ขนส่ง แล้วนำคนงานขนสินค้าลงเรือไปขายให้กับแหล่งรับซื้อ(ของโจร) เมื่อมีการ ขนสินค้าขึ้นเรือใหญ่ผู้ตรวจนับสินค้าก็จะลงบันทึกการตรวจนับว่าครบตามจำนวน ซึ่งการกระทำผิดในลักษณะนี้ จะทำการโจรกรรมครั้งละมากๆ เป็น ๑๐๐ กระสอบขึ้นไป เมื่อสินค้าไปถึงต่างประเทศก็จะพบว่าสินค้าที่ซื้อจากประเทศไทย มีการขาดหายเป็นจำนวนมาก

๔.๔ งานปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง (ปนม.)

การปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

มติคณะรัฐมนตรี ๒๒ ก.พ. ๒๕๔๓ ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี ๕ ม.ค. ๓๙ และมอบหมายให้ ศปนม.ตร. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางแทนกองทัพเรือ

ผบ.ตร. อนุมัติการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงเปลี่ยนแปลงไป มีอำนาจปรับโครงสร้างและอัตรากำลังได้ตามความเหมาะสม

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พ.ร.บ.ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. พ.ร.บ.การค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓

๓. พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

๔. พ.ร.บ.มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑

๕. พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

๖. พ.ร.บ.มาตรา ชั่ง ตวง วัด พ.ศ. ๒๕๔๒

๗. พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔

๘. พ.ร.บ.ว่าด้วยสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒

๙. พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. ๒๔๘๙

๑๐. พ.ร.บ.สรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗

๑๑. พ.ร.บ.แก้ไขและป้องกันภาวะขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๑๖

๑๒. ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธ.ค. ๒๕๑๔

ข้อควรปฏิบัติในการจับกุม

๑. ให้บันทึกเฉพาะของกลางที่สามารถตรวจยึดจับกุมได้จริงตามกฎหมาย เนื่องจากบางความผิดไม่มีอำนาจในการยึดน้ำมันหรือก๊าซเป็นของกลางได้ เช่น ข้อหาเป็นผู้ได้รับอนญาต เป็นผู้ประกอบกิจการก๊าซใช้พนักงานไม่ผ่านการฝึกอบรม ปว. ฉบับที่ ๒๘ ข้อ ๖ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๔ ข้อ ๘๑ หรือข้อหา ไม่แสดงใบอนุญาตไว้ในที่กำหนดเป็นต้น

๒. ให้รายงานเข้าฐานข้อมูลศูนย์ ปนม.ตร. ภายใน ๒๔ ชม. พร้อมแนบสำเนาบันทึกการจับกุมและรายงานผลคดีมาให้ทุกครั้ง

๓. ให้มีการนำน้ำมันที่ยึดส่งตรวจพิสูจน์หลักฐานทุกครั้ง เพื่อให้สามารถแจ้งข้อหาที่มีโทษสูงขึ้นได้ เช่น การปลอมปนน้ำมัน การจำหน่ายน้ำมันที่ไม่มีคุณภาพ ตาม พ.ร.บ.การค้าน้ำมันฯ

๔.๕ งานปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา (ปลป.)

การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

ลักษณะทั่วไปของทรัพย์สินทางปัญญา

ความหมายของทรัพย์สินทางปัญญา

- ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสิทธิทางกฎหมายที่มีอยู่เหนือผลงานการสร้างสรรค์ทางปัญญาของบุคคล ลักษณะที่สำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา

- ผู้ทรงสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญามีสิทธิ์ที่จะหวงกันมิให้ผู้อื่นมาใช้ผลงานทางปัญญาที่ตนได้สร้างสรรค์หรือพัฒนาขึ้น "สิทธิแต่ผู้เดียว"

- สิทธิเด็ดขาด เป็นสิทธิในทางปฏิเสธหรือนิเสธสิทธิ์ ผู้ทรงสิทธิมีสิทธิห้ามมิให้ผู้อื่นใช้สิทธิที่ตนมีอยู่ตามกฎหมายลักษณะที่สำคัญของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

- ตามปกติสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลักษณะเฉพาะ โดยหลักแล้วไม่อยู่ภายใต้บังคับของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เว้นแต่ในบางกรณีที่กฎหมาย ทรัพย์สินทางปัญญานั้นไม่มีบัญญัติไว้โดยเฉพาะ หากนำบทบัญญัติใน ป.พ.พ.มาบังคับใช้โดยอนุโลมในฐานะ ที่เป็นกฎหมายใกล้เคียงกันอย่างยิ่ง

- สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญามีลักษณะเป็นทรัพย์สิทธิอย่างหนึ่ง (แต่ไม่อยู่ในบังคับของบรรพ ๔ แห่ง ป.พ.พ.) เจ้าของสิทธิย่อมมีสิทธิจำหน่ายจ่ายโอนหรือทำให้เกิดภาระติดพันใดๆ ก็ได้ ยกเว้นสิทธิ บางประเภท เช่น ธรรมสิทธิ์ เป็นต้น

ทรัพย์สินทางปัญญาต้อง<u>เป็นผลงานทางปัญญาของบุคคลสิ่งใดที่จะถือว่าเป็นทรัพย์สินทางปัญญาต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขต่อไปนี้</u>

- เป็นสิ่งที่กฎหมายรับรองว่าเป็นทรัพย์สินทางปัญญา

- เป็นสิ่งที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

- แม้เป็นสิ่งที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแล้วก็ต้องอยู่ในระหว่างอายุการคุ้มครอง

* โดยหลักแล้วสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้มาหรือได้รับการรับรองโดยกฎหมายของประเทศใดก็จะได้รับความคุ้มครองเฉพาะในเขตดินแดนของประเทศนั้นเท่านั้น เว้นแต่ระบบการคุ้มครองระหว่างประเทศ และมีกฎหมายภายในรองรับ

ความแตกต่างระหว่างทรัพย์สินทางปัญญากับทรัพย์สินทั่วไป

๑. เจตนารมณ์การคุ้มครอง

- การคุ้มครองทรัพย์สินทั่วไปเกิดจากความที่รัฐมีหน้าที่ทางศีลธรรมที่จะต้องคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน

- การคุ้มคอรงทรัพย์สินทางปัญญามีเหตุผลทั้งในทางศีลธรรมและทางเศรษฐกิจ

๒. วัตถุแห่งสิทธิ

- ทรัพย์สินทั่วไปอาจเป็นสิ่งที่มีรูปร่างก็ได้และอาจเกิดขึ้นโดยการสร้างสรรค์ของมนุษย์หรือธรรมชาติ

- ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสิ่งที่ไม่รูปร่างและต้องเกิดขึ้นผลงานของมนุษย์เท่านั้น

๓. ลักษณะแห่งสิทธิ

- กรณีทรัพย์สินทั่วไปที่มีรูปร่างเจ้าของทรัพย์สินคือผู้มีกรรมสิทธิ์ กรรมสิทธิ์จะติดอยู่กับทรัพย์สินนั้น หากทรัพย์สินนั้นสูญหายหรือถูกทำลายลงกรรมสิทธิ์ย่อมระงับไปด้วย

- วัตถุแห่งสิทธิตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสิ่งที่ไม่มีรูปร่างสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาจะไม่ระงับไปตามทรัพย์สินที่เป็นผลหรือที่แสดงถึงทรัพย์สินทางปัญญานั้น

๔. อายุการคุ้มครอง

- กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินทั่วไปไม่มีกำหนดเวลาสิ้นสุดเว้นแต่ทรัพย์สินนั้นสิ้นสภาพไป

- สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญามักจะมีกฎหมายกำหนดอายุความคุ้มครองไว้

๕. หน้าที่ในการใช้สิทธิ

- ผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินทั่วไปจะนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์หรือไม่ก็ได้กฎหมายไม่บังคับ (แต่อาจต้องแสดงพฤติกรรมว่ายังหวงกันทรัพย์สินนั้นอยู่)

- ทรัพย์สินทางปัญญาบางประเภทหากไม่นำออกไปใช้ประโยชน์อาจถูกเพิกถอนสิทธิ์ เช่น เครื่องหมายการค้า หรืออาจถูกบังคับใช้สิทธิ เช่นสิทธิบัตร

กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของไทยในปัจจุบัน

- พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๓๗

- พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.๒๕๓๔

- พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.๒๕๒๒

- พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.๒๕๔๒

- พระราชบัญญัติคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม พ.ศ.๒๕๔๓
- พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ.๒๕๔๕
- พระราชบัญญัติสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ.๒๕๔๖
- ประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๒๗๑ - ๒๗๕)
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาหรือการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.๒๕๓๙

หลักเกณฑ์เบื้องต้นในการพิจารณาสินค้าลอกเลียนแบบ

การพิจารณาสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเบื้องต้น ๓ ประการ ดังนี้

๑. สถานที่จำหน่ายสินค้า

๑.๑ กรณีสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า

สินค้าของแท้จะวางขายตามร้านค้าที่อยู่ในห้างสรรพสินค้าหรือร้านค้าที่มีหลักแหล่ง เป็นที่แน่นอน เช่น ในห้างสรรพสินค้าดิเอ็มโพเรี่ยม สยามพารากอน และเกษรพลาซ่า เป็นต้น สินค้าปลอมหรือลอกเลียนแบบจะวางตามร้านค้าหรือแผงลอยริมฟุตบาทตาม แหล่งท่องเที่ยวหรือตลาดเปิดท้ายขายของหรือวางโชว์เฉพาะแคตตาล็อคสินค้าให้ลูกค้าเลือกซื้อสินค้า

๑.๒ กรณีสินค้าลิขสิทธิ์

สินค้าของแท้จะวางขายตามร้านค้าหรือแผงลอยที่มีหลักแหล่งเป็นที่แน่นอน มีเอกสารการจดทะเบียนพาณิชย์ในร้านค้าสินค้าลิขสิทธิ์และใบอนุญาตค้าของกรมส่งเสริมวัฒนธรรมแสดงที่ร้านค้า/ แผงลอย

สินค้าของปลอมส่วนมากจะวางโชว์ปกให้ลูกค้าเลือกซื้อโดยให้จ่ายเงินก่อนและให้รอรับสินค้าประมาณ ๑๐ - ๑๕ นาที หรือขายในบางพื้นที่ จะวางโชว์สินค้าของแท้ปะปนกับของปลอม

๒. คุณภาพของสินค้า

๒.๑ กรณีสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า

สินค้าขอบแท้จะใช้วัสดุที่มีคุณภาพในการผลิต การผลิตมมีความประณีตและมีการตรวจสอบคุณภาพก่อนนำสินค้าออกวางจำหน่ายในท้องตลาด จึงเป็นสินค้าที่มีมาตรฐานตามเกณฑ์ของผู้ผลิตแต่ละราย จึงมีความสวยงามแข็งแรงทนทานใช้งานได้นาน

สินค้าของปลอมหรือลอกเลียนแบบจะใช้วัตถุดิบที่ไม่มีคุณภาพมาใช้ในการผลิตแต่ไม่มีความประณีตในการผลิตจึงขาดความแข็งแรงทนทาน และมีอายุการใช้งานที่สั้นกว่า

๒.๒ กรณีสินค้าลิขสิทธิ์

สินค้าของแท้กรณีเป็นแผ่นซีดีส่วนใหญ่จะเป็นแผ่นปั๊มจากโรงงาน ปกกระดาษจะมีสีสดคมชัด ภาพคมชัด กล่องบรรจุมีรูปทรงสวยงาม มีโลโก้หรือสัญลักษณ์ของผู้ผลิตอยู่บนแผ่น รวมทั้งระบุ แหล่งผลิต

สินค้าของปลอมหรือลอกเลียนแบบส่วนใหญ่จะเป็นแผ่นไรท์จากเครื่องคอมพิวเตอร์และใช้แผ่นสติกเกอร์ติดบนแผ่นซีดีแทนการพิมพ์สี ปกใช้วิธีถ่ายเอกสารมีสีไม่คมชัด ส่วนใหญ่อยู่ในซองพลาสติกไม่มีโลโก้หรือสัญลักษณ์ของผู้ผลิตอยู่บนแผ่น รวมทั้งไม่ระบุแหล่งผลิต

๓. ราคาสินค้า

๓.๑ กรณีสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า

สินค้าของจริงเป็นสินค้าที่มีต้นทุนในการประดิษฐ์คิดค้นใช้วัสดุคุณภาพดีมีต้นทุน ในการโฆษณาสินค้าและต้องเสียภาษีถูกต้องตามกฎหมายจึงมีราคาสูง

สินค้าของปลอมหรือลอกเลียนแบบไม่มีต้นทุนด้านทรัพย์สินทางปัญญา ไม่มีต้นทุน ในการโฆษณาสินค้าใช้วัสดุคุณภาพต่ำและไม่เสียภาษีจึงมีราคาถูกกว่าสิ้นค้าของแท้เป็นอย่างมาก

๓.๒ กรณีสินค้าลิขสิทธิ์

สินค้าของจริงมีต้นทุนในการสร้างสรรค์ผลงาน ต้นทุนในการผลิตผลงาน ต้นทุน ในการโฆษณา และต้องเสียภาษีอย่างถูกต้องซึ่งผลงานลิขสิทธิ์ไม่ใช่ประสบความสำเร็จในทุกชุดหรือ ทุกอัลบั้ม ราคาสินค้าที่จำหน่ายจึงมีราคาสูง

สินค้าของปลอมหรือลอกเลียนแบบไม่มีต้นทุนในการสร้างสรรค์ ไม่มีต้นทุนในการผลิตผลงาน ไม่มีต้นทุนในการโฆษณา ไม่เสียภาษีและลอกเลียนแบบเฉพาะสินค้าที่ประชาชนเป็นที่นิยมเท่านั้น สินค้าที่ผลิตใช้วัสดุที่มีคุณภาพต่ำจึงมีราคาถูกกว่าสินค้าของแท้เป็นอย่างมาก

๔.๖ งานปราบปรามผู้มีอิทธิพลและมือปืนรับจ้าง (ปอร.)

ผู้มีอิทธิพลได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ดำรงตนด้วยการกระทำด้วยตนเองหรือใช้จ้างวานสนับสนุนการกระทำใดๆ ที่ผิดกฎหมายหรืออยู่เหนือกฎหมาย ซึ่งผลการกระทำนั้นเป็นการบ่อนทำลายเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นอุปสรรคขัดขวาง การดำเนินการเจตนารมณ์ของประชาชนหรือทำลายคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยส่วนรวม ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องดำเนินการดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน รวมทั้ง จัดระบบงานการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพรวดเร็วและเท่าเทียมกัน

พฤติการณ์ของกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่สำคัญ ได้แก่

๑. แก๊งผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๒. แก๊งผู้มีอิทธิพลในการฮั้วประมูลและขัดขวางการเสนอ/แข่งขันในการประมูลงานของทางราชการ

๓. แก๊งผู้มีอิทธิพลเรียกรับผลประโยชน์จากคิวรถจักรยานยนต์และรถยนต์รับจ้างผิดกฎหมาย

๔. แก๊งผู้มีอิทธิพลเรียกรับผลประโยชน์จากโรงงานร้านค้า สถานบริการ และสถานประกอบการต่างๆ

๕. แก๊งผู้มีอิทธิพลลักลอบขนสินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน น้ำมันปาล์มเถื่อน บุหรี่ สุราเถื่อน และ รับเคลียการนำเข้าสินค้าผิดกฎหมาย

๖. แก๊งผู้มีอิทธิพลลักลอบจัดให้มีบ่อนการพนัน โต๊ะพนันบอล หวยใต้ดิน จับยี่กี ตู้เกมไฟฟ้า

๗. แก๊งผู้มีอิทธิพลลักลอบค้าหญิงและเด็ก บังคับค้าประเวณีโสเภณีเด็ก

๘. แก๊งผู้มีอิทธิพลลักลอบนำคนเข้า-ออก และอยู่ในราชอาณาจักรโดยผิดกฎหมาย

๙. แก๊งผู้มีอิทธิพลหลอกลวงประชาชนไปทำงานต่างประเทศ

๑๐. แก๊งผู้มีอิทธิพลหลอกลวงต้มตุนนักท่องเที่ยว

๑๑. แก๊งผู้มีอิทธิพลมือปืนรับจ้าง

๑๒. แก๊งผู้มีอิทธิพลรับจ้างทวงหนี้ด้วยการข่มขู่หรือใช้กำลัง

๑๓. แก๊งผู้มีอิทธิพลลักลอบค้าอาวุธ

๑๔. แก๊งผู้มีอิทธิพลที่บุกรุกที่ดินสาธารณะหรือทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๕. แก๊งผู้มีอิทธิพลเรียกรับผลประโยชน์จากการรับเคลียร์หรือคุ้มครองการกระทำผิดบน เส้นทางหลวงและหรือสาธารณะ

กรณีการจับกุมมีข้อพิจารณาดังนี้

๑. กรณีถูกดำเนินคดีอาญาผู้ถูกจับย่อมมีสิทธิตามกฎหมายที่จะขอตรวจดูเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำใดๆ อันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพขอตนเอง

๒. การค้นในที่รโหฐานจะต้องมีคำสั่งหรือหมายศาลมาแสดงก่อน จึงจะทำการค้น

๓. ของกลางในคดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่ถูกยึดหรืออายัดคือเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิด เช่น คอมพิวเตอร์ที่บันทึกเพลงละเมิดลิขสิทธิ์เป็นต้น

๔. กรณีตกเป็นผู้ต้องหาย่อมมีสิทธิดังนี้

ก. สิทธิ์พบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายความสองต่อสอง

ข. สิทธิ์ได้รับการเยี่ยมตามสมควร

ค. สิทธิ์ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วย

ง. สิทธิ์ขอทราบข้อกล่าวหาในการกระทำความผิด เนื่องจากบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ

๕. การประกันตัวผู้ต้องหาหลักฐานที่ต้องนำมาใช้ในการประกันตัวผู้ต้องหา คือ โฉนดที่ดิน เงินสด หรือบุคคลที่เป็นข้าราชการพลเรือนตำแหน่งระดับ ๖ ขึ้นไป กรณีนี้คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ให้ถือปฏิบัติไม่ให้ข้าราชการประกันตัวผู้ต้องหาในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

๔.๗ งานพิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัวและป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ (พดส.)

วัตถุประสงค์

- รู้และบอก สิทธิเด็ก สาเหตุ การป้องกัน
- การปฏิบัติต่อเด็กในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดี และในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับคดี
- การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.๒๕๔๖
- การปฏิบัติและการคุ้มครองสิทธิสตรี กฎหมายเกี่ยวกับถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
- แนวทางการปฏิบัติในคดีเกี่ยวกับเพศของเด็กและสตรี

ความหมายของสหวิชาชีพ

สหวิชาชีพ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความรู้ มีทักษะและความสามารถเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน มาทำงานร่วมกันเพื่อมุ่งสู่การแก้ปัญหาร่วมกันอย่างมีระบบและเป็นกระบวนการอยู่บนพื้นฐานของเป้าหมาย และวัตถุประสงค์เดียวกันโดยการประเมิน สภาพปัญหา มีการวางแผน และปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งจะมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง และมีความรับผิดชอบร่วมกันตั้งแต่ต้นจนจบสิ้นกระบวนการ

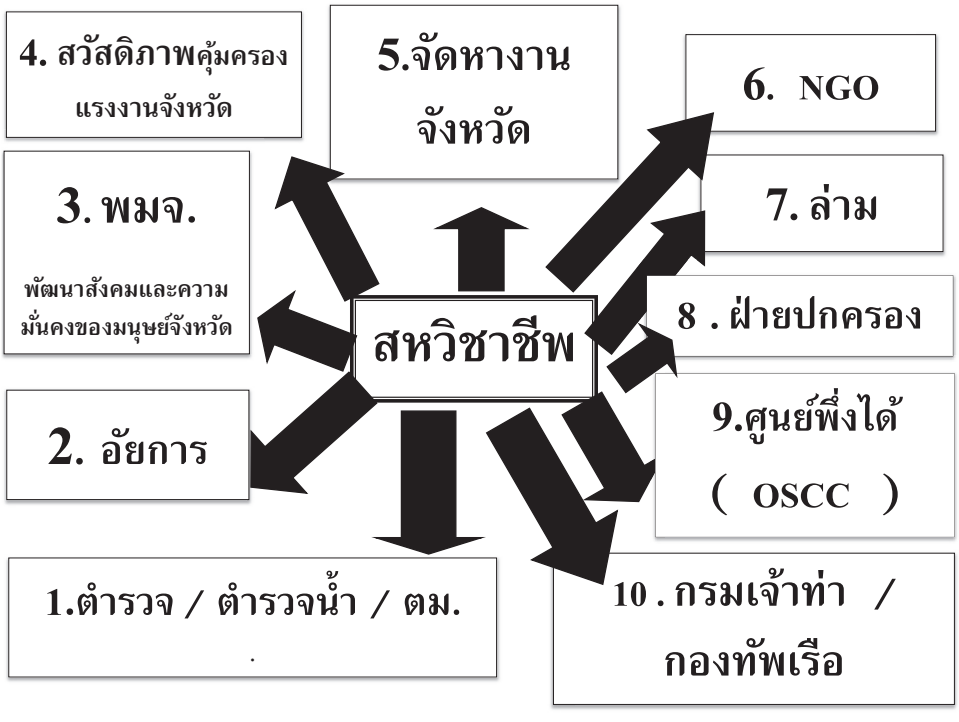

การปฏิบัติ

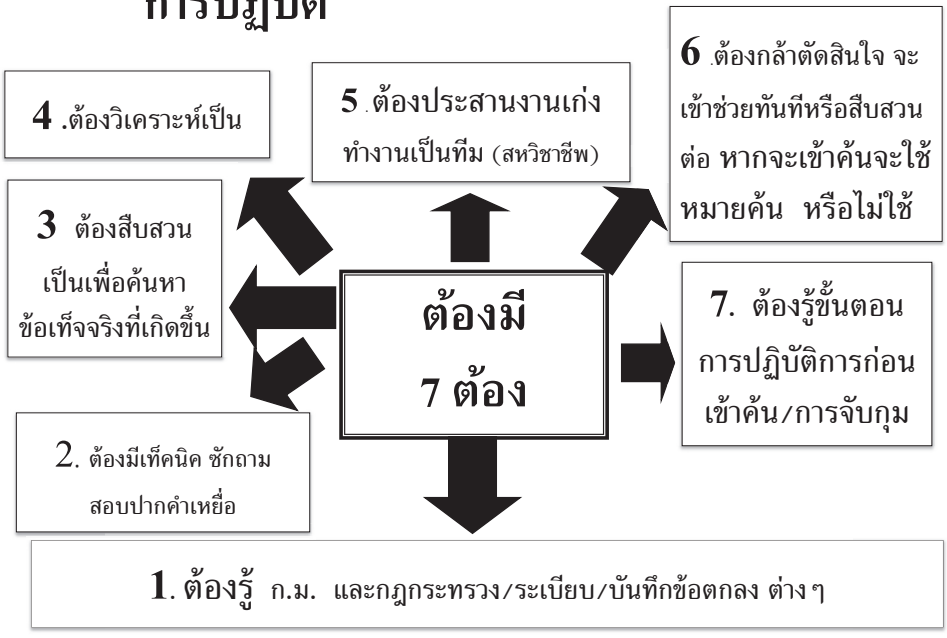

การช่วยเหลือเหยื่อ ของ สายตรวจ

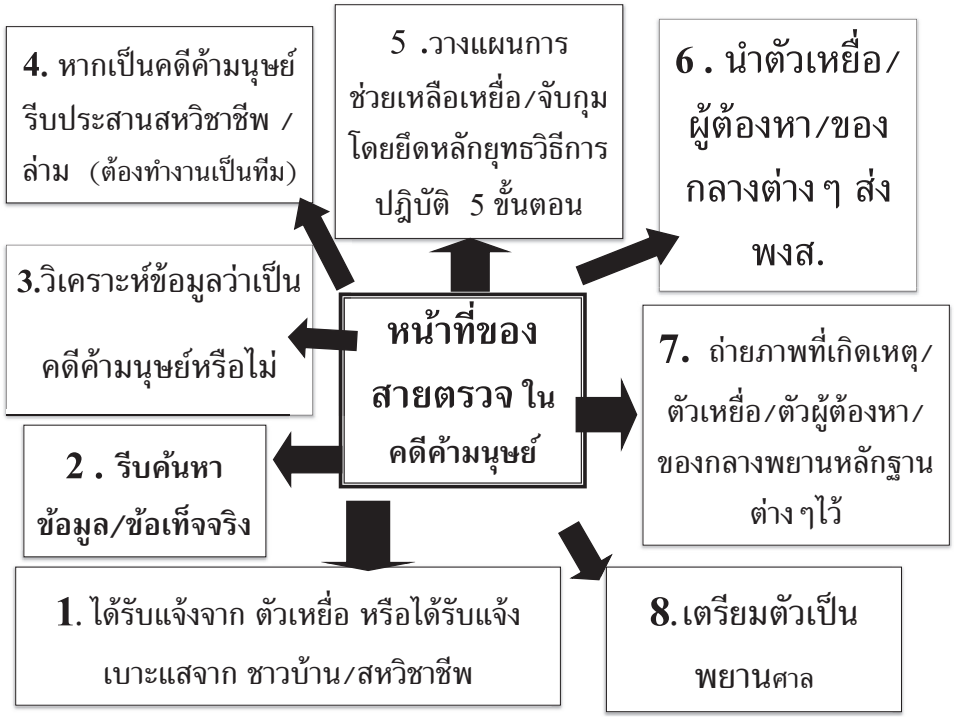

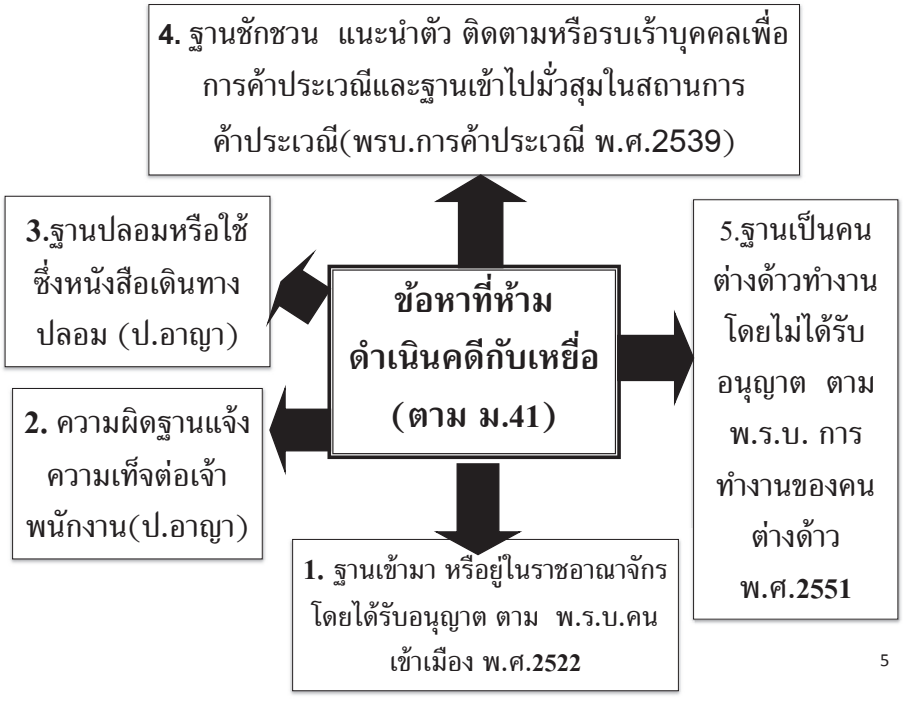

ตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พรบ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.๒๕๔๖

พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.๒๕๕๑ ฯลฯ

บทที่ ๓
ความรู้ที่สนับสนุนงานป้องกันและปราบปราม

๓.๑ การเขียนรายงานในหน้าที่ตำรวจ

<u>จุดประสงค์ในการเรียนการสอน</u>

๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความเข้าใจในหลักการของข้อความที่ปรากฏในรายงานที่ต้องสอดคล้องตรงกับ ข้อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับตำรวจ

๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม เขียนรายงานในหน้าที่ตำรวจได้ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นไปตามที่กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ที่กำหนด โดยเขียนรายงานได้ตรงวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบเหตุการณ์และเรื่องราว ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน หรือเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานอ้างอิงพิสูจน์ความถูกต้องในการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน หรือ เพื่อเป็นพยานหลักฐานในชั้นสืบสวน สอบสวน และ ชั้นพิจารณาของศาล หรือ การรวบรวมสถิติเปรียบเทียบต่างๆ

<u>ลักษณะการเขียนรายงานที่ดี</u>

๑. ถูกแบบ

๒. ถูกเนื้อหา

๒.๑ ส่วนเหตุ

๒.๒ ส่วนความประสงค์

๒.๓ ส่วนสรุปความ

๒.๔ ข้อความสมบูรณ์โดยละเอียด ให้ปรากฏ ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร

๓. ถูกต้องตามหลักภาษา อ่านง่าย ใช้คำย่อ เว้นวรรคตอนอ่านไม่ขัดแย้งกัน

๔. ถูกความนิยม

<u>การเขียนรายงานเกี่ยวกับการบริหารงานภายในหน่วยงาน</u>

๑. การเขียนรายงานข้อเท็จจริง (การเขียนบันทึกรายงาน ปกติ) (ผนวก ๑)

๒. การเขียนรายงานเหตุเบื้องต้น (ผนวก ๒)

๓. การเขียนรายงานการสืบสวน (แบบ สส.๑) (ผนวก ๓)

<u>การเขียนบันทึกจับกุม</u>

๑. การเขียนบันทึกจับกุม โดยมีหมายจับ (ผนวก ๔)

๒. การเขียนบันทึกจับกุม โดยไม่มีหมายจับ (ผนวก ๕)

๓. การเขียนบันทึกจับกุม โดยผู้ต้องหาเป็นเด็กหรือเยาวชน (ผนวก ๖)

<u>การเขียนบันทึกตรวจค้น</u>

๑. การเขียนบันทึกตรวจค้น โดยมีหมายค้น (ผนวก ๗)

๒. การเขียนบันทึกตรวจค้น โดยไม่มีหมายค้น (ผนวก ๘)

<u>ตัวอย่างแบบฟอร์มบันทึกต่างๆ</u>

ผนวก ๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ …….. โทรศัพท์ …….

ที่ …… **วันที่**……

เรื่อง รายงานเหตุผล และผลการค้นโดยไม่มีหมายค้น

เรียน (ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไป ๑ ชั้น)

ด้วยเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลาประมาณ.....น.
เจ้าพนักงานตำรวจคือ..... ตำแหน่ง.....
เป็นหัวหน้าในการค้น พร้อมด้วยเจ้าพนักงานตำรวจที่มีรายชื่อแนบท้ายบันทึกการค้น รวม.....คน
ได้เข้าค้น.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....
ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ซึ่งมี นาย/นาง/นางสาว.....อายุ.....ปี
เป็นเจ้าของบ้าน/ผู้ครอบครองสถานที่ โดยไม่มีหมายค้น เนื่องจากมีพยานหลักฐานตามสมควรว่า (สิ่งของ ตามมาตรา 92 (4)).....
.....
ซึ่งเป็นเหตุอันควรเชื่อว่า เนื่องจากการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้าย หรือทำลายเสียก่อน ซึ่งเป็นเหตุยกเว้นให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจค้นในที่รโหฐานได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92 (4)

เจ้าพนักงานตำรวจผู้ค้นได้มอบสำเนาบันทึกการค้น บัญชีสิ่งของที่ได้จากการค้น และบันทึกแสดงเหตุผลในการค้นโดยไม่มีหมายค้น ให้กับ นาย/นาง/นางสาว..... ไว้เรียบร้อยแล้ว

รายละเอียดแห่งการค้นปรากฏตามสำเนาบันทึกการค้น และสำเนาบัญชีทรัพย์ที่ได้จากการค้นซึ่งได้ส่งมาพร้อมหนังสือนี้แล้ว เอกสารรวม.....แผ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ.....ผู้ค้น

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผนวก ๒

แบบสรุปรายงานผลการปฏิบัติของสายตรวจ

สถานที่บันทึก

.....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน รอง ผกก.ป./สวป.....

กระผมได้ออกปฏิบัติหน้าที่ ระหว่างเวลา.....น. ถึงเวลา.....น. ของวันนี้ (.....) ขอสรุปรายงานผลการปฏิบัติของสายตรวจ เพื่อโปรดทราบ ดังนี้

๑. สายตรวจปกติ นายตำรวจ..... นาย ชั้นประทวน.....นาย จัดเป็นสายตรวจรถยนต์ .....สาย สายตรวจจักรยานยนต์.....สาย

๒. สายตรวจเสริมระหว่างเวลา.....น. ถึงเวลา.....น. จำนวน.....นาย จัดเป็นสายตรวจรถจักรยานยนต์.....สาย

๓. อาสาสมัครจำนวน.....นาย ตั้งแต่เวลา.....น. ถึงเวลา.....น.

๔. จัดสายตรวจประจำเขตตรวจ ดังนี้

๔.๑ รถจักรยานยนต์..... ประจำเขตตรวจที่.....

๔.๒ รถจักรยานยนต์..... ประจำเขตตรวจที่.....

๔.๓ รถจักรยานยนต์..... ประจำเขตตรวจที่.....

๔.๔ รถจักรยานยนต์..... ประจำเขตตรวจที่.....

๔.๕ รถจักรยานยนต์..... ประจำเขตตรวจที่.....

๕. รักษาความปลอดภัย

๕.๑ ขบวน..... เวลา..... น.

๕.๒ ขบวน..... เวลา..... น.

๕.๓ ขบวน..... เวลา..... น.

๖. รักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุม

๖.๑ กลุ่ม..... ณ บริเวณ..... เวลา..... น.

๖.๒ กลุ่ม..... ณ บริเวณ..... เวลา..... น.

๖.๑ กลุ่ม..... ณ บริเวณ..... เวลา..... น.

๗. การเยี่ยมเยียนประชาชน

ลำดับ	ผู้รับการเยี่ยมเยียนประชาชน	ที่อยู่	หมายเลขโทรศัพท์	ผลที่ได้รับ

๘. การตรวจสัมพันธ์ มีดังนี้

ลำดับ	ตรวจสัมพันธ์กับผู้ใด	สถานที่	เวลา	ลงชื่อผู้ที่ได้รับการตรวจสัมพันธ์

๙. การระงับเหตุ จับกุม

ลำดับ	ข้อหา	สถานที่เกิดเหตุ	ผลการปฏิบัติ

๑๐. ตั้งจุดตรวจค้น ดังนี้

ลำดับ	กำลังพล/ว.๔๓	เวลา/สถานที่	ผลการปฏิบัติ

ขอรับรองว่าเป็นความจริง

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผนวก ๓

แบบ สส.1

รายงานการสืบสวนก่อนเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุทั่ว ๆ ไป

สค.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เสนอ.....

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....สังกัด หมวด.....กอง.....ได้ทำการสืบสวนก่อนเกิดเหตุ เพื่อผลในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย มีรายละเอียดที่จะรายงานดังต่อไปนี้

1. เป็นผลการสืบสวนของวันที่...../...../.....เวลา.....ถึงวันที่...../...../.....เวลา.....น.

2. ทำการสืบสวนในเขตพื้นที่.....

3. ข่าวเกี่ยวกับคนร้ายที่เคยกระทำผิดในพื้นที่ คนร้ายที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่แต่เคยกระทำผิดในพื้นที่อื่น และคนร้ายที่ปฏิบัติการคาบเกี่ยวกับพื้นที่ที่รับผิดชอบ

(1) รายละเอียดของข่าว.....

(2) แหล่งข่าว.....

(3) ความน่าเชื่อถือของข่าวพร้อมเหตุผล.....

4. ข่าวเกี่ยวกับบุคคลฟื้นโทษที่อยู่หรือเข้ามาในพื้นที่

(1) รายละเอียดของข่าว.....

(2) แหล่งข่าว.....

(3) ความน่าเชื่อถือของข่าวพร้อมเหตุผล.....

(4) สิ่งที่ควรดำเนินการในขั้นต่อไป

5. ข่าวที่เกี่ยวกับบุคคลที่อยู่หรือเข้ามาในพื้นที่ที่มีแนวโน้มจะกระทำความผิดหรือสงสัยว่าได้กระทำความผิด

(1) รายละเอียดของข่าว.....

(2) แหล่งข่าว.....

(3) ความน่าเชื่อถือของข่าวพร้อมเหตุผล.....

(4) สิ่งที่ควรดำเนินการในขั้นต่อไป

๖. ข่าวเกี่ยวกับแหล่งม็วสุม แหล่งอบายมุข

(1) รายละเอียดของข่าว.....

(2) แหล่งข่าว.....

(3) ความน่าเชื่อถือของข่าวพร้อมเหตุผล.....

(4) สิ่งที่ควรดำเนินการในขั้นต่อไป

๗. ข่าวเกี่ยวกับการกระทำผิดที่เกิดขึ้นแล้ว

(1) รายละเอียดของข่าว.....

(2) แหล่งข่าว.....

(3) ความน่าเชื่อถือของข่าวพร้อมเหตุผล.....

(4) สิ่งที่ควรดำเนินการในขั้นต่อไป

๘. ข่าวอื่น ๆ ที่ควรรายงานให้ทราบ

(1) รายละเอียดของข่าว.....

(2) แหล่งข่าว.....

(3) ความน่าเชื่อถือของข่าวพร้อมเหตุผล.....

(4) สิ่งที่ควรดำเนินการในขั้นต่อไป

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง.....

สส.2

รายงานการสืบสวนเฉพาะคดี (รายงานเบื้องต้นหลังเกิดเหตุ)

คดีสืบสวนที่ .....คดีรับสำร้องทุกข์ที่.....

เรียน .....

1. ข้าพเจ้า.....

2. ปฏิบัติหน้าที่เวรสืบสวน ตั้งแต่เวลา ..... น. วันที่ .....ถึงเวลา.....น. ของวันที่ .....

3. เมื่อวันที่ .....เวลา.....น. ได้รับแจ้งจาก (ระบุชื่อ).....ผู้มีหน้าที่ .....

4. ได้รับแจ้งว่า

.....

.....

5. ข้าพเจ้าไปยังที่เกิดเหตุเวลา .....น. เสร็จสิ้นเวลา.....น.

6. ชื่อเจ้าพนักงานสอบสวนเบื้องต้น.....

7. ชื่อเจ้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ.....

8. ชื่อเจ้าหน้าที่สืบสวน ที่เริ่มไปทำการสืบสวน ณ ที่เกิดเหตุ

ก. .....

ข. .....

ค. .....

ง. .....

9. รายละเอียดของเหตุที่เกิดขึ้น มีดังนี้

(1) เกิดเหตุเมื่อ .....

(2) สถานที่เกิดเหตุ.....

(3) ผู้เสียหาย

ก. ชื่อ .....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

การติดต่อที่สะดวกที่อยู่.....

รายละเอียดอื่นๆ ที่อยู่ .....

ข. ชื่อ .....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

การติดต่อที่สะดวกที่อยู่.....

รายละเอียดอื่นๆ ที่อยู่.....

(4) ผู้ตาย

ก. ชื่อ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

สาเหตุการตาย.....

รายละเอียดอื่นๆ.....

ข. ชื่อ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

สาเหตุการตาย.....

รายละเอียดอื่นๆ.....

ค. ชื่อ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

สาเหตุการตาย.....

รายละเอียดอื่นๆ.....

(5) ทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย (ระบุประเภท,จำนวน,ราคา,ศาหนิรูปพรรณและรายละเอียด)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(6) จำนวนคนร้าย.....คน จับได้.....คน จับไม่ได้.....คน

(7) คนร้ายที่จับคุมได้

ก. ชื่อ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

ศาหนิรูปพรรณ.....

รายละเอียดอื่นๆ.....

ข. ชื่อ .....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

ศาหนีรูปพรรณ .....

รายละเอียดอื่นๆ .....

ค. ชื่อ .....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

ศาหนีรูปพรรณ .....

รายละเอียดอื่นๆ .....

(8) คนร้ายที่ยังจับกุมไม่ได้

ค. ชื่อ .....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

ศาหนีรูปพรรณ .....

ลอานที่ควรสืบหาตัว.....

รายละเอียดอื่นๆ .....

ข. ชื่อ .....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

ศาหนีรูปพรรณ .....

ลอานที่ควรสืบหาตัว.....

รายละเอียดอื่นๆ .....

ค. ชื่อ .....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

ศาหนีรูปพรรณ .....

ลอานที่ควรสืบหาตัว.....

รายละเอียดอื่นๆ .....

ง. ครณีไม่ทราบชื่อได้ระบุรายละเอียดเท่าที่ทราบพร้อมศาหนีรูปพรรณโดยละเอียด

.....

.....

(๙) ของกลางที่ยึดได้ (ให้ระบุประเภท,จำนวน,ราคา,ศาหนิรูปพรรณ และรายละเอียดอื่นๆ

(๑๐) รายละเอียดของเหตุที่เกิดมูลเหตุ

(๑๑) อาวุธที่ใช้ในการกระทำผิด

ก. ประเภท .....ศาหนิรูปพรรณโดยละเอียด.....

ข. ประเภท .....ศาหนิรูปพรรณโดยละเอียด.....

ค. ประเภท .....ศาหนิรูปพรรณโดยละเอียด.....

(๑๒) พาหนะที่ใช้

ก. ประเภท .....รายละเอียดเกี่ยวกับพาหนะ.....

ข. ประเภท .....รายละเอียดเกี่ยวกับพาหนะ.....

ค. ประเภท .....รายละเอียดเกี่ยวกับพาหนะ.....

(๑๓) พยานบุคคล

ก. ชื่อ .....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ทำงาน.....โทร.....

ศาหนิรูปพรรณ .....

รายละเอียดอื่นๆ .....

ข. ชื่อ .....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

ศาหนิรูปพรรณ .....

รายละเอียดอื่นๆ ....

ค. ชื่อ .....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทร.....

ที่ทำงาน.....โทร.....

ศาหนิรูปพรรณ .....

รายละเอียดอื่นๆ ....

(๑๔) พยานหลักฐานอื่นๆ

ค. .....สถานที่พบ.....

.....

ลักษณะที่พบ.....

ข. .....สถานที่พบ.....

.....

ลักษณะที่พบ.....

ค. .....สถานที่พบ.....

ลักษณะที่พบ.....

(๑๕) แผนที่เกิดเหตุ

ลักษณะของสถานที่เกิดเหตุ.....

.....

.....

.....

.....

(๑๖) ความเห็นความผิดเบื้องต้น.....

.....

.....

.....

เหตุผล.....

.....

(๑๗) การยึดทรัพย์ที่ได้สอบสวนมาแล้ว.....

.....

.....

.....

(๑๘) จะได้ดำเนินการอย่างไรต่อไป.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

(.....)

(ตำแหน่ง).....

...../...../.....

แบบ สส.๕

รายงานการสืบสวนเฉพาะคดี (รายงานเพิ่มเติม)

สค.....

คดีสืบสวนที่...../.....คดีรับคำร้องทุกข์ที่...../.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เสนอ.....

ข้าพเจ้า.....พร้อมกับ.....ได้ทำการสืบสวนเพิ่มเติมตามคำสั่ง ของ.....เมื่อวันที่...../...../.....ได้ผลดีบหน้าดังนี้

1. สืบสวนวันที่...../...../.....เวลา.....น. ถึงวันที่...../...../..... เวลา.....น.

2. สถานที่ทำการสืบสวน.....

3. รายละเอียดของเหตุที่เกิดที่ได้เพิ่มเติม (จากหัวข้อรายละเอียด ในแบบรายงานการสืบสวนเบื้องต้นหลังเกิดเหตุ แบบ สส.2 และรายงานเฉพาะในหัวข้อที่สืบสวนได้).....

4. ในขั้นต่อไปนี้เห็นควรดำเนินการดังต่อไปนี้.....

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบ สส.4

แบบบันทึกคำสั่งให้ปฏิบัติและการรายงานผลการสืบสวน

สค.....

ชื่อผู้สืบสวน 1).....2).....

3).....4).....

วันที่...../...../.....เวลา.....น. ถึงเวลา.....น.

การสืบและข่าวสาร ผลการปฏิบัติ

การสืบ.....

ข่าวสารข้อมูลที่ควรทราบเพื่อประกอบการปฏิบัติ.....

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผนวก ๔

บันทึกการจับกุม

บันทึกที่ .....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

วันนี้ (.....) เวลาประมาณ .....น. เจ้าพนักงานตำรวจประกอบด้วย

.....

.....

.....

ได้ร่วมกันจับกุมตัว

๑. นาย/นาง/น.ส..... อายุ ..... ปี อยู่บ้านเลขที่ .....หมู่ที่ ..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....หมายเลขประจำตัวประชาชน .....

๒. นาย/นาง/น.ส..... อายุ ..... ปี อยู่บ้านเลขที่ .....หมู่ที่ ..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....หมายเลขประจำตัวประชาชน .....

พร้อมของกลาง

.....

.....

จุดที่พบของกลาง

.....

.....

โดยแจ้งข้อกล่าวหาว่าให้ทราบว่า

.....

เหตุในการจับ

จับตามหมายจับที่ .....ลงวันที่ .....เดือน.....พ.ศ..... ของศาล ..... ☐ ซึ่งพนักงานตำรวจผู้จับกุมได้แสดงตนต่อผู้ถูกจับกุมแล้ว

เป็นผู้ถูกจับกระทำความผิดซึ่งหน้าดังบัญญัติไว้ใน มาตรา ๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

☐ เมื่อพบผู้ถูกจับโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภยันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถใช้ในการกระทำความผิด

☐ เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับผู้ถูกจับ ตามมาตรา ๖๖ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกจับได้

☐ เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีหรือจะหลบหนีในระหว่างปล่อยตัวชั่วคราว ตามมาตรา๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

☐ บุคคลที่ถูกจับตามหมายจับหลบหนีหรือมีผู้ช่วยให้หลบหนีไปได้ ตามมาตรา ๖๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมได้แจ้งให้ผู้ถูกจับกุมทราบว่ามีสิทธิ ดังนี้

๑. มีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

๒. สิทธิที่จะพบปรึกษาทนายความหรือให้ผู้ที่จะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

๓. สิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ที่ไว้วางใจทราบถึงการจับกุม และสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก

๔. สิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำของตนได้ในชั้นสอบสวน

๕. สิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

๖. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับได้นำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของสถานีตำรวจภูธรเมืองสุโขทัย ซึ่งเป็นที่ทำการของพนักงานสอบสวน ☐ แห่งท้องที่ที่ถูกจับ ☐ ผู้รับผิดชอบโดยทันที

เมื่อไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้ถูกจับทราบและเข้าใจข้อกล่าวหาดีแล้วโดยตลอด

☐ เป็นกรณีที่มีหมายจับ เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับได้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบ และอ่านข้อความในหมายจับให้ผู้ถูกจับฟังแล้ว

ผู้ถูกจับทราบข้อกล่าวหา รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับ และสิทธิของผู้ถูกจับดังกล่าวข้างต้นแล้ว

☐ ไม่ยอมให้การ

☐ ให้การ ☐ รับสารภาพ ☐ ปฏิเสธ

สถานที่จับกุม ..... วันที่ .....เดือน.....

พ.ศ.....เวลาประมาณ .....น.

อนึ่ง ในการปฏิบัติหน้าที่ครั้งนี้ เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย โดยมิได้จูงใจให้คำมั่นสัญญา บังคับ ขู่เข็ญ ให้สัญญา หลอกลวง ทรมาน หรือทำให้ผู้หนึ่งผู้ใด ได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ หรือทำให้ทรัพย์สินของผู้หนึ่งผู้ใดเสียหาย สูญหาย เสื่อมค่าหรือไร้ราคา แต่อย่างใด

ได้อ่านบันทึกนี้ให้ผู้ถูกจับฟังและให้อ่านเองแล้วรับรองว่าถูกต้องตามความเป็นจริง พร้อมได้มอบสำเนาบันทึกการจับให้ผู้ถูกจับไว้ คนละ ๑ ฉบับแล้ว จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ) ผู้ถูกจับ/รับมอบบันทึกแล้ว

(ลงชื่อ) ผู้จับกุม/บันทึก/อ่าน/มอบบันทึกแล้ว

ผนวก ๕

บันทึกการจับกุม

บันทึกที่ .....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

วันนี้ (.....) เวลาประมาณ .....น. เจ้าพนักงานตำรวจประกอบด้วย

.....

.....

.....

ได้ร่วมกันจับกุมตัว

๑. นาย/นาง/น.ส..... อายุ ..... ปี อยู่บ้านเลขที่ .....หมู่ที่ ..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....หมายเลขประจำตัวประชาชน .....

๒. นาย/นาง/น.ส..... อายุ ..... ปี อยู่บ้านเลขที่ .....หมู่ที่ ..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....หมายเลขประจำตัวประชาชน .....

พร้อมของกลาง

.....

.....

จุดที่พบของกลาง

.....

.....

โดยแจ้งข้อกล่าวหาว่าให้ทราบว่า

.....

เหตุในการจับ

☐ จับตามหมายจับที่ .....ลงวันที่ .....เดือน.....พ.ศ..... ของศาล ..... ซึ่งพนักงานตำรวจ ผู้จับกุมได้แสดงตนต่อผู้ถูกจับกุมแล้ว

เป็นผู้ถูกจับกระทำความผิดซึ่งหน้าดังบัญญัติไว้ใน มาตรา ๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

☐ เมื่อพบผู้ถูกจับโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภยันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถใช้ในการกระทำความผิด

☐ เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับผู้ถูกจับ ตามมาตรา ๖๖ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกจับได้

☐ เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีหรือจะหลบหนีในระหว่างปล่อยตัวชั่วคราว ตามมาตรา๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

☐ บุคคลที่ถูกจับตามหมายจับหลบหนีหรือมีผู้ช่วยให้หลบหนีไปได้ ตามมาตรา ๖๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมได้แจ้งให้ผู้ถูกจับกุมทราบว่ามีสิทธิ ดังนี้

๑. มีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

๒. สิทธิที่จะพบปรึกษาทนายความหรือให้ผู้ที่จะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

๓. สิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ที่ไว้วางใจทราบถึงการจับกุม และสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก

๔. สิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำของตนได้ในชั้นสอบสวน

๕. สิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

๖. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับได้นำตัวผู้ถูกจับ ไปยังที่ทำการของสถานีตำรวจภูธรเมืองสุโขทัย ซึ่งเป็นที่ทำการของพนักงานสอบสวน ☐ แห่งท้องที่ที่ถูกจับ ☐ ผู้รับผิดชอบโดยทันที

เมื่อไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้ถูกจับทราบและเข้าใจข้อกล่าวหาดีแล้วโดยตลอด

☐ เป็นกรณีที่มีหมายจับ เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับได้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบ และอ่านข้อความในหมายจับให้ผู้ถูกจับฟังแล้ว

(๒)

ผู้ถูกจับทราบข้อกล่าวหา รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับ และสิทธิของผู้ถูกจับดังกล่าวข้างต้นแล้ว

☐ ไม่ยอมให้การ

☐ ให้การ ☐ รับสารภาพ ☐ ปฏิเสธ

สถานที่จับกุม ..... วันที่ .....เดือน.....

พ.ศ.....เวลาประมาณ .....น.

อนึ่ง ในการปฏิบัติหน้าที่ครั้งนี้ เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย โดยมิได้จูงใจให้คำมั่นสัญญา บังคับ ขู่เข็ญ ให้สัญญา หลอกลวง ทรมาน หรือทำให้ผู้หนึ่งผู้ใด ได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ หรือทำให้ทรัพย์สินของผู้หนึ่งผู้ใดเสียหาย สูญหาย เสื่อมค่าหรือไร้ราคา แต่อย่างใด

ได้อ่านบันทึกนี้ให้ผู้ถูกจับฟังและให้อ่านเองแล้วรับรองว่าถูกต้องตามความเป็นจริง พร้อมได้มอบสำเนาบันทึกการจับให้ผู้ถูกจับไว้ คนละ ๑ ฉบับแล้ว จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ) ผู้ถูกจับ/รับมอบบันทึกแล้ว

(ลงชื่อ) ผู้จับกุม/บันทึก/อ่าน/มอบบันทึกแล้ว

ผนวก ๖

<u>บันทึกการจับกุมผู้ต้องหาที่เป็นเด็กหรือเยาวชน</u>

<u>สถานที่ทำบันทึก</u>

.....

<u>วัน/เดือน/ปี ที่บันทึก</u>

.....

<u>วัน/เดือน/ปี ที่จับกุม</u>

.....

<u>สถานที่จับกุม</u>

.....

<u>เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับ</u> .....

.....

.....

<u>ได้แจ้งแก่ผู้ที่ถูกจับตามรายชื่อข้างล่างว่าเขาต้องถูกจับ</u>

.....

.....

.....

<u>ได้แจ้งให้ผู้ถูกจับ ทราบว่า</u>

๑. ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้

๒. ถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

๓. ผู้ถูกจับมีสิทธิจะพบและปรึกษาทนายหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ

๔. ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมถูกจับ หรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด เจ้าพนักงานสามารถอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี

<u>เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบว่า</u>

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ถูกจับรับทราบสิทธิแล้ว ( ) ไม่ขอดำเนินการตามข้อ ๔

( ) ขอดำเนินการตามข้อ ๔ และได้ดำเนินการเรียบร้อย

( ) ขอให้การรับว่าเป็นบุคคลตามหมายจับ และยังไม่เคยถูกดำเนินคดีนี้มาก่อน

ในการจับกุมผู้ต้องหาครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมได้กระทำไปตามอำนาจและหน้าที่ โดย

○ มีหมายจับ

○ มีคำสั่งศาล

○ กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐

○ มีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภยันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

○ เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

○ เป็นการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราว ตามมาตรา ๑๑๗

การปฏิบัติของเจ้าพนักงานผู้จับต่อเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกจับ กระทำโดย (ม.๖๙)

○ แจ้งแก่เด็กหรือเยาวชนว่าเขาต้องถูกจับ

○ แจ้งข้อกล่าวหารวมทั้งสิทธิตามกฎหมายให้ทราบ

○ กรณีมีหมายจับได้แสดงต่อผู้ถูกจับ

○ นำตัวไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับทันที

○ แจ้งเหตุแห่งการจับกุมให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย <u>กรณีอยู่ด้วยในขณะจับกุม / ในโอกาสแรกเท่าที่สามารถทำได้</u>

ทำบันทึกการจับกุม โดยแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ และได้กระทำต่อหน้า ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอยู่ด้วย ในกรณีที่ขณะทำบันทึกมีบุคคลดังกล่าวอยู่ด้วย

ในการจับกุมและควบคุมได้กระทำโดยละมุนละม่อม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และไม่เป็นการประจานมิได้ใช้วิธีการเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อความปลอดภัยของเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกจับหรือบุคคลอื่น และมิได้ใช้เครื่องพันธนาการแก่เด็ก

เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับได้อ่านบันทึกให้ผู้ถูกจับฟังแล้วและผู้ถูกจับได้อ่านด้วยตนเองแล้ว รับว่าถูกต้องและได้มอบสำเนาบันทึก การจับกุมให้แก่ผู้ถูกจับเรียบร้อย จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา

(ลงชื่อ) .....ผู้ปกครอง (ถ้ามี)

(ลงชื่อ) .....ผู้จับกุม	(ลงชื่อ) .....ผู้จับกุม
(ลงชื่อ) .....ผู้จับกุม	(ลงชื่อ) .....ผู้จับกุม
(ลงชื่อ) .....ผู้จับกุม	(ลงชื่อ) ..... ผู้จับกุม/บันทึก

ผนวก ๗

บันทึกการตรวจค้น

สถานที่บันทึก.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกนี้ทำขึ้นไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่า วันนี้ (.....) เวลา.....น. เจ้าพนักงานตำรวจ โดยมี.....ตำแหน่ง.....พร้อมด้วย .....

.....กับพวกดังรายชื่อตามท้ายบันทึกนี้ ได้ร่วมกันนำหมายค้นของศาล..... ที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... มาเพื่อทำการตรวจค้นบ้านของ.....เลขที่.....หมู่.....ถนน..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....มาถึงบ้านพบ..... อยู่บ้านเลขที่ดังกล่าว จึงได้แจ้งข้อความในหมายให้ทราบและส่งหมายให้ตรวจดูแล้ว ก่อนทำการตรวจค้น เจ้าพนักงานตำรวจทุกนายได้แสดงความบริสุทธิ์ให้.....เจ้าของบ้าน หรือผู้ครอบครองดูจนเป็นที่น่าพอใจแล้วจึงทำการตรวจค้น โดยมีเจ้าของบ้านหรือผู้ครอบครองเป็นผู้ยินยอม และเป็นผู้นำพาตรวจค้นบ้าน และบริเวณบ้านตลอดเวลาการตรวจค้น

ผลการตรวจค้น..... .....

.....

.....

ได้เสร็จสิ้นการตรวจค้น เวลา.....น. หลังทำการตรวจค้นเสร็จสิ้น เจ้าพนักงานตำรวจทุกนายได้แสดงความบริสุทธิ์ให้.....เจ้าของบ้านหรือผู้ครอบครองดูจนเป็นที่น่าพอใจอีกครั้งหนึ่งแล้วเหตุเกิด.....

....

อนึ่งในการตรวจค้น / จับกุมครั้งนี้ เจ้าพนักงานตำรวจทุกนายได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ มิได้บังคับขู่เข็ญ ทำอันตรายแก่กายหรือจิตใจผู้ใด หรือทำให้ทรัพย์สินของผู้ใดเสียหาย สูญหายหรือเสื่อมค่าแต่ประการใด อีกทั้งมิได้เรียกร้องเอาทรัพย์สินจากผู้ใดมาเป็นประโยชน์ส่วนตนแต่อย่างใด อ่านให้ฟังแล้วรับว่าถูกต้อง จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....เจ้าของบ้าน / ผู้ต้องหา / นำตรวจค้น

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจค้น / จับกุม

(ลงชื่อ)..... พยาน / ตรวจค้น

(ลงชื่อ).....พยาน

(ลงชื่อ).....พยาน

(ลงชื่อ).....พยาน

(ลงชื่อ).....พยาน / บันทึก / อ่าน

บัญชีทรัพย์ประกอบบันทึกการตรวจค้น

ลำดับ	รายการทรัพย์สิน	จำนวน/น้ำหนัก	ราคา	สภาพ/ตำหนิ	จุดที่พบ	หมายเหตุ

ข้าฯ ขอรับรองว่าทรัพย์ตามรายการดังกล่าวข้างต้น เป็นทรัพย์ที่ผู้ตรวจค้นพบและยึดไว้ตามบันทึกการตรวจค้นและหมายค้นของศาล.....ที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....จริง อ่านให้ฟังแล้วรับว่าถูกต้อง จึงให้ลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ครอบครอง/ผู้นำการตรวจค้น

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจค้น/บันทึก/อ่าน

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจค้น

(ลงชื่อ).....พยาน(ถ้ามี) (ลงชื่อ).....พยาน(ถ้ามี)

ได้รับสำเนาบันทึกการตรวจค้นนี้ไว้แล้ว

(ลงชื่อ).....เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่

(.....)

...../...../.....

ผนวก ๘

บันทึกการค้นโดยไม่มีหมายค้น

สถานที่บันทึก.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วันนี้ (.....) เวลาประมาณ.....น. เจ้าพนักงานตำรวจ คือ ..... ตำแหน่ง.....เป็นหัวหน้าในการค้น พร้อมด้วยเจ้าพนักงานตำรวจ คือ.....

.....

.....

.....รวม.....นาย ได้ร่วมกันค้น.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย..... ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... เหตุที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ร่วมกันตรวจค้นที่สถานที่ดังกล่าว เนื่องจากมีเหตุที่จะเข้าค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น คือ

☐ เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน หรือมีเสียง หรือพฤติการณ์อื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น

☐ เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่รโหฐาน

☐ เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุอันแน่นแฟ้น ควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น

☐ เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน

☐ เมื่อที่รโหฐานนั้นผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นมีหมายจับหรือจับตามมาตรา ๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เจ้าพนักงานตำรวจได้แสดงนาม ตำแหน่ง และได้สั่งให้ นาย/นาง/นางสาว.....อายุ.....ปี ซึ่งเป็น ☐ เจ้าของ ☐ คนซึ่งอยู่ในนั้น ☐ ผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะค้น ยินยอมและเชื้อเชิญให้เข้าไปโดยมิหวงห้าม อีกทั้งให้ความสะดวกตามสมควรทุกประการในอันที่จะจัดการค้น ก่อนลงมือค้นเจ้าพนักงานตำรวจผู้ค้นได้แสดงความบริสุทธิ์ให้ นาย/นาง/นางสาว..... ดูจนเป็นที่พอใจแล้วจึงได้ค้นต่อหน้า นาย/นาง/นางสาว.....

เริ่มค้นเมื่อวันที่.....เวลา.....น.

ผลการตรวจค้นปรากฏว่า.....
.....
.....
.....
.....
.....

โดยเจ้าของ ผู้ครอบครองสถานที่ที่ทำการตรวจค้น หรือพยาน ได้ตรวจดูสิ่งของที่ค้นได้ดังกล่าวแล้ว รับรองว่าเป็นสิ่งของที่ค้นได้จากสถานที่และจุดที่ค้นพบดังกล่าวจริง เจ้าพนักงานตำรวจจึงได้ยึด และจัดการห่อบรรจุหีบห่อตีตราไว้ หรือทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญแล้ว เสร็จสิ้นการค้นเวลา.....น. ของวันเดียวกันได้ หลังจากค้นแล้วได้แสดงความบริสุทธิ์ ให้ผู้นำการค้น/พยานดูจนพอใจอีกครั้ง จึงทำบันทึกการค้นต่อหน้าผู้นำการตรวจค้น/พยานดังกล่าว

อนึ่ง ในการค้นครั้งนี้เจ้าพนักงานตำรวจผู้ค้นมิได้กระทำการใดๆ ให้ผู้หนึ่งผู้ใดได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ แต่อย่างใด หรือทำให้ทรัพย์สินของผู้ใดเสียหาย สูญหาย เสื่อมค่า ไร้ราคา หรือกระจัดกระจายแต่ประการใด และมิได้ยึดเอาหรือเรียกร้องเอาทรัพย์สินใดๆ มาเป็นประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่นแต่อย่างใด

เจ้าพนักงานตำรวจผู้ค้นได้บันทึกรายละเอียดแห่งการค้น และจัดทำบัญชีสิ่งของที่ค้นได้ไว้แล้ว และจะรีบส่งบันทึกและบัญชีดังกล่าวพร้อมสิ่งของที่ยึดมาไปยัง สถานีตำรวจภูธรเมืองสุโขทัย เพื่อดำเนินการต่อไป

☐ เป็นกรณีการค้นโดยไม่มีหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๔ (๔) เจ้าพนักงานตำรวจ ได้มอบสำเนาบันทึกการตรวจค้น และบัญชีสิ่งของที่ได้จากการค้น อย่างน้อย ๑ ชุด ให้แก่นาย/นาง/นางสาว.....รับไว้เรียบร้อยแล้ว

ได้อ่านบันทึกนี้ให้ฟังแล้วรับรองว่าถูกต้องตามความเป็นจริง จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....เจ้าของ/ผู้ครอบครองสถานที่
(.....)
ลงชื่อ.....คนซึ่งอยู่ใน/ผู้รักษาสถานที่ที่ค้น
(.....)
ลงชื่อ.....ผู้แทน/พยาน
(.....)
ลงชื่อ.....พยาน
(.....)
ลงชื่อ.....ผู้ค้น
ลงชื่อ.....ผู้ค้น
ลงชื่อ.....ผู้ค้น
ลงชื่อ.....ผู้ค้น/บันทึก/อ่าน

บัญชีสิ่งของที่ได้จากการค้น

สถานที่บันทึก.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สถานที่ค้น ..... เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ลำดับ	รายการ	จำนวน	จุดที่ค้นพบ	หมายเหตุ
๑.				
๒.				
๓.				

เจ้าพนักงานตำรวจได้ยึดสิ่งของตามบัญชี จำนวน.....รายการ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่ารายการสิ่งของ จำนวน.....รายการ ตามบัญชีรายละเอียดที่เจ้าพนักงานตำรวจได้จัดทำขึ้นเป็นสิ่งของที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ค้นพบใน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ข้าพเจ้าเป็น ☐ เจ้าของ ☐ ผู้ครอบครองสถานที่ ☐ บุคคลในครอบครัว

☐ บุคคลอื่นซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจได้ร้องขอมาเป็นพยาน

ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจจึงได้ค้น ยึด และจัดการห่อบรรจุหีบห่อตีตราไว้ หรือทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญ และจัดทำ บัญชีต่อหน้าข้าพเจ้าจริง

ได้อ่านบันทึกนี้ให้ นาย/นาง/นางสาว.....ฟังแล้วรับรองว่าถูกต้องตามความเป็นจริง จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....เจ้าของ/ผู้ครอบครองสถานที่

ลงชื่อ.....บุคคลในครอบครัว

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ผู้ค้น

ลงชื่อ.....ผู้ค้น

ลงชื่อ.....ผู้ค้น

ลงชื่อ.....ผู้ค้น/บันทึก/อ่าน

<u>หมายเหตุ</u> เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่ไม่ยอมลงลายมือชื่อ จึงบันทึกไว้

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

บันทึกแสดงเหตุผลที่เข้าค้นโดยไม่มีหมายค้น

สถานที่บันทึก.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง แสดงเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....ผู้ครอบครองสถานที่ที่ถูกค้น

ด้วยเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลาประมาณ.....น. เจ้าพนักงานตำรวจคือ..... ตำแหน่ง..... เป็นหัวหน้าในการค้น พร้อมด้วยเจ้าพนักงานตำรวจที่มีรายชื่อแนบท้ายบันทึกการค้น รวม.....คน ได้เข้าค้น.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย..... ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

เนื่องจากมีพยานหลักฐานตามสมควรว่า (สิ่งของตามมาตรา ๙๒ (๔))..... ....

ได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้ง

....

ซึ่งเป็นเหตุอันควรเชื่อว่า เนื่องจากการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้าย หรือทำลายเสียก่อน ซึ่งเป็นเหตุยกเว้นให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจค้นในที่รโหฐานได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๒ (๔)

รายละเอียดแห่งการค้นปรากฏตามสำเนาบันทึกการค้น และสำเนาบัญชีทรัพย์ที่ได้จากการค้น ซึ่งได้ส่งมาพร้อมหนังสือนี้แล้ว เอกสารรวม.....แผ่น

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....ผู้ค้น

(.....)

ตำแหน่ง.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ..... โทรศัพท์ .....

ที่ ..... **วันที่**.....

เรื่อง รายงานเหตุผล และผลการค้นโดยไม่มีหมายค้น

เรียน (ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไป ๑ ชั้น**)**

ด้วยเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลาประมาณ.....น. เจ้าพนักงานตำรวจคือ..... ตำแหน่ง..... เป็นหัวหน้าในการค้น พร้อมด้วยเจ้าพนักงานตำรวจที่มีรายชื่อแนบท้ายบันทึกการค้น รวม.....คน ได้เข้าค้น.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย..... ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ซึ่งมี นาย/นาง/นางสาว.....อายุ.....ปี เป็นเจ้าของบ้าน/ผู้ครอบครองสถานที่ โดยไม่มีหมายค้น เนื่องจากมีพยานหลักฐานตามสมควรว่า (สิ่งของตามมาตรา ๙๒ (๔))..... .... ซึ่งเป็นเหตุอันควรเชื่อว่า เนื่องจากการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้าย หรือทำลายเสียก่อน ซึ่งเป็นเหตุยกเว้นให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจค้นในที่รโหฐานได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๒ (๔)

เจ้าพนักงานตำรวจผู้ค้นได้มอบสำเนาบันทึกการค้น บัญชีสิ่งของที่ได้จากการค้น และบันทึกแสดงเหตุผลในการค้นโดยไม่มีหมายค้น ให้กับ นาย/นาง/นางสาว..... ไว้เรียบร้อยแล้ว

รายละเอียดแห่งการค้นปรากฏตามสำเนาบันทึกการค้น และสำเนาบัญชีทรัพย์ที่ได้จากการค้นซึ่งได้ส่งมาพร้อมหนังสือนี้แล้ว เอกสารรวม.....แผ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ.....ผู้ค้น

(.....)

ตำแหน่ง.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ..... โทรศัพท์ .....

ที่ ..... **วันที่**.....

เรื่อง รายงานเหตุผล และผลการค้นโดยไม่มีหมายค้น

เรียน (ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไป ๑ ชั้น**)**

ด้วยเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลาประมาณ.....น.
เจ้าพนักงานตำรวจคือ..... ตำแหน่ง.....
เป็นหัวหน้าในการค้น พร้อมด้วยเจ้าพนักงานตำรวจที่มีรายชื่อแนบท้ายบันทึกการค้น รวม.....คน
ได้เข้าค้น.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....
ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ซึ่งมี นาย/นาง/นางสาว.....อายุ.....ปี
เป็นเจ้าของบ้าน/ผู้ครอบครองสถานที่ โดยไม่มีหมายค้น เนื่องจากมีพยานหลักฐานตามสมควรว่า (สิ่งของตามมาตรา ๙๒ (๔))..... .....
.....
ซึ่งเป็นเหตุอันควรเชื่อว่า เนื่องจากการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้าย หรือทำลายเสียก่อน ซึ่งเป็นเหตุยกเว้นให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจค้นในที่รโหฐานได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๒ (๔)

เจ้าพนักงานตำรวจผู้ค้นได้มอบสำเนาบันทึกการค้น บัญชีสิ่งของที่ได้จากการค้น และบันทึกแสดงเหตุผลในการค้นโดยไม่มีหมายค้น ให้กับ นาย/นาง/นางสาว.....
ไว้เรียบร้อยแล้ว
รายละเอียดแห่งการค้นปรากฏตามสำเนาบันทึกการค้น และสำเนาบัญชีทรัพย์ที่ได้จากการค้นซึ่งได้ส่งมาพร้อมหนังสือนี้แล้ว เอกสารรวม.....แผ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ.....ผู้ค้น
(.....)
ตำแหน่ง.....

การรักษาสถานที่เกิดเหตุในหน้าที่ของสายตรวจ

ความรู้ทั่วไปในการรักษาสถานที่เกิดเหตุในหน้าที่ของสายตรวจ

ความหมายของสถานที่เกิดเหตุ

หมายถึงสถานที่ที่มีการกระทำผิดเกิดขึ้น และสามารถหาพยานวัตถุได้ด้วยซึ่งจะทำให้ผู้ที่ไปตรวจสถานที่เกิดเหตุสามารถอ่านสภาพของสถานที่เกิดเหตุได้ว่าใครควรจะเป็นผู้กระผิด ทำอย่างไรด้วยวิธีการใด เมื่อเวลาอะไร และประสงค์ต่ออะไร

ความสำคัญของการรักษาสถานที่เกิดเหตุ

- เป็นแหล่งข้อมูลที่นำไปสู่การสืบสวน สอบสวน เพื่อให้ทราบหรือรู้ตัวผู้กระทำผิด นำไปสู่การสืบสวนจับกุม
- เป็นการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาล
- เป็นการประโยชน์ ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่วิทยาการตำรวจ
- เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจและสั่งการ วิเคราะห์เหตุการณ์ของผู้บังคับบัญชา
- เป็นการป้องกันเหตุซ้ำซ้อนที่อาจเกิดขึ้น
- เป็นการป้องกันการทำลายพยานหลักฐาน

แนวทางการปฏิบัติในการรักษาสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

หลักการปฏิบัติในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ

- ก่อนเกิดเหตุ
- ขณะเกิดเหตุ
- หลังเกิดเหตุ (เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจรักษาสถานที่เกิดเหตุ)
- การประเมินผลการปฏิบัติ

<u>หลักการปฏิบัติก่อนเกิดเหตุ</u>

๑. ผู้บังคับบัญชาต้องอบรม ปล่อยแถวสายตรวจ พร้อมกับสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการรักษาสถานที่เกิดเหตุออกปฏิบัติหน้าที่

๒. ต้องมีการเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่สายตรวจในเรื่องของเครื่องมืออุปกรณ์ในการออกตรวจ

๒.๑ รถยนต์สายตรวจ ต้องมีอุปกรณ์ สายกั้นที่เกิดเหตุ, กรวยยางสีส้ม, ถุงมือ, ผ้าปิดจมูก, ไฟฉาย, เครื่องเปล่งเสียง,อุปกรณ์พยาบาลเบื้องต้น, กระบอง เป็นต้น ซึ่งจะต้องเก็บอุปกรณ์ไว้ในกระเป๋า ที่สามารถเคลื่อนที่ได้สะดวก และพร้อมในการนำไปใช้

๒.๒ สายตรวจที่เป็นสายตรวจรถจักรยานยนต์ ต้องมีอุปกรณ์ประจำกาย, อาวุธปืน, วิทยุสื่อสารที่มีคุณภาพ, ถุงมือ, ผ้าปิดจมูก, ไฟฉาย, กระบอง และเครื่องมือสื่อสาร(โทรศัพท์) ในรูปแบบสมาร์ทโฟนที่สามารถบันทึกภาพและส่งภาพตามช่องทางสื่อสาร เช่น ไลน์ ได้สะดวกและรวดเร็ว

๒.๓ สายตรวจเดินเท้า ต้องมีอุปกรณ์ประจำกายเช่นเดียวสายตรวจรถจักรยานยนต์

๓. มีการซักซ้อมการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอของสายตรวจในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ

หลักการปฏิบัติขณะเกิดเหตุ

๑. เมื่อได้รับแจ้งเหตุต้องรีบไปยังสถานที่เกิดเหตุให้เร็วที่สุด ตามกำหนดกรอบระยะเวลาเดินทาง ไปถึงที่เกิดเหตุ

๒. สายตรวจที่ถึงสถานที่เกิดเหตุให้ทำหน้าที่เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์

๓. การจัดกำลังและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. การปิดล้อมและรักษาสถานที่เกิดเหตุ

๕. การซักถามพยาน และเหตุการณ์เบื้องต้น ว่ารู้เบื้องต้นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร

๖. ค้นหา ดูแลและจัดการพยานที่เกี่ยวข้องกับคดีที่เกิดขึ้นในระหว่างรอให้การต่อพนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชา

๗. การบันทึกภาพในที่เกิดเหตุ โดยบันทึกในภาพมุมกว้างให้เห็นสถานที่เกิดเหตุได้ทั่วถึง และภาพตรง จุดเกิดเหตุ จุดที่พบวัตถุพยาน ของกลาง หรือสภาพศพ และอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อคดี

ภาพแสดงถึงการรักษาสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

หลักการปฏิบัติเมื่อเสร็จสิ้นการรักษาสถานที่เกิดเหตุ

๑. การเสร็จสิ้นการรักษาสถานที่เกิดเหตุ ก็ต่อเมื่อ

๑.๑ พนักงานสอบสวนเสร็จสิ้นภารกิจหน้าที่ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ และสั่งการให้มีการเลิกรักษาสถานที่เกิดเหตุ

๑.๒ ผู้บังคับบัญชาสูงสุดในที่เกิดเหตุได้สั่งการให้ยกเลิกรักษาสถานที่เกิดเหตุ

การประเมินผลการปฏิบัติ

๑. รวบรวมรายงานของสายตรวจ

๒. ผู้บังคับบัญชาที่อบรมปล่อยแถวนำข้อมูลที่ได้จากรายงานมาวิเคราะห์ การปฏิบัติ แล้วนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข

๓. วางแผน กำหนดภารกิจในการปฏิบัติสายตรวจทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

๔. จัดทำปฏิทินหรือแผนการปฏิบัติของสายตรวจแต่ละรอบ

ภาพแสดงการวิเคราะห์ และประเมินผลการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

รูปแบบการรักษาสถานที่เกิดเหตุ

รูปแบบการรักษาสถานที่เกิดเหตุ

- คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์
- คดีประทุษร้ายต่อชีวิต
- คดีอุบัติเหตุจราจร
- คดีเหตุระเบิด

๑) กรณียังไม่ระเบิด

๒) กรณีระเบิด

รูปแบบการรักษาสถานที่เกิดเหตุคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์

๑. ให้รีบไปยังที่เกิดเหตุโดยเร็ว และรีบรายงานเหตุการณ์เบื้องต้นโดยเร็ว

๒. เมื่อถึงที่เกิดเหตุ ให้แนะนำให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องออกไปจากที่เกิดเหตุและ รักษาสถานที่เกิดเหตุไว้ จนกว่าพนักงานสอบสวนสั่งให้ยกเลิกการปฏิบัติ หรือผู้มีอำนาจสูงสุดในที่เกิดเหตุ

๓. ประชาสัมพันธ์ และห้ามผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปยังที่เกิดเหตุ

๔. อย่าให้ผู้ใดทำลายวัตถุพยาน เช่น แตะต้องวัตถุพยานที่มีผิวเรียบ โลหะและกระจกเฟอร์นิเจอร์ในสถานเกิดเหตุ

๕. ช่วยเหลือพนักงานสอบสวนโดยสอบถามเจ้าของทรัพย์และพาหนะผู้รู้เห็นบริเวณที่เกิดเหตุ เพื่อไปสู่การสกัดจับคนร้าย

๖. บันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดซึ่งเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ในคดี

๖.๑ ผู้แจ้งเหตุ	๖.๒ ผู้พบเหตุ
๖.๓ ผู้เสียหาย	๖.๔ ผู้กระทำผิด
๖.๕ ประจักษ์พยาน	๖.๖ ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

รูปแบบการรักษาสถานที่เกิดเหตุคดีประทุษร้ายต่อชีวิต

๑. ให้รีบไปยังที่เกิดเหตุโดยเร็ว และรีบรายงานเหตุการณ์เบื้องต้นยังศูนย์วิทยุโดยเร็ว

๒. เมื่อถึงที่เกิดเหตุ ให้ตรวจสอบว่าผู้ถูกทำร้ายถึงแก่ชีวิตหรือไม่ หากยังไม่เสียชีวิตให้รีบปฐมพยาบาลช่วยเหลือเบื้องต้นแล้วนำส่งโรงพยาบาล

๓. ให้รักษาสถานที่เกิดเหตุ ห้ามไม่ให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปยังที่เกิดเหตุ

๔. สอบถามผู้เห็นเหตุการณ์ เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และข้อมูลผู้กระทำผิด แล้วแจ้งข้อมูลคนร้ายให้ศูนย์วิทยุทราบโดยเร็ว

๕. กรณีเกิดเหตุบนถนนที่มีการจราจรหนาแน่นให้คู่ตรวจจัดการจราจร ในเบื้องต้น

รูปแบบการรักษาสถานที่เกิดเหตุคดีอุบัติเหตุจราจร

๑. ให้รีบไปยังที่เกิดเหตุโดยเร็ว และรีบรายงานเหตุการณ์เบื้องต้นยังศูนย์วิทยุโดยเร็ว

๒. เมื่อถึงที่เกิดเหตุ ให้ตรวจสอบว่าผู้ว่าประสบเหตุถึงแก่ชีวิตหรือไม่ หากยังไม่เสียชีวิต ให้รีบปฐมพยาบาลช่วยเหลือเบื้องต้น แล้วนำส่งโรงพยาบาลโดยเร็ว

๓. ให้รักษาสถานที่เกิดเหตุ ประชาสัมพันธ์ และห้ามไม่ให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปยังที่เกิดเหตุ

๔. จัดการและอำนวยความสะดวกด้านการจราจรในเบื้องต้น

๕. ในกรณีสถานที่เกิดเหตุ มีการจราจรหนาแน่นและมีความจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายยานพาหนะออกจากที่เกิดเหตุ ให้แจ้งขออนุญาตร้อยเวรสอบสวนจัดทำเครื่องหมายและเคลื่อนย้ายยานพาหนะออกจากจุดเกิดเหตุ

รูปแบบการรักษาสถานที่เกิดเหตุคดีเหตุระเบิด (กรณียังไม่ระเบิด)

๑. ให้รีบไปยังที่เกิดเหตุโดยเร็ว และรีบรายงานเหตุการณ์เบื้องต้นยังศูนย์วิทยุโดยเร็ว

๒. ให้ประเมินสถานการณ์ก่อนจะเข้าจุดเกิดเหตุ ในกรณีเป็นพื้นที่ ภ.๙ และ ศชต.ให้เพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษ

๓. กันประชาชนและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนออกห่างจากจุดเกิดเหตุมากที่สุด

๔. อย่าแตะต้องวัตถุระเบิด และห้ามเคลื่อนย้ายโดยเด็ดขาด

๕. ขอสนับสนุนอุปกรณ์ที่สามารถสนับสนุนชุดเก็บกู้ (EOD)

๖. แจ้งให้ศูนย์วิทยุ ขอสนับสนุนผู้ชำนาญการเกี่ยวกับวัตถุระเบิดมาดำเนินการ

๗. ประชาสัมพันธ์ห้ามไม่ให้มีการใช้วิทยุรับ–ส่ง โทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือวัตถุที่อาจทำให้วงจรระเบิดทำงาน โดยเฉพาะพื้นที่ ภ.๙ และ ศชต.

๘. จัดเตรียมเชือกกั้น กั้นบริเวณที่เกิดเหตุ โดยพิจารณาตามสภาพพื้นที่ให้เกิดความปลอดภัยสูงสุด

๙. ให้รักษาสถานที่เกิดเหตุ กั้นที่เกิดเหตุ จนกว่าจะมีการเก็บกู้วัตถุเสร็จสิ้น และพนักงานสอบสวนตรวจสถานที่เกิดเหตุเรียบร้อย

รูปแบบการรักษาสถานที่เกิดเหตุคดีเหตุระเบิด (กรณีระเบิด)

๑. ให้รีบไปยังที่เกิดเหตุโดยเร็ว และรีบรายงานเหตุการณ์เบื้องต้นยังศูนย์วิทยุโดยเร็ว

๒. ให้ประเมินสถานการณ์ก่อนจะเข้าจุดเกิดเหตุ ในกรณีเป็นพื้นที่ ภ.๙ และ ศชต.ให้เพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษ

๓. ขณะเดินทางไปยังที่เกิดเหตุให้สังเกตบุคคลและยานพาหนะต้องสงสัยที่ออกมาจากที่เกิดเหตุ เพราะอาจเป็นคนร้ายที่ก่อเหตุแล้วหลบหนี

๔. กั้นที่เกิดเหตุ กันประชาชนและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนออกห่างจากจุดเกิดเหตุมากที่สุด

๕. รักษาสถานที่เกิดเหตุ ทั้งในแนวดิ่งและทางราบ

๖. ห้ามเจ้าหน้าที่สายตรวจ และผู้ที่ไม่มีหน้าที่เคลื่อนย้ายวัตถุต่าง ๆ ที่อยู่ในที่เกิดเหตุ

๗. จำกัดพื้นที่สื่อมวลชนให้อยู่ในพื้นที่เหมาะสม

๘. สดับ รับฟังข้อมูลข่าวสารจากประชาชนที่มาดูเหตุการณ์

๙. แจ้งศูนย์วิทยุให้ผู้ชำนาญการเกี่ยวกับวัตถุระเบิดมาตรวจสอบโดยเร็ว

๑๐. กรณีมีการระเบิดเป็นสถานที่ราชการ หรือที่พักของบุคคลสำคัญให้รีบเข้าทำการอารักษาบุคคลสำคัญ โดยขอกำลังสนับสนุนจากหัวหน้าสายตรวจ

เทคโนโลยีกับงานสายตรวจ

จุดประสงค์ในการเรียนการสอน

๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม รู้จัก และใช้ เทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม รู้จักเทคโนโลยีของโลกปัจจุบัน และ ที่บุคคลอื่นอาจใช้ตรวจสอบการทำงานของตำรวจ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ผู้เข้ารับการอบรม มีจิตสำนึกในการที่จะเรียนรู้ และใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันปราบปราม

เนื้อหาวิชา

๑. เทคโนโลยีสำหรับการสืบค้นข้อมูล
๒. เทคโนโลยีระบบตำแหน่งสายตรวจอัตโนมัติ
๓. เทคโนโลยีสำหรับกำกับดูแลสายตรวจ
๔. เทคโนโลยีสำหรับการสื่อสารข้อมูล
๕. เทคโนโลยีสำหรับการประชุม
๖. เทคโนโลยีสำหรับการถ่ายภาพและเก็บประวัติบุคคล
๗. เทคโนโลยีสำหรับการนำทาง
๘. ระบบโทรทัศน์วงจรปิด
๙. ระบบ Social Network
๑๐. การปักหมุดจุดเกิดอาชญากรรมใน Google Map
๑๑. การตรวจสอบจุดตั้งด่านด้วย Trapster Application
๑๒. Spy Camera

เทคโนโลยีสำหรับการสืบค้นข้อมูล

ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปราม ผู้ปฏิบัติระดับต่าง ๆ จำเป็นจะต้องมีข้อมูล สำหรับสนับสนุนการปฏิบัติงาน ที่สำคัญ ได้แก่

๑) ข้อมูลทะเบียนยานพาหนะ ข้อมูลใบขับขี่ ข้อมูลรถหาย
๒) ข้อมูลทะเบียนราษฎร์
๓) ข้อมูลหมายจับ
๔) สถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้น

เทคโนโลยีสำหรับการสืบค้นข้อมูล ได้แก่

๑. ระบบ POLIS

๒. ระบบ SMS ของ ตร.

๓. ระบบฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์

ระบบ POLIS

การสืบค้นข้อมูลสมัยก่อน โดยเฉพาะก่อนปี พ.ศ.๒๕๔๒ เป็นไปด้วยความลำบากล่าช้ามาก จะมี ก็เพียงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ มาจากกรมการปกครองให้กับหน่วยงานใน ตร. บางหน่วยเท่านั้น จนกระทั่ง ตร. ได้มีโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศกรมตำรวจ (Police Information System : POLIS) โดยลงนามในสัญญาว่าจ้างให้ บริษัท CDG เป็นผู้พัฒนาระบบ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๙ และเริ่มใช้งานได้เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นมา

POLIS จึงเป็นฐานข้อมูลที่ค่อนข้างจะเป็นระบบฐานแรกของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข้อมูลที่อยู่ในฐานข้อมูล POLIS มี ๒ ส่วน คือ

๑. ข้อมูลที่เชื่อมโยงจากหน่วยงานอื่น ได้แก่

๑.๑ ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ จากกรมการปกครอง ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความแม่นยำสูงสุด เพราะทันทีบุคคลใด ดำเนินการเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร์ ข้อมูลในฐานข้อมูลจะถูกเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจุบันทันที

๑.๒ ข้อมูลทะเบียนยานพาหนะ และข้อมูลใบขับขี่ จากกรมการขนส่งทางบก

๒. ข้อมูลของ ตร.เอง ได้แก่

๒.๑ ข้อมูลหมายจับ

๒.๒ ข้อมูลสถิติคดี

ข้อมูลในส่วนของ ตร. ยังมีปัญหาถึงความทันสมัยของข้อมูลอยู่บ้าง เนื่องจากเจ้าหน้าที่มักจะไม่ได้บันทึกข้อมูลทันทีที่มีข้อมูลเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลง เช่น ออกหมายจับแล้ว แต่ยังไม่ได้บันทึกในระบบ หรือหมายจับที่มีการจับกุมตัวแล้วแต่ยังไม่ได้ถอนหมายในระบบเป็นต้น เพราะฉะนั้นต้องสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ให้มีการบันทึกข้อมูลทันทีที่มีข้อมูลเกิด หรือเปลี่ยนแปลง

การสืบค้นข้อมูลในระบบ POLIS ซึ่งเป็นระบบปิด ผู้ใช้งานจะต้องยื่นขออนุญาตเข้าใช้งานระบบจาก ศทก. ก่อน เมื่อได้รับ Username และ Password แล้ว จึงจะเข้าระบบได้

การเข้าระบบ ได้ ๓ วิธี คือ

๑. ผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับระบบเครือข่าย POLIS เอง

๒. เชื่อมต่อผ่านระบบ VPN (Virtual Private Network) โดยสามารถเข้าใช้งานระบบ POLIS ผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้เลยซึ่งทางบก.สสท.ได้จัดทำระบบ VPN สำหรับให้บริการขึ้นและจะต้องมีการลงทะเบียนสมัครใช้งานก่อน ผ่านทางเว็บไซต์ http://km.police.go.th แต่ก็มีข้อจำกัดเรื่องจำนวนสมาชิก ที่สามารถให้บริการได้จำกัดจำนวนเพียงประมาณ ๑,๐๐๐ คน เท่านั้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการเสนอ ของบประมาณขยายการให้บริการ

๓. ผ่านระบบโทรศัพท์ Smart Phone (ติดตั้งแอพพลิเคชัน Mobile Checkpoint สามารถค้นหาข้อมูลได้ ๓ ระบบฐานข้อมูล คือ หมายจับ ทะเบียนรถ และใบขับขี่ โดยต้องสมัครใช้งานกับ ศทก. ก่อน และกำหนดสิทธิ์การอนุญาตให้แก่ระดับ พ.ต.ท. ขึ้นไป

ระบบ SMS หมายจับ ของ ตร.

เป็นระบบการตรวจสอบข้อมูลหมายจับ และรถหายผ่านระบบ SMS ของโทรศัพท์มือถือโดย ภ. ๗ เป็นผู้ริเริ่มนำระบบนี้มาใช้เป็นครั้งแรก ต่อมา ตร.จึงมีการขยายการใช้งานไปทั่วประเทศ โดยร่วมกับผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือในการใช้งานร่วมกัน และต้องมีการลงทะเบียนขอใช้งานกับ ศทก. ก่อน จึงจะเข้าใช้งานได้

การใช้งานเมื่อต้องการตรวจสอบว่าบุคคลใด มีหมายจับหรือไม่ ก็พิมพ์ชื่อ-นามสกุล หรือเลขประจำตัว ๑๓ หลัก หรือกรณีต้องการตรวจสอบว่ายานพาหนะต้องสงสัยเป็นรถที่ถูกขโมยมาหรือไม่ ก็พิมพ์หมายเลขทะเบียนรถ ส่ง SMS ไปยังหมายเลข ๔๕๑๔๗๗๗ ของ AIS ระบบฐานข้อมูลก็จะตรวจสอบข้อมูลและแจ้งผลกลับมาภายในเวลา ๓-๕ วินาที (ขณะนี้สามารถใช้ได้เฉพาะผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือ AIS เพียง รายเดียวเท่านั้น)

ระบบฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ (AMI)

เป็นระบบฐานข้อมูลของกรมการปกครอง ที่ ตร. ขอเชื่อมใช้โดยผ่านระบบ POLIS แต่ก็สามารถเชื่อมใช้โดยตรงไปยังฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ได้

ผู้ใช้งานต้องได้รับอนุญาต และต้องใช้งานร่วมกับบัตรประจำตัวประชาชนแบบ Smart Card

ระบบสารสนเทศข้อมูลอาชญากรรม CRIMES : (Criminal Record Information & Management Enterprise System)

เป็นระบบฐานข้อมูลที่พัฒนามาจาก POLIS รวมทั้งเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมต่อไป ยังฐานข้อมูลของหน่วยงานอื่น ทั้งในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือ หน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลทั้งในด้านงานสอบสวน งานป้องกันปราบปราม งานจราจร อำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโดยเฉพาะระดับสถานีตำรวจ โดยแยกระบบฐานข้อมูลคดีอาญาออกมาจากระบบ POLIS เดิมทั้งหมด ส่วนระบบ POLIS ก็จะคงเหลือการใช้งานเฉพาะระบบฐานข้อมูลกำลังพล การเงินงบประมาณ พัสดุ เท่านั้น

ขณะนี้อยู่ระหว่างการเริ่มต้นใช้งานระบบ (ขั้นตอนการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ให้แก่สถานีตำรวจทั่วประเทศ)

ระบบบอกตำแหน่งรถสายตรวจอัตโนมัติ

ระบบบอกตำแหน่งรถสายตรวจอัตโนมัติ (Automatic Vehicle Location System : AVLS) หรือบางครั้งเรียกว่าระบบบอกตำแหน่งบนพื้นโลก (Global Positioning System : GPS)

มีระบบการทำงานคือ รถยนต์สายตรวจที่ติดตั้งอุปกรณ์ GPS เมื่อรับสัญญาณดาวเทียมได้ตั้งแต่ ๓ ดวงขึ้นไป จะคำนวณตำแหน่งของตนเองว่าอยู่ตำแหน่งใดบนพื้นโลก จากนั้นก็จะส่งค่าพิกัดผ่านเครือข่ายการสื่อสารไปยังคอมพิวเตอร์ที่เป็น Server และส่งค่าไปแสดงตำแหน่งบนคอมพิวเตอร์ของเจ้าหน้าที่ ในศูนย์สั่งการหรือ

ผู้บังคับบัญชา เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในศูนย์ควบคุมสั่งการ หรือผู้บังคับบัญชาใช้ประโยชน์ จากระบบนี้ ๒ ประการ ด้วยกัน คือ

๑. สามารถตรวจสอบการทำงานของสายตรวจ ว่าได้ออกตรวจตามแผนที่กำหนดหรือไม่

๒. ใช้ในการพิจารณาเลือกสายตรวจที่เหมาะสมไประงับเหตุ โดยเมื่อมีเหตุเกิดขึ้น ณ จุดใด เจ้าหน้าที่ในศูนย์ฯ ก็จะดูว่ามีสายตรวจคันใดอยู่ใกล้ มีความเหมาะสม ในการสั่งการไประงับเหตุ

ระบบบอกตำแหน่งรถสายตรวจอัตโนมัติ เคยมีการนำมาใช้งานอย่างจริงจัง ครั้งแรกในโครงการ C๓I ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๔๒ แต่เนื่องจากเทคโนโลยีในขณะนั้นมีราคาแพง ปัญหาการซ่อมบำรุง และปัญหา ในการบริหารจัดการ จึงต้องยกเลิกการใช้งานไปในเวลาต่อมา

นอกจากนี้ สน.พลับพลาไชย ๒ ก็เคยนำระบบบอกตำแหน่งรถสายตรวจมาใช้ แต่ขณะนี้ก็ไม่มี การใช้งานเช่นกัน

สำหรับ หน่วยที่สนใจจะนำระบบบอกตำแหน่งรถสายตรวจมาใช้ อาจจะต้องเลือกพิจารณา ว่าจะทำโครงการเสนอของบประมาณเพื่อพัฒนาระบบขึ้นใช้เอง หรือจัดหางบประมาณเช่าใช้อุปกรณ์ จากบริษัทเอกชน ผู้ให้บริการ ขึ้นอยู่กับว่าวิธีไหนคุ้มทุน และเกิดประโยชน์มากกว่ากัน

เทคโนโลยีสำหรับกำกับดูแลสายตรวจ

๑. ระบบตู้แดงอัจฉริยะ

๒. ระบบแจ้งพิกัดจาก Smart Phone

ระบบตู้แดงอัจฉริยะ

ในการกำกับดูแลให้สายตรวจ ปฏิบัติตามแผนการตรวจด้วยการให้ไปลงชื่อในสมุดประจำตู้แดง อันเป็นระบบที่ทราบกันโดยทั่วไปอยู่แล้วนั้น แต่เนื่องจากการลงชื่อในสมุดประจำตู้แดง มีจุดอ่อน เช่น เจ้าหน้าที่ไม่ตรวจตามแผนที่กำหนด แต่ไปลงชื่อย้อนหลัง หรือล่วงหน้า หรือการที่เจ้าหน้าที่ไปตรวจลงชื่อแล้วผ่านไป โดยไม่หยุดทักทายประชาชน จึงมีการคิดค้นนำเทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการกำกับดูแลการทำงานของสายตรวจให้ตรวจตามแผน โดยใช้ชื่อว่า ระบบตู้แดงอัจฉริยะ หรือระบบตู้แดงอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีอุปกรณ์หลัก ๒ ส่วน คือ

๑. อุปกรณ์รับสัญญาณ สำหรับติด ณ สถานที่กำหนดเป็นตู้แดง ซึ่งอาจจะมีกล้อง CCTV สำหรับบันทึกภาพสายตรวจรวมอยู่ด้วย

๒. คีย์การ์ดประจำตัวสายตรวจ

การทำงานของระบบ เมื่อเจ้าหน้าที่ไปถึงจุดที่กำหนด จะต้องนำคีย์การ์ด ไปแตะ หรือรูดที่อุปกรณ์ รับสัญญาณตัวอุปกรณ์ก็ถ่ายภาพสายตรวจ และส่งสัญญาณมายังศูนย์เพื่อบันทึกข้อมูล โดยจะต้องแตะหรือ รูดคีย์การ์ด ๒ ครั้ง ห่างกันไม่น้อยกว่า ๓-๕ นาที

ระบบตู้แดงอัจฉริยะ จะกำกับดูแลให้สายตรวจปฏิบัติตามแผนการตรวจ รวมทั้งกำหนดให้สายตรวจต้องหยุดสังเกตการณ์ หรือพูดคุยกับประชาชน ในระหว่างที่รอเวลา ๓-๕ นาที

ตัวอย่าง สภ.ที่ใช้ หรือเคยใช้ตู้แดงอัจฉริยะ เช่น

- สภ.ในจังหวัด นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี อ่างทอง อยุธยา ลพบุรี
- สภ.เมืองพังงา
- สภ.เมืองนครราชสีมา

ระบบแจ้งพิกัดจาก Smart Phone

นอกจากระบบตู้แดงอัจฉริยะแล้ว ผู้บังคับบัญชา ยังสามารถใช้ระบบแจ้งพิกัดจาก Smart Phone มาใช้ตรวจสอบการทำงานของสายตรวจได้โดย

๑. กำหนดให้สายตรวจใช้ Smart Phone โดยให้จัดหาเอง หรือ สภ.จัดหาให้

๒. เมื่อสายตรวจไปตรวจตามจุดที่กำหนด ให้สายตรวจส่งสถานที่ของตนเอง (Share Location) ผ่านโปรแกรม Line มาที่เครื่องคอมพิวเตอร์ประจำห้องศูนย์ หรือผู้บังคับบัญชาซึ่งเครื่องคอมพิวเตอร์ ก็จะบันทึกตำแหน่ง และวันเวลาไว้

๓. กรณีที่ต้องการตรวจสอบยืนยัน (Cross Check) ให้สายตรวจถ่ายภาพด้วยโทรศัพท์เครื่องนั้นๆ ไว้ ซึ่งภาพถ่ายจะระบุพิกัด วันเวลาที่ถ่ายภาพไว้เช่นกัน

เทคโนโลยีสำหรับการสื่อสารข้อมูล

ปัจจุบัน ถือว่าเป็นโลกแห่งเทคโนโลยี การสื่อสารข้อมูล สายตรวจสมัยใหม่ ตลอดจนผู้บริหารงานป้องกันปราบปราม ไม่ว่าจะเป็นร้อยเวร ๒๐ สวป. หรือ รอง ผกก.ป. ต่างก็ต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยในเรื่อง

๑. การรับคำสั่ง การรายงานเหตุ ผ่าน Smart Phone หรือคอมพิวเตอร์

๒. การรับ-ส่ง เอกสารคำสั่ง รายงานเหตุ หรือเอกสารอื่น

๓. การรับ-ส่ง ภาพนิ่ง วีดีโอสั้น แสดงที่เกิดเหตุ หรือเหตุการณ์

โดยมีเทคโนโลยีที่ รอง ผกก.ป., สวป. และร้อยเวร ๒๐ จะต้องเรียนรู้และใช้งาน ได้แก่

๑. Email

E-Mail ย่อมาจาก Electronic-Mail คือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่ใช้รับส่งกันโดยผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ E-Mail มีข้อดีคือ

- รวดเร็ว เชื่อถือได้
- ประหยัดค่าใช้จ่ายในการส่ง และลดการใช้กระดาษ
- ลดเวลาในการส่งเอกสารลง
- สามารถส่ง-รับเอกสารได้ตลอดไม่จำกัดเวลา หรือระยะทาง
- สามารถส่งให้ผู้รับได้พร้อมๆกันหลายคนในเวลาเดียวกัน
- เหมาะแก่การรับ-ส่ง File ที่มีขนาดใหญ่
- ข้อมูลจะถูกเก็บไว้สืบค้นในภายหลังได้

๒. Line Application

แอพพลิเคชั่นไลน์ (LINE) เป็นโปรแกรมเมสเซนเจอร์ที่สามารถใช้งานได้ทั้งโทรศัพท์มือถือ ที่มีระบบปฏิบัติการไอโอเอส, แอนดรอยด์ วินโดวส์โฟน ล่าสุดสามารถใช้งานได้บนคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล และแมคโอเอสได้แล้ว ด้วยความที่มีลูกเล่นมากมาย สามารถแชท ส่งรูป ส่งไอคอนส่งสติกเกอร์ ตั้งค่าคุยกันเป็นกลุ่ม ฯลฯ ทำให้มีผู้ใช้งานแอพฯ นี้เป็นจำนวนมาก

เทคโนโลยีสำหรับการประชุม

ปัจจุบัน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ กล้องโทรทัศน์ และระบบสื่อสารโทรคมนาคม มีความเจริญ เป็นอย่างมากการประชุมในโอกาสต่างๆ จึงไม่จำเป็นต้องเดินทางมาประชุม ณ ที่เดียวกันเสมอไปโดยใช้เทคโนโลยีในการประชุมได้ดังนี้

๑. Video conference

การประชุมทางไกล (Video conference) คือ การนำเทคโนโลยีสาขาต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ กล้องโทรทัศน์ และระบบสื่อสารโทรคมนาคมผสมผสาน เป็นการประชุมที่ผู้เข้าร่วมประชุมอยู่กันคนละสถานที่ไม่จำกัดระยะทาง สามารถประชุมร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันได้ การส่งข้อความและภาพสามารถส่งได้ทั้งทางสายโทรศัพท์ คลื่นไมโครเวฟ สายไฟเบอร์ออฟติกของระบบเครือข่าย และการส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม โดยการบีบอัดภาพ เสียงและข้อความ กราฟิกต่างๆ ไปยังสถานที่ประชุมต่างๆ ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถเห็นภาพและข้อความต่างๆ เพื่ออภิปรายร่วมกันได้เพื่อสนับสนุนในการประชุมให้มีประสิทธิภาพ

๒. การประชุมทางโทรศัพท์

เป็นการประชุมทางไกล ขนาดเล็ก ๕-๖ คน ด้วยระบบเสียงผ่านทางโทรศัพท์ ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งโทรศัพท์แบบธรรมดา และ Smart Phone

เทคโนโลยีสำหรับการถ่ายภาพและเก็บประวัติบุคคล

ตามข้อกำหนดในเรื่องการจัดทำข้อมูลข่าวสารประจำสถานีตำรวจจะต้องมีการจัดทำข้อมูล ประวัติผู้ต้องหาและบุคคลผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิด จึงควรวางระบบในการใช้เทคโนโลยี ในการถ่ายภาพและเก็บประวัติบุคคล ดังนี้

๑. จัดหากล้องถ่ายภาพ Digital ให้กับสายตรวจ และสิบเวร

๒. จัดทำแบบฟอร์มประวัติบุคคล แจกจ่ายให้สายตรวจและสิบเวร โดยใช้กระดาษที่มีคุณภาพดี ทำแบบฟอร์มเว้นช่องสำหรับภาพถ่ายขนาด ๔x๕ ซม.

๓. กำหนดให้สายตรวจบันทึกประวัติบุคคลกลุ่มเสี่ยงลงในแบบฟอร์ม และถ่ายภาพพร้อมชื่อ-สกุล ๒-๓ ภาพ

๔. กำหนดให้สิบเวรบันทึกประวัติผู้ต้องหาลงในแบบฟอร์ม และถ่ายภาพพร้อมชื่อ-สกุล ๒-๓ ภาพ

๕. กำหนดให้สายตรวจ และสิบเวร ส่งแบบประวัติที่กรอกข้อมูลแล้วพร้อมกล้องให้เจ้าหน้าที่ ที่จัดไว้เป็นการเฉพาะ ทุกเช้าวันทำการ

๖. เจ้าหน้าที่ถ่ายโอนภาพจากกล้องมาเก็บในคอมพิวเตอร์ แล้วคืนกล้องไปใช้งานต่อ

๗. เจ้าหน้าที่ใช้โปรแกรม ACD Pro หรือโปรแกรมอื่น Crop ภาพให้ได้อัตราส่วน ๔x๕ เพิ่ม-ลดความสว่าง และบันทึกภาพด้วยชื่อ-นามสกุล เจ้าของประวัติ ในโฟลเดอร์ที่กำหนด

๘. พิมพ์ภาพที่ตกแต่งแล้วลงในแบบฟอร์ม โดยตั้งกั้นหน้า ๑๕๐ mm กั้นหลัง ๒๐ mm จะได้ภาพ ที่ลงแบบฟอร์มพอดี

เทคโนโลยีสำหรับการนำทาง

ในปัจจุบันเทคโนโลยี GPS และระบบนำทาง (Navigator) มีราคาถูกลง และมีการพัฒนา ขีดความสามารถในการใช้งานให้สูงขึ้นเป็นอย่างมาก ระบบ GPS และระบบนำทาง มีอยู่ใน Smart Phone ที่ใช้กันโดยทั่วไป จึงควรนำระบบนำทางมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในเรื่อง

๑. การนำทางไปยังตำแหน่งของสายตรวจ

๒. การนำทางไปยังตำแหน่งของผู้แจ้งเหตุ

๓. การนำทางไปยังตำแหน่งของอุปกรณ์

โดยมีระบบที่ควรนำมาใช้งาน เช่น

๑. ระบบการ Share Location ในโปรแกรม Line

๒. โปรแกรมแผนที่ใน Smart Phone

๓. AIS Guide&Go Application

๔. Sygic Application

๕. โปรแกรม Find My iPhone/iPad ผ่านระบบอินเตอร์เน็ต

ระบบโทรทัศน์วงจรปิด

โทรทัศน์วงจรปิด (อังกฤษ: closed circuit television หรือย่อว่า CCTV) คือระบบ การบันทึกภาพเคลื่อนไหวด้วยกล้องวงจรปิด ซึ่งเป็นระบบสำหรับการใช้เพื่อการรักษาความปลอดภัย หรือ ใช้เพื่อการสอดส่องดูแลเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่นอกเหนือจากการรักษาความปลอดภัย

องค์ประกอบที่สำคัญของระบบ

๑. กล้องโทรทัศน์วงจรปิดและเลนส์

๒. สายเคเบิลสำหรับการส่งสัญญาณภาพ

๓. เครื่องบันทึกภาพและจอแสดงผล

ประโยชน์ของกล้องวงจรปิด

๑. รักษา เฝ้าระวัง ความปลอดภัยของ บุคคลและสถานที่ สำหรับเฝ้าดูและเก็บหลักฐาน การทำผิดกฎหมาย ซึ่งโจรผู้ร้ายมักจะหลีกเลี่ยงการทำผิดต่อหน้ากล้องวงจรปิด เพราะจะเป็นหลักฐานที่สำคัญในการจับกุม แต่บ่อยครั้งที่โจรสามารถหลบเลี่ยงมุมกล้องได้

๒. ตรวจสอบการทำงาน สำหรับผู้บังคับบัญชาตรวจสอบการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

๓. ใช้เป็นหลักฐาน เพราะได้ทั้งภาพและเสียง ภาพวิดีโอที่บันทึกได้จึงมีความน่าเชื่อถือ กว่าเทปเสียง

ระบบเครือข่ายสังคม (Social Network)

บริการเครือข่ายสังคม (social network service) เป็นรูปแบบของเว็บไซต์ ในการสร้างเครือข่ายสังคมสำหรับผู้ใช้งานในอินเทอร์เน็ต เขียนและอธิบายความสนใจ และกิจการที่ได้ทำ และเชื่อมโยงกับความสนใจและกิจกรรมของผู้อื่น ในบริการเครือข่ายสังคมมักจะประกอบไปด้วย การแช็ต ส่งข้อความ ส่งอีเมล วิดีโอ เพลง อัปโหลดรูป บล็อก การทำงานคือ คอมพิวเตอร์เก็บข้อมูลพวกนี้ไว้ในรูปฐานข้อมูล sql ส่วน video หรือรูปภาพ อาจเก็บเป็น ไฟล์ก็ได้ บริการเครือข่ายสังคมที่เป็นที่นิยมได้แก่ ไฮไฟฟ์ มายสเปซ เฟซบุ๊ก ออร์กัต มัลติพลาย โดยเว็บเหล่านี้มีผู้ใช้มากมาย เช่น เฟสบุ๊คเป็นเว็บไซต์ที่คนไทยใช้มากที่สุด

สถิติการใช้งานบริการเครือข่ายสังคม (เดือน พ.ย.๒๕๕๔)

ชื่อ	ผู้เข้าชมไม่ซ้ำกัน
Facebook.com	๗๙๒,๙๙๙,๐๐๐
Twitter.com	๑๖๗,๙๐๓,๐๐๐
LinkedIn.com	๙๔,๘๒๓,๐๐๐
Google+	๖๖,๗๕๖,๐๐๐
MySpace	๖๑,๐๓๗,๐๐๐
อื่น ๆ	๒๕๕,๕๓๙,๐๐๐

ประโยชน์ของเครือขายสังคม

๑. ใช้ในการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงาน

๒. ใช้ในการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Information Operation) เพราะเครือข่ายสังคมเป็นหนึ่งในวิธีชักจูงที่ง่ายที่สุด เนื่องจากข้อมูลที่ผ่านช่องทางนี้ จะไปได้กว้างและค่อนข้างเร็ว

๓. ใช้ในการสืบสวนติดตามผู้ต้องหา

การปักหมุดจุดเกิดอาชญากรรมใน Google Map

แผนที่ Google Map เป็นแผนที่ในระบบคอมพิวเตอร์ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการกำหนดจุดเกิดเหตุลงในแผนที่ เพื่อประกอบการวางแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ โดยมีรายละเอียด วิธีการ ตาม Link http://ifind๒u.blogspot.com/๒๐๑๓/๐๖/google-maps.html

การตรวจสอบจุดตั้งด่านด้วย Trapster Application

ปัจจุบัน Smart Phone จะมีโปรแกรมเสริม เพื่อตรวจเฝ้าระวังการทำงานของตำรวจ เช่น การตรวจจับความเร็ว การตั้งด่านตรวจ ที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามควรรับทราบไว้ เช่น
โปรแกรม Trapster ซึ่งเป็นโปรแกรมเสริมบน Smart Phone มีการใช้งานคือ

๑. ผู้ใช้จะกดตำแหน่งของ “ด่านตรวจ” บนแผนที่ บนมือถือที่มีระบบ GPS ข้อมูลจะถูกบันทึก ในเซิฟเวอร์

๒. ตำแหน่งของ “ด่านตรวจ” จะไปปรากฏบนจอเครื่องโทรศัพท์ของผู้ใช้ทุกเครื่องทันที

Spy Camera

ปัจจุบัน กล้องบันทึกภาพ ได้ถูกพัฒนาให้มีขนาดเล็กมาก ซึ่งผู้ปฏิบัติงานฝ่ายป้องกันปราบปราม สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในงานป้องกันปราบปรามได้ แต่ในขณะเดียวกัน กล้องบันทึกภาพขนาดเล็ก (Spy Camera) ก็จะถูกนำไปใช้ในการตรวจสอบ บันทึกภาพการทำงานของสายตรวจ จราจร จนปรากฏ เป็นข่าวอยู่ทั่วไป

วินัย และการลงทัณฑ์

จุดประสงค์ในการเรียนการสอน

๑) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความเข้าใจในหลักการของ ข้อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ การควบคุม เสริมสร้าง กำชับ ความประพฤติ ระเบียบ วินัย ของตำรวจ ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และ ต่อประชาชน

๒) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความเข้าใจในบทบาท อำนาจ หน้าที่ ของตนเอง เกี่ยวกับ อำนาจการลงโทษ อัตราโทษ และ การลงโทษ

๓) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม มีเข้าใจในการประเมินบุคลิกภาพ ความประพฤติ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์สุจริต คุณธรรม จริยธรรม เป็นรายบุคคล ความถี่และความร้ายแรงของประเภทวินัย

ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ (หมวด ๕ วินัยและการรักษาวินัย มาตรา ๗๗-๘๓)

มาตรา ๗๗ ต้องถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติ ครม. และจรรยาบรรณ ของตำรวจ ตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. ข้อปฏิบัติและข้อห้ามการกระทำผิดอย่างไม่ร้ายแรง ๑๘ ข้อ

๑. ต้องซื่อสัตย์ สุจริต และ เที่ยงธรรม

๒. ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ที่สั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย และ ระเบียบโดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง

๓. รักษาระเบียบการเคารพระหว่าง ผู้ใหญ่ ผู้น้อย

๔. อุทิศเวลาให้แก่ราชการ ละทิ้ง ทอดทิ้ง หน้าที่ราชการมิได้

๕. มิให้กระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่ง หรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษเป็นชั่วครั้งคราว

๖. ต้องรักษาความลับของทางราชการ

๗. ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ไม่กลั่นแกล้งกัน ช่วยเหลือกัน

๘. ต้อนรับ ให้ความสะดวก เป็นธรรม สงเคราะห์ ห้ามดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหง ประชาชน

๙. ตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ ระมัดระวัง รักษาผลประโยชน์ของทางราชการ ไม่ประมาทเลินเล่อ ในหน้าที่ราชการ

๑๐. ก่อให้แตกแยกความสามัคคี

๑๑. ต้องไม่รายงานเท็จ

๑๒. ต้องไม่ใช้กริยา วาจา หรือ ประพฤติตนที่ไม่สมควร

๑๓. ต้องไม่กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

๑๔. ต้องไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการบังคับผู้บังคับบัญชา

๑๕. ต้องไม่กระทำหรือละเว้นการกระทำ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการหรือ ระเบียบแบบแผนวินัยตำรวจ

๑๖. ต้องไม่กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์ อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่หรือเสื่อมเสียเกียรติของตำแหน่งหน้าที่ของตน

๑๗. ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือ ผู้จัดการ หรือ ตำแหน่งอื่นใด ในห้างหุ้นส่วนหรือ บริษัท

๑๘. กระทำการหรือไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๗๙ การกระทำผิดอย่างร้ายแรง ๗ ข้อ

๑. ปฏิบัติหรือละเว้น โดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์อันมิควรได้

๒. ละทิ้ง ทอดทิ้ง หน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร เกินสิบห้าวัน

๓. เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชน

๔. กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษหนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่กระทำโดยประมาทหรือลหุโทษ

๕. กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

๖. กระทำหรือละเว้น รวมทั้งตาม ม.๗๘ เป็นเหตุให้เสียหายราชการร้ายแรง

๗. กระทำการหรือไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา๘๐ ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้าง พัฒนาวินัย ป้องกัน และ ดำเนินการทางวินัย แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยวิธีการให้เป็นไปตาม ระเบียบ ก.ตร. ให้ดำเนินการทางวินัยทันทีผู้บังคับบัญชา ละเลย ไม่ปฏิบัติ หรือ ปฏิบัติไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้น กระทำผิดวินัย

มาตรา ๘๑ ผู้บังคับบัญชาอาจใช้อาวุธหรือกำลังบังคับ เมื่อจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และ ปราบปรามข้าราชการตำรวจผู้ก่อกำเริบ หรือ เพื่อบังคับข้าราชการตำรวจผู้ละทิ้งหน้าที่ให้กลับทำหน้าที่ ของตน โดยผู้บังคับบัญชาหรือผู้ช่วยเหลือไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญาให้ผู้บังคับบัญชานั้น ต้องรายงานผู้บังคับบัญชาเหนือตนตามลำดับชั้นถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติโดยเร็ว

มาตรา ๘๒ โทษทางวินัยมี ๗ สถาน

๑.ภาคทัณฑ์ ได้แก่ การลงโทษอันควรปราณีจึงเพียงแค่แสดงความผิดผู้นั้นให้ปรากฏไว้

๒.ทัณฑกรรม ได้แก่ ทำงานโยธา เข้าเวรยามนอกจากหน้าที่ประจำ หรือการให้ทำงานสาธารณประโยชน์ ซึ่งต้องไม่เกิน ๖ ชม.ต่อวัน

๓.กักยาม ได้แก่ กักตัวไว้ในที่สมควร

๔.กักขัง ได้แก่ ขังในที่จัดไว้เพื่อควบคุมเฉพาะคนเดียวหรือหลายคน

๕.ตัดเงินเดือน

๖.ปลดออก

๗.ไล่ออก

หมายเหตุ การกักยาม กักขัง จะใช้งานโยธา ด้วยได้แต่ต้องไม่เกิน ๖ ชม.ต่อวัน

มาตรา ๘๓ ให้ทำเป็นคำสั่ง โดยระบุว่า ผิดวินัยใด และ มาตราใด วิธีการให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎ ก.ตร.

ประมวลระเบียบไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๑ บทที่ ๓ ข้อ ๑

การรายงานเมื่อต้องคดี

- ภายใน ๗ วัน นับแต่ถูกจับหรือถูกแจ้งข้อหา
- ภายใน ๗ วัน นับแต่ศาลรับฟ้องในคดีอาญาที่ราษฎรเป็นโจทก์
- ภายใน ๗ วัน นับแต่รับหมายศาลในคดีแพ่ง คดีล้มละลาย หรือถูกยึดทรัพย์

ประมวลระเบียบไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๑ บทที่ ๒ ข้อ ๑

ข้าราชการตำรวจต้องหาคดีอาญากรณีปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ไม่ต้อง สืบสวนหรือสอบสวน เพื่อพิจารณาโทษทางวินัย

กฎ ก.ตร.ว่าด้วยกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ.๒๕๔๗

ข้อ ๒ ข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงในกรณีดังต่อไปนี้ ถือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏ ชัดแจ้ง โดยไม่ต้องสืบสวนข้อเท็จจริง หรือ งดการสืบสวนข้อเท็จจริง ก็ได้

(๑) กระทำผิดต่อหน้าผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจลงโทษ

(๒) กระทำความผิดอาญาจนต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้นั้นกระทำผิดและผู้บังคับบัญชาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษานั้นได้ความประจักษ์ชัดแล้ว

(๓) กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และ ได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนข้อเท็จจริง หรือ คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ

ข้อ ๓ กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีดังต่อไปนี้ ถือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

(๑) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้ลงโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๒) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันและได้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(๓) ได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาหรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง หรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ

กฎ ก.ตร. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษ อัตราโทษ และการลงโทษภาคทัณฑ์ ทัณฑกรรม กักยาม กักขัง หรือตัดเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๒ การลงโทษข้าราชการตำรวจผู้กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงผู้บังคับบัญชาจะลงโทษภาคทัณฑ์ หรือ ในสถานโทษ และ อัตราโทษใด ได้เพียงใด ให้เป็นไปตามตารางกำหนดอำนาจ และ อัตราการลงโทษข้าราชการตำรวจที่ ก.ตร. กำหนด

ผู้สั่งลงโทษจะสั่งลงโทษเกินกว่าอัตราโทษที่ตารางกำหนดอำนาจและอัตราการลงโทษข้าราชการตำรวจที่ ก.ตร. กำหนดไม่ได้ แต่ลงโทษต่ำกว่านี้ได้

ผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษและผู้ใต้บังคับบัญชาผู้กระทำผิดวินัยซึ่งตามตารางกำหนดอำนาจและอัตราการลงโทษข้าราชการตำรวจที่ ก.ตร. กำหนด มิได้กำหนดไว้ให้ถือเกณฑ์เทียบตำแหน่งตามที่กำหนด ใน กฎ ก.ตร.

ข้อ ๓ การคำนวณระยะเวลาการลงโทษ กักยามและกักขัง ให้นับวันเวลาเริ่มลงโทษกักยามหรือกักขังเป็นหนึ่งวันเต็ม โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมงและ ให้นับติดต่อกัน ไม่เว้นวันหยุดราชการจนครบกำหนด และ ให้ปล่อยตัวไปในวันถัดจากวันที่ครบกำหนด

ข้อ ๔ เมื่อมีคำสั่งลงโทษ ให้ผู้บังคับบัญชาจัดการให้ผู้ถูกลงโทษได้รับโทษโดยเร็ว

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของผู้ได้รับโทษในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง มิให้นำมาเป็นเหตุทุเลา การรับโทษ

ข้อ ๕ โทษทัณฑกรรมที่กำหนดไว้เป็นวันๆ ให้หมายความว่าทำทัณฑกรรม ทุกๆ วันจนกว่าจะครบกำหนด ในวันหนึ่งกำหนดทัณฑกรรมได้ไม่เกินวันละหกชั่วโมง แต่ถ้าให้อยู่เวรยามในวันหนึ่งต้องไม่เกินกำหนดเวลา อยู่เวรยามตามปกติ

การสั่งลงโทษทัณฑกรรมให้กำหนดจำนวนวันและจำนวนชั่วโมงในแต่ละวันให้ชัดเจน

ข้อ ๖ โทษกักยามให้ใช้ได้แต่เฉพาะข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับการหรือเทียบเท่าลงมา และสำหรับโทษกักขังให้ใช้ได้แต่เฉพาะข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่รองสารวัตรลงมา

ข้อ ๗ การลงโทษกักยามให้นำตัวผู้ถูกลงโทษไปกักไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๘ การลงโทษกักขัง ให้นำตัวผู้ถูกลงโทษไปรับโทษที่สถานีหรือหน่วยงานอื่นที่ผู้ถูกลงโทษมิได้ประจำอยู่

การลงโทษกักขังข้าราชการตำรวจหญิง ห้ามมิให้กักขังรวมกับข้าราชการตำรวจชาย หากไม่มีสถานที่พอจะแยกกักขัง หัวหน้าหน่วยงานที่รับตัวผู้ถูกลงโทษไว้เพื่อลงโทษจะกำหนดสถานที่ใดสถานที่หนึ่งที่ เห็นเหมาะสมเป็นสถานที่กักขังก็ได้

ข้อ ๙ การลงโทษกักขัง ให้ลงโทษกักขังไว้ในสถานที่จัดไว้โดยเฉพาะ ห้ามมิให้กักขังรวมกับผู้ต้องหา เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพราะไม่มีที่กักขัง และห้ามนำสิ่งของไม่จำเป็นหรืออาวุธเข้าไปในสถานที่กักขัง

ตารางอำนาจและอัตราการลงโทษข้าราชการตำรวจที่ ก.ตร. กำหนด

ผู้บังคับบัญชา	ผู้กระทำผิดวินัย	ทัณฑกรรม	กักยาม	กักขัง	ตัดเงินเดือน
นายกรัฐมนตรี	- ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- จเรตำรวจแห่งชาติ และรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้บัญชาการ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองผู้บัญชาการ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้บังคับการ, พนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองผู้บังคับการ และพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ	-	๑๕ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการพิเศษ	-	๒๐ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- สารวัตร และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการ	-	๓๐ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองสารวัตร และพนักงานสอบสวน	-	๖๐ วัน	๓๐ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๙๐ วัน	๔๕ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๙๐ วัน	๔๕ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	- จเรตำรวจแห่งชาติ และรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้บัญชาการ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองผู้บัญชาการ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้บังคับการ, พนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองผู้บังคับการ และพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ	-	๑๕ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการพิเศษ	-	๒๐ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- สารวัตร และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการ	-	๓๐ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน

ผู้บังคับบัญชา	ผู้กระทำผิดวินัย	ทัณฑกรรม	กักยาม	กักขัง	ตัดเงินเดือน
	- รองสารวัตร และพนักงานสอบสวน	-	๖๐ วัน	๓๐ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๙๐ วัน	๔๕ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๙๐ วัน	๔๕ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
ผู้บัญชาการ	- รองผู้บัญชาการ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้บังคับการ, พนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองผู้บังคับการ และพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ	-	๑๕ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการพิเศษ	-	๒๐ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- สารวัตร และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการ	-	๓๐ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองสารวัตร และพนักงานสอบสวน	-	๖๐ วัน	๓๐ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- ผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๙๐ วัน	๔๕ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
	- รองผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๙๐ วัน	๔๕ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน
ผู้บังคับการ, พนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ	- รองผู้บังคับการ และพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญ	-	-	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๒ เดือน
	- ผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ	-	๓ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๒ เดือน
	- รองผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการพิเศษ	-	๕ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๒ เดือน
	- สารวัตร และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการ	-	๗ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๒ เดือน
	- รองสารวัตร และพนักงานสอบสวน	-	๑๕ วัน	๗ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๒ เดือน
	- ผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๖๐ วัน	๓๐ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๒ เดือน
	- รองผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๖๐ วัน	๓๐ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๒ เดือน
ผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ	- รองผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการพิเศษ	-	๑ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๑ เดือน
	- สารวัตร และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการ	-	๓ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๑ เดือน
	- รองสารวัตร และพนักงานสอบสวน	-	๗ วัน	๓ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๑ เดือน
	- ผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๓๐ วัน	๑๕ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๑ เดือน
	- รองผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๓๐ วัน	๑๕ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๑ เดือน
สารวัตร และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการ	- รองสารวัตร และพนักงานสอบสวน	-	๑ วัน	-	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๑ เดือน
	- ผู้บังคับหมู่	๑ วัน	๒๐ วัน	๑๐ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๑ เดือน
	- รองผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๒๐ วัน	๑๐ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๑ เดือน
รองสารวัตรและพนักงานสอบสวน	- ผู้บังคับหมู่	๑ วัน	๑๕ วัน	๗ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๑ เดือน
	- รองผู้บังคับหมู่	๒ วัน	๑๕ วัน	๗ วัน	ไม่เกินร้อยละ ๕ เป็นเวลาไม่เกิน ๑ เดือน

หมายเหตุ

๑. ผู้กระทำผิดจะถูกลงโทษ ต้องเป็นผู้ที่อยู่ใต้การปกครองบังคับบัญชาของผู้สั่งลงโทษ ไม่ว่าโดยตำแหน่ง ที่ได้รับการแต่งตั้ง การไปช่วยราชการ การเข้ารับการศึกษาอบรม หรืออื่นๆ ในทำนองเดียวกัน

๒. กรณีผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษเป็นตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยที่ทำหน้าที่หัวหน้าหน่วยงาน ให้มีอำนาจลงโทษ ได้ตามอำนาจลงโทษของหัวหน้าหน่วยงานที่เหนือตนขึ้นไปหนึ่งชั้น เช่น รองผู้กำกับการ หัวหน้าสถานีตำรวจ ให้มีอำนาจลงโทษเท่ากับ ผู้กำกับการ รองสารวัตร หัวหน้าสถานีตำรวจ ให้มีอำนาจลงโทษเท่าสารวัตร เป็นต้น

กฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรม และ จรรยาบรรณของตำรวจ

ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ มาตรฐานคุณธรรมและอุดมคติตำรวจ

ส่วนที่ ๒ จรรยาบรรณของตำรวจ

ส่วนที่ ๑ มาตรฐานคุณธรรมและอุดมคติตำรวจ

๑) พึงยึดถือคุณธรรม ๔ ประการ ตามพระบรมราโชวาท

๑.๑ รักษาความสัจ

๑.๒ ข่มใจตนเอง

๑.๓ อดทน อดกลั้น อดออม

๑.๔ ละวางความชั่ว ทุจริต สละประโยชน์ส่วนตน เพื่อส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

๒) ยึดถืออุดมคติตำรวจ ๙ ประการ

เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่	กรุณาปราณีต่อประชาชน
อดทนต่อความเจ็บใจ	ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก
ไม่มักมากในลาภผล	มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน
ดำรงตนในยุติธรรม	กระทำการด้วยปัญญา
รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต	

๓) พึงหมั่นศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ธรรมเนียมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ ความรับผิดชอบ

ส่วนที่ ๒ มาตรฐานทางจริยธรรม และ จรรยาบรรณของตำรวจ

๑. มาตรฐานทางจริยธรรมตำรวจ

๑.๑ เคารพ ศรัทธา ยึดมั่น การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

- จงรักภักดี และ เทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์
- เป็นกลางทางการเมือง

๑.๒ เคารพ สิทธิ และ เสรีภาพ ของประชาชน ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ โดยไม่เลือกปฏิบัติ

๑.๓ ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุด

- รวดเร็ว กระตือรือร้น รอบคอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และ เป็นธรรม
- วิริยะอุตสาหะ ขยันมั่นเพียร เสียสละ ใช้ปฏิภาณไหวพริบ กล้าหาญ อดทน
- มีความรับผิดชอบ
- ดูแล รักษา ทรัพย์สินของทางราชการ
- รักษาความลับทางราชการ

๑.๔ มีจิตสำนึกเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

- มีมนุษย์สัมพันธ์ สุภาพ อ่อนโยน เต็มใจบริการ

- ไม่หยาบคาย ดูหมิ่น เหยียดหยาม ประชาชน
- เอื้อเฟื้อ สงเคราะห์ ช่วยเหลือ ประชาชน
- ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ไม่เท็จ ไม่เนิ่นช้า

๑.๕ ซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรม

- ไม่แสวงหาผลประโยชน์
- ไม่ใช้อิทธิพล จูงใจ ให้ผู้อื่นสูญเสียความเที่ยงธรรมและยุติธรรม
- ไม่รับของขวัญนอกเหนือจากโอกาสและกาลตามประเพณี ไม่เกินมูลค่าที่ ปปท.กำหนด เว้นญาติ
- ไม่ใช้เวลาหรือทรัพย์สินทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
- ไม่ประกอบอาชีพเสริมที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือ ขัดกัน ระหว่างส่วนตน กับส่วนรวม
- ไม่ทำผิดกฎหมาย ไม่หมกมุ่นอบายมุข ไม่ฟุ้งเฟ้อหรูหรา

๑.๖ ภาคภูมิ มีเกียรติศักดิ์ ศักดิ์ศรี ความเป็น ตร.

- ตรงไปตรงมาตามครรลองประชาธิปไตย
- ไม่สั่งผู้ใต้บังคับบัญชา ที่มิชอบด้วยกฎหมาย คุณธรรม ศีลธรรม
- ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ตนรู้หรือควรรู้ว่ามิชอบด้วยกฎหมาย ทักท้วงเป็นหนังสือ ต่อผู้สั่ง
- ไม่เลี่ยง ใช้ หรือ แนะนำใช้ช่องโหว่กฎหมาย เพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น ทำให้เสียยุติธรรม

๑.๗ เป็นผู้บังคับบัญชา ต้อง

- เป็นผู้นำ แบบอย่างที่ดี เป็นที่ปรึกษา ที่พึ่งของผู้ใต้บังคับบัญชา
- หมั่นอบรม ให้ความรู้ ผู้ใต้บังคับบัญชา
- มีหลักการ เหตุผล ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม รับฟังความคิดเห็น ไม่ผลัก ความรับผิดชอบ
- ปกครองปราศจากความลำเอียง

๑.๘ ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ต้อง

- ปฏิบัติตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- มีวินัยและสามัคคีในหมู่คณะ
- มีมนุษย์สัมพันธ์ รับฟังความคิดเห็น
- ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติหน้าที่
- มีหลักการ เหตุผล ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม รับฟังความคิดเห็น ไม่ผลัก ความรับผิดชอบ
- ปกครองปราศจากความลำเอียง

๑.๙ ต้องปฏิบัติตามค่านิยม จนท.รัฐ ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน กำหนด

- มีคุณธรรมจริยธรรม
- ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ
- ยึดถือประโยชน์ของชาติ
- ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย
- บริการประชาชน ไม่เลือกปฏิบัติ
- ให้ข้อมูลข่าวสารประชาชน ไม่บิดเบือน
- มีมาตรฐาน โปร่งใส ตรวจสอบได้
- ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพขององค์กร

๒. จรรยาบรรณของตำรวจ

๒.๑ อำนวยความยุติธรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อให้ประชาชน มีความเลื่อมใส เชื่อมั่น และ ศรัทธา ดังนี้

- เต็มใจ เป็นมิตร ไม่เลือกปฏิบัติ รวดเร็ว ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในการร้องทุกข์ กล่าวโทษ ขออนุญาต ขอข้อมูลข่าวสารหรือติดต่อราชการ
- สุภาพ อ่อนน้อม ให้เกียรติ ไม่หยาบคาย ดูหมิ่น เหยียดหยาม ประชาชน
- พร้อมปฏิบัติหน้าที่
- พกและใช้อาวุธตามระเบียบแบบแผน
- พกพาบัตรประจำตัว และ แสดงเมื่อมีบุคคลขอ

๒.๒ การจับ ระงับการกระทำผิดตาม รธน.

- กล้าหาญ มีสติปัญญา
- รักษากฎหมาย ยึดหลักมนุษยธรรม
- ใช้มาตรการปกติ เว้นแต่หยุดยั้งผู้กระทำผิด

๒.๓ ตระหนักในการใช้อาวุธ หรือ ความรุนแรง ตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน หากมีเหตุการณ์รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทันที

๒.๔ เป็นมืออาชีพในการสืบสวนสอบสวน

- ไม่ทารุณหรือทารุณกรรม
- ไม่ใช้ จ้าง วาน ยุยง ส่งเสริม หรือ ปล่อยปละละเลยให้มีการทารุณหรือทารุณกรรม
- ไม่ข่มขู่รังควาน ใช้อำนาจมิชอบแนะนำเสี้ยมสอนให้บุคคลอื่นให้ถ้อยคำ อันเป็นเท็จหรือปรักปรำผู้อื่น
- ไม่กักขัง หน่วงเหนี่ยว เพื่อสอบสวนปากคำ
- ไม่ใช้อำนาจอันมิชอบเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน

๒.๖ ควบคุมบุคคลตาม กม.และมนุษยธรรม

- ไม่ผ่อนปรนให้ผู้นั้นมีสิทธิประโยชน์มิชอบ
- ไม่รบกวนการติดต่อระหว่างบุคคลกับทนายความ
- ให้บุคคลได้รับการรักษาพยาบาลตามควรแก่กรณีเมื่อบุคคลนั้นเจ็บป่วยหรือร้องขอ
- ไม่ควบคุมเด็กและเยาวชนร่วมกับผู้ใหญ่ หรือ ไม่คุมขังหญิงร่วมกับผู้ชาย เว้นแต่กฎหมายยกเว้น

๒.๗ ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นความลับ หากเป็นอันตรายต่อประโยชน์หรือชื่อเสียง บุคคลหรือ เป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้เสียหายหรือผู้กระทำผิด จะเปิดเผยได้เมื่อเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ที่ชอบด้วยกฎหมาย และ เพื่อการดำเนินการทางกระบวนการยุติธรรมเท่านั้น

หนังสือ ตร. เลขที่ ๐๐๐๖.๓/ว ๐๐๙๕ ลง ๓ พ.ย.๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการพิจารณาและมาตรฐานการลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (สามารถสืบค้นเพิ่มเติมได้จากอินเตอร์เน็ต)

ระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ๑๙๑

จุดประสงค์ในการเรียนการสอน

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่อง

๑. ความสำคัญของระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน

๒. การจัดระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ๑๙๑

๓. การปฏิบัติหน้าที่ของ รอง ผกก.ป., สวป. ร้อยเวร ๒๐ กับระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ๑๙๑

๔. การจัดระบบรับแจ้งเหตุของสถานีตำรวจ

ความสำคัญของระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน

เหตุฉุกเฉิน (Emergency) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน และจะต้องรีบแก้ไขโดยฉับพลัน มิฉะนั้นแล้วอาจจะก่อให้ภยันตราย เกิดความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สินของมนุษย์ รวมถึงความเสียหายอื่นๆ ตามมา

โดยทั่วไป เหตุฉุกเฉินที่ประชาชนประสบ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. เหตุฉุกเฉินที่เกี่ยวข้องกับตำรวจ (Police) ประมาณ ๗๐%

๒. เหตุฉุกเฉินทางการแพทย์ (Ambulance) ประมาณ ๒๐%

๓. เหตุฉุกเฉินเพลิงไหม้ (Fire) ประมาณ ๑๐%

เหตุฉุกเฉิน ถือเป็นเรื่องปกติของสังคม ที่อาจเกิดขึ้นกับใคร ที่ไหน ก็ได้ แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้ว รัฐที่มีหน้าที่ดูแลในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จะมีวิธีรับแจ้งและจัดการกับเหตุนั้นๆ อย่างไรจึงจะสามารถแก้ไขเหตุการณ์ได้เร็วที่สุด บรรเทาผลร้ายที่จะเกิดขึ้นได้มากที่สุด

ด้วยเหตุนี้ ประเทศทั้งหลายในโลก โดยเฉพาะประเทศที่เจริญแล้ว จึงได้คิดค้น และจัดทำระบบบริการรับแจ้งเหตุฉุกเฉินทางโทรศัพท์ ไว้สำหรับให้ประชาชนแจ้งเหตุมายังเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากระบบ

โทรศัพท์เป็นเครื่องมือสื่อสารที่สะดวกที่สุดระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน โดยหมายเลขโทรศัพท์ สำหรับการแจ้งเหตุ มีหลักการดังนี้

๑. ใช้หมายเลขเดียวกัน

๒. ง่ายต่อการจดจำ

๓. สะดวกในการโทรแม้อยู่ในที่มืด

๔. โทรได้ทุกพื้นที่โดยไม่ต้องมีรหัสพื้นที่นำหน้า

สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นต้นแบบของระบบโทรศัพท์ฉุกเฉินให้แก่ประเทศต่างๆ ในปัจจุบัน (รวมทั้งประเทศไทย) ได้คิดค้นระบบโทรศัพท์ฉุกเฉินหมายเลข ๙๑๑ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ รัฐสภาของสหรัฐอเมริกา ได้ประกาศเป็นกฎหมาย (๙๑๑ ACT) ให้หมายเลข ๙๑๑ เป็นหมายเลขฉุกเฉินแห่งชาติ (National Emergency Telephone Number) การแจ้งเหตุฉุกเฉินทั้งหลาย ให้แจ้งผ่าน ๙๑๑ หมายเลขเดียวเท่านั้น

การจัดระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ๑๙๑ ของประเทศไทย

ประเทศไทย โดยกองบังคับการสายตรวจ และปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้นำระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ๑๙๑ มาใช้ ตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๑ ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ต่อมา ได้มีการขยายไปยังจังหวัดต่างๆ จนในปัจจุบัน ได้ใช้หมายเลขโทรศัพท์ ๑๙๑ เป็นหมายเลขฉุกเฉินสำหรับเหตุที่เกี่ยวข้องกับตำรวจ (Police) ทั่วประเทศ และเป็นสากลแล้ว

ลักษณะการจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุ ๑๙๑ ให้เป็นการจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุ ณ ที่ทำการตำรวจภูธรจังหวัด จังหวัดละ ๑ ศูนย์ (ลักษณะเดียวกับของประเทศญี่ปุ่น)

ศูนย์รับแจ้งเหตุ ๑๙๑ เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชน ที่ทั้งศูนย์รับแจ้งเหตุ สถานีตำรวจ และสายตรวจ ต่างต้องร่วมกันปฏิบัติ เพื่อดูแลแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างมืออาชีพ ตามนโยบายของ พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว ผบ.ตร. ที่ว่า “พัฒนาศูนย์รับแจ้งเหตุ ๑๙๑ เพื่อเฝ้าระวังในการรับแจ้งเหตุ และบริหารสถานการณ์สำคัญระดับจังหวัดและสถานีตำรวจ เพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงประชาชน และเป็นศูนย์ประสานงานกลางระหว่างหน่วยงานต่างๆ”

มาตรฐานของระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ๑๙๑

ในฐานะที่ศูนย์รับแจ้งเหตุ ๑๙๑ มีตัวชี้วัดความสำเร็จของงาน ตามมาตรฐานขั้นต่ำของระบบ รับแจ้งเหตุฉุกเฉิน (Minimum Standards for Emergency Telephone Notification Systems) โดยสมาคมหมายเลขฉุกเฉินแห่งชาติ (National Emergency Number Association : NENA) และจากการเทียบเคียงกับระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา และอังกฤษ ดังนี้

๑. การโทรศัพท์ ๑๙๑ จากโทรศัพท์พื้นฐาน และโทรศัพท์มือถือทุกระบบ จะต้องไปติดยัง ศูนย์รับแจ้งเหตุที่รับผิดชอบพื้นที่นั้นๆ (Primary Public Safety Answering Point : PSAP)

๒. สามารถรับสายเรียกเข้าได้ทุกสาย ด้วยความเร็วเฉลี่ยไม่เกิน ๔ วินาที เมื่อโทรติด สำหรับศูนย์รับแจ้งเหตุ กองกำกับการศูนย์รวมข่าว กองบัญชาการตำรวจนครบาล และศูนย์ของตำรวจภูธรจังหวัด ที่ได้รับการ

ติดตั้งอุปกรณ์ตามโครงการปรับปรุงศูนย์รับแจ้งเหตุของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว และไม่เกิน ๑๕ วินาที (๓ กริ๊ง) สำหรับศูนย์รับแจ้งเหตุของ ตำรวจภูธรจังหวัดที่ยังไม่ได้รับการติดตั้งอุปกรณ์

๓. สามารถรับแจ้งและบันทึกเหตุได้เสร็จสิ้นภายในเวลา ๑ นาที และสั่งการสายตรวจได้ทันที

๔. สามารถกำกับดูแลสายตรวจให้ไปที่เกิดเหตุทุกเหตุ

ระยะเวลาที่สายตรวจไปถึงที่เกิดเหตุ ไม่ควรเกิน ๕ นาที สำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานคร และ ในเขตชุมชน และไม่ควรเกิน ๑๕ นาที สำหรับพื้นที่นอกเขตชุมชน

๕. สามารถพิมพ์รายงานจากระบบอย่างน้อย ดังนี้

๕.๑ รายงานโทรศัพท์ สถิติการโทร ๑๙๑ ระบุจำนวนสายที่โทรเข้า จำนวนสายที่ได้รับ จำนวนสายที่ไม่ได้รับ ความเร็วเฉลี่ยในการรับสาย ทั้งภาพรวม และแยกรายละเอียดของพนักงาน รับโทรศัพท์แต่ละคน

๕.๒ รายงานเหตุ

๑) รายงานรายละเอียดของเหตุแต่ละเหตุ ว่าโทรเข้ามาเมื่อใด แจ้งเหตุเรื่องใด ใครเป็นผู้รับสาย ใครเป็นผู้สั่งการ สายตรวจสายใดไประงับเหตุ ใช้เวลาถึงที่เกิดเหตุเท่าใด และผลการปฏิบัติอย่างไร

๒) รายงานค่าระยะเวลาไปถึงที่เกิดเหตุ (Response Time) ของเหตุแต่ละเหตุ และ/หรือ ในภาพรวม ในรอบระยะเวลาที่กำหนด

๓) รายงานจำนวนเหตุ ในรอบระยะเวลาที่กำหนด แยกตามประเภทของเหตุ และ/หรือ แยกตามรายสถานีตำรวจ หรือรายกองบังคับการ

๕.๓ รายงานผลการปฏิบัติงานของสายตรวจ ระบุจำนวนเหตุที่ระงับ ค่าระยะเวลาไปถึง ที่เกิดเหตุ แยกตามหมายเลขสายตรวจ และ/หรือ แยกตามสถานีตำรวจ

การปฏิบัติงานในหน้าที่ รอง ผกก.ป.,สวป.,ร้อยเวร ๒๐, สายตรวจ กับระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ๑๙๑

๑. กำกับให้ศูนย์วิทยุ สภ. ที่ได้รับแจ้งเหตุจาก ๑๙๑ จะต้องสั่งสายตรวจไประงับเหตุ

๒. ขณะปฏิบัติหน้าที่จะต้องเฝ้าฟัง และกำกับดูแลให้สายตรวจเฝ้าฟังวิทยุ สามารถติดต่อสื่อสาร ทางวิทยุได้ตลอดเวลา เพราะ

๒.๑ วิทยุสื่อสาร เป็นเครื่องมือสื่อสารที่สะดวก สามารถติดต่อสื่อสารสั่งการเหตุได้รวดเร็ว กว่าโทรศัพท์

๒.๒ วิทยุสามารถกระจายเสียงไปยังสายตรวจทุกสายได้พร้อมกัน ขณะที่โทรศัพท์ติดต่อได้ ๑ ต่อ ๑ (ยกเว้น Conference Call แต่ใช้เวลามาก)

๒.๓ ความถี่ของสายตรวจ ควรใช้ความถี่เดียวกับศูนย์รับแจ้งเหตุ เพื่อให้การสื่อสารสั่งการ เหตุจากศูนย์ฯ ไปยังสายตรวจรวดเร็ว ซึ่งอาจทำได้โดย

๑) ใช้ความถี่เดียวกันทั้งหมด เหมาะกับพื้นที่ที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก มีลูกข่ายไม่หนาแน่น มากนัก

๒) ใช้ระบบ SCAN เพื่อฟังทั้งความถี่ของศูนย์รับแจ้งเหตุ และความถี่ของแต่ละ บก. หรือ สน./สภ. ซึ่งควรใช้ในกรณีที่เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ มีลูกข่ายจำนวนมาก แต่ละสถานีตำรวจมีความถี่เฉพาะ ก็ปรับระบบวิทยุของสายตรวจให้สามารถฟังได้ทั้งความถี่ของศูนย์รับแจ้งเหตุ และความถี่ของสถานี (ความถี่รับ) เมื่อ

ศูนย์ฯ สั่งการให้สายตรวจไประงับเหตุ สายตรวจจะได้รับฟังได้ตั้งแต่โอกาสแรก แต่เมื่อ สายตรวจจะเรียกกลับให้เรียกไปทางช่องของสถานี (ความถี่ส่ง)

๓. กำกับดูแลให้สายตรวจไปที่เกิดเหตุ เมื่อได้รับแจ้งจากศูนย์ ๑๙๑ ตามเวลาที่ควร ดังนี้

๓.๑ ภายใน ๕ นาที สำหรับเขต กทม. หรือ เทศบาลหลัก

๓.๒ ภายใน ๑๕ นาที สำหรับนอกเขตเทศบาลหลัก (เขตสายตรวจตำบล)

คำว่าเทศบาลหลัก หมายถึงว่าในปัจจุบัน แต่ละสถานีตำรวจภูธร จะมีหลายเทศบาล แต่จะมี ๑ เทศบาล ซึ่งเป็นเทศบาลหลักรับผิดชอบพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของสถานีตำรวจนั้นๆ การจัดสายตรวจ จะมีการจัดสายตรวจรถจักรยานยนต์แบ่งเขตตรวจตลอด ๒๔ ชั่วโมง การไประงับเหตุในพื้นที่นี้จึงไม่ควรเกิน ๕ นาที ส่วนเทศบาลอื่นที่อยู่รอบนอก จะเป็นความรับผิดชอบของสายตรวจตำบล มีการจัดกำลังและการบริหาร ที่แตกต่างออกไป แต่สายตรวจก็ไม่ควรไปถึงที่เกิดเหตุช้ากว่า ๑๕ นาที

๔. กรณีสายตรวจติดภารกิจ ให้สั่งการสายตรวจอื่นไประงับเหตุ หรือไประงับเหตุด้วยตนเอง

๕. กรณีสายตรวจไม่รับวิทยุ ให้สั่งการสายตรวจอื่นปฏิบัติ และตรวจสอบแก้ไข

๖. กรณีที่ศูนย์ฯ ออกอากาศสกัดจับคนร้าย ที่ใช้ยานพาหนะกระทำผิดแล้วหลบหนี จะต้องกำกับดูแลให้สายตรวจเข้าจุดสกัดจับตามแผนที่กำหนด

การสกัดจับ มีปัจจัยแห่งความสำเร็จ ดังนี้

๖.๑ ความเร็วในการสื่อสารสั่งการ และการเข้าประจำจุด เป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จ

๖.๒ เจ้าหน้าที่วิทยุ และผู้ปฏิบัติในพื้นที่ ต้องมีทักษะในการเรียงคำพูด สั้นกะทัดรัด ได้ใจความ (ใช้นามเรียกขาน และประมวลลับ) “ศูนย์...(ชื่อศูนย์)...แจ้งสกัดจับกุมรถ ก่อเหตุ/ถูกก่อเหตุ..(ชื่อเหตุ)..จาก..(สถานที่เกิดเหตุ)..... แล้วตามด้วย ประเภทรถ ยี่ห้อ รุ่น สี หมายเลขทะเบียน ที่สังเกต ก่อเหตุ/ถูกก่อเหตุ...(ชื่อเหตุ)....จาก..(สถานที่เกิดเหตุ)....เมื่อเวลา..... หรือ ...(กี่นาที)... ที่ผ่านมา หลบหนี มุ่งหน้า..... จราจร และสายตรวจสกัดจับตามแผนด้วย เปลี่ยน”

๖.๓ เจ้าหน้าที่วิทยุ และผู้ปฏิบัติในพื้นที่ ต้องรู้จักพื้นที่เป็นอย่างดี

๖.๔ การเคลื่อนที่ของคนร้าย สามารถหลบหนีไปได้ระยะทางเฉลี่ย นาทีละ ๑.๒ กม. หรือ ๕ นาที หนีไปได้ ๖ กม. มีโอกาสที่จะข้ามเขตสถานีตำรวจ ข้ามเขตกองบังคับการ หรือข้ามเขตจังหวัด เพราะฉะนั้นจะต้องรีบแจ้งให้สายตรวจสถานีตำรวจข้างเคียงรับทราบ

๖.๕ พึงระลึกเสมอว่า คนร้ายพร้อมจะหนี ต้องใช้ยุทธวิธีสกัดกั้นคนร้าย มิใช่เพียงสั่งให้คนร้ายหยุดรถเท่านั้น

๗. พิจารณาปรับปรุงการปฏิบัติงานของสายตรวจในความควบคุม โดยนำข้อมูลจากศูนย์ ๑๙๑ มาใช้ในการบริหาร ดังนี้

๗.๑ ค่าระยะเวลาถึงที่เกิดเหตุ (Response Time)

ตัวอย่างค่าระยะเวลาสายตรวจไปที่เกิดเหตุ ม.ค.๕๖

สภ.	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล	
	จำนวน	เวลาที่ใช้	จำนวน	เวลาที่ใช้
เมืองเพชร	๗๙	๘.๑๒	๘๓	๑๐.๔๖
ชะอำ	๓๔	๘.๑๐	๔๔	๑๐.๑๒
ท่ายาง	๕	๑๒.๑๒	๒๐	๖.๒๔
บ้านลาด	๓	๘.๒๐	๑๗	๙.๑๗
เขาย้อย	๕	๙.๔๘	๓๔	๘.๐๑

๗.๒ ผลความพึงพอใจ/ข้อตำหนิ ของผู้แจ้ง จากการสุ่มตรวจสอบโทรกลับของศูนย์ ๑๙๑

๘. สนับสนุนการแก้ไขปัญหาเด็กโทร ๑๙๑ เล่น หรือแจ้งเหตุเท็จ

ปัญหาของศูนย์รับแจ้งเหตุ ๑๙๑ และ Call Center ต่างๆ คือปัญหาเด็กโทรเล่น ซึ่งมากถึง ร้อยละ ๗๐ ของสายที่เรียกเข้าทั้งหมด ทำให้สายไม่ว่าง ผู้ที่เดือดร้อนจริงอาจโทรเข้า ๑๙๑ ไม่ได้ และสายตรวจ หรือ ร้อยเวร ๒๐ อาจจะต้องเสียเวลาไปที่เกิดเหตุที่เป็นเท็จ ปัญหานี้ยังกระทบต่อจิตใจของเจ้าหน้าที่ ทั้งในศูนย์ฯ และสายตรวจ

รอง ผกก.ป., สวป., ร้อยเวร ๒๐ สามารถช่วยแก้ไขปัญหาเด็กโทรเล่นได้ ดังนี้

๘.๑ ให้ความรู้แก่เด็ก ในเรื่องการป้องกันอาชญากรรม การปฏิบัติเมื่อประสบเหตุฉุกเฉิน และ การแจ้งเหตุที่ ๑๙๑ การให้ความรู้นี้ อาจจะทำเป็นโครงการไปตามโรงเรียน ชุมชน หรือโอกาสอื่นๆ

๘.๒ กรณีเด็กไม่เชื่อฟัง หรือแจ้งเหตุที่มีความร้ายแรง เช่น ขู่วางระเบิด อาจพิจารณาสั่งการสายตรวจจับกุมดำเนินคดี โดยศูนย์ฯ จะตรวจสอบตำแหน่งตู้สาธารณะที่มีการโทรเล่น และประสานงาน มายังสายตรวจ

การจัดระบบรับแจ้งเหตุของสถานีตำรวจ

๑. แต่ละสถานีตำรวจ จะต้องจัดให้ศูนย์วิทยุ ทำหน้าที่เป็นศูนย์รับแจ้งเหตุของสถานี โดยกำหนดหมายเลขโทรศัพท์สำหรับใช้ในการรับแจ้งเหตุประจำสถานีเป็นการเฉพาะ

๒. จัดกำลังพล อย่างน้อย ๑ นาย (ขึ้นอยู่กับปริมาณงาน) ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์รับแจ้งเหตุ

๓. รอง ผกก.ป. หรือ สวป.ที่ได้รับมอบหมาย ต้องกำกับดูแลการปฏิบัติ ให้มีมาตรฐาน เช่นเดียวกับศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ๑๙๑ โดยอนุโลม โดยมีหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

๓.๑ ตรวจสอบให้คู่สายรับแจ้งเหตุ ใช้การได้โดยสมบูรณ์ตลอดเวลา

๓.๒ รับสายทุกสายด้วยความเร็วไม่เกิน ๑๕ วินาที (๓ กริ๊ง) เมื่อโทรติด

๓.๓ บันทึกเหตุทุกเหตุที่ได้รับแจ้ง ลงในสมุดหรือแบบฟอร์มที่กำหนด ตามตัวอย่างแนบท้าย โดยให้ปรากฏข้อมูล วันเวลาที่รับแจ้ง ประเภทของเหตุ สถานที่เกิดเหตุ ผู้แจ้ง ผู้รับแจ้ง และต้องบันทึกทันที ขณะรับแจ้ง

๓.๔ บันทึกเวลาที่สั่งการสายตรวจ และให้มีการติดตามผลการปฏิบัติเหตุทุกเหตุ ว่าสายตรวจไปถึงที่เกิดเหตุแล้วหรือไม่ เมื่อเวลาใด ใช้เวลาเท่าใด ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร

๓.๕ จัดทำสถิติค่าระยะเวลาสายตรวจถึงที่เกิดเหตุ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติของสายตรวจในสถานีตำรวจนั้นๆ

๓.๖ ให้มีการโทรศัพท์กลับไปหาผู้แจ้ง เพื่อสอบถามผลการปฏิบัติ วัดความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะ

๓.๗ นอกจากการรับแจ้งเหตุฉุกเฉินแล้ว ศูนย์รับแจ้งเหตุของสถานี จะต้องให้ความสำคัญ กับเรื่องไม่เร่งด่วน (Non-Emergency) ไม่ว่าจะเป็นการแจ้งเบาะแส ข้อร้องเรียน ข้อติชมต่างๆ แล้วนำ ข้อร้องเรียน ข้อติชม มาดำเนินการ ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างแบบฟอร์มการรับแจ้งเหตุ

แบบฟอร์มการรับแจ้งเหตุ

เหตุ.....สถานที่เกิดเหตุ.....

..... ○ใน ○นอก เขตเทศบาล

อาวุธที่ใช้.....มีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือไม่ .....

ยานพาหนะ ○ รถหาย ○ ใช้ในการกระทำผิด ○ ถูกประทุษร้าย ○ ว.40 หลบหนี ○ อื่นๆ.....

ประเภทรถ.....ยี่ห้อ.....รุ่น.....สี.....

หมายเลขทะเบียน.....ที่สังเกต .....

ตำหนิรูปพรรณคนร้าย .....

.....

เส้นทางหลบหนี .....

ชื่อผู้แจ้ง.....โทร .....

วตป.รับแจ้ง.....เวลา .....

ผู้ปฏิบัติ ☐..... เวลา..... ถึงที่เกิดเหตุเวลา .....

☐ ..... เวลา..... ถึงที่เกิดเหตุเวลา .....

☐ ..... เวลา..... ถึงที่เกิดเหตุเวลา .....

ผลการปฏิบัติ .....

ลงชื่อ.....ผู้รับแจ้ง/ ลงชื่อ.....พนักงานวิทยุ

บทที่ ๔

ยุทธวิธีตำรวจงานป้องกันปราบปราม

ตำรวจมืออาชีพสายงานป้องกันปราบปราม คือ ตำรวจที่เป็นสุภาพบุรุษในเครื่องแบบ เมื่อประชาชนพบเห็นต้องเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา สามารถเป็นที่พึ่งได้ในทุกโอกาส มีความรู้สึกอบอุ่นใจทุกครั้งที่ได้พบเห็น และตำรวจสายตรวจจะต้องเป็นตำรวจในดวงใจของประชาชน โดยปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามหลักยุทธวิธีตำรวจ ฉะนั้น ตำรวจสายตรวจ ต้องสำรวจอย่างสม่ำเสมอว่า มีคุณสมบัติครบถ้วนหรือไม่

๑. คุณสมบัติของตำรวจสายตรวจมืออาชีพ ๑๐ ประการ มีดังนี้

ต่อตนเอง

๑) ต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา

- Smart : บุคลิกดี มีความฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบที่ดี
- Smile : ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีจิตใจให้บริการ
- Strong : เข้มแข็ง อดทนในการปฏิบัติหน้าที่

๒) ต้องมีจริยธรรมและคุณธรรม

๓) ต้องหมั่นฝึกฝนยุทธวิธีตำรวจอย่างสม่ำเสมอ

ต่อประชาชน

๔) ต้องทำทุกวิถีทางให้ประชาชนมีความสุขและมีความศรัทธาตำรวจ

๕) ต้องแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนให้มากที่สุด

๖) ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชน

ต่อระบบงานป้องกันปราบปราม

๗) ต้องรอบรู้และวิเคราะห์ข้อมูลท้องถิ่นในท้องที่ของตนเองในเชิงลึกทั้งสถานที่และตัวบุคคลโดยละเอียด

๘) ต้องจัดระเบียบสังคมในท้องที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย

๙) ต้องปราบปรามอาชญากรอย่างเด็ดขาด

๑๐) ต้องระลึกเสมอว่า ผลสัมฤทธิ์ของงานป้องกันปราบปราม คือ ทำให้คดีเกิดขึ้นน้อยที่สุด เมื่อคดีเกิดขึ้นแล้วก็ต้องติดตามจับกุมคนร้ายให้เร็วที่สุดและลดความหวาดกลัวต่ออาชญากรรมของประชาชน

ยุทธวิธีตำรวจ สำหรับงานสายตรวจงานป้องกันปราบปราม จะมีหลายรูปแบบ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความปลอดภัยต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งยังสามารถตอบโต้คนร้ายได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและตามหลักกฎการใช้กำลัง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานป้องกันปราบปรามจะต้องมีความเข้าใจหลักการและการปฏิบัติเพื่อการตัดสินใจสั่งการ หรือบริหารเหตุการณ์ขณะเกิดเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถควบคุมการฝึกยุทธวิธีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างถูกต้อง ดังนี้

(๑) ต้องพัฒนาตำรวจให้มีคุณสมบัติ ๑๐ ประการข้างต้น

(๒) ต้องมีความรู้เกี่ยวกับอาวุธศึกษา

(๓) ต้องฝึกฝนตำรวจให้มีความสามารถเกี่ยวกับศิลปะป้องกันตัวด้วยมือเปล่า และการใช้เครื่องพันธนาการ (กุญแจมือ) อย่างชำนาญ

(๔) ต้องเข้าใจกฎการใช้กำลังตามหลักสากลและหลักกฎหมาย กับการตัดสินใจใช้อาวุธปืนตามยุทธวิธี

(๕) ต้องเข้าใจการปฏิบัติ ยุทธวิธีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด เพื่อความปลอดภัยและพบสิ่งผิดกฎหมาย

(๖) ต้องเข้าใจการปฏิบัติยุทธวิธีการตรวจค้นบุคคล การตรวจค้นในรถยนต์ และการตรวจค้นในอาคาร

๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑) การจับ และการค้น ตาม ป.วิอาญา

๒) การจับกุม เด็กหรือเยาวชน ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีครอบครัว

๓) การป้องกัน ตาม ปอ. มาตรา ๖๘

๔) ระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ระดับที่ ๑ การปรากฏตัวของตำรวจ
ระดับที่ ๒ การใช้คำสั่งด้วยวาจา
ระดับที่ ๓ การใช้เทคนิคการควบคุมด้วยกายภาพ
ระดับที่ ๔ การใช้เทคนิคตอบโต้อย่างรุนแรง
ระดับที่ ๕ การใช้อาวุธที่ไม่ถึงตาย
ระดับที่ ๖ การใช้กำลังขั้นเด็ดขาดหรือการใช้อาวุธปืน

๓. ยุทธวิธีการรอดพ้นภยันตรายของเจ้าหน้าที่ (Officer Survival Tactics)

๓.๑ ความผิดพลาด ๑๐ ประการ ที่มีผลถึงชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเสียชีวิต ดังนี้

๑) จิตใจที่เป็นกังวล
๒) เกิดความเบื่อหน่ายในการปฏิบัติหน้าที่
๓) พักผ่อนไม่เพียงพอ
๔) การเลือกใช้ที่กำบัง
๕) ความกล้าแบบโง่ๆ
๖) ขาดสัญชาตญาณการรับรู้อันตราย
๗) การละเลยในการสังเกตดูมือของคนร้าย

๘) ลดความระมัดระวัง

๙) การตรวจค้นและการใช้กุญแจมือไม่ถูกต้อง

๑๐) ไม่มีการดูแลเอาใจใส่บำรุงรักษาอาวุธปืนประจำกาย

เจ้าหน้าที่ตำรวจจำเป็นต้องกำจัดจุดอ่อนทั้ง ๑๐ ประการ เพื่อความปลอดภัยของตนเอง

๓.๒ อุปกรณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่

อุปกรณ์ประจำตัว อุปกรณ์ประจำรถสายตรวจ เครื่องมือสื่อสาร ยานพาหนะ อาวุธ สำหรับงานสายตรวจที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ มีดังนี้

๑. อาวุธปืน

๑.๑ อาวุธปืนพกสั้น

๑.๒ อาวุธปืนยาว

๒. ยานพาหนะ ได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ จักรยาน เรือ เครื่องบิน เป็นต้น

๓. เครื่องมือสื่อสาร

๔. เครื่องพันธนาการ (Handcuff)

๕. อุปกรณ์ส่องสว่าง เช่น ไฟฉาย สปอตไลท์ เป็นต้น

๖. สมุดพกประจำตัวสายตรวจ

๗. เสื้อเกราะป้องกันกระสุน (Bulletproof)

๘. เสื้อกันฝน จัดเตรียมใช้งานในฤดูฝน

๙. สเปรย์แก๊สน้ำตา

๑๐. อุปกรณ์ดับเพลิง และเครื่องมือกู้ภัยเบื้องต้น

๑๑. อุปกรณ์ปฐมพยาบาล

๑๒. กล้องส่องทางไกล

๑๓. เสื้อสะท้อนแสง

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจจะต้องมีอุปกรณ์ครบถ้วน และฝึกฝนการใช้งานอุปกรณ์แต่ละชนิดให้เกิดความชำนาญ และมีทักษะและการฝึกฝนยุทธวิธี ดังนี้

- การฝึกฝนร่างกายให้มีความเข้มแข็ง อดทน
- การฝึกฝนศิลปะป้องกันตัวด้วยมือเปล่า และด้วยกระบอง
- การฝึกฝนการใช้เครื่องพันธนาการ
- การฝึกฝนการใช้อาวุธปืนชนิดต่างๆ

<u>๔. ยุทธวิธีการตั้งจุดตรวจ จุด ว.๔๓ หรือจุดสกัด</u>

ความสำคัญของการตั้งจุดตรวจ และจุดสกัด

- เพื่อควบคุมพื้นที่ที่ล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรม

- เพื่อเป็นการป้องปรามการกระทำผิดกฎหมาย
- เพื่อเป็นการปิดเส้นทางและตัดช่องโอกาสคนร้ายหลบหนี
- เพื่อตรวจค้นบุคคล หรือยานพาหนะที่ผ่านเข้าออกพื้นที่
- เพื่อค้นหาสิ่งผิดกฎหมาย อาวุธ เครื่องมือเครื่องใช้ในการกระทำผิด

หลักการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด

๑. เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการตั้งจุดตรวจค้น จะต้องมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน โดยแบ่งพื้นที่เป็น ๕ ส่วน ดังนี้

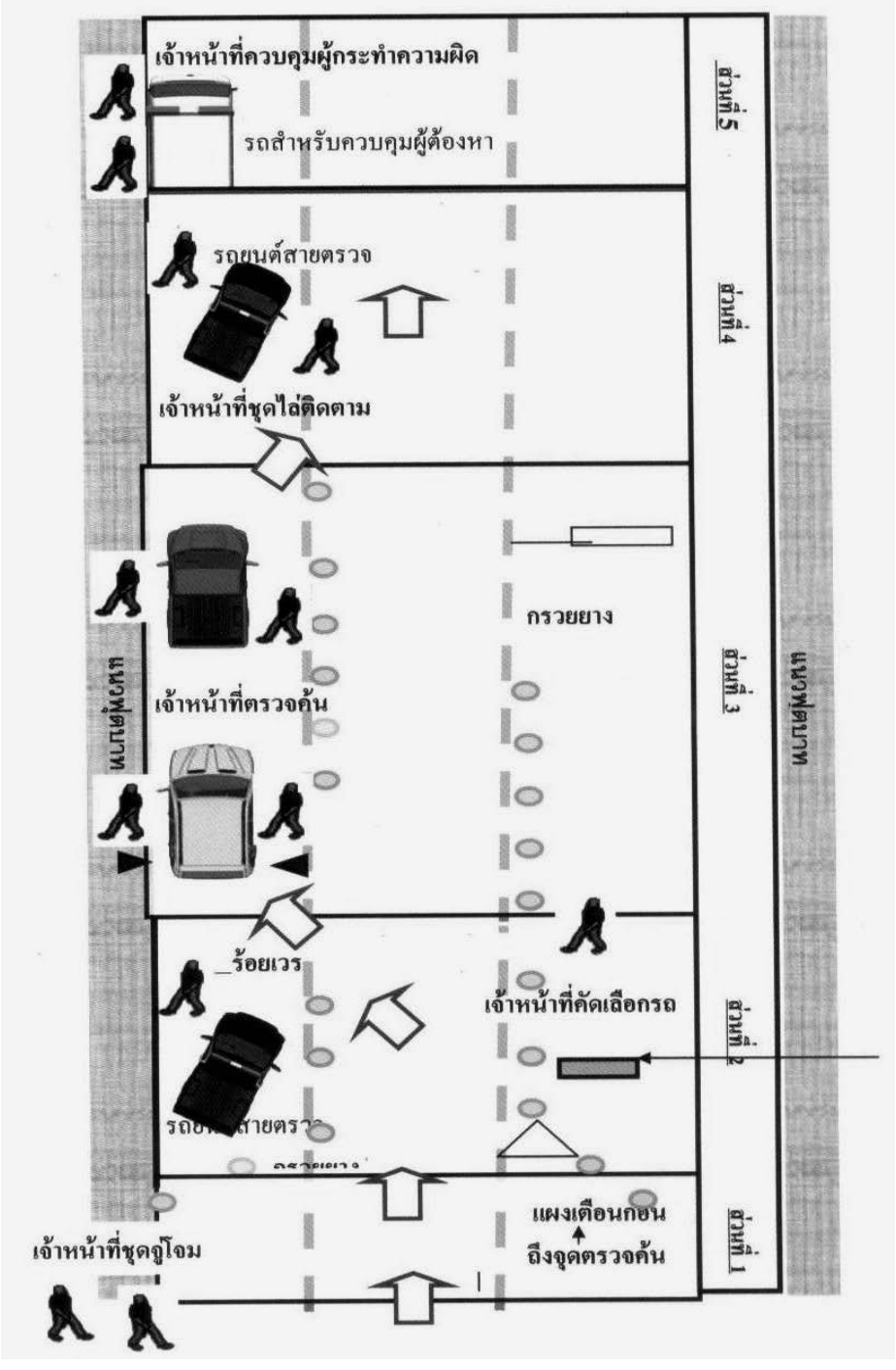

พื้นที่ส่วนแรก เป็นพื้นที่เฝ้าสังเกตรถและบุคคลต้องสงสัยที่อยู่ภายในรถที่จะวิ่งผ่านเข้ามาในบริเวณพื้นที่ตั้งจุดตรวจ เพื่อแจ้งข้อมูลไปยังผู้ควบคุมจุดตรวจ รวมทั้งเป็นจุดสกัดรถต้องสงสัยที่มีเจตนาจะหลบหนีไม่ยินยอมเข้ามาบริเวณพื้นที่ตั้งจุดตรวจค้น หรือไล่ติดตามรถที่วกกลับไปยังทิศทางที่เข้ามา

โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันชุดนอกเครื่องแบบ (ชุดจู่โจม) อยู่ปฏิบัติ ๒ คน โดยอยู่ก่อนถึงพื้นที่ตั้งจุดตรวจประมาณ ๒๐ เมตร หรือตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

พื้นที่ส่วนที่สอง เป็นพื้นที่ที่พิจารณาคัดเลือกรถต้องสงสัยเพื่อโบกรถเข้ามาสู่พื้นที่ตรวจค้น ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๑ นาย เป็นผู้คัดเลือกและสังเกตพฤติกรรมของรถที่จะเข้าจุดตรวจค้น

โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกัน ๑ คน ฝ่ายจราจร ๑ คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าสายตรวจ (นายตำรวจระดับสัญญาบัตรขึ้นไป) ๑ คน รวมเจ้าหน้าที่จำนวน ๓ คน

พื้นที่ส่วนที่สาม เป็นพื้นที่ตรวจค้น มีเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันทำหน้าที่ตรวจค้นรถและบุคคลต้องสงสัยที่นั่งมา ๓ ชุด) ปฏิบัติการ (๑ ชุดปฏิบัติการมี ๓-๔ คน รถที่เข้าทำการตรวจค้นควรมีไม่เกิน ๓ คัน ในแต่ละช่วงที่ทำการตรวจค้นและการตรวจค้นใช้เจ้าหน้าที่ ๓-๔ คนต่อรถทำการตรวจค้น ๑ คัน โดยค้น ๒ คน คุ้มกัน ๑-๒ คน)

โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันอีก ๑ คน ทำหน้าที่บันทึกภาพขณะทำการตรวจค้นไว้เป็นหลักฐาน และมีเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายจราจรอีก ๑ คน ทำหน้าที่ดำเนินการในส่วนความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรฯ และอำนวยความสะดวกด้านการจราจร และให้มีนายตำรวจระดับสารวัตรซึ่งเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติคอยดูแลอยู่ในส่วนพื้นที่สามเป็นหลัก

พื้นที่ส่วนที่สี่ เป็นพื้นที่คอยสกัดรถ หากรถต้องสงสัยที่เข้ามาในพื้นที่ตั้งจุดตรวจไม่ยอมหยุดรถให้ทำการตรวจค้น เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ท้ายพื้นที่จุดตรวจนี้จะทำหน้าที่นำรถตำรวจที่จอดอยู่ท้ายจุดตรวจเข้าสกัดขวางกั้นไม่ให้ผ่านหรือไล่ติดตามหากหลบหนี

โดยจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจทำหน้าที่ประจำรถยนต์สายตรวจ ๑ คัน ๑ คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำรถสายตรวจจักรยานยนต์ ๑ คัน ๒ คน รวมเจ้าหน้าที่จำนวน ๓ คน

พื้นที่ส่วนที่ห้า เป็นพื้นที่ควบคุมผู้กระทำความผิด มีเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันอยู่ปฏิบัติอย่างน้อย ๒–๓ คน และมีรถยนต์สำหรับควบคุมผู้ต้องหาจอดอยู่บริเวณพื้นที่นี้

ระยะระหว่างส่วนที่ ๑ ถึงส่วนที่ ๕ ควรจัดให้มีระยะตามความเหมาะสมที่ผู้ควบคุมการปฏิบัติสามารถจะดูแลจุดตรวจ จุดสกัดได้ทั่วถึง

ทั้งนี้ ผู้ปฏิบัติแต่ละหน้าที่จะต้องมีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญในหน้าที่ที่กำหนดไว้

๒. อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด

๒.๑ รถยนต์สายตรวจ , รถจักรยานยนต์ ที่มีไฟส่องสัญญาณ

๒.๒ แผงกั้นจุดตรวจ โดยมีแสงไฟส่องสว่างให้มองเห็นได้อย่างชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร ในเวลากลางคืนก่อนถึงจุดตรวจ

๒.๓ แผงประชาสัมพันธ์ก่อนถึงจุดตรวจ “ ขออภัยในความไม่สะดวก ” หรือแผงเตือน “ จุดตรวจข้างหน้า โปรดลดความเร็ว ”

๒.๔ กรวยยาง จราจรสีส้ม วางก่อนถึงจุดตรวจค้นและตามแนวช่องทางเดินรถรักษาพื้นที่ปลอดภัย

๒.๕ กระบองไฟสัญญาณบอกตำแหน่งของ จราจร

๒.๖ ไฟฉาย / สปอตไลท์ประจำรถยนต์สายตรวจ

๒.๗ เครื่องขยายเสียงแบบมือถือ

๒.๘ เครื่องตรวจโลหะแบบมือถือ

๒.๙ อุปกรณ์ตรวจใต้ท้องรถ กระจก

๒.๑๐ กล้องถ่ายภาพ / กล้องบันทึกภาพ

๒.๑๑ ตัวสกัด (ขวาก)

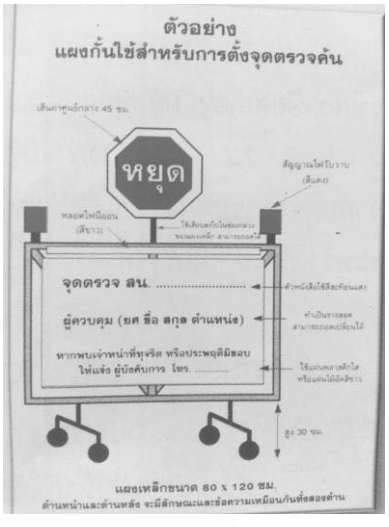

๓. รูปแบบการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด

๓.๑ การตั้งจุดตรวจบนทางที่มีการจราจรไปในทิศทางเดียวกัน (One way)

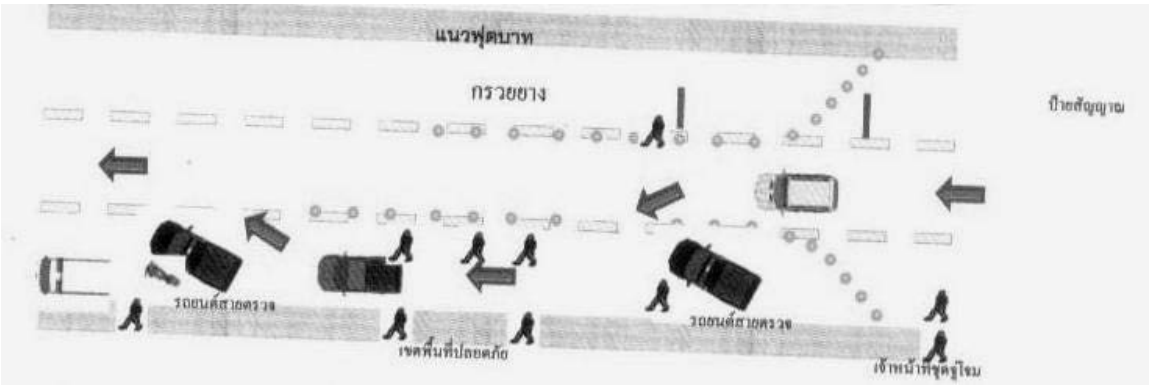

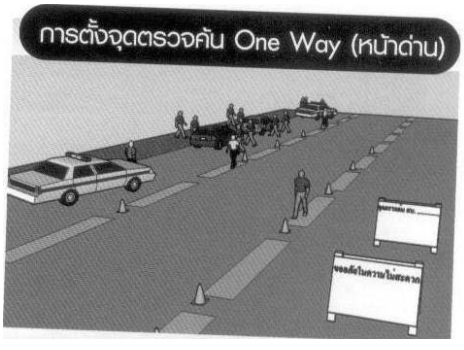

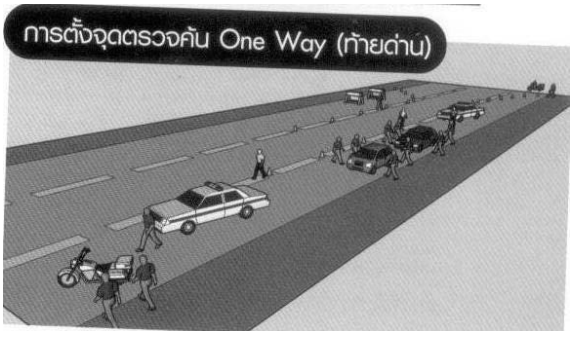

(๑) กำหนดเลือกบริเวณพื้นที่จะทำการตรวจโดยคำนึงถึงความปลอดภัยผู้ปฏิบัติงานและประชาชนผู้ถูกตรวจค้นเป็นสำคัญ เช่น ไม่ตั้งจุดตรวจหรือจุดสกัดบริเวณทางโค้งเชิงสะพานที่ลาดชันหรือบริเวณที่เป็นจุดอับสายตา ฯลฯ

(๒) ติดตั้งแผงสัญญาณที่มีเครื่องหมายแสดงคำว่า “ หยุดตรวจ ” ไว้บนผิวการจราจรในช่องทางด้านซ้ายให้ผู้ขับขี่สามารถมองเห็นได้ในระยะไกลโดยสะดวก และควรมีกรวยยางคาดแบบสีสะท้อนแสงวางเป็นแนวเฉียงไปทางด้านหน้าแผงสัญญาณเป็นระยะพอสมควร และวางกรวยยางให้เป็นช่องทางตามแนวขนานกันเพื่อเตือนและบังคับรถที่แล่นเข้ามาให้เบี่ยงออกไปไม่พุ่งตรงเข้าชนแผงป้ายสัญญาณ

(๓) หลังแผงป้ายสัญญาณเครื่องหมาย “ หยุดตรวจ ” ห่างออกไปเล็กน้อยให้นำรถยนต์สายตรวจจอดทำมุม ๔๕ องศากับแนวขอบถนน หันหน้าไปทางทิศทางกระแสจราจรเพื่อใช้เป็นกำลังสำหรับบริเวณ “ เขตพื้นที่ปลอดภัย ” และเปิดสัญญาณไฟวับวาบไว้เพื่อเป็นจุดสังเกตตรงส่วนบริเวณ “ เขตพื้นที่ปลอดภัย ” ด้านนอก และควรวางกรวยยางเป็นแนวเพื่อกำหนดบริเวณพื้นที่ตรวจค้นไว้เป็นการป้องกันอุบัติเหตุจากรถที่อาจหักเลี้ยวเข้านาในบริเวณ “ เขตพื้นที่ปลอดภัย ” อย่างกะทันหัน

(๔) ท้ายจุดตรวจให้จัดรถยนต์สายตรวจ ๑ คัน และรถจักรยานยนต์ ๑ คัน จอดอยู่ในลักษณะเตรียมพร้อมกรณีต้องไล่ติดตามรถที่หลบหนี

(๕) สำหรับรถจักรยานยนต์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มาร่วมตรวจค้น อาจให้จอดชิดของทางด้านซ้ายเพื่อป้องกัน “ เขตพื้นที่ปลอดภัย ” โดยหันหน้าไปตามทิศทางการจราจรและพร้อมที่จะให้การสนับสนุนการไล่ติดตามรถที่หลบหนี

(๖) การวางกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ

(๖.๑) ชั้นประทวน ใช้เป็นกำลังเรียกรถและทำหน้าที่ตรวจค้นบริเวณ “ เขตพื้นที่ปลอดภัย ” การตรวจค้นควรทำเป็นคู่ เข้าค้นทีละด้านของพาหนะ โดยแบ่งเจ้าหน้าที่กันให้ชัดเจนว่า ใครเป็นผู้ตรวจค้น และใครเป็นผู้คุ้มกัน

(๖.๒) นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าจุดตรวจ ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการตรวจค้นของผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ในบริเวณ “ เขตพื้นที่ปลอดภัย ” หากมีกำลังน้อยก็ให้ลดกำลังผู้ปฏิบัติลงได้ แต่ยังคงให้ถือปฏิบัติตามยุทธวิธีดังกล่าวข้างต้น

๓.๒ การตั้งจุดตรวจบนทางที่มีการจราจรไปในทิศทางสวนกัน (Two way)

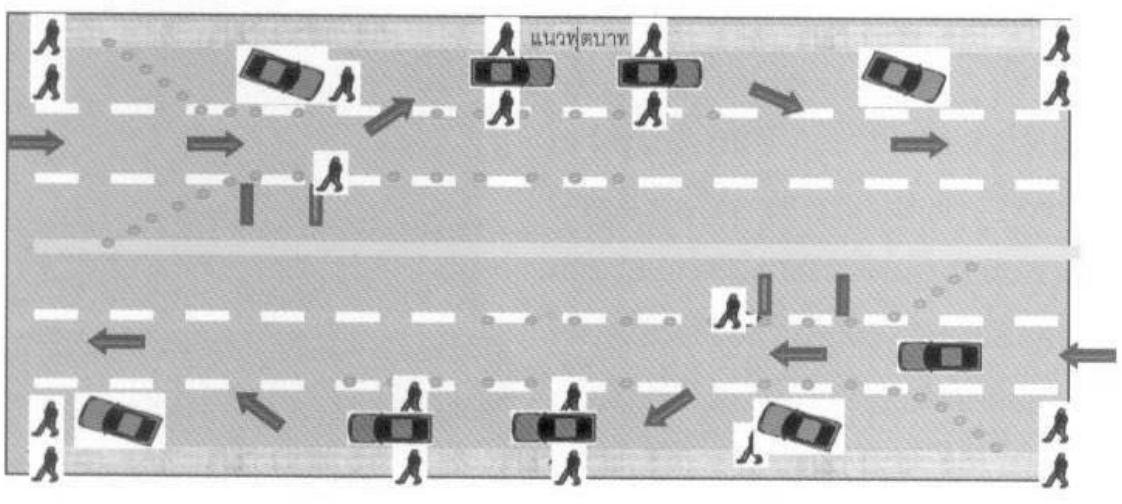

(๑) การวางกำลังและมาตรการรักษาความปลอดภัยให้ใช้ในทำนองเดียวกันกับการตั้งจุดตรวจบนทางที่มีการจราจรไปในทิศทางเดียวกัน (One way) โดยอนุโลม

(๒) การเรียกตรวจค้นพาหนะ ควรเลือกตรวจค้นพาหนะที่มาจากทางทิศทางใดทิศทางหนึ่งเพียงด้านเดียว ไม่ควรเรียกตรวจค้นพาหนะพร้อมกันทั้ง ๒ ทิศทาง เพราะจะทำให้เกิดจุดอ่อนในการรักษาความปลอดภัยแก่ผู้ต้องสงสัยที่ถูกตรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำการตรวจค้น รวมทั้งก่อให้เกิดปัญหาด้านการจราจรอีกด้วย

๓.๓ การตั้งจุดตรวจบนทางเดินรถที่บริเวณสี่แยก (Intersection)

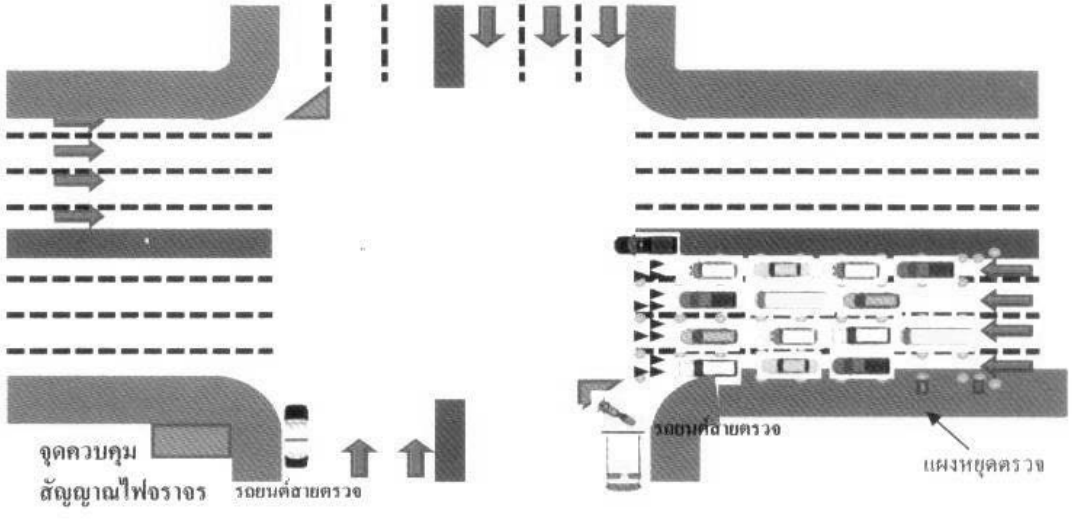

(๑) ในการกำหนดพื้นที่ที่จะเลือกทำการตั้งจุดตรวจ นอกจากการคำนึงถึงในเรื่องความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานแล้ว ยังต้องคำนึงถึงสภาพการจราจรโดยรอบบริเวณที่มีการตั้งจุดตรวจด้วยว่าจะเกิดผลกระทบด้านการจราจรในทิศทางที่อยู่รอบๆ บริเวณสี่แยกที่ด้านหนึ่งได้กำหนดให้มีการตั้งจุดตรวจขึ้นไว้หรือไม่ ดังนั้นการควบคุมสุญญาณไฟจราจรจะต้องมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานและผลกระทบกับผู้สัญจรไปมาในทิศทางอื่น รวมทั้งต้องมีการหมุนเวียนกระแสการจราจรกับพื้นที่ข้างเคียงด้วย

(๒) ในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องมีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรมาควบคุมสัญญาณไฟในทิศทางตรงข้ามกับพื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นจุดตรวจเพื่อให้มีส่วนในการปฏิบัติ รวมทั้งสังเกตการณ์ในส่วนพื้นที่บริเวณสี่แยกซึ่งเป็นการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่ทำการตรวจค้นบุคคลและยานพาหนะที่อยู่ในช่องทางเดินรถที่จะมีการตรวจและมีการควบคุมสภาพการจราจรโดยรอบบริเวณสี่แยกด้านอื่นๆ โดยกำหนดการควบคุม

ให้เป็นการควบคุมระบบสัญญาณไฟจราจรด้วยบุคคล (Manual) เพื่อให้มีการสัมพันธ์กับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่มีการตั้งจุดตรวจและสัมพันธ์กับพื้นที่ต่อเนื่องข้างเคียงด้วย

(๓) มีการใช้แผงสัญญาณที่มีเครื่องหมายแสดงคำว่า “ หยุดตรวจ ” ไว้บนผิวการจราจรในช่องทางเดินรถด้านซ้ายก่อนถึงบริเวณที่เป็นสี่แยก โดยมีการวางกรวยยางคาดแถบสีสะท้อนแสงเป็นแนวยาวเรียงไปตามช่องทางเดินรถจากบริเวณที่กำหนดให้เป็นพื้นที่เริ่มทำการตรวจจนไปสิ้นสุดที่สี่แยกซึ่งมีสัญญาณไฟจราจรก่อนจะข้ามบริเวณสี่แยก (ประมาณ ๑๐ แถว เมื่อมียานพาหนะจอดเรียงมา) โดยวางกรวยยางเรียงเป็นแถวยาวตามแนวช่องทางเดินรถ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำการตรวจเป็นสำคัญ

(๔) ด้านพื้นที่บริเวณสี่แยก ซึ่งอยู่สุดท้ายของจุดตรวจค้นมีรถยนต์สำหรับการควบคุมผู้กระทำผิดจอดเฉียงทำมุม ๔๕ องศาที่บริเวณช่องทางเดินรถด้านเลี้ยวซ้ายผ่านตลอดไว้เพื่อกำหนดให้พื้นที่ที่จะควบคุมผู้กระทำผิดและสำหรับจอดยานพาหนะที่จะต้องทำการตรวจค้นอย่างละเอียดไว้บริเวณดังกล่าว โดยมีรถยนต์สำหรับควบคุมผู้ต้องหาซึ่งเป็นรถยนต์ขนาดใหญ่สำหรับกำบัง และให้ความปลอดภัยกับผู้ปฏิบัติและบริเวณดังกล่าวจะไม่มียานพาหนะที่ไม่เกี่ยวข้องนอกจากที่ต้องทำการตรวจค้นอย่างละเอียดหรือที่ต้องการจะตรวจยึดไว้ผ่านเข้ามา

(๕) ให้นำรถยนต์สายตรวจซึ่งเปิดสัญญาณไฟวับวาบไปจอดไว้บริเวณป้อมสัญญาณไฟจราจรที่มีเจ้าหน้าที่จราจรควบคุมสัญญาณการจราจรเพื่อให้เป็นจุดสังเกตและอยู่ในทิศทางที่มองเห็นการปฏิบัติในพื้นที่บริเวณสี่แยกซึ่งเป็นพื้นที่การควบคุมผู้กระทำผิดและมีการตรวจค้นพาหนะเพิ่มเติมอย่างละเอียดในส่วนที่อยู่ฝั่งตรงข้ามกับที่จอดรถยนต์ไว้ เพื่อให้สามารถแจ้งสกัดจับหรือติดตามจับกุมผู้ที่หลบหนีจากการตรวจในพื้นที่ส่วนควบคุมผู้กระทำผิดและส่วนที่ใช้ตรวจค้นพาหนะได้ในหลายทิศทางด้วย

(๖) การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ให้กำหนดทิศทางการตรวจโดยเดินตรวจจากบริเวณสี่แยกไปจนสุดที่บริเวณด้านส่วนหน้าสุดที่เป็นส่วนเริ่มซึ่งมีป้ายสัญญาณเตือนว่า “ หยุดตรวจ ” ตั้งไว้ โดยให้เดินตรวจคู่ขนานกันจากกรวยยางสีสะท้อนแสงที่วางอยู่ไปจนเกือบสุดแนวสุดท้ายที่วางไว้ (ประมาณ ๑๐ แถว) เมื่อสิ้นสุดให้ฝั่งที่ตรวจด้านขวาเดินขึ้นไปฝั่งเกาะกลางถนนด้านขวา ส่วนฝั่งซ้ายให้เดินขึ้นฟุตบาททางเดินเท้าด้านซ้ายแล้วย้อนกลับไปเริ่มตรวจที่บริเวณสี่แยกอีกรอบเมื่อได้รับสัญญาณไปจราจรจากเจ้าหน้าที่ที่ควบคุมไฟสัญญาณจราจร

(๗) การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ต้องใช้ความรวดเร็วในการสังเกตและการปฏิบัติโดยกำหนดให้สลับหน้าที่กันในการตรวจค้นพาหนะคันถัดไป ให้ผู้ทำหน้าที่ตรวจค้นสลับเป็นผู้คุ้มกันในคันที่จอดอยู่ถัดไป เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาล่าช้าในการตรวจและมีพาหนะตกค้างอยู่บริเวณพื้นที่ส่วนที่ซึ่งเป็นพื้นที่ตรวจค้น เมื่อได้รับสัญญาณไฟให้ผ่านแยกไปได้หมด จึงต้องให้สลับหน้าที่ในการปฏิบัติและหากพบบุคคลหรือยานพาหนะต้องสงสัยให้นำไปไว้ในพื้นที่บริเวณสี่แยกซึ่งมีเจ้าหน้าที่ทำการตรวจค้นอย่างละเอียดและทำหน้าที่ควบคุมผู้กระทำความผิด โดยให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการเดินตรวจนำมาส่งมอบให้แล้วกลับไปทำหน้าที่เดินตรวจเช่นเดิมจะไม่ทำให้เกิดปัญหากระทบกับการจราจรบริเวณที่มีการตั้งจุดตรวจค้น

(๘) การวางกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวนมากกว่าการตั้งจุดตรวจแบบอื่นเนื่องจากเป็นบริเวณที่เป็นสี่แยกที่มีการควบคุมสัญญาณจราจรด้วยสัญญาณไฟ จึงต้องมีเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติมาก รวมทั้งผู้ควบคุมจะต้องให้ความสำคัญกับพื้นที่บริเวณส่วนที่เป็นสี่แยกมากกว่าส่วนอื่นๆ ซึ่งโอกาสของผู้ที่มีเจตนาจะหลบหนี โดยวกยานพาหนะกลับจะน้อยกว่าการหลบหนีจากพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับการตรวจค้น ดังนั้นการควบคุมสั่งการจึงควรกำหนดให้ผู้ควบคุมจุดตรวจดังกล่าวนี้อยู่บริเวณส่วนที่มีการจอดรถยนต์สายตรวจไว้เพื่อให้สั่งการมากขึ้น รวมทั้งในการกำหนดสัญญาณไฟจราจรหากพิจารณาได้ว่าจะมีผลกระทบกับการจราจรด้านอื่นๆ ที่จะต้องมีการสัมพันธ์กันกับพื้นที่ข้างเคียง

หมายเหตุ ในส่วนการตั้งจุดตรวจบนทางเดินรถที่มีการจราจรบริเวณสี่แยกนี้ ควรให้ความสำคัญกับพื้นที่ในส่วนที่กำหนดให้เป็นส่วนตรวจค้นอย่างละเอียดมากกว่าส่วนอื่นๆ หากมีเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอ

๓.๔. การตั้งจุดตรวจค้นย่อย หรือจุดสกัด

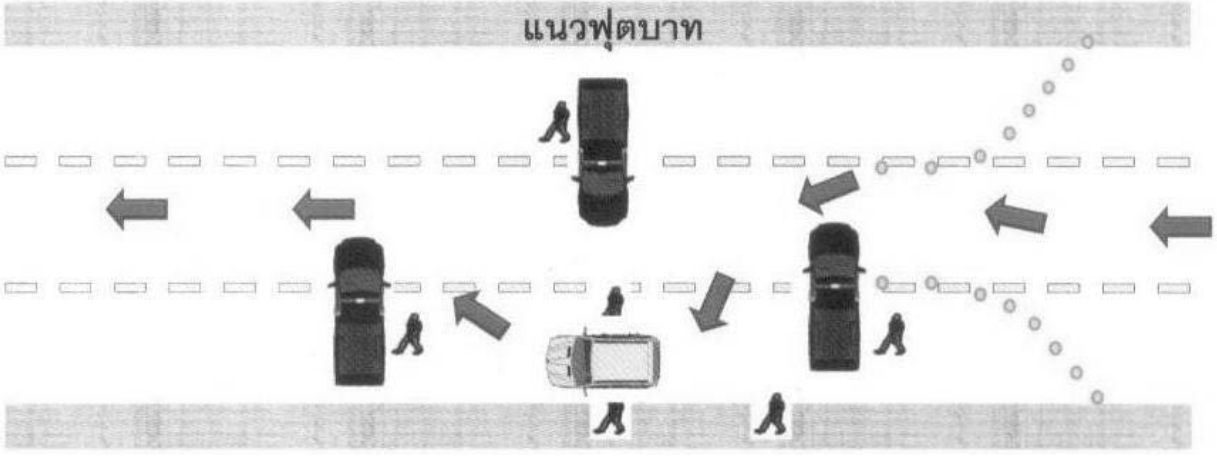

๓.๔.๑ การตั้งจุดตรวจค้นย่อย หรือจุดสกัด เป็นปฏิบัติการในสภาพถนนเล็กที่มีการจราจรไม่หนาแน่น คับคั่ง หรือตรอกซอย และในเหตุฉุกเฉิน หรือกรณีเร่งด่วน ซึ่งอาจไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจและอุปกรณ์พอที่จะวางกำลังตามยุทธวิธีข้างต้นได้ จึงจำเป็นต้องใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและยานพาหนะเท่าที่มีอย่างจำกัดในขณะนั้นดำเนินการสกัดจับและปฏิบัติการตรวจค้น

๓.๔.๒ การวางกำลัง และมาตรการรักษาความปลอดภัยให้ใช้ยุทธวิธีเดียวกันกับการตั้งจุดตรวจโดยอนุโลม และควรต้องมีรถยนต์เตรียมพร้อมไว้ก่อนถึงจุดสกัดเพื่อไว้ทำหน้าที่สกัดกั้นหรือกีดขวางถนนหรือไล่ติดตามในกรณีที่คนร้าย หรือผู้ต้องสงสัยกลับรถย้อนหลบหนีการตรวจ

๓.๔.๓ ในการตั้งจุดสกัดกั้นจะต้องแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจนตามสถานการณ์ดังนี้

(๑) มีกำลังเพียง ๒ นาย ให้แบ่งหน้าที่ดังนี้

- ตำรวจคนที่ ๑ ทำหน้าที่ตรวจค้น
- ตำรวจคนที่ ๒ ทำหน้าที่คุ้มกัน

(๒) มีกำลังเพียง ๓ นาย ให้แบ่งหน้าที่ดังนี้

- ตำรวจคนที่ ๑ ทำหน้าที่ตรวจค้น
- ตำรวจคนที่ ๒ ทำหน้าที่ช่วยเหลือตำรวจคนที่ ๑ ในการค้นหรือควบคุมคนร้าย
- ตำรวจคนที่ ๓ ทำหน้าที่คุ้มกัน

(๓) มีกำลัง ๔ นาย ให้แบ่งหน้าที่ดังนี้

- ส่วนที่ ๑ ทำหน้าที่ตรวจค้น
- ส่วนที่ ๒ ทำหน้าที่คุ้มกัน

(๔) มีกำลัง ๔ นายขึ้นไป และมีภารกิจต่อเนื่องเป็นเวลานานให้แบ่งกำลังออกเป็น ๓ ส่วนดังนี้

- ส่วนที่ ๑ ทำหน้าที่ตรวจค้น
- ส่วนที่ ๒ ทำหน้าที่คุ้มกัน
- ส่วนที่ ๓ ทำหน้าที่สนับสนุนหรือเป็นกำลังสำรองพักรอผลัดเปลี่ยนส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๒

๓.๔.๔ เมื่อมีรถยนต์สายตรวจ หรือรถยนต์บรรทุกอย่างน้อย ๒ คัน อาจใช้รถยนต์เป็นที่กำบังเพื่อทำให้เกิดพื้นที่เขตปลอดภัยแล้วยังใช้เป็นจุดหยุดรถเพื่อทำการตรวจค้นบนถนนหรือตรอกซอย ซึ่งโดยปกติจะไม่มีการจราจรคับคั่งหรือรถวิ่งอย่างรวดเร็ว

๓.๔.๕ ในบริเวณถนนในถิ่นทุรกันดาร หรือตรอกซอยที่มีการขุดถนนเพื่อการซ่อมแซมต่างๆ อาจใช้เป็นหลุมถนนเป็นเครื่องกีดขวางช่วยในการตั้งจุดสกัด

๓.๔.๖ ในเขตพื้นที่อันตรายที่อาจมีการก่อสร้าง หรือการใช้ความรุนแรงในการต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาจดัดแปลงสิ่งอุปกรณ์ในพื้นที่ใช้เป็นเครื่องกีดขวางในการตั้งจุดสกัดได้ เช่น ใช้ท่อซีเมนต์ ใช้ตัวขวาก หรือวัตถุอย่างอื่นไปวางตั้งบนเส้นทางที่มีการจราจรไม่คับคั่ง

ข้อควรระวัง

- ไม่ควรตั้งจุดตรวจในพื้นที่ใกล้ทางโค้ง ทางแยก เชิงสะพานที่ลาดชัน หรือจุดอับลับตา
- ในเวลากลางคืนต้องมีแสงสว่างอย่างเพียงพอ
- ในการเรียกรถให้หยุดไม่ว่ากรณีใดๆ อย่าเอาตัวหรือส่วนของร่างกาย เช่น แขน ขา เข้าไปขวางเพื่อให้รถหยุด

- การตรวจค้นรถที่เข้าพื้นที่การตั้งจุดตรวจ ให้ทำการตรวจค้นคนก่อนแล้วจึงทำการตรวจรถ

การตั้งจุดตรวจ หรือจุดสกัด

หลักพื้นฐานในการตั้งจุดตรวจหรือจุดสกัด

- ใช้เมื่อมีกรณีเหตุจำเป็นหรือเหตุฉุกเฉินเร่งด่วน
- ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งโดยเคร่งครัด
- ได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชา
- มีนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรเป็นหัวหน้าควบคุม
- แต่งเครื่องแบบตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่
- มีแผงกั้นแสดงเครื่องหมายคำว่า “หยุดตรวจ” และจัดให้มีสิ่งกีดขวางหรือสัญญาณอื่นใดเป็นที่สังเกตได้ง่ายจากระยะไกล เช่น กรวยยางคาดแถบสะท้อนแสง เพื่อช่วยลดอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น
- ในเวลากลางคืนต้องมีไฟส่องสว่างให้มองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตรก่อนถึงจุดตรวจ
- กำหนด “เขตพื้นที่ปลอดภัย” ไว้สำหรับตรวจค้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ปฏิบัติงาน
- ควรวางกำลังส่วนหนึ่งไว้บริเวณทางแยกหรือจุดกลับรถก่อนถึงจุดตรวจ จุดสกัดเพื่อทำหน้าที่สกัดกั้นหรือไล่ติดตามผู้ที่หลบหนีการตรวจค้น
- พึงใช้ความระมัดระวังไม่ประมาทในขณะปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้น
- พึงเป็นผู้มีมารยาทดีและแสดงกิริยาวาจาที่สุภาพขณะปฏิบัติหน้าที่ประจำจุดตรวจจุดสกัด
- ใช้ความสังเกตหรือสนใจเป็นพิเศษกับยานพาหนะที่มีลักษณะพิรุธ เช่น รถจักรยานยนต์ไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน หรือปิดบังอำพรางหมายเลขทะเบียน
- ในการปฏิบัติงานให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนและไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนโดยรวม

๓.๕ การตรวจค้นรถเพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด และการค้นซ้ำ สร้างความเดือดร้อนความรำคาญให้กับประชาชนโดยทั่วไป เนื่องจากใช้เวลานานควรดำเนินการดังนี้

๑) ให้แบ่งพื้นที่รถที่ต้องทำการตรวจค้นออกเป็น ๕ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ พื้นที่ภายในรถด้านหน้าตรงผู้ขับขี่และผู้โดยสารด้านหลังผู้ขับขี่

ส่วนที่ ๒ พื้นที่ภายในรถด้านหน้าข้างซ้ายผู้ขับขี่ และผู้โดยสารด้านหลังด้านซ้ายผู้ขับขี่

ส่วนที่ ๓ กระโปรงท้ายรถ

ส่วนที่ ๔ กระโปรงหน้ารถ

ส่วนที่ ๕ ใต้ท้องรถ

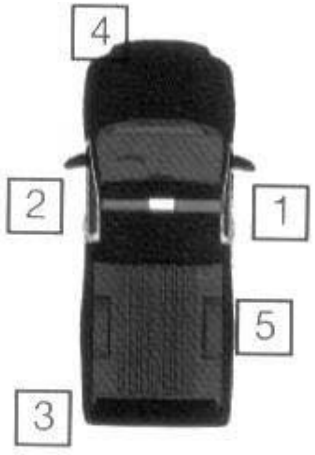

๒) กรณีรถของบุคคลโดยทั่วไปที่เข้ามาในพื้นที่การตั้งจุดตรวจ จะทำการตรวจค้นเฉพาะส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๒ เท่านั้น คือ

- ใต้เบาะคนขับ ลิ้นชัก คอนโซล เจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ด้านหน้าผู้ขับขี่จะตรวจค้นรถในส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๓ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ด้านซ้ายของผู้ขับขี่จะทำการตรวจค้นรถในส่วนที่ ๒ และส่วนที่ ๔

๕. การใช้ยุทธวิธีในการเผชิญเหตุตามมาตรการเชิงรุกในการป้องกันอาชญากรรม

การเผชิญเหตุ

๑. การตีวงสุรา

๒. ระงับเหตุคนคลุ้มคลั่ง

๓. การปิดล้อมตรวจค้น

๔. ยึดรถต้องสงสัย

๕. ระงับเหตุกลุ่มคนทำร้ายร่างกาย

๖. ระงับเหตุสามีภรรยาทะเลาะวิวาท

๗. กลุ่มแก๊งวัยรุ่นก่อความเดือดร้อนรำคาญ

๘. การเข้าระงับเหตุต่างๆ ที่ไม่สามารถใช้อาวุธปืน

ยุทธวิธี

๑. ต้องเรียกกำลังสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ให้มากกว่าจำนวนบุคคลในเหตุการณ์

๒. อุปกรณ์และอาวุธต้องมีครบถ้วนและมีประสิทธิภาพเหนือกว่า

๓. มีการปฏิบัติตามยุทธวิธี กฎการใช้กำลังและเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

๖. การยิงปืนพกขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรการยิงปืนพกนี้เป็นการยิงปืนให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานเมื่อมีความจำเป็นต้องใช้อาวุธปืนอย่างทันทีทันใด โดยประสิทธิภาพในการใช้อาวุธปืนนี้ขึ้นอยู่กับผู้ทำการฝึกเองว่าสามารถฝึกให้เกิดความชำนาญ คุ้นเคยและมีความชำนาญเพียงใด ซึ่งในปัจจุบันการใช้อาวุธปืนจะมี

ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นไม่ว่าจะมีมาตรการในการป้องกันการห้ามให้มีอาวุธปืน การจำกัดให้มีอาวุธปืนก็ตาม ก็ไม่สามารถหยุดหรือบรรเทาความรุนแรงในการใช้อาวุธปืนลงไปได้ ในการแก้ไขควรเริ่มจากสถาบันที่เล็กที่สุดในสังคม คือ สถาบันครอบครัว ซึ่งจะต้องเป็นผู้ชี้แจงให้ถูกต้องเพื่อแก้ไขปัญหานั้นๆ โดยไม่ใช้อาวุธหรืออารมณ์ในการแก้ไขปัญหา

ในที่นี้จะอธิบายการใช้อาวุธปืนเพื่อใช้ในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน โดยเฉพาะการใช้อาวุธปืนให้ถูกต้องและปลอดภัยสำหรับผู้ใช้และผู้อยู่ใกล้เคียง

๖.๑ กฎการใช้อาวุธปืน ๔ ข้อ

๑. พึงระลึกว่า อาวุธปืนทุกกระบอกมีกระสุนปืนบรรจุอยู่เสมอ และตรวจอาวุธปืนทุกครั้งที่จับ เพื่อตรวจสอบว่ามีกระสุนปืนบรรจุอยู่ หรือมีวัตถุอื่นใดติดค้างอยู่ในลำกล้องปืนหรือไม่

๒. ไม่ควรเล็งอาวุธปืนไปในทิศทางที่ไม่ตั้งใจจะยิงหรือทำลาย

๓. นิ้วต้องอยู่นอกโกร่งไกปืนเสมอจนกว่าจะตัดสินใจจะยิง

๔. ตรวจสอบเบื้องหน้าเบื้องหลังเป้าหมายเสมอ และอย่ายิงไปทางวัตถุอื่นใดที่อาจทำให้หัวกระสุนปืนสะท้อนกลับหรือแฉลบไปได้ เช่น วัสดุที่มีผิวแบนแข็ง ผิวน้ำ ฯลฯ

๖.๒ อาวุธศึกษา

ปืนพกกึ่งอัตโนมัติ

๖.๓ การตรวจอาวุธ

๖.๔ การบรรจุและการเลิกบรรจุกระสุนปืน

- การบรรจุกระสุนปืนพกกึ่งอัตโนมัติขั้นต้น
- การบรรจุกระสุนปืนใหม่ เมื่อลำเลื่อนค้าง (Slide-lock Reload)
- การบรรจุกระสุนปืนทางยุทธวิธี (Tactical Reload)
- การเลิกบรรจุกระสุนปืนพกกึ่งออโตเมติก

๖.๕ การลดนกปืน

- การลดนกปืนพกลูกโม่
- การลดนกปืนพกกึ่งออโตเมติก

๖.๖ หลักพื้นฐานของการยิงปืน

หลักพื้นฐาน ๘ ประการ (๘ Fundamentals) คือ

๑) ท่ายืน	Stance
๒) การจับปืน	Grip
๓) การจัดศูนย์ปืน	Sight alignment
๔) การเล็งเป้าหมาย	Sight picture
๕) การควบคุมลมหายใจ	Breath control
๖) การลั่นไก	Trigger manipulation

๗) การเล็งตาม Follow through

๘) การคืนรอบ Recovery

๖.๗ ท่าพร้อมใช้อาวุธ

๖.๘ การตรวจการณ์ (Scanning)

๖.๙ การชักอาวุธปืนออกจากซองปืน (Drawing Pistol From Holster)

๖.๑๐ เทคนิคการใช้อาวุธปืนประจำกาย (Marksmanship Techniques)

๖.๑๑ ทักษะการใช้อาวุธปืนทางยุทธวิธี

๖.๑๑.๑ การหันยิง (Static Turn)

๖.๑๑.๒ การยิงระหว่างเคลื่อนที่ (Move)

๑) การยิงระหว่างการเคลื่อนที่ไปข้างหน้า

๒) การยิงระหว่างการเคลื่อนที่ถอยกลับข้างหลัง

๓) การยิงด้านข้างระหว่างการเคลื่อนที่

๖.๑๑.๓ การลดเป้าหมาย

๖.๑๑.๔ การยิงหลังที่กำบัง

๖.๑๒ การแก้ไขอาวุธปืนพกกึ่งอัตโนมัติติดขัด

๖.๑๓ ทักษะการใช้อาวุธปืนในสภาวะแสงต่ำหรือกลางคืน (Low Light/ Night Marksmanship)

พื้นฐานการจับปืนสองมือ (Grip)

ผู้ยิงจับปืนด้วยมือที่ถนัดโดยให้ด้ามปืนอยู่ในรูปตัววี คือ อยู่กึ่งกลางระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้โดยจับปืนสูงถึงขอบบนของปืน ส่วนอีก ๓ นิ้วที่จับด้ามปืนออกแรงกำด้ามปืนร้อยละ ๖๐ แล้วใช้มือไม่ถนัดบีบมือที่ถนัดโดยออกแรงบีบเต็มที่ โดยให้ร่องนิ้วของมือทั้งสองซ้อนกันไม่ให้ร่องนิ้วแตกออกจากกัน ส่วนนิ้วหัวแม่มือจะวางได้ ๒ แบบ คือ

ให้นิ้วหัวแม่มือด้านที่ถนัดวางบนมือที่ไม่ถนัด โดยให้หัวแม่มือเหยียดขนานไปตามลำกล้องปืน

ให้นิ้วหัวแม่มือที่ถนัดวางทับบนหัวแม่มือที่ประคองปืน

ท่าทางการยิงปืน (Position)

หลักการสอนทั่วๆ ไป สามารถแบ่งออกเป็น ๔ ท่า ได้แก่

๑. ท่ายิงแบบ WEAVER มีท่าทางการยิงคือ ก้าวเท้าที่ถนัดถอยไปด้านหลังประมาณครึ่งก้าวหรือหนึ่งก้าวแล้วแต่ความถนัดของผู้ยิง จับปืนด้วยมือที่ถนัดพุ่งปืนไปข้างหน้าระดับสายตา แขนข้างที่ถือปืนเหยียดตึง มือที่ไม่ถนัดประคองปืนแขนงอลงมาด้านล่างเล็กน้อย

๒. ท่ายิงแบบ CHIVEMAN มีท่าทางการยืนลักษณะที่เท้าทั้งสองข้างขนานกันอยู่เสมอแนวหัวไหล่ หรือยืนโดยเท้าที่ไม่ถนัดอยู่เยื้องด้านหน้าของเท้าที่ไม่ถนัดเล็กน้อย แต่จะห่างไม่เกิน ๑ ฝ่าเท้า ส่วนแขนข้างที่จับปืนและประคองปืนเหยียดตรง พุ่งปืนไปยังแนวเป้าระดับสายตา

๓. ท่ายิงแบบ ISOCELES มีท่าทางการยืนเหมือนกับท่ายิงแบบที่สอง แต่แขนทั้งสองข้างทำมุมรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วพุ่งปืนไปยังเป้าหมายอยู่ในระดับสายตา

๔. ท่ายิงแบบมือเดียว มีท่าทางการยืนด้วยกันสองแบบคือ การยืนเท้าทั้งสองข้างเสมอแนวหัวไหล่ หรือเท้าข้างเดียวกันกับมือที่จับปืนอยู่ด้านหน้า ห่างจากเท้าหลังประมาณครึ่งก้าวหรือหนึ่งก้าวเฉียงเข้าหาเป้า ส่วนแขนข้างที่จับปืนเหยียดตรงยกขึ้นอยู่ในระดับสายตา

การเล็ง

การเล็งเป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างหนึ่งในขณะทำการยิง ผู้ยิงจะต้องมองศูนย์หลังผ่านไปยังศูนย์หน้าแล้วเห็นภาพบ่าศูนย์หน้ากับศูนย์หลังเสมอกัน และแบ่งความห่างของศูนย์หน้าและศูนย์หลังเท่ากัน แต่การยิงปืนระบบต่อสู้ต้องใช้เวลาที่รวดเร็วและต้องให้เกิดความแม่นยำ ดังนั้นผู้ยิงจะต้องยกปืนขึ้นในระดับสายตาพร้อมทั้งจัดศูนย์ปืนให้ได้แล้วทำการยิงทันที และต้องใช้เวลาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ผู้ยิงจะต้องฝึกจนเกิดความชำนาญในการยกปืนเข้าสู่ระดับสายตาพร้อมทั้งจัดศูนย์ปืนให้ได้ด้วย

การชักปืน (The Draw)

การชักปืนแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ จับปืนให้กระชับโดยปืนอยู่ในซองปืน

ขั้นตอนที่ ๒ ชักปืนออกจากซองปืน เมื่อปากลำกล้องปืนพ้นจากซองปืนให้ลำกล้องปืนชี้ไปยังแนวเป้า

ขั้นตอนที่ ๓ ยกปืนขึ้นมาอยู่ในระดับหน้าอก พร้อมกับใช้มือที่ไม่ถนัดช่วยจับปืนให้กระชับ

ขั้นตอนที่ ๔ พุ่งปืนไปยังเป้าหมายในระดับสายตา

ท่าเตรียมพร้อม (Ready Position)

ในสถานการณ์ต่างๆ จะต้องคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นทำให้เกิดความตึงเครียดและอาวุธปืนต้องอยู่ในท่าพร้อมที่จะใช้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นสำหรับตำรวจที่จะต้องฝึกใช้ท่าทางที่พร้อมปฏิบัติ เช่น ในการล้อมจับคนร้าย หรือการตรวจค้นในพื้นที่อันตราย แนวปืนจะอยู่บริเวณหน้าอกหรือท้องน้อย ปากลำกล้องควรชี้ต่ำลง นิ้วชี้อยู่นอกโกร่งไกปืน และไม่ควรชี้ลำกล้องขึ้นด้านบนอาจเกิดอันตรายกับผู้ยิงหรือบุคคลที่อยู่ด้านบนได้ เมื่อจะทำการยิงผู้ยิงพุ่งปืนไปข้างหน้าในแนวระดับสายตาไปยังเป้าหมายที่ต้องการยิง

ท่านั่งยิง

ท่านั่งยิง สามารถแบ่งออกเป็น ๒ แบบ ได้แก่

๑. ท่านั่งคุกเข่าสูง Standing to kneeling ลักษณะการนั่ง ให้คุกเข่าโดยใช้ข้างเดียวกับด้านที่จับปืน ลำตัวตั้งฉากกับพื้น ขาอีกข้างหนึ่งตั้งฉากกับพื้น

๒. ท่านั่งบนส้นเท้า Standing to sitting ลักษณะการนั่งเหมือนกับท่านั่งคุกเข่าสูง โดยคุกเข่าขาที่ตรงกับมือข้างที่จับปืน นั่งลงบนส้นเท้าข้างที่คุกเข่า ขาอีกข้างงอตั้งฉากกับพื้น

ท่านอนยิง (PRONE)

สามารถแบ่งออกเป็น ๒ แบบ ได้แก่

๑. ท่านอนคว่ำ prone

๒. ท่านอนตะแคง roll - over prone ท่านอนยิงแบบพลิกตัวนี้เป็นท่านอนยิงที่ใช้ทดแทนจากท่านอนยิงแบบเดิม โดยแบบใหม่นี้ ผู้ยิงเริ่มต้นด้วยการคุกเข่าทั้งสองข้างพร้อมชักอาวุธปืน ในขณะที่เริ่มนอนลงโดยทำมุมกับเป้าหมาย เข่าข้างที่ไม่ถนัดงอ ยกหน้าอกทางด้านที่ไม่ถนัดขึ้นจากพื้น ในขณะเดียวกันใช้มือข้างที่ไม่ถนัด ไปจับปืนแล้วใช้แก้มไปวางพักที่กล้ามเนื้อแขนด้านในของแขนด้านที่ถนัด

การยิงหลังที่กำบัง

ที่กำบังเป็นสิ่งที่ป้องกันจากกระสุนปืนของคนร้ายเมื่อจะทำการยิงจากที่กำบังนั้น ผู้ยิงจะต้องตัดสินก่อนว่าจะใช้ท่าทางการยิงใดที่เหมาะสมกับที่กำบังที่มีอยู่แล้ว จึงจัดท่าทางการยิงโดยพยายามให้ศีรษะและมือหรือร่างกายที่ใช้ในที่การยิงให้พ้นที่กำบังเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะต้องพิจารณาถึงความปลอดภัยของผู้ยิงในแต่ละท่ายิงด้วย

ในระยะยิงตั้งแต่ ๒๕ หลาลงมา ผู้ยิงไม่ควรจะใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายหรืออาวุธปืนไปสัมผัสกับที่กำบังในขณะทำการยิง โดยแตะทางด้านข้างของที่กำบังเพื่อจะได้ไม่เสียเวลา อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการแย่งปืน แต่ในการยิงเหนือที่กำบังนั้นอาจพักมือข้างที่ไม่ถนัดซึ่งจับปืนเหนือที่กำบังได้ หรือทำการยืนหลังที่กำบังออกมาเล็กน้อยแล้ว ใช้วิธีโผล่ตัวขึ้นหลังที่กำบัง ทำการยิงตามจังหวะที่เหมาะสม

เมื่อทำการยิงจากที่กำบังในระยะที่ไกลกว่า ๒๕ หลา ผู้ยิงอาจจะวางพักมือข้างที่กำบังได้เพื่อทำให้เกิดความมั่นคง ท่าคุกเข่าหลังที่กำบัง อาจใช้เข่าข้างใดข้างหนึ่ง หรือทั้งสองเข่าก็ได้

ข้อควรระวัง ไม่ว่าจะทำการยิงระยะใดหรือจะใช้มือจับปืนวางพักข้าง หรือบนที่กำบังนั้น อย่าให้อาวุธปืนสัมผัสกับที่กำบังเพื่อป้องกันการขัดข้องของอาวุธปืนหรือความไม่แม่นยำในการยิง

ข้อแตกต่างระหว่างปืนพกลูกโม่กับปืนพกกึ่งอัตโนมัติ

ข้อดี ปืนพกลูกโม่	ข้อดี ปืนพกกึ่งอัตโนมัติ
๑. สามารถยิงได้รวดเร็ว เพราะบรรจุกระสุนปืนไว้ก่อนไม่ต้องปลดห้ามไก	๑. บรรจุกระสุนได้จำนวนมาก และสามารถบรรจุกระสุนในซองบรรจุกระสุนเตรียมไว้เป็นอะไหล่
๒. การณีกระสุนปืนด้าน สามารถยิงนัดต่อไปได้โดยปืนไม่ติดขัด	๒. สามารถยิงต่อเนื่องได้รวดเร็ว และบรรจุกระสุนปืนต่อเนื่องได้รวดเร็ว เพราะมีซองบรรจุกระสุนปืนอะไหล่ที่บรรจุไว้แล้ว
๓. ดูแลรักษาความสะอาดง่าย	๓. รูปร่างลักษณะแบน กะทัดรัด สะดวกในการพกพาติดตัว

ข้อเสีย ปืนพกลูกโม่	ข้อเสีย ปืนพกกึ่งอัตโนมัติ
๑. บรรจุกระสุนได้จำนวนจำกัด ๒. การบรรจุกระสุนปืนในการยิงต่อเนื่องใช้เวลามาก ๓. รูปร่างไม่กะทัดรัด จึงไม่สะดวกในการพกพา ๔. ต้องมีอุปกรณ์สำหรับใส่กระสุนปืนสำรองกรณีที่ใช้กระสุนปืนจำนวนมาก	๑. ถ้าบรรจุกระสุนปืนไว้ก่อนต้องกดปุ่มห้ามไกให้อยู่ในตำแหน่งห้ามไก เพื่อป้องกันปืนลั่น และก่อนยิงต้องปลดปุ่มห้ามไกออกจากตำแหน่งห้ามไก ๒. ปืนติดขัดง่าย เนื่องจากต้องบรรจุกระสุนปืนทุกนัดโดยโครงเลื่อนปืนป้อนเข้าสู่รังเพลิง ๓. เมื่อปืนขัดข้อง หรือกระสุนด้าน ก่อนที่จะแก้ไข ต้องปลดซองกระสุนออกจากตัวปืนก่อนทุกครั้งทำให้เสียเวลามาก ๔. ต้องดูแลรักษาความสะอาดมาก เนื่องจากมีระบบ กลไกซับซ้อน ต้องถอดประกอบชิ้นส่วนของปืน

การยิงปืนโดยสัญชาตญาณ (Instinctive Pistols Training)

การยิงปืนโดยสัญชาตญาณ เป็นการยิงปืนแบบต่อสู้โดยใช้สัญชาตญาณเพื่อเป็นการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และเป็นการป้องกันตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในสถานการณ์จริงนั้นมีเวลาแค่เสี้ยววินาที ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ยิงปืนระบบนี้จะต้องใช้ความเร็วอย่างมากในการชักอาวุธปืนออกจากซองปืน ซึ่งในขณะนั้นคนร้ายถืออาวุธปืนอยู่ในมือแล้ว การจับอาวุธปืนและท่าทางการยิงเป็นเรื่องสำคัญที่จะบ่งบอกถึงประสิทธิผลของลูกกระสุนปืนที่ยิงออกไป การยิงปืนระบบนี้ใช้ฝึกกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการฝึกยิงปืนเบื้องต้นมาแล้วจะดีที่สุด

การยิงปืนโดยสัญชาตญาณมีหลักการฝึกยิงปืน ดังนี้

๑. การจับอาวุธปืน

๑.๑ ใช้มือที่ถนัดจับอาวุธปืน

๑.๒ ยกขึ้นมาในแนวระดับสายตา

๑.๓ ใช้มือที่ไม่ถนัดจับอาวุธปืน ในลักษณะนิ้วทั้ง ๔ (ชี้, กลาง, นาง, ก้อย) เรียงชิดติดกันมาจับที่อาวุธปืนพร้อมนี้ใช้นิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วหัวแม่มือที่ถนัดจับด้ามอาวุธปืนอยู่ก่อนแล้ว

๑.๔ ให้แขนเหยียดตึง ดึง ดันมือ วิธีการคือ มือที่ถนัดจับอาวุธปืนให้ยืดตรงออกไปข้างหน้าให้สุด แล้วใช้มือที่ไม่ถนัดซึ่งนิ้วทั้ง ๔ เรียงชิดติดกันดึงกลับมาในลักษณะแขนเหยียดตึง

๑.๕ นิ้วชี้ไม่แตก (หมายความว่า นิ้วชี้ของมือที่ไม่ถนัด จะต้องไม่ไปเหนี่ยวโก่งไก)

๑.๖ ลำกล้องของอาวุธปืนให้ชี้ไปที่เป้าหมายโดยให้มีความรู้สึกเหมือนเอานิ้วชี้เป้า

๒. ท่ายืน

๒.๑ การยืนให้หันหน้าเข้าหาเป้าหมาย ไม่เอียงลำตัวหรือเฉียงลำตัว

๒.๒ กางเท้าเท่าหัวไหล่

๒.๓ ปลายเท้าขนาน

๒.๔ ย่อเข่าเล็กน้อย

๒.๕ หลัง, ลำตัวตั้งตรง หรือโน้มไปข้างหน้าเล็กน้อย ลำตัวไม่แอ่นไปข้างหลังหรือลำตัวไม่งอไปข้างหน้า

๓. ใบหน้า

๓.๑ ใบหน้าตั้งตรงมองไปข้างหน้า

๓.๒ ลืมตาทั้งสองข้าง ไม่หลับตาข้างใดข้างหนึ่งโดยเด็ดขาด

๓.๓ ตาดูศูนย์ หมายถึง ตาทั้งสองข้างมองไปที่ศูนย์หลัง ผ่านไปที่ศูนย์หน้าให้เห็นศูนย์หน้าชี้ไปที่เป้าหมาย

๓.๔ เดินไก (ไม่ใช่กระตุกไก)

การยิงปืนระบบ I.P.T. นี้ ลูกกระสุนปืนจะมีประสิทธิผลเข้าเป้าหมายได้อย่างแม่นยำอยู่ที่การดึงดันมือและการเดินไก

การเข้าระงับเหตุที่ดีที่สุด คือ การไม่ใช้อาวุธแล้วเหตุการณ์เรียบร้อย การใช้อาวุธให้ใช้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น เนื่องจากกฎหมายปัจจุบันนี้ ให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างมาก ถ้าระงับเหตุโดยไม่ใช้อาวุธปืนได้จะเป็นการดีที่สุด

การยิงปืนระบบ I.P.T. เป็นวิธีการยิงปืนต่อสู้ป้องกันตัว และระงับเหตุที่ดีที่สุด ถ้ามีเวลาและโอกาสที่จะทำได้ แต่ถ้าเหตุการณ์คับขันไม่มีเวลาให้ ในบางครั้งอาจจะต้องยิงอาวุธปืนในระดับเอว หรือในลักษณะอื่น ๆ ก็ได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ณ เวลานั้น ทั้งนี้ทั้งนั้นเจ้าหน้าที่แต่ละนายจะต้องไปฝึกฝนตนเอง

๗. ยุทธวิธีของตำรวจกับสมรรถภาพทางกาย

หากจะกล่าวถึงการปฏิบัติงานของตำรวจในการจับกุมคนร้ายนั้น ตำรวจต้องมียุทธวิธีของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ดังนี้คือ ยุทธวิธีการตรวจค้นจับกุม ยุทธวิธีการต่อสู้ป้องกันตัว และยุทธวิธีการ ใช้อาวุธปืนพก

- ยุทธวิธีการตรวจค้นจับกุมเป็นการปฏิบัติงานของตำรวจในการตรวจค้นจับกุมที่จะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อไม่ให้การปฏิบัติหน้าที่ต้องกลับกลายเป็นการกระทำผิดกฎหมายเสียเอง ดังนั้นยุทธวิธีนี้จึงปฏิบัติภายใต้กรอบของกฎหมาย ซึ่งจะต้องใช้พละกำลังและอาวุธที่เหนือกว่าภายใต้กฎหมายด้วย

- ยุทธวิธีการต่อสู้ป้องกันตัว เป็นการปฏิบัติงานของตำรวจในสถานการณ์ต่าง ๆ ในบางครั้งอาจจะต้องเจอกับเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึง เช่น คนร้ายเข้าแย่งอาวุธปืน คนร้ายใช้อาวุธปืน อาวุธมีด ขณะที่ทำการตรวจค้นจับกุม ซึ่งในสถานการณ์ดังกล่าว ตำรวจจะมีความเสี่ยงตายสูง ดังนั้นตำรวจควรมีการฝึกฝน

และเลือกใช้ยุทธวิธีการต่อสู้ป้องกันตัวในเหตุการณ์วิกฤติที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งตำรวจทุกนายต้องตั้งสติไม่ประมาทโดยเด็ดขาด

- ยุทธวิธีการใช้อาวุธปืนพก เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในสถานการณ์ที่คนร้ายมีอาวุธไม่หวังที่จะทำร้ายในสถานการณ์เช่นนี้ตำรวจควรเลือกใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงใกล้เคียงกันกับที่คนร้ายใช้เพื่อป้องกันตัว และควรหลีกเลี่ยงการต่อสู้ในระยะประชิด แต่หากในสถานการณ์ที่ไม่สามารถหาอุปกรณ์หรืออาวุธเพื่อป้องกันตัวเองได้ การเรียนรู้และใช้ยุทธวิธีในการป้องกันตัวจากคนร้ายใช้อาวุธนั้นเป็นทางเลือกหนึ่งที่มีความปลอดภัยและได้ผลดีในทางปฏิบัติ

จากยุทธวิธีทั้ง ๓ เรื่องที่กล่าวมา และไม่สามารถช่วยให้การตรวจค้นและจับกุมมีประสิทธิภาพหากตำรวจผู้ปฏิบัติงานมีสมรรถภาพทางกายไม่แข็งแกร่งมากพอ

คำว่าสมรรถภาพทางกาย (Physical Fitness) หมายถึง ภาพความสามารถของร่างกายในการประกอบการงาน หรือกิจกรรมทางกายอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นอย่างดีโดยไม่เหนื่อยเลย สมรรถภาพทางกายมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการทางด้านร่างกายของมนุษย์ สมรรถภาพทางกายของบุคคลทั่วไปจะเกิดขึ้นได้จากการเคลื่อนไหวร่างกายหรือออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ แต่ถ้าหยุดออกกำลังกายหรือเคลื่อนไหวร่างกายน้อยลงเมื่อใด สมรรถภาพทางกายจะลดลงทันที การที่คนเราจะทราบได้ว่าสมรรถภาพทางกายของตนจะดีได้นั้น จะต้องพิจารณาที่องค์ประกอบต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางกาย ซึ่งกรมส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพกรม พลศึกษาได้กล่าว สมรรถภาพทางกายโดยทั่วไปประกอบด้วยสมรรถภาพด้านย่อย ๆ ๙ ด้าน ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ แต่ละด้านมีความหมายที่แตกต่างกันไปดังนี้

๑. ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ หมายถึง ความสามารถในการหดตัวหรือการทำงานของกล้ามเนื้อ ที่จะทำอย่างใดอย่างหนึ่งได้สูงสุดในแต่ละครั้ง เช่น ความสามารถในการยกของหนัก ๆ ได้มีพลังบีบมือได้เหนียวแน่น และสามารถออกแรงผลักของหนัก ๆ ให้เคลื่อนที่ได้ เป็นต้น

๒. ความทนทานของกล้ามเนื้อ หมายถึง ความสามารถของกล้ามเนื้อในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งได้ติดต่อกันเป็นเวลานานได้นานมาก แต่เหนื่อยน้อย ตัวอย่าง การทำงานที่แสดงถึงความทนทานของกล้ามเนื้อ เช่น การแบกของหนักได้เป็นเวลานาน ๆ การวิ่งระยะไกล การถีบจักรยานทางไกล การงอแขนห้อยตัวเป็นเวลานาน ๆ เป็นต้น

๓. ความทนทานของระบบหมุนเวียนโลหิต หมายถึง ความสามารถในการทำงานของระบบหมุนเวียนโลหิต ซึ่งประกอบด้วย หัวใจ ปอด และเส้นเลือดที่จะทำงานได้นานเหนื่อยช้า ในขณะที่บุคคลใช้กำลังกายเป็นเวลานานและเมื่อร่างกายเลิกทำงานแล้ว ระบบหมุนเวียนโลหิตจะสามารถกลับคืนสู่สภาพปกติได้ในเวลารวดเร็ว ตัวอย่างกิจกรรมที่ปฏิบัติแล้วแสดงถึงการมีความทนทานของระบบหมุนเวียนโลหิต เช่น การว่ายน้ำระยะไกล การวิ่งระยะไกล โดยการทำงานของระบบไหลเวียนโลหิตและระบบหายใจไม่ผิดปรกติ

๔. พลังกล้ามเนื้อ หมายถึง ความสามารถของกล้ามเนื้อในการทำงานในครั้งหนึ่งอย่างแรงและรวดเร็ว จนทำให้วัตถุหรือร่างกายเคลื่อนไหวอย่างเต็มที่ การทำงานของร่างกายที่ใช้พลังกล้ามเนื้อจะเป็นกิจกรรมประเภทการดึง ดัน ทุ่ม พุ่ง ขว้าง และกระโดด ดังตัวอย่างการกระโดดสูง การทุ่มน้ำหนัก พุ่งแหลน ขว้างจักร และการยืนกระโดดไกล เป็นต้น

๕. ความอ่อนตัว หมายถึง การประสานงานระหว่างกล้ามเนื้อ เอ็น พังผืด และข้อต่อต่าง ๆ ที่มีความยืดหยุ่นในขณะทำงาน หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นความสามารถในการเหยียดตัวของข้อต่อส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในขณะทำงาน เช่น ก้มตัวใช้มือแตะพื้นโดยไม่งอเข่า การแอ่นตัวใช้มือแตะขาพับได้โดยไม่งอเข่า เป็นต้น

๖. ความเร็ว หมายถึง ความสามารถของร่างกายในการเคลื่อนที่ในลักษณะเดียวกันจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งในแนวเดียวกัน หรือในแนวตรงในระยะเวลาที่สั้นที่สุด เช่น การวิ่งระยะสั้น

๗. การทรงตัว หมายถึง การประสานงานระหว่างระบบของประสาทกับกล้ามเนื้อที่ทำให้ร่างกายสามารถทรงตัวอยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ อย่างสมดุล ตามความต้องการ กิจกรรมที่เป็นการทรงตัว เช่น การเดินตามเส้นตรงด้วยปลายเท้า การยืนด้วยเท้าข้างเดียวกางแขน การเดินต่อเท้าบนสะพานไม้แผ่นเดียว เป็นต้น

๘. ความว่องไว หรือความคล่องตัว หมายถึง ความสามารถในการเปลี่ยนทิศทาง หรือเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างรวดเร็ว และตรงเป้าหมายตามที่ต้องการ ดังตัวอย่างที่แสดงถึงความว่องไว เช่น การยืนและนั่งสลับกันด้วยความรวดเร็ว เป็นต้น

๙. ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา และเท้ากับตา หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นการประสานงานของประสาทกับกล้ามเนื้อในการทำงานหมายถึง ความสามารถที่จะทำการเคลื่อนไหวมือและเท้าได้สัมพันธ์กับตาในขณะทำงานเช่น การจับ การปาเป้า การยิงประตูฟุตบอล การส่งลูกบอลกระทบฝาผนังแล้วรับ เป็นต้น

การมีสมรรถภาพทางกายที่ดีนั้น จะก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ พอสรุปส่วนที่สำคัญได้ดังนี้

- กล้ามเนื้อมีความสามารถในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น กล่าวคือ กล้ามเนื้อที่ใช้ในการออกกำลังกายหรือทำงานจะมีขนาดใหญ่แข็งแรงมากขึ้น
- กล้ามเนื้อหัวใจจะมีความแข็งแรงสามารถหดบีบตัวได้แรงขึ้น ช่วยให้การไหลเวียนของโลหิตดีขึ้น หัวใจสามารถรับออกซิเจนได้มากขึ้น
- ระบบประสาทสามารถควบคุมการทำงานของร่างกายให้ดีขึ้นจะช่วยให้ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความชำนาญ
- ร่างกายเจริญเติบโตได้อย่างเต็มที่ กล้ามเนื้อต่าง ๆ ของร่างกายเจริญเติบโตได้สัดส่วนสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- ร่างกายมีภูมิต้านทานโรคสูง และลดการเจ็บป่วยเนื่องจากผู้ที่มีสมรรถภาพทางกายดีย่อมมีสุขภาพดี ไม่มีโรคเบียดเบียน
- มีบุคลิกดี ผู้ที่มีสมรรถภาพทางกายดี ร่างกายจะมีการทรงตัวดี มีทรวดทรงที่สง่างาม เป็นการช่วยเสริมบุคลิกภาพได้ทางหนึ่ง
- เกิดความมั่นใจในตนเองในกาปฏิบัติงาน หรือประกอบกิจกรรมต่าง ๆ

- เกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ดี เพราะผู้ที่มีสมรรถภาพทางกายดี ย่อมมีสุขภาพดี การมีสุขภาพที่ดีสมบูรณ์แข็งแรง ช่วยให้จิตใจแจ่มใส เมื่อจิตใจแจ่มใสย่อมมีสมาธิเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเต็มความสามารถ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของตำรวจตามยุทธวิธีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตำรวจควรต้องออกกำลังกายในปริมาณที่เพียงพอและจะต้องออกกำลังกายเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายให้ดีที่สุดมีปัจจัยสำคัญที่จะต้องพิจารณาในการสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายของตำรวจมี ๔ ประการ คือ

๑. ความถี่ของการฝึก ควรมีการออกกำลังกาย ๓ - ๕ วัน ต่อสัปดาห์ หรือฝึกวันเว้นวันก็ได้

๒. ความเข้มของการฝึก การฝึกควรจะหนักพอสมควรโดยยึดถือจากอัตราการเต้นของหัวใจเป็นหลัก ให้อัตราการเต้นของหัวใจที่เป็นเป้าหมายอยู่ระหว่าง ๖๐ - ๙๐ เปอร์เซ็นต์ ของการเต้นสูงสุดของหัวใจ (ใช้การตรวจสอบโดยจับชีพจรในขณะออกกำลังกาย ๑๐ วินาทีแล้วคูณด้วย ๖ จะได้อัตราชีพจร ๑ นาที)

อัตราการเต้นสูงสุดของหัวใจ = ๒๒๐ – อายุ

ในการฝึกแบบแอโรบิกนั้น จะต้องให้อัตราการเต้นของหัวใจอยู่ระหว่าง ๗๐ - ๘๕ เปอร์เซ็นต์ของอัตราเต้นสูงสุด ระยะเวลาระหว่าง ๑๕ - ๖๐ นาที

ตัวอย่างเช่น นักศึกษาชายอายุ ๒๐ ปี

อัตราเต้นสูงสุดของหัวใจ = ๒๐๐ ครั้ง/นาที

ชีพจรเป้าหมายที่สูงสุด (๙๐%) = ๑๘๐ ครั้ง/นาที

ชีพจรในการฝึกแบบแอโรบิก = ๑๕๓ ครั้ง/นาที

๓. ระยะเวลาของการฝึกการออกกำลังกายที่มีความเข้มสูง ควรใช้เวลาระหว่าง ๑๕ - ๖๐ นาที จะเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพได้ดี ส่วนการออกกำลังกายที่มีความเข้มต่ำ แม้จะใช้เวลาในการฝึกนาน ๆ ก็ตาม อาจจะเหมาะสำหรับการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพมากกว่า

๔. แบบของการออกกำลังกาย โดยทั่วไปแบบของการออกกำลังกายจะเป็นการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ความต่อเนื่องของกิจกรรม ความเป็นจังหวะและใช้ออกซิเจนแบบธรรมชาติ กิจกรรมที่ส่งเสริมในลักษณะดังกล่าวได้แก่ - วิ่งเร็วสลับวิ่งเหยาะ - พายเรือ - วิ่งธรรมดาสลับเดินเร็ว - วิ่งทางไกล - ว่ายน้ำ - กระโดดเชือก - จักรยาน - ก้าวขึ้นลงบนม้านั่ง

นอกจากนี้ สิ่งที่ควรคำนึงถึงสำหรับการสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายของตำรวจจะได้ผลดีมากน้อยหรือไม่เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ คือ

ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้ฝึก ปัจจัยเกี่ยวกับเพศ วัย สภาพร่างกาย จิตใจ และพันธุกรรม ว่ามีความพร้อมเพียงใด

ปัจจัยภายนอกร่างกาย

๑. อาหาร ควรมีการรับประทานอาหารอย่างครบถ้วนเพียงพอ

๒. ภูมิอากาศ สภาพอากาศที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างร่างกาย ควรมีอุณหภูมิทั่วไปประมาณ ๒๕ องศาเซลเซียส

๓. เครื่องแต่งกายที่เหมาะสมและรัดกุม

๔. การใช้ยากระตุ้น จะก่อให้เกิดโทษมากกว่าผลดี เนื่องจากหัวใจจะต้องทำงานหนักมากกว่าปกติ

๕. การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จะทำให้หัวใจต้องรับภาระหนักเช่นเดียวกัน และยังทำให้สูญเสียการทรงตัว การตัดสินใจผิดพลาด อาจจะเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

๖. บุหรี่ ถือว่าเป็นศัตรูของการออกกำลังกาย เนื่องจากพิษของบุหรี่จะเป็นตัวทำลายระบบการหายใจ ระบบการไหลเวียนโลหิต ให้สูญเสียประสิทธิภาพไป

๗. การพักผ่อนและนันทนาการ การพักผ่อนมีความจำเป็นต่อการเสริมสร้างเนื่องจากเมื่อผู้ฝึกเหน็ดเหนื่อยจากการเสริมสร้างแล้ว ควรจะพักผ่อนให้เพียงพอ อาจจะช่วยเสริมด้วยกิจกรรมนันทนาการด้วยก็จะทำให้การพักผ่อนนั้นมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

๘. การซ้อมเกิน เป็นผลเสียต่อการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย เนื่องจากอาจจะได้รับบาดเจ็บ หรืออาจจะเกิดการเบื่อหน่ายต่อการฝึกซ้อมก็ได้

๙. การเก็บตัวเกิน การเก็บตัวกีฬาเพื่อการแข่งขัน หากจำเป็นต้องเก็บตัวนาน ๆ จำเป็นต้องแบ่งช่วงเวลาการเก็บตัวออกเป็นวาระประมาณ ๑๐ - ๑๔ วัน สลับกับกิจกรรมนันทนาการหรือให้กลับไปพักผ่อนที่บ้านประมาณ ๗ วัน

๑๐. การอบอุ่นร่างกาย ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำก่อนและหลังการออกกำลังกายเสมอ ซึ่งจะช่วยให้ลดอัตราการบาดเจ็บและช่วยเสริมสร้างความสามารถในการทำงานของกล้ามเนื้อได้เป็นอย่างดี

เมื่อดำเนินการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายให้แก่ตำรวจแล้ว ควรมีการทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อตรวจสอบดูว่า ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายมีการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง สมรรถภาพด้านใดพัฒนาขึ้นมาบ้าง และด้านใดต้องปรับปรุงอีก ซึ่งวิธีการทดสอบร่างกายว่ามีสมรรถภาพดีเพียงใดนั้น มีวิธีการปฏิบัติอย่างง่าย ๆ คือ การวัดอัตราการเต้นของชีพจร หากพบว่ามีอัตราการเต้นต่ำลงกว่าก่อน การเสริมสร้างในสภาพร่างกายที่ปรกติแสดงว่าสมรรถภาพทางกายดีขึ้น หรือวัดสัดส่วนของร่างกายระหว่างน้ำหนักกับส่วนสูง โดยให้เทียบดังนี้

น้ำหนักที่เหมาะสมสำหรับชาย เท่ากับ ส่วนสูง – ๑๐๐

น้ำหนักที่เหมาะสมสำหรับหญิงเท่ากับ ส่วนสูง – ๑๑๐

นอกจากนั้นแล้วยังมีวิธีการทดสอบสมรรถภาพทางกายที่จัดได้ว่ามาตรฐานและสามารถวัดได้ตรงกับที่เราต้องการได้ โดยการใช้แบบทดสอบในที่นี้ขอยกตัวอย่างการทดสอบสมรรถภาพทางกายเฉพาะส่วนแบบง่าย ๆ มาให้ทราบดังต่อไปนี้

๑. การทดสอบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อแขน

๑.๑ การดันพื้นสำหรับชาย

๑.๒ การคุกเข่าดันพื้นสำหรับหญิง

๑.๓ ดึงข้อราวเดี่ยวสำหรับชาย

๑.๔ งอแขนห้อยตัวสำหรับหญิง

๒. การทดสอบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง ใช้วิธีการลุกนั่ง (Sit – up)

๓. การทดสอบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา

๓.๑ การยืนกระโดดแตะผนัง

๓.๒ การยืนกระโดดไกล

กล่าวโดยสรุป หากตำรวจหมั่นฝึกฝนทดสอบสมรรถภาพทางกายตามวิธีการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายอย่างสม่ำเสมอ ตำรวจก็จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพลดความเสี่ยง จากอันตรายที่จะเกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมาก

ทั้งนี้ ในการฝึกฝนร่างกายตามหลักวิทยาศาสตร์การกีฬา จะช่วยเสริมสมรรถนะทางร่างกายของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีความแข็งแรง อดทน มีความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ ๕

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ที่มาหรือความจำเป็นของหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ “ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเกราะป้องกันอาชญากรรมอย่างดีที่สุด ”

<u>การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม</u>

๑. วิวัฒนาการของประเทศไทยในเรื่องของการป้องกันปราบปรามโจรผู้ร้ายจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

การศึกษาวิวัฒนาการของประเทศไทยในเรื่องของการป้องกันและปราบปรามโจรผู้ร้าย จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ตั้งแต่**ในยุคกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี พระอัยการลักษณะโจร**ตราขึ้นในสมัย พระรามาธิบดีที่ ๑ พระเจ้าอู่ทอง เมื่อพุทธศักราช ๑๙๐๓ มีกฎหมายในลักษณะหนึ่งเรียกว่า **กฎหมายโจร ๓ เส้น ๑๕ วา** คือกฎหมายที่กำหนดความรับผิดชอบร่วมกันทั้งหมู่เหล่าในชุมชน เพื่อเป็นการให้เพื่อนบ้านคอยดูแลรักษาความปลอดภัย ซึ่งกันและกันเอง ซึ่งสรุปได้ว่าเมื่อมีการปล้นก็ดี ฆ่าคนตายก็ดี หรือทำร้ายสัตว์ถึงตายก็ดี ถ้าการกระทำความผิดเหล่านี้เกิดขึ้นในอาณาบริเวณของหมู่บ้านใด ให้สมาชิกทุกคนของหมู่บ้านนั้นมีหน้าที่ช่วยกันสืบค้นหาผู้ร้ายให้จงได้ และถ้าการปล้นนั้นเกิดขึ้นในขณะที่เพื่อนบ้านอยู่ด้วยกัน เพื่อนบ้านมีหน้าที่ต่อสู้ป้องกันโจรด้วย นอกจากนี้ความรับผิดชอบในการชดใช้สินไหมทดแทนยังตกแก่ผู้ที่อยู่ในรัศมีระยะทาง ๓ เส้น ๑๕ วา (ประมาณ ๑๕๐ เมตร) โดยวัดรอบจากจุดที่เกิดเหตุ

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ข้อ ๑๒ กฎหมายลักษณะโจร ระบุว่า “ให้นายบ้าน (เจ้าพนักงาน) ว่ากล่าวแก่ชาวบ้านทั้งปวง ทำจำหล่อแลกองเพลิงหน้าบ้าน หลังบ้าน แล้วให้ผลัดเปลี่ยนกันมานั่งยามตระเวนบรรจบพิทักษ์รักษาป้องกัน ซึ่งภัยผู้ร้ายจะมาทำร้ายคนในบ้านนั้น และให้มีกลองสัญญาณไว้ด้วยจงทุกบ้าน ถ้าแลอ้ายผู้ร้ายจะเข้าปล้นและทำร้ายสิ่งใดเป็นการเร็วในทันใดนั้นให้ตีกลองสัญญาณขึ้น แล้วให้ชาวบ้านทั้งปวงมาพร้อมกันจับกุมติดตามอ้ายผู้ร้ายนั้นให้จงได้”

สมัยกรุงธนบุรี มีการประกาศบัญญัติใช้ ในกฎหมายตรา ๓ ดวงดังนี้ ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจว่ากล่าวลูกบ้าน และจัดการป้องกันโจรผู้ร้ายจัดให้ลูกบ้านผลัดเปลี่ยนกันอยู่ยามตรวจตราในหมู่บ้านให้มีเครื่องสัญญาณสำหรับเรียกคนมาช่วยเหลือต่อสู้จับกุมคนร้าย ถ้ามีเหตุเกิดขึ้นให้จัดแบ่งพวกออกติดตามสกัดจับโจรผู้ร้ายตามสมควรแก่เหตุการณ์เพื่อจับกุมเอาตัวผู้ร้ายมาให้ได้

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

๑. ในรัชสมัยรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๕ ประชาชนยังมีบทบาทในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเช่นเดิม ตำรวจจะมีบทบาทต่อเมื่อได้รับพระบรมราชโองการให้ตำรวจหลวงช่วยงานเป็นครั้งคราวกรณีมีผู้ร้ายชุกชุมหรือมีคดีอุกฉกรรจ์

๒. รัชกาลที่ ๔ จัดตั้งกองตำรวจ ทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

๓. รัชกาลที่ ๕ จัดตั้งกระทรวงนครบาล มีการขยาย “กองโปลิศ” และตรากฎหมายโปลิศ ๕๓ ข้อ อันเป็นกฎหมายจัดระเบียบและข้อบังคับแก่ตำรวจ ในการทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยภายในบ้านเมืองอย่างมีระบบ จุดเริ่มต้นที่ “ตำรวจ” เข้ามาทำหน้าที่ในการรักษากฎหมาย ทำให้บทบาทของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเช่นในอดีตลดลงไป

๒. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการตำรวจ

๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐

หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

ส่วนที่ ๑๐ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๒ พ.ร.บ.ระเบียบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๓/๑ (การมีส่วนร่วมและความโปร่งใส)

๒.๓ พ.ร.ฎ.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๘ (๓) (๔) (๕) มาตรา ๓๙ , ๔๓ และ ๔๔

๒.๔ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ปรับรูปแบบการทำงานให้มีลักษณะเชิงบูรณาการ เกิดการแสวงหาความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายกับฝ่ายต่างๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

๒.๕ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๗,๑๖,๑๗,๑๘, (๖) และ ๑๙

(๑) พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๗ “ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจเพื่อป้องกันปราบปรามการทำความผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยของประชาชนตามความเหมาะสม และความต้องการของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้การดำเนินการมีส่วนร่วมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช. กำหนด

(๒) พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ “ก.ต.ช.” มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายบริหารราชการตำรวจและกำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบแบบแผน มติคณะรัฐมนตรี และกฎหมาย

(๓) พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๑๗ องค์ประกอบคณะกรรมการโดยตำแหน่ง

๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และปลัดกระทรวงมหาดไทย

๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และปลัดกระทรวงยุติธรรม

๔) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๕) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๔ คน ต้องมีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในด้านกฎหมาย การวบประมาณ การพัฒนาองค์กร การวางแผนหรือการบริหารและจัดการ (ม.๑๙)

(๔) พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๑๘(๖) ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจของกรุงเทพมหานคร จังหวัดและสถานีตำรวจต่างๆ เพื่อตรวจสอบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในเขตพื้นที่ดังกล่าว แล้วรายงาน ก.ต.ช. เพื่อพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

(๕) ระเบียบ ก.ต.ช.ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชนท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ.๒๕๔๙

๒.๖ ระเบียบสำนักตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ.๒๕๕๑

๒.๗ นโยบายสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประชาชนเป็นศูนย์กลาง

๓. รูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามระเบียบ กตช.ฯ

ตำรวจมีหน้าที่สำคัญคือการรักษาความสงบเรียบร้อย ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ในอดีตบ้านเมืองยังไม่เจริญมากนัก การทำงานของตำรวจก็ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเท่าใดแต่เมื่อบ้านเมืองมีความเจริญเติบโตมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นความเจริญทางด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจและด้านการเมือง ทำให้ภารกิจหน้าที่ของตำรวจมีมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย ประกอบกับสังคมหรือประชาชนในปัจจุบันมีความคาดหวังต่อการทำงานของตำรวจสูงมากขึ้นกว่าอดีต ตำรวจยิ่งต้องพยายามเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้สูงมากขึ้นกว่าเดิม ในขณะที่กำลังพลถูกลดลงและงบประมาณถูกจำกัดมากขึ้น

หน้าที่ของตำรวจ

๑. การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยฯ

๒. การอำนวยความยุติธรรมในสังคม

๓. การให้บริการฉุกเฉินอื่น ๆ

ข้อจำกัดในการทำงานของตำรวจ

๑. กำลังพล

๒. งบประมาณ

๓. เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ

๔. การบริหารจัดการ ระเบียบกฎหมายที่จำกัดอำนาจหน้าที่

ดังนั้น ตำรวจจะต้องค้นคิดหาวิธีการทำงานอย่างไรภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว โดยการแสวงหาความร่วมมือ เป็นยุทธวิธีหรือเทคนิคในการทำงานอย่างหนึ่งที่ตำรวจยุคปัจจุบันนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย และเป็นหลักนิยมที่ตำรวจในหลายๆประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่มีความเจริญแล้วนำมาใช้เป็นยุทธวิธีในการทำงานของตำรวจ เพราะถือว่าเป็นการเพิ่มกำลังคน(man) อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้(material) งบประมาณ(money) และวิธีการทำงาน(method) ของตำรวจได้อย่างมีประสิทธิภาพ การแสวงหาความร่วมมือในที่นี้ หมายถึงการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน รวมทั้งหน่วยงานต่างๆ

ไม่ว่าเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับงานของตำรวจ รูปแบบ วิธีการหรือเทคนิคในการแสวงหาความร่วมมือนั้นมีหลากหลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลเวลา และสถานที่

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรในกิจการตำรวจ

๑. รูปแบบการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม แบ่งเป็น ๓ รูปแบบที่สำคัญ คือ

๑.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วไป

๑.๑.๑ เครือข่ายชุมชนลักษณะปฏิบัติการ

๑.๑.๒ เครือข่ายชุมชนลักษณะแนวร่วม

๑.๒ การมีส่วนร่วมขององค์กร ได้แก่ องค์กรหรือมูลนิธิต่างๆ

๑.๓ การมีส่วนร่วมของพนักงานรักษาความปลอดภัยของเอกชน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรในกิจการตำรวจ

๒. เพื่อกำหนด ปรับและยกระดับการมีส่วนร่วมต่างๆ ให้เป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ โดยใช้รูปแบบตามสถานการณ์

๓. เพื่อเสนอให้การมีส่วนร่วมแต่ละรูปแบบ มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รองรับอย่างถูกต้อง

๔. เพื่อให้การมีส่วนร่วมของส่วนต่างๆ ทั้ง ๓ รูปแบบ เป็นเครือข่ายโยงใยซึ่งกันและกันสามารถสนับสนุนและเกื้อกูลกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๕. เพื่อให้สถานีตำรวจนำรูปแบบมาตรฐานที่กำหนดไว้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมตามสภาพของสถานีตำรวจ

๓. การมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วไป

เป็นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนของสถานีตำรวจ แบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

๑. เครือข่ายชุมชนลักษณะปฏิบัติการ เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมปฏิบัติกับตำรวจเพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยให้แก่ชุมชนและท้องถิ่น ช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดการจราจร รวมถึงการเข้าร่วมในการป้องกันภัยระงับเหตุและช่วยเหลือหรือกู้ภัยจากอุบัติภัยต่างๆ

๒. เครือข่ายชุมชนลักษณะแนวร่วม เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจ

๔. เครือข่ายชุมชนลักษณะปฏิบัติการ

๑) วัตถุประสงค์

๑.๑) เพื่อแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน/ชุมชน/ท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม คุ้มครองตนเองและชุมชน

๑.๒) เพื่อเสริมสร้างบทบาทของกลุ่มพลังในการรักษาความปลอดภัย และความสงบเรียบร้อยของชุมชน/ท้องถิ่น

๒) ประเด็น/ขอบเขตการดำเนินงาน

๒.๑) อาสาสมัครตำรวจบ้าน

(๑) รูปแบบการจัดแนวร่วมเชิงปฏิบัติการ

เป็นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนให้เข้ามาร่วมปฏิบัติกับเจ้าพนักงานตำรวจในการป้องกันปรายปรามอาชญากรรม ยาเสพติด และอุบัติภัยต่างๆ รวมทั้งการตรวจตราของตำรวจสายตรวจ

(๒) กลุ่มเป้าหมาย

(๒.๑) ประชาชนทั่วไป ซึ่งมีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจ

(๒.๒) ผู้นำชุมชน หรือผู้นำท้องถิ่น และสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

(๒.๓) บุคคลในสถาบันต่างๆ ที่สมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่ และอุทิศเวลาให้กับชุมชนที่ตนพักอาศัย หรือสามารถช่วยเหลือทางราชการได้ตามสมควร

(๓) บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

(๓.๑) เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๓.๒) เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อย การบริการและการอำนวยความสะดวกด้านการจราจร

(๓.๓) แจ้งเหตุด่วน เหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแสคนร้าย คดีอาญาทั่วไป และคดียาเสพติด

(๓.๔) ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งจุดตรวจ จุดสกัดในพื้นที่

(๓.๕) ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำชุมชนในหมู่บ้านรวมทั้งเป็นเครือข่ายของฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในพื้นที่

(๓.๖) นอกเหนือจาก (๓.๑) ถึง (๓.๕) อำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๔) วิธี/ขั้นตอนการดำเนินงาน

(๔.๑) ให้สถานีตำรวจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนคัดเลือกบุคคลที่สมัครใจเป็นสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านโดยใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกสมาชิกหมู่บ้านละ ๕ - ๑๐ คน

(๔.๒) ให้สถานีตำรวจจัดทำโครงการฝึกอบรมให้มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

(๔.๓) อาสาสมัครตำรวจบ้านที่ผ่านการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจมอบวุฒิบัตรและบัตรประจำตัวอาสาสมัครตำรวจบ้านตามแบบท้ายระเบียบ พร้อมทั้งออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจ

(๔.๔) ให้สถานีตำรวจจัดฝึกทบทวนในเชิงปฏิบัติการแก่สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน ปีละ ๑ ครั้ง และซักซ้อมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน

(๔.๕) ให้สถานีตำรวจจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและอุปสรรค ปัญหาข้อขัดข้องทุก ๖ เดือน

๒.๒) อาสาจราจร

(๑) รูปแบบการจัดแนวร่วมเชิงปฏิบัติการ

เป็นการดำเนินการจัดกลุ่มเยาวชน ราษฎรอาสาสมัครผู้แทนชุมชนหน่วยงานเอกชน เป็นต้น โดยผ่านการฝึกอบรมอาสาจราจร ให้มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย ด้านการจราจร ทักษะการใช้รถใช้ถนนที่ถูกต้อง เพื่อร่วมแก้ไขปัญหาจราจร โดยให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน

(๒) กลุ่มเป้าหมาย

(๒.๑) เยาวชนจากสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจ

(๒.๒) พนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนของบริษัทห้างร้านต่างๆ

(๒.๓) เจ้าหน้าที่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

(๒.๔) หน่วยสารวัตรทหารในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจ

(๒.๕) ผู้นำชุมชน หรือผู้นำท้องถิ่น

(๒.๖) บุคคลที่สมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่ และอุทิศเวลาให้แก่ ชุมชนที่ตนพักอาศัย หรือช่วยเหลือทางราชการได้ตามสมควร

(๓) บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

เมื่อเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมและผ่านการทดสอบความรู้ของหลักสูตรอาสาจราจรแล้วจะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นอาสาจราจร โดยให้หน่วยงานหรือสถานีตำรวจเป็นผู้จัดการฝึกอบรม จัดทำทะเบียน ประวัติ กำหนดหมายเลขประจำตัวและทำหน้าที่ ดังนี้

(๓.๑) การตรวจ ควบคุม และการจัดการจราจรบริเวณที่มีการจราจรติดขัดคับคั่ง ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน หรือกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอ เว้นแต่กรณีไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่อยู่ในที่นั้น ก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยลำพัง

(๓.๒) ดูแล การหยุดรถ จอดรถ การข้ามทาง ในบริเวณที่มีการฝ่าฝืนกฎหมายจนการจราจรไม่สะดวก เพื่อให้การจราจรมีความสะดวกและปลอดภัย

(๓.๓) ชี้แจง ตักเตือน แนะนำ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้รถใช้ถนนทราบถึงระเบียบวิธีการที่ถูกต้อง และปฏิบัติตามวินัยจราจร

(๓.๔) รายงานการกระทำผิดของผู้ขับรถ การชำรุดเสียหายข้อขัดข้องของเครื่องหมาย และสัญญาณจราจรให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ เพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

(๓.๕) แจ้งอุบัติเหตุการจราจรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยมิชักช้า

(๔) วิธี/ขั้นตอนการดำเนินงาน

(๔.๑) ให้สถานีตำรวจแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการอาสาจราจรประกอบด้วย

(๔.๑.๑) ที่ปรึกษา แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนกลางกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้แทนสถาบันการศึกษา ผู้แทนสำนักงานเขต ผู้แทนผู้ประกอบธุรกิจ กต.ตร.สน. ส่วนภูมิภาค ได้แก่ ผู้แทนนายอำเภอ นายกเทศมนตรี เทศบาล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคเอกชน กต.ตร.สภ.

(๔.๑.๒) คณะทำงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานจราจรประชาชนในพื้นที่ และอาสาจราจร

(๔.๒) ให้สถานีตำรวจศึกษาข้อมูล จัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนกำหนดแนวทางดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และการประเมินผล

(๔.๓) ให้สถานีตำรวจฝึกอบรมอาสาจราจร

(๔.๔) ให้สถานีตำรวจจัดทำบัตรประจำตัวอาสาจราจรตามแบบท้ายระเบียบ

(๔.๕) ให้สถานีตำรวจจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและอุปสรรค ปัญหาข้อขัดข้องทุก ๖ เดือน

๕. เครือข่ายชุมชนลักษณะแนวร่วม

(๑) วัตถุประสงค์

(๑.๑) เพื่อแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน/ชุมชน/ท้องถิ่น โดยการเข้าถึงประชาชน สร้างศรัทธา ให้ความรู้ และนำวิธีการปฏิบัติ

(๑.๒) เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมการป้องกันตัวเองของประชาชน และการป้องกันอุบัติภัย

(๒) ประเด็น/ขอบเขตการดำเนินงาน

(๒.๑) รูปแบบลักษณะของแนวร่วม

เป็นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เช่น ตั้งเครือข่ายเพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างเพื่อนสมาชิกเพื่อแจ้งข่าวอาชญากรรม การสร้างชุมชนเข้มแข็ง และความร่วมมือในลักษณะเพื่อนบ้านเตือนภัย เป็นต้น

(๒.๒) กลุ่มเป้าหมาย

(๒.๒.๑) ประชาชนทั่วไป ที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจหรือ พื้นที่ใกล้เคียง หรือประกอบอาชีพในพื้นที่สถานีตำรวจ

(๒.๒.๒) ผู้นำ/กรรมการชุมชน หรือผู้นำ/กรรมการท้องถิ่น

(๒.๒.๓) นักเรียน นิสิต นักศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจที่สมัครใจพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของตำรวจเพื่อป้องกันชุมชน/ท้องถิ่นของตนเองให้ปราศจากอาชญากรรม และยาเสพติด

(๒.๒.๔) พนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชน

(๒.๒.๕) ผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะและรถจักรยานยนต์รับจ้าง

(๒.๓) บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

(๒.๓.๑) ผู้ผ่านการอบรมเป็นแกนนำให้คำปรึกษาให้ความรู้ด้านต่างๆ แก่ประชาชนในพื้นที่ที่พักอาศัยหรือประกอบอาชีพ

(๒.๓.๒) เป็นตัวแทนในการประชาสัมพันธ์ ขอความร่วมมือจากชุมชน/ท้องถิ่น

(๒.๓.๓) จัดข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน/ท้องถิ่นเกี่ยวกับพฤติการณ์ของบุคคลในพื้นที่เพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

(๒.๓.๔) แจ้งข้อมูลเบาะแส ข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรม ยาเสพติดและอุบัติภัย

(๒.๔) วิธี/ขั้นตอนการดำเนินงาน

(๒.๔.๑) กต.ตร.สน./สภ.พิจารณาคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยมีที่ปรึกษา แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานเขต ผู้แทนสถาบันการศึกษา หัวหน้าสถานีตำรวจ กต.ตร.สน. ส่วนภูมิภาค ได้แก่ ผู้แทนฝ่ายปกครอง หัวหน้าสถานีตำรวจ ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนภาครัฐ กต.ตร.สภ. และเอกชน

(๒.๔.๒) ให้สถานีตำรวจประชุมวางแผนร่วมกับผู้นำชุมชน/ท้องถิ่น ประชาชน และกลุ่มเป้าหมายเครือข่ายชุมชนลักษณะแนวร่วม

(๒.๔.๓) ให้สถานีตำรวจจัดให้มีการฝึกอบรมสมาชิกอาสาสมัครแนวร่วม

(๒.๔.๔) ให้สถานีตำรวจจัดทำประวัติสมาชิกอาสาสมัครแนวร่วม ออกบัตรหมายเลขสมาชิก บันทึกผลงาน ควบคุมการต่ออายุ การเปลี่ยนแปลงบัตร

(๒.๔.๕) ให้สถานีตำรวจกำหนดระบบและแนวทางการประสานงานระหว่างสมาชิกอาสาสมัครแนวร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

(๒.๔.๖) ให้สถานีตำรวจควบคุม และติดตามผลการปฏิบัติงานของสมาชิกอาสาสมัครแนวร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๖. การมีส่วนร่วมขององค์กร

เป็นการประสานงาน ช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ขององค์กรหรือมูลนิธิ ประกอบด้วย องค์กร ได้แก่ ศูนย์กู้ชีพนเรนทร หน่วยกู้ภัยหรือบรรเทาสาธารณภัยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเป็นต้น มูลนิธิได้แก่ ป่อเต็กตึ้ง ร่วมกตัญญู เป็นต้น

(๑) วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างเครือข่ายและแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรหรือมูลนิธิต่างๆให้มีส่วนร่วมหรือสนับสนุนการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยและบรรเทาสาธารณภัย

(๒) ประเด็น/ขอบเขตการดำเนินงาน

(๒.๑) รูปแบบลักษณะการมีส่วนร่วม

เป็นการแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรหรือมูลนิธิต่างๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับงานในภารกิจของตำรวจ โดยการประสานงาน กำหนดแนวทางในลักษณะการปฏิบัติงานร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือการรักษาความสงบเรียบร้อยร่วมกัน

(๒.๒) กลุ่มเป้าหมาย

องค์กรหรือมูลนิธิของหน่วยงานราชการ เช่น กรมการปกครอง ทหาร ตำรวจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น รวมทั้งองค์กรเอกชน

(๒.๓) บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

(๒.๓.๑) ให้ความร่วมมือและสนับสนุนข้าราชการตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อยและบรรเทาสาธารณะภัย

(๒.๓.๒) แจ้งข้อมูลเบาะแส ข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรม ยาเสพติดและอุบัติภัย

(๒.๔) วิธี/ขั้นตอนการดำเนินงาน

(๒.๔.๑) ให้สถานีตำรวจประสานงานกับองค์กรหรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยและบรรเทาสาธารณะภัย

(๒.๔.๒) ให้สถานีตำรวจประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผนกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานและนำแนวทางที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกัน

(๒.๔.๓) ให้สถานีตำรวจนำเสนอปัญหา อุปสรรค รายงานต่อผู้มีอำนาจเพื่อสั่งการแก้ไขปัญหา อุปสรรคและข้อขัดข้องต่อไป

๗. การมีส่วนร่วมของพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชน

เป็นการแสวงหาความร่วมมือจากพนพักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนที่ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รักษาความสงบเรียบร้อยให้กับบุคคลและสถานที่

(๑) วัตถุประสงค์

(๑.๑) เพื่อสร้างเครือข่ายแนวร่วมสนับสนุนตำรวจในการรักษาความปลอดภัยให้กับประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น

(๑.๒) เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนและธุรกิจรักษาความปลอดภัยในการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยในสังคม

(๒) ประเด็น/ขอบเขตการดำเนินงาน

(๒.๑) รูปแบบลักษณะการมีส่วนร่วม

เป็นการแสวงหาความร่วมมือจากผู้ประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยและพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชน ให้สนับสนุนกิจการตำรวจในการรักษาความปลอดภัยและรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน/ท้องถิ่น

(๒.๒) กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยและพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจ

(๒.๓) บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

(๒.๓.๑) เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตามกฎหมาย

(๒.๓.๒) แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแส คนร้ายคดีอาญาทั่วไปและคดียาเสพติด

(๒.๓.๓) ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนที่มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยให้กับบุคลและสถานที่

(๒.๔) วิธี/ขั้นตอนการดำเนินงาน

(๒.๔.๑) ให้สถานีตำรวจเชิญผู้ประกอบธุรกิจการรักษาความปลอดภัย จัดอบรมให้ความรู้กับพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนในเขตพื้นที่ เพื่อให้ช่วยเหลือสนับสนุนปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๔. แนวทาง (เทคนิค) การปฏิบัติในการชักนำให้ประชาชนมีส่วนร่วม

ในการที่จะให้ประชาชนเข้ามาร่วมในกิจกรรมตำรวจโดยเฉพาะทางด้านงานป้องกันปราบปรามนั้น จำเป็นจะต้องมีแนวทางหรือเทคนิคเพื่อชักนำประชาชนให้มาร่วมงานด้วยความเต็มใจเพราะประชาชนบางคนก็มีข้อจำกัดของแต่ละบุคคลอาจจะทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมได้แม้โอกาสจะมี หลักการหรือเทคนิค เช่น

๑. การเพิ่มความใกล้ชิด

๑.๑ การปรากฏตัว

ตำรวจต้องปรากฏตัวต่อหน้าประชาชนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อให้ประชาชนได้เห็นเป็นประจำ

๑.๒ การเสวนาพูดคุย

เมื่อมีการปรากฏตัวแล้วก็ต้องพูดคุยกับประชาชนการพูดคุยเป็นบ่อเกิดแห่งความเข้าใจซึ่งกันและกันแต่ต้องให้ถูกกาลเทศะ และมีเทคนิคในการพูดคุยซึ่งจะมีทั้งการพูดกันแบบส่วนตัวและต่อหน้าประชาคม

๒. การสร้างความเป็นมิตรเพื่อความเชื่อถือเชื่อมั่น

เมื่อได้มีการพูดคุยกันแล้วต้องมีการสร้างความเป็นมิตรในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะกระบวนการละลายพฤติกรรม(หากมีโอกาสควรกระทำ)จะทำให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจและยินดีเข้ามีส่วนร่วมอย่างมาก

๓. การเพิ่มศรัทธาที่ประชาชนมีต่อตำรวจ

๓.๑ ด้วยการแถลงผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา กำลังกระทำและจะกระทำในอนาคตเพื่อให้ประชาชนได้เห็นและเข้าใจการปฏิบัติงานของตำรวจซึ่งจะเกิดศรัทธาและความร่วมมือจะตามมา

๓.๒ การให้ ต้องรู้จักให้ เช่น การมอบเอกสาร การมอบสิ่งของ การให้สัญญากับประชาชน ตลอดจนการให้ใจที่จริงใจและไม่สร้างภาพ

๔. การรับฟังปัญหา แสดงความเห็นใจและหาแนวทางแก้ไข

รับฟังปัญหาของประชาชนด้วยความตั้งใจและเป็นเดือดเป็นร้อนร่วม จากนั้นหาแนวทางแก้ไขปัญหา หากทำไม่ได้ทันทีก็ให้สัญญาในการจะดำเนินการในโอกาสต่อไป

๕. หัวหน้าหน่วยต้องรู้และเข้าใจ และดำเนินการหรือสนับสนุนอย่างเต็มที่

หัวหน้าสถานีต้องศึกษาและใฝ่หาความรู้ในงาน จนมีความเข้าใจโดยถ่องแท้และออกปฏิบัติด้วยตนเอง หรืออย่างน้อยต้องสนับสนุนส่งเสริมกับผู้ที่เข้าดำเนินการแทน และติดตามผลของผู้ดำเนินการแทนว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่

๖. มีการคัดเลือกบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน

ควรมีการคัดเลือกตำรวจที่จะทำหน้าที่ที่จะชักนำประชาชนเข้าร่วม หากทำได้เพราะอาจจะเกิดผลการปฏิบัติที่เป็นผลโดยเริ่มต้นจากความสมัครใจ บุคลิกภาพ กริยา ท่าทาง คำพูด วิสัยทัศน์ แต่หากไม่สามารถเลือกได้ ก็ต้องทำให้มีภูมิความรู้ที่เกี่ยวข้องให้มาก

๗. มีโครงการที่เหมาะสมจัดทำโครงการที่เหมาะสมกับพื้นที่ สถานที่ เวลา อาชีพ ประเพณี ความเชื่อถือ โดยไม่รบกวนความเป็นอยู่โดยปกติสุขของประชาชน ซึ่งแต่ละชุมชนจะไม่เหมือนกัน

๘. งบประมาณ

มีงบประมาณที่เพียงพอ ซึ่งปกติงบประมาณจากทางราชการจะไม่เพียงพอ อาจจะหางบประมาณเพิ่มเติมจากการสนับสนุนของบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น หรือช่องทางอื่นที่ชอบ

๙. ความพร้อมในอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ สื่อต่างๆ

หลายหน่วยงานที่ไม่มีความพร้อมดังกล่าว จะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง จึงอาจร้องขอจากหน่วยเหนือ หรือขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นหรือภาคเอกชน

๕. การพัฒนารูปแบบการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมและโครงการตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ

นอกจากประชาชนได้ร่วมดำเนินการตามข้อ ๓ (ประชาชนทั่วไป องค์กร พนักงานรักษาความปลอดภัยภาคเอกชนแล้ว) ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดรูปแบบไว้แล้วยังมีโครงการที่ประชาชนได้เข้าร่วมดำเนินการกับตำรวจอีกหลายลักษณะ ซึ่งการจัดตั้งโครงการต่างๆนั้นจะต้องมีข้อควรคำนึงถึงหรือเป็นแนวทางในการจัดตั้ง คือ

๑. เป็นวิธีการร่วมกันคิดระหว่างตำรวจกับประชาชน ไม่ใช่เป็นการคิดจากฝ่ายเดียวจะต้องมีการบูรณาการร่วมกัน เพื่อรับรู้รับทราบแนวทางที่ต้องปฏิบัติ

๒. เป็นวิธีการที่ทำให้ประชาชนสามารถยืนด้วยตนเองได้ ไม่จำเป็นต้องอาศัยจากตำรวจหรือหน่วยอื่นๆ เพราะอาจทำให้โครงการไม่สำเร็จ

๓. เป็นวิธีการที่ประชาชนทำได้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในชุมชน ซึ่งจะไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ

๔. เป็นวิธีการที่ไม่ผูกกับงบประมาณมากนักหรือไม่ใช้งบประมาณหากต้องใช้งบประมาณจำนวนมากหรือเกินกว่าความสามารถที่จะดำเนินการได้โครงการก็จะไม่สำเร็จ เป็นไปตามวัตถุประสงค์อาจจะยุติลงกลางครันก็เป็นได้

๕. เป็นวิธีการที่ไม่สร้างภาระกับประชาชนและประชาชนรับได้ หากประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นภาระที่ต้องปฏิบัติก็จะขาดความร่วมมือร่วมใจหรือสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน

๖. เป็นวิธีการที่ประชาชนเป็นผู้รับประโยชน์ในการปฏิบัติโดยทางตรงหรือทางอ้อม ผลประโยชน์หลักต้องเกิดกับชุมชนที่ดำเนินการนั้น ส่วนจะมีผลประโยชน์ส่วนอื่นก็ให้เป็นอันดับรองลงไปไม่เช่นนั้น อาจจะไม่ได้รับความร่วมมือเนื่องจากมองไม่เห็นประโยชน์ที่ได้รับ

๗. เป็นวิธีการต่อยอดสิ่งที่สอดคล้องกับที่ชุมชนมีอยู่ หากเป็นไปได้โครงการที่จัดทำอาจจะเป็นการต่อเนื่องจากโครงการอื่นแล้วขยายผลออกไป ซึ่งจะเป็นการประหยัด เวลาขั้นตอน และงบประมาณ

๘. เป็นการปฏิบัติอย่างยั่งยืนหลายๆโครงการเมื่อสำเร็จแล้วก็จะยุติ แต่หากมีการกระทำที่ต่อเนื่องก็จะได้ประโยชน์อีกต่อไป ซึ่งการต่อเนื่องนั้นจำเป็นจะต้องมีการใส่ใจและสนใจ แม้จะไม่ใช่เป็นการเริ่มต้นใหม่

ตัวอย่าง การดำเนินการนอกจากที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้

โครงการโรงเรียนสีขาวปลอดยาเสพติด

๑. ชื่อโครงการโครงการโรงเรียนสีขาว สภ.นครชัยศรี

๒. หลักการและเหตุผล

เป็นการดำเนินการให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายในการป้องกันอาชญากรรมและยาเสพติด ภายในโรงเรียนในพื้นที่ สภ.นครชัยศรี

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม และปัญหายาเสพติดภายในโรงเรียน

๒. เพื่อขยายเครือข่ายกับกลุ่มเด็กนักเรียนในการสร้างความเข้มแข็งในโรงเรียน

๔. การดำเนินการ

๑. บรรยายให้ความรู้กับนักเรียน ครู ในโรงเรียน

๒. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามแนวคิดของกลุ่มนักเรียนเพื่อการสร้างเครือข่ายในการป้องกันอาชญากรรม และยาเสพติด

โครงการโรงงานสีขาว

๑. ชื่อโครงการโครงการโรงงานสีขาว สภ.นครชัยศรี

๒. หลักการและเหตุผล

เป็นการดำเนินการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ และพนักงานในโรงงาน เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายในการป้องกัน อาชญากรรมและยาเสพติด ภายในโรงงานในพื้นที่ สภ.นครชัยศรี ให้เป็นโรงงานสีขาว

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม และปัญหายาเสพติดภายในโรงงาน

๒. เพื่อขยายเครือข่ายกับกลุ่มเด็กนักเรียนในการสร้างความเข้มแข็งในโรงงานและเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

๔. การดำเนินการ

๑. บรรยายให้ความรู้กับพนักงานในโรงงาน และผู้ประกอบการ

๒. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามแนวคิดของกลุ่มพนักงาน และผู้ประกอบการ เพื่อการสร้างเครือข่ายในการป้องกันอาชญากรรม และยาเสพติด และเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

โครงการยุติธรรมทางเลือก ภ.จว.ตราด และ โครงการอนุญาโตตุลาการ ภ.จว.กระบี่

๑. ชื่อโครงการโครงการยุติธรรมทางเลือก ภ.จว.ตราด และ โครงการอนุญาโตตุลาการ ภ.จว.กระบี่

๒. หลักการและเหตุผล

เป็นการดำเนินการแก้ไขข้อพิพาทระหว่างคู่กรณี

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดค่าใช้จ่ายของคู่กรณีลดระยะเวลาในการเดินทางไป สภ. หรือ ไปอัยการ หรือไปศาล

๒. เพื่อลดความขัดแย้งของคู่กรณี

๓. เพื่อรักษาความสามัคคีภายในหมู่บ้าน

๔. วัตถุประสงค์

๑. มอบให้ตำรวจประจำหมู่บ้าน/ชุมชน นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมาย ตอบแบบคำถามที่กำหนด

๒. เก็บและสรุปคำถามที่ประชาชนส่งกลับ รวบรวมข้อมูลที่ประชาชนแต่ละชุมชนตอบคำถาม เพื่อคัดเลือกบุคคลแต่ละกลุ่มที่ประชาชนให้การยอมรับ

๓. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมและคู่มือประกอบการฝึกอบรม ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการตามโครงการ

๔. ดำเนินการฝึกอบรมผู้ได้รับคัดเลือกของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน รวม ๕ ตำบล ตำบลละ ๕ รุ่น เพื่อให้รู้ถึงกฎหมายหลักการประนอมข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาที่เป็นความผิดยอมความได้ในระดับท้องถิ่นโดยอนุญาโตตุลาการ

โครงการตาสับปะรด ภ.จว.ยะลา

ชื่อโครงการ **โครงการตาสับปะรด ภ.จว.ตราด**

หลักการเหตุผล เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม เน้นรูปธรรมปฏิบัติได้จริง โดยการเพิ่มศักยภาพ หรือต่อยอดในภาคประชาชนที่มีทักษะเบื้องต้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม

๒. เพื่อให้เกิดทักษะ และความคล่องตัว สามารถประสานการทำงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างเป็นรูปธรรม

๓. เพื่อให้เกิดความมั่นใจ และความภาคภูมิ ร่วมกันระหว่างตำรวจกับประชาชน

การดำเนินการ

๑. แต่งตั้งคณะทำงาน

๒. ประสานหน่วยงานเกี่ยวข้อง

๓. พิจารณาคัดเลือกประชาชนที่เคยผ่านหลักสูตรแจ้งข่าวอาชญากรรม และเครือข่ายวิทยุสมัครเล่น

๔. ดำเนินการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

๕. กำหนดนามเรียกขาน เป็นรายบุคคล สำหรับผู้สำเร็จการฝึกอบรม

โครงการมัสยิดสีขาวเฉลิมพระเกียรติ ภ.จว.สตูล

โครงการสร้างพลังเยาวชนเพื่อพิทักษ์ชุมชน ภ.จว.กำแพงเพชร

โครงการยุติธรรมทางเลือก ภ.จว.ตราด และโครงการอนุญาโตตุลาการ ภ.จว.กระบี่

ตัวอย่าง โครงการที่ประสบความสำเร็จ
โครงการหมู่บ้านปลอดเสียงปืน สภ.บางแพ จ.ราชบุรี

๑. ชื่อโครงการ โครงการหมู่บ้านปลอดเสียงปืน สภ.บางแพ จ.ราชบุรี

๒. หลักการและเหตุผล

หลักการและเหตุผลการยิงปืนเพื่อเฉลิมฉลองเอาฤกษ์เอาชัยนั้นมีมานานแล้วในหลาย ๆ จังหวัด โดยเฉพาะในจังหวัดราชบุรี ซึ่งจะมีให้พบเห็นอยู่บ่อยครั้ง มีการยิงปืนขึ้นฟ้า ในงานสำคัญต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันลอยกระทง งานบวช งานแต่ง กระสุนปืนที่ยิงขึ้นฟ้าเมื่อตกลงมาเคยทำให้ผู้อื่น

ได้รับบาดเจ็บ หรือเสียชีวิตมาแล้ว นับว่าเป็นภัยใกล้ตัวที่อันตรายต่อชีวิตผู้คนที่ไม่รู้อีโหน่อีเหน่อย่างน่า กลัว ทำให้เกิดความเสียหายขึ้นในชีวิตและทรัพย์สินดังตัวอย่างข่าวที่เราทราบกันดีจากหน้าหนังสือพิมพ์ มักมีข่าวสลดใจ ที่มีผู้เสียชีวิตจากการโดนกระสุนปืนจากที่ใดไม่ทราบ เจาะกลางศีรษะหรือที่อื่น ๆ เป็นเหตุให้ต้องสูญเสียทรัพย์สิน สัตว์เลี้ยง หรือชีวิตและเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา หรือทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น

สถานีตำรวจภูธรบางแพ และประชาชนในหมู่บ้านวัดกลาง จึงได้ร่วมกันคิด โครงการหมู่บ้าน ปลอดเสียงปืน เพื่อร่วมกันเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ชอบยิงปืน ในโอกาสมีงานสำคัญ ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันลอยกระทง งานบวช งานแต่ง งานศพ และงานอื่น ๆ

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ประชาชนมีบทบาทและส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาการยิงปืนในหมู่บ้าน ในช่วงเทศกาลสำคัญต่าง ๆ

๒. เพื่อเพิ่มเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม ในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับผู้ที่ชอบยิงปืนในหมู่บ้าน ดูแลพฤติกรรมของคนในครอบครัวของตนเองไม่ให้ยิงปืนขึ้นฟ้า

๓. เพื่อรับฟังการเผยแพร่ความรู้และกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักในการป้องกันภัยที่เกิดจากกระสุนปืน

๔. เพื่อให้สมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม มีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของหมู่บ้านร่วมกันเพื่อให้พ้นภัยจากกระสุนปืน

๔. เป้าหมายของโครงการ

หมู่บ้านวัดกลาง หมู่ที่ ๔ ตำบลวังเย็น อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

๕. วิธีดำเนินการ

กำหนดให้มีการให้ความรู้กับประชาชนโดยชุดชุมชนสัมพันธ์สภ.บางแพ ทำหน้าที่เป็นวิทยากรให้ความรู้ด้วยตนเองในแต่ละครั้ง ทุกต้นเดือน วันรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นผู้สูงอายุ และประชาชนทั่วไป ณ ศาลาอเนกประสงค์หมู่บ้านวัดกลาง หมู่ที่ ๔ ต.วังเย็น อ.บางแพ จ.ราชบุรี

ชื่อโครงการ โครงการร้านค้าทองคำสัมพันธ์ จับมือกันไว้เมื่อภัยถึงตัว

ผู้รับผิดชอบโครงการ ตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ

หลักการและเหตุผล

จากการประทุษร้ายต่อทรัพย์ร้านค้าทองคำ โดยคนร้ายมีแผนประทุษร้ายต่อทรัพย์เมื่อผู้ประกอบการร้านค้าทองคำ เพราะมีความล่อแหลม ไม่มีระบบประตูอัตโนมัติ และการติดตั้งกล้อง CCTV

วิธีการปฏิบัติ

๑. สัมมนาผู้ประกอบการร้านค้าทองคำ

๒. รูปแบบการสัมมนาโดยทุกคนมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรม โดยการสร้างเหตุการณ์สมมติว่ามีคนร้ายก่อเหตุที่ร้านค้าทองคำ แล้วหลบหนี และให้ผู้ประกอบการร้านค้าทอง ตอบคำถาม เกี่ยวกับการแจ้งเบาะแส การจดจำตำหนิรูปพรรณ และยานพาหนะคนร้าย เมื่อมีการจับกุมคนร้าย (สมมติ) ได้แล้ว จะมีการสอบสวนคนร้าย เหตุใดถึงเลือกร้านค้าทองที่ก่อเหตุเป็นเหยื่อ เช่น ไม่มีกรงเหล็ก ไม่มี รปภ. พนักงานเป็นผู้หญิง และเพียงลำพัง

๓. จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายโดยใช้ระบบ LINE

๔. จัดทำคลิปวิดีโอ การสัมมนาผู้ประกอบการร้านค้าทองคำ

โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์สร้างเครือข่ายพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ตำรวจภูธรภาค ๔ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖

๑. ชื่อโครงการ โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์สร้างเครือข่ายพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ตำรวจภูธรภาค ๔ ประจำปีงบประมาณ๒๕๕๖

เจ้าของโครงการ ตำรวจภูธรภาค ๔

เจ้าของโครงการ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ตำรวจภูธรภาค ๔
ฝ่ายอำนวยการ ๕ กองบังคับการอำนวยการตำรวจภูธรภาค ๔

๒. หลักการและเหตุผล

เพื่อสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด ให้มีการพัฒนาแกนนำในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ทำหน้าที่เฝ้าระวัง ป้องกันมิให้เกิดปัญหายาเสพติด รวมทั้งการมีส่วนร่วมของสมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยจัดทำแผนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินการรณรงค์ ป้องกันยาเสพติด สร้างภูมิคุ้มกันคนในหมู่บ้าน/ชุมชน

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้กลไกตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในทุกสถานีตำรวจ การสร้างเครือข่ายพลังแผ่นดิน
๒. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง
๓. เพื่อเป็นแหล่งข่าวให้ข้อมูลข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
๔. เพื่อลดจำนวน ผู้จำหน่าย ผู้ค้า ผู้ขนส่งลำเลียง และปริมาณยาเสพติด

๔. เป้าหมาย

จัดตั้งเครือข่ายพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ในพื้นที่รับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค ๔ ให้ครอบคลุมทั้ง ๑๒ จังหวัด ๒๔๘ สถานีตำรวจ

๕. วิธีดำเนินการ

๕.๑ ขั้นเตรียมการ

๕.๒ ขั้นการศึกษาสภาพปัญหาและรวบรวมข้อมูล

๕.๓ ขั้นแสวงหาความร่วมมือและปลุกจิตสำนึก

๕.๔ ขั้นการจัดตั้งเครือข่ายพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน

๕.๕ ขั้นการประกาศจัดตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนเครือข่ายพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

๕.๖ ขั้นการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

โครงการสถานีตำรวจจำลองในโรงเรียน สภ.ทุ่งฝาย

ชื่อโครงการ โครงการสถานีจำลองประจำโรงเรียนกิ่วลมวิทยา ภ.จว.ลำปาง

หลักการเหตุผล

ตามสภาวการณ์ปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เด็กนักเรียน คือ สมาชิกส่วนหนึ่งของสังคม จึงไม่สามารถหลีกเลี่ยง ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้ จึงได้ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกที่เหมาะสม และลดคามรุนแรงระหว่างเด็กนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน

๒. เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียน

๓. เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน

๔. เพื่อแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้ทันท่วงทีหยุดปัญหาไม่ให้บานปลาย

การดำเนินการ

๑. แต่งตั้งคณะทำงานมอบหมายหน้าที่

๒. ประสานผู้บริหารโรงเรียน ประชุมหรือแนวดำเนินโครงการ

๓. ตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจประสานงานโรงเรียนโดยกำหนดรายชื่อชัดเจน

๔. สร้างสถานที่ทำการในโรงเรียนโดยใช้เป็นสถานที่ตำรวจจำลอง

๕. จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีตำรวจจำลอง เพื่อทำหน้าที่แก้ไขปัญหาต่างๆ หากเกิดขึ้นในโรงเรียน

๖. จัดทำสมุดตรวจเยี่ยมของผู้บังคับบัญชา ณ สถานีตำรวจจำลอง

<u>การประชาสัมพันธ์ในหน้าที่ของตำรวจ</u>

๑. หลักการประชาสัมพันธ์ (Public Relation : PR)

๒. ทิศทางการประชาสัมพันธ์งานในหน้าที่ตำรวจ

๓. การประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ (Information Operation : IO)

๔. กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

๑. <u>หลักการประชาสัมพันธ์ (Public Relation : PR)</u>

๑.๑ ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ (Public Relation : PR)

การประชาสัมพันธ์ที่เป็นศาสตร์ ศาสตร์ในที่นี้ หมายถึง วิทยาการ ความรู้ ความเชื่อถือที่กำหนดไว้เป็นระบบระเบียบที่พึงเชื่อถือได้

การประชาสัมพันธ์เป็นการนำเอาหลักการความรู้ที่ได้ศึกษาไปประยุกต์ใช้ จึงมีลักษณะเป็นศิลปะ การดำเนินงานประชาสัมพันธ์จะยึดถือกฎเกณฑ์ หรือระเบียบแบบแผนที่ตายตัวไม่ได้ แต่จะต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และวิธีการให้สอดคล้องเหมาะสมกับเงื่อนไขของสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ทั้งนี้ ศิลปะของการประชาสัมพันธ์จะต้องใช้ความสามารถพิเศษเฉพาะตัวเป็นหลัก

การทำงานในหน้าที่ของตำรวจก็ต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือนำเสนอให้ประชาชนหรือสังคมได้รับรู้ถึงผลการปฏิบัติเพื่อทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงและเข้าใจการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและให้การสนับสนุนช่วยเหลือกิจการงานของตำรวจในสิ่งที่สามารถช่วยเหลือได้อีกทั้งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีกับตำรวจในสายตาของประชาชน

๑.๒ ความหมายของการประชาสัมพันธ์ (Public Relation : PR)

การประชาสัมพันธ์ คือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างองค์กรหรือสถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหวังผลในความร่วมมือและการสนับสนุนจากประชาชนและเพื่อให้สถาบันดำเนินงานสำเร็จ

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ (Public Relation : PR)

จุดมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์มีอยู่ ๓ ประการดังนี้

๑.๓.๑ เพื่อสร้างความนิยมจากกลุ่มประชาชนต่อนโยบาย ท่าที วิธีการดำเนินงานทั้งหลายของสถาบัน

๑.๓.๒ เพื่อรักษาชื่อเสียงไม่ให้เสื่อมเสีย หรือเป็นการสร้างภาพลักษณ์ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน

๑.๓.๓ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ภายใน อันเป็นปัจจัยอันดับแรกหากความสัมพันธ์ดีการดำเนินงานก็จะราบรื่น

๑.๔ คุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์

๑.๔.๑ เปิดเผย จริงใจ และผ่อนคลาย

๑.๔.๒ ปรับตัวเข้าได้กับทุกสถานการณ์

๑.๔.๓ เชื่อมั่นในตนเอง

๑.๔.๔ มีทักษะการสื่อสารสูง

๑.๔.๕ รู้ข้อมูลอย่างถูกต้อง ชัดแจ้ง

๑.๔.๖ ลำดับความคิดได้อย่างมีเหตุผล

๑.๔.๗ มองผู้ร่วมงานอย่างเป็นมิตร

๑.๔.๘ ยึดเป้าหมายองค์กรเป็นสำคัญ

๑.๕ เครื่องมือ/สื่อ

สื่อประชาสัมพันธ์ คือหนทางหรือวิถีทางในการนำข่าวสารที่ต้องการประชาสัมพันธ์จากผู้ส่งไปสู่ผู้รับ ในปัจจุบันสื่อในการประชาสัมพันธ์มีมากมายและหลากหลาย อันเป็นผลเนื่องมาจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของโลก

สื่อประชาสัมพันธ์โดยพิจารณาตามลักษณะของสื่อ แยกเป็น ๕ ประเภทคือ

๑. สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ สู่บุคคลอื่น สื่อบุคคลจัดได้ว่าเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงในการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโน้มน้าวจิตใจ เนื่องจากติดต่อกับผู้รับสารโดยตรง ส่วนใหญ่อาศัยการพูดในลักษณะต่างๆ เช่น การสนทนาพบปะพูดคุย การประชุม การสอน การให้สัมภาษณ์ การโต้วาที การอภิปราย การปาฐกถา และการพูดในโอกาสพิเศษ ต่างๆ

สื่อมวลชน จากข้อจำกัดของสื่อบุคคลที่ไม่สามารถใช้เป็นสื่อกลางถ่ายทอดข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์สู่คนจำนวนมากพร้อมกันในเวลาเดียวกันอย่างรวดเร็ว มนุษย์จึงได้พัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร และเกิดเป็นสื่อมวลชนเพื่อมารับใช้ภารกิจดังกล่าว สื่อมวลชน สื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสารมีความคงทนถาวรสามารถนำข่าวสารมาอ่านใหม่ได้ซ้ำแล้วซ้ำอีก แต่มีข้อจำกัดสำหรับบุคคลที่ตาบอดหรืออ่านหนังสือไม่ออก ส่วนสื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่ส่งไปได้ไกลเพราะใช้คลื่นวิทยุ ไม่มีข้อจำกัดด้านการขนส่งเหมือนหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารและสามารถรับฟังในขณะที่ทำงานอย่างอื่นไปด้วยได้ แต่มีข้อจำกัดคือ ผู้ฟังไม่สามารถย้อนกลับมาฟังได้ใหม่อีก ดังนั้นหากมิได้ตั้งใจฟังในบางครั้งก็ทำให้ได้ข่าวสารที่ไม่สมบูรณ์

ข้อจำกัด คือ ในกรณีที่เนื้อหาเป็นเรื่องซับซ้อน การใช้คำพูดอย่างเดียวอาจไม่สามารถสร้างความเข้าใจได้ทันทีและเป็นสื่อที่ไม่ถาวร ยากแก่การตรวจสอบและอ้างอิง นอกจากจะมีผู้บันทึกคำพูดนั้นๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือบันทึกเสียงเอาไว้

๒. สื่อวิทยุโทรทัศน์และภาพยนตร์ จัดเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารมากที่สุด เนื่องจากสามารถเห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง ทำให้การรับรู้เป็นไปอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

ข้อจำกัด คือ ต้องใช้ไฟฟ้าหรือแบตเตอรี่ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงพื้นที่ห่างไกลที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ได้

๓. สื่อใหม่ หมายถึง ระบบการสื่อสารหรือเชื่อมต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ของเครือข่ายระดับโลก ได้แก่ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) บริการระดับเวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web : WWW) บริการข้อมูลออนไลน์เชิงพาณิชย์ (Commercial on-line Service) เป็นต้น

ประเภทของสื่อใหม่ คือ รูปแบบเนื้อหาแบบดิจิทัลที่พบเห็นในปัจจุบัน และมีแนวโน้มว่าจะมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคต โดยสื่อใหม่แต่ละประเภทมีความโดดเด่นและแตกต่างกันตามประโยชน์และวัตถุประสงค์ในการใช้สื่อประเภทสื่อใหม่ สามารถสรุปได้ดังนี้

๑) เว็บไซต์ (Web site)

๒) อินเทอร์เน็ต (Internet)

๓) อีเมล (E-mail) , ไลน์ (Line)

๔) เทคโนโลยีสำหรับอุปกรณ์พกพาหรือแพลตฟอร์มเคลื่อนที่ (Mobile Platform)

๕) วิดีโอเกม และโลกเสมือนจริง

๖) ซีดีรอมมัลติมีเดีย

๗) ซอฟต์แวร์

๘) บล็อกและวิกิ

๙) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)

๑๐) ตู้ให้บริการสารสนเทศ

๑๑) โทรทัศน์โต้ตอบ

๑๒) อุปกรณ์พกพาหรืออุปกรณ์เคลื่อนที่ เช่น โทรศัพท์มือถือ พีดีเอ พอดแคสต์

๑๓) นวนิยายแบบข้อความหลายมิติ (Hypertext fiction)

๔. สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ที่หน่วยงานเป็นผู้ผลิตและเผยแพร่ไปสู่กลุ่มเป้าหมาย ด้วยวัตถุประสงค์ในการผลิตและรูปแบบของสิ่งพิมพ์ที่แตกต่างกันออกไป เช่น แผ่นปลิว แผ่นพับ โปสเตอร์ จดหมายข่าว เป็นต้น หรือที่เย็บเป็นเล่ม เช่น วารสาร เอกสารเผยแพร่ หนังสือในโอกาสพิเศษ รายงานประจำปี เป็นต้น ปัจจุบันความนิยมในการใช้สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ปฏิทิน รูปลอก สมุดบันทึก ซึ่งล้วนแต่เป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมีอายุการใช้งานนาน

ข้อจำกัด ในเรื่องการนำเสนอเนื้อหาซึ่งต้องให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น แผ่นพับที่เขียนด้วยภาษาวิชาการ ถ้าส่งไปให้ประชาชนในชนบทอาจจะไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่ต้องการประชาสัมพันธ์ได้เลย

๕. สื่อกิจกรรมต่างๆ ปัจจุบันสื่อนี้มีความหมายขยายขอบเขตกว้างขวางไปถึงกิจกรรมที่สามารถสื่อความรู้สึกนึกคิด ความรู้ อารมณ์ และเรื่องราวข่าวสารไปสู่กลุ่มเป้าหมายได้ สื่อประเภทกิจกรรมมีได้มากมายหลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม การแถลงข่าว การสาธิต การจัดริ้วขบวน การจัดนิทรรศการ การจัดแข่งขันกีฬา การจัดแสดง การจัดกิจกรรมทางการศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมอาชีพ การจัดกิจกรรมการกุศล เป็นต้น สื่อกิจกรรมนี้สามารถปรับปรุงดัดแปลงแก้ไขให้ยืดหยุ่น

เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ได้ง่ายแต่มีข้อจำกัดคือ ผู้รับมีจำนวนจำกัดเฉพาะกลุ่มที่ร่วมกิจกรรมนั้นๆ เท่านั้น

๑.๖ การติดตาม/ประเมินผล

เป็นการวัดผลว่าการดำเนินการประชาสัมพันธ์ที่ได้ทำมาได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่วางแผนไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคใดบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป งานขั้นนี้จึงเป็นงานที่สำคัญและจำเป็น กระบวนการประเมินผลของทุกองค์กรจะมีขั้นตอนพื้นฐานที่เหมือนกันดังนี้

๑.๖.๑ ดำเนินการโดยบุคคลภายนอกหรือภายใน

๑.๖.๒ หามาตรการในการวัดผล

๑.๖.๓ รวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผล ข้อมูลเพื่อการประเมินผลนี้อาจรวบรวมได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การใช้แบบสอบถาม รายงานประจำเดือน การสัมภาษณ์หรือวิธีอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

๑.๖.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้

๑.๖.๕ การรายงานผลหรือข้อสรุปที่ได้มาพร้อมข้อเสนอแนะ แล้วดำเนินการเผยแพร่ให้ทราบทั่วกัน

ตรวจสอบข่าวที่เสนอในสื่อมวลชน (ประเด็น เนื้อหา รูปแบบ)

ประเมินผลจากการสอบถามผู้รับสาร

ประเมินผลเชิงกลยุทธ์ (บรรลุจุดประสงค์ของการสื่อสารที่กำหนดไว้สอดคล้องกับแผนการสื่อสาร)

นำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงต่อไป

การบริหารจัดการสื่อมวลชนด้วยบัญญัติ ๑๐ ประการ

(๑) ต้องมีการตั้งกฎไว้ก่อนในการพบกับสื่อฯ ท่านจะต้องพูดให้ชัดเจนว่าจะทำอะไรอย่าปล่อยให้มีการตีความในคำพูดของท่านหรือตีความตามสถานการณ์ สื่อฯทุกคนต้องเข้าใจเรื่องนี้ กติกาก็คือเราต้องเป็นผู้ควบคุมสื่อและควบคุมกติกาไม่ให้เบี่ยงเบนไปจากที่เราเป็นผู้กำหนดไม่ว่าจะถูกยั่วยุอย่างไรก็ตาม

(๒) หากมีสื่อถามคำถามท่านและท่านไม่ต้องการตอบก็อย่าตอบไม่ต้องอธิบายใดๆ ทั้งสิ้น อาจมีสื่อบางคนไม่พอใจ ยกตัวอย่างเช่น ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เมื่อไม่ต้องการตอบคำถามก็จะหันไปทางคนอื่นทันที แต่จำไว้ว่า การไม่พอใจหรือการโกรธของสื่อไม่ใช่เรื่องของเรา (สื่อจะถามคำถามที่ต้องการถามเรามีหน้าที่ตอบ ดังนั้น หากไม่ต้องการตอบก็ไม่จำเป็นต้องตอบ)

(๓) หากคิดจะตอบคำถามก็ตอบเฉพาะคำถามที่ถามเท่านั้น อย่าไปเพิ่มเติมหรืออธิบายต่อเพราะนี่คือคำแนะนำจากนักกฎหมาย ตอบคำถามเฉพาะที่ถามเท่านั้น ถ้าใครถามดิฉัน ชื่อ ชินภัทร ใช่หรือไม่ ดิฉันจะตอบว่าใช่เท่านั้น จะไม่ขยายความในรายละเอียด

(๔) ในเรื่องการพบสื่อฯ ขอให้จัดขึ้นเฉพาะเวลาที่มีอะไรสมควรจะพูดหรือสื่อสารเท่านั้น ถ้าไม่มีอะไรที่จะพูดหรือสื่อสารก็อย่าจัดให้ที่มีการพบสื่อฯขึ้น พยายามละเว้นการจัดรายการพบสื่อฯอย่างเด็ดขาด หากไม่มีอะไรจะพูด เพราะท่านจะกลายเป็นจำเลย

(๕) อย่าไปเผชิญหน้ากับสื่อฯโดยเด็ดขาด สื่อฯชอบมากที่สุดในการโต้เถียงกับสื่อฯ เพราะสื่อจะพยายามยั่วยุท่าน ท่านจะศูนย์เสียการควบคุมสถานการณ์ทันที ระวังอย่าให้มีการโต้เถียงกัน ท่านต้องใจเย็น สุขุม นุ่มลึก ตรงไปตรงมากล่าวสั้นเฉพาะที่เกี่ยวกับคำถามอย่าออกนอกเรื่อง

(๖) ท่านต้องตั้งสมมติฐานไว้ก่อนเสมอว่า ไม่ว่าท่านจะอยู่สถานการณ์ใดๆ ก็ตามจะมีกล้องต่างๆ เปิดอยู่ตลอดเวลา ไมโครโฟนก็จะเปิดตลอดเวลาเช่นกัน หรือเทปบันทึกเสียงก็จะซ้อนไว้เช่นกัน แม้จะมีคนมาบอกว่าขนาดนี้ไม่ได้เปิดอยู่ก็ตาม ทุกวันนี้เครื่องอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพสูงมากและสื่อก็ชอบใช้อุปกรณ์เหล่านี้ในการล่อหลอกเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยการแอบถามคำถามบางอย่างและไม่บอกว่าเปิดกล้องหรือเปิดไมโครโฟนขอให้ทุกท่านคำนึงถึงความปลอดภัยในการพูดกับสื่อฯไว้เสมอ

(๗) ไม่มีอะไร OFF RECORD สื่อฯอาจถามคำถามท่านในเรื่องเหตุการณ์อะไรบางอย่างพร้อมกับยืนยันว่าเป็นการพูดส่วนตัวเท่านั้นรู้กัน ๒ คนเป็นการเฉพาะและเก็บไว้เป็นฐานข้อมูลข่าว จะไม่มีการเขียนรายงานขอบอกว่าเรื่องในลักษณะเช่นนี้ไม่มีในโลกของสื่อฯ สื่อฯพวกนี้ร้ายกาจมากพวกเขาคิดกฎของเขาเองและคิดเสมอว่ามีเสรีภาพในการทำอะไรก็ได้

(๘) ขอให้ท่านดูข้อมูลทั้งหลายและตรวจสอบให้ดีก่อนที่ท่านจะพูดกับสื่อฯ ท่านต้องทราบก่อนว่าสื่อฯ คนไหนไว้ใจได้ และคนไหนไว้ใจไม่ได้หรือสื่อคนไหนรายงานข่าวอย่างที่ท่านต้องการและสื่อฯคนไหนชอบบิดเบือนการรายงานข่าวของท่านหากท่านต้องการสื่อสารต่อสังคมหรือสาธารณะในบางครั้งท่านต้องระบุผู้สื่อข่าวที่ท่านไว้ใจมาเท่านั้น

(๙) อย่าไว้ใจใครทั้งสิ้นในหมู่ผู้สื่อข่าว สื่อฯไม่ใช่เพื่อนของท่าน ในสหรัฐฯ รัฐบาลกับสื่อฯเป็นปรปักษ์ต่อกันโดยธรรมชาติท่านอาจเห็นว่าในแวดวงสื่อฯ อาจมีคนที่ไว้ใจได้และสามารถเป็นพันธมิตรกับท่านหรือหน่วยงานของท่าน ท่านจะพบว่ามีสื่อฯบางฉบับสนับสนุนท่านอยู่ซึ่งท่านจะสามารถเห็นได้ว่าใครเป็นใครอย่างไร

(๑๐) สิ่งที่สำคัญที่สุดอย่าให้ข่าวหรือให้ข้อความที่เป็นเท็จต่อสื่อฯ ถึงแม้ว่าท่านอยากจะทำในบางครั้งก็ตาม เพราะในวันข้างหน้าท่านจะถูกจำได้อย่างแน่นอน หากไม่อยากตอบคำถามต่อสื่อฯ ก็อย่าตอบอย่าโกหก แม้ว่าสื่อฯจะใช้ลีลา ลวดลายหรือใช้วิธีการต่างๆ กดดันท่านหรือบีบบังคับให้ท่านพูดอะไรบางอย่างที่ไม่อยากพูดก็จงอย่าพูดโดยเด็ดขาด

๒. <u>ทิศทางการประชาสัมพันธ์งานในหน้าที่ตำรวจ</u>

๒.๑ การประชาสัมพันธ์งานในหน้าที่ตำรวจแบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

- **การประชาสัมพันธ์ในภาวะปกติ (เชิงรับ) (Public Relation : PR)**
- **การประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ (เชิงรุก) (Information Operation : IO)**

การประชาสัมพันธ์งานในภาวะปกติ หมายถึง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างข้าราชการตำรวจและประชาชนที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการอันมีแผนการและการกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ผลการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้อย่างถูกต้องตรงกัน ธำรงไว้ซึ่งภาพพจน์ที่ดี ให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น เชื่อถือและศรัทธายินดีให้ความร่วมมือกับข้าราชการตำรวจ

และหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อันจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและให้การสนับสนุนร่วมมือซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์การและประเทศชาติต่อไป

การประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเกิดอย่างกะทันหันหรือไม่ก็ตาม ที่มีผลทำให้เกิดปัญหาเร่งด่วนที่สามารถทำให้เกิดผลเสียหายอย่างรวดเร็วและรุนแรงต่อชื่อเสียงของหน่วยงานและสังคมโดยรวมที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที

๒.๒ แนวคิดทฤษฎี

- พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเรื่อง เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
- บทบาทหน้าที่หลักของตำรวจในการเยียวยาสังคม

- การอำนวยการ (Enabling Force)
- การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ที่เกี่ยวข้องกับคนร้าย (Crime Fighter)
- การแก้ไขส่วนที่สึกหรอของสังคม (วิศวกรทางสังคม : Social Engineers) ภายใต้ทฤษฎีความเชื่อ ความกลัวและความอบอุ่น

๒.๓ การสร้างทีมงานบริหารประชาสัมพันธ์ (เชิงรับ)

- แต่งตั้งคณะทำงานในการดำเนินการอย่างชัดเจน กำหนดหน้าที่รับผิดชอบ
- แสวงหา คัดกรอง ข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง และนำเสนอข้อมูลในเชิงบวก
- ดำเนินการประสานงานเพื่อการประชาสัมพันธ์
- จัดหาข้อมูลรายละเอียดของสื่อต่างๆที่สามารถติดต่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ได้ตลอดเวลาและครบถ้วน
- ต้องรู้ธรรมชาติของสื่อต่างๆ โดยจะต้องประสานความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง
- อบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายให้สามารถทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ได้ โดยมอบข้อมูลให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบในทิศทางเดียวกัน
- ประเมินผลสะท้อนกลับของการประชาสัมพันธ์ หากไม่คุ้มค่าอย่าทำ

๒.๔ ข่าวสารที่ให้แก่สื่อมวลชนประเภทต่างๆ มีดังนี้

๒.๔.๑ ข่าวแจก (News Release) ที่จัดส่งไปนั้น ผู้รับคือบรรณาธิการ นักข่าว นักวิจารณ์ ผู้เขียนคอลัมน์ประจำสถานีวิทยุ และสถานีโทรทัศน์ ซึ่งส่วนใหญ่ยังต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจองค์การ หรือหน่วยงานนั้น ๆ กับผู้สื่อข่าวที่ได้รับข่าวด้วย

ในการส่งข่าวให้ผู้สื่อข่าวมีหลักการ ดังนี้

ใช้กระดาษหัวจดหมายที่ระบุชื่อหน่วยงานของผู้ออกข่าว รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์เพื่อให้ผู้รับข่าวติดต่อสอบถามกลับมาได้

เพื่อสะดวกในกรณีที่ผู้สื่อข่าวต้องการรายละเอียดเพิ่มขึ้น หรือไม่เข้าใจข้อความของข่าว ควรมีวันที่ที่ส่งข่าว และจุดประสงค์ของการออกข่าว

ข่าวที่เขียนส่งไปต้องสั้น แต่มีเนื้อหาสมบูรณ์ เชื่อถือได้ เข้าใจง่าย ส่งตรงเวลา ไม่เป็นข่าวที่ล่าช้า มีรายละเอียดที่จำเป็นและที่สำคัญต้องเป็นข่าวที่มีประโยชน์ต่อชุมชน ไม่ใช่ข่าวส่วนตัว

ถือหลักการเขียนข่าว “ควรทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม” ในการเขียนข่าวเสมอ ข่าวที่จัดส่งต้องพิมพ์ดีดอย่างเรียบร้อยสวยงาม และมีระเบียบ จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือมากขึ้นด้วย

การจัดส่งข่าว (Release) จะจัดส่งอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ต้องมีรายชื่อ นามสกุล ที่ถูกต้องของผู้สื่อข่าว รวมทั้งรายละเอียดเรื่องที่อยู่สถานที่ทำงาน ตำแหน่งของผู้สื่อข่าวฝ่ายต่าง ๆ

การจ่าหน้าซอง ต้องดูตัวสะกดให้ถูกต้อง และควรจัดส่งให้ทันก่อนเวลาปิดข่าว รวมทั้งจะต้องใส่ชื่อ ผู้ประสานงานในองค์กรเผื่อเวลาที่ผู้สื่อข่าวต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมและต้องการติดต่อกลับ โดยให้เขียนไว้ที่มุมด้านซ้ายมือ

การส่งข่าวยังอาจใช้วิธีการส่งข่าวทางโทรศัพท์ นำไปให้ด้วยตนเองหรือส่งทางไปรษณีย์ หรือทาง E-Mail ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของข่าวว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงไร รวมถึงความสัมพันธ์ของผู้ทำประชาสัมพันธ์กับผู้สื่อข่าวมีมากน้อยแค่ไหน

๒.๔.๒. ภาพข่าว (News Photographs) ภาพประกอบข่าวแจก ควรมีคำอธิบาย (Caption) ซึ่งมีรายละเอียดว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไมโดยพิมพ์ด้วยกระดาษต่างหาก และติดไว้ที่ใต้ภาพ ไม่ควรใช้วิธีการเขียนด้วยปากกาหรือดินสอที่หลังภาพเป็นอันขาด ภาพข่าวควรเป็นภาพที่มีเนื้อหา มีชีวิตชีวา ชัดเจน และสามารถบอกเรื่องราว (The picture tells story) ให้ผู้ดูรู้เรื่องและเข้าใจได้ชัดเจน

๒.๔.๓. บทความและสารคดี (Features)

การจัดทำบทความและสารคดีส่งให้แก่หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงถึงความสนใจของคนทั่วไป

ความสนใจของบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ

แนวนโยบายของหนังสือพิมพ์นั้น ๆ ว่านิยมบทความและสารคดีประเภทไหนการจัดทำบทความและสารคดีส่งให้แก่หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงถึง

แต่ละเรื่องควรมีความยาวเท่าใดภาพประกอบกี่ภาพ

สำนวนลีลาการเขียนแบบใด จึงเป็นที่นิยมของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ

เขียนส่งให้หนังสือพิมพ์เรื่องละฉบับเดียว ไม่แจกให้หนังสือพิมพ์อื่นๆเหมือนข่าวแจก

๒.๔.๔. การจัดทำแฟ้มคู่มือสำหรับแจกให้แก่หนังสือพิมพ์ (Press Kits) เพื่อการอ้างอิงขององค์กรไปใช้ประกอบในการเสนอข่าวได้ เนื่องจากภายในแฟ้มคู่มือนี้ จะประกอบด้วย เอกสาร ข่าวแจก ภาพถ่าย รายละเอียด เรื่องราวความเป็นมาขององค์กร ซึ่งจัดทำขึ้นโดยฝ่ายประชาสัมพันธ์ขององค์กร และใช้สำหรับแจกจ่ายให้แก่ หนังสือพิมพ์เนื่องในงานเหตุการณ์พิเศษ หรือวาระสำคัญต่างๆ เช่น การจัดประชุมแถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชน การเปิดบริษัทฯ หรือโรงงานใหม่ หรือในกรณีที่หนังสือพิมพ์ขอมา

๒.๔.๕. การจัดประชุมเพื่อแถลงข่าวแก่สื่อมวลชน (Press Conference) คือ การจัดให้มีการประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มนักหนังสือพิมพ์ สื่อมวลชนต่างๆ กับบุคคลหรือคณะบุคคลขององค์กร ซึ่งมีข่าวสำคัญจะแถลงหรือให้สัมภาษณ์ชี้แจงตอบข้อซักถามแก่บรรดาสื่อมวลชน สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้แถลงข่าวชี้แจงตอบข้อซักถามแก่สื่อมวลชนนั้น อาจเป็นผู้บริหารระดับสูง หรืออาจจะมีผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ เป็นผู้ชี้แจงหรือให้สัมภาษณ์ โดยมีนักประชาสัมพันธ์ขององค์กรประจำอยู่ด้วย

มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการ ดังนี้

(๑) การกำหนดวันเวลาและสถานที่

(๒) การจัดเตรียมสถานที่และเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ

(๓) การจัดเตรียมสิ่งพิมพ์เอกสารสมุด แฟ้ม คู่มือต่างๆ

(๔) การเชิญและนัดหมายนักข่าวสื่อมวลชน

(๕) การแถลงข่าวและการให้สัมภาษณ์

(๖) การจัดให้มีรายการปฐมทัศน์แก่หนังสือพิมพ์ (Press Previews)

(๗) การจัดให้มีการร่วมรับประทานอาหารระหว่างฝ่ายจัดการกับสื่อมวลชน (Press-Management Luncheons)

(๘) การจัดพาสื่อมวลชนชมกิจการ (Press Visits of Press Tours)

๒.๕ จังหวะเวลาที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ (Public Relation : PR) (มิติการสื่อสาร)

ดูความต้องการรับรู้ของประชาชน

ดูว่ามีข่าวอื่นสำคัญกว่าหรือไม่

ดูอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบ่อย

ดูตามนโยบายที่กำลังดำเนินการ

๒.๖ ศิลปะการให้ข่าวหรือการให้ข้อมูลกับประชาชน

ให้ข่าวในสิ่งที่ประชาชนต้องการรู้และเป็นปัจจุบัน

๒.๗ การประสานงานเพื่อการประชาสัมพันธ์

จะต้องมีข้อมูลรายละเอียดของสื่อต่างๆ ที่สามารถติดต่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ได้ตลอดเวลาและครบถ้วน

ต้องรู้ธรรมชาติของสื่อต่างๆ โดยจะต้องประสานความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

๓. <u>การประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ (Information Operation : IO)</u>

๓.๑ สร้างทีมบริหารเหตุการณ์ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

ฝ่ายข่าว

ฝ่ายวิเคราะห์ข่าว

ฝ่ายทำหน้าที่ I.O.

๓.๑.๑ การเตรียมข้อมูลเพื่อชี้แจงสื่อ

ต้องเตรียมข้อมูลให้พร้อมโดยเฉพาะการสัมภาษณ์ ถ้าไม่พร้อมอย่าให้สัมภาษณ์เด็ดขาดโดยเฉพาะสัมภาษณ์ออกอากาศสดทั้งวิทยุ - โทรทัศน์ เพราะจะทำให้ถูกผู้ดำเนินรายการฆ่ากลางอากาศ

ต้องวิเคราะห์ว่า ประเด็นที่กำลังตกเป็นข่าวนั้นมีกี่ประเด็น ประเด็นอะไรเป็นประเด็นสำคัญที่สุด จัดเรียงลำดับแล้วชี้แจงแต่ละประเด็นให้ชัด

เรื่องที่ยากหรือมีความซับซ้อน เรื่องเทคนิคควรมีเอกสารประกอบคำชี้แจงโดยทำให้ง่ายที่สุด มีศัพท์เทคนิคหรือภาษาอังกฤษที่คิดว่าชาวบ้านรู้แต่ความจริงไม่รู้มีมากมายโดยเฉพาะศัพท์เทคนิค เช่น ปรส. เอฟทีเอ

เมื่อเกิดภาวะวิกฤติองค์กรควรสื่อสารกับสาธารณะผ่านสื่อมวลชนอย่างไร?

สื่อสนใจจะถามผู้บริหารในประเด็นใดบ้าง

ประเด็นที่เป็นหัวใจของปัญหาโดยเฉพาะที่กระทบกับองค์กรและสาธารณะ

ประเด็นที่คนสนใจ (Human Interest) เรื่องอื้อฉาวต่างๆโดยพิจารณาจากองค์ประกอบข่าวที่สำคัญ ความรวดเร็ว ความใกล้ชิด ความเด่น ความแปลก ความขัดแย้ง เงื่อนงำ อารมณ์สะเทือนใจ ชื่นชอบ ผลกระทบต่อสาธารณะ

๓.๑.๒ แผนการสื่อสาร (Communication Plan)

แผนการรวบรวมข้อเท็จจริง

กำหนดผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นผู้แถลงการณ์

รายชื่อ และโทรศัพท์ของบุคคลที่ควรติดต่อหลังจากเกิดภาวะวิกฤติ

เบอร์โทรด่วน (hot line)

Email Address ของผู้บังคับบัญชาและเจ้าพนักงานทุกคน

ศูนย์รวมการสื่อสารนอกสำนักงานที่มีโทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือ การเชื่อมต่อกับอินเตอร์เน็ต

๓.๑.๓ แนวทางการร่างคำแถลง คำชี้แจง

ตรงประเด็น ชัดเจน

ใช้ภาษาที่ง่าย

ไม่บิดเบือน

๓.๒ การระงับยับยั้งก่อนเป็นข่าว

เป็นกรณีที่ได้รับสัญญาณเตือนภัยว่าจะเกิดภาวะวิกฤติที่อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานหรือองค์กร โดยจะต้องเข้าไประงับยับยั้งก่อนที่จะเกิดภาวะวิกฤตินั้น ซึ่งจะทำให้การแก้ไขง่ายกว่าปล่อยให้เกิดภาวะวิกฤติ

สัญญาณเตือนภัยที่อาจเกิดภาวะวิกฤติ

- การบริการที่ด้อยมาตรฐาน
- ข้อร้องเรียนจากตำรวจชั้นผู้น้อย
- ความไม่ต่อเนื่องทางเทคโนโลยี
- การได้รับการร้องเรียนจากประชาชนอย่างต่อเนื่อง
- การต่อต้านของสาธารณชนในขั้นตอนการปฏิบัติงานของตำรวจ
- ข่าวลือและข้อสงสัยที่คาใจ
- ข้อห่วงใยของผู้บังคับบัญชาและผู้มีเจตนาดี

เหตุผลที่สัญญาณเตือนภัยไม่ได้รับความสนใจ

- ความประมาทในปัญหา
- ความหลงสำคัญผิดในตัวเอง
- ความล้มเหลวของการวิเคราะห์ข่าว

แนวทางการแก้ไข

- กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติให้ชัดเจน
- กำหนดให้มีผู้เฝ้าฟังความเคลื่อนไหวข่าวสาร
- สร้างทีมงานวิเคราะห์ข่าวสารสำหรับภาวะวิกฤติ
- รีบดำเนินการแก้ไขก่อนที่จะเกิดภาวะวิกฤติ

กลยุทธ์ในการโน้มน้าวใจ

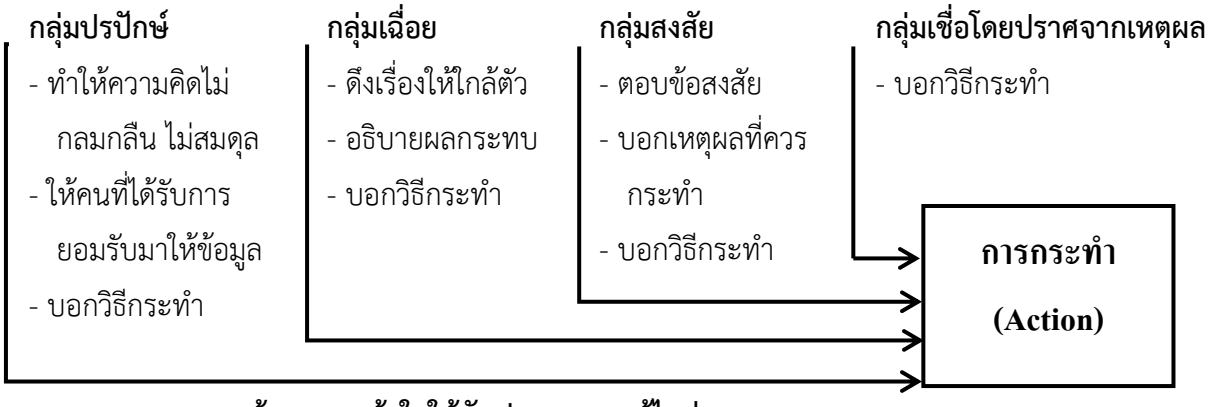

๓.๓ การสร้างความเข้าใจให้กับประชาชน แก้ไขข่าว

- ข่าวจริง เสริมความน่าเชื่อถือ นำเสนอข้อมูลรายละเอียดที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อสกัดกั้นการจะถูกบิดเบือน

- ข่าวเท็จ ให้เร่งดำเนินการแก้ไขข่าว สกัดกั้นความเชื่อที่ถูกบิดเบือนจากความเป็นจริง และให้ข้อมูลที่เป็นจริงแทน ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ไม่เกิดความเสียหายในด้านความมั่นคง

๔. <u>กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง</u>

- ♦ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ว่าด้วย สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล
  - ➢ มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และ ความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง
  - ➢ มาตรา ๓๕ การกล่าวหรือไขข่าวซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณะชนอันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิบุคคล เกียรติยศ ชื่อเสียง จะกระทำมิได้
- ♦ ประมวลกฎหมายอาญา ว่าด้วย ความผิดฐานหมิ่นประมาท
- ♦ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย ความรับผิดเพื่อละเมิด

- ♦ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ว่าด้วย การสอบสวนคดีอาญา
- ♦ พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ว่าด้วย ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- ♦ พระราชบัญญัติ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐
- ♦ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย การให้ข่าวและบริการข่าวสารทางราชการ
- ♦ ระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี
  - ➢ ลักษณะที่ ๒๙ ข้อราชการอันพึงสงวนเป็นความลับ
  - ➢ ลักษณะที่ ๓๐ การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชนและการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

- ♦ คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๘๕๕/๒๕๔๘ เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์
- ♦ คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๖๕/๒๕๕๐ เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ (แก้ไขเพิ่มเติม)

บรรณานุกรม

คู่มือการบริหารงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๖

คู่มือการฝึกยุทธวิธีประจำสถานีตำรวจ, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๖

คู่มือการบริหารงานสายตรวจ, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๖

คู่มือการปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจ, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓

พจนานุกรม, ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒

ภาคผนวก

รายชื่อผู้จัดทำ : บทที่ ๑ ความรู้งานในหน้าที่การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ลำดับ	ยศ ชื่อ - นามสกุล		ตำแหน่ง	หน่วยงาน
๑	พ.ต.อ.นครพัฒน์	พรหมพันธุ์	รอง ผบก.ภ.จว.สมุทรปราการ	ภ.๑
๒	พ.ต.อ.ศิร์ธัชเขต	ครูวัฒนเศรษฐ์	ผกก.สภ.สำโรงเหนือ จว.สมุทรปราการ	ภ.๑
๓	พ.ต.ท.ธเนศ	สุขชัย	รอง ผกก.ป.สภ.พระประแดง จว.สมุทรปราการ	ภ.๑
๔	พ.ต.ท.พรชัย	จรวงษ์	รอง ผกก.ป.สภ.สวนพริกไทย จว.ปทุมธานี	ภ.๑
๕	พ.ต.อ.สงคราม	เสงี่ยมพักตร์	ผกก.สภ.แหลมงอบ	ภ.๒
๖	พ.ต.อ.จิระวุฒิ	ตัณฑศรี	ผกก.สภ.ปางสีดา	ภ.๒
๗	พ.ต.ท.เลิศศักดิ์	ภัทรพิศาล	รอง ผกก.ปค.ศฝร.ภ.๒	ภ.๒
๘	พ.ต.ท.กิตติสัณห์	ชะนะ	รอง ผกก.สส.ภ.จว.ตราด	ภ.๒
๙	พ.ต.อ.บุญเลิศ	ว่องวัจนะ	รอง ผบก.ภ.จว.นครราชสีมา	ภ.๓
๑๐	พ.ต.อ.วีระพงษ์	พงษ์พุ่ม	ผกก.สภ.เมืองยโสธร	ภ.๓
๑๑	พ.ต.ท.วีระพล	อินทอง	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองชัยภูมิ	ภ.๓
๑๒	พ.ต.ท.ชวดล	พลทะมัย	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองยโสธร	ภ.๓
๑๓	พ.ต.ต.จุติศักดิ์	มวลตะคุ	สว.กก.สส.๓ บก.สส.ภ.๓	ภ.๓
๑๔	พ.ต.อ.เนติพงศ์	ธาตุทำเล	รอง ผบก.สส.ภ.๔	ภ.๔
๑๕	พ.ต.อ.เฉลิมศัก	สุขสำราญ	ผกก.สภ.เวียงเก่า จว.ขอนแก่น	ภ.๔
๑๖	พ.ต.อ.วีระเดช	เลขะวรกุล	ผกก.สภ.ธวัชบุรี จว.ร้อยเอ็ด	ภ.๔
๑๗	พ.ต.ท.โสณกุญช์	ทรัพย์สมบัติ	รอง ผกก.ป.สภ.คำม่วง จว.กาฬสินธุ์	ภ.๔
๑๘	พ.ต.ท.สิทธิชัย	ศรีโสภาเจริญรัตน์	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองขอนแก่น	ภ.๔
๑๙	พ.ต.อ.ไพรัช	คุ้มล้วนล้อม	ผกก.สภ.พาน จว.เชียงราย	ภ.๕
๒๐	พ.ต.อ.อนุ	เนินหาด	ผกก.สภ.แม่แจ่ม จว.เชียงใหม่	ภ.๕
๒๑	พ.ต.อ.จิตตพล	วงศ์วัน	ผกก.สภ.หนองม่วงไข่ จว.แพร่	ภ.๕
๒๒	พ.ต.อ.ธรรมนูญ	ประยืนยง	ผกก.สภ.สะเมิง จว.เชียงใหม่	ภ.๕
๒๓	พ.ต.อ.เชิดศักดิ์	พูลเผ่าดำรงค์	ผกก.สภ.วัดโบสถ์	ภ.๖
๒๔	พ.ต.ท.ปติพงศ์	คิสาลัง	สวป.สภ.เมืองกำแพงเพชร	ภ.๖
๒๕	พ.ต.ท.ศิริโชติ	ธเนศราภา	รอง ผกก.สภ.วังเจ้า	ภ.๖
๒๖	พ.ต.ท.อภิชวน	แก้วรอด	รอง ผกก.ป.สภ.พิชัย	ภ.๖
๒๗	พ.ต.ท.ศุภวัฒน์	ศรีชัยชนะ	รองผกก.ป.สภ.ท่าสองยาง	ภ.๖
๒๘	พ.ต.อ.ณรงค์เดชศ์	ศักดิ์สมบูรณ์	ผกก.สภ.ดำเนินสะดวก จว.ราชบุรี	ภ.๗
๒๙	พ.ต.อ.พงษกร	อุปพงษ์	ผกก.สภ.เมืองกาญจนบุรี จว.กาญจนบุรี	ภ.๗
๓๐	พ.ต.ท.อำนาจ	อ่อนฤทธิ์	อาจารย์ (สบ ๓) ศฝร.ภ.๗	ภ.๗
๓๑	พ.ต.ท.อำนาจ	โฉมฉาย	รอง ผกก.ป.สภ.โพธิ์แก้ว จว.นครปฐม	ภ.๗
๓๒	พ.ต.อ.พีรยุทธ	การะเจดีย์	รอง ผบก.ภ.จว.ภก.	ภ.๘
๓๓	พ.ต.อ.สมชาย	สรรประเสริฐ	ผกก.สภ.โคกกลอย จว.พง.	ภ.๘
๓๔	พ.ต.ท.วิทย์ทวี	ภริตานนท์	รอง ผกก.ป.สภ.เมือง สฎ.	ภ.๘
๓๕	พ.ต.ท.นิกร	ชูทอง	สวป.สภ.กะทู้ จว.ภก.	ภ.๘
๓๖	พ.ต.ท.พงศธร	เกื้อเส้ง	รอง ผกก.สส.ภ.จว.สฎ.	ภ.๘
๓๗	พ.ต.อ. โชติ	ชัยชมภู	รอง ผบก.ภ.จว.สตูล	ภ.๙
๓๘	พ.ต.อ.จิระวัฒน์	พยุงธรรม	รอง ผบก.ภ.จว.สตูล	ภ.๙
๓๙	พ.ต.อ.อาชาน	จันทร์ศิริ	ผกก.สภ.สทิงพระ จว.สงขลา	ภ.๙
๔๐	พ.ต.ท.เอกณรงค์	สวัสดิกานนท์	สวญ.สภ.สามบ่อ จว.สงขลา	ภ.๙
๔๑	พ.ต.อ.ฤชากร	จรเจวุฒิ	รอง ผบก.น.๖	น.
๔๒	พ.ต.อ.พัฒนา	เพศยนาวิน	รอง ผบก.น.๒	น.
๔๓	พ.ต.อ.อนุชา	อ่วมเจริญ	รอง ผบก.น.๙	น.
๔๔	พ.ต.ท.ธวัชชัย	ศรีสุรางค์	รอง ผกก.ป.สน.บางมด	น.
๔๕	พ.ต.ท.กำพล	รัตนประทีป	รอง ผกก.ป.สน.ดอนเมือง	น.
๔๖	พ.ต.อ.สหพัฒน์	หอมจันทร์	ผศ.(สบ ๔) คณะตำรวจศาสตร์ รร.นรต.	รร.นรต.

รายชื่อผู้จัดทำ : บทที่ ๒ การบริหารงานสายตรวจ

ลำดับ	ยศ ชื่อ - นามสกุล		ตำแหน่ง	หน่วยงาน
๑	พ.ต.อ.สามารถ	ศรีสิริวิบูลย์ชัย	รอง ผบก.ภ.จว.ปทุมธานี	ภ.๑
๒	พ.ต.อ.ไตรรงค์	ผิวพรรณ	ผกก.สภ.เมืองนนทบุรี	ภ.๑
๓	พ.ต.อ.พัลลภ	แอร่มหล้า	ผกก.สภ.เมืองสมุทรปราการ	ภ.๑
๔	พ.ต.ท.ธานินทร์	ฉัตรเจริญพร	รอง ผกก.ป.สภ.บางแก้ว จว.สมุทรปราการ	ภ.๑
๕	พ.ต.ท.ศิริวัฒน์	ดีพอ	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองนนทบุรี	ภ.๑
๖	พ.ต.อ.ศักดิ์รพี	เพียวพนิช	ผกก.สภ.แหลมฉบัง	ภ.๒
๗	พ.ต.ท.จิรโรจน์	โรจน์ภานุพัชร์	รอง ผกก.ป.สภ.แสนสุข	ภ.๒
๘	พ.ต.ท.วิชาญ	จิตตยานันท์	สวป.สภ.อรัญประเทศ	ภ.๒
๙	พ.ต.ท.สุดเขต	สิมาธรรม	สวป.สภ.แหลมฉบัง	ภ.๒
๑๐	พ.ต.ต.ชนทัต	รุ่งจิรพงษ์	สวป.สภ.แหลมฉบัง	ภ.๒
๑๑	พ.ต.ท.ธนะวุฒิ	หัสวาที	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองนครราชสีมา	ภ.๓
๑๒	พ.ต.ท.เสรี	คงยืนยง	รอง ผกก.ป.สภ.โพธิ์กลาง จว.นครราชสีมา	ภ.๓
๑๓	พ.ต.ท.วิสา	โชติมูล	รอง ผกก.ป.สภ.ลาดใหญ่ จว.ชัยภูมิ	ภ.๓
๑๔	พ.ต.ท.รณชัย	พรมบุตร	สวป.สภ.ทรายมูล จว.ยโสธร	ภ.๓
๑๕	พ.ต.ท.ถวิล	หลักหาร	สวป.สภ.ป่าติ้ว จว.ยโสธร	ภ.๓
๑๖	พ.ต.อ.คณิต	ดวงหัสดี	รอง ผบก.อก.ภ.๔	ภ.๔
๑๗	พ.ต.อ.พงศ์ฤทธิ์	คงศิริสมบัติ	ผกก.สส.ภ.จว.ขอนแก่น	ภ.๔
๑๘	พ.ต.ท.อภิรักษ์	ดวงใจ	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองร้อยเอ็ด	ภ.๔
๑๙	พ.ต.ท.ปิยบุตร	ไพบูลย์	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองหนองคาย	ภ.๔
๒๐	พ.ต.ท.ชินวัฒน์	ศรีสวัสดิ์	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองอุดรธานี	ภ.๔
๒๑	พ.ต.อ.ไพศาล	นันตา	ผกก.สภ.เวียงป่าเป้า จว.เชียงราย	ภ.๕
๒๒	พ.ต.ท.ชลทฤษ	ชัชวาลย์	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองแพร่	ภ.๕
๒๓	พ.ต.ท.วชิระ	กาญจนวิภาดา	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองเชียงใหม่	ภ.๕
๒๔	พ.ต.ท.อนุพนธ์	สนิท	รอง ผกก.สส.สภ.ป่าแดด จว.เชียงราย	ภ.๕
๒๕	พ.ต.ท.หทัยวัฒก์	จารุชัยนิวัฒน์	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองอุตรดิตถ์	ภ.๖
๒๖	พ.ต.ท.ชูศักดิ์	วัฒนโยธิน	รองผกก.ป.สภ.เมืองพิจิตร	ภ.๖
๒๗	พ.ต.ท.กฤษณัฐ	วงษ์กล้าหาญ	รองผกก.ป.สภ.นครไทย	ภ.๖
๒๘	พ.ต.ท.ประเสริฐ	ผลประสาร	รองผกก.ป.สภ.เมืองนครสวรรค์	ภ.๖
๒๙	พ.ต.อ.วรพล	ยิงเจริญ	ผกก.สภ.ด่านช้าง จว.เพชรบุรี	ภ.๗
๓๐	พ.ต.อ.ชลิต	เกตุศรีเมฆ	ผกก.สภ.บ้านแพ้ว จว.สมุทรสาคร	ภ.๗
๓๑	พ.ต.ท.ธงชัย	เนตรสขาวัฒน์	รอง ผกก.ป.สภ.พุทธมณฑล จว.นครปฐม	ภ.๗
๓๒	พ.ต.อ.ธรรมนูญ	ไฝจู	ผกก.สภ.ทุ่งสง จว.นศ.	ภ.๘
๓๓	พ.ต.อ.วิมล	พิทักษ์บูรพา	ผกก.สภ.เมือง ชพ.	ภ.๘
๓๔	พ.ต.อ.สมปอง	บุญรัตน์	ผกก.สภ.ตะกั่วทุ่ง จว.พง.	ภ.๘
๓๕	พ.ต.ท.มนัส	ผลศรัทธา	รอง ผกก.ป.สภ.ทับปุด จว.พง.	ภ.๘
๓๖	พ.ต.ท.ภัทรพล	วรรณแสงทอง	สว.กก.สส.ภ.จว.พง.	ภ.๘
๓๗	พ.ต.อ.ตานิตย์	รามดิษฐ์	รอง ผบก.ภ.จว.พัทลุง	ภ.๙
๓๘	พ.ต.อ.ชัยรัตน์	กาญจนเนตร	ผกก.สภ.เมืองตรัง จว.ตรัง	ภ.๙
๓๙	พ.ต.อ.ศิริวัฒน์	โมรานนท์	ผกก.สส.๓ บก.สส.ภ.๙	ภ.๙
๔๐	พ.ต.ท.ภูมิ	บาลทิพย์	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองตรัง จว.ตรัง	ภ.๙
๔๑	พ.ต.ต.โชค	ศรีนวนจันทร์	สว.สส.สภ.กันตัง จว.ตรัง	ภ.๙
๔๒	พ.ต.อ.ชุมพร	กาญจนรัตน์	รอง ผบก.น.๗	น.
๔๓	พ.ต.อ.พรเทพ	สูติปัญญา	ผกก.ศฝร.บช.น.	น.
๔๔	พ.ต.ท.ธนวัฒน์	พูลสวัสดิ์	รอง ผกก.ป.สน.ร่มเกล้า	น.
๔๕	พ.ต.ท.เทพวิสิทธิ์	โพธิเก่งฤทธิ์	รอง ผกก.ป.สน.บางยี่เรือ	น.
๔๖	พ.ต.ท.ธีระวุฒิ	นิลเพ็ชร์	สวป.สน.แสมดำ	น.
๔๗	พ.ต.อ.ธนกฤต	ชูสังข์	ผศ.(สบ ๔) คณะตำรวจศาสตร์ รร.นรต.	รร.นรต.

รายชื่อผู้จัดทำ : บทที่ ๓ ความรู้ที่สนับสนุนงานป้องกันและปราบปราม

ลำดับ	ยศ ชื่อ - นามสกุล		ตำแหน่ง	หน่วยงาน
๑	พ.ต.อ.ณัฐพล	ศุกระศร	รอง ผบก.ภ.จว.นนทบุรี	ภ.๑
๒	พ.ต.อ.ศุภากร	ผิวอ่อน	ผกก.สภ.ไทรน้อย จว.นนทบุรี	ภ.๑
๓	พ.ต.ท.ธีรวัจน์	ขจรเกียรติภาส	รอง ผกก.ป.สภ.บางใหญ่ จว.นนทบุรี	ภ.๑
๔	พ.ต.ท.กฤษฎาพร	ปานโปร่ง	รอง ผกก.ป.สภ.คลองห้า จว.ปทุมธานี	ภ.๑
๕	พ.ต.ท.อุดมการณ์	คงจีระ	รอง ผกก.ป.สภ.ธัญบุรี จว.ปทุมธานี	ภ.๑
๖	พ.ต.ต.ศราวุฒิ	ภู่ทอง	สวป.สภ.บางกรวย จว.นนทบุรี	ภ.๑
๗	พ.ต.ท.สุรพงค์	ธรรมพิทักษ์	รอง ผกก.ป.สภ.บางปู จว.สมุทรปราการ	ภ.๑
๘	พ.ต.ท.กุลชาต	กุลชัย	รอง ผกก.สส.๒ บก.สส.ภ.๒	ภ.๒
๙	พ.ต.ท.ธาวิน	สุขพูล	สว.กก.สส.๑ บก.อก.ภ.๒	ภ.๒
๑๐	พ.ต.ท.มุฮัมหมาดหานาฝี	นุ่งอาหลี	สว.กก.วิเคราะห์ข่าวฯ บก.สส.ภ.๒	ภ.๒
๑๑	พ.ต.ท.นิทัศน์	แหวนประดับ	สว.กก.สส.๒ บก.สส.ภ.๒	ภ.๒
๑๒	ร.ต.อ.อมร	เจียรักสุวรรณ์	สว.กก.วิเคราะห์ข่าวฯ บก.สส.ภ.๒	ภ.๒
๑๓	พ.ต.ท.คณาวุฒิ	ใบลี	รอง ผกก.ป.สภ.สนม จว.สุรินทร์	ภ.๓
๑๔	พ.ต.ท.สินธุ	ชันไพบูลย์	รอง ผกก.ป.สภ.เขวาสินรินทร์ จว.สุรินทร์	ภ.๓
๑๕	พ.ต.ท.ธีรพล	ยมนา	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองอำนาจเจริญ	ภ.๓
๑๖	พ.ต.ท.วิศนุ	กรใหม่	รอง ผกก.ป.สภ.พนา จว.อำนาจเจริญ	ภ.๓
๑๗	พ.ต.ท.คำพันธ์	ไชยโกฎิ	สวป.สภ.สำโรง จว.อุบลราชธานี	ภ.๓
๑๘	พ.ต.อ.ธนชาติ	รอดคลองตัน	รอง ผบก.ภ.จว.อุดรธานี	ภ.๔
๑๙	พ.ต.อ.ถนอมสิทธิ์	วงษ์วิจารณ์	ผกก.สภ.หนองเรือ จว.ขอนแก่น	ภ.๔
๒๐	พ.ต.อ.ฉกาจน์	เทียมวงศ์	ผกก.สภ.วังสามหมอ จว.อุดรธานี	ภ.๔
๒๑	พ.ต.ท.ธนภณ	เกษมแสง	สวป.สภ.วาริชภูมิ จว.สกลนคร	ภ.๔
๒๒	พ.ต.ท.ณรงค์ฤทธิ์	ไพคำนาม	รอง ผกก.กก.วิเคราะห์ข่าวฯ บก.สส.ภ.๔	ภ.๔
๒๓	พ.ต.อ.สิโรฒม์	ภาคพิชเจริญ	รอง ผบก.ภ.จว.ลำปาง	ภ.๕
๒๔	พ.ต.ท.ดนัย	ใจกล้า	รอง ผกก.ป.สภ.เสริมงาม จว.ลำปาง	ภ.๕
๒๕	พ.ต.ท.อุทัย	คำแสน	รอง ผกก.ป.สภ.งาว จว.ลำปาง	ภ.๕
๒๖	พ.ต.ท.ประทีป	ใจจิต	สวป.สภ.เมืองลำปาง	ภ.๕
๒๗	พ.ต.ท.มานพ	ใจอุ่น	สวป.สภ.เมืองแพร่	ภ.๕
๒๘	พ.ต.ท.ชาญชัย	วีระ	สว.อก.สภ.แม่สอด จว.ตาก	ภ.๖
๒๙	พ.ต.ท.หญิง วาสุกาญจน์	เดชาโชคฐิติวัฒน์	สว.ฝอ.ภ.จว.นครสวรรค์	ภ.๖
๓๐	พ.ต.ท.สุวิทย์	นวนจร	รองผกก.กก.สส.ภ.จว.กำแพงเพชร	ภ.๖
๓๑	พ.ต.ท.สุเมธ	สุนะ	สวป.สภ.เมืองพิษณุโลก	ภ.๖
๓๒	พ.ต.ท.เข็มชาติ	ประจง	รองผกก.ป.สภ.เมืองพิษณุโลก	ภ.๖
๓๓	พ.ต.ท.ไพบูลย์	กาศอุดม	รองผกก.ป.สภ.เมืองสุโขทัย	ภ.๖
๓๔	พ.ต.ท.บุญญสิทธิ์	สนทร	รอง ผกก.ป.สภ.วชิรบารมี จว.พิจิตร	ภ.๖
๓๕	พ.ต.อ.สมเดช	ฐิตวัฒนะสกุล	รอง ผบก.ภ.จว.เพชรบุรี	ภ.๗
๓๖	พ.ต.อ.ทรงเกียรติ	ไหลทวี	พงส.ผทค.ภ.จว.สมุทรสาคร	ภ.๗
๓๗	พ.ต.อ.ไชยา	สงวนจีน	พงส.ผทค.สภ.เมืองนครปฐม	ภ.๗
๓๘	พ.ต.ท.นุชิต	จาละ	รอง ผกก.ปพ.บก.สส.ภ.๗	ภ.๗
๓๙	พ.ต.ท.สำราญ	กลั่นมา	รอง ผกก.สส.๑ บก.สส.ภ.๗	ภ.๗
๔๐	พ.ต.ท.อุดมสิน	ศรีเจริญ	สว.ฝอ.๗ บก.อก.ภ.๗	ภ.๗
๔๑	พ.ต.ต.วัฒนพงศ์	พรหมจันทร์	อาจารย์ (สบ ๒) ศฝร.ภ.๗	ภ.๗
๔๒	พ.ต.อ.ภูดิส	นรสิงห์	รอง ผบก.ภ.จว.นศ.	ภ.๘
๔๓	พ.ต.อ.ม.ล.พัฒนจักร	จักรพันธ์ .	ผกก.สภ.กมลา จว.ภก.	ภ.๘
๔๔	พ.ต.ท.วัชระ	เผือกจันทร์	สวป.สภ.เมือง ชพ.	ภ.๘
๔๕	พ.ต.ท.เจษฎา	จันทร์พุ่ม	สว.จร.สภ.เมือง กบ.	ภ.๘
๔๖	พ.ต.ท.กิตติพงศ์	ทองทิพย์	รอง ผกก.ฝอ.๑ บก.อก.ภ.๘	ภ.๘
๔๗	พ.ต.อ.ชรินทร์	โกพัฒน์ตา	รอง ผบก.ภ.จว.ตรัง	ภ.๙
๔๘	พ.ต.อ.ภัสสิษฐ์	ณ โมรา	ผกก.ฝอ.๗ บก.อก.ภ.๙	ภ.๙
๔๙	พ.ต.อ.อเนก	ศรีคำอ้าย	ผกก.สภ.รัตภูมิ จว.สงขลา	ภ.๙
๕๐	พ.ต.ท.ภนภัค	ภานุเดชากฤษ	รรท. รอง ผกก.ป.สภ.ปาดังเบซาร์	ภ.๙
๕๑	พ.ต.ท.วาทิน	สงเคราะห์	สว.ฝอ.๗ บก.อก.ภ.๙	ภ.๙
๕๒	พ.ต.ท.สำเร็จ	ใจเอื้อ	สว.ปพ.บก.สส.ภ.๙	ภ.๙
๕๓	พ.ต.อ.ภาณุรัตน์	หลักบุญ	รอง ผบก.สปพ.	น.
๕๔	พ.ต.อ.สรรค์พิสิฐ	แย้มเกษร	ผกก.กองกำกับการศูนย์รวมข่าว	น.
๕๕	พ.ต.ท.ชูชาติ	มีแสง	สว.ชุดปฏิบัติการที่๔	น.
๕๖	พ.ต.ต.มานะ	จันทร์ลาด	สว.งานธุรการ	น.
๕๗	พ.ต.ท.ระวีโรจน์	เปล่งศรียศ	รอง ผกก.สายตรวจ๑๙๑	น.
๕๘	พ.ต.อ.ดร.อมรฤทธิ์	คชกูล	ผศ.(สบ ๔) คณะตำรวจศาสตร์ รร.นรต.	รร.นรต.

รายชื่อผู้จัดทำ : บทที่ ๔ ยุทธวิธีตำรวจในการป้องกันและปราบปราม

ลำดับ	ยศ ชื่อ - นามสกุล		ตำแหน่ง	หน่วยงาน
๑	พ.ต.อ.นฤนาท	พุทไธสง	ผกก.สภ.ปากเกร็ด จว.นนทบุรี	ภ.๑
๒	พ.ต.ท.จักรพันธ์	ธูปะเตมีย์	พงส.ผนก.สภ.พระนครศรีอยุธยา	ภ.๑
๓	พ.ต.ต.อนวัช	คงคะสินธุ์	ผบ.ร้อย สภ.ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จว.สมุทรปราการ	ภ.๑
๔	พ.ต.ต.วิญญู	แจ่มใส	สว.กก.สส.๒ บก.สส.ภ.๑	ภ.๑
๕	พ.ต.อ.วรากร	อยู่อย่างไท	ผกก.ปพ.บก.สส.ภ.๒	ภ.๒
๖	พ.ต.ท.โสพส	เอี่ยมสะอาด	รอง ผกก.ปพ.บก.สส.ภ.๒	ภ.๒
๗	พ.ต.ท.สุริยะ	โพธิ์ทองนาค	สว.ปพ.บก.สส.ภ.๒	ภ.๒
๘	พ.ต.ท.นฤพนธ์	กรุณา	สว.กก.สส.ภ.จว.สระแก้ว	ภ.๒
๙	พ.ต.ท. ธนพันธ์	จันทร์เทพ	สว.กก.สส.ภ.จว.ชลบุรี	ภ.๒
๑๐	พ.ต.ท.เดชวุฒิ	คงสิม	รอง ผกก.ป.สภ.เขื่องใน จว.อุบลราชธานี	ภ.๓
๑๑	พ.ต.ท.ชยากร	เทศะบำรุง	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองศรีสะเกษ	ภ.๓
๑๒	พ.ต.ท.กิตติชนม์	จันยะรมน์	สวป.สภ.เมืองอุบลราชธานี	ภ.๓
๑๓	พ.ต.ต.วีระจักร์	จรรยากรณ์	สวป.เมืองศรีสะเกษ	ภ.๓
๑๔	พ.ต.ท.ชัชนันต์	พรบุตร	สวป.สภ.ปลาค้าว จว.อำนาจเจริญ	ภ.๓
๑๕	พ.ต.ต.รวีพันธ์	ปุยะติ	สวป.สภ.เฉลิมพระเกียรติ ปรก.สภ.เมืองบุรีรัมย์	ภ.๓
๑๖	พ.ต.อ.ภาสกร	สถิตยุทธการ	รอง ผบก.ศฝร.ภ.๔	ภ.๔
๑๗	พ.ต.อ.จำรัส	ไชยศักดิ์	ผกก.สภ.เปือยน้อย จว.ขอนแก่น	ภ.๔
๑๘	พ.ต.อ.อรรคพงศ์	พิมลศิริ	ผกก.สภ.บ้านผือ จว.อุดรธานี	ภ.๔
๑๙	พ.ต.อ.พยุงศักดิ์	นามวรรณ	ผกก.กก.ปพ.บก.สส.ภ.๔	ภ.๔
๒๐	พ.ต.ท.จิรวิทย์	ปานยิ้ม	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองสกลนคร	ภ.๔
๒๑	พ.ต.ท.อนุศักดิ์	ศักดาวัชรานนท์	รอง ผกก.ปพ.บก.สส.ภ.๔	ภ.๔
๒๒	พ.ต.อ.อัยยรัช	กมลรัตนา	ผกก.ฝปค.ศฝร.ภ.๕	ภ.๕
๒๓	พ.ต.ท.พิศิษฐ์	หอมสินธ์	รอง ผกก.ฝปค.ศฝร.ภ.๕	ภ.๕
๒๔	พ.ต.ท.ประชุม	ผู้ผ่อง	ผบ.ร้อย (สบ ๒) ฝ.ปค.และการฝึก ศฝร.ภ.๕	ภ.๕
๒๕	พ.ต.ต.สุวิทย์	ทั่งกลำ	ผบ.ร้อย (สบ ๒) ฝ.ปค.และการฝึก ศฝร.ภ.๕	ภ.๕
๒๖	ร.ต.อ.อาคม	แดงสนั่น	รอง สว.กก.ปพ.บก.สส.ภ.๕	ภ.๕
๒๗	ร.ต.ท.ประเสริฐ	มีมานะ	ผบ.มว.ฝ่ายปกครองฯ	ภ.๕
๒๘	ร.ต.อ.ดร.จำรัส	ปานฟัก	อาจารย์ (สบ ๑) กลุ่มงานอาจารย์ ศฝร.ภ.๖	ภ.๖
๒๙	พ.ต.ท.วุฒิชัย	ทองงามขำ	รองผกก.ป.สภ.แม่เปิน	ภ.๖
๓๐	พ.ต.ต.บัณฑิต	ทาเกตุ	สวป.สภ.วัดโบสถ์	ภ.๖
๓๑	พ.ต.ท.ศุภวัฒน์	ศรีชัยชนะ	รองผกก.ป.สภ.ท่าสองยาง	ภ.๖
๓๒	พ.ต.ท.ปพน	แสวงวิทย์	สวป.สภ.เมืองอุทัยธานี	ภ.๖
๓๓	พ.ต.ท.หญิง สมศรี	องค์สุริยานนท์	อาจารย์ (สบ ๓) กลุ่มงานอาจารย์ ศฝร.ภ.๖	ภ.๖
๓๔	พ.ต.อ.ภัทรชัย	กอสนาน	ผกก.สส.ภ.จว.กาญจนบุรี	ภ.๗
๓๕	พ.ต.ท.ศุภมิตร	สุขเจริญ	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองเพชรบุรี	ภ.๗
๓๖	พ.ต.ท.โชคชัย	เนียลเซ็น	รอง ผกก.ป.สภ.บ้านลาด จว.เพชรบุรี	ภ.๗
๓๗	พ.ต.ท.เดชศักดา	แต้มรุ่งเรือง	สวป.สภ.เมืองนครปฐม จว.นครปฐม	ภ.๗
๓๘	พ.ต.ท.ไชยศ	มุกดาหาญ	รอง ผกก.ป.สภ.นครชัยศรี จว.นครปฐม	ภ.๗
๓๙	พ.ต.ท.กรกฎ	โปชยะวณิช	รอง ผกก.ป.สภ.บางเลน จว.นครปฐม	ภ.๗
๔๐	พล.ต.ต.สุทัศน์	ชาญสวัสดิ์	ผบก.ศฝร.ภ.๘	ภ.๘
๔๑	พ.ต.อ.เสริมศักดิ	พ่วงพิศ	ผกก.สส.ภ.จว.ชพ.	ภ.๘
๔๒	พ.ต.อ.สุริยา	รัตนกาญจนพันธ์	ผกก.สภ.คีรีรัฐนิคม	ภ.๘
๔๓	ร.ต.อ.นัฐวุฒิ	หนูทอง	รอง สว.กก.สส.ภ.จว.ชพ.	ภ.๘
๔๔	ร.ต.อ.จเร	ชูแก้ว	รอง สว.กก.สส.ภ.จว.ชพ.	ภ.๘
๔๕	พ.ต.อ.อดิพัฒน์	กรึงไกร	ผกก.สภ.ท่าแพ จว.สตูล	ภ.๙
๔๖	พ.ต.อ.อนุรุธ	อิ่มอาบ	ผกก.ปพ.บก.สส.ภ.๙	ภ.๙
๔๗	พ.ต.ท.กุศล	มณีรัตน์	สว.สส.สภ.ตะโหมด	ภ.๙
๔๘	พ.ต.ท.ขันติ	สังสะนา	สว.สส.ภ.จว.พัทลุง	ภ.๙
๔๙	พ.ต.ท.นาถพล	บุญสนิท	รอง ผกก.สส.ภ.จว.พัทลุง	ภ.๙
๕๐	พ.ต.ท.พรชัย	เกื้อเม่ง	สว.สส.สภ.ควนโดน จว.สตูล	ภ.๙
๕๑	ร.ต.อ.นภดล	ดิเรกวัฒนสาร	สวป.สภ.สิงหนคร จว.สงขลา	ภ.๙
๕๒	พ.ต.อ.สมนึก	น้อยคง	รอง ผบก.น.๕	น.
๕๓	พ.ต.ท.สรายุทธ	อรุณฉาย	สว.งานแผน/สนับสนุน อคฝ.	น.
๕๔	พ.ต.ท.ธนเดช	ธีนาคา	สวป.สน.ท่าช้าง	น.
๕๕	พ.ต.ต.นฤพล	ทิพย์ชิต	ผบ.ร้อย ปจ.ที่๒	น.
๕๖	พ.ต.ต.จตุพร	พลภักดี	สวป.สน.พญาไท	น.
๕๗	พ.ต.อ.ก้องปิติ	อ่อนมาก	ผศ.(สบ ๔) คณะตำรวจศาสตร์ รร.นรต.	รร.นรต.

รายชื่อผู้จัดทำ : บทที่ ๕ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปราม

ลำดับ	ยศ ชื่อ	นามสกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
๑	พ.ต.อ.สังวาล	ฤกษ์ศรีลักษณ์	รอง ผบก.ศฝร.ภ.๑	ภ.๑
๒	พ.ต.อ.สง่า	ธีรศรัณยานนท์	ผกก.สภ.บางแก้ว จว.สมุทรปราการ	ภ.๑
๓	พ.ต.ท.ประเสริฐ	บัวขาว	รอง ผกก.ป.สภ.บางเสาธง จว.สมุทรปราการ	ภ.๑
๔	พ.ต.ท.รัชเดช	มูลมานัส	สวป.สภ.สำโรงเหนือ จว.สมุทรปราการ	ภ.๑
๕	พ.ต.ท.อนุชา	แสงดี	สวป.สภ.พระประแดง จว.สมุทรปราการ	ภ.๑
๖	พ.ต.อ.นิพนธ์	พานิชเจริญ	ผกก.แสนภูดาษ	ภ.๒
๗	พ.ต.ท.สมยา	ด้วงเล็ก	รอง ผกก.ป.สภ.บ่อไร่	ภ.๒
๘	พ.ต.ท.จิรวัสส์	เชื้อจันทร์อัตถ์	รอง ผกก.สส.สภ.เมืองฉะเชิงเทรา	ภ.๒
๙	พ.ต.ต.ชวริน	วงศ์ชิตะภา	สว.ฝอ.๕ บก.อก.ภ.๒	ภ.๒
๑๐	พ.ต.ท.ปรีชา	อรัญญิก	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองบุรีรัมย์	ภ.๓
๑๑	พ.ต.ท.พัฒนกุล	บุญหลาย	รอง ผกก.ป.สภ.จอหอ จว.นครราชสีมา	ภ.๓
๑๒	พ.ต.ท.คำนวณ	บ่ายกระโทก	รอง ผกก.ป.สภ.เมืองสุรินทร์	ภ.๓
๑๓	พ.ต.ท.เข็มชาติ	กระจ่างจันทร์	สวป.สภ.กันทรลักษณ์ จว.ศรีสะเกษ	ภ.๓
๑๔	พ.ต.อ.สุภากร	คำสิงห์นอก	รอง ผบก.ภ.จว.ขอนแก่น	ภ.๔
๑๕	พ.ต.อ.สรรธาน	อินทรจักร์	ผกก.สภ.ประจักษ์ศิลปาคม จว.อุดรธานี	ภ.๔
๑๖	พ.ต.ท.บุญธรรม	หงษาวงษ์	รอง ผกก.ป.สภ.พรเจริญ จว.บึงกาฬ	ภ.๔
๑๗	พ.ต.ท.ทวีศักดิ์	รักษาศีลป์	รอง ผกก.ป.สภ.บ้านดุง จว.อุดรธานี	ภ.๔
๑๘	พ.ต.อ.ชัชวรินทร์	บุนนาค	ผกก.สภ.แม่ทะ จว.ลำปาง	ภ.๕
๑๙	พ.ต.อ.พิศุปกรณ์	น้อยปักษา	ผกก.สภ.เกาะคา จว.ลำปาง	ภ.๕
๒๐	พ.ต.ท.จำรัส	โพธิยอด	รอง ผกก.ป.สภ.บ้านเสด็จ จว.ลำปาง	ภ.๕
๒๑	พ.ต.ท.สันติ	แก้วอินต๊ะ	รอง ผกก.ป.สภ.เด่นชัย จว.แพร่	ภ.๕
๒๒	พ.ต.ท.อรรณพ	เลิศสุวรรณ	รอง ผกก.ป.สภ.แม่จัน จว.เชียงราย	ภ.๕
๒๓	พ.ต.ท.ปติพงศ์	คิสาลัง	สวป.สภ.เมืองกำแพงเพชร	ภ.๖
๒๔	พ.ต.ท.หญิง วีณา	มโนหมั่นศรัทธา	อาจารย์ (สบ ๒) ศฝร.ภ.๖	ภ.๖
๒๕	พ.ต.อ.ธนู	ฮวบประเสริฐ	ผกก.สภ.บ่อพลอย จว.กาญจนบุรี	ภ.๗
๒๖	พ.ต.อ.สุรศักดิ์	ปิ่นทอง	ผกก.สภ.นครชัยศรี จว.นครปฐม	ภ.๗
๒๗	พ.ต.ท.เทอดเกียรติ	วงศาโรจน์	สว.ฝอ.ภ.จว.ราชบุรี	ภ.๗
๒๘	พ.ต.อ.อดิษร	ตันเพชรทองกุล	รอง ผบก.ศฝร.ภ.๘	ภ.๘
๒๙	พ.ต.อ.ประสิทธิ์	เผ่าชู	ผกก.สภ.ชะอวด จว.นศ.	ภ.๘
๓๐	พ.ต.อ.ชัยสิทธิ์	สิทธิชัย	ผกก.สภ.นาสัก จว.ชพ.	ภ.๘
๓๑	พ.ต.ท.สุนทร	จิระโร	สวป.สภ.เมือง ชพ.	ภ.๘
๓๒	พ.ต.ท.ชัยสิทธิ์	ตรีโชติ	สวป.สภ.คลองท่อม จว.กบ.	ภ.๘
๓๓	พ.ต.อ.เธียร	บาลทิพย์	ผกก.สภ.ควนโดน จว.สตูล	ภ.๙
๓๔	พ.ต.อ.อรุณ	กุลสิรวิชย์	ผกก.สภ.ระโนด จว.สงขลา	ภ.๙
๓๕	พ.ต.อ.เอกกฤต	วิริยะภาพ	ผกก.สภ.สะท้อน จว.สงขลา	ภ.๙
๓๖	พ.ต.อ.ภาดล	ประภานนท์	รอง ผบก.น.๙	น.
๓๗	พ.ต.อ.ทรงพล	วัธนะชัย	รอง ผบก.น.๑	น.
๓๘	พ.ต.อ.เชวงศักดิ์	สินสูงสุด	ผกก.สน.สายไหม	น.
๓๙	พ.ต.ท.สำเริง	ส่งเสียง	รอง ผกก.ดส.	น.
๔๐	พ.ต.ท.วิวัฒน์	อัศวะวิบูลย์	สว.สส.สน.วังทองหลาง	น.
๔๑	พ.ต.ท.ทัชชกร	ภูวดิษยคุณ	ผศ.(สบ ๓) คณะตำรวจศาสตร์ รร.นรต.	รร.นรต.

บทเรียนและประสบการณ์ในการนำหน่วย

พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๑) มีภาวะผู้นำ
๒) มีเป้าหมายในการทำงาน
๓) สร้างทีมในการทำงาน
๔) มีวิธีปลุกเร้า สร้างพลัง ให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา
๕) มีพฤติกรรมเป็นที่ศรัทธาเชื่อถือ
๖) ต้องรู้จักชม
๗) ต้องเสียสละ
๘) มีข้อมูล – รู้ระเบียบ – อำนาจ – ยุทธวิธี
๙) รู้จักพื้นที่ ภูมิประเทศ มวลชน
๑๐) พูดเป็น – ประชุมเป็น
๑๑) การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน
๑๒) การตรวจสอบข้อมูล – รายงานผู้บังคับบัญชา
๑๓) การประสานงาน
๑๔) การบริหารเวลา
๑๕) สุขภาพ : หลัก ๕ อ.
๑๖) การใช้ภาษาอังกฤษ, IT
๑๗) การเตรียมการทุกเรื่อง
๑๘) ใช้หลัก ๔ เกาะติด (พื้นที่ ศัตรู มวลชน บนเกาะติดล่าง)

จัดทำโดย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จัดพิมพ์โดย โรงพิมพ์ตำรวจ
ถ.เศรษฐศิริ ดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๖๘-๒๘๑๑-๓ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๔๖๕๘

คู่มือการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ประสบเหตุ 2559

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พ.ศ. 2559

คำนำ

ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจมีโอกาสที่จะต้องเผชิญกับเหตุการณ์เฉพาะหน้าต่างๆ ตลอดเวลา การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและผู้ที่เข้าไปเผชิญเหตุเป็นคนแรก จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก และส่งผลโดยตรงต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั้งต่อตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจเองและประชาชน รวมถึงประสิทธิภาพในการรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อประกอบการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมายอีกด้วย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้มีคำสั่งที่ ๖๗๖/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุขึ้น เพื่อทำการศึกษารายละเอียด รูปแบบ ขั้นตอนการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ที่เข้าไปเผชิญเหตุในสถานการณ์ต่างๆ เป็นคนแรก และระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อควบคุม คลี่คลายสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ภายใต้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน แล้วรวบรวมจัดทำเป็น "คู่มือการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ประสบเหตุ ๒๕๕๙" เพื่อให้สะดวกต่อการศึกษาทำความเข้าใจ และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นอย่างถูกต้องตามหลักกฎหมายและยุทธวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณ พลตำรวจโท ปิยะ สอนตระกูล ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ คณะทำงานและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่ได้ร่วมกันจัดทำ "คู่มือการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ประสบเหตุ ๒๕๕๙" เล่มนี้ จนสำเร็จลุล่วงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้ จะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานและข้าราชการตำรวจผู้ปฏิบัติงาน และทำให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

พลตำรวจเอก

(จักรทิพย์ ชัยจินดา)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1 อำนาจและหน้าที่ของตำรวจสายตรวจ

- สายตรวจกับการสืบสวน 1
- สายตรวจกับการสอบสวน 2
- สายตรวจกับการป้องกันอาชญากรรม 3
- สายตรวจกับการปราบปราม 3
- สายตรวจกับการให้บริการ 4
- คุณสมบัติของตำรวจสายตรวจ 4
- ภารกิจอำนาจหน้าที่ของสายตรวจ 5

บทที่ 2 การเผชิญเหตุ

- การปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุคนแรก 14
- ขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุคนแรก 14
- อาวุธและอุปกรณ์สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุคนแรก 19

บทที่ 3 แนวทางการปฏิบัติที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุหรือไปถึงที่เกิดเหตุคนแรก

- กรณีเหตุไม่วิกฤติ 22
- กรณีเหตุวิกฤติ
    - เหตุลักทรัพย์ 23
    - เหตุชิงทรัพย์ ธนาคาร ร้านทอง ร้านสะดวกซื้อ 25
    - เหตุจับตัวประกันในเหตุต่าง ๆ 26
    - เหตุเพลิงไหม้ 27
    - เหตุพบวัตถุต้องสงสัย 28

บทที่ 4 ระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อแก้ไขสถานการณ์ (USE OF FORCE)

- ที่มาและความสำคัญของระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 29
- การศึกษาแบบระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 29
- คำอธิบายทั่วไปเกี่ยวกับการกระทำของผู้ต้องสงสัย/ผู้กระทำผิด 33
- คำอธิบายทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 38

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

ผนวก ก หลักสิทธิมนุษยชนที่ต้องคำนึงถึงในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ผนวก ข ตัวอย่างบันทึกการจับกุม

ผนวก ค ตัวอย่างบันทึกการตรวจค้น

ผนวก ง ตัวอย่างบันทึกการแจ้งสิทธิ

ผนวก จ ภาพแสดงตำหนิรูปพรรณบุคคล

ผนวก ฉ คำสั่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 676/2558 แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ

ผนวก ช คำสั่งคณะทำงานฯ ที่ 1/2559 แต่งตั้งคณะทำงานย่อยพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ

บรรณานุกรม

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปที่ ๑ ปล่อยแถวสายตรวจ ๑
รูปที่ ๒ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเข้าตรวจสอบที่เกิดเหตุร่วมกับพนักงานสอบสวน ๒
รูปที่ ๓ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการออกตรวจโดยรถจักรยานยนต์ ๓
รูปที่ ๔ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการตรวจค้นจับกุมคนร้าย ในฐานะผู้เผชิญเหตุคนแรก ๔
รูปที่ ๕ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเดินเท้าออกตรวจพื้นที่เพื่อสอดส่องดูและความเรียบร้อย และให้ความมั่นใจกับนักท่องเที่ยว ๔
รูปที่ ๖ งานสายตรวจประเภทต่าง ๆ ๕
รูปที่ ๗ ก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้งผู้บังคับบัญชาต้องตรวจสอบอุปกรณ์ประจำตัวสายตรวจ และฝึกทบทวนยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ ๕
รูปที่ ๘ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการตรวจค้นจับกุมคนร้าย ๖
รูปที่ ๙ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการตรวจค้นบุคคล ๙
รูปที่ ๑๐ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการตรวจค้นรถยนต์ ๑๐
รูปที่ ๑๑ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการตรวจค้นบ้าน ๑๑
รูปที่ ๑๒ สิ่งของที่ตรวจยึดได้จากการกระทำความผิดต้องแยกให้ถูกวิธี ๑๓
รูปที่ ๑๓ ภารกิจต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจด้านมวลชนสัมพันธ์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ท้องถิ่น ๑๓
รูปที่ ๑๔ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการสอบถามเหตุการณ์เบื้องต้นจากเจ้าหน้าที่ธนาคาร ในเหตุคนร้ายปล้นธนาคาร ๑๔
รูปที่ ๑๕ เจ้าพนักงานวิทยุเมื่อได้รับแจ้งเหตุ จึงได้รายงานผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๕
รูปที่ ๑๖ หน่วยสนับสนุนรับทราบสถานการณ์จากหัวหน้าชุดก่อนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ ๑๖
รูปที่ ๑๗ หัวหน้าเหตุการณ์ประชุมวางแผนก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ ๑๖
รูปที่ ๑๘ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจให้การช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุทางถนน ๑๗
รูปที่ ๑๙ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเข้าจับกุมผู้กระทำผิดตามหลักยุทธวิธี ๑๗
รูปที่ ๒๐ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุ ๑๘
รูปที่ ๒๑ ระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อแก้ไขสถานการณ์ (Use of Force) ๓๐

บทที่ 1
อำนาจและหน้าที่ของตำรวจสายตรวจ

ตำรวจ หมายถึง “เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีหน้าที่ตรวจตรารักษาความสงบ จับกุม และปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมาย”

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่ได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ทำหน้าที่ออกตรวจตราดูแลความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

อำนาจ หมายถึง ความชอบที่จะกระทำได้ตามบทบัญญัติของกฎหมาย

หน้าที่ หมายถึง ภาระที่จักต้องกระทำตามหน้าที่จากบทบัญญัติของกฎหมายและจารีตประเพณี

การดำเนินการในการรักษาความสงบเรียบร้อย ได้แก่ การสืบสวน การสอบสวน การป้องกัน การปราบปรามและการให้บริการแก่ประชาชน ระดับของความสงบเรียบร้อยนั้น คือ การไม่ละเมิดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย

สำหรับตำรวจนั้น การปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือการบังคับใช้กฎหมาย โดยหลักตำรวจจะกระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไม่ได้ เว้นแต่ว่าจะมีกฎหมายบัญญัติ และตำรวจ จะต้องกระทำการไปตามเงื่อนไขตามกฎหมายที่กำหนด

รูปภาพที่ 1 ปล่อยแถวสายตรวจ

สายตรวจกับการสืบสวน ตำรวจสายตรวจ กฎหมายให้อำนาจในการสืบสวนคดีอาญาและเหตุการณ์ทั้งหลายที่เสี่ยงแก่ความสงบเรียบร้อยได้ทั่วราชอาณาจักร โดยทั่วไปสายตรวจของสถานีตำรวจแห่งหนึ่งจะไม่ไปทำการสืบสวนคดีอาญาของอีกท้องที่หนึ่ง เพราะเป็นเรื่องของการมีอำนาจแต่ไม่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่กำลังตรวจอยู่ในท้องที่สถานีตำรวจของตนนอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย แล้วต้องมีหน้าที่ในการสืบสวนคดีอาญาในท้องที่ของตนด้วย

วิธีการสืบสวน มีได้ 2 กรณี กล่าวคือ การสืบสวนที่เป็นการละเมิดสิทธิและหรือเสรีภาพของประชาชน ดังนั้นจะต้องพิจารณาว่ามีกฎหมายให้อำนาจในการกระทำได้หรือไม่ หากไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ก็ทำไม่ได้ การสืบสวนอีกประเภทหนึ่ง คือ การสืบสวนที่มิได้มีผลไปในทางละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ใด กรณีนี้สายตรวจสามารถกระทำการได้ เช่น การจอดรถ สังเกตการณ์ การเข้าไปพูดคุยสอบถามเรื่องราวกับบุคคลต่าง ๆ

การสืบสวน หมายความถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิดดังที่กล่าวไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ดังนั้น การสืบสวนจึงมีได้ทั้ง การสืบสวนก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ

สำหรับข้อเท็จจริงและหลักฐานที่ได้มาจากการสืบสวนหลังเกิดเหตุนำส่งพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนข้อเท็จจริงและหลักฐานเหล่านี้จะเป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนต่อไป ตำรวจสายตรวจในขณะทำหน้าที่สืบสวนจะต้องมีการทำบันทึกไว้เสมอ

บันทึก หมายถึง หนังสือที่ตำรวจจดไว้เป็นหลักฐานในการสืบสวนคดีอาญา การจัดทำบันทึกอาจจะกระทำได้หลายวิธี ตัวอย่างเช่น การจดบันทึกในกระดาษ หรือสมุดพก หรือบันทึกด้วยกล้องถ่ายรูป เป็นต้น

สายตรวจกับการสอบสวน การสอบสวน หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ซึ่งของพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริง ในการพิสูจน์ความผิดหรือบริสุทธิ์ ของผู้ถูกกล่าวหา เพื่อจะเอาตัวผู้กระทำผิดที่แท้จริงมาฟ้องลงโทษ ดังนั้นสายตรวจจึงไม่ใช่พนักงานสอบสวนแต่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสืบสวนและอยู่ในฐานะผู้ช่วยเหลือพนักงานสอบสวน

รูปภาพที่ 2 เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเข้าตรวจสอบที่เกิดเหตุร่วมกับพนักงานสอบสวน

สายตรวจกับการป้องกันอาชญากรรม หลักการของการป้องกัน คือ

1. ป้องกันมิให้มีอาชญากรรมเกิดขึ้นในท้องที่ที่รับผิดชอบ

2. หากมีเหตุเกิดขึ้นจะต้องไม่ก่อให้เกิดความรุนแรง โดยวัดได้จากการสูญเสียชีวิต การบาดเจ็บ ความเสียหายต่อทรัพย์สิน การกระทบกระเทือนต่อจิตใจของประชาชน กล่าวคือจะต้องยับยั้งไม่ให้เกิดความรุนแรง อันได้แก่ การมาถึงจุดที่เกิดเหตุในระยะเวลาอันรวดเร็ว มีความรู้ทางยุทธวิธีในการยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดความรุนแรง

3. กระทำการมิให้เกิดการลุกลามขยายวงของความเสียหายออกไป

4. สามารถแก้ไขและควบคุมสถานการณ์ให้สู่ความปกติได้

5. สามารถเยียวยาแก้ไขให้กลับมาสู่สภาพเดิม หรือใกล้เคียงกับสภาพเดิม

รูปภาพที่ 3 เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการออกตรวจโดยรถจักรยานยนต์

หลักการและเทคนิคของการป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ การแสดงตัว การปรากฏตัว การตรวจค้น การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน การสร้างแหล่งข้อมูล การนำข้อมูลมาใช้ การวางแผน เป็นต้น

สายตรวจกับการปราบปราม ในความหมายนี้ หมายถึง เมื่อมีอาชญากรรมหรือมีเหตุเกิดขึ้นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจจะต้องเป็นผู้ใช้อำนาจและหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย นอกจากนี้ยังมีอำนาจค้นตัวบุคคล ยานพาหนะ จับกุม การควบคุมตัวผู้ถูกจับและส่งไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวน การยึดไว้ซึ่งทรัพย์ที่มีไว้ ได้ใช้หรือได้มาจากการกระทำผิดหรือสิ่งของต่างๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ การรับแจ้งเหตุ การรับคำร้องทุกข์

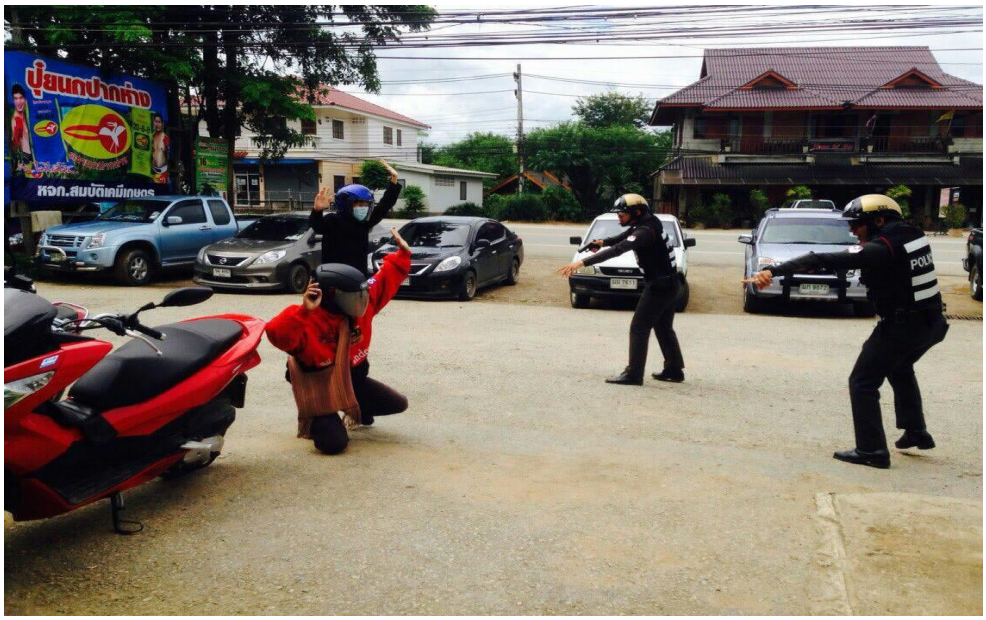

รูปภาพที่ 4 เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการตรวจค้นจับกุมคนร้าย ในฐานะผู้เผชิญเหตุคนแรก

สายตรวจกับการให้บริการ การให้บริการกับประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของการรักษาความสงบเรียบร้อย สายตรวจจะต้องคำนึงเสมอว่าการให้บริการต่อประชาชนนั้นจะต้องไม่กระทบต่อภารกิจหลัก คือ ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจเพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อย

รูปภาพที่ 5 เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเดินเท้าออกตรวจพื้นที่เพื่อสอดส่องดูแลความเรียบร้อย และให้ความมั่นใจกับนักท่องเที่ยว

คุณสมบัติของตำรวจสายตรวจ ได้แก่

1. มีอายุระหว่าง 22 - 45 ปี
2. มีสมรรถภาพทางร่างกายอยู่ในเกณฑ์ดี
3. มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีจิตอาสา
4. มีมนุษย์สัมพันธ์ดี เข้ากับประชาชนในท้องที่ได้
5. ต้องเป็นผู้มีความรู้ในตัวบทกฎหมายและยุทธวิธีตำรวจสำหรับการปฏิบัติหน้าที่
6. ต้องเป็นผู้มีระเบียบวินัย และมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม
7. ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ
8. มีคุณสมบัติครบตามคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งสายตรวจที่ ก.ตร. กำหนดไว้

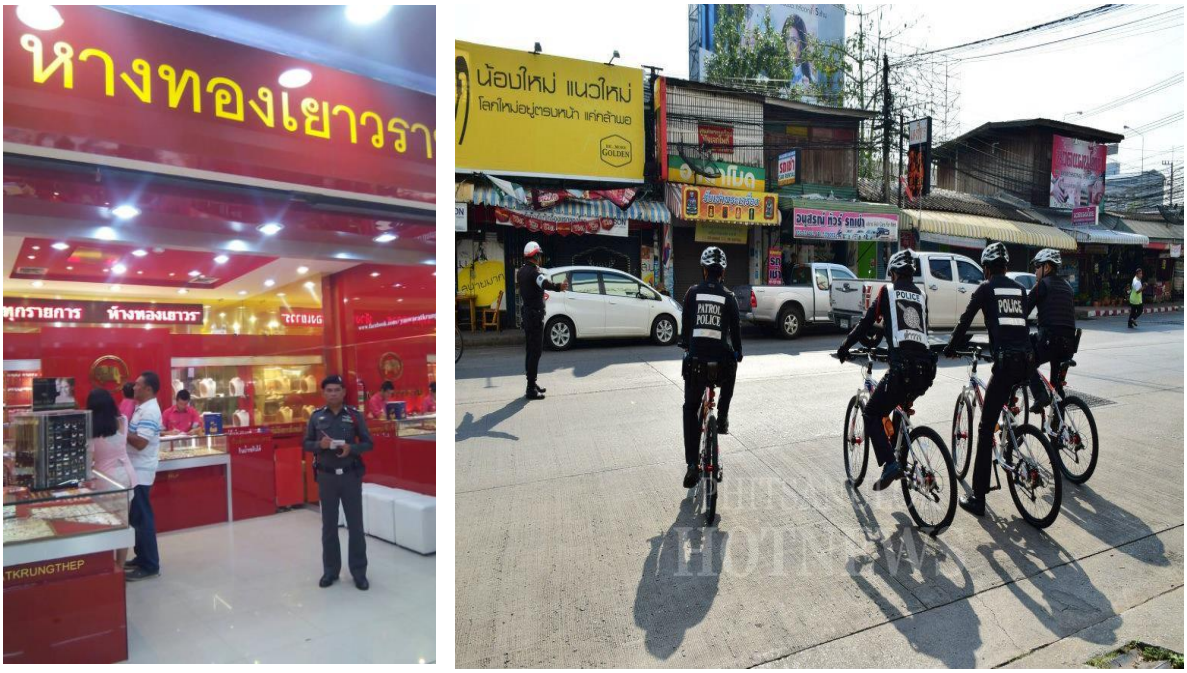

รูปภาพที่ 6 งานสายตรวจประเภทต่าง ๆ

ภารกิจอำนาจหน้าที่ของสายตรวจ

1. **การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา** การปฏิบัติตามแผนการตรวจ

รูปภาพที่ 7 ก่อนการออกปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้งผู้บังคับบัญชาต้องตรวจความพร้อมทั้งด้านร่างกายและอุปกรณ์ประจำตัวสายตรวจ และฝึกทบทวนยุทธวิธีต่างๆ

2. การรับแจ้งเหตุ ไม่ว่าจากปากคำของประชาชน จากโทรศัพท์มือถือ จากเครื่องมือสื่อสาร จากวิทยุ กระจายเสียง จากโทรทัศน์ จากนั้นควรจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ และรายละเอียดที่สำคัญ เช่น สภาพสถานการณ์ที่เกิดขึ้น มีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือไม่ คนร้ายมีอาวุธหรือไม่ เป็นต้น และจะต้องไปยังที่เกิดเหตุโดยรวดเร็ว

3. การจัดการกับคำร้องทุกข์ ผู้เสียหายจะร้องทุกข์กับตำรวจสายตรวจก็ได้

- ผู้ร้องทุกข์มีหนังสือร้องทุกข์ สายตรวจจะต้องรีบจัดการนำส่งพนักงานสอบสวน

- ผู้เสียหายร้องทุกข์ด้วยปาก ให้สายตรวจรีบจัดการให้ผู้เสียหายไปพบพนักงานสอบสวนหรือสายตรวจอาจจะจดบันทึกแล้วรีบส่งให้พนักงานสอบสวน

4. อำนาจในการจับ

4.1 สายตรวจมีอำนาจจับได้ ดังนี้

4.1.1 จับบุคคลตามหมายจับ นอกจากหมายจับต้นฉบับแล้ว เอกสารหรือหลักฐานดังต่อไปนี้ ก็สามารถดำเนินการจับได้

1) สำเนาหมายจับที่ได้รับรองว่าถูกต้องแล้ว

2) สำเนาหมายจับที่ส่งทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น

4.1.2 จับบุคคลที่ได้กระทำผิดซึ่งหน้าสายตรวจ (เห็นกำลังกระทำหรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำผิดมาแล้วสดๆ)

4.1.3 จับบุคคล เมื่อสายตรวจเห็นหรือพบบุคคลนั้นถูกไล่จับดั่งผู้กระทำโดยมีเสียงร้องเอะอะ

4.1.4 จับบุคคล เมื่อสายตรวจพบบุคคลนั้น**แทบจะทันทีทันใดหลังจากการกระทำผิด**ในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุนั้นและมีสิ่งของที่ได้มาจากกระทำผิด หรือมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำผิดหรือมีร่องรอยพิรุธเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

หมายเหตุ ตามข้อ 4.1.3 และ 4.1.4 ต้องเป็นความผิดอาญาดั่งที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ประทุษร้ายแก่ชีวิต ร่างกาย ข่มขืนกระทำชำเรา

4.1.5 การจับนั้นไม่ว่าจะมีหมายจับหรือไม่ก็ตาม หากจะจับในที่รโหฐานจะต้องปฏิบัติตามในเรื่องการค้นในที่รโหฐานด้วย

รูปภาพที่ 8 เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการตรวจค้นจับกุมคนร้าย

4.2 วิธีการจับ สายตรวจต้องดำเนินการดังนี้

4.2.1 แจ้งผู้ที่จะถูกจับว่า**เขาต้องถูกจับและสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ เว้นแต่ถ้าสามารถนำตัวไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้นก็ให้นำไป แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป** ถ้าเป็นการจับตามหมายจับผู้จับจะขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียงเพื่อทำการจับก็ได้ แต่จะบังคับให้บุคคลนั้นช่วยโดยอาจเกิดอันตรายแก่เขาไม่ได้

4.2.2 แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับ

4.2.3 แจ้งสิทธิผู้ถูกจับให้ทราบว่า

1) ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ หากให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีในชั้นศาลได้

2) ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความได้ โดยเจ้าหน้าที่สายตรวจต้องพูดข้อความในลักษณะต่อไปนี้

(1) **กรณีเป็นการจับโดยไม่มีหมายจับ**

"คุณถูกจับแล้วในข้อหา.....คุณมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าคุณให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และคุณมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนาย หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความได้"

(2) กรณีเป็นการจับโดยมีหมายจับหรือคำสั่งศาล

"คุณถูกจับตามหมายจับของศาล.....ที่...../25.....ลงวันที่.....ในข้อหา.....คุณมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าคุณให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ คุณมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนาย หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความได้"

นอกจากนี้ ให้สายตรวจผู้จับ**บันทึกเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิ** (ตามผนวกที่แนบ) ดังกล่าวข้างต้นไว้ในบันทึกการจับกุมด้วย โดยให้ปรากฏข้อความว่า "ผู้จับได้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบแล้วว่า เขาต้องถูกจับในข้อหาดังกล่าวและมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และมีสิทธิที่จะพบหรือปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความได้" จากนั้นจึงบันทึกคำให้การของผู้ถูกจับลงในบักทึกการจับ

3) ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุม หากสามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุม หรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด สายตรวจผู้จับสามารถอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควร

4.2.4 บันทึกการจับไว้ (ต้นฉบับ 1 สำเนาอย่างน้อย 2) สำหรับถ้อยคำที่ผู้ถูกจับให้กับผู้จับนั้นหากเป็น**ถ้อยคำรับสารภาพว่าเป็นผู้กระทำผิด** กฎหมายห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน แต่**ถ้าเป็นถ้อยคำ อื่นจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ต่อเมื่อได้มีการแจ้งสิทธิตามข้อ 4.2.3 แก่ผู้ถูกจับแล้ว**

4.2.5 สั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนพร้อมผู้จับ ดังนี้

1) ไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ

2) หากสามารถนำผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะที่จับนั้น ให้ไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

4.2.6 ถ้ามีความจำเป็นก็ให้จับตัวผู้กระทำผิดไปได้ โดยให้ถูกต้องตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายให้อำนาจไว้

4.2.7 ถ้าบุคคลซึ่ง**จะถูกจับขัดขวาง**หรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี สายตรวจผู้จับ**มีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันเท่าที่เหมาะแก่พฤติการณ์**แห่งเรื่องในการจับผู้ถูกจับนั้น

4.2.8 สายตรวจผู้จับมีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหาและยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ การค้นต้องทำโดยสุภาพ ค้นผู้หญิงต้องให้ผู้หญิงเป็นผู้ตรวจค้น

4.2.9 สายตรวจผู้จับมีอำนาจในการใช้วิธีควบคุมผู้ถูกจับเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เขาหลบหนีเท่านั้น

4.2.10 สายตรวจผู้จับต้องนำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการพนักงานสอบสวนตามข้อ 4.2.5 โดยทันที และส่งตัวผู้ถูกจับให้กับตำรวจของที่ทำการดังกล่าว (พร้อมบันทึกการจับต้นฉบับ และสิ่งของที่ยึดไว้) ในกรณีจำเป็นผู้จับจะจัดการพยาบาลผู้ถูกจับเสียก่อนที่จะนำตัวไปส่งก็ได้

4.2.11 ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวนที่นำผู้ถูกจับไปส่ง ให้สายตรวจผู้จับแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการถูกจับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่านให้ผู้ถูกจับฟัง และมอบสำเนาบันทึกการจับแก่ผู้ถูกจับ

5. อำนาจในการค้นบุคคลในที่สาธารณะ

5.1 การค้นบุคคลใดในที่สาธารณสถานจะกระทำได้ต่อเมื่อ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้นใน**เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลที่จะถูกค้นนั้นมีสิ่งของในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิดหรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิดหรือซึ่งมีไว้เป็นความผิด** ดังนั้นสายตรวจจึงมีอำนาจที่จะค้นตัวบุคคลในที่สาธารณะได้ โดยบุคคลที่จะถูกค้นนั้นต้องมีเหตุ อันควรต้องสงสัยว่ามีสิ่งของในความครอบครอง

1) เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือ

2) ซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิด หรือ

3) ซึ่งมีไว้เป็นความผิด (สายตรวจผู้ค้นต้องสามารถตอบได้ว่าที่ค้นตัวบุคคลนั้นเพื่ออะไร มิใช่ค้นบุคคลใดก็ได้โดยไม่มีเหตุผลอันเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย)

รูปภาพที่ 9 เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการตรวจค้นบุคคล

5.2 ก่อนลงมือค้นสายตรวจต้องแสดงตัวและความบริสุทธิ์ต่อผู้ถูกค้นเสียก่อน

5.3 การค้นต้องทำโดยสุภาพ การค้นผู้หญิงต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ค้น และถ้าเป็นไปได้ควรมีพยานในการค้นด้วย

5.4 หากมีสิ่งของที่ยึดจากการค้น **ให้บรรจุหีบห่อตีตราไว้หรือทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญ**

5.5 เมื่อเสร็จสิ้นการค้น หากต้องยึดสิ่งของที่ได้จากการค้น**ต้องทำบันทึกการค้นและบัญชีสิ่งของไว้ อ่านให้ผู้ถูกค้นฟังและให้ผู้ถูกค้นลงลายมือชื่อรับรองไว้** (รวมทั้งพยาน ถ้ามี) และรีบนำบันทึกบัญชีและสิ่งของ ส่งพนักงานสอบสวน หากต้องจับผู้ถูกค้นให้ดำเนินการตามวิธีการจับในข้อ 4

5.6 ถ้าเป็นไปได้**ควรทำบันทึกการค้นไว้ทุกครั้ง** (ตามผนวกที่แนบ) และให้ผู้ถูกค้นลงลายมือชื่อไว้ด้วย แม้ว่าค้นแล้วไม่พบสิ่งของตามที่สงสัยก็ตาม เพื่อเป็นหลักฐานในการปฏิบัติหน้าที่ของสายตรวจหากมีการร้องเรียนหรือกล่าวหา

6. อำนาจในการค้นยานพาหนะ ยานพาหนะที่ผู้ครอบครองใช้ตามปกติและใช้ในที่สาธารณะ หากสายตรวจจะค้นต้องมีเหตุที่สามารถค้นบุคคลที่ครอบครองในขณะนั้นได้ตามที่กฎหมายกำหนดในเรื่องการค้นบุคคลในที่สาธารณะโดยไม่ต้องใช้หมายค้น เว้นแต่ยานพาหนะนั้นจะใช้เป็นที่พักอาศัย และสามารถค้นภายในยานพาหนะได้เสมือนว่าเป็นสิ่งของติดตัวของผู้ถูกค้นนั้น และปฏิบัติเช่นเดียวกับการค้นบุคคลในที่สาธารณะโดยอนุโลม

รูปภาพที่ 10 เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจตั้งจุดตรวจค้นยานพาหนะ

7. อำนาจในการค้นที่รโหฐาน

7.1 เหตุ ขอบเขต และเวลาในการค้น

7.1.1 โดยปกติการค้นที่รโหฐานต้องมีหมายค้นหรือคำสั่งศาล และต้องมีเจ้าพนักงานผู้มีชื่อในหมายค้นหรือผู้รักษาการแทนซึ่งหากเป็นตำรวจต้องมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นหัวหน้าในการจัดการตามหมาย สายตรวจจึงจะเข้าร่วมการค้นได้โดยชอบ

7.1.2 สายตรวจสามารถค้นที่รโหฐานได้โดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งศาลได้ในกรณีดังต่อไปนี้

1) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐานหรือมีเสียงหรือพฤติการณ์อื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น

2) เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่รโหฐาน

3) เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น

4) เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้นประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน

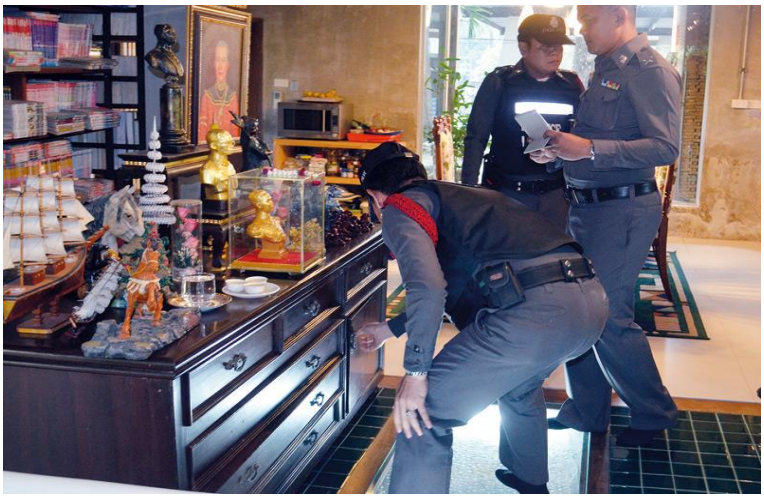

รูปภาพที่ 11 เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการตรวจค้นบ้าน

ในกรณีนี้สายตรวจผู้ค้น**จะต้องทำบันทึกการตรวจค้น บัญชีทรัพย์ที่ได้จากการตรวจค้น และบันทึกแสดงเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้** และส่งมอบสำเนาให้ไว้แก่ผู้ครอบครองสถานที่ที่ถูกตรวจค้น แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้ส่งมอบหนังสือดังกล่าวแก่บุคคลเช่นว่านั้นในทันทีที่กระทำได้ และรีบรายงานเหตุผลและผลการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป

5) เมื่อที่รโหฐานนั้นผู้จะต้องถูกจับเป็น**เจ้าบ้าน**และการจับนั้นมี**หมายจับ**

7.1.3 โดยปกติการค้นในที่รโหฐานนั้นจะค้นได้แต่เฉพาะเพื่อหาตัวคนหรือสิ่งของที่ต้องการค้นเท่านั้น ยกเว้นกรณีต่อไปนี้

1) ในกรณีที่ค้นหาสิ่งของโดยไม่จำกัดสิ่งผู้ค้นมีอำนาจยึดสิ่งของใด ๆ ซึ่งน่าจะใช้เป็นพยานหลักฐาน เพื่อเป็นประโยชน์หรือยันผู้ต้องหาหรือจำเลย

2) เมื่อมีหมายจับบุคคลอื่นที่อยู่ในที่ค้นนั้น หรือมีการกระทำผิดซึ่งหน้าในที่ค้นนั้น ผู้ค้นมีอำนาจจับบุคคลนั้นได้

7.1.4 การค้นในที่รโหฐานต้องกระทำระหว่าง**พระอาทิตย์ขึ้นและตก** (เวลากลางวัน) เว้นแต่เมื่อลงมือค้นแต่ในเวลากลางวันถ้ายังไม่เสร็จจะค้นต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้

ในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่งหรือซึ่งมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ค้นได้เป็นพิเศษ จะทำการค้นในเวลากลางคืนก็ได้ หรือการค้นเพื่อจับผู้ดุร้ายหรือผู้ร้ายสำคัญจะทำในเวลากลางคืนก็ได้แต่**ต้องได้รับอนุญาตพิเศษจากศาล**ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา พ.ศ.2548 ข้อ 36 กล่าวว่า "ในการร้องขอให้ออกหมายค้นเพื่อจับผู้ดุร้ายหรือผู้ร้ายสำคัญในเวลากลางคืน ผู้ร้องขอต้องเสนอพยานหลักฐานที่น่าเชื่อว่า ผู้นั้นเป็นผู้ดุร้ายหรือเป็นผู้ร้ายสำคัญ หรือมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องทำในเวลากลางคืน มิฉะนั้นผู้นั้นจะหลบหนีหรือก่อให้เกิดภยันตรายอย่างร้ายแรง"

7.2 วิธีการค้นในที่รโหฐาน

7.2.1 กรณีมีหมายค้นหรือคำสั่งศาลให้แสดงหมายหรือคำสั่งนั้น (ตามผนวกที่แนบ) ต่อเจ้าของหรือคนอยู่ในนั้นหรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะค้น กรณีเป็นการค้นได้โดยไม่มีหมายค้นให้แสดงนามและตำแหน่งของผู้ค้นต่อเจ้าของหรือคนอยู่ในนั้นหรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะค้น

7.2.2 ตำรวจผู้ค้นมีอำนาจสั่งเจ้าของหรือคนอยู่ในนั้นหรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะค้นให้ยอมให้เข้าไปโดยมิหวงห้ามอีกทั้งให้ความสะดวกตามสมควรทุกประการในการค้น หากมิยอมให้เข้าไปตำรวจผู้ค้นมีอำนาจใช้กำลังเพื่อเข้าไปในที่จะค้นได้ในกรณีจำเป็นจะเปิดหรือทำลายประตูบ้านประตูเรือนหน้าต่างรั้วหรือสิ่งกีดขวางอย่างอื่นทำนองเดียวกันนั้นก็ได้ (เปิดหรือทำลายได้เฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถเข้าไปในที่ที่ทำการค้นได้เท่านั้น)

7.2.3 ในกรณี**ค้นหาสิ่งของที่หาย**ถ้าพอทำได้จะให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งของนั้นหรือผู้แทนของเขาไปกับเจ้าพนักงานในการค้นนั้นด้วยก็ได้

7.2.4 ถ้ามี**เหตุอันควรสงสัย**ว่าบุคคลซึ่งอยู่ในที่ซึ่งค้นหรือจะถูกค้นจะ**ขัดขวางถึงกับทำให้การค้นไร้ผล ตำรวจผู้ค้นมีอำนาจเอาตัวผู้นั้นควบคุมไว้หรือให้อยู่ในความดูแล** ในขณะที่ทำการค้นเท่าที่จำเป็นเพื่อมิให้ขัดขวางถึงกับทำให้การค้นนั้นไร้ผล

7.2.5 ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลซึ่งอยู่ในที่ซึ่งค้นหรือจะถูกค้น ได้**เอาสิ่งของ**ที่**ต้องการพบซุกซ่อนในร่างกาย** ตำรวจผู้ค้นมีอำนาจ**ค้นตัวผู้นั้นได้** โดยการค้นต้องทำโดยสุภาพ การค้นผู้หญิงต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ค้น

7.2.6 ก่อนลงมือค้นให้ตำรวจผู้ค้นแสดงความบริสุทธิ์เสียก่อนและเท่าที่สามารถจะทำได้ให้**ค้นต่อหน้าผู้ครอบครองสถานที่**หรือบุคคลในครอบครัวของผู้นั้น หรือถ้าหาบุคคลเช่นกล่าวนั้นไม่ได้ก็ให้ค้นต่อ**หน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคน**ซึ่งผู้ค้นได้ขอร้องมาเป็นพยาน

7.2.7 ในการค้นนั้นตำรวจผู้ค้นต้องพยายามมิให้มีการเสียหายและกระจัดกระจายเท่าที่จะทำได้

7.2.8 สิ่งของซึ่งยึดได้ในการค้น**ให้ห่อหรือบรรจุหีบห่อตีตราไว้หรือให้ทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญ** และต้องให้ผู้ครอบครองสถานที่บุคคลในครอบครัวผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทนหรือพยานดูเพื่อให้รับรองว่าถูกต้องถ้าบุคคลเช่นกล่าวนั้นรับรองหรือไม่ยอมรับรองก็ให้บันทึกไว้

7.2.9 เมื่อเสร็จสิ้นการค้น **ให้ทำบันทึกการค้นและบัญชีสิ่งของ**ที่ค้นได้ และให้อ่านให้ผู้ครอบครองสถานที่บุคคลในครอบครัวผู้ต้องหาจำเลยผู้แทนหรือพยานฟังแล้วแต่กรณีแล้วให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้

7.2.10 กรณีค้นโดยมีหมาย ให้รีบส่งบันทึกการค้นและบัญชีสิ่งของที่ค้นได้พร้อมทั้งสิ่งของที่ยึดมา ไปยังผู้ออกหมายหรือเจ้าพนักงานตามที่กำหนดในหมายนั้น กรณีเป็นการค้นโดยไม่มีหมายให้ส่งบันทึกการค้น และบัญชีสิ่งของที่ค้นได้พร้อมทั้งสิ่งของที่ยึดมา ไปยังพนักงานสอบสวน

รูปภาพที่ 12 สิ่งของที่ตรวจยึดได้จากการกระทำความผิดต้องแยกให้ถูกวิธี

8. อำนาจอื่น ๆ

ในขณะปฏิบัติหน้าที่ สายตรวจมีสถานะเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ซึ่งในเรื่องการจับและการค้นกฎหมายได้ให้อำนาจไว้ในการปฏิบัติไว้ส่วนหนึ่งแล้ว นอกจากนั้นกฎหมายอาญายังให้อำนาจเพื่อการปฏิบัติงานแก่สายตรวจอีก คือ ถามชื่อที่อยู่ของบุคคล เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายได้ โดยหากบุคคลนั้นไม่ยอมบอกหรือแกล้งบอกชื่อที่อยู่อันเป็นเท็จ บุคคลนั้นย่อมมีความผิด ตาม ป.อาญา มาตรา 367

รูปภาพที่ 13 ภารกิจต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจด้านมวลชนสัมพันธ์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ท้องถิ่น

บทที่ 2

การเผชิญเหตุ

1. การปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุคนแรก

จุดประสงค์

เพื่อนำไปใช้เป็นมาตรฐานการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่เมื่อเผชิญเหตุ

นโยบาย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีนโยบายที่จะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุสามารถดำเนินการด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ภายใต้กรอบของกฎหมาย โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน

ข้อมูลพื้นฐาน

เมื่อได้รับการมอบหมายงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุจะต้องรีบไปยังสถานที่ที่ได้รับมอบหมายในทันที เว้นแต่ว่าผู้บังคับบัญชาจะสั่งการให้ศูนย์วิทยุมอบหมายภารกิจนั้นๆ ให้กับหน่วยอื่นแทน (โดยเน้นการปฏิบัติหน้าที่ตามลำดับความสำคัญ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนี้

1. การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ
2. การดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ
3. การบังคับใช้กฎหมาย

2. ขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุคนแรก

2.1 ก่อนเข้าเผชิญเหตุ

(1) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นตามหลัก 5W1H ได้แก่ ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) และอย่างไร (How)

รูปภาพที่ 14 เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทำการสอบถามเหตุการณ์เบื้องต้นจากเจ้าหน้าที่ธนาคารในเหตุคนร้ายปล้นธนาคาร

(2) รายงานศูนย์วิทยุ หรือผู้บังคับบัญชาทราบ

การยืนยันสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และรายงานถึงสภาพแวดล้อมในที่เกิดเหตุโดยทันที

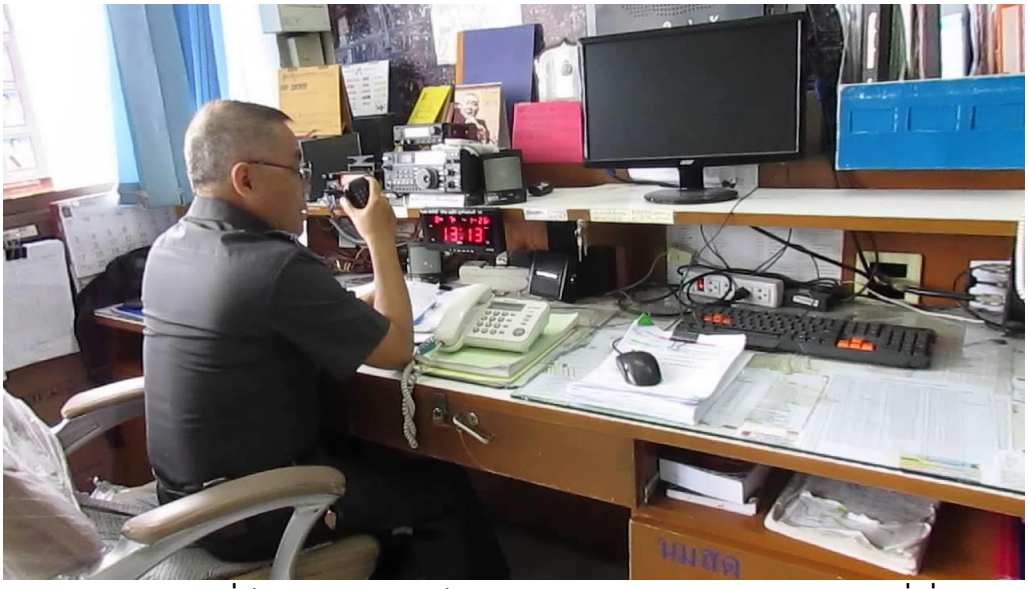

รูปภาพที่ 15 เจ้าพนักงานวิทยุเมื่อได้รับแจ้งเหตุ จึงได้รายงานผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

(3) ขอกำลังสนับสนุน

การขอกำลังสนับสนุน หรือขอความช่วยเหลือในกรณีจำเป็น เช่น คนร้ายมีจำนวนมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือมีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวนมากอยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุ เป็นต้น

รูปภาพที่ 16 หน่วยสนับสนุนรับทราบสถานการณ์จากหัวหน้าชุดก่อนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่

2.2 ขณะเข้าเผชิญเหตุ

(1) ให้ประเมินสถานการณ์และความเสี่ยง

การประเมินจากบริเวณที่เกิดเหตุ ในมุมมองของสถานการณ์ขณะนั้น และเตรียมแผนสำรองหากเหตุการณ์ยกระดับความรุนแรง (อย่ารีบเร่งเข้าสถานที่เกิดเหตุหรือแสดงตัวทันที เมื่อถึงที่เกิดเหตุ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายได้)

รูปภาพที่ 17 หัวหน้าเหตุการณ์ประชุมวางแผนก่อนออกปฏิบัติหน้าที่

(2) ช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ

การให้การช่วยเหลือทางการแพทย์แก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บทุกคนในบริเวณที่เกิดเหตุ

รูปภาพที่ 18 เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจให้การช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุทางถนน

(3) ปฏิบัติการตามยุทธวิธี

กรณีจำเป็นเร่งด่วน ให้เข้าระงับเหตุตามระดับการใช้กำลัง โดยพิจารณาความเหมาะสมตามสัดส่วน ตามสถานการณ์ และพฤติการณ์ของคนร้าย และสภาพแวดล้อม

รูปภาพที่ 19 เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเข้าจับกุมผู้กระทำผิดตามหลักยุทธวิธี

(4) ปิดกั้นพื้นที่ และรักษาสถานที่เกิดเหตุ

การปิดกั้นพื้นที่บริเวณที่เกิดเหตุ ไม่ว่าจะเป็นการอพยพบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากที่เกิดเหตุ การป้องกันไม่ให้บุคคลเข้าและออกจากพื้นที่นั้น การปิดกั้นพื้นที่ไว้ไม่ให้บุคคลหรือประชาชนเข้ามา ตลอดจนการรักษาสถานที่เกิดเหตุให้คงสภาพเดิมไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการสูญหายหรือของพยานหลักฐานต่าง ๆ ในที่เกิดเหตุถูกทำลาย อาจดำเนินการโดยใช้บุคคล เชือก แผงกั้น เครื่องหมายหรือแผ่นป้ายแสดงการห้ามเข้าบริเวณที่เกิดเหตุ

รูปภาพที่ 20 เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุ

2.3 หลังเข้าเผชิญเหตุ

(1) สรุปข้อมูลเบื้องต้น

การรายงานสรุปข้อมูลเบื้องต้น การจัดทำรายงานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอผู้บังคับบัญชาหรือผู้เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง ครบถ้วน

ตัวอย่างข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุคนแรกต้องสรุปข้อมูลเบื้องต้น ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะรายงานได้ในเบื้องต้น ได้แก่

1) ข้อมูลเบื้องต้นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด ทำไม)

- ชื่อคนร้าย จำนวนคนร้าย พฤติกรรมของคนร้าย ตำหนิรูปพรรณ (ตามผนวกที่แนบ) ของคนร้าย อาวุธของคนร้าย ข้อเรียกร้องของคนร้าย สาเหตุการกระทำความผิด
- เส้นทางและยานพาหนะที่คนร้ายใช้กระทำผิดหรือหลบหนี
- ชื่อผู้เสียหาย ความเสียหายที่เกิดขึ้น ข้อมูลเบื้องต้น หรือสาเหตุที่จะฆ่าตัวตาย
- ตัวประกันเป็นใคร เกี่ยวข้องกับคนร้ายหรือไม่ จำนวนเท่าใด สภาพของตัวประกันเป็นอย่างไร สภาพของสถานที่ เส้นทางเข้าออกของอาคารที่ตัวประกันถูกควบคุม
- กลุ่มผู้ชุมนุมเป็นกลุ่มใด จำนวนผู้ชุมนุม ข้อเรียกร้องและแกนนำกลุ่ม
- สภาพของภัยพิบัติที่เกิดขึ้น ความเสียหายที่ประชาชนได้รับ จำนวนผู้บาดเจ็บผู้สูญหาย ศพ

2) กิจกรรมที่ได้ดำเนินการแล้ว เช่น

- การปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุ การจัดทำพื้นที่วงใน พื้นที่วงนอก
- การปิดกั้นการจราจร มิให้มีผู้สัญจรเข้า-ออก บริเวณที่เกิดเหตุ
- การประสานงานเบื้องต้นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ดับเพลิง สถานพยาบาล เป็นต้น
- การอพยพผู้บาดเจ็บและประชาชนไปยังที่ปลอดภัย (ที่ใด และใครเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการนำไป)

3) เสนอแนะสถานที่ที่เห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะเป็นพื้นที่ปฏิบัติการหรือจุดรวมพล

4) ส่งมอบรายงานสรุป พร้อมรายชื่อของบุคคลที่ได้เข้าไปสอบถามรายละเอียดของเหตุการณ์ เพื่อฝ่ายสืบสวนหรือพนักงานสอบสวนจะได้นำไปดำเนินการต่อ ในกรณีที่มีวัตถุพยาน หรือภาพถ่ายเกี่ยวกับเหตุที่เกิด สภาพผู้บาดเจ็บหรือยานพาหนะ ภาพถ่ายกลุ่มผู้ชุมนุม ให้ส่งมอบแก่ผู้บัญชาการเหตุการณ์โดยเร็ว

(2) เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ ต้องกลับสู่สถานะ มีความตื่นตัวและเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติหน้าที่และการให้ความช่วยเหลือในกรณีต่อไปโดยทันที

3. อาวุธและอุปกรณ์เครื่องมือทางยุทธวิธีสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุคนแรก

อาวุธและอุปกรณ์ เครื่องมือทางยุทธวิธีสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุคนแรก ได้แก่

3.1 **อาวุธประจำตัว** ได้แก่

(1) ปืนพกพร้อมกระสุนปืนและซองปืน

(2) แม็กกาซีนพร้อมซอง

(3) กระบอง/ดิ้วพร้อมซอง

3.2 **อุปกรณ์ประจำตัว** ได้แก่

(1) สเปรย์พริกไทยพร้อมซอง

(2) เข็มขัดสนาม

(3) กุญแจมือพร้อมซอง

(4) ไฟฉายกำลังไฟแรงสูง

(5) วิทยุสื่อสารพร้อมซอง

(6) เสื้อเกราะกันกระสุน

(7) หมวกสายตรวจ

(8) สมุดบันทึกประจำตัว

(9) นกหวีด

(10) ถุงมือยาง

(11) เสื้อสะท้อนแสง

3.3 **อุปกรณ์ประจำรถจักรยานยนต์สายตรวจ**

(1) กล้องติดตัวเจ้าหน้าที่ (Body Camera)

(2) สีสเปรย์ฉีดพ่นเวลารถชนกัน

(3) เสื้อกันฝนสีแสด

(4) มีดพับพร้อมซอง

(5) ตลับเมตร

(6) สายรัดข้อมือ

3.4 อุปกรณ์ประจำรถยนต์สายตรวจ

(1) วิทยุสื่อสาร

(2) คอมพิวเตอร์ (Note Book)

(3) เทปกั้นสถานที่เกิดเหตุ (Police line)

(4) ชุดปฐมพยาบาล

(5) กล้องติดรถยนต์ (Dashboard Camera)

(6) เครื่องมือการเก็บรักษาวัตถุพยานทางนิติวิทยาศาสตร์เบื้องต้น

(7) เครื่องขยายเสียงแบบมือถือ

(8) ไฟฉายสปอร์ตไลท์/กระบอกไฟเรืองแสง

(9) ปืนยิงแห/ตาข่ายพร้อมอุปกรณ์

(10) เครื่องดับเพลิง

(11) สายพ่วงแบตเตอรี่

(12) สายพานสำหรับลากรถ (ชนิดแบน)

(13) รองเท้ายางกันน้ำ

(14) กล้องส่องทางไกล สามารถใช้งานกลางคืนได้

(15) เข็มทิศ

(16) แผงไฟหยุดตรวจชนิดพกพา

3.5 อุปกรณ์ประจำหน่วย

(1) เชือกพร้อมขอลาก

(2) เครื่องตรวจโลหะแบบมือถือ

(3) ไม้ง่าม ขอเกี่ยว

(4) กรวยยางสะท้อนแสง

(5) แผงไฟหยุดตรวจ

(6) ป้ายหยุดตรวจและป้ายขออภัยในความไม่สะดวก

(7) ชะแลง และขวานหงอน

3.6 อาวุธประจำหน่วย

(1) ปืนยิงกระสุนยาง (ปืนยาว) พร้อมกระสุนยาง

(2) ปืนยาว ปลย.11, ปชด.02

สำหรับอาวุธและอุปกรณ์สำหรับหน่วยปฏิบัติการพิเศษ ประกอบด้วย

1. ปืนยิงกระสุนยาง (ปืนพกสั้น) พร้อมกระสุนยาง
2. โล่กันกระสุน/หมวกกันกระสุน
3. ตัวสกัดรถยนต์ ความเร็วสูง (ขวาก)/อุปกรณ์หยุดรถประเภทขวากหนามตะปูชนิดเคลื่อนย้ายได้สะดวก
4. แว่นตาเซฟตี้/กันสะเก็ดต่าง ๆ
5. เครื่องมือหยุดรถฉุกเฉิน
6. เครื่องตรวจวัดแอลกอฮอล์ที่มีคุณภาพสูง
7. เครื่องโดรน (Drone) บังคับ พร้อมติดกล้อง
8. ชุดป้องกันตัว (สนับศอก, สนับเข่า)
9. ปืนช็อตไฟฟ้าพร้อมซอง*

ฯลฯ

หมายเหตุ

1. อาวุธ/อุปกรณ์ทุกชนิด ต้องกำหนดคุณสมบัติเฉพาะให้เหมาะสมและเป็นมาตรฐานสากล

2. สเปรย์พริกไทย ผลิตขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ในการใช้ฉีดพ่นเพื่อยับยั้งบุคคลหรือสัตว์ร้ายมิให้เข้าใกล้หรือทำอันตรายผู้อื่น ผู้ที่ถูกฉีดพ่นสารในกระป๋องสเปรย์ใส่ จะมีอาการสำลัก จาม ระคายเคือง หรือแสบตา หลังจากนั้นไม่นานก็สามารถหายเป็นปกติได้ เห็นได้ว่า การผลิตสเปรย์พริกไทยดังกล่าว มิได้ผลิตขึ้นเพื่อทำร้ายผู้ใด จึงไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ ทั้งไม่อาจใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ สเปรย์พริกไทยจึงไม่เป็นอาวุธตามความหมายของ ป.อาญา มาตรา 1 (5) ตามคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 2031/2554

3. *ปืนช็อตไฟฟ้าเป็นทางเลือกในการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีในการตอบโต้สำหรับบุคคลที่ก่อเหตุความรุนแรง อาจมีลักษณะต้องการทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น โดยปืนช็อตไฟฟ้าจะทำให้เกิดการชะงัก หมดแรงในการตอบโต้ ล้มลง และยินยอมให้ควบคุมตัว โดยไม่มีแรงในการต่อสู้ ขัดขืน ผู้ปฏิบัติจะต้องได้รับการฝึกให้เกิดทักษะ แต่ในบางครั้งอาจทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วยด้านระบบหัวใจ จึงต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ปืนช๊อตไฟฟ้า โดยให้ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจอย่างรอบคอบเป็นกรณีพิเศษ

บทที่ 3
แนวทางการปฏิบัติที่จำเป็น
สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุหรือไปถึงที่เกิดเหตุคนแรก

แนวทางการปฏิบัติที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุหรือไปถึงที่เกิดเหตุคนแรก (กรณีไม่วิกฤติ)

ขั้นตอนหลักในการปฏิบัติ	ข้อสังเกต
1. รีบ ว.25 และแจ้ง ว.10 ที่เกิดเหตุ 2. ประเมินสถานการณ์ พิจารณาแก้ไขปัญหา ขอรับการสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บันทึกภาพสถานที่เกิดเหตุ และรายงานเหตุการณ์เบื้องต้น 3. ปิดกั้นและรักษาสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้นไม่แตะต้องและเคลื่อนย้ายวัตถุพยานโดยเด็ดขาด รวมทั้งห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ 4. ประชาสัมพันธ์ - สอบถามพยานในที่เกิดเหตุ หรือผู้เห็นเหตุการณ์ พร้อมจดชื่อ-สกุล หมายเลขโทรศัพท์ - ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่เกิดเหตุ - เตรียมเส้นทางเข้าออกสำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้บังคับบัญชา - หากพบวัตถุพยานให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบ - แจ้งเตือนให้ผู้อยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุเพิ่มความระมัดระวังอันตรายต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละเหตุการณ์ 5. รายงานเหตุการณ์โดยสังเขปให้ผู้บังคับบัญชาหรือพนักงานสอบสวนที่มาถึงที่เกิดเหตุทราบ 6. หากไม่ใช่พื้นที่รับผิดชอบให้ดำเนินการตาม ข้อ 1-4 แล้วรีบแจ้งให้เจ้าของพื้นที่รับผิดชอบทราบ	1. พบผู้บาดเจ็บ ต้องปฐมพยาบาลเบื้องต้นตามความเหมาะสมและดำเนินการเพื่อนำส่งสถานพยาบาล 2. พบผู้เสียชีวิต ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปแตะต้องและเคลื่อนย้ายโดยเด็ดขาด

แนวทางการปฏิบัติที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุหรือไปถึงที่เกิดเหตุคนแรก (กรณีวิกฤติ)
<u>เหตุลักทรัพย์</u>

ขั้นตอนหลักในการปฏิบัติ	รายละเอียดการปฏิบัติ	ข้อสังเกต
1. รีบ ว.25 และแจ้ง ว.10 ที่เกิดเหตุ 2. ประเมินสถานการณ์ พิจารณาแก้ไขปัญหา ขอรับการสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บันทึกภาพสถานที่เกิดเหตุและรายงานเหตุการณ์เบื้องต้น 3. ปิดกั้นและรักษาสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น ไม่แตะต้องและเคลื่อนย้ายวัตถุพยานโดยเด็ดขาด รวมทั้งห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ 4. ประชาสัมพันธ์ - สอบถามพยานในที่เกิดเหตุหรือผู้เห็นเหตุการณ์ พร้อมจดชื่อ-สกุลหมายเลขโทรศัพท์ - ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่เกิดเหตุ - เตรียมเส้นทางเข้าออกสำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้บังคับบัญชา - หากพบวัตถุพยานให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบ - แจ้งเตือนให้ผู้อยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุเพิ่มความระมัดระวังอันตรายต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละเหตุการณ์ 5. รายงานเหตุการณ์โดยสังเขปให้ผู้บังคับบัญชาหรือพนักงาสอบสวนที่มาถึงที่เกิดเหตุทราบ	1. รีบ ว.25 และแจ้ง ว.10 ที่เกิดเหตุ 2. สอบถามผู้แจ้งหรือพยานในที่เกิดเหตุเบื้องต้น หากมีเหตุจริงให้แจ้งศูนย์วิทยุทราบ พร้อมขอกำลังสนับสนุน จากนั้นให้สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้ 1) จำนวนคนร้าย เพศ ทั้งที่อยู่และหลบหนีไปแล้ว 2) อาวุธ 3) มีผู้อาศัยยังอยู่ในบ้านและมีผู้ได้รับอันตรายอย่างไรหรือไม่ 4) ตำหนิรูปพรรณ การแต่งกาย และตำแหน่งที่อยู่ของคนร้าย 5) จำนวนและประเภทของทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย 6) ยานพาหนะของคนร้าย 7) เส้นทางที่สามารถใช้ในการหลบหนี 8) สภาพพื้นที่โดยรอบที่เกิดเหตุ 3. กรณีมีคนร้ายหลบหนี ให้รีบแจ้งสกัดจับ 4. ประชาสัมพันธ์โดยใช้เครื่องขยายเสียงหรือวิธีการอื่นใดเพื่อขอความร่วมมือให้ประชาชนที่พักอาศัยหรืออยู่บริเวณใกล้ที่เกิดเหตุ 1) รับรู้สถานการณ์ 2) ให้ใช้ความระมัดระวัง 3) ช่วยสังเกตการณ์และแจ้งเบาะแส	1. พบผู้บาดเจ็บต้องปฐมพยาบาลเบื้องต้นตามความเหมาะสมและดำเนินการเพื่อนำส่งสถานพยาบาล 2. พบผู้เสียชีวิต ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปแตะต้องและเคลื่อนย้ายโดยเด็ดขาด

ขั้นตอนหลักในการปฏิบัติ	รายละเอียดการปฏิบัติ	ข้อสังเกต
6. หากไม่ใช่พื้นที่รับผิดชอบให้ดำเนินการตามข้อ 1-4 แล้วรีบแจ้งให้เจ้าของพื้นที่รับผิดชอบทราบ	5. พิจารณาหาจุดที่เหมาะสม ว.10 เพื่อบริหารเหตุการณ์ และดำเนินการจับกุมคนร้ายตามความเหมาะสม 6. เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือพนักงานสอบสวนมาถึงให้รายงานเหตุการณ์ให้ทราบ	

<u>เหตุชิงทรัพย์ ธนาคาร ร้านทอง ร้านสะดวกซื้อ</u>

ขั้นตอนหลักในการปฏิบัติ	รายละเอียดการปฏิบัติ	ข้อสังเกต
1. รีบ ว.25 และแจ้ง ว.10 ที่เกิดเหตุ 2. ประเมินสถานการณ์ พิจารณาแก้ไขปัญหา ขอรับการสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บันทึกภาพสถานที่เกิดเหตุและรายงานเหตุการณ์เบื้องต้น 3. ปิดกั้นและรักษาสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น ไม่แตะต้องและเคลื่อนย้ายวัตถุพยานโดยเด็ดขาด รวมทั้งห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ 4. ประชาสัมพันธ์ - สอบถามพยานในที่เกิดเหตุหรือผู้เห็นเหตุการณ์ พร้อมจดชื่อ-สกุลหมายเลขโทรศัพท์ - ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่เกิดเหตุ - เตรียมเส้นทางเข้าออกสำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้บังคับบัญชา - หากพบวัตถุพยานให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบ - แจ้งเตือนให้ผู้อยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุเพิ่มความระมัดระวังอันตรายต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละเหตุการณ์ 5. รายงานเหตุการณ์โดยสังเขปให้ผู้บังคับบัญชาหรือพนักงานสอบสวนที่มาถึงที่เกิดเหตุทราบ 6. หากไม่ใช่พื้นที่รับผิดชอบให้ดำเนินการตามข้อ 1-4 แล้วรีบแจ้งให้เจ้าของพื้นที่รับผิดชอบทราบ	1. รีบ ว.25 และแจ้ง ว.10 ที่เกิดเหตุ 2. สอบถามผู้แจ้งหรือพยานในที่เกิดเหตุเบื้องต้น หากมีเหตุจริงให้แจ้งศูนย์วิทยุทราบ พร้อมขอกำลังสนับสนุนพิจารณาหาจุดที่เหมาะสม ว.10 เพื่อบริหารเหตุการณ์และดำเนินการจับกุมคนร้ายตามความเหมาะสม และให้สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้ 1) จำนวนคนร้าย เพศ ทั้งที่อยู่และหลบหนีไปแล้ว 2) อาวุธ 3) มีผู้ใดอยู่หรือได้รับอันตรายในที่เกิดเหตุหรือไม่ อย่างไร 4) ตำหนิรูปพรรณ สำเนียงภาษา การแต่งกาย และตำแหน่งที่อยู่ของคนร้าย 5) จำนวนและประเภทของทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย 6) ยานพาหนะที่คนร้ายใช้ 7) ช่องทางและเส้นทางที่คนร้ายสามารถใช้ในการหลบหนี 8) สภาพพื้นที่โดยรอบที่เกิดเหตุ 3. กรณีมีคนร้ายหลบหนี ให้รีบแจ้งสกัดจับ 4. ประชาสัมพันธ์โดยใช้เครื่องขยายเสียงหรือวิธีการอื่นใดเพื่อขอความร่วมมือให้ประชาชนที่พักอาศัยหรืออยู่บริเวณใกล้ที่เกิดเหตุ 1) รับรู้สถานการณ์ 2) ให้ใช้ความระมัดระวัง 3) ช่วยสังเกตการณ์และแจ้งเบาะแส	1. พบผู้บาดเจ็บต้องปฐมพยาบาลเบื้องต้นตามความเหมาะสมและดำเนินการเพื่อนำส่งสถานพยาบาล 2. พบผู้เสียชีวิต ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปแตะต้องและเคลื่อนย้ายโดยเด็ดขาด

<u>เหตุจับตัวประกันในเหตุต่าง ๆ</u>

ขั้นตอนหลักในการปฏิบัติ	รายละเอียดการปฏิบัติ	ข้อสังเกต
1. รีบ ว.25 และแจ้ง ว.10 ที่เกิดเหตุ 2. ประเมินสถานการณ์ พิจารณาแก้ไขปัญหา ขอรับการสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บันทึกภาพสถานที่เกิดเหตุและรายงานเหตุการณ์เบื้องต้น 3. ปิดกั้นและรักษาสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น ไม่แตะต้องและเคลื่อนย้ายวัตถุพยานโดยเด็ดขาด รวมทั้งห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ 4. ประชาสัมพันธ์ - สอบถามพยานในที่เกิดเหตุหรือผู้เห็นเหตุการณ์ พร้อมจดชื่อ-สกุลหมายเลขโทรศัพท์ - ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่เกิดเหตุ - เตรียมเส้นทางเข้าออกสำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้บังคับบัญชา - หากพบวัตถุพยานให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบ - แจ้งเตือนให้ผู้อยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุเพิ่มความระมัดระวังอันตรายต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละเหตุการณ์ 5. รายงานเหตุการณ์โดยสังเขปให้ผู้บังคับบัญชาหรือพนักงานสอบสวนที่มาถึงที่เกิดเหตุทราบ 6. หากไม่ใช่พื้นที่รับผิดชอบให้ดำเนินการตามข้อ 1-4 แล้วรีบแจ้งให้เจ้าของพื้นที่รับผิดชอบทราบ	1. รีบ ว. 25 และแจ้ง ว.10 ที่เกิดเหตุ 2. สอบถามผู้แจ้งหรือพยานในที่เกิดเหตุเบื้องต้นหากมีเหตุจริงแจ้งศูนย์วิทยุทราบพร้อมขอกำลังสนับสนุน รถพยาบาล จากนั้นให้สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้ 1) ข้อมูลของคนร้ายเชิงลึก (เท่าที่สามารถดำเนินการได้ในเบื้องต้น) เพื่อเป็นข้อมูลให้ชุดเจรจาต่อรอง 2) อาวุธ 3) ข้อมูลของตัวประกันและบุคคลอ้างอิง 4) ข้อเรียกร้องของคนร้าย 5) ประเมินอาการและสภาพจิตใจของคนร้าย 3. ประชาสัมพันธ์โดยใช้เครื่องขยายเสียงหรือวิธีการอื่นใดเพื่อขอความร่วมมือให้ประชาชนที่พักอาศัยหรืออยู่บริเวณใกล้ที่เกิดเหตุ 1) รับรู้สถานการณ์ 2) ให้ใช้ความระมัดระวัง 4. พิจารณาจุดที่เหมาะสม ว.10 เพื่อบริหารเหตุการณ์และเจรจาเบื้องต้นเพื่อป้องกันการทำร้ายตัวประกัน 1) รับรู้สถานการณ์ 2) ให้ใช้ความระมัดระวังและออกห่างจากที่เกิดเหตุเพื่อความปลอดภัย 5. เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือพนักงานสอบสวนมาถึงให้รายงานเหตุการณ์ให้ทราบ	1. พบผู้บาดเจ็บต้องปฐมพยาบาลเบื้องต้นตามความเหมาะสมและดำเนินการเพื่อนำส่งสถานพยาบาล 2. พบผู้เสียชีวิต ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปแตะต้องและเคลื่อนย้ายโดยเด็ดขาด

<u>เหตุเพลิงไหม้</u>

ขั้นตอนหลักในการปฏิบัติ	รายละเอียดการปฏิบัติ	ข้อสังเกต
1. รีบ ว.25 และแจ้ง ว.10 ที่เกิดเหตุ 2. ประเมินสถานการณ์ พิจารณาแก้ไขปัญหา ขอรับการสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บันทึกภาพสถานที่เกิดเหตุและรายงานเหตุการณ์เบื้องต้น 3. ปิดกั้นและรักษาสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น ไม่แตะต้องและเคลื่อนย้ายวัตถุพยานโดยเด็ดขาด รวมทั้งห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ 4. ประชาสัมพันธ์ - สอบถามพยานในที่เกิดเหตุหรือผู้เห็นเหตุการณ์ พร้อมจดชื่อ-สกุลหมายเลขโทรศัพท์ - ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่เกิดเหตุ - เตรียมเส้นทางเข้าออกสำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้บังคับบัญชา - หากพบวัตถุพยานให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบ - แจ้งเตือนให้ผู้อยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุเพิ่มความระมัดระวังอันตรายต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละเหตุการณ์ 5. รายงานเหตุการณ์โดยสังเขปให้ผู้บังคับบัญชาหรือพนักงานสอบสวนที่มาถึงที่เกิดเหตุทราบ 6. หากไม่ใช่พื้นที่รับผิดชอบให้ดำเนินการตามข้อ 1-4 แล้วรีบแจ้งให้เจ้าของพื้นที่รับผิดชอบทราบ	1. รีบ ว.25 และแจ้ง ว.10 ที่เกิดเหตุหากมีเหตุจริง ให้แจ้งศูนย์วิทยุทราบพร้อมขอกำลังสนับสนุน รวมถึงแจ้งรถดับเพลิงให้มายังที่เกิดเหตุ 2. ตรวจสอบสถานที่ที่ถูกเพลิงไหม้ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร เช่น เป็นอาคารสูงกี่ชั้น เพลิงไหม้ชั้นไหน มีผู้ติดอยู่ในที่เกิดเหตุหรือไม่ รวมถึงมีความจำเป็นต้องให้การไฟฟ้าตัดกระแสไฟฟ้าหรือไม่ และประเมินสถานการณ์ว่าเพลิงไหม้มีท่าทีจะลุกลามหรือไม่ อย่างไร แจ้งให้ศูนย์วิทยุทราบเป็นระยะ เพื่อประสานหน่วยที่เกี่ยวข้องเข้ามายังที่เกิดเหตุ 3. ปิดกั้นและรักษาสถานที่เกิดเหตุและห้ามผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ 4. ตรวจหาเจ้าของบ้านต้นเพลิงและพยาน พร้อมจดชื่อ นามสกุล หมายเลขโทรศัพท์ไว้ และแจ้งให้อยู่รอพบพนักงานสอบสวน 5. แจ้งศูนย์วิทยุให้ทราบเส้นทางเพื่อให้รถดับเพลิงและผู้บังคับบัญชาสามารถเข้ามายังที่เกิดเหตุให้ง่ายที่สุด	1. พบผู้บาดเจ็บต้องปฐมพยาบาลเบื้องต้นตามความเหมาะสมและดำเนินการเพื่อนำส่งสถานพยาบาล 2. พบผู้เสียชีวิต ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปแตะต้องและเคลื่อนย้ายโดยเด็ดขาด

<u>เหตุพบวัตถุต้องสงสัย</u>

ขั้นตอนหลักในการปฏิบัติ	รายละเอียดการปฏิบัติ	ข้อสังเกต
1. รีบ ว.25 และแจ้ง ว.10 ที่เกิดเหตุ 2. ประเมินสถานการณ์ พิจารณาแก้ไขปัญหา ขอรับการสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บันทึกภาพสถานที่เกิดเหตุและรายงานเหตุการณ์เบื้องต้น 3. ปิดกั้นและรักษาสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น ไม่แตะต้องและเคลื่อนย้ายวัตถุพยานโดยเด็ดขาด รวมทั้งห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ 4. ประชาสัมพันธ์ - สอบถามพยานในที่เกิดเหตุหรือผู้เห็นเหตุการณ์ พร้อมจดชื่อ-สกุลหมายเลขโทรศัพท์ - ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่เกิดเหตุ - เตรียมเส้นทางเข้าออกสำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้บังคับบัญชา - หากพบวัตถุพยานให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบ - แจ้งเตือนให้ผู้อยู่ในบริเวณที่เกิด เหตุเพิ่มความระมัดระวังอันตราย ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละเหตุการณ์ 5. รายงานเหตุการณ์โดยสังเขปให้ผู้บังคับบัญชาหรือพนักงานสอบสวนที่มาถึงที่เกิดเหตุทราบ 6. หากไม่ใช่พื้นที่รับผิดชอบให้ดำเนินการตามข้อ 1-4 แล้วรีบแจ้งให้เจ้าของพื้นที่รับผิดชอบทราบ	1. รีบ ว.25 และแจ้ง ว.10 ที่เกิดเหตุ 2.สอบถามหาเจ้าของวัตถุต้องสงสัย หากไม่มีผู้ใดแสดงตนเป็นเจ้าของ ให้สันนิฐานไว้ก่อนว่าวัตถุต้องสงสัยนั้น อาจเป็นวัตถุระเบิด 3.แจ้งศูนย์วิทยุให้แจ้งผู้บังคับบัญชาทราบ พร้อมขอกำลังสนับสนุน และให้ศูนย์วิทยุประสานหน่วยเก็บกู้วัตถุระเบิด(EOD)มายังที่เกิดเหตุโดยแจ้งรายละเอียดของวัตถุต้องสงสัยดังกล่าวให้ทราบด้วยเช่นขนาดรูปร่าง หรือมีเสียงการทำงานของนาฬิกา หรือมีสายไฟฟ้า ฯลฯ 4.ปิดกั้นและอพยพคน ให้ออกห่างจากวัตถุต้องสงสัย หากสามารถหายางรถยนต์ได้ ก็ให้นำยางรถยนต์มาวางครอบวัตถุต้องสงสัยไว้	1. พบผู้บาดเจ็บต้องปฐมพยาบาลเบื้องต้นตามความเหมาะสมและดำเนินการเพื่อนำส่งสถานพยาบาล 2. พบผู้เสียชีวิต ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปแตะต้องและเคลื่อนย้ายโดยเด็ดขาด

บทที่ 4

ระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อแก้ไขสถานการณ์ (Use of Force)

ในส่วนต่อไปนี้จะกล่าวถึงตัวแบบระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตอบโต้สถานการณ์ ขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายทบทวนหลักปฏิบัติเกี่ยวกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญ ข้อกฎหมาย และหลักยุทธวิธีตำรวจที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของเครื่องมือที่ใช้ในการตอบโต้ ก่อนการเริ่มศึกษาในส่วนนี้

1. ที่มาและความสำคัญของระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตัวแบบนี้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาทางวิชาการร่วมกันของหลายภาคส่วน เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการรักษาไว้ซึ่งความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงาน ซึ่งในประเทศที่เจริญแล้ว ระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจถือเป็นส่วนสำคัญในการแสดงออกถึงการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยเป็นภาระหน้าที่หลักของรัฐที่จะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อรองรับการอนุวัตรปฏิญญาที่รัฐได้ลงนามให้สัตยาบรรณในการจะนำไปปฏิบัติให้เกิดผลในทางกฎหมาย

ทั้งนี้ Code of Conduct for Law Enforcement Officials ของสหประชาชาติ ได้รับการรับรองโดยมติที่ประชุมใหญ่สหประชาชาติที่ 34/169 เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2522 มาตรา 35 กำหนดกรอบการใช้กำลัง (use of force) ของเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าให้กระทำได้เพียงเฉพาะกรณีที่จำเป็นอย่างยิ่งและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น การใช้กำลังของเจ้าหน้าที่รัฐจึงต้องมีดุลพินิจในการนำไปใช้ที่ไม่เกินกว่าเหตุหรือได้สัดส่วนกับพฤติการณ์

ซึ่งต่อมา UN Congress ในการประชุมเรื่อง Prevention of Crime and the Treatment of Offenders ครั้งที่ 8 ที่กรุงฮาวานา ประเทศคิวบา ระหว่างวันที่ 27 สิงหาคม ถึงวันที่ 7 กันยายน 2533 ได้มีการรับรอง Basic Principles of the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials ที่มีรายละเอียดมากขึ้น

ตัวแบบนี้จึงใช้ฐานคติในการสร้างแบบต่อยอดองค์ความรู้เพื่ออธิบายถึงกระบวนการตัดสินใจที่เหมาะสมแบบฉับพลันทันทีของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยยึดหลักสากลที่ได้รับการยอมรับจาก UN

ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายจึงต้องมีการฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะอัตโนมัติแบบกล้ามเนื้อจดจำอย่างเข้มข้น การฝึกทักษะการตัดสินใจในภาวะวิกฤติในสถานการณ์จำลองเสมือนจริง ซึ่งจะต้องพิจารณาการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีที่ถูกต้อง เหมาะสม ได้สัดส่วนกับพฤติการณ์ของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด และในการออกปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้งต้องมีการทบทวนการปฏิบัติตามตัวแบบนี้เสมอ

2. การศึกษาแบบระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

วิธีในการศึกษาตัวแบบขอให้จดจำภาพรวมของทั้งตัวแบบให้ได้ก่อน จากนั้นจึงเริ่มศึกษาแบบแยกส่วน ซึ่งจะมีคำอธิบายโดยละเอียด เพื่อเสริมความเข้าใจ ตัวแบบที่ปรากฏด้านล่างนี้ จึงขอให้เริ่มต้นศึกษาแนวทางการปฏิบัติโดยดูจากลักษณะการกระทำของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด (Action) ก่อน

ซึ่งในส่วนนี้จะอธิบายถึงการแสดงออกถึงพฤติการณ์ของผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำความผิด แล้วจึงมาศึกษาเรื่องของการตอบโต้สถานการณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Reaction) โดยภาพที่ปรากฏด้านล่างนี้เป็นภาพรวมทั้งหมดของตัวแบบ ขอให้ทุกท่านสังเกตจดจำหมายเลขที่ปรากฏบนพื้นที่ส่วนต่างๆ ของตัวแบบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การอธิบายในส่วนต่อๆไปได้ง่ายขึ้น ในกรณีที่การศึกษาในส่วนต่อไปเกิดความไม่แน่ใจ ขอให้ท่านกลับมาทบทวนหมายเลขที่ปรากฏในภาพด้านล่างอีกครั้งหนึ่ง

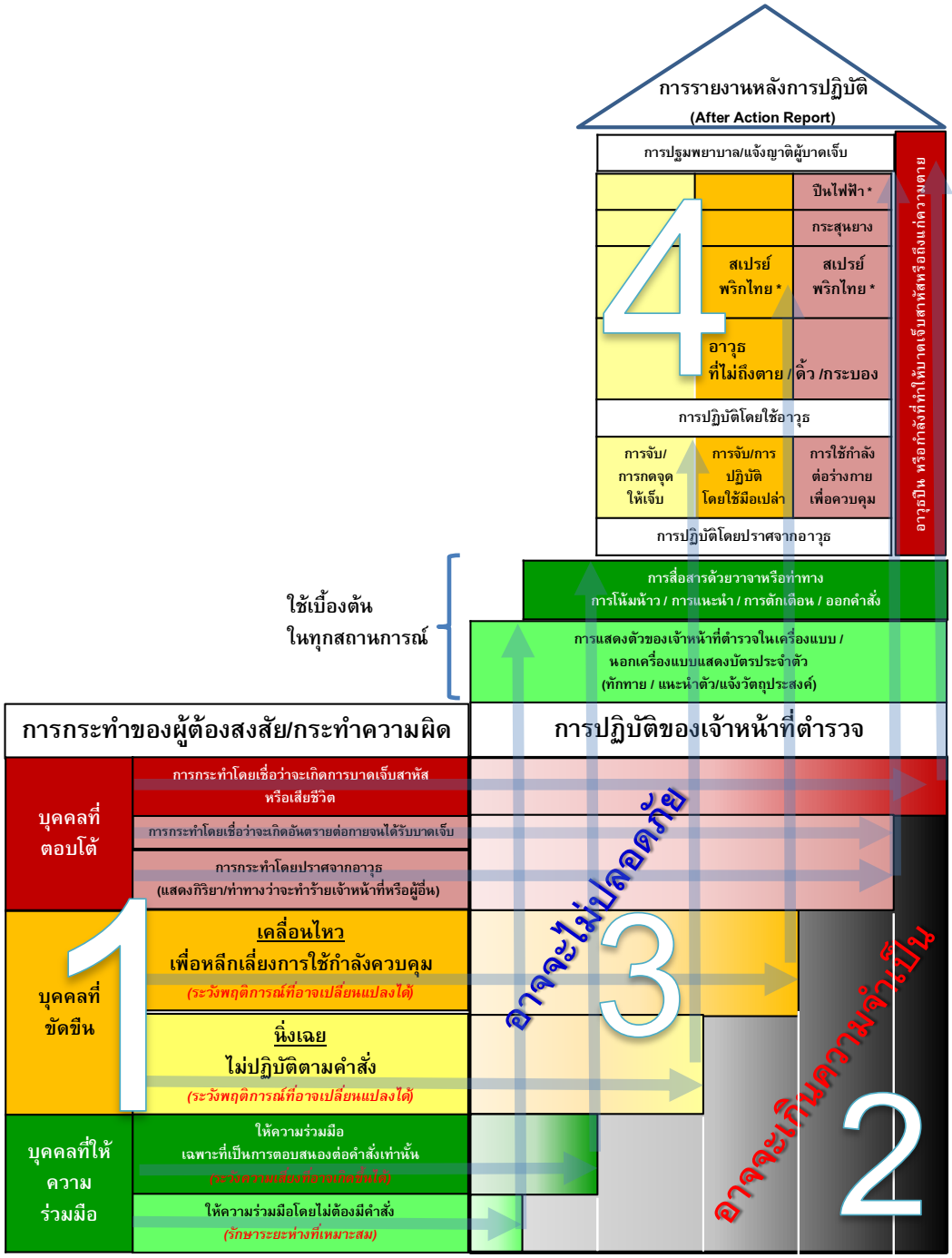

รูปภาพที่ 21 ระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อแก้ไขสถานการณ์ (Use of Force)

2.1 คำอธิบายพื้นที่ส่วนต่างๆ ของตัวแบบเรียงตามลำดับหมายเลข

ลักษณะของวิธีการใช้งานตัวแบบให้เริ่มต้นศึกษา ตามพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ที่มีหมายเลขกำหนดในภาพ ดังนี้

พื้นที่ส่วนที่ 1 แถบสีเขียว เหลือง แดง ในฝั่งที่เขียนว่าผู้ต้องสงสัย/ผู้กระทำความผิด จะมีแถบสีที่ลากมาจนสุดฝั่งของการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สังเกตจากลูกศรแนวนอนในตัวแบบ จะแสดงถึงระดับขั้นสูงสุดของการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะใช้ตอบโต้ได้ โดยลูกศรแนวตั้งจะลากขึ้นไปหาเครื่องมือทางยุทธวิธีที่เหมาะสมด้านบน ซึ่งในบางช่วงสีอาจมีเครื่องมือทางยุทธวิธี มากกว่า 1 อย่าง โดยปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องจะขึ้นกับพฤติการณ์แวดล้อมของเหตุการณ์นั้น ๆ ซึ่งจะอธิบายในช่วงท้าย

พื้นที่ส่วนที่ 2 แถบสีเทาไล่สีจากอ่อนไปหาเข้มที่เขียนข้อความอาจจะเกินความจำเป็น เขียนไว้เพื่อเตือนว่าหากเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานแล้ว การกระทำของผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิด มีการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีด้านบนมาอยู่ในพื้นที่สีเทา แสดงว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังปฏิบัติหน้าที่โดยใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีเกินความจำเป็นแก่เหตุ

พื้นที่ส่วนที่ 3 แถบสีเขียว เหลือง แดง ที่ไล่สีจากอ่อนไปหาเข้มที่เขียนข้อความอาจจะไม่ปลอดภัย เขียนไว้เพื่อเตือนว่าหากเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานแล้ว การกระทำของผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิด มีการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีด้านบนมาอยู่ในพื้นที่สีอ่อน แสดงว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังปฏิบัติหน้าที่โดยใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีไม่เหมาะสมกับพฤติการณ์ของผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิด ซึ่งอาจส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ปลอดภัย

พื้นที่ส่วนที่ 4 แถบสีเขียว เหลือง และแดง ที่อยู่ด้านบน เป็นอุปกรณ์ทางยุทธวิธีที่เหมาะสมที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะใช้ตอบโต้ได้ โดยมีสัดส่วนการกระทำพอสมควรแก่เหตุ ทั้งนี้ หากสังเกตลูกศรแนวตั้งในบางการกระทำของผู้ต้องหาที่ลากขึ้นมาจากลูกศรแนวนอน จะมีลูกศรแนวตั้งผ่านขึ้นไปได้หลายจุด แสดงว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีในการตอบโต้สถานการณ์ได้หลายประเภท โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับพฤติการณ์แวดล้อมของเหตุการณ์นั้น ๆ ซึ่งจะอธิบายในช่วงท้าย

สำหรับปีกกาที่เขียนอยู่ด้านนอกครอบคลุมพื้นที่สีเขียวอ่อนและเขียวเข้ม ซึ่งมีข้อความว่าใช้เบื้องต้นในทุกสถานการณ์ หมายถึงการกระทำการใดๆ ก็แล้วแต่ในตัวแบบนี้ให้เริ่มต้นจากการแสดงตัวของเจ้าหน้าที่ และการสั่งการด้วยวาจาหรือท่าทางก่อนเสมอ ซึ่งเป็นหลักนิยมสากลที่ทั่วโลกใช้ปฏิบัติ อันมีที่มาจากการให้ความสำคัญในสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยหลักสิทธิมนุษยชน

ระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อแก้ไขสถานการณ์

(USE OF FORCE)

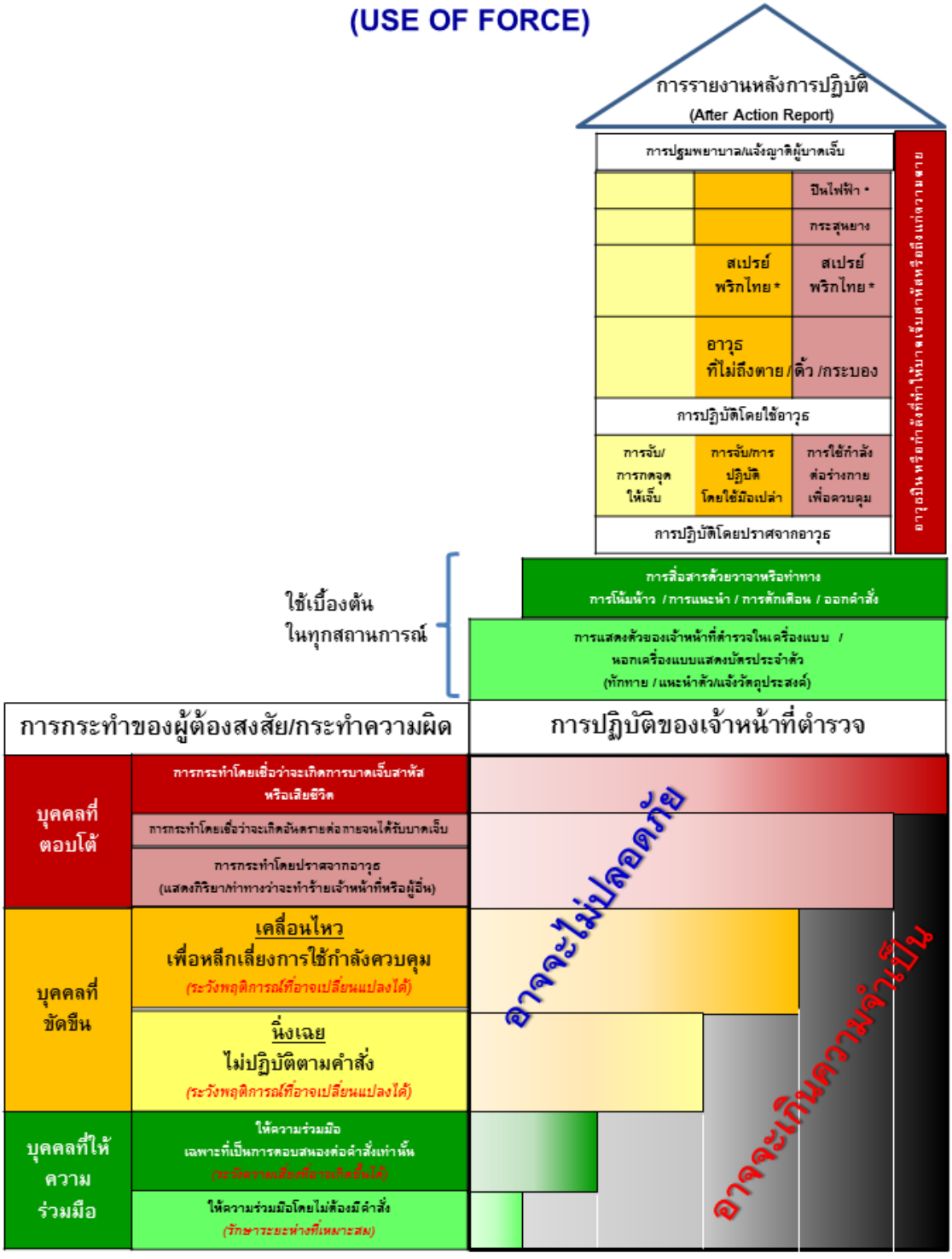

2.2 หลักนิยมในการสร้างตัวแบบระดับการใช้กำลัง

ในประเทศที่มีการบังคับใช้กฎการใช้กำลังสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ นิยมนำสัญลักษณ์ของแถบสีมาเป็นเครื่องมือในการอธิบายเพื่อแบ่งระดับของการกระทำของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด โดยสื่อถึงความหนักเบาของพฤติการณ์ ทุกประเทศจะให้ความสำคัญกับการกระทำของผู้ต้องสงสัย/ผู้กระทำความผิด (Action) อันมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเป็นความผิดตามกฎหมาย เป็นตัวเริ่มในการอธิบายตัวแบบโดยสีเขียวจะแสดงถึงระดับขั้นการใช้ที่เบาที่สุด สีส้มเป็นระดับขั้นการใช้กำลังที่มีความแรงมากขึ้น และสีแดงเป็นระดับขั้นการใช้กำลังที่ต้องมีการตระหนักสูงสุด

เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ จึงตัดส่วนต่าง ๆ ของตัวแบบมาเพื่อใช้ในการอธิบายเป็น 3 ส่วนสำคัญ คือ

1. การกระทำความผิดของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด
2. การตอบโต้ของเจ้าหน้าที่ (ตามความหนักเบาของการกระทำของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด)
3. เครื่องมือทางยุทธวิธีในการตอบโต้ผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิดที่เหมาะสม ทั้งนี้หลักในการปฏิบัติทางทฤษฎีนั้นจะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการฝึกภาคปฏิบัติที่ต้องมีการฝึกทักษะทางยุทธวิธีตามที่ได้มีการออกแบบไว้โดยเฉพาะ

3. คำอธิบายทั่วไปเกี่ยวกับการกระทำของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด

จากภาพ จะพบว่าแถบสีเขียวด้านล่างจะเป็นลักษณะของการกระทำที่ผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิดปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายและเชื่อฟังเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไล่รายละเอียดขึ้นไปเป็นแถบสีเหลืองที่เริ่มไม่ปฏิบัติตามหรือมีท่าทีขัดขืน ไปจนถึงแถบสีแดงที่เริ่มมีแนวโน้มที่การกระทำรุนแรงในการตอบโต้เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งในแต่ละแถบสีจะมีการกระทำที่มีระดับความเข้มข้นแตกต่างกันออกไปอีก ดังนั้นจึงควรจดจำแถบสีให้ได้ก่อนจะศึกษาในหัวข้อถัดไป ซึ่งจะกำหนดแยกย่อยลงไปอีกว่า มีพฤติการณ์ตอบสนองต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างไร

คำอธิบายอย่างละเอียดของการกระทำของผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำความผิด

3.1 การแบ่งระดับอย่างละเอียดของบุคคลที่ให้ความร่วมมือ (แถบสีเขียว) แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

บุคคลที่ให้ความร่วมมือ	**ให้ความร่วมมือ เฉพาะที่เป็นการตอบสนองต่อคำสั่งเท่านั้น** *(ระวังความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้)*
	ให้ความร่วมมือโดยไม่ต้องมีคำสั่ง *(รักษาระยะห่างที่เหมาะสม)*

ระดับที่ 1 ให้ความร่วมมือโดยไม่ต้องออกคำสั่ง (แถบสีเขียวอ่อน):ผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิดที่ให้ความร่วมมือโดยไม่ต้องออกคำสั่ง ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาระยะห่างที่เหมาะสม ทั้งนี้ ต้องไม่ลดระดับการระมัดระวังตัวลง จนกว่าจะมีการควบคุมตัวอย่างถูกต้องทางยุทธวิธี และมีการตรวจค้นอย่างละเอียดจนแน่ใจว่ามีความปลอดภัย

ระดับที่ 2 ให้ความร่วมมือตามการออกคำสั่ง (แถบสีเขียวเข้ม): ผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิดให้ความร่วมมือเฉพาะที่เป็นการตอบสนองต่อคำสั่งเท่านั้น ให้เจ้าหน้าที่เรียงลำดับในการสั่งการให้ถูกต้องตามหลักทางยุทธวิธี การสั่งการด้วยวาจา การแสดงออกด้วยท่าทางต้องมีความเหมาะสม พอสมควรแก่เหตุ ได้สัดส่วนกับการกระทำ ทั้งนี้ ต้องไม่ลดระดับการระมัดระวังตัวลง และประเมินความเสี่ยงในสถานการณ์ให้สูงอยู่เสมอ จนกว่าจะมีการควบคุมตัวอย่างถูกต้องทางยุทธวิธี และมีการตรวจค้นอย่างละเอียดจนแน่ใจว่ามีความปลอดภัย

3.2 การแบ่งระดับอย่างละเอียดของบุคคลที่ขัดขืน (แถบสีเหลือง) แบ่งออกเป็น 2 ระดับ

ระดับที่ 1ขัดขืนด้วยการนิ่งเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง (แถบสีเหลืองอ่อน): ผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิดที่มีท่าทีขัดขืนด้วยการนิ่งเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางวาจาหรือท่าทางของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แม้ว่าการนิ่งเฉยนั้นจะเป็นการนิ่งเฉยด้วยสันติ ไม่มีท่าทางจะตอบโต้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่การนิ่งเฉยไม่ปฏิบัติตามเป็นอุปสรรคในการเข้าไปเผชิญเหตุ หรือทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเข้าใกล้เกินกว่าระยะปลอดภัย ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ต้องดำเนินการกับบุคคลดังกล่าว ต้องระมัดระวังพฤติการณ์ หรือท่าทีที่อาจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยต้องไม่ลดระดับการระมัดระวังตัวลง การสั่งการด้วยวาจา การแสดงออกด้วยท่าทางต้องมีความเหมาะสม พอสมควรแก่เหตุ ได้สัดส่วนกับการกระทำจนกว่าจะมีการควบคุมตัวอย่างถูกต้องทางยุทธวิธี และมีการตรวจค้นอย่างละเอียดจนแน่ใจว่ามีความปลอดภัย

ระดับที่ 2 ขัดขืนด้วยการเคลื่อนไหวเพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตาม (แถบสีเหลืองเข้ม): ผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิดที่มีท่าทีขัดขืนด้วยการเคลื่อนไหว ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางวาจาหรือท่าทางของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติ แม้ว่าการเคลื่อนไหวนั้นจะเป็นไปด้วยสันติหรือพยายามจะหลบหนี ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเข้าไปเผชิญเหตุ หรือทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเข้าใกล้เกินกว่าระยะปลอดภัย ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ต้องดำเนินการกับบุคคลดังกล่าว ต้องระมัดระวังพฤติการณ์หรือท่าทีที่อาจพลิกผันอย่างรวดเร็ว โดยต้องไม่ลดระดับการระมัดระวังตัวลง การสั่งการด้วยวาจา การแสดงออกด้วยท่าทางต้องมีความเหมาะสม พอสมควรแก่เหตุ ได้สัดส่วนกับการกระทำจนกว่าจะมีการควบคุมตัวอย่างถูกต้องทางยุทธวิธี และมีการตรวจค้นอย่างละเอียดจนแน่ใจว่ามีความปลอดภัย

กรณีมีท่าทีหลบหนีให้พึงระมัดระวังอย่างยิ่งในการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีเพื่อตอบโต้หรือยับยั้งพฤติการณ์ และถือเป็นเรื่องละเอียดอ่อนในการตัดสินใจในการใช้กำลัง ต้องพึงสังเกตถึงแนวโน้มหรือโอกาสในการใช้อาวุธเพิ่มเติมประกอบด้วย ซึ่งในส่วนนี้จะอยู่ในการฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพจากการจำลองสถานการณ์เสมือนจริง

3.3 การแบ่งระดับอย่างละเอียดของบุคคลที่ทำร้าย(แถบสีแดง) แบ่งการกระทำออกเป็น 3 ระดับความรุนแรง

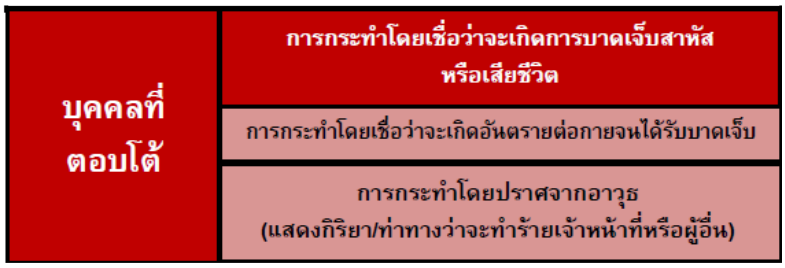

ระดับที่ 1 การกระทำโดยปราศจากอาวุธ (แสดงกริยา/ท่าทางว่าจะทำร้ายเจ้าหน้าที่หรือผู้อื่น): ผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิดไม่ให้ความร่วมมือหรือปฏิบัติตามคำสั่ง เมื่อเจ้าหน้าที่เข้าใกล้เกินกว่าระยะปลอดภัย ทั้งยังแสดงกริยาหรือท่าทางว่าจะทำร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือผู้อื่น ซึ่งการกระทำนั้นอาจส่งผลต่อความปลอดภัยของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้าเผชิญเหตุ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ต้องดำเนินการกับบุคคลดังกล่าวต้องพึงระมัดระวังการซุกซ่อนอาวุธ หรือสิ่งที่อาจใช้แทนอาวุธได้ ขณะเข้าทำการตอบโต้กับสถานการณ์ต้องพึงระลึกเสมอถึงกฎของความปลอดภัย และต้องมีความเหมาะสมพอสมควรแก่เหตุ ได้สัดส่วนกับการกระทำ จนกว่าทำการควบคุมตัวอย่างถูกต้องทางยุทธวิธี และมีการตรวจค้นอย่างละเอียดจนแน่ใจว่ามีความปลอดภัย

ระดับที่ 2 การกระทำโดยเชื่อว่าจะเกิดอันตรายต่อกายจนได้รับบาดเจ็บ (แถบสีแดงอ่อน): ผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด ไม่ให้ความร่วมมือหรือปฏิบัติตามคำสั่ง เมื่อเจ้าหน้าที่เข้าใกล้เกินกว่าระยะปลอดภัย มีพฤติการณ์ตอบโต้โดยมีลักษณะการกระทำที่เชื่อว่าจะมีการทำอันตรายต่อกายจนได้รับบาดเจ็บโดยอาจใช้อาวุธ หรือใช้วัสดุที่ไม่ได้เป็นอาวุธโดยสภาพ ประกอบการกระทำ ทั้งนี้ พึงระมัดระวังและสังเกตวัตถุที่ผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำความผิดใช้ในการตอบโต้เจ้าหน้าที่ ขณะเข้าทำการตอบโต้กับสถานการณ์ต้องพึงระลึกเสมอถึงกฎของความปลอดภัย และต้องมีความเหมาะสม พอสมควรแก่เหตุ ได้สัดส่วนกับการกระทำ จนกว่าทำการควบคุมตัวอย่างถูกต้องทางยุทธวิธี และมีการตรวจค้นอย่างละเอียดจนแน่ใจว่ามีความปลอดภัย

ระดับที่ 3 การกระทำที่เชื่อว่าจะก่อให้เกิดการบาดเจ็บสาหัสหรือเสียชีวิต (แถบสีแดงเข้ม): ผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด ไม่ให้ความร่วมมือหรือปฏิบัติตามคำสั่ง มีพฤติการณ์ตอบโต้โดยมีลักษณะการกระทำที่เชื่อว่าจะก่อให้เกิดการบาดเจ็บสาหัสหรือเสียชีวิตโดยอาจใช้อาวุธ หรือใช้วัสดุที่ไม่ได้เป็นอาวุธโดยสภาพ ประกอบการกระทำ ทั้งนี้ พึงระมัดระวังและสังเกตวัตถุที่ผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำความผิดใช้ในการตอบโต้เจ้าหน้าที่ขณะเข้าทำการตอบโต้กับสถานการณ์ต้องพึงระลึกเสมอถึงกฎของความปลอดภัย และต้องมีความเหมาะสม พอสมควรแก่เหตุ ได้สัดส่วนกับการกระทำจนกว่าทำการควบคุมตัวอย่างถูกต้องทางยุทธวิธี และมีการตรวจค้นอย่างละเอียดจนแน่ใจว่ามีความปลอดภัย

4. คำอธิบายทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

คำอธิบายในส่วนนี้จะเป็นเรื่องของเครื่องมือทางยุทธวิธีที่ใช้ในการตอบโต้ที่เหมาะสม โดยต้องทำความเข้าใจว่าการกระทำของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด จำแนกอยู่ในสีใด และมีระดับความรุนแรงเพียงใดเพื่อจะได้เลือกใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีสำหรับการตอบโต้ได้อย่างเหมาะสม และจากภาพด้านล่างจะพบว่าในบางกลุ่มสีมีการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีในการตอบโต้ได้หลายอย่าง ทั้งนี้ หลักในการพิจารณา ที่ละเอียดรอบคอบเกิดจากการฝึกทักษะในการตอบโต้ โดยต้องคำนึงถึงหลักสัดส่วน พอสมควรแก่เหตุ และเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

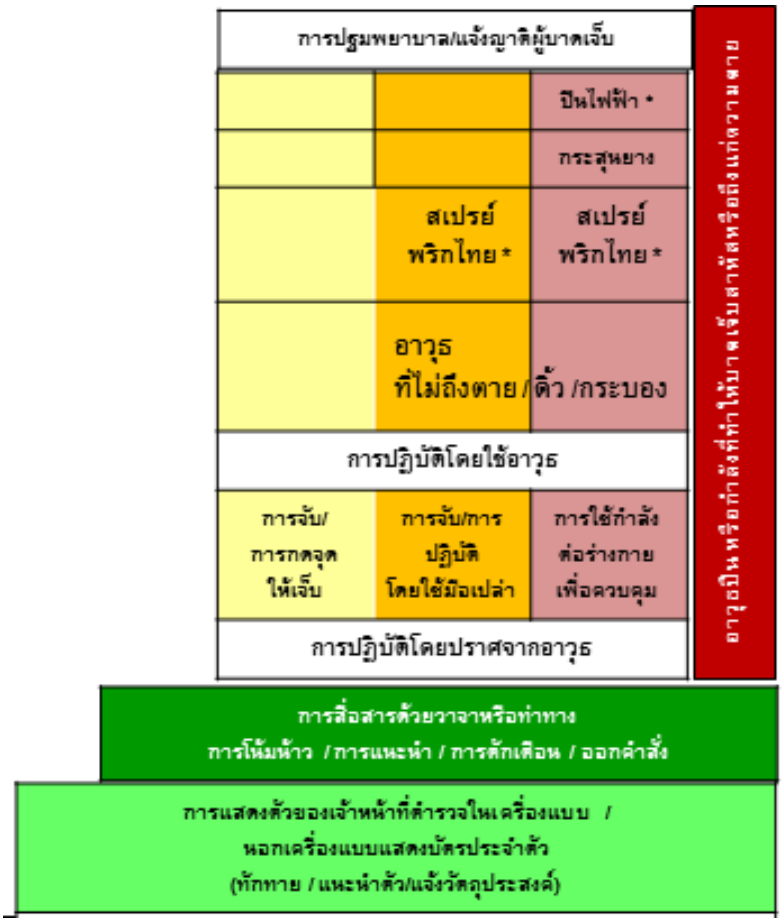

4.1 คำอธิบายโดยละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

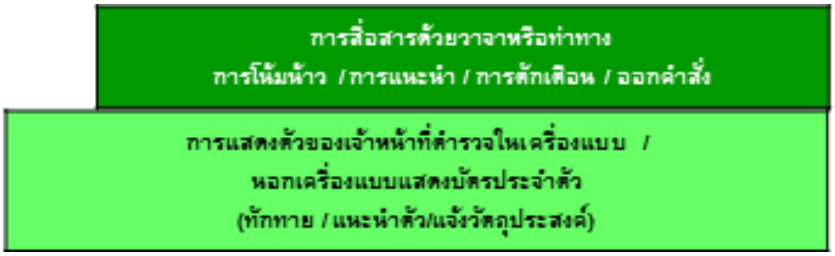

การแสดงตัวของเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมมีผลต่อการตัดสินใจในการตอบโต้จากผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด ดังนั้นการให้ความสำคัญในการแสดงตัวด้วยเครื่องแบบ การแสดงบัตรประจำตัวของเจ้าหน้าที่ และการออกคำสั่งควบคุมผ่านท่าทาง วาจา เป็นทางเลือกระดับแรกที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายต้องใช้ก่อนที่จะมีการพัฒนาระดับการเลือกใช้เครื่องมือตอบโต้ทางยุทธวิธีชนิดอื่นๆ เพราะในส่วนนี้จะช่วยลดโอกาสและระดับความรุนแรงในการกระทำของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิดได้ในระดับหนึ่งวิธีการปฏิบัติในระดับนี้เหมาะสมที่สุดกับผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิดที่ให้ความร่วมมือ (สีเขียว)

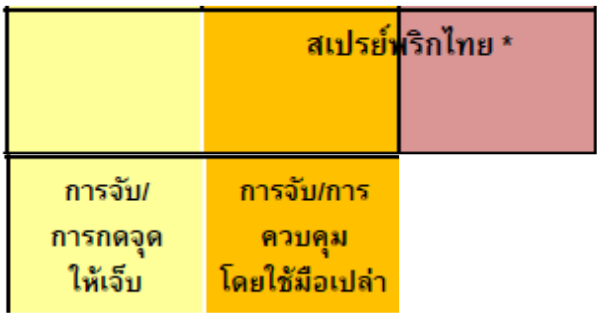

ในส่วนนี้จะเริ่มอธิบายถึงการตอบโต้ทางยุทธวิธีที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับของการกระทำความผิดของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด สำหรับบุคคลที่ขัดขืน (สีเหลือง)

ก. การจับหรือการกดให้เจ็บเพื่อยินยอม หรือการควบคุมด้วยมือเปล่า

ในส่วนนี้ต้องมีการฝึกทักษะเฉพาะในการกดจุดเพื่อทำให้หยุดชะงักหรือการจับหักตามข้อต่อต่างๆของร่างกาย เพื่อทำให้หมดแรงขัดขืน และยินยอมปฏิบัติตามที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการ

ข. การใช้สเปรย์พริกไทย

ในส่วนนี้ต้องมีข้อพิจารณาถึงการฝึกทักษะของการวางตำแหน่งระยะปลอดภัยระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ กับท่าทีในการตอบโต้ และโอกาสในการตัดสินใจเข้าโจมตีของระหว่างผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด

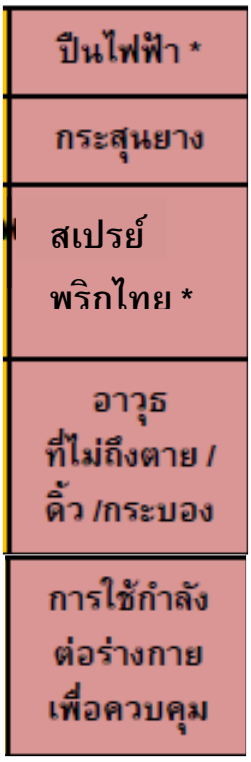

ในส่วนนี้จะเริ่มอธิบายถึงการตอบโต้ทางยุทธวิธีที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับของการกระทำความผิดของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด สำหรับบุคคลที่ขัดขืน (สีแดง)

ก. **การใช้กำลังต่อร่างกายเพื่อควบคุม** ถือเป็นแนวทางในการใช้กำลังต่อบุคคลที่ขัดขืนในระดับต่ำสุด ซึ่งต้องมีการฝึกทักษะเฉพาะทางเพื่อให้การใช้กำลังนั้นเป็นไปข้อกำหนดตามกฎหมาย

ข. **อาวุธไม่ถึงตาย ดิ้ว กระบอง**เป็นทางเลือกในการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีในการตอบโต้สำหรับบุคคลที่ขัดขืน โดยไม่ทำให้บาดเจ็บสาหัสหรือถึงตาย ซึ่งต้องมีการฝึกทักษะเฉพาะทางในการเลือกจุดตกกระทบที่จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างถาวรต่อร่างกายผู้ขัดขืน

ค. **สเปรย์พริกไทย** เป็นทางเลือกในการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีในการตอบโต้สำหรับบุคคลที่ขัดขืน โดยก่อให้เกิดอาการระคายเคืองแสบร้อนที่ผิวหนัง ใบหน้า หรือดวงตา เพื่อลดโอกาสในการโจมตี บดบังทัศนวิสัยในการตอบโต้กับเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องมีการฝึกทักษะเฉพาะในการปฐมพยาบาลหลังการใช้สเปรย์พริกไทย

ง. **กระสุนยาง**เป็นทางเลือกในการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีในการตอบโต้สำหรับบุคคลที่ขัดขืน โดยทำให้เกิดการชะงัก หยุดยั้งพฤติการณ์ ล่าถอย ซึ่งต้องมีการฝึกทักษะเฉพาะในการเลือกจุดเล็งยิงเพื่อไม่ให้เกิดการบาดเจ็บสาหัสหรือถึงตาย

จ. **ปืนไฟฟ้า** เป็นทางเลือกในการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีในการตอบโต้สำหรับบุคคลที่ขัดขืน โดยทำให้เกิดการชะงัก หมดแรงในการตอบโต้ ล้มลง และยินยอมให้ควบคุมตัวโดยไม่มีแรงในการต่อสู้ขัดขืน ซึ่งต้องมีการฝึกทักษะเฉพาะในการเลือกจุดเล็งยิง ระยะเวลาในการช็อต และการปฐมพยาบาลหลังการใช้ ในกรณีที่อาจเป็นผู้ป่วยที่ใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจไฟฟ้า

ฉ. **อาวุธปืน** เป็นทางเลือกในการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีในการตอบโต้สำหรับบุคคลที่ขัดขืน โดยทำให้เกิดอาการบาดเจ็บได้ในหลายระดับ ตั้งแต่บาดเจ็บไม่ถึงตายในกรณีถูกอวัยวะไม่สำคัญไปจนกระทั่งการบาดเจ็บที่อาจถึงตายหากไม่ได้รับการปฐมพยาบาลอย่างทันท่วงทีและบาดเจ็บถึงตายในทันทีเมื่อโดนอวัยวะที่สำคัญ ซึ่งต้องมีการฝึกทักษะเฉพาะ ความแม่นยำในการเล็งการตัดสินใจยิงในภาวะวิกฤติและการฝึกปฐมพยาบาลทางยุทธวิธีเพื่อรักษาชีวิตของผู้ต้องสังสัย/กระทำความผิด

จากตัวแบบทั้งหมดจะพบว่า ระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับการรักษาชีวิตของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติที่เหมาะสมควบคู่ไปกับการให้ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมและเสมอภาค

การปรับระดับการใช้กำลังแบบก้าวกระโดด อาจมีการปรับระดับความเข้มของการใช้เครื่องมือตอบโต้ทางยุทธวิธีให้สูงขึ้นหรือลดลง ทั้งนี้ ต้องไม่หลุดจากกรอบพฤติการณ์ของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด โดยต้องพิจารณาถึงเหตุและผลอันอาจเกิดจากการใช้เครื่องมือตอบโต้ทางยุทธวิธี ที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการกระทำของผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด มาประกอบดุลพินิจในการใช้เครื่องมือตอบโต้ทางยุทธวิธีของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย

ทั้งนี้ ต้องมีการฝึกทักษะหลายอย่างควบคู่กันไป ตั้งแต่การพัฒนาทักษะในการตัดสินใจ การเลือกใช้เครื่องมือตอบโต้ทางยุทธวิธีที่เหมาะสม การปฐมพยาบาลหลังการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีเหล่านั้นกับผู้ต้องสงสัย/กระทำความผิด และต้องให้ความสำคัญกับเครื่องมือตอบโต้ทางยุทธวิธีตำรวจ ด้วยการฝึกทักษะจากอุปกรณ์มาตรฐานที่ได้รับการจัดหาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภาคผนวก

ผนวก ก

หลักสิทธิมนุษยชนที่ต้องคำนึงถึงในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

สิทธิมนุษยชน (Human Rights) หมายถึง สิทธิที่มีตามธรรมชาติซึ่งติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด โดยมีความเป็นสากลและมีการรองรับไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน หรือกติกา อนุสัญญา ข้อตกลงต่างๆ ระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ที่ทั่วโลกให้การยอมรับ

สิทธิมนุษยชน ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ หมายถึง ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทยหรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ตำรวจต้องรู้และพึงปฏิบัติ (จากคู่มือการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักสิทธิมนุษยชน)

๑. ตำรวจต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายอยู่ตลอดเวลาเพื่อปกป้องคุ้มครองศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

๒. ต้องคุ้มครอง รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ภายใต้ข้อจำกัดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๓. ไม่เลือกปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมาย

๔. ต้องให้ความสำคัญกับสิทธิของพยาน เหยื่อ หรือผู้ต้องสงสัย การปฏิบัติต้องชอบด้วยกฎหมายอย่างมีเมตตา ปราศจากอคติ

๕. เมื่อมีการจับกุมต้องแจ้งสิทธิให้ทราบทันที และจะต้องแจ้งให้ครอบครัวผู้ต้องหาทราบโดยทันที

๖. ใช้อาวุธปืน และกำลังได้เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์คับขันสุดขีดเท่านั้น และต้องใช้เพื่อปกป้องตนเอง หรือผู้อื่นเมื่อภัยกำลังจะมาถึง และต้องแสดงตัวให้ทราบว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ แล้วให้คำสั่งที่ชัดเจน

๗. เมื่อมีการชุมนุมหรือการประท้วง ให้ใช้ความอดกลั้นต่อการชุมนุม ให้มีการเจรจาต่อรองกับตัวแทนผู้ชุมนุม หากจำเป็นต้องสลายการชุมนุม ให้เริ่มจากมาตรการเบาไปหาหนัก

๘. การจับกุม

๘.๑ จับกุมโดยไม่มีหมาย ทำได้โดย

๑) ตาม ป.วิ.อาญา ม.๘๐ กระทำผิดซึ่งหน้า

๒) เมื่อพบบุคคลมีพฤติกรรมอันควรสงสัยว่าน่าจะเป็นผู้ก่อเหตุร้าย

๓) มีเหตุออกหมายจับบุคคลเร่งด่วน ตาม ป.วิ.อาญา ม. ๖๖ (๒) คือน่าจะกระทำความผิดอาญา เชื่อว่าจะหลบหนี เข้ากรณีจำเป็นเร่งด่วน

๔) จับผู้ต้องหาหรือจำเลยหนีประกันในระหว่างถูกปล่อยตัวชั่วคราวโดยจะจับได้ต่อเมื่อจะหลบหนี ในกรณีมีบุคคลประกัน (นายประกัน) ขอให้ทำการจับกุมตัวไว้

๕) ราษฎรจับได้โดยไม่มีหมาย ได้แก่ เจ้าพนักงานขอให้ช่วย หรือจับเมื่อกระทำความผิดซึ่งหน้าที่ระบุไว้ตาม ป.วิ.อาญา

๘.๒ จับแล้วต้องแจ้งให้เขาทราบว่า เขาต้องถูกจับ ถ้ามีหมายให้หมายดู แจ้งข้อหาให้ทราบแจ้งสิทธิ จากนั้นจัดทำบันทึกการจับกุมแล้วมอบสำเนาบันทึกการจับกุมให้ผู้ต้องหา (หากไม่มอบผิด ม.๑๕๗)

๘.๓ การจับกุมพระ/เณร

๑) จับได้เมื่อผิดทางอาญา

๒) จับได้เมื่อละเมิดพระพุทธบัญญัติประถมปาราชิก แล้วส่งไปมอบให้กรมการศาสนา/ไปส่งให้เจ้าคณะท้องถิ่น เมื่อปรากฏความผิด ๙ ประการ คือ เที่ยวเตร่ไม่มีหลักแหล่ง ฉันยาหรือสุราเมรัย ดูการละเล่นปะปนกับประชาชนไปในที่อโคจร ฉันนมสดในเวลาวิกาล ฉันน้ำมะพร้าวหลังเที่ยงวัน ขอเงินชาวบ้าน ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล

๘.๔ การจับกุมเด็กหรือเยาวชน

๑) แจ้งข้อหา แจ้งสิทธิ แจ้งหมายจับ (หากมี)

๒) แจ้งให้ผู้ปกครองทราบในโอกาสแรก

๓) ห้ามควบคุมเด็กหรือเยาวชนเกินกว่าเท่าที่จำเป็น

๙. การค้น

๙.๑ โดยไม่มีหมายค้น เป็นไปตาม ป.วิ.อาญา ม.๙๒

๙.๒ ค้นโดยมีหมายค้น ตาม ป.วิ.อาญา ม.๙๒

๙.๓ การค้นแบ่งตามสถานที่ได้ ๒ ประเภท

๑) ค้นในที่สาธารณะ ค้นได้ตาม ป.วิ.อาญา ม.๙๓ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัย คือ บุคคลนั้นมีสิ่งของไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด/เชื่อว่าได้สิ่งของมาโดยการกระทำความผิด มีสิ่งของไว้เป็นความผิด

๒) ค้นในที่รโหฐานหรือค้นบ้านหรือตาม ป.วิ.อาญา ม.๙๒ ที่ให้ทำการตรวจค้นได้ คือ มีเสียงร้องให้ช่วย หรือมีเสียงที่เชื่อว่ามีเหตุร้าย/การกระทำผิดซึ่งหน้าในที่รโหฐานนั้น (ตำรวจต้องเห็นด้วยตาตนเอง)

๓) ค้นตัวบุคคล กระทำได้ ๓ กรณีคือ

- ในพื้นที่สาธารณะ
- ในพื้นที่รโหฐาน
- ค้นตัวผู้ต้องหา

๑๐. การใช้เครื่องมือพันธนาการ

๑๐.๑ ใช้ได้เท่าที่จำเป็น และตามความผิดหรือพฤติการณ์

๑๐.๒ ห้ามใช้กับเด็กไม่ว่ากรณีใดๆ

๑๑. การตั้งจุดตรวจ จุดสกัด

๑๑.๑ ใช้เมื่อมีเหตุกรณีจำเป็น หรือเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วน

๑๑.๒ ต้องมีนายตำรวจสัญญาบัตรเป็นหัวหน้าควบคุม

๑๑.๓ ต้องแต่งเครื่องแบบ

๑๑.๔ ต้องประสานกับหน่วยใกล้เคียง

๑๑.๕ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง

๑๑.๖ มีแผงกั้นแสดงเครื่องหมาย “จุดตรวจ”

๑๑.๗ ต้องมีไฟส่องสว่างให้เห็นชัดเจนไม่น้อยกว่า ๑๕ เมตร ก่อนถึง

๑๑.๘ กำหนดเขตพื้นที่ปลอดภัยไว้สำหรับตรวจค้น

๑๑.๙ ควรจัดกำลังส่วนหนึ่งไว้ก่อนถึงจุดกลับรถก่อนถึงจุดตรวจเพื่อสกัดกั้นหรือไล่ตาม

๑๑.๑๐ ให้มีขั้นตอนการปฏิบัติการควบคุมและการตรวจสอบการปฏิบัติ เช่น การปล่อยแถว อบรมชี้แจง กำหนดตัวผู้ปฏิบัติประจำจุด การรายงาน การขยายผล เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรให้มีระดับ สว. ขึ้นไปหมุนเวียนควบคุมการปฏิบัติ

ผนวก ข

ตัวอย่างบันทึกการจับกุม

ป.จ.ว.ข้อ ..... เวลา ..... น.
คดีอาญาที่ .....
บัญชีของกลางลำดับที่ .....

บันทึกการจับกุม

สถานที่ทำการบันทึก .....
วัน / เดือน / ปี ที่บันทึก .....
วัน / เดือน / ปี ที่จับกุม .....
สถานที่จับกุมที่ ..... บ้านเลขที่ ..... หมู่ .....
ตรอก / ซอย ..... แขวง / ตำบล ..... เขต / อำเภอ .....
จังหวัด ..... นามเจ้าพนักงานจับกุม .....

ได้ร่วมกันจับกุมตัว .....

พร้อมด้วยของกลางมี .....

ตำแหน่งที่พบของกลาง (ระบุให้ชัดเจน) .....

.....

.....

.....

.....

โดยกล่าวหาว่า .....

.....

.....

พฤติการณ์กล่าวคือ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขณะจับกุมผู้ต้องหาได้ทราบข้อกล่าวหาแล้วให้การ .....

.....

.....

เหตุเกิดที่ .....

เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... เวลา ..... น.

อนึ่งในการจับกุมครั้งนี้ เจ้าพนักงานตำรวจมิได้ทำให้ทรัพย์สินของผู้ใดเสียหาย สูญหาย หรือเสื่อมค่าแต่ประการใด และมิได้ทำให้ผู้ใดได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจแต่อย่างใด

ได้อ่านบันทึกนี้ให้ผู้ต้องหานี้ฟังแล้ว รับรองว่าถูกต้อง จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ) ..... ผู้ต้องหา

(ลงชื่อ) ..... ผู้ต้องหา

(ลงชื่อ) ..... ผู้ต้องหา

(ลงชื่อ) ..... ผู้จับกุม

(ลงชื่อ) ..... ผู้จับกุม / บันทึก / อ่าน

ตำแหน่ง .....

(ลงชื่อ) ..... พยาน

(ลงชื่อ) ..... พยาน

ตัวอย่างหมายค้น

หมายค้น

ที่ ...../๒๕๔๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาล .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ๒๕๔๗

ความอาญา

..... ผู้ร้อง

หมายถึง .....

ด้วยศาลเห็นมีเหตุสมควรให้ค้นสถานที่ / บ้านเลขที่ .....

หมู่ที่ ..... ตรอก / ซอย ..... ถนน .....

ตำบล / แขวง ..... อำเภอ / เขต ..... จังหวัด .....

ตามแผนที่สังเขปแนบท้าย

☐ เพื่อพบและยึดสิ่งของ .....

☐ ซึ่งจะเป็นพยานหลักฐานประกอบการสอบสวน ไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา

☐ ซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยผิดกฎหมาย หรือได้ใช้ หรือตั้งใจจะใช้ในการกระทำความผิด

☐ ตามคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาล

☐ เพื่อพบ .....

☐ บุคคลที่ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

☐ บุคคลที่ออกหมายจับ ตามหมายจับที่ ...../๒๕๕๙ ลงวันที่ .....

ซึ่งออกให้โดย .....

จึงออกหมายค้นให้ .....

ตำแหน่ง ..... มีอำนาจค้น

สถานที่ / บ้านข้างต้นได้ในวันที่ ..... เดือน ..... พุทธศักราช ๒๕๕๙

เวลา ..... นาฬิกา ถึง ☐ เวลา ..... นาฬิกา ☐ ติดต่อกันไป

จนกว่าจะเสร็จสิ้นการตรวจค้น

เมื่อค้นได้ตามหมายนี้แล้วให้ส่ง .....

.....

พร้อมบันทึกการตรวจค้นละบัญชีสิ่งของ (ถ้ามี) ไปยัง .....

เพื่อจัดการตามกฎหมายต่อไป

..... ผู้พิพากษา

หมายเหตุ: ให้ระบุชื่อหรือรูปพรรณบุคคลหรือลักษณะสิ่งของที่ต้องการค้น

บันทึกการตรวจค้น

สถานที่บันทึก.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกนี้ทำขึ้นไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่า วันนี้ ..... เวลา.....น. เจ้าพนักงานตำรวจ โดยมี.....ตำแหน่ง.....พร้อมด้วย ....กับพวกดังรายชื่อตามท้ายบันทึกนี้ ได้ร่วมกันนำหมายค้นของศาล..... ที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... มาเพื่อทำการตรวจค้นบ้านของ.....เลขที่.....หมู่.....ถนน..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....มาถึงบ้านพบ..... อยู่บ้านเลขที่ดังกล่าว จึงได้แจ้งข้อความในหมายให้ทราบและส่งหมายให้ตรวจดูแล้ว ก่อนทำการตรวจค้น เจ้าพนักงานตำรวจผู้ทำการตรวจค้นได้แสดงความบริสุทธิ์ให้.....เจ้าของบ้าน หรือผู้ครอบครอง ดูจนเป็นที่น่าพอใจแล้วจึงทำการตรวจค้น โดยมีเจ้าของบ้านหรือผู้ครอบครองเป็นผู้ยินยอม และเป็นผู้นำพาตรวจค้นบ้าน และบริเวณบ้านตลอดเวลาการตรวจค้น

ผลการตรวจค้น..... ....

บัญชีทรัพย์ประกอบบันทึกการตรวจค้น

ลำดับ	รายการทรัพย์สิน	จำนวน/น้ำหนัก	ราคา	สภาพ/ตำหนิ	จุดที่พบ	หมายเหตุ

ข้าฯ ขอรับรองว่าทรัพย์ตามรายการดังกล่าวข้างต้น เป็นทรัพย์ที่ผู้ตรวจค้นพบและยึดไว้ตามบันทึกการตรวจค้นและหมายค้นของศาล.....ที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....จริง

อ่านให้ฟังแล้วรับว่าถูกต้อง จึงให้ลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ครอบครอง/ผู้นำการตรวจค้น

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจค้น/บันทึก/อ่าน

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจค้น

(ลงชื่อ).....พยาน(ถ้ามี)

(ลงชื่อ).....พยาน(ถ้ามี)

ได้รับสำเนาบันทึกการตรวจค้นนี้ไว้แล้ว

(ลงชื่อ).....เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่

(.....)

...../...../.....

ผนวก ง

บันทึกการแจ้งสิทธิ

ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔

สถานที่บันทึก สน./สภ......

วันที่.....**เดือน**.....**พ.ศ.**.....

ในคดีอาญาที่.....**ข้าพเจ้า(ยศ,ชื่อ)**.....**ตำแหน่ง**.....

ได้แจ้งให้.....**ผู้เสียหาย/ทายาทผู้เสียหายที่อยู่บ้านเลขที่**.....**หมู่ที่**.....**ถนน**.....

ตรอก/ซอย.....**ตำบล/แขวง**.....**อำเภอ/เขต**.....

จังหวัด.....**หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้**.....

ซึ่งเป็นผู้เสียหายหรือทายาทผู้เสียหายในกรณีความผิดฐาน.....**โดยมีพฤติการณ์แห่งคดีโดยย่อดังนี้**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จากการสอบสวนในเบื้องต้น พบว่าผู้เสียหาย

☐ **ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และหากปรากฏในภายหลังว่าผู้เสียหายมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด จะแจ้งให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือสำนักงานยุติธรรมจังหวัดทราบ ต่อไป**

☐ **อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด**

โดยได้แจ้งให้ทราบว่า ผู้เสียหาย /ทายาทผู้เสียหาย อาจมีสิทธิดังนี้

๑. **<u>กรณีได้รับบาดเจ็บหรือกรณีทางเพศ</u>**

๑.๑ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล **(ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท)**

๑.๒ ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ **(ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท)**

๑.๓ ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการงานได้ตามปกติ **(วันละไม่เกิน ๒๐๐ บาท เป็นระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปี)**

๑.๔ ค่าตอบแทนความเสียหายอื่น ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร **(ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท)**

๒. **<u>กรณีถึงแก่ความตาย</u>**

๒.๑ ค่าตอบแทน **(ตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ บาท - ๑๐๐,๐๐๐ บาท)**

๒.๒ ค่าจัดการศพ **(๒๐,๐๐๐ บาท)**

๒.๓ ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู **(ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท)**

๒.๔ ค่าเสียหายอื่น ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร**(ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท)**

๓. ในการยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหาย ผู้เสียหายไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใดๆ โดยไปยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือที่สำนักงานยุติธรรมจังหวัด.....

๔. ในการยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหาย **ต้องยื่นภายหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้รู้ถึงการกระทำความผิด**

๕. การยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหาย ตาม พ.ร.บ. นี้**ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้เสียหายพึงได้รับตามกฎหมายอื่น**

พนักงานสอบสวนได้จัดทำบันทึกนี้ขึ้นสองฉบับ และมอบสำเนาให้ผู้เสียหาย/ทายาทผู้เสียหาย รับไว้แล้ว จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้เสียหาย/ทายาทผู้เสียหาย

(ลงชื่อ).....พงส./แจ้งสิทธิ/บันทึก

***** หากมีข้อสงสัยประการใด โปรดติดต่อกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม <u>โทร. 1111 กด 77</u>**

ภาพแสดงลักษณะตำหนิรูปพรรณของบุคคล

คำสั่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ที่ ๖๗๖ /๒๕๕๘
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ

.....

ตามบันทึกสั่งการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ ท้ายหนังสือกองบัญชาการศึกษา ด่วนมาก ที่ ๐๐๓๔.๒๖/๓๒๙๖ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘ ให้แต่งตั้งคณะทำงานร่วมกันพิจารณาการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุด้วยความละเอียด รอบคอบ และเชื่อมโยงทั้งระบบให้เป็นมาตรฐานสากล ตามคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักสิทธิมนุษยชน

เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ เกิดผลเป็นรูปธรรมและสามารถใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติมาตรฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงแต่งตั้งคณะทำงาน ประกอบด้วย

๑. พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ๑)	หัวหน้าคณะทำงาน
๒. พลตำรวจเอก เฉลิมเกียรติ ศรีวรขาน รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ๒)	รองหัวหน้าคณะทำงาน
๓. พลตำรวจเอก วินัย ทองสอง รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ๓)	รองหัวหน้าคณะทำงาน
๔. พลตำรวจเอก ปัญญา มาเม่น ที่ปรึกษา (สบ ๑๐) (งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ๑๑)	รองหัวหน้าคณะทำงาน
๕. พลตำรวจโท ปิยะ สอนตระกูล ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (งานบริหาร ๒๔)	รองหัวหน้าคณะทำงาน
๖. ผู้บัญชาการ สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๗. ผู้บัญชาการ สำนักงานกฎหมายและคดี หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๘. ผู้บัญชาการ สำนักงานส่งกำลังบำรุง หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๙. ผู้บัญชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๐. ผู้บัญชาการ ตำรวจนครบาล หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๑. ผู้บัญชาการ ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๒. ผู้บัญชาการ ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจชายแดนภาคใต้ หรือผู้แทน	คณะทำงาน

/๑๓. ผู้บัญชาการ...

๑๓. ผู้บัญชาการ ตำรวจตระเวนชายแดน หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๔. ผู้บัญชาการศึกษา หรือผู้แทน	คณะทำงาน/เลขานุการ
๑๕. พลตำรวจตรี ศรกฤษณ์ แก้วผลึก รองผู้บัญชาการศึกษา	คณะทำงาน/ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. ผู้บังคับการ สำนักการศึกษาและประกันคุณภาพ กองบัญชาการศึกษา หรือผู้แทน	คณะทำงาน/ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. อาจารย์ (สบ ๖) กลุ่มงานอาจารย์ กองบัญชาการศึกษา หรือผู้แทน	คณะทำงาน/ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. พันตำรวจเอกหญิง วรณัฐ วรชาติเดชา อาจารย์ (สบ ๕) กลุ่มงานอาจารย์ กองบัญชาการศึกษา	คณะทำงาน
๑๙. พันตำรวจเอก ยุทธพล เติมสมเกตุ อาจารย์ (สบ ๕) กลุ่มงานอาจารย์ กองบัญชาการศึกษา	คณะทำงาน
๒๐. พันตำรวจเอกหญิง พิชชากร ชุนรักษ์ ผู้กำกับการ ฝ่ายพัฒนาหลักสูตร ๑ สำนักการศึกษาและประกันคุณภาพ	คณะทำงาน
๒๑. พันตำรวจเอก สุรศักดิ์ เลิศสนธิ์ ผู้กำกับการ ฝ่ายพัฒนาหลักสูตร ๒ สำนักการศึกษาและประกันคุณภาพ	คณะทำงาน
๒๒. พันตำรวจเอกหญิง นารถรพี อินทรสุวรรณ ผู้กำกับการ ฝ่ายมาตรฐานและการประกันคุณภาพ ๒ สำนักการศึกษาและประกันคุณภาพ	คณะทำงาน
๒๓. พันตำรวจเอกหญิง ศิริพร ลบล้ำเลิศ อาจารย์ (สบ ๔) กลุ่มงานอาจารย์	คณะทำงาน
๒๔. พันตำรวจโท วัชรพงษ์ พนิตธำรง อาจารย์ (สบ ๓) กลุ่มงานอาจารย์ กองบัญชาการศึกษา	คณะทำงาน
๒๕. พันตำรวจโท ธีระยุทธ นันตา รองผู้กำกับการ ศูนย์ฝึกยุทธวิธีตำรวจ กองบังคับการฝึกอบรมตำรวจกลาง กองบัญชาการศึกษา	คณะทำงาน
๒๖. พันตำรวจโทหญิง ศศิญา ธรรมกถิกานนท์ สารวัตร ฝ่ายอำนวยการ กองบังคับการฝึกอบรมตำรวจกลาง กองบัญชาการศึกษา	คณะทำงาน
๒๗. พันตำรวจโท สิทธิพัฒน์ เฉลิมยศ อาจารย์ (สบ ๒) กลุ่มงานอาจารย์ กองบัญชาการศึกษา	คณะทำงาน

/๒๘. พันตำรวจโท สิทธิพงษ์...

๒๘. พันตำรวจโท สิทธิพงษ์ ศรีเลอจันทร์ คณะทำงาน
อาจารย์ (สบ ๒) กลุ่มงานอาจารย์
กองบัญชาการศึกษา
ให้คณะทำงาน มีหน้าที่ ดังนี้

๑) กำหนดร่างระเบียบข้อบังคับ และคำสั่งการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ นำเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พิจารณาสั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้เป็นแนวทางดำเนินการที่เป็นมาตรฐานและถือปฏิบัติ

๒) จัดเตรียมความพร้อมด้านการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องสำหรับใช้ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยปฏิบัติการ เพื่อให้มีความรู้ ทักษะการใช้เครื่องมือทางยุทธวิธีในการป้องกันและรักษาความปลอดภัยให้กับประชาชนที่เป็นมาตรฐานสากล

๓) กำหนดคุณสมบัติเฉพาะของอาวุธและอุปกรณ์เครื่องมือทางยุทธวิธี เพื่อจัดหาให้ถูกต้องเหมาะสมตามระเบียบ ข้อบังคับของกฎหมายและเป็นมาตรฐานสากล

๔) ให้หัวหน้าคณะทำงานสามารถแต่งตั้งคณะทำงานย่อย หรือเจ้าหน้าที่ รวมทั้งสามารถเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเพื่อช่วยเหลือการดำเนินการของคณะทำงานได้ตามที่เห็นสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๘

พลตำรวจเอก
(จักรทิพย์ ชัยจินดา)
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

คำสั่งคณะทำงานพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ

ที่ ๑ /๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานย่อยพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติมาตรฐาน
สำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ

.....

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๖๗๖/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ โดยมี พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ(งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ๑) เป็นหัวหน้าคณะทำงาน

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะทำงานพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ มีข้อมูลแนวทางการปฏิบัติชัดเจนและถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง อาศัยอำนาจตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติดังกล่าว ข้อ ๔) จึงแต่งตั้งคณะทำงานย่อยพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ ประกอบด้วย

๑. ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑.๑ พลตำรวจโท อนันต์ ศรีหิรัญ — ประธานที่ปรึกษา
ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๑.๒ พลตำรวจตรี ชนะชัย ลิ้มประเสริฐ — ที่ปรึกษา
ผู้บังคับการสำนักการศึกษาและประกันคุณภาพ กองบัญชาการศึกษา

๑.๓ พลตำรวจตรี มนัส ศิกษมัต — ที่ปรึกษา
ผู้บังคับการกองคดีอาญา

๒. คณะทำงาน

๒.๑ พลตำรวจตรี ชยพล ฉัตรชัยเดช — หัวหน้าคณะทำงาน
ผู้บังคับการกองแผนงานอาชญากรรม

๒.๒ พันตำรวจเอก ธีระวุฒิ กิ่งวรรณ — รองหัวหน้าคณะทำงาน
รองผู้บังคับการกองแผนงานอาชญากรรม

๒.๓ พันตำรวจเอก อุกฤษฏ์ ศรีเสือขาม — คณะทำงาน
รองผู้บังคับการกองกฎหมาย

๒.๔ พันตำรวจเอก สมนึก น้อยคง — คณะทำงาน
รองผู้บังคับการตำรวจนครบาล ๗

๒.๕ พันตำรวจเอก ภาณุมาศ บุญญลักษณ์ — คณะทำงาน
รองผู้บังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ

๒.๖ พันตำรวจเอก ศิร์ธัชเขต ครูวัฒนเศรษฐ์ — คณะทำงาน
รองผู้บังคับการอำนวยการ ตำรวจภูธรภาค ๑

๒.๗ พันตำรวจเอก ปกรณ์ มณีปกรณ์ — คณะทำงาน
รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทรา

/๒.๘ พันตำรวจเอก พิสิษฐ ...

๒.๘ พันตำรวจเอก พิสิษฐ โปรยรุ่งโรจน์ คณะทำงาน
รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี

๒.๙ พันตำรวจเอก สมเดช ฐิตวัฒนะสกุล คณะทำงาน
รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบุรี

๒.๑๐ พันตำรวจเอก ยุทธพล เติมสมเกตุ คณะทำงาน
อาจารย์ (สบ ๕) กลุ่มงานอาจารย์ กองบัญชาการศึกษา

๒.๑๑ พันตำรวจเอก สุรศักดิ์ เลิศสนธิ์ คณะทำงาน
ผู้กำกับการฝ่ายพัฒนาหลักสูตร ๑ สำนักการศึกษาและประกันคุณภาพ
กองบัญชาการศึกษา

๒.๑๒ พันตำรวจเอก วินัย ทับทอง คณะทำงาน/เลขานุการ
รองผู้บังคับการกองแผนงานอาชญากรรม

๒.๑๓ พันตำรวจเอก สุรวุฒิ เจริญจิตร คณะทำงาน/ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้กำกับการกลุ่มงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กองแผนงานอาชญากรรม

๒.๑๔ พันตำรวจโท วรชิต วิต๊ะกุล คณะทำงาน/ผู้ช่วยเลขานุการ
สารวัตรกลุ่มงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กองแผนงานอาชญากรรม

๓. อำนาจหน้าที่

๓.๑ ยกร่าง แนวทาง ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ ที่เป็นมาตรฐานสากลสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ เสนอแนะ นำเสนอผลการทำงานของคณะทำงานย่อย พร้อมเอกสาร/ภาพถ่ายที่สามารถอ้างอิงได้ ต่อคณะทำงานตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๖๗๖/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

๓.๓ เชิญบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลหรือช่วยเหลือการดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พลตำรวจเอก

(พงศพัศ พงษ์เจริญ)
รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/
หัวหน้าคณะทำงานพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติมาตรฐาน
สำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ

บรรณานุกรม

คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ. **กฎ ก.ตร. ว่าด้วยจริยธรรมและจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ พ.ศ.2551**. กรุงเทพฯ : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2551.

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, สำนักงาน. (2557). **คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักสิทธิมนุษยชน**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ธันวาธุรกิจ.

คณะทำงานหารือการพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ. ระดับทางเลือกที่เหมาะสมในการปฏิบัติกับผู้ต้องสงสัย. **ในการสัมมนาพัฒนารูปแบบระดับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ระหว่างวันที่ 27 - 29 กรกฎาคม 2558**. กรุงเทพฯ : กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2558.

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 52. (10 มิถุนายน 2478).

ประมวลกฎหมายอาญา. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 73 ตอนที่ 95 (ฉบับพิเศษ). (15 พฤศจิกายน 2499).

ตำรวจแห่งชาติ, สำนักงาน. (2553). **คู่มือการปฏิบัติงานของสายตรวจ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ

ตำรวจแห่งชาติ, สำนักงาน. (2556). **คู่มือการบริหารงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ

ตำรวจแห่งชาติ, สำนักงาน. (2557). **คู่มือการปฏิบัติหน้าที่งานป้องกันปราบปรามในสถานีตำรวจ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ

A Review of Use of Force in Three Types of Correctional Facilities (on line). Available: http://www.csc-scc.gc.ca/research/005008-0236-01-eng.shtml (2011, January 1)

Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials Adopted by the Eighth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, Havana, Cuba, 27 August to 7 September 1990 (on line). Available: http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/UseOfForceAndFirearms.aspx

Chicago Police Department General Order G03-02-01 The Use of Force Model (on line). Available: http://directives.chicagopolice.org/directives/data/a7a57be2-128ff3f0-ae912-8fff-cec11383d806e05f.html (2012, May 16)

Chicago Police Department General Order G03-02-02 FORCE OPTIONS (on line). Available: https://www.scribd.com/doc/294324432/Chicago-Police-Department-Use-of-Force (2016, January 1)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ